วารสารวิชาการ
ภาษาและวัฒนธรรมจีน
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY
เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม
ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2564 ISSN 2286-9204

学术文章 (Academic Article)

- 萧红在东京的生活及其创作转变
  A CHANGING LIFE AND LITERATURE OF XIAO HONG IN TOKYO
  徐海玲 (BOONTIYA RAKSUAN)
- การเปรียบเทียบระบบความหมายของคำในภาษาจีนและภาษาไทยจากคำกริยาพยางค์เดียวที่มีความหมายเกี่ยวกับการมองดู
  A Comparison of the Semantic Systems of Chinese and Thai words: from One-Syllabled Verbs which are about vision
  นริศ วสินานนท์ **(NARIS WASINANON)**, สุกัญญา วสินานนท์ **(SUKANYA WASINANON)**
- การศึกษาการจัดการเรียนการสอน (สายศิลป์) ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 : กรณีศึกษาโรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์
  Educate of The Secondary Educational Service Area Office 6 in High School Program Curriculum (Arts Program) : Case Study at Luangporpan Khlongdan Anusorn School
  ไพศาล ทองสัมฤทธิ์ **(PHAISAN THONGSAMRIT)**, ธนดล จิรสันติวงศ์ **(TANADON JIRASANTIWONG)**, สุทธสร ศรีวิภากุล **(SUTTASORN SRIVIPAKUL)** และ เทพี แซ่มัด **(THEPHI SAEMAT)**
- การปรับตัวบทบาทภาษาจีนภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21
  ADAPTATION OF THE CHINESE LANGUAGE ROLE UNDER THE NEW CONTEXT OF NORMAL LIFE IN THE 21ST CENTURY
  ภัทรกณ ศิลารักษ์ **(PHATTHARAPHON SILARAK)**
- ชุดกี่เพ้ากับวิวัฒนาการการแต่งกายของชาวจีน
  Qi Pao and the Evolution of Chinese dress
  รัตนา จันทรสารสโลกณ **(RATANA JANTARASARSOPHON)**, กิติกา กระชาลกุล **(KITIKA KARACHALKUL)**
- "วัฒนธรรมจีนแต้จิ๋ว" ตัวแทนวัฒนธรรมจีนในสังคมไทย
  "Teochew Chinese Cultures" Representations of Chinese Cultures in Thai Society
  ธันฐกรณ์ สังข์พิพัฒธนกุล **(THANTAKRON SANGKAPIPATTANAKUL)**
- 泰国宫廷文学演变研究——分析中国文化对诗琳通公主文学创作与作品翻译的影响
  A STUDY ON THE EVOLUTION OF THAI COURT LITERATURE: Analysis of the influence of Chinese culture on Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn's literary creation and translation
  赵平 (ZHAO PING)
- 疫情下，泰国大学的社会支持对中国留学生的人格与主观幸福感的部分中介作用
  Social Support partially medicated Personality Traits and Subjective Well-Being among Chinese University students in Thailand during the COVID-19 situation
  周怡岦 (CHOU I-WEN)

研究文章 (Research Article)

- 台泰偶像剧中青少年形象再现：以台湾《恶作剧之吻》与泰国 (KISS ME) 为例
  Representation of Teenagers in Taiwanese & Thailand TV Drama: From "It Started with a Kiss" to "Kiss Me"
  蔡月菁 (ATCHARA CHAIANANSIN), **簡瑛瑛 (YING-YING CHIEN)**
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
  FACTORS INFLUENCING SELECTION OF CHINESE PROFICIENCY TEST (HSK) FORMS BY STUDENTS IN CHINESE PROGRAM, FACULTY OF EDUCATION VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY UNDER THE ROYAL PATRONAGE
  อรรคณณ วชิรวิรัช **(AKAPOL VARCHIRAWATT)**, มินตรา ธงศิริ **(MINTRA THONGSIRI)**
- 阿索21航站商厦员工和供应商中汉语服务与中国游客理解研究
  THE STUDY OF CHINESE LANGUAGE SERVICE AND COMPREHENSION WITH CHINESE TOURIST AMONG THE STAFFS AND VENDORS IN TERMINAL 21 ASOK SHOPPING MALL
  郑瑞鑫 (ATSANEE TECHAWONGSATHIAN), **赵平 (ZHAO PING)**
- 当代泰华文学的现状与成就
  THE STUDY OF PRESENT SITUATION, ACHIEVEMENT AND MELANCHOLY OF CONTEMPORARY THAI-CHINESE
  范军 (FAN JUN), **何福祥 (NARIS WASINANON)**
- 针对中国籍泰语学习者 "/a/" 的发音教学研究
  A STUDY ON THE PRONUNCIATION TEACHING OF /A/ FOR CHINESE THAI LANGUAGE LEARNERS
  贾明辉 (JIA MINGHUI)、**顾雄伟 (CHATUWIT KEAWSUWAN)**
- 汉泰形容词重叠形式对比
  THE COMPARATIVE STUDY OF ADJECTIVE REDUPLICATION FORMS IN CHINESE AND THAI
  เกตกนก หาหริพย์ **(KETKANOK HASAP)**, วิสุดา แก้วหยด **(WISUDA KAEWYOD)**, และ ชุติพร นครศรี **(CHUTIPHON NAKORNSRI)**
- 泰国幼儿汉语的学习效果及教师影响因素调查——以泰国 Denla 幼儿园 Petkasem 校区为例
  INVESTIGATION ON THE EFFECTIVENESS OF CHINESE LEARNING IN THAILAND AND RESEARCH ON ITS INFLUENCING FACTORS OF TEACHER----TAKE THE PETKASEM CAMPUS OF THAILAND DENLA KINDRGARTEN AS AN EXAMPLE
  刘一鸣 (LIU YIMING)
- 泰国学生学习动物分类词偏误分析——以《量词一点通》一书为例
  Error analysis of animal Classifier words for Thai students : A Case Study of The Prompt Understanding of Measure Words
  李玲玉 (LI LINGYU)、**尹士伟 (TANES IMSAMRAN)**
- 泰国中文专业大学生汉语学习态度调查——以乐德纳可信皇家理工大学为例
  A SURVEY ON THE CHINESE LEARNING ATTITUDES OF CHINESE MAJORS IN THAILAND -- A CASE STUDY OF RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY RATTANAKOSIN
  罗秋明 (LUO QIUMING)、**林文贤 (PIMPORN WATTANAKAMOLKUL)**
- 汉泰多音节并列式词语的结构形式对比研究
  A CONTRASTIVE STUDY OF THE FORM AND STRUCTURE OF CHINESE AND THAI MULTI - SYLLABLE COORDINATE COMPOUNDS
  陈卿卿 (MARISA SACHENG)
- 线上汉语教育在泰国的发展研究
  Research on the Development of Online Chinese Education in Thailand
  孟雪 (MENG XUE)
- 泰国芭提雅步行街汉语应用研究
  STUDY OF USING THE CHINESE LANGUAGE IN THE ENVIRONMENT OF PATTAYA WALKING STREET,THAILAND
  徐丽娜 (NANCHANOK KHAOSABAI)、**刘丽芳 (PORNPAN JUNTARONANONT)**
- การศึกษาการแปลคำศัพท์โลจิสติกส์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและภาษาจีน
  A STUDY OF THE TRANSLATION OF LOGISTICS TERMS FROM ENGLISH TO THAI AND CHINESE
  ณัฐสรัณย์ บำรุงศรี **(NATSARAN BAMRUNGSRI)**, จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ์ **(CHATUWIT KEAWSUWAN)**
- BOPPPS 教学模型在泰国汉语文化教学中的运用研究
  A study on the application of the BOPPPS teaching model in cultural teaching of Chinese language teaching in Thailand
  潘蕾 (PAN LEI)
- วิเคราะห์การใช้ภาษาจีนของเจ้าหน้าที่งานแสดงสินค้าในบางบง
  ANALYSIS OF THE CHINESE LANGUAGE USAGE OF THE STAFF AT BITEC BANGNA EXHIBITION
  ปภาพรรณ รุ่งมรกต **(PAPHAPHAN ROONGMORAKOT)**、**范军 (FAN JUN)**
- 汉泰名量词分类对比浅析
  ANALYSIS ON THE COMPARISON OF NOUN QUANTIFIERS IN CHINESE AND THAI
  รัฐพร ปานมณี **(RATTAPORN PANMANEE)**
- 越校通学校汉语教学网络授课调查研究
  A STUDY ON ONLINE CHINESE LANGUAGE TEACHING IN WAT SOTHON WARARAM WORAWIHAN SCHOOL
  芝美 (SUCHADA HENGJAROEN)、**李超 (LI CHAO)**
- 泰国手机市场的汉语应用——以THAI OPPO 智能手机公司为例
  THE STUDY OF BUSINESS CHINESE OF SMARTPHONE MARKET IN THAILAND: CASE STUDY OF THAI OPPO CO.,LTD.
  李洁兰 (SUCHANJIRA PLOYMOOK)、**解珉 (XIE KUN)**
- 碧瑶大学中级汉语水平学生汉字使用偏误分析
  The Error Analysis of Chinese Characters in the Middle Stage of Chinese Major Students in University of Phayao
  王志国 (WANG ZHIGUO)、**吴珊珊 (WU SHANSHAN)**、**金婉慧 (WANSA MOODMAI)**、**潘思敏 (JINTANA KIEOPHAN)**
- 汉语复合趋向补语引申用法习得研究——以泰国华侨崇圣大学中国语言文化学院汉语专业大二年级学生为例
  On the Acquisition of Extended Usage of Chinese Compound Directional Complements: A Case Study of Sophomore Students Majoring in Chinese at the College of Chinese Language and Culture, Huachiew Chalermprakiet University
  解展星 (XIE XIAXING)、**李宾生 (LI YINSHENG)**
- 泰国高校汉语专业学生学习策略和动机之调查研究——以泰国东方大学为例
  AN INVESTIGATION OF LEARNING MOTIVATION AND STRATEGIES OF CHINESE MAJOR STUDENTS IN THAI UNIVERSTIIES—TAKING BURAPHA UNIVERSITY AS EXAMPLE
  杨顺彩 (YANG SHUNCAI)、**徐伟杰 (XU WEIJIE)**
- 从跨文化传播视角探析泰国影视剧在中国流行的文化成因
  An Analysis of the Cultural Causes of the Popularity of the Thai Movies and Teleplays in China from the Perspective of Cultural Communication
  张俊霞 (ZHANG JUNXIA)、**吴琼 (KANOKPORN NUMTONG)**

中国语言文化学刊

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน นี้ผ่านการรับรองคุณภาพอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2
สาขาวิชาศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ / ธุรกิจ การจัดการและการบัญชี / สังคมศาสตร์

วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน
ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2564
ISSN 2286-9204

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้แลกเปลี่ยนแนวคิดทางด้านภาษาจีน วัฒนธรรมจีน จีนศึกษา และชาวจีน ในด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ครุศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นแหล่งความรู้ทางด้านจีนศึกษา อันเป็นแรงจูงใจให้เกิดผลงานการค้นคว้าใหม่ ๆ ทางด้านวิจัย

กำหนดเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน
ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

เจ้าของ คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ที่ปรึกษา อธิการบดี รองศาสตราจารย์ ดร.อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์

รักษาการคณบดีคณะภาษาและวัฒนธรรมจีน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ อิ่มสำราญ

หัวหน้ากองบรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศ วศินานนท์

กองบรรณาธิการ

Prof. Yang Bao Yun, Ph.D.	Peking University, Beijing, China
Prof. Zhang Xi Zhen	Peking University, Beijing, China
Principal Master Teacher Lim Kwee Hua	Nanyang Technological University, Singapore
อาจารย์ Dr.Tan Chee Lay	Nanyang Technological University, Singapore
Prof. Fu Zeng You	สถาบันขงจื่อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Assoc. Prof. Fu Feiliang, Ph.D.	Southwest University, Chongqing, China
รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ลิมปนุสรณ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ อมรวณิชศักดิ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.พัชนี ตั้งยืนยง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.กนกพร นุ่มทอง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษม์ ตันตยกุล	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพธร ปัจจัยคุณธรรม	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศ วศินานนท์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ อิ่มสำราญ	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคุณค่าบทความประจำฉบับ

Prof. Yang Bao Yun, Ph.D.	Peking University, Beijing, China
Prof. Zhang Xi Zhen	Peking University, Beijing, China
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ อมรวณิชศักดิ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพธร ปัจจัยคุณธรรม	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
รองศาสตราจารย์ ดร.บุรินทร์ ศรีสมถวิล	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
รองศาสตราจารย์ ดร.เมชฌ สอดส่องกฤษ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ลิ่มถาวรานันต์	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมรินทร์ ภิรมย์เลิศอมร	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ รุ่นพระแสง	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อาจารย์ ดร.เอกนรินทร์ จิรชีวิวงศ์	อาจารย์พิเศษสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
อาจารย์ ดร.เจษฎา นิลสงวนเดชะ	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
อาจารย์ ดร.ชญาพร ตั้งวันเจริญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
อาจารย์ ดร.พนิดา เชาว์พาณิชย์เจริญ	มหาวิทยาลัยทักษิณ
อาจารย์ ดร.พรศิริ วิริยะไกรกุล	กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
อาจารย์ ดร.ชัยรัตน์ กิ่งแก้ว	นักวิชาการอิสระด้านภาษาจีน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ อิ่มสำราญ	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศ วศินานนท์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายฝน วรรณสินธพ	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
Assoc. Prof. Fan Jun, Ph.D.	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
อาจารย์ Dr.Zhao Ping	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
อาจารย์ Dr.Yin Yushan	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

คณะกรรมการจัดทำวารสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศ วศินานนท์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ อิ่มสำราญ	กรรมการ
อาจารย์ไพศาล ทองสัมฤทธิ์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายฝน วรรณสินธพ	กรรมการ
อาจารย์ธุมวดี สิริปัญญาฐิติ	กรรมการ
อาจารย์จันทิมา จิรชูสกุล	กรรมการ
อาจารย์สุทธสร ศรีวิภากุล	กรรมการ
อาจารย์ธนดล จิรสันติวงศ์	กรรมการและเลขานุการ

เลขานุการ

อาจารย์มนัสนันท์ ฉัตรเวชศิริ

ผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวเพ็ญสิริ อัครธีราเสถียร นางสุวพิชญ์ บุญประเสริฐ นางสาวธิดารัตน์ ชูเลิศ

* บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารนี้แต่ละเรื่องผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า 2 ท่าน

* บทความใน"วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน" เป็นทรรศนะของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่มีส่วนในความคิดเห็นในข้อเขียนเหล่านั้น

พิมพ์ที่ : บริษัท ธนาเพรส จำกัด 9 ซอยลาดพร้าว 64 แยก 14 วังทองหลาง วังทองหลาง กรุงเทพ ฯ 10310 โทร. 02 530 4114

บรรณาธิการแถลง

ภาษาจีนเป็นภาษาหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและด้านอื่นๆ ประเทศไทยมีการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนจำนวนมาก ในทุกระดับชั้น ตั้งแต่อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและบัณฑิตศึกษา เห็นได้ว่าภาษาจีนยิ่งมีความสำคัญและมีผู้สนใจศึกษาเพิ่มมากขึ้น

วารสารภาษาและวัฒนธรรมจีนได้ก้าวย่างเข้าสู่ปีที่ 8 จัดอยู่ใน TCI ฐาน 2 ด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจของคณะกรรมการในอันที่ส่งเสริมและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านจีนศึกษา ดังนั้น ในฉบับนี้มีเนื้อหาสาระที่กว้างขวางหลากหลายทั้งที่เป็นบทความวิจัยและบทความวิชาการ ได้แก่ บทวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาภาษาจีนเพื่อการสื่อสารเชิงธุรกิจ การศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทยภาษาจีนในด้านคำนามบอกจำนวน รูปแบบการซ้ำคำกริยา คำประสมหลายพยางค์ ระบบความหมายในภาษาไทยและภาษาจีน ด้านการสอนภาษาจีน การสอนอักษรจีน การวิเคราะห์การเขียนอักษรจีนผิด การศึกษาปัจจัยการเลือกรูปแบบการสอนวัดระดับความรู้ภาษาจีน HSK การศึกษาสภาพและผลงานวรรณกรรมภาษาจีนปัจจุบันในประเทศไทย ภาพลักษณ์วัยรุ่นหนังวายของไทยและไต้หวัน การพลิกผันด้านผลงานและชีวิตของเซี่ยวหงที่โตเกียว รวมถึงบทความด้านวัฒนธรรม เช่น ชุดกี่เพ้า วัฒนธรรมจีนแต้จิ๋ว เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นบทความที่น่าสนใจทั้งสิ้น

กองบรรณาธิการหวังว่าเนื้อหาของวารสารภาษาและวัฒนธรรมจีนปีที่ 8 ฉบับที่ 1 จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านและผู้สนใจด้านจีนศึกษา และขอเชิญชวนผู้สนใจสามารถส่งบทความวิจัยหรือบทความวิชาการมาตีพิมพ์ในวารสารนี้ในโอกาสต่อไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศ วศินานนท์)
หัวหน้ากองบรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

学术文章 (Academic Article)

- 萧红在东京的生活及其创作转变 11
  A CHANGING LIFE AND LITERATURE OF XIAO HONG IN TOKYO
  徐海玲 (BOONTIYA RAKSUAN)

- การเปรียบเทียบระบบความหมายของคำในภาษาจีนและภาษาไทยจากคำกริยาพยางค์เดียว ที่มีความหมายเกี่ยวกับการมองดู 27
  A Comparison of the Semantic Systems of Chinese and Thai words: from One-Syllable Verbs which are about vision
  นริศ วศินานนท์ (NARIS WASINANON), สุกัญญา วศินานนท์ (SUKANYA WASINANON)

- การศึกษาการจัดการเรียนการสอน (สายศิลป์) ของโรงเรียนในเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 : กรณีศึกษาโรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์ 41
  Educate of The Secondary Educational Service Area Office 6 in High School Program Curriculum (Arts Program) : Case Study at Luangporpan Khlongdan Anusorn School
  ไพศาล ทองสัมฤทธิ์ (PHAISAN THONGSAMRIT), ธนดล จิรสันติวงศ์ (TANADON JIRASANTIWONG), สุทธสร ศรีวิภากุล (SUTTASORN SRIVIPAKUL) และ เทพี แซ่มัด (THEPHI SAEMAT)

- การปรับตัวบทบาทภาษาจีนภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21 61
  ADAPTATION OF THE CHINESE LANGUAGE ROLE UNDER THE NEW CONTEXT OF NORMAL LIFE IN THE 21ST CENTURY
  ภัทรภณ ศิลารักษ์ (PHATTHARAPHON SILARAK)

- ชุดกี่เพ้ากับวิวัฒนาการการแต่งกายของชาวจีน 73
  Qi Pao and the Evolution of Chinese dress
  รัตนา จันทรสารโสภณ (RATANA JANTARASARSOPHON), กิติกา กรชาลกุล (KITIKA KARACHALKUL)

- "วัฒนธรรมจีนแต้จิ๋ว" ตัวแทนวัฒนธรรมจีนในสังคมไทย 87
  "Teochew Chinese Cultures" Representations of Chinese Cultures in Thai Society
  ธันฐกรณ์ สังขพิพัฒธนกุล (THANTAKRON SANGKAPIPATTANAKUL)

สารบัญ

หน้า

- 泰国宫廷文学演变研究——
  分析中国文化对诗琳通公主文学创作与作品翻译的影响
  A STUDY ON THE EVOLUTION OF THAI COURT LITERATURE:
  Analysis of the influence of Chinese culture on
  Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn's
  literary creation and translation
  赵平（ZHAO PING） 103

- 疫情下，泰国大学的社会支持对中国留学生的人格与主观幸福感
  的部分中介作用
  Social Support partially medicated Personality Traits and
  Subjective Well-Being among Chinese University students
  in Thailand during the COVID-19 situation
  周怡彣（CHOU I-WEN） 121

研究文章（Research Article）

- 台泰偶像剧中青少年形象再现：以台湾《恶作剧之吻》与泰国
  (KISS ME) 为例
  Representation of Teenagers in Taiwanese & Thailand TV Drama:
  From “It Started with a Kiss” to “Kiss Me”
  蔡月蓉（ATCHARA CHAIANANSIN），簡瑛瑛（YING-YING CHIEN） 135

- ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ของนักศึกษา
  สาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
  FACTORS INFLUENCING SELECTION OF CHINESE PROFICIENCY TEST (HSK)
  FORMS BY STUDENTS IN CHINESE PROGRAM, FACULTY OF
  EDUCATION VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
  UNDER THE ROYAL PATRONAGE
  อรรคภณ วชิรวัชร์ (AKAPOL VARCHIRAWATT , มินตรา ธงศิริ (MINTRA THONGSIRI) 151

สารบัญ

หน้า

- 阿索21航站商厦员工和供应商中汉语服务与中国游客理解研究 167
  THE STUDY OF CHINESE LANGUAGE SERVICE AND COMPREHENSION WITH CHINESE TOURIST AMONG THE STAFFS AND VENDORS IN TERMINAL 21 ASOK SHOPPING MALL
  郑瑞鑫（ATSANEE TECHAWONGSATHIAN），赵平（ZHAO PING）

- 当代泰华文学的现状与成就 187
  THE STUDY OF PRESENT SITUATION, ACHIEVEMENT AND MELANCHOLY OF CONTEMPORARY THAI-CHINESE
  范军（FAN JUN），何福祥（NARIS WASINANON）

- 针对中国籍泰语学习者“/a/”的发音教学研究 197
  A STUDY ON THE PRONUNCIATION TEACHING OF /A/ FOR CHINESE THAI LANGUAGE LEARNERS
  贾明辉（JIA MINGHUI）、顾雄伟（CHATUWIT KEAWSUWAN）

- 汉泰形容词重叠形式对比 207
  THE COMPARATIVE STUDY OF ADJECTIVE REDUPLICATION FORMS IN CHINESE AND THAI
  เกศกนก หาทรัพย์（KETKANOK HASAP），วิสุดา แก้วหยด（WISUDA KAEWYOD），และ ชุติพร นครศรี（CHUTIPHON NAKORNSRI）

- 泰国幼儿汉语的学习效果及教师影响因素调查—— 225
  以泰国Denla幼儿园 Petkasem 校区为例
  INVESTIGATION ON THE EFFECTIVENESS OF CHINESE LEARNING IN THAILAND AND RESEARCH ON ITS INFLUENCING FACTORS OF TEACHER---- TAKE THE PETKASEM CAMPUS OF THAILAND DENLA KINDRGARTEN AS AN EXAMPLE
  刘一鸣（LIU YIMING）

- 泰国学生学习动物分类词偏误分析——以《量词一点通》一书为例 237
  Error analysis of animal Classifier words for Thai students : A Case Study of The Prompt Understanding of Measure Words
  李玲玉（LI LINGYU）、尹士伟（TANES IMSAMRAN）

สารบัญ

หน้า

- 泰国中文专业大学生汉语学习态度调查——以乐德纳可信皇家理工大学为例 249
  A SURVEY ON THE CHINESE LEARNING ATTITUDES OF CHINESE MAJORS IN THAILAND -- A CASE STUDY OF RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY RATTANAKOSIN
  罗秋明（LUO QIUMING）、林文贤（PIMPORN WATTANAKAMOLKUL）

- 汉泰多音节并列式词语的结构形式对比研究 261
  A CONTRASTIVE STUDY OF THE FORM AND STRUCTURE OF CHINESE AND THAI MULTI - SYLLABLE COORDINATE COMPOUNDS
  陈卿卿（MARISA SACHENG）

- 线上汉语教育在泰国的发展研究 279
  Research on the Development of Online Chinese Education in Thailand
  孟雪（MENG XUE）

- 泰国芭提雅步行街汉语应用研究 287
  STUDY OF USING THE CHINESE LANGUAGE IN THE ENVIRONMENT OF PATTAYA WALKING STREET, THAILAND
  徐丽娜（NANCHANOK KHAOSABAI）、刘丽芳（PORNPAN JUNTARONANONT）

- การศึกษาการแปลคำศัพท์โลจิสติกส์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและภาษาจีน 297
  A STUDY OF THE TRANSLATION OF LOGISTICS TERMS FROM ENGLISH TO THAI AND CHINESE
  ณัฐศรัณย์ บำรุงศรี (NATSARAN BAMRUNGSRI) , จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ์ (CHATUWIT KEAWSUWAN)

- BOPPPS 教学模型在泰国汉语文化教学中的运用研究 313
  A study on the application of the BOPPPS teaching model in cultural teaching of Chinese language teaching in Thailand
  潘蕾（PAN LEI）

- วิเคราะห์การใช้ภาษาจีนของเจ้าหน้าที่งานแสดงสินค้าไบเทคบางนา 323
  ANALYSIS OF THE CHINESE LANGUAGE USAGE OF THE STAFF AT BITEC BANGNA EXHIBITION
  ปภาพรรณ รุ่งมรกต（PAPHAPHAN ROONGMORAKOT）、范军（FAN JUN）

สารบัญ

หน้า

- 汉泰名量词分类对比浅析 335
  ANALYSIS ON THE COMPARISON OF NOUN QUANTIFIERS IN CHINESE AND THAI
  รัฐพร ปานมณี（RATTAPORN PANMANEE）

- 越梭通学校汉语教学网络授课调查研究 345
  A STUDY ON ONLINE CHINESE LANGUAGE TEACHING IN
  WAT SOTHON WARARAM WORAWIHAN SCHOOL
  芝美（SUCHADA HENGJAROEN）、李超（LI CHAO）

- 泰国手机市场的汉语应用——以THAI OPPO 智能手机公司为例 359
  THE STUDY OF BUSINESS CHINESE OF SMARTPHONE MARKET IN THAILAND:
  CASE STUDY OF THAI OPPO CO.,LTD.
  李洁兰（SUCHANJIRA PLOYMOOK）、解琨（XIE KUN）

- 碧瑶大学中级汉语水平学生汉字使用偏误分析 373
  The Error Analysis of Chinese Characters in the Middle Stage
  of Chinese Major Students in University of Phayao
  王志国（WANG ZHIGUO）、吴珊珊（WU SHANSHAN）、
  金晓慧（WANSA MOODMAI）、潘思敏（JINTANA KIEOPHAN）

- 汉语复合趋向补语引申用法习得研究—— 385
  以泰国华侨崇圣大学中国语言文化学院汉语专业大二年级学生为例
  On the Acquisition of Extended Usage of Chinese Compound
  Directional Complements: A Case Study of Sophomore Students
  Majoring in Chinese at the College of Chinese Language and Culture,
  Huachiew Chalermprakiet University
  解霞星（XIE XIAXING）、李寅生（LI YINSHENG）

- 泰国高校汉语专业学生学习策略和动机之调查研究—— 401
  以泰国东方大学为例
  AN INVESTIGATION OF LEARNING MOTIVATION AND STRATEGIES
  OF CHINESE MAJOR STUDENTS IN THAI UNIVERSTIIES—
  TAKING BURAPHA UNIVERSITY AS EXAMPLE
  杨顺彩（YANG SHUNCAI）、徐伟杰（XU WEIJIE）

สารบัญ

หน้า

- 从跨文化传播视角探析泰国影视剧在中国流行的文化成因 411
  An Analysis of the Cultural Causes of the Popularity of the Thai Movies and Teleplays in China from the Perspective of Cultural Communication
  张俊霞（ZHANG JUNXIA）、吴琼（KANOKPORN NUMTONG）

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

萧红在东京的生活及其创作转变

A CHANGING LIFE AND LITERATURE OF XIAO HONG IN TOKYO

ความเปลี่ยนแปลงในชีวิตและการประพันธ์ของเซียวหงที่กรุงโตเกียว

徐海玲
BOONTIYA RAKSUAN
华东师范大学，中国
East China Normal University, P.R.China
E-mail : boontiya.yee@gmail.com
Received: 13 May 2021 / Revised: 13 June 2021 / Accepted: 16 June 2021

摘要

1936 年，萧红在上海成名，成名之后却在 1936 年 7 月选择离开上海前往日本东京，她去东京的原因与她和萧军的情感隔阂以及创作上的困境有一定关联。东京对萧红的生活、创作及其主体性产生影响。本文通过萧红在东京创作的作品和她从东京寄给萧军的书信讨论萧红决定赴日的原因，探讨萧红在东京的生活，分析萧红在东京的创作转变及其自我的重新认知。
关键词：萧红　东京生活　情感意识　文学创作

ABSTRACT

In 1936, after gaining her fame in Shanghai, Xiao Hong decided to leave for Tokyo, Japan in July the same year due to her concerns of being in a relationship with Xiao Jun and her obstacles to writing**.** This essay examined and analyzed Xiao Hong's reasons of leaving for Japan, her life there including the changes in her literature and discovering her true self through her writing while living in Tokyo and letters to Xiao Jun.
Keywords: Xiao Hong, Life in Tokyo, Emotion, Literature

บทคัดย่อ

ในปีคริสตศักราช 1936 เซียวหงเริ่มมีชื่อเสียงที่เมืองเซี่ยงไฮ้ หลังจากที่มีชื่อเสียงเธอกลับตัดสินใจไปจากเมืองเซี่ยงไฮ้ เพื่อมุ่งหน้าไปยังกรุงโตเกียวประเทศญี่ปุ่นในเดือนกรกฎาคมปีเดียวกันนั้นเอง ซึ่งสาเหตุที่เซียวหงตัดสินใจไปกรุงโตเกียวเกี่ยวข้องกับความกังวลเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับเซียวจวินและสภาวะที่ยากลำบากในการประพันธ์ผลงานทางวรรณกรรม บทความนี้จึงมุ่งศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุที่เซียวหงตัดสินใจไปญี่ปุ่น ชีวิตของเซียวหงในญี่ปุ่นตลอดจนความเปลี่ยนแปลงทางการประพันธ์ อีกทั้งการค้นพบตัวตนที่แท้จริงของเซียวหงผ่านผลงานการประพันธ์และจดหมายที่เซียวหงเขียนถึงเซียวจวินขณะอยู่ที่กรุงโตเกียว

คำสำคัญ เซียวหง ชีวิตในโตเกียว ความรู้สึก การประพันธ์

萧红（1911 年-1942 年）是中国现代著名女作家，她出生于黑龙江省呼兰县，乳名荣华，学名张秀环，后改名为张迺莹，曾经用过悄吟、田娣、玲玲、萧红等笔名。萧红过着一生漂泊的生活，在哈尔滨、青岛、东京、上海、武汉、临汾、重庆、香港都留下了她的足迹，其中,日本东京是她唯一去过的国外城市。东京的环境、语言、文化都是萧红生疏的，在东京的经历对萧红的生活、创作的改变及其主体性的体现具有一定的影响，因此，萧红在东京是值得探讨的一个时期，本文围绕着萧红在东京的生活、心态、思想以及她在东京期间的创作成长与创作趋向展开论述。

一、 蛰居异国

1936 年 7 月 17 日，萧红乘船从上海前往东京，开始了蛰居日本东京的孤独日子。离开上海之前，在鲁迅的支持和帮助下，萧红及萧军[1]已在上海成名，1936 年，萧红的成名作品《生死场》和萧军的代表作品《八月的乡村》在鲁迅的帮助下在上海出版。《生死场》一出版就受到读者的欢迎，萧红商市街系列散文，随后也在上海的一些杂志上陆续刊出，从此，萧红逐渐为世人所熟知。

当年，萧红在上海成为知名的女作家，在生活与事业顺风顺水，萧红却选择去东京住一年，萧红为何要离开她成名的上海？一些研究者提出她与萧军之间的感情问题，是不是她去东京的真正原因？

（一）萧红去东京的原因

萧红去日本之前，萧红和萧军之间的感情已经陷入困境是不可否认的事实，因此，很多研究者将其当做萧红离开自己的成名之城市的主要原因。有一种观点认为，萧红之所以赴日，是因为

[1]萧军：（1907 年-1988 年），原名刘鸿霖，又名刘蔚天，1907 年 7 月 3 日出生于辽宁省，曾在东北讲武学堂学过军事，因打抱不平打了教官被开除，后在东北军中任下级军官。创作期间曾用萧军、三郎、田军等笔名。

萧军的出轨，使两人之间的感情上产生了隔阂，如平石淑子[2]在《萧红在东京》中所述：“一般看来，萧红出走海外，是因为她与萧军之间产生了隔膜，而选择日本为目的地，是由于当时黄源[3]夫人正在东京学习日文，对萧红来说比较方便。”（平石淑子，2011：34）再如日本学者冈田英树[4]的分析：“二萧存在着爱情上的问题，这是萧红去东京的原因之一，她在去日之前写下的诗歌《苦杯》及许广平[5]在《忆萧红》等回忆文章中的相关表述或许可以成为证据。许广平写道：‘萧红先生文章上表现相当英武，而实际多少还富于女性的柔和，所以在处理一个问题时，也许感情胜于理智。有一个时期，烦闷、失望、哀愁笼罩了她整个的生命力’”（作家文摘，[online]，2020）私以为，一个热爱文学创作的女作家，愿意离开自己成名的创作之地，应该不只是因感情上的问题。此外，上海不仅是她成名的创作空间，也是恩师鲁迅先生居住之地。因此，除了她与萧军之间感情上的一些矛盾，萧红可能会考虑到其他因素，而离开上海。

从萧红从东京寄给萧军的 35 封书信内容来看，两人之间确实有感情上的矛盾，不过应该还不到两人要分离的程度。因为萧红在东京时，不仅与萧军保持联系，而且还跟萧军诉说自己生活上的琐碎事情以及日常生活中所遇到的困难，包括对萧军的身体健康，日常生活等都一直表示关心，如萧红寄给萧军的第二封信这样写道：“你的身体这几天怎么样？吃得舒服吗？ 睡得也好？当我搬房子的时候，我想：你没有来，假若你也来，你一定看到这样的席子就要先在上面打一个滚，是很好的，像住在画的房子里面似的。你的药不要忘记吃，饭少吃些，可以到游泳池去游泳两次，假若身体太弱，那么到海上去游泳更不能够了。”（萧军，2011:7）书信上的内容不但反映了萧红和萧军之间的密切关系，而且还呈现出萧红对萧军日常生活中各方面的关心。这在一定程度上也体现出她对萧军的思念和牵挂。再如第九封信：“但，说真话，心上总有点不平静，也许是因为“你”不在旁边？”（萧军，2011:45）萧红对萧军诉说自己的心情，因为想萧军了，所以使她这段时间心情不是很平静。书信上的内容看不出萧红和萧军之间不和谐的关系，两人之间还存在着对彼此的爱。所以，两人之间的矛盾可能并不是萧红离开上海前往日本的真正原因。

袁培力（2019:178）提出萧红决定东渡日本一年，并期待与在日本留学的弟弟张秀珂会面。自从 1931 年，萧红真正离家出走以后，就开始过着漂泊流浪的生活，再也没有与自己的亲人见过面，所以她在东京时，是与亲弟弟见面的好时机，与张秀珂相见的愿望可能是萧红赴日的原因之一。不过这些因素只是对萧红个人生活层面上的猜测，如果通过作家身份层面加以分析，萧红选择与萧军暂时分开，两人分别去日本和青岛或许是因为他们的创作遇到了瓶颈，需要到一个新的地方寻找创作灵感。萧红去东京之前，她曾经住在哈尔滨、青岛。萧红因为政治的压力，而离开

[2] 平石淑子：日本女子大学教授、日本中国文学研究会理事。他是日本知名的萧红研究专家，被誉为“日本第一个系统研究萧红并具有成就的学者”。
[3] 黄源：《文学》杂志的编辑人员，萧红和萧军是通过鲁迅先生的介绍认识他的，后来黄源成为萧红和萧军在上海时较可靠的朋友之一。
[4] 冈田英树：日本立命馆大学教授，20 世纪 80 年代开始“满洲国”文学研究。
[5] 许广平：（1898 年—1968 年），中国近代女作家，笔名景宋，广东人，鲁迅的妻子。

了哈尔滨和青岛。叶君（2009:119-121）指出萧红离开哈尔滨因为日军侵占东三省后颁布了很多旨在镇压反抗的法令。1933 年 10 月 13 日公布了《出版法》，剥夺了人民言论、集会、结社和出版的自由。在这种背景下，1933 年 10 月刚出版的《跋涉》[6]，因没有经过伪满洲当局的审查，它一面世变成了“非法”出版物，且有“反满抗日”的嫌疑。因而，上市没几天便被禁止发售。此事给萧红和萧军带来了恐怖。整个哈尔滨都笼罩在恐怖中。随着恐惧日甚一日，萧红和萧军离开哈尔滨的念头越发强烈。他们开始向朋友打听什么时候海上的风浪最小，适合乘船。在朋友们的帮助与支持下，萧红和萧军决定离开哈尔滨。1934 年 6 月 15 日萧红和萧军抵达青岛。在青岛居住四个月后，萧红和萧军又遇到了政治的压力，他们不得不离开青岛。如叶君所述：“1934 年 10 月中旬，青岛时局骤然有变，国民党的政治压力开始加强，中秋节那天舒群[7]被捕。事后得知，由于一国民党特务潜入中共组织内部充当内奸，中共青岛地下党组织再次遭受到毁灭性破坏。由于《青岛晨报》[8]、荒岛书店都是中共的外围组织，萧军的处境也变得危险起来[9]。因此，萧红和萧军决定离开青岛前往上海。”（叶君，2009：135）可见萧红离开哈尔滨和青岛的原因是因为政治上的压力。政治的压力，使他们不能以作家的身份在哈尔滨和青岛生活下去，逃离是他们唯一的出路。这跟萧红离开上海前往东京的情况不一样。以作家的身份来看，她在上海时，在创作与生活上没有遇到政治上的压力。而使得萧红离开上海前往东京的原因，是她感到创作上的困惑。在东京的个人空间和时间可能有助于她创作的灵感。

萧红和萧军刚到上海时人地生疏，他们自然会感到无聊与孤独，对周围的环境一无所知。对他们来说，上海是一座完全陌生的城市，初到上海时，他们没有什么熟人，除了通过书信与鲁迅先生联系之外，他们没有与其他人联系。可以说当时鲁迅先生是他们在这座城市唯一的“熟人”。 鲁迅不仅是他们创作精神上的导师，同时，也是给与他们支持和帮助的人。刚到上海时，萧军与萧红在文学创作上感到困惑。1934 年 10 月初，萧红与萧军通过萧军的名义给鲁迅先生写了一封信，主要是向鲁迅先生提出了自己对文学创作的困惑：“信中萧军首先谈到几年前他在诗人徐玉诺的介绍下阅读《野草》的感受，然后说出了自己写作中的一点困惑：不知现在的时代究竟需要什么样的作品。最后，向鲁迅先生提出能否对萧红已完成的书稿提出些批评。”（叶君，2009:132）

收到这封信以后，鲁迅先生也对这对年轻作家回答：“不必问现在要什么，只要问自己能做什么。现在需要的是斗争的文学，如果作者是一个斗争者，那么，无论他写什么，写出来的东西一定是斗争的。就是写咖啡馆跳舞场吧，少爷们和革命者的作品，也决（绝）不会一样。”（萧军，2011:3）从萧军萧红和鲁迅先生的通信内容中，不难发现当时他们对文学创作充满着困惑与迷茫。

[6] 萧红、萧军在哈尔滨出版的短篇小说合集。
[7] 舒群：（1913 年—1989 年）出生于黑龙江省。原名李书堂，曾用黑人 、舒群等笔名。舒群参加过 “星星剧团”的演出。同时他和罗烽、塞克、金剑啸、萧军、萧红、白朗等建立了深厚的友谊。
[8] 《青岛晨报》1923 年创刊于青岛，1924 年停刊。该报为日刊，对开 4 版。
[9] 当时萧军化名刘均在《青岛晨报》当副刊编辑。

萧红选择离开上海到日本东京去住一年的一个重要原因，是她需要处于自己的创作空间，寻求真正的独处以及不受到任何人影响的创作方向。萧军对萧红第一封信的注释也提到这一点：“一九三六年我们住在上海。由于她的身体和精神全很不好，黄源兄提议，她可到日本去住一个时期。上海距日本的路程不算太远，生活费用比上海也贵不了多少；那里环境比较安静，既可以修养，又可以专心读书、写作；同时也可以学学日文。由于日本的出版事业比较发达，如果日文能学通了，读一些世界文学作品就方便得多了……经过反复研究商量，最后我们决定了：她去日本，我去青岛，暂时以一年为期，那时再到上海来聚合。”（萧军，2011:3）萧军的说明显示了萧红去日本主要是为了修养她的身体以及寻找适合专心写作的环境，似乎他们这一次的短暂的分离与他们之间的情感没有很大的关系，而是两个人想要摆脱当时的写作困境， 在一个适合创作的环境中专心写作，远离影响创作主体性和思想的因素以及寻找真正属于自己的创作方向。

（二）萧红在东京的生活

萧红在东京的生活也是值得探讨的，因为独自在别人的城市过日子。萧红一方面要面对生疏的环境、语言障碍、身体的健康问题、生活中的各种麻烦，这一切不仅让萧红感到孤独与寂寞，这些因素也会直接影响到她的创作。另一方面，萧红也是在此时拥有了真正属于自己的空间和时间，可以安静地思考关于创作的问题。

萧红在东京的时长为 6 个月。平石淑子在《有关萧红在东京的事迹调查》中指出，到达东京之后，在许粤华的帮助下，萧红在东京麹町区[10]安住下来。(平石淑子，1984：146) 萧红在日本的时间虽然只有半年，但却发生过很多事情，她的生活、创作和精神状态也有明显的转变。 刚到东京时，可以说是萧红的适应期，虽然当时许粤华[11]也在东京留学，不过她常常忙于去图书馆查资料，萧红只能一个人待在房间里。期间，因为父亲重病，使黄源的负担过重，不能继续支持许粤华的留学费用，她必须回中国。这让萧红心里很沮丧，她感到很孤单，比起她初到上海的时候还更加无聊。当时，她既不认路，又不懂日语，所以她大部分时间是待在房间里，很少出去走动。这些孤独寂寞的感觉她都向萧军说过，如萧红第十一封信中的一段话：“一天廿四小时三顿饭，一觉，除此即是在椅子上坐着。”（萧军，2011：53）再如 ：“这里的天气也算很热，并且讲一句话的人也没有，看的书也没有，报也没有，心情非常坏，想到街上去走走，路又不认识，话也不会讲。昨天到神保町的书铺去了一次，但那书铺好像与我一点关系也没有，这里太生疏了，满街响着木屐的声音，我一点也听不惯这声音。这样一天一天的我不晓得怎样过下去，真是好像充军西伯利亚一样。”（萧军，2011：11）生疏的环境和语言障碍既让萧红陷入了孤独之中，又让她心情不好。当心情不好的时候，什么事情都能成为麻烦，正如上面所写的，连木屐的声音也能

[10] 麹町区：东京的一个地区，现在麹町区已经和神田区合并，并称为千代田。
[11] 许粤华：黄源的妻子。

给萧红带来烦恼。生活中的孤寂表现在萧红的心情上，心情上的低落影响着萧红的生活，萧红在东京的生活仿佛是反复徘徊在这样的情况中。

初到东京，萧红的生活是非常难捱的，她的日子过得很孤单，生活似乎没有意义。另外，她的身体原本就不好，到了东京之后，虽然去找医生看过病，但萧红的身体也没有好转。她还是一直反复生病、发烧、肚子痛，这些病状似乎一直缠绕着她。

寂寞与疾病之外，萧红还要面对意料之外的失望。她决定去日本的时候，抱着要在日本见到自己的弟弟张秀珂的希望。不过萧红到东京了几天之后，才打听到弟弟已经离开了东京的消息："得到的消息竟然是，在她驶向日本的那一天，7 月 16 日，张秀珂乘船返回东北呼兰家中了。"（曹革成，2005：89）实际上，张秀珂没有离开日本，而且张秀珂也知道萧红在东京，只是怕被日本警察发觉，所以不敢前去相见。（彭放；晓川，2011：89） 对于萧红来说，陌生的环境让萧红过得不愉快，知道弟弟已经不在东京的消息更让她失望，生活失去了向导，这些因素都使萧红陷入孤独寂寞的生活之中。

除了上述的事情，日本警察也给萧红带来不少烦恼的。虽然在日本期间萧红是以荣子的名字在专门为外国学生补习日文的东亚学校报名学日语，但日本警察还是搜了她的房间，正如萧红在书信上写道："今晨刑事来过，使我上了一点火，喉咙很痛，麻烦得很，因此我不知住到什么时候就要走的。情感方面很不痛快，又非到我的房间不可，说东说西的。"（萧军，2011：73）当时，萧红还没有起床，房东让刑事先等萧红起床再在外面谈，可是日本刑事为了盘查这个来自中国的著名抗日左翼女作家，而偏要到萧红的房间里去，使萧红的身体开始不舒服，她上了火，喉咙也疼了起来，在精神上也感到烦恼，甚至让她对这个地方厌烦透顶。

萧红刚到日本时，生活过得比较孤独寂寞，没想到又遇到失望和烦恼，这难免会影响到她身体和精神状态。直到 1936 年 9 月东亚学校开学，萧红在这所学校参加了日语补习班。萧红的生活才开始有些转变，她不再整天待在房子里。她上日语时可以与老师、同学交流，其余时间还会偶尔看电影、乘火车。这些活动使萧红的生活渐渐地转移，情绪开始稳定下来，身体也逐渐恢复。

当萧红逐渐适应东京的生活，无论是学习日语，还是文学创作都做得比较顺利。但是，她再次遭受很深重的打击，那就是 1936 年 10 月 19 日恩师鲁迅病逝，这个消息让她十分悲痛。萧红与鲁迅先生的关系，如师如父，如亲如友。

鲁迅先生不仅是支持萧红的创作之人，在生活方面，鲁迅先生也一直鼓励与关心她。当萧红决定要去日本一年时，鲁迅先生当时重病，但他还是担心着萧红。他对萧红说，乘船去日本的时候，每到码头就会有验病[12]的上来，到时候不要怕。正如萧红在写给萧军信中的一段悼念和回忆："现在他已经是离开我们五天了，不知现在他睡到哪里去了？虽然在三个月前向他告别的时候，

[12] 验病指轮船在靠岸前有专门的人员，类似于警察上船检查是否有传染病，如果有类似于疟疾之类的传染病，就不能停靠，所以大家都怕检查传染病的人来，担心无法到达目的地。

他是坐在藤椅上，而且说：‘每到码头，就有验病的上来，不要怕，中国人就专会吓唬中国人，茶坊就会说：验病的来啦！来啦！’”（萧军，2011：209）这反映了鲁迅对萧红的真切关爱和体贴，无论是生活上还是创作上，鲁迅先生都是一直关心与支持她。对于一生漂泊的萧红来说，鲁迅对她无微不至的关心和鼓励，她把鲁迅当作自己的恩人般，所以鲁迅先生去世的消息，给在东京的萧红带来了重大的打击，使她已经恢复的身体又重新陷入病状，让她的心情更加沉重。虽然萧红明白人生死亡的道理，但她却难以接受鲁迅先生去世的事实。

萧红刚到东京时，生活似乎跟她来东京之前理想的不一样。萧红跟萧军和黄源商量时，好像去东京会给她带来很多优势，又可以修养，又能专心读书、写作。不过萧红到了东京之后，由于还没有适应新的环境，要上日语的东亚学校也还没有开学，使她陷入了寂寞之中。除此之外，萧红也常常遭到精神上的打击，在东京的大部分时间是孤独与寂寞陪伴着她的。虽然萧红一开始遇到了很多困难，但是她还坚持在东京生活下去。也是因为萧红的坚持，后来她逐渐适应了东京的生活。东京的空间和时间，给萧红带来了很多便利的，她可以暂时避开事业上的压力，趁她在日本的时候逃避现实的困境。与此同时，萧红还可以利用距离和时间来冷却一下自己和萧军的心态。同时，萧红也可以补习日语，在东京的安静环境下创作。适合创作的空间及充足的时间，让萧红能够把心思集中在文学创作上。

二、萧红在东京的创作

萧红刚到东京时，因为还没有适应新的生活环境，包括语言障碍，对她来说,东京的一切都是陌生的，所以常常陷入寂寞之中。萧红在东京的生活和精神状态对她的创作产生了影响，使她创作和思想都发生了转变。

到了东京之后，萧红一直努力克服生活中的孤独寂寞，她以创作来打发在东京的寂寞无聊时光。在她还没有适应东京生活的时候，曾经尝试着写作，不过由于精神状态不佳，所以她暂时写不出什么东西来，正如萧红在书信中所写道：“华起来就到图书馆去了，我本来也可以去，我留在家里想写一点什么，但哪里写得下去，因为我听不到你那登登上楼的声音了。”（萧军，2011：11）在东京的初期，萧红确实很寂寞，不过后来她逐渐适应了东京的生活，开始喜欢上东京的安静环境，并在这安静的空间创作出了很多作品，在短短的半年时间，萧红创作出了以下作品：

表 1：萧红在东京的创作统计表

序号	作品	作品类型	创作时间	署名
1	《孤独的生活》	散文	1936 年 8 月 9 日	悄吟
2	《异国》	诗歌	1936 年 8 月 9 日	署名不详
3	《王四的故事》	短篇小说	1936 年 8 月	萧红
4	《牛车上》	短篇小说	1936 年 8 月完成	萧红
5	《家族以外的人》	短篇小说	1936 年 9 月 4 日	萧红
6	《红的果园》	短篇小说	1936 年 9 月初	萧红
7	《海外的悲悼》	书信	1936 年 10 月 24 日	萧红
8	《桥》	短篇小说	1936 年 11 月前	悄吟
9	《永远的憧憬和追求》	散文	1936 年 12 月 12 日	萧红
10	《女子装饰的心理》	散文	创作日期不详	萧红
11	《亚丽》	短篇小说	创作日期不详	萧红
12	《感情的碎片》	散文	创作日期不详	萧红
13	《桥》	短篇小说、散文集		悄吟
14	《沙粒》	组诗	完成于 1937 年 1 月 3 日	悄吟
15	书信	书信	1936 年 7 月 18 日-1941 年 2 月 14 日	致萧军的书信使用莹、吟、萧上、荣子、小鹅、红署名。

在六个月期间，萧红写出了很多的诗歌、散文、短篇小说。在 1936 年 8 月至 9 月，萧红完成了《王四的故事》、《牛车上》、《家族以外的人》和《红的果园》四篇短篇小说。萧红也在信中把自己的创作进步告诉萧军：“稿子我已经发出去三篇，一篇小说，两篇不成形的短文。现在又要来一篇短文，这些完了之后，就不来这零碎，要来长的了。”（萧军，2011：15）书信的内容不但体现了萧红在短时间内写了大数量的作品，而且还反映了萧红对创作的积极心态，她努力创作，同时也规划好了自己未来的创作计划。在萧红的第七封信：“我本打算在二十五号之前再有一个短篇产生，但是没能够，现在要开始一个三万字的短篇了，给《作家》十月号。我这样童话来，童话去的，将来写不出，可应该觉得不好意思了。东亚还不开学，只会说几个单字，成句的话，”（萧军，

2011：33）萧红这段时间对自己的创作一直有规划，她打算写比之前更长的短篇小说，并在《作家》[13]杂志上发表。在东京坚持文学创作的同时，萧红还一直在中国的刊物上发表作品。在她离开上海之前，就在《作家》杂志上发表过1936年5月完成的短篇小说《马房之夜》。到了东京之后，萧红还继续在《作家》上发表其他作品，这表现了萧红对创作事业的喜爱与坚持。这期间东亚学校还没有开学，萧红还没有开始上日语课，她一整天都能投入到文学创作当中，在一个月的时间内写出了一批作品。萧红还在第九封信告诉萧军，她的创作已经超出了十页的稿纸，这是萧红第一次打破了自己的创作记录，不难看出萧红对自己的创作感到十分满意，她应该是走出了在上海时感到的创作困惑，另一方面，萧红已经开始适应了东京的生活，心情开始平静下来，在舒适的创作的环境中，她把所有的时间都献给文学创作，创作出了许多有趣味的作品。

在东京时，萧红最初是为了排遣寂寞，所以开始提笔写作，包括在东亚学校报名学习日语，让自己的生活充实起来。直到她逐渐适应新的生活，她对东京的创作感到愉快和满意，作品也越来越丰富。她的创作速度很快，也写出了几万字的小说。可以说在东京时期是萧红创作生涯中的“丰产期”，也是萧红创作中比较充实的一个时期，萧红在创作上找到了新的突破口，创作了许多优秀的作品。

在创作主题方面，萧红东京时期的创作主题很丰富。无论是孤独生活、思乡，还是抗战的主题，都在这一时期涌现出来。《孤独的生活》是萧红刚到东京不久写的一篇散文，这篇散文是体现出萧红孤独生活题材的作品。作品中描述了东京特别寂静的环境以及一个人在东京的孤独。如这段描述：“这点，日本与我们中国不同，街上虽然已经响着木履的声音，但家屋仍和睡着一般的安静。……为什么这样静呢？我反倒对着这安静不安起来。”（萧红，2014：91）再如：“假若，再有别的朋友或熟人，就是冒着雨，我也要去找他们，但实际是没有的。只好照着原路又走回来了。”（萧红，2014：93）这段描述表现出了萧红刚到东京时，她十分寂寞与无聊，在这里她过着孤独的生活，没有可以倾诉的朋友。《永久的憧憬和追求》是能够表示萧红内心孤独的另一部作品。萧红在作品中描述了童年家庭生活，回忆了童年时给她温暖和爱的祖父，也表示了当时的流浪生活让她感到孤独。如这段描述：“父亲打了我的时候，我就在祖父的房里，…… 祖父时时把多纹的两手放在我的肩上，而后又放在我的头上，我的耳边便响着这样的声音：‘快快长吧！长大就好了。’二十岁那年，我就逃出了父亲的家庭。直到现在还是过着流浪的生活。‘长大’是‘长大’了，而没有‘好’。可是从祖父那里，知道了人生除掉了冰冷和憎恶而外，还有温暖和爱。所以我就向这“温暖”和“爱”的方面，怀着永久的憧憬和追求。”（萧红，2014：234）

[13]《作家》是一份月刊杂志，当时孟子还当该杂志的编辑，萧红在该刊物上发表过《手》、《马房之夜》、《家族以外的人》和《红的果园》等作品。

思乡主题是被研究者关注的一种主题。由于刚到东京时使她陷入寂寞的状态，她寄给萧军的书信也能反映她在日常生活中的孤独及寂寞的心态。有些研究者认为，由于萧红的寂寞心境，萧红创作出了“思乡”题材的作品，因为当一个人离开了自己的家乡，才会回忆与思念自己的故乡与往事，如苗乃联（2011：112）在《论萧红在东京与香港思乡主题创作的不同》一文中提出，萧红此时期的作品，从表面上看来，都是她在异地他乡不堪于寂寞、孤独的心境而寻找精神寄托的“思乡”之作。

萧红在东京完成了很多作品，其中有一些作品是与思乡主题有关的。《王四的故事》和《家族以外的人》都含有思乡的内容。《王四的故事》讲的是一个老雇工的遭遇，铁峰（1991：158）对该作品分析：“小说中的主人公王四是以萧红家的一个老仆人厨子杨安为原型的”。在作品中，萧红对王四这么描述：“他仍把下巴抬得很高，走进厨房去。他住在主人家里十年或者也超出了。但在他的感觉上，他一走进这厨房就好像走进他自己的家里那么一种感觉，也好像这厨房在他管理之下不止十年或二十年，已经觉察不出这厨房是被他管理的意思，已经是他的所有了！这厨房，就好像从主人的手里割给了他似的。……他的生活就和溪水上的波浪一样 ：安然，平静，有规律。”（萧红，2014：95）从萧红的描述来看，在作品层面上，我们看到了王四在主人家的生活与工作。在创作层面上，萧红回忆了家里的人与事，她描写了主人公在主人家的生活，表示出她对家的印象与思念。《家族以外的人》讲述了萧红的堂伯有二伯的故事，以及“我”的童年生活。这篇小说萧红取材于她的童年生活。在小说中萧红描述了有二伯的故事，如有二伯偷了家里的东西，有二伯带她去公园玩等。同时，也描述了小说中的“我”的童年生活。如小说中的内容：“孩子的心上所感到的温暖是和大人不同的，我要哭了，我看着他嘴角上流下来的笑痕。只有他才是偏着我这方面的人，他比妈妈还好。”（萧红，2014：110）这段讲述了“我”小时候被妈妈打了以后，有二伯是安慰她的人。再如：“有一天，我看到母亲的头发在枕头上已经蓬乱起来，我知道她是睡熟了，我就从木格子下面提着鸡蛋筐子跑了。”（萧红，2014：111）这段内容呈现出了“我”童年的生活，“我”童年时十分调皮，拿妈妈的鸡蛋去跟邻居的孩子一起烧。这篇小说表现了萧红对故乡生活的怀念，小说中还呈现出萧红童年时的天真，以及童年拥有的单纯幸福。

在这两篇小说中，萧红回忆了故乡和童年的生活。萧红通过故乡的人物回忆当时已被日本侵占的故乡，表达出对祖国和故乡的思念。同时，也表现出萧红对两个主人公不幸命运的同情，萧红对不幸命运的同情与她早期的创作是有连续性的，如东北时期创作的《王阿嫂的死》和上海时期创作的《生死场》萧红都在作品中对低层农民的不幸命运表示深切同情。

除了思乡主题，萧红也创作了与抗战有关的作品，如萧红去东京之前，创作完成于 1934 年 9 月 9 日的《生死场》是含有抗战内容的重要作品，也被学界普遍认为是抗战文学的作品之一，同时，萧红创作的细腻与独特的风格也得到鲁迅、胡风等人的肯定。萧红未完成的最后一部作品《马伯乐》，该篇小说是萧红东京时期之后，在香港创作的长篇小说，1941 年 1 月由大时代书局

（重庆）初版。该作品主要描写了马伯乐在抗日时代中的生活以及他在战争时代中所遭遇的困难，这些作品反映了萧红在其他时期对抗战的认识和理解。至于东京时期的创作，《牛车上》和《红的果园》也有明显的抗战意识，虽然萧红没有直接在作品中体现出抗议与抗争，但是她通过主人公展示了人物因为战争，而陷入的生活困境。另外，萧红还表现出她对祖国命运的关怀。

《红的果园》讲述了一对恋人，各自选择了自己的生活道路。如小说中所描述：“他想告诉他：‘女先生当XX军去了。’但他没有说。他听到了园门上旗子的响声，他向着旗子的方向看了看，也许是什么假日，园门来换了一张大的旗……黄色的……好像完全黄色的。”（萧红，2014：93）因为女青年要当革命军，而放弃了爱情。自从女青年投身抗日以后，男主人公对自己生活感到无聊和无所适从的烦躁，这篇小说一层面讲述了一对年轻人对爱情的怀念和不舍，但在另一层面也表现了女性的抗战意识及萧红本身对祖国命运的关怀。《牛车上》中的五云嫂，她坐着牛车去城里看望儿子的时候，路上与车夫闲聊时透露了自己的丈夫因为当逃兵而被杀。小说中描述了五云嫂抱着孩子去兵营找她的丈夫姜五云时，看到了其他逃兵的家属也在寻找自己的家人。这个场景让她十分伤感，在兵营也充满了悲伤的气氛。如这段描述：“我一回身就把一个兵官的皮带抓住：‘姜五云呢？’‘他是你的什么人？’‘是我的丈夫。你们把人消灭到什么地方去啦？’……他们说：‘不只姜五云一个人，还有两个没有送过来，明后天，下一班船就送来……逃兵里他们三个是头目。’我背着孩子就离开了河沿，我就挂着牌子走下去了，我一路走，一路两条腿发颤。……我走过了营房的背后，兵营的墙根下坐着那提着两个包裹的老头，他的包裹只剩了一个。我说：‘老伯，你的儿子也没有来吗？’我一问他，他就把背脊弓了起来，用手把胡子放在嘴唇上，咬着胡子就哭啦！他还说：‘因为是头目，就当地正法了咧！’”（萧红，2014：107）作品内容体现了五云嫂的不幸遭遇，她的丈夫因为逃兵而被杀死，她的家庭被拆散也是因为战争。虽然萧红没有在作品中直接描写抗议的行为，不过在作品中却体现着抗议的精神及抗战的气息，同时，也能感到萧红对抗战的时代中的人物命运的怜悯。

萧红在东京的创作是她文学创作的突破与转变的重要时期。在创作上，她不仅摆脱了在上海时曾经遇到的写作困惑，同时，在东京也让她远离创作上的压力，使她创作获得了自由。东京的寂寞与孤独或多或少影响着萧红的创作情绪。在东京的情感以及生活经历成为了萧红此时期的创作主题。在东京时，萧红开始取材于她的童年生活、人生经历。另外，身处异国的萧红还怀念了自己的祖国和故乡，使她创作出了“思乡”的主题，回忆自己的故乡以及以往的事和人。同时，也对被日本侵占的祖国表示关怀与担忧，因此，也继续抗战题材的小说创作。东京是萧红突破自己，找到真正属于自己的创作方向的一个重要空间。

三、萧红的自我认知

萧红是一位文学爱好者，她从小就跟着祖父朗读诗歌，对文学怀有浓厚的兴趣，如在《从异乡到异乡：萧红传》一书中出现的内容：“他开始教萧红念《千家诗》，无需课本，只是他念一句，小孙女跟着念一句……萧红能够背诵一些诗后，祖父便开始给她讲诗”。（叶君，2009：17）祖父的教育培养了萧红的文学素养。刚开始创作时，萧红的创作尚未充分地体现出主体性，直到她到了东京以后，无论是生活上还是创作上，逐渐形成了自己的风格。

去东京之前，她过着漂泊的生活，当时，萧红最需要的是依靠。众所周知，萧军当时不仅是萧红的情人，也是她精神上和生活上的依靠。萧红离家出走后，和未婚夫汪恩甲在哈尔滨东兴顺旅馆同居，后来被汪恩甲抛弃，因欠房费被困在旅馆中，当时，萧红是《国际协报》[14]的读者。在 1932 年 5-6 月间曾经向该刊报投过诗稿，虽然没有发表，但萧红细腻的文笔给编辑和裴馨园[15]留下了深刻的印象。为了离开这家旅馆，萧红向《国际协报》寄出求救信。裴馨园收到萧红的求救信后，拜托当时帮他编辑儿童专利和处理外来稿件的萧军到旅馆去拯救萧红。逃出旅馆后，萧红怀着汪恩甲的孩子，萧红生孩子时是萧军照顾着她，生孩子的费用也是萧军承担的。生孩子后，萧红意识到目前的生活条件无法养这个孩子，决定把孩子送人。出院后她与萧军同居。当时，萧红的身体十分虚弱，萧军不得不为每天的房租和食物而奔忙，找不到适合的工作就向朋友借钱。[16] 当初，萧红没有职业也没有收入，她被抛弃以及把孩子送人的事，使精神上受到伤害，所以，萧红的生活大部分都依附于萧军。

萧红从小就对文学感兴趣，不过她没有从事过与文学相关的职业。直到她与萧军在一起，在萧军的鼓励下从事了文学创作，叶君（2009：107）在《从异乡到异乡：萧红传》一书中提出由于《国际协报》的主编打算在新年出版一份“新年正文”的特刊，看萧红整天在家无事可做，萧军和其他朋友都鼓励萧红写一篇文章试试，萧红刚开始十分缺乏自信，怕自己的文章会落选，不过在萧军和周围人的鼓励下，萧红完成了《王阿嫂的死》，后来发表在《国际协报》新年增刊上，署名“悄吟”。

萧红本来就有过人的文学天赋，她刚步入中国文坛的时候，她的作品仿佛有一种“矜持”的状态，原因可能是她刚开始创作，缺乏创作经验。她与萧军共同生活，萧军对萧红的生活有一定的影响，当时的萧红无论是饮食上、衣物上、金钱上，还是精神上都依附于萧军，所以在创作风格和思维上难免会受到萧军的影响。

[14]《国际协报》是哈尔滨商办性质的私人报纸，每天出一张，共四版。
[15] 裴馨园：《国际协报》的副编辑，还兼任《哈尔滨公报》副刊《公田》和《五月日报》等报纸的编辑。
[16] 此内容载于叶君.《从异乡到异乡：萧红传》.北京：中国社会科学出版社，2009.68-95

到了东京之后，萧红才开始独立起来。萧红曾经在书信中描绘她的生活环境：“是的，自己就在日本。自由和舒适，平静和安闲，经济一点也不压迫，这真是黄金时代，是在笼子过的。”（萧军，2008：134）有可能是因为此时期的自由生活，以及无经济压力的情况下，使萧红生活处于较舒适的状态。在无压力的生活状态下，作品上逐渐呈现出萧红独立的文学观念和独特的艺术风格。萧红在东京时，她的创作题材变得更丰富，她开始取材于童年生活、个人经历、故乡记忆等。萧红在东京的创作逐渐疏离当时的主流意识，她侧重描写她小时候熟悉的低层人民的文化习惯、民众的生存困境以及民众的麻木与抗议精神，显示出萧红创作的主体性及创作的特质。另外，萧红还在后期创作继续了上述主题的创作。如萧红创作完成于 1940 年 12 月 20 日的《呼兰河传》，该篇小说萧红描写了呼兰河中的家，即是她的故乡。故事中，出现了萧红在东京时期创作的《家族以外的人》中的主人公有二伯。这表示萧红对她创作上的认知，她在东京发现了创作方向，也在后期的创作继续该创作方向以及创作精神。

通过阅读萧红寄给萧军的书信，读者可以感到萧军一直认为萧红是很虚弱的，包括萧红在东京的时候，萧军也总是觉得萧红难以独自承受寂寞与孤独。他觉得萧红之所以要照计划在东京住一年，是因为萧红在假装坚强，因此萧军常常叫她回来，如萧军在萧红第二十九封信写的注释：“她说我把她一向看得很弱，和我比较起来，无论身体和意志，她确是很‘弱’的，在信中她还有点不服气的样子。”（萧军，2008：135）萧红在东京独自生活，克服了生活中的各种困难，并坚持要在东京住下去，这反映了萧红只是身体脆弱而已，可是她内心很坚强，同时，也有较强的自尊心。萧红在东京的时候，看到了萧军的一篇作品《为了爱的缘故》，这篇小说主要取材于萧军与萧红在哈尔滨的一段生活经历，可以当做萧红和萧军的生活实录。作品叙述了一个知识青年到东北参加了“人民革命军”的斗争，却在哈尔滨遇到了一位等待他拯救的女子。青年最终为了女孩放弃了自己的理想。由此，遭到一些地下党员朋友的批评甚至歧视。《为了爱的缘故》中的“我”和“芹”分别是萧军和萧红的代表。季红真对该篇小说指出：“萧红从中可以看到自己的形象，也看到了萧军往日对她真挚的爱。为了这爱，他放弃了用武力抗击敌人的理想。”（季红真，2012：320）萧军也曾指出：“我知道自己渐渐地已经不像一个兵了，那真挚而豪情的性格，愉快的高校……如今全变了，要变成了一枚灰色的蜗牛，常常是试验地伸长着自己的角色，有分寸地爬行着……”（萧军，2008：445）作为敏感及拥有较强的自尊心的萧红，心里自然会感到不舒服。读完这篇小说后，萧红感觉“芹”完全就是自己，她难以相信那是她当年的自己，甚至不敢把“芹”与自己对应起来，萧红觉得萧军对她当时的刻画令她感到十分陌生。虽然只是一篇小说，可是萧红却开始意识到，在萧军眼里，是因为她的拖累，让萧军过不上他想要的生活，并在 1936 年 11 月 6 日写给萧军的书信中说：“在那《爱……》的文章里面，芹简直和幽灵差不多了，读了使自己感到了颤栗，因为自己也不认识自己了。我想我们吵嘴之类，也都是因为那样

的根源——就是为一个人的打算，还是为多数人打算。从此我可以就不愿再那样妨害你了。你有你的自由了”。（萧军，2008：135）

东京是萧红建立自我认知的一个重要空间，在创作层面她找到了自己的创作方向，她逐渐取材于童年生活、故乡记忆以及个人经历，最终形成了萧红独特的创作风格。在人生与情感层面上《为了爱的缘故》让萧红认识原来的自己，与此同时，也了解到萧军对她的真实想法。因此，使萧红对自己有一个新的认知。一个人独自在东京，独自面对生活苦寂及生活困难的历练，让萧红变得更独立更坚强。

结语

萧红决定离开上海前往东京，在异国他乡，萧红在生疏的环境中独自生活，在不懂日语的情况下，过着无聊的日子，同时，也要承受着无法见到自己亲弟弟张秀珂的失望，要承受着鲁迅先生病逝给她带来的沉重的打击。这些因素不仅影响到萧红的生活和情绪，同时，也影响到了她的创作与个人的成长。在东京萧红的生活和创作都产生改变。在生活方面，东京时期是萧红从曾经依附于萧军向开始独立生活转化的时期。初到东京时，萧红感到寂寞，后来便逐渐适应新的生活环境，并爱上东京安静的环境，因为这样的环境有利于她的创作。另外，在经济条件上，萧红也能过上无经济压力的生活。在创作方面，由于独立的生活，使萧红拥有属于自己的创作空间。在短短的六个月间，萧红先后写了《孤独的生活》、《异国》、《王四的故事》、《牛车上》、《家族以外的人》、《红的果园》、《沙粒》等。在内容层面上，体现出了萧红创作主题的多元性，呈现出萧红个人的创作风格和特点。

参考文献

（日）平石淑子.有关萧红在东京的事迹调查.[J].北方文学，1984，1:146-148

（日）平石淑子.萧红在东京.[J].北方文学，2011，6：33-43

叶君.从异乡到异乡：萧红传.[M].北京：中国社会科学出版社，2009.17-135

作家文摘.“萧红赴东京，不只为爱情”[online]，（https://baijiahao.baidu.com/s?id=1668622012331524995&wfr=spider&for=pc），2021/6/4

季红真.萧红全传：呼兰河的女儿（修订本）.[M].北京：现代出版社，2012.320

苗乃联.论萧红在东京与香港思乡主题创作的不同.[J].常州大学学报（社会科学版），2011，1：112

铁峰.萧红文学之路.[M].哈尔滨：哈尔滨出版社，1991.158

袁培力.萧红年谱长编.[M].西安：陕西人民出版社，2018.178

曹革成.我的婶婶萧红.[M].长春：时代文艺出版社，2005.89

萧红著，章海宁主编.萧红全集（散文卷）.[M].北京：北京燕山出版社，2014.93-234

萧红著，章海宁主编.萧红全集（小说卷 I）.[M].北京：北京燕山出版社，2014.93-111

萧军.萧军全集 1.[M].北京：华夏出版社，2008.439-462

萧军.为了爱的缘故：萧红书简辑存注释录.[M].北京：金城出版社,2011.3-445

彭放，晓川.百年诞辰忆萧红.[M].哈尔滨：北方文艺出版社，2011.89

Name and Surname（姓名）：
Boontiya Raksuan

Highest Education（最高学历）：
Master of Arts

University or Agency（任职院校或单位）：
East China Normal University

Field of Expertise（专业领域）：
Modern Chinese Literature

Address（地址）：
Department of Chinese Language and Literature,East China Normal University, Shanghai, China. 200241

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

การเปรียบเทียบระบบความหมายของคำในภาษาจีนและภาษาไทยจากคำกริยาพยางค์เดียวที่มีความหมายเกี่ยวกับการมองดู

A Comparison of the Semantic Systems of Chinese and Thai words: from One-Syllable Verbs which are about vision

นริศ วศินานนท์ [1]
NARIS WASINANON
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำวิทยาลัยจีนศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
Assistant Professor in College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail: naris_wasinanon@yahoo.co.th

สุกัญญา วศินานนท์ [2]
SUKANYA WASINANON
Independent Scholar
E-mail: sukanya.laoshi@gmail.com
Received: 1 May 2021 / Revised: 17 May 2021 / Accepted: 17 June 2021

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบระบบความหมายของคำในภาษาจีนและภาษาไทย โดยศึกษาจากคำกริยาพยางค์เดียวที่มีความหมายเกี่ยวกับการมองดู มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างเชิงอัตลักษณ์และความเหมือนเชิงนัยทั่วไปของระบบความหมายของคำในภาษาจีนและภาษาไทย คำกริยาที่ศึกษาอ้างอิงความหมายจากพจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 6) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พ.ศ.2554) และพจนานุกรมจีน-ไทย (พ.ศ.2559) เป็นข้อมูลหลัก และศึกษาเปรียบเทียบคำกริยา 3 ด้าน คือ 1. ด้านกลุ่มความหมายของคำกริยา 2. ด้านรายการความหมายของคำกริยา 3. ด้านความสามารถในการสร้างคำกริยา

ผลการศึกษาเปรียบเทียบเห็นได้ว่า ภาษาที่แตกต่างกันจะมีระบบคำศัพท์ที่แสดงความหมายเหมือนกันและแตกต่างกันไป ภาษาจีนและภาษาไทยต่างก็มีระบบความหมายของคำที่เป็นอัตลักษณ์ ภาษาจีนมีคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับการมองดูจำนวนมากกว่าภาษาไทย สาเหตุมาจากตรรกะหรือมุมมองความคิดที่ละเอียดในการสร้างคำ ประกอบกับภาษาจีนมีประวัติและวิวัฒนาการทางภาษาที่ยาวนานกว่า การสร้างคำศัพท์จึงมีจำนวนมากกว่า ด้วยเหตุนี้จากการศึกษาระบบความหมายของคำในภาษาจีนและภาษาไทยไม่ว่าจะเป็นมิติของกลุ่มความหมายของคำ ความสามารถในการสร้างคำ และจำนวนรายการความหมายของกลุ่มคำกริยาล้วนสะท้อนให้

เห็นถึงระบบความหมายคำที่แตกต่างกัน ด้านความเหมือนกันคือคำกริยาพยางค์เดียวที่มีความหมายเกี่ยวกับการมองดูในภาษาจีนและภาษาไทย สามารถหาคำปฏิคมหรือคำเทียบเคียงได้เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งปรากฏการณ์นี้มีในทุกภาษา

คำสำคัญ : การเปรียบเทียบภาษาจีนและภาษาไทย ระบบความหมายของคำ คำกริยาพยางค์เดียวที่มีความหมายเกี่ยวกับการมองดู

ABSTRACT

This article compares the semantic systems of Chinese and Thai words by studying from the meaning of one-syllable verbs which are about vision. The objective of this study was to study the difference and generalization of the semantic system of Chinese and Thai words. The verbs studied refer to the meaning from the Contemporary Chinese Dictionary (Sixth revision), the Royal Institute's Dictionary (2011) and Chinese-Thai Dictionary (2016), comparing 3 aspects of the verbs: 1. The semantic group of verbs 2. The list of meanings of verbs 3. The ability to form verbs.

The results of a comparative study can be seen that different languages have a semantic system that expresses both the same and different meanings. Both Chinese and Thai languages have identity systems of meanings. Chinese has more verbs which are about vision than Thai. This result from a logic or a detailed idea of how to form words. Along with the Chinese language has a long history and evolution. Therefore, Word formation is more numerous. For this reason, from the study of the semantic system of Chinese and Thai language, whether it is the dimension of the words group, or the ability to form words and the number of lists of meanings of the verb groups all reflect different semantic systems. The same aspect is the one-syllable verbs which are about vision in Chinese and Thai can find most hostesses or comparisons. And this phenomenon is considered a linguistic phenomenon of all languages.

Keywords: Chinese and Thai Comparison, Semantic System, one-syllable verbs which are about vision

ระบบความหมายของคำในภาษาจีนและภาษาไทย

บนโลกนี้มีมนุษย์หลากหลายเผ่าพันธุ์ชนชาติ แต่ละชนชาติส่วนใหญ่มีภาษาเป็นของตนเอง และแต่ละภาษาก็มีระบบคำและลักษณะเด่นที่เป็นอัตลักษณ์ทางภาษาของตนเอง ระบบคำที่สำคัญเกิดจากความหมายของ

คำ โดยมีเสียงและรูปเขียนประกอบขึ้นเป็นคำ การเรียนรู้คำศัพท์จำเป็นต้องจดจำง่ายและที่สำคัญต้องอาศัยระบบความหมายของคำศัพท์ (จูชิง.1981 : 3)

ความหมายของคำศัพท์ในภาษาหนึ่งๆ เกิดขึ้นเป็นเครือข่ายโยงใยมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจจะเป็นความสัมพันธ์ในแนวตรงหรือแนวนอน นั่นหมายถึงความหมายของคำแต่ละคำจะอยู่ในเครือข่ายหรือกลุ่มความหมายซึ่งแสดงบทบาทหรือหน้าที่ของตนในภาษานั้นๆ กล่าวได้อีกว่า ความหมายของคำแต่ละคำไม่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างเอกเทศหรือปรากฏเดี่ยวๆได้ (เกา เกิงเชิง. 1995:155) ซึ่งความหมายของคำแต่ละคำนั้นมันจะปรากฏขึ้นโดยมีความสัมพันธ์กัน เช่น คำว่า กิน ดื่ม เคี้ยว สามารถจัดกลุ่มความหมายได้ว่า เป็นคำกริยาเกี่ยวกับอากัปกิริยาการใช้ปาก คำว่า จับ หยิบ ถือ เป็นกลุ่มความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวกับมือ การจัดกลุ่มความหมายในภาษาไทย นวรรณ พันธุเมธา (2547) ซึ่งสอนวิชาอรรถศาสตร์ได้ให้นิยามและการเปรียบเทียบความหมายของคำ รวมถึงได้จัดหมวดหมู่ความหมายของคำในภาษาไทยและอธิบายได้อย่างเป็นระบบ

ระบบความหมายของคำของแต่ละภาษาต่างก็มีเอกลักษณ์ทางชนชาติ ในการศึกษาเปรียบเทียบระบบความหมายของคำภาษาจีนและภาษาไทยนั้น ผู้ศึกษาได้เลือกคำกริยาใช้บ่อยพยางค์เดียวที่แสดงความหมายเกี่ยวกับการมองดูเป็นกรณีศึกษาเพื่อให้เห็นถึงระบบความหมายของคำในภาษาทั้งสองว่ามีความเหมือนหรือความแตกต่างกันอย่างไร คำกริยาที่ศึกษาอ้างอิงความหมายจากพจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 6) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พ.ศ.2554) และพจนานุกรมจีน-ไทย (พ.ศ.2559) เป็นข้อมูลหลัก โดยศึกษาเปรียบเทียบคำกริยา 3 ด้าน คือ 1. ด้านกลุ่มคำกริยา 2. ด้านรายการความหมายของคำกริยา 3. ด้านความสามารถในการสร้างคำกริยา

ภาษาจีนเป็นภาษาที่มีประวัติและมีวิวัฒนาการมายาวนานหลายพันปี ฉะนั้นจำนวนของคำศัพท์จึงมีจำนวนมาก เดิมทีภาษาจีนจะเป็นคำหรืออักษรเดี่ยวๆ คำๆหนึ่งมีความหมายมากมายหลากหลายและกินความลึกซึ้ง เห็นได้จากภาษาจีนโบราณ ในการสร้างคำแสดงความหมายเดียวกันจึงมีความหลากหลาย เพื่อให้เห็นชัดถึงการศึกษาเปรียบเทียบระบบความหมายของคำในภาษาจีนและภาษาไทย ผู้ศึกษาจึงอาศัยภาษาจีนเป็นหลักและภาษาไทยเทียบเคียงในการเปรียบเทียบ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. เปรียบเทียบด้านกลุ่มคำของภาษาจีนและภาษาไทย

กลุ่มคำในที่นี้หมายถึง กลุ่มคำที่มีความสัมพันธ์กันในด้านความหมาย ภาษาจีนเรียกว่า 词群 จะประกอบกันขึ้นเป็นระบบความหมายของคำ กล่าวได้อีกว่ากลุ่มคำเหล่านี้จะประกอบกันเป็นหมวดหมู่สื่อนัยความหมายที่หลากหลาย ซึ่งอาจจะเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกัน ความหมายคล้ายกัน กลุ่มคำที่มีความหมายตรงข้ามกัน กลุ่มคำที่แสดงความหมายหมวดหรือประเภทเดียวกัน เป็นต้น เพื่อให้เห็นถึงกลุ่มคำที่แสดงความหมายเกี่ยวกับการมองดู จึงขอยกตัวอย่างคำกริยาในภาษาจีนและภาษาไทยเพื่ออธิบายเปรียบเทียบดังนี้

ภาษาจีน	คำเทียบเคียงในภาษาไทย
看：使视线接触人或物	ดู มอง
瞧：与看相同	ดู มอง
瞅：与看相同	ดู มอง แล
见：看见；看到	เห็น มองเห็น
望：向远处看	มองไปไกล
盯：把视线集中在一点上：注视	จ้อง
瞄：把视力集中在一点上：注视	เล็ง
瞟：斜着眼睛看	เหลือบมอง เหล่มอง
瞥：很快地看一下	มองปราดเดียว
察：细看	สังเกตดู
顾：回头看	หันกลับไปดู มอง
阅：看	อ่าน ดู
观：看	ดู
视：看	ดู
瞩：注视	จ้องมอง
睹：看见	มองเห็น
瞠：瞪着眼看	จ้องมอง
眺：看	เบ่งตามอง
窥：从小孔或缝隙里看	ดูจากรูช่องเล็กๆ
瞻：从前或往上看	มองไปข้างบน

จากตารางการเทียบเคียงกลุ่มความหมายคำกริยาเกี่ยวกับการมองดู สามารถเห็นถึงคำกริยาเกี่ยวการมองดูในภาษาจีนและภาษาไทย ซึ่งมีสาระความหมายของคำศัพท์เกี่ยวกับการมองดูที่แตกต่างกัน เพื่อให้เห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงแบ่งเป็น 3 กลุ่มอธิบายความหมายได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 看、瞧、瞅 เป็นคำกริยาที่มีความหมายเดียวกัน คำสามคำนี้ถือเป็นคำพ้องความหมาย แม้ว่าจะมีความหมายเหมือนกันก็ตาม แต่ละคำมีสีสันทางภาษาที่แตกต่างกัน กล่าวคือ คำว่า 看 พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบันให้ความหมายว่า สายตาสัมผัสกับคนหรือสิ่งของเทียบเคียงกับภาษาไทยคำว่า ดู มอง คำนี้เป็นคำที่ใช้ทั่วไปและใช้บ่อยมาก ส่วนคำว่า 瞧 เป็นคำที่มีนัยสีสันทางภาษาคือ ใช้ในภาษาพูดมากกว่า คำว่า 瞅 เป็นคำที่ใช้ในภาษาถิ่นของจีน

ภาษาไทยซึ่งเทียบเคียงความหมายในภาษาจีนมีคำว่า ดู มอง แล ก็เป็นคำที่มีความหมายเหมือนกัน คำว่า ดู มีนัยว่าดูทั่วไป คำว่า มอง จะมีนัยว่าตั้งใจดู หรือดูโดยมีนัยอื่นๆ ส่วนคำว่า แล หมายถึงมองหรือดูซึ่งใช้ในภาษาถิ่นของไทย เพื่อความชัดเจนเชิงนัยสามารถใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบความหมาย componential analysis (A. Nida,1979) แยกแยะความหมายของกลุ่มคำข้างต้นเพื่อพิจารณาถึงความแตกต่างของความหมายได้ดังนี้

กรรม / คำกริยา	ภาพยนตร์	ซ้าย	ไกลๆ	ตั้งใจ	ข้างหน้า
ดู	√	√	√	√	√
มอง	×	√	√	×	√
แล	×	√	√	√	√

จากตารางวิเคราะห์ความหมายจะเห็นได้ว่า คำว่า “ดู” หมายถึงใช้สายตาสัมผัส ขอบเขตของการมองดูค่อนข้างกว้าง อาจจะเป็นคน สิ่งของหรือทิศทาง ยังมีนัยครอบคลุมถึงลักษณะหรือทิศทางของการมองดูแล้วยังบอกถึงสภาพอีกด้วยเช่น ตั้งใจดู แต่ไม่นิยมใช้เป็นว่า ตั้งใจมอง แต่ถ้าใช้ ตั้งใจมองจะมีคำเสริมท้ายเช่น ตั้งใจมองให้ดี ตั้งใจมองดีๆ ส่วนคำว่า แล นั้นมีความหมายเหมือนกันกันคำว่า ดู มอง เพียงแต่ แล เป็นคำที่ใช้ในภาษาถิ่นโดยทั่วไปไม่พูดว่า แลภาพยนตร์ แต่จะพูดว่า แลหนังหรือดูหนัง

กลุ่มที่ 2 视、见、观、阅、察 คำกลุ่มนี้มีนัยร่วมกันคือ มองหรือดู แต่คำแต่ละคำมีนัยที่แตกต่างกันบ้าง ในสมัยโบราณ คำว่า 视、见 มีความหมายว่า จดจ้องมองดู หรือใช้สายตาสัมผัส ในภาษาจีนมีคำว่า 看了，没看见 (ดูแล้ว แต่ไม่เห็น) ซึ่งภาษาจีนยังมีอีกคำว่า 视而不见 หมายถึงมองแต่ว่าไม่เห็น ภาษาไทยมีนัยนี้เช่นกันว่ามองแต่ไม่เห็น คำว่า 见 มีความหมายเหมือนกันกับ 看见 แต่คำว่า 看见 ใช้แพร่หลายกว่า 见 สมัยโบราณคำว่า 看 มีความหมายว่า 视 และวิวัฒนาการจนถึงปัจจุบัน คำว่า 看 หมายถึงตั้งใจดู ในส่วนที่แสดงความหมายว่าตั้งใจดูความหมายแฝงของ 视 จึงได้หายไป และคำว่า 视 ไม่สามารถใช้เดี่ยวได้ในปัจจุบัน แต่เป็นคำมูลที่ใช้ประกอบกับอื่นสร้างเป็นคำประสมเท่านั้น เช่น 电视、近视、视频 เป็นต้น

观 ความหมายเดิมคือมองดูอย่างละเอียด ปัจจุบันคำนี้ที่มีนัยว่า ดู ไม่สามารถใช้เดี่ยวๆได้ แต่จะเป็นคำมูลที่ใช้สร้างคำประสม เช่น 观众、参观、观赏 เป็นต้น

阅 ความหมายเดิมคือ ตรวจสอบ คิดคำนวณหรือนับเลข ต่อมาคำนี้หมายถึง อ่าน เช่นคำว่า 阅读、阅览 เป็นต้น ในภาษาไทยใช้คำว่า ดู หรืออ่าน เช่น ดูหรืออ่านหนังสือ อ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

察 ในภาษาจีนมีความหมายว่า ดูละเอียด เทียบเคียงกับคำในภาษาไทยว่า สังเกตดู

กลุ่มที่ 3 望、顾、窥、瞥、瞻 คำกริยากลุ่มนี้ล้วนมีความหมายว่า ดู แต่เป็นการดูหรือมองในมุมหรือระดับที่ต่างกัน ในภาษาไทยไม่มีคำเทียบเคียงโดยตรง แต่อาศัยการอธิบายหรือเพิ่มความ เช่น

顾 หันกลับไปดู 望 มองไปไกลๆ

窥 ดูจากช่องเล็กๆ

瞥 มองปราดเดียว

瞻 มองไปข้างบนหรือมองไปข้างหน้า

จากกลุ่มคำกริยาและความหมายข้างต้นล้วนมีความหมายเกี่ยวการมองดู แตกต่างกันในด้านของลักษณะ สภาพหรือทิศทาง เป็นต้น ในภาษาไทยไม่มีคำเทียบเคียงความหมายเหล่านี้ แต่จะใช้คำว่า “ดู” หรือ “มอง” แล้วเพิ่มคำอธิบายเพื่อแสดงนัยของลักษณะ สภาพหรือทิศทางเพื่อสามารถสื่อนัยของภาษาจีนได้ จึงเห็นได้ว่าภาษาจีนมีคำศัพท์ที่แสดงการมองดูในลักษณะ สภาพหรือทิศทางจำนวนมาก และมีคำศัพท์ที่แจกแจงนัยที่แตกต่างกันไป สะท้อนให้เห็นว่าภาษาจีนมีระบบคำศัพท์ที่แสดงนัยการมองดูอย่างมีระบบและแจกแจงนัยความหมายอย่างละเอียดกว่าภาษาไทย

นอกจากนี้ในภาษาจีนยังมีคำกริยาสองพยางค์ที่แสดงนัยเกี่ยวกับการมองเห็นอีกไม่น้อย เช่น 鸟瞰 、浏览、目击、查看、凝视、注视、仰望、观看、目睹 เป็นต้น ซึ่งคำเหล่านี้แสดงถึงความหลากหลายของกลุ่มความหมายเกี่ยวกับการมองดูในภาษาจีน ด้วยเหตุนี้ความหมายของการมองดูในภาษาจีนจึงมีการแจกแจงความหมายหลากหลายและละเอียด กล่าวได้อีกว่า หมวดความหมายเกี่ยวกับการมองดูในภาษาจีนจะมีคำศัพท์มากกว่าภาษาไทย จึงเห็นได้ว่า ระบบความหมายของกลุ่มคำศัพท์ของภาษาจีนและภาษาไทยไม่เหมือนกัน

คำศัพท์มักจะพัฒนาควบคู่ไปกับภาษา และมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตของชนชาติ รวมถึงประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการทางสังคม ภาษาจีนมีประวัติยาวนาน แน่นอนว่านภาษาจีนมีความเกี่ยวข้องกับสภาพสังคมและวิวัฒนาการทางสังคมซึ่งเห็นได้ชัดเจน ระบบความหมายคำของภาษาที่ไม่เหมือนกันนอกจากเห็นได้จากนิยามความหมายและสาระความหมายของคำแล้วยังสะท้อนถึงตรรกความคิดเชิงละเอียดในความหมาย รวมถึงหลักและวิธีการสร้างคำศัพท์เพื่อสื่อนัยนั้นๆอีกด้วย

ภาษาจีนและภาษาไทยในปัจจุบันมีแนวโน้มการสร้างคำแบบสองพยางค์ คำมูลซึ่งเป็นส่วนประกอบในการสร้างคำจึงมีความเหมือนหรือความคล้ายคลึงกัน ในภาษาจีนคำประสมที่แสดงความหมายว่ามองดู เช่น 看见、看望、看顾、视察、查看、观察、观望、观瞻、观看、瞻望、瞻顾、窥见 ในภาษาไทยนั้นคำว่า มอง และ ดู เป็นคำที่สามารถสร้างคำพยางค์คู่ได้มากมายเช่นกัน เช่น มองดู มองเห็น แลดู แลเห็น จ้องมอง เล็งดู เหลือบมอง เพ่งมอง เป็นต้น ลักษณะนี้เป็นลักษณะทั่วไปของวิธีการสร้างคำ

2. เปรียบเทียบจากความสามารถในการสร้างคำ

ระบบความหมายของภาษาที่ไม่เหมือนกัน นอกจากสามารถเห็นได้จากสาระของความหมายหรือนิยามความหมายของคำแล้วสามารถยังเห็นได้จากความสามารถของการสร้างคำ (จากจำนวนน้อยไปมาก) ผู้ศึกษาได้รวบรวมคำศัพท์เกี่ยวกับการมองดูจากพจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบันได้ดังนี้

กลุ่ม	คำกริยา	คำประสมหรือกลุ่มคำ
1.	看	看见、看望、看穿、看重、看轻、看破、看齐、看不起
	瞧	瞧见、瞧书、瞧病、瞧热闹
	瞅	-----
	瞥	-----
	瞄	-----
	盯	-----
2.	睹	耳闻目睹、有目共睹
	瞠	瞠视、瞠目结舌
	瞩	瞩目
	窥	管中窥豹、窥探、窥伺
	眺	远眺、登高眺远
3.	见	见解、见识、见怪、见鬼、见外、见效、见证、见面、见机、见习、见笑、见长、见世面、看见、听见、遇见、碰见
	望	望风、望日、望月、望族、望断、望楼、望远镜、高德望重、望而却步、望而无畏、丰收有望
	阅	阅览、阅读、阅卷、评阅、阅兵、检阅、传阅、赠阅
4.	视	视差、视察、视力、视听、视图、视线、视网膜、视神经、视若无睹、视而不见、电视、监视、近视、远视、电视台
	察	观察、视察、考察、察觉、察看、察访、警察
	观	观风、观察、观感、观光、观念、观礼、观望、观瞻、观点、观测、观看、观摩、观赏、观众、观象台、参观
	顾	回顾、环顾、顾盼、顾客、顾念、顾惜、顾主、顾名思义、瞻前顾后、左顾右盼
	瞻	观瞻、瞻仰、瞻望、瞻念、瞻礼、高瞻远瞩、瞻前顾后

จากคำกริยา 4 กลุ่มข้างต้น เราสามารถจัดกลุ่มตามความสามารถในการสร้างคำได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 看、瞧、瞅、瞥、瞟、瞄、盯 กลุ่มคำนี้มีความหมายที่ใช้บ่อยในปัจจุบัน

คำว่า 看 เป็นคำกริยาที่มีมาก่อนมีอักษรจ้วน (สมัยฉิน) ซึ่งเป็นอักษรแสดงการใช้มือป้องตามองไปที่ไกลหลังสมัยฉิน จึงมีความหมายพื้นฐานว่า ดู ต่อมาได้กลายความหมายอีกหลายความหมาย คำว่า 瞧、瞅 เป็นคำที่เพิ่งเกิดขึ้นไม่นานมานี้ คำว่า 瞧 ใช้ในภาษาพูด คำว่า 瞅 ใช้ในภาษาถิ่น กลุ่มนี้การสร้างคำไม่มาก เนื่องจากเป็นคำกริยาพยางค์เดี่ยวที่ใช้อิสระเดี่ยวๆได้ ไม่จำเป็นต้องใช้ร่วมหรือประสมกับคำอื่น บางคำเป็นภาษาพูดต่อมาได้พัฒนาการเป็นภาษาหนังสือ ดังนั้นการรสร้างคำจึงน้อยมาก

กลุ่มที่ 2 睹、瞠、瞩、窥、眺 คำกริยากลุ่มนี้โดยทั่วไปไม่สามารถใช้เดี่ยวๆ และมีความหมายแคบ คำเหล่านี้สื่อความหมายค่อนข้างชัดเจนอยู่แล้ว เช่น 窥 มีนัยว่าดูหรือมองจากรูหรือช่อง คำกริยา 睹、瞠、瞩、眺 เหล่านี้ล้วนหมายถึงมองดูอย่างตั้งใจ ปัจจุบันแม้ว่าจะใช้กันน้อย แต่จะมักปรากฏอยู่ในสุภาษิต การสร้างคำจากคำเหล่านี้จึงมีจำนวนน้อยมาก

กลุ่มที่ 3 见、望、阅 คำกริยากลุ่มนี้โดยทั่วไปจะไม่ใช้เดี่ยวๆ แต่เป็นคำมูลที่ใช้ในการสร้างคำประสมหรือกลุ่มคำบางคำ เป็นคำที่มาจากภาษาจีนโบราณและยังคงใช้จนอยู่ในปัจจุบัน แต่คำเหล่านี้มักใช้ในภาษาหนังสือ ความสามารถในการสร้างคำค่อนข้างสูง

กลุ่มที่ 4 视、察、观、顾、瞻 คำกริยากลุ่มนี้เป็นคำมูลไม่อิสระ หมายถึงไม่สามารถใช้เดี่ยวๆได้ มีการใช้มาตั้งแต่สมัยโบราณ ด้วยที่ไม่สามารถใช้เดี่ยวๆได้ จึงต้องประกอบคำอื่นสร้างคำใหม่ได้จำนวนมาก

ในภาษาไทยคำกริยาพยางค์เดียวที่สื่อนัยการมองดูมีดังนี้

คำกริยา	คำประสมหรือกลุ่มที่สร้างขึ้น
ดู	ดูเห็น ดูแล ดูแคลน ดูหมิ่น ดูถูก ดูหนัง ดูงาน ดูดวง ดูเหมือน
มอง	มองดู มองเห็น
แล	แลเห็น ดูแล
เห็น	มองเห็น แลเห็น
ชม	ดูชม
จ้อง	จ้องมอง จ้องดู
เล็ง	-----
เพ่ง	เพ่งมอง เพ่งดู เพ่งเล็ง
ส่อง	ส่องดู
พิศ	พิศมอง พิศดู
เหล่	เหล่มอง
เหลือบ	ชำเลือง ชายตาดู

จากตารางข้างต้นเห็นได้ว่า คำว่า ดู สามารถสร้างคำศัพท์ได้ค่อนข้างมาก เพราะคำว่า ดู เป็นคำที่ใช้บ่อยและใช้กว้างกว่าคำว่า มอง คำว่า มองนั้นมีนัยว่า ตั้งใจดู ความหมายซึ่งชัดเจนอยู่แล้ว คำกริยา มอง จึงสร้างคำศัพท์ใหม่ได้น้อยกว่า ส่วนแล เล็ง เพ่ง ส่อง พิศ เหล่ เหลือบ คำเหล่านี้สื่อความหมายแคบและไม่จำเป็นต้องประสมกับคำอื่น ความสามารถในการสร้างคำจึงมีไม่มาก

3. เปรียบเทียบจากรายการความหมาย

รายการความหมาย (义项) หมายถึงคำ ๆ หนึ่งมีการแจกแจงความหมายที่แตกต่างกันโดยรวบรวมไว้ในพจนานุกรม กล่าวคือ พจนานุกรมจะมีการบรรจุความหมายต่างๆ ของคำ ซึ่งคำแต่ละคำจะมีการแจกแจงรายการความหมายไว้มากมาย จำนวนความหมายเหล่านี้ก็คือรายการความหมายของคำ พจนานุกรมจีนไทยฉบับใหม่ (2462) เห็นได้ชัดเจนว่า คำในภาษาจีนส่วนใหญ่จะมีรายการความหมายมากกว่า 2 รายการ การนำรายการ

ความหมายมาจัดกลุ่มเรียงด้วยกัน นักภาษาศาสตร์เรียกว่า สนามความหมาย (义场) G.Ipsen ได้กล่าวถึงทฤษฎีสนามความหมายของภาษาไว้ และ J.Trier ก็ได้กล่าวถึงทฤษฎีสนามความหมายของคำศัพท์ไว้เช่นกันซึ่งเป็นการจัดกลุ่มของความหมายของภาษาเชิงอรรถศาสตร์

ฟู่ หวายชิง (符淮青.1996) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระบบคำที่แตกต่างกันระหว่างภาษาจีนกับภาษาเหวินชาง (ภาษาถิ่นของไหหลำซึ่งเป็นภาษาพูดในเมืองWenchangเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะไหหลำ) โดยอาศัยการศึกษาคำเทียบเคียงในภาษาจีนกับภาษาเหวินชาง นอกจากนี้เขายังได้วิเคราะห์กลุ่มคำแสดงสีสันในภาษาจีนโดยใช้โมเดลการสร้างความหมายของคำ และยังได้ศึกษาวิเคราะห์คำที่แสดงเกี่ยวกับการมองดู โดยได้อธิบายระบบกลุ่มคำในภาษาจีนได้อย่างชัดเจน ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการศึกษาระบบคำข้างต้นมีประโยชน์และมีคุณค่าอย่างมากต่อการศึกษาเปรียบเทียบระบบคำของภาษาที่แตกต่างกัน จึงใช้คำที่แสดงนัยเกี่ยวกับการมองดูมาศึกษาเปรียบเทียบภาษาจีนกับภาษาไทย

ระบบรายการความหมายของคำในภาษาจีนและภาษาไทยมีความแตกต่างกัน เห็นได้จากจำนวนรายการความหมายของคำในภาษาจีนและภาษาไทยแตกต่างกันและความถี่ของการแจกแจงความหมายที่ไม่เหมือนกัน รวมถึงคำเทียบเคียงความหมายที่แตกต่างกัน เกี่ยวกับคำกริยาที่แสดงความหมายเกี่ยวกับมองดูนั้นจะมีเงื่อนไขของลักษณะ สถานที่ เวลา สภาพการณ์ ที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ผู้ศึกษาได้อ้างอิงวิธีการจัดหมวดคำของหวังจ้าวไห่ (1989) (คู่มือการจัดหมวดคำ) และข้อมูลจากพจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบันแบ่งหมวดอธิบายได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มคำกริยาที่แสดงความหมายถึง การมองหรือดูทั่วไป กลุ่มคำที่มีความหมายถึงการมองหรือดูทั่วไป เช่น 看、瞧、瞅、览、观、视、盼 เป็นต้น แต่ยังมีกลุ่มคำที่สื่อความหมายว่า ได้มองหรือมองเห็น เช่น 见、看见、 瞅见、瞧见 เป็นต้น กลุ่มคำกริยาเหล่านี้จัดเป็นคำพ้องความหมายหรือ คำพ้องความซึ่งความหมายอาจจะแตกต่างกันไปบ้างเล็กน้อย

กลุ่มที่ 2 กลุ่มคำกริยาที่แสดงความหมายถึง การมองหรือดูโดยมีข้อจำกัดเกี่ยวกับสถานที่ คำกริยาในกลุ่มนี้มีนัยเกี่ยวกับการมองหรือดูในทิศทาง ตำแหน่งหรือระยะห่างที่แตกต่างกัน เช่น

- มองจากบนลงล่าง มีคำกริยา คือ 瞰 、鸟瞰、俯瞰、俯视 เป็นต้น
- มองจากล่างขึ้นบน มีคำกริยาที่แสดงนัยนี้ เช่น 仰看、仰望、翘首 เป็นต้น
- มองข้างบน มีคำกริยาที่แสดงความหมายนี้ คือ 举目
- เบิกตามองไปข้างบน มีคำกริยาที่แสดงนัยนี้ คือ 盱 เป็นต้น
- มองไปข้างๆ เช่น 睨 睇、斜视、瞟睨 เป็นต้น
- มองไปที่ไกล คำกริยาในภาษาจีนที่มีนัยนี้ ได้แก่ 望、远望、遥望、瞻望、展望、望断 เป็นต้น
- จากที่สูงมองออกไปไกลๆ คำกริยาที่แสดงนัยนี้ ได้แก่ 眺看、凭眺、 远眺 เป็นต้น
- มองออกไปไกลๆ มีคำกริยาที่แสดงนัยนี้ คือ 瞭望
- ทอดสายตามองไปที่ไกลๆ มีคำกริยาที่แสดงนัยนี้ คือ 骋目

- มองออกไปไกลสุดสายตา มีคำกริยาที่แสดงนัยนี้ว่า 极目
- มองดูสิ่งที่แปลกใหม่ 放目 (เปิดโลกทัศน์)
- กวาดสายตามอง คำกริยาที่แสดงนัยคือ 一览
- ดูใกล้ๆ คำกริยาที่แสดงนัยนี้คือ 逼视

กลุ่มที่ 3 กลุ่มคำกริยาที่มีความหมายว่า มองดู ภายใต้เวลาที่จำกัด

กลุ่มกริยาที่แสดงนัยมองหรือดูอย่างรวดเร็ว ได้แก่ 瞥、瞥见 ดูอย่างรวดเร็ว ดูหรือมองไปรอบๆรวดเร็วมีคำกริยาที่แสดงนัยนี้คือ 扫视 นอกจากนี้การดู ยังมีการเพิ่มนัยอื่น เช่น อ่านหนังสือหรือหนังสือพิมพ์จะมีคำกริยาที่ใช้นัยนี้คือ 溜 ดูคนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างเร็ว มีคำกริยาที่แสดงนัยนี้คือ 扫 เป็นต้น

กลุ่มกริยาที่แสดงนัยการมองอย่างละเอียด ได้แก่ 察 、观察 เป็นต้น มองหรือดูอย่างละเอียดและมีนัยใช้สายตาจับจ้องได้แก่ 瞄、盯、注目、瞩、注视 ดูสภาพการณ์อย่างละเอียดแล้ววางแผนการ มีคำกริยาที่แสดงนัยนี้คือ 探望 ส่วนคำกริยาที่แสดงนัยว่ามองหรือดูคร่าวๆ คำกริยาที่แสดงนัยนี้คือ 浏览

กลุ่มที่ 4 กลุ่มคำกริยาที่สื่อความหมายว่ามองดูตามลักษณะหรือรูปการณ์

รายการความหมายของคำกริยาที่แสดงรูปแบบหรือรูปการณ์ที่แตกต่างกัน เช่น

- มองอย่างมีนัยเคารพเลื่อมใส เช่น 瞻仰
- มองอย่างเจตนา มีคำว่า 观看
- มองหรือดูอย่างตั้งใจ มีคำว่า 注视
- หรี่ตามองอย่างตั้งใจ มีคำว่า 觑
- ดูด้วยความโกรธหรือดูอย่างโมโห ใช้คำว่า 怒视、怒目而视、瞋目而视 เป็นต้น
- มองดูอย่างไม่พอใจ คำกริยาที่แสดงนัยนี้คือ 瞪、白眼
- มองอย่างรีบร้อน มีวลีที่ว่า 直立而望
- ชะเง้อรอคอยอย่างมีหวัง มีคำที่สื่อนัยนี้ว่า 鹄望
- แอบดู แอบมอง มีคำที่แสดงนัยนี้ได้แก่ 窥、觇、窥见、窥探、窥视、窥伺
- แอบดูทางรูหรือช่องเล็กๆ คำกริยาที่แสดงนัยนี้ได้แก่ 张望、偷窥、偷眼
- เห็นหรือดูกับตา คำกริยาที่แสดงความหมายนี้คือ 目睹、目见、目击
- เบิ่งตาดู คำกริยาที่แสดงนัยนี้คือ 瞠、瞵

กลุ่มที่ 5 กลุ่มคำกริยาที่มีอากัปกริยาเกี่ยวกับการมองดู

ความหมายของคำในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่กลายความหมายมาจากคำว่า 看 และคำเหล่านี้จะแสดงความหมายไม่ใช่เพียงแค่มองหรือดูธรรมดา แต่มักจะมีอากับกิริยาหรือการกระทำประกอบด้วยอาจจะบอกผลลัทธ์หรือเป้าหมายด้วยเช่น

- สองคนขึ้นไปพบหรือเจอหน้ากัน คำกริยาที่แสดงนัยนี้คือ 见面、会面

- ผู้นำสองประเทศพบเจอกัน มักใช้คำว่า 会见、会晤
- ให้แขกที่มาเยือนเห็นหน้า พบเจอใช้คำกริยาที่สื่อความหมายนี้คือ 会客
- นัยว่าสองคนต่างมองซึ่งกันและกัน ใช้คำกริยาคำว่า 相视
- นัยว่า สองคนมองหน้าคน ใช้คำกริยาว่า 对视
- นัยว่า ผู้นำระดับสูงตรวจพลหรือกองเกียรติยศ ใช้คำว่า 阅兵、检阅 หรือนัยว่า ตรวจดู ใช้คำว่า 检验
- นัยว่า ตรวจสอบเพื่อหาปัญหา ใช้คำกริยาว่า 检查
- ดูอย่างมีเป้าหมาย ใช้คำกริยาที่สื่อนัยนี้คือ 观看、观望
- สังเกตหรือพิจารณาจากจุดใดจุดหนึ่ง ใช้คำกริยาที่สื่อนัยนี้คือ 着眼
- ดูโดยรวมๆ คำกริยาที่สื่อนัยนี้คือ 通观
- สังเกตดูโดยรวม คำกริยาที่สื่อความหมายนี้คือ 通观
- ดูในภาพรวมทั้งหมด คำกริยาที่สื่อความหมายนี้คือ 综观
- ดู ณ ที่จริง คำกริยาที่หมายถึง เยี่ยมชม คือ 参观
- ดูหรือชมซึ่งกันและกัน รวมถึงแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ใช้คำกริยาที่สื่อนัยนี้คือ 观摩
- เฝ้าดูต้นธัญญาพืชที่สุกหง่อมไม่ให้ถูกขโมย เป็นคำกริยาโบราณที่สื่อนัยนี้คือ 看青
- ไปดูหรือเยี่ยมผู้ป่วย กลุ่มคำกริยาทีสื่อนัยนี้คือ 探访、探病、探视
- ดูการทำสงครามหรือการสู้รบอยู่ข้างๆ คำกริยาที่สื่อนัยนี้คือ 参战
- เข้าเยี่ยมคารวะรูปภาพหรือรูปปั้นบุคคลที่ล่วงลับไปแล้วหรือหลุมศพ คำกริยาที่แสดงนัยนี้คือ 参谒 เป็นต้น

ความหมายที่ยกตัวอย่างมาข้างต้นเป็นความหมายที่เกี่ยวกับการมองดูทั้งสิ้น เห็นได้ว่าในภาษาจีนมีกลุ่มคำศัพท์ที่แสดงนัยความหมายนี้จำนวนมากมายและมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกัน และแสดงนัยที่แตกต่างกันหลากหลาย

จากการศึกษาเปรียบเทียบรายการความหมายที่มีนัยเกี่ยวกับการมองดูในภาษาจีนและภาษาไทยนั้น ทำให้เห็นได้ว่า กลุ่มความหมายที่มีนัยเกี่ยวกับการมองดูมีการสร้างคำกริยาที่แสดงความหมายนี้ไม่ว่าจะแสดงทิศทาง ตำแหน่ง สภาพการณ์ รวมถึงคำอื่นๆ ที่มีนัยเกี่ยวกับการมองดูจำนวนมากมาย ทำให้เห็นถึงความถี่หรือความหมายที่แจงละเอียดในกลุ่มความหมายเกี่ยวกับการมองดูในภาษาจีนมากกว่าคำกริยาที่แสดงนัยเกี่ยวกับการมองดูในภาษาไทย

คำหรือกลุ่มคำในรายการความหมายในภาษาจีนเห็นได้ชัดเจนว่ามีจำนวนกลุ่มคำศัพท์จำนวนมากกว่าภาษาไทย ในรายการความหมายบางความหมายจะมีคำศัพท์หนึ่งตัว บางความหมายจะมีคำศัพท์จำนวนมากที่แสดงกลุ่มความหมายนี้ ในทางกลับกัน ในภาษาไทยคำที่แสดงกลุ่มความหมายเกี่ยวกับการมอง เห็นดูนั้นมีคำที่แสดงนัยนี้จำนวนไม่มาก เช่น ดู มอง เห็นและคำเหล่านี้จะประกอบกับคำอื่นที่สื่อความหมายเพื่อเทียบเคียงความหมายกับภาษาจีน

บทสรุป

การศึกษาเปรียบเทียบระบบความหมายของคำในภาษาจีนและภาษาไทย จากการศึกษาระบบความหมายของคำกริยาเกี่ยวกับการมองเห็น 3 ด้าน คือ ด้านเปรียบเทียงจากกลุ่มความหมายของคำ ความสามารถในการสร้างคำ และรายการความหมายของคำเห็นได้ว่า ระบบความหมายคำในภาษาจีนและภาษาไทยมีความแตกต่างกัน กลุ่มความหมายของคำในภาษาจีนมีคำกริยาที่แสดงความหมายเกี่ยวกับการมองเห็นนั้นจำนวนมากกว่าภาษาไทย ขณะเดียวกันกลุ่มคำที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายกันมีจำนวนมากกว่าเช่นกัน เห็นได้ว่ากลุ่มความหมายของคำกริยาเกี่ยวกับการมองเห็นในภาษาจีนมีการสร้างคำและแสดงความหมายที่ละเอียดมากกว่ากลุ่มความหมายของคำกริยาหนึ่งๆ ในภาษาไทยมีการคำที่แสดงความหมายนัยนี้น้อยกว่าภาษาจีน ด้านความสามารถในการสร้างคำ(ส่วนใหญ่เป็นคำสองพยางค์) ในภาษาจีนมากน้อยขึ้นอยู่กับ 1. คำกริยาพยางค์เดียวที่ใช้อิสระได้ ไม่จำเป็นต้องใช้ประกอบคำอื่น 2. จำนวนรายการความหมายของคำมักจะเกี่ยวข้องกับความสามารถในการสร้างคำ ถ้าคำที่มีความหมายมากหรือกว้างสามารถสร้างคำจำนวนมากกว่า 3. คำกริยาที่ใช้ในภาษาพูดจะสร้างคำได้จำนวนน้อย 4. คำที่ความหมายแคบหรือความหมายชัดเจนอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องประกอบกับคนอื่นเพื่อสร้างคำใหม่ การสร้างคำจึงมีน้อยมาก ด้านรายการความหมายของคำกริยานั้น ภาษาจีนและภาษาไทยมีรายการความหมายที่ไม่เหมือนกัน ระบบรายการความหมายที่มีจำนวนมากแสดงถึงความหนาแน่นหรือความถี่ของการแจกแจงกลุ่มความหมายคำกริยานั้นๆ ในส่วนของคำกริยาที่เกี่ยวกับการมองดูเห็นได้ว่า รายการความหมายของคำกริยาในภาษาจีนแสดงความถี่หรือขอบเขตของนัยเกี่ยวกับการมองดูจำนวนมากกว่าภาษาไทย ซึ่งในภาษาไทยนั้นมีรายการความหมายที่เกี่ยวกับการมองดูไม่มากเท่ากับภาษาจีน

อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาเห็นว่าการศึกษาเปรียบเทียบระบบความหมายของคำกริยาที่มีความหมายเกี่ยวกับมองเห็น อาจจะยังมีข้อจำกัดในการเห็นถึงระบบความหมายของคำกริยาในภาพใหญ่ ถ้าสามารถใช้ตัวอย่างกลุ่มความหมายคำอื่นๆ อีกหรือถ้าศึกษากลุ่มคำชนิดอื่นอาจจะทำให้สามารถเห็นถึงระบบความหมายคำในภาษาจีนและภาษาไทยได้มากยิ่งขึ้น แต่ด้วยข้อจำกัดบางประการ บทความนี้จึงได้เลือกเฉพาะศึกษากลุ่มคำที่มีความหมายเกี่ยวกับการมองเห็นเท่านั้น ซึ่งผู้สนใจศึกษาสามารถใช้แนวทางการศึกษาหรือข้อมูลเบื้องต้นนี้ศึกษาเปรียบเทียบภาษาสองภาษาต่อไป

บรรณนานุกรม

นววรรณ พันธุเมธา. (2557) **คลังคำ.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อัมรินทร์.

เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2559) **พจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่.** พิมพ์ครั้งที่ 33. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์รวมสาส์น.

ราชบัณฑิตยสถาน (2556) **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554.** กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

杨汉川（1996），汉泰语双解词典 曼谷：Ruamsarn 出版社.

符淮青（1983） 现代汉语词汇.北京：北京大学出版社.

符淮青（1996）词汇分析和描写 北京：语文出版社.

朱星（1981）汉语词义简析 北京：北京大学出版社.

徐国庆（1999） 现代汉语词汇系统论 北京：北京大学出版社.

符淮青（1994）看和看见等词义同异和制约载于学汉语第五期 1-5 页.

符淮青（1981）义项的性质和分合.上海：辞书研究 第 4 期 86-94 页.

符淮青（1996）汉语词汇发展史. 合肥：安徽教育出版社.

常敬宇（1996）论词的表层义和深层义-----兼论词义系统 词汇学新研究.

贾颜德 （1999）汉语词义学 北京：北京大学出版社.

王宁和皱晓丽 （1999）词汇应用通则. 辽宁：春风艺术出版社.

董大年（1998）现代汉语分类词典 北京：汉语大辞典出版社.

潘允中（1989）汉语词汇史概要 上海：上海古籍出版社.

赵克勤（1994）古代汉语词汇学 北京：商务印书馆.

中国社会科学语言研究所词典编辑室 （2018）现代汉语词典.第 6 版. 北京：商务印书馆.

王兆海 （1989）择词手册 . 北京:华夏出版社.

伍谦光 （1987）语义学导论 上海：上海古籍出版社.

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）：
Naris Wasinanon

Highest Education（最高学历）：
Doctoral degree

University or Agency（任职院校或单位）：
Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）：
Chinese Characters, Chinese Culture,Chinese Teaching

Address（地址）：
201/33 Moo 7, Debaratana Road K.M.24, Bangsaothong Sub-District, Bangsaothong District, Samutprakarn 10570

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）：
Sukanya Wasinanon

Highest Education（最高学历）：
Master degree

University or Agency（任职院校或单位）：
(Independent Scholar)

Field of Expertise（专业领域）：
Teaching Chinese

Address（地址）：
201/33 Moo 7, Debaratana Road K.M.24, Bangsaothong Sub-District, Bangsaothong District, Samutprakarn 10570

การศึกษาการจัดการเรียนการสอน (สายศิลป์) ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 : กรณีศึกษาโรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์

Educate of The Secondary Educational Service Area Office 6 in High School Program Curriculum (Arts Program) : Case Study at Luangporpan Khlongdan Anusorn School

ไพศาล ทองสัมฤทธิ์ [1]
PHAISAN THONGSAMRIT
华侨崇圣大学、中国学学院
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail : phaisan.cn@gmail.com

ธนดล จิรสันติวงศ์ [2]
TANADON JIRASANTIWONG
华侨崇圣大学、中国学学院
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail : bestxieyehui@hotmail.com

สุทธสร ศรีวิภากุล [3]
SUTTASORN SRIVIPAKUL
华侨崇圣大学、中国学学院
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail : foming97@gmail.com

เทพี แซ่มัด [4]
THEPHI SAEMAT
华侨崇圣大学、中国学学院
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail : thephi.hcu@gmail.com
Received: 12 May 2021 / Revised: 20 June 2021 / Accepted: 20 June 2021

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการศึกษาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 หรือ สพม.เขต 6 ซึ่งมีหน้าที่ดูแลโรงเรียนในสังกัดความรับผิดชอบทั้งสิ้น 54 โรงเรียนครอบคลุมพื้นที่ดูแล 2 จังหวัดคือ จังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถแบ่งเป็นโรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 25 โรงเรียน และโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทราจำนวน 29 โรงเรียน

บทความนี้ใช้วิธีการศึกษาทั้งแบบปฐมภูมิและทุติยภูมิ เช่น การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ การค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสารออนไลน์ รวมถึงศึกษาหลักสูตรและรายวิชาของโรงเรียนเป้าหมายที่ใช้เป็นกรณีศึกษาคือ โรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์ ซึ่งสาเหตุที่เลือกโรงเรียนแห่งนี้เนื่องจากปัจจัยในด้านต่างๆ เช่น สภาพพื้นฐานของโรงเรียน ศักยภาพของผู้สอน รวมถึงเนื้อหาของหลักสูตรและได้ข้อสรุปดังนี้

1. ปัจจุบันโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนสายศิลป์แบบมีภาษาจีนเป็นวิชาเลือก
2. แผนการสอน และ รายวิชาด้านจีนของโรงเรียนสามารถต่อยอดเป็นแผนการศึกษาแบบศิลป์ - ภาษาจีนได้

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ นอกเหนือจากพัฒนาแผนการศึกษาจากเดิม ให้เป็นแบบศิลป์ - ภาษาจีนแล้ว คณาจารย์ของโรงเรียนควรได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวภาษาและวัฒนธรรมจีนเพิ่มเติม เพื่อให้รู้รอบในศาสตร์ด้านจีนมากขึ้น และควรมีการรับครูอาสาชาวจีนจากส่วนกลางเพื่อรองรับการเป็นแผนการเรียนแบบศิลป์ - ภาษาจีน อย่างเป็นระบบและเต็มรูปแบบในอนาคต

คำสำคัญ : การจัดการเรียนการสอนสายศิลป์ - ภาษา โรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์

ABSTRACT

The focus of this article is to study the teaching and learning, the schools in the secondary education area office 6 which is responsible for 54 schools and covers two provinces, are Samut Prakan Province and Chachoengsao Province. It can be divided into 25 schools in Samut Prakan Province and 29 schools in Chachoengsao Province.

In this article, the authors used both primary and secondary methods of education, such as interviews with the staffs of Samut Prakan Provincial Education Office, researching documents online, including studying the curriculum and subjects of the target school used as a case study or Luangporpan Khlongdan Anusorn School. The reason for choosing this school is due to factors such as the school's basic condition, teachers' potential, and course content which is concluded as follows

1. At present, the school has organized an Art - Chinese class as an elective subject.
2. The lesson plans and Chinese courses can be further developed into an Art-Chinese study plan.

However, there are suggestions: in addition to developing a study plan from the original to be an Art - Chinese form, the faculty should receive additional training in Chinese and culture to learn more about Chinese language and should get the Chinese volunteer teachers from the center to support the Systematically of art-Chinese study plan in the future.

Keywords: Teaching and learning in Arts, Luangporpan Khlongdan Anusorn School, Course (Curriculum)

สภาพโดยสังเขปของภาษาจีนกับอาชีพในยุคปัจจุบัน

ภาษาจีนเป็นภาษาสากลภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการติดต่อสื่อสารในโลกปัจจุบันและจะทวีความสำคัญมากขึ้นในอนาคต ภาษาจีนเข้ามามีบทบาทในประเทศไทยมากในด้านการศึกษาและเศรษฐกิจ กอปรกับจีนเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่สั่งสมมาเป็นเวลายาวนาน อีกทั้งประเทศไทยและประเทศจีนได้มีความสัมพันธ์ทางการทูตเป็นระยะเวลากว่า 40 ปี ดังนั้น คนไทยจึงควรมีความรู้ความเข้าใจทางด้านภาษาจีนอย่างถูกต้องและลึกซึ้ง เพื่อเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ ดังนั้นจำเป็นต้องยอมรับว่าการเรียนภาษาจีนเป็นเรื่องที่ต้องตระหนักและให้ความสำคัญ ไม่ว่านักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา นักศึกษาหรือคนวัยทำงาน ในปัจจุบันนี้จำนวนคนที่สามารถสื่อสารภาษาจีนในโลกมีจำนวนมากถึง 1.5 พันล้านคน ซึ่งเป็นจำนวนที่นับว่ามากและมีอิทธิพลต่อโลกอย่างปฏิเสธไม่ได้

ผลกระทบจากสถานการณ์ภายนอกจึงจำเป็นต้องพัฒนา จัดหลักสูตรในเชิงรุกที่มีศักยภาพและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม และรองรับกระแสการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและสืบสานการใช้ภาษาจีนซึ่งกำลังเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยการผลิตบุคลากรที่มีความชำนาญด้านภาษาจีนที่มีทักษะการสื่อสารด้านภาษาจีนที่จะปฏิบัติงาน ประกอบอาชีพ ในองค์กรทางธุรกิจต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณธรรมจริยธรรมในด้านการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อไป

หลังจากจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรข้างต้น สามารถไปศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ สาขาวิชาการสื่อสารภาษาจีนเชิงธุรกิจ สาขาวิชาจีนศึกษา สาขาวิชาภาษาจีนเพื่องานบริการทางธุรกิจ สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน เป็นต้น โดยสามารถประกอบอาชีพได้ดังต่อไปนี้ (ระบบภาวะการมีงานทำของบัณฑิต สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, [ออนไลน์], 2563)

1. ล่าม นักแปลภาษา

อาชีพล่ามนับได้ว่าเป็นอาชีพที่ใช้วิชาที่เรียนมาในการประกอบอาชีพโดยตรง จำเป็นต้องแปลจากภาษาหนึ่งเป็นภาษาหนึ่ง เป็นสื่อกลางในการสื่อสารระหว่างบุคคลด้วยการใช้ภาษาเป็นพาหะ ผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพล่ามจะต้องมีความถ่องแท้ในตัวภาษาทักษะฟังพูดอ่านเขียนดีเลิศและต้องเสริมด้วยความเชี่ยวชาญเฉพาะทางเพิ่มเติมจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

2. มัคคุเทศก์

ผู้ที่เรียนจบภาษาจีนสามารถประกอบอาชีพมัคคุเทศก์หรือไกด์ได้ ในปัจจุบันรายได้ของประเทศไทยส่วนหนึ่งที่ชัดเจนนั้นมาจากธุรกิจการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากประเทศจีน ไม่ว่าจะมาเป็นรายบุคคลหรือมาเป็นคณะ อาชีพนี้ใช้ทักษะในการพูดเพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่างๆแก่นักท่องเที่ยว วางแผนการจัดโครงการท่องเที่ยว ดูแลอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้นการที่มีความรู้ด้านภาษาจีน มีทักษะทางภาษาจีน นับได้ว่าได้เปรียบเป็นอย่างยิ่ง

3. นักเขียนหรือแปลหนังสือ

เมื่อเรียนภาษาจีนและมีทักษะในการเขียน ผ่านการสั่งสมประสบการ มีความชื่นชอบก็สามารถประกอบอาชีพนักเขียนและนักแปลสำหรับภาษาจีนได้ ในปัจจุบันผลงานด้านวรรณกรรมจีนดีๆ ทรงคุณค่า มีความงามทางวรรณศิลป์ ไม่ว่าจะเป็นร้อยแก้ว ร้อยกรอง จากต้นฉบับภาษาจีนนับได้ว่ามีมากมาย และได้รับความสนใจจากชาวไทยและชาวต่างชาติ ดังนั้นจึงเป็นอีกอาชีพที่ท้าทาต้องใช้ทักษะการเขียนภาษาจีนพร้อมกับจินตนาการอารมณ์ศิลปะ

4. ติวเตอร์สอนภาษาจีน

การเรียนการสอนภาษาจีนในยุคสมัยนี้พัฒนาไปอย่างไม่หยุด มีแนวทางที่แน่นอนคือมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้ถึงพร้อมในทักษะทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน สภาพผู้ใช้แรงงาน ผู้ประกอบการที่ต้องการผู้ที่จบการศึกษาภาษาจีน ทำให้เกิดแรงกระตุ้นให้มีความต้องการเรียนภาษาจีนอย่างเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนหรือการเรียนการสอนเสริมพิเศษที่เห็นได้ทั่วไปไม่ว่าจะเป็นศูนย์ภาษา หรือสถาบันกวดวิชาต่างๆ ดังนั้นอาชีพติวเตอร์จึงเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่น่าสนใจ นับว่าว่าเป็นอาชีพที่มีรายได้สูง มีอิสระสามารถหารายได้เสริมจากงานประจำที่ทำอยู่แล้ว

5. พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน

อาชีพพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน หรือสจ๊วต แอร์โฮสเตท จัดว่าเป็นอาชีพที่ในฝันของผู้ที่เรียนภาษาจีน เพราะอาชีพนี้ได้ใช้ความรู้ทางด้านภาษาจีนที่เรียนมา ร่วมกับความรักในงานบริการ ต้องสามารถคอยบริการในเรื่องต่างๆแก่ผู้โดยสารของสายการบิน เพื่อทำให้ลูกค้าได้รับความสะดวกสบายจากสายการบินมากที่สุด รายได้จึงมากจนเป็นที่น่าพอใจ

6. นักการทูต

นักการทูตเป็นอาชีพที่ต้องมีทักษะทางภาษาสูง ประกอบกับมีความแตกฉานชัดเจนในด้านการเมือง การปกครอง เข้าใจในวัฒนธรรมระหว่างประเทศ ประสานผลประโยชน์ เป็นตัวแทนรัฐบาล เพื่อเป็นผู้ที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีเกิดขึ้นระหว่างประเทศ

7. นักธุรกิจ นักการตลาดจีน พนักงานฝ่ายส่งออกและนำเข้า ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว

ในปัจจุบันอาชีพที่มีรายได้สูง มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ คงหนีไม่พ้นอาชีพนักธุรกิจ นักการตลาดจีน พนักงานฝ่ายส่งออกและนำเข้า ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว ปัจจุบันประเทศไทยเปิดทำธุรกิจกับประเทศจีนในหลากหลายประเภทหลากหลายมิติ หลากหลายขนาด และจีนเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดในโลก จะเห็นได้การนำเข้าหรือส่งออกสินค้าต่างๆ ก็จะเน้นการเจาะไปที่ตลาดจีนเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นอาชีพนี้จึงเป็นอีกอาชีพที่น่าสนใจ

8. นักประชาสัมพันธ์ (PR)

อาชีพนักประชาสัมพันธ์ หรือ PR ต้องมีทักษะการพูด การใช้ภาษาที่ดีที่สามารถสื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย มีความสำคัญในการติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้คนจีน ซึ่งถือเป็นอาชีพที่เป็นหน้าเป็นตาให้กับบริษัท ทำให้บรรลุเป้าหมายของบริษัท อาชีพนี้จึงเป็นอาชีพที่หมั่นพัฒนาทักษะและประสบการณ์อยู่เสมอและต้องตื่นตัวในการฝึกฝน

9. เลขานุการ

ปัจจุบันบริษัทที่ทำธุรกิจกับจีนมีมากมาย จึงมีความจำเป็นในการจ้างเลขานุการที่มีความรู้ภาษาจีน อาชีพนี้เป็นอาชีพที่มีความเพียบพร้อมในหลายมิติ ทั้งการจัดการ ภาษา มารยาท การพูดจา ความรู้ทั่วไป ความสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เลขานุการถือเป็นหน้าตาตัวแทนของบริษัทก็ว่าได้ เรียกได้ว่าเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่ท้าทายเลย

10. พนักงานโรงแรม

งานนี้เป็นงานที่ต้องใช้ภาษาจีนหนักมาก เพราะต้องต้อนรับนักท่องเที่ยวจากจีนซึ่งปัจจุบันนักท่องเที่ยว 90% ของไทยเป็นชาวจีน ความจำเป็นในการใช้ผู้ที่รู้ภาษาจีนในงานสายโรงแรมจึงมีมากขึ้นเป็นเงาตามตัว

11. ครูสอนภาษาจีน

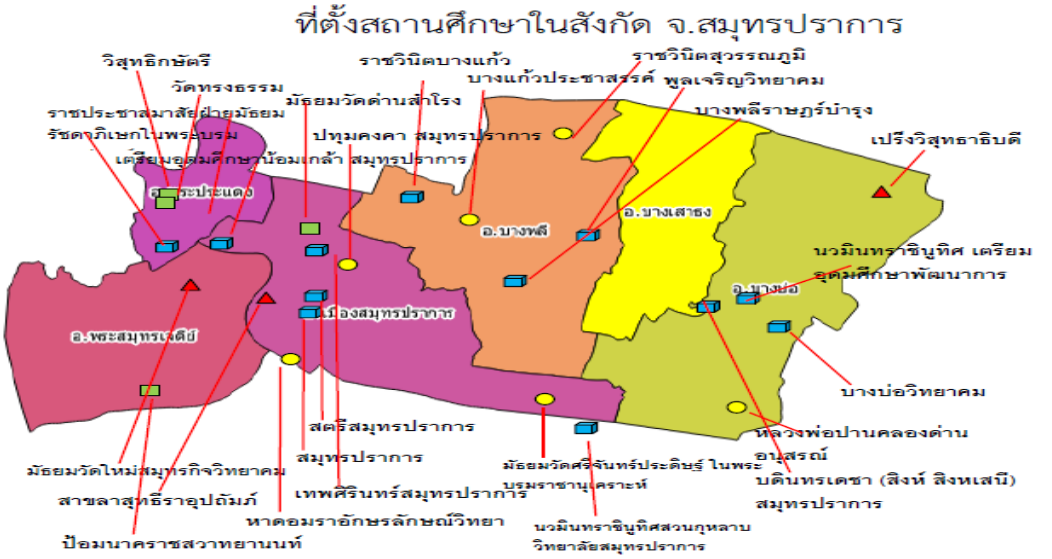
ทั้งโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน ไม่ว่าจะเป็นระดับใด ประถมมัธยม มหาวิทยาลัยล้วนต้องการผู้ที่จบการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาในสายภาษาจีนมาเป็นครูหรืออาจารย์ อาชีพนี้เป็นอาชีพที่มั่นคงและน่าภาคภูมิใจ

12. พิธีกรภาคภาษา

อาชีพพิธีกรเป็นอาชีพที่น่าสนุก ท้าทาย ปัจจุบันสื่อโฆษณามีมากมายหลากหลายมากจึงมีความจำเป็นที่ต้องใช้พิธีกรที่มีความรู้ทางด้านภาษาด้วย ถึงจะนับว่าเพิ่มคุณค่าให้กับเนื้องานที่ได้ทำ และตัวพิธีกรเองต้องมีความถึงพร้อมในทักษะการพูด การฟัง การสื่อสารที่ดี มีความกล้าในการแสดงออก มีทักษะในการแก้ไข้สถานการณ์เฉพาะหน้าด้วย

สภาพโดยสังเขปในการจัดการเรียนการสอน (สายศิลป์) ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 (สพม.เขต 6) มีหน้าที่ดูแลโรงเรียนในสังกัดความรับผิดชอบทั้งสิ้น 54 โรงเรียน โดยครอบคลุมพื้นที่ดูแล 2 จังหวัดคือจังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยแบ่งเป็นโรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 25 โรงเรียน และโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทราจำนวน 29 โรงเรียน ตามรายละเอียดดังนี้

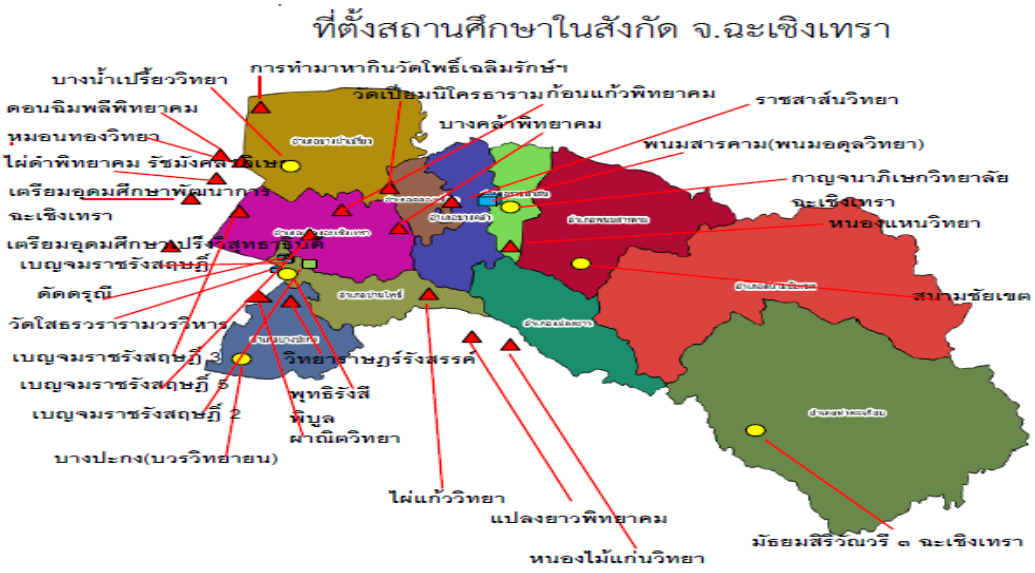
รูปที่ 1 ที่ตั้งสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ
(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, [ออนไลน์], 2563)

โรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการสังกัด สพม.เขต 6 จำนวน 25 โรงเรียน โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนสมุทรปราการ
2. โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ
3. โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง
4. โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ
5. โรงเรียนหาดอมราอักษรลักษณ์วิทยา
6. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ
7. โรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ ในพระบรมราชานุเคราะห์
8. โรงเรียนวัดทรงธรรม
9. โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์
10. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ
11. โรงเรียนวิสุทธิกษัตรี
12. โรงเรียนสาขลาสุทธีราอุปถัมภ์
13. โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์
14. โรงเรียนมัธยมวัดใหม่สมุทรกิจวิทยาคม
15. โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ

16. โรงเรียนราชวินิตสุวรรณภูมิ
17. โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม
18. โรงเรียนเปร็งวิสุทธาธิบดี
19. โรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์
20. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
21. โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง
22. โรงเรียนพูลเจริญวิทยาคม
23. โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว
24. โรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์
25. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สมุทรปราการ

(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, [ออนไลน์], 2563)

รูปที่ 2 ที่ตั้งสถานศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา
(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, [ออนไลน์], 2563)

โรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทราสังกัด สพม.เขต 6 จำนวน 29 โรงเรียน โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์
2. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2
3. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 3 ชนะสงสารวิทยา
4. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 5

5. โรงเรียนดัดดรุณี
6. โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร
7. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาเปร็งวิสุทธาธิบดี
8. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ฉะเชิงเทรา
9. โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา
10. โรงเรียนดอนฉิมพลีพิทยาคม
11. โรงเรียนหมอนทองวิทยา
12. โรงเรียนไผ่ดำพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก
13. โรงเรียนการทำมาหากินวัดโพธิ์เฉลิมรักษ์ (อนุสรณ์วันเด็กแห่งชาติ ปี 2537)
14. โรงเรียนบางปะกง "บวรวิทยายน"
15. โรงเรียนพุทธิรังสีพิบูล
16. โรงเรียนวิทยาราษฎร์รังสรรค์
17. โรงเรียนผาณิตวิทยา
18. โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม
19. โรงเรียนบางคล้าพิทยาคม
20. โรงเรียนหนองแหนวิทยา
21. โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ฉะเชิงเทรา
22. โรงเรียนพนมสารคาม "พนมอดุลวิทยา"
23. โรงเรียนราชสาส์นวิทยา
24. โรงเรียนสนามชัยเขต
25. โรงเรียนไผ่แก้ววิทยา
26. โรงเรียนหนองไม้แก่นวิทยา
27. โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม
28. โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี ๓ ฉะเชิงเทรา
29. โรงเรียนก้อนแก้วพิทยาคม

(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, [ออนไลน์], 2563)

จากโรงเรียนในสังกัด สพม.เขต 6 ทั้งสิ้น 54 โรงเรียน ในบทความนี้จะขอกล่าวถึงเพียงการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัด สพม.เขต 6 ในจังหวัดสมุทรปราการเท่านั้น ไม่รวมโรงเรียนสังกัด สพม.เขต 6 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา เนื่องจากจุดประสงค์ของผู้เขียนมุ่งพัฒนานักเรียนในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้ง่ายในการต่อยอดการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยจีนศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ

จากการสืบค้นข้อมูลในฐานข้อมูลออนไลน์และเอกสารออนไลน์ พบว่าในปีการศึกษา 2562 สพม.เขต 6 (เฉพาะพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ) มีจำนวนทั้งสิ้น 25 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นผู้เรียน 48,250 คน ห้องเรียน 1,293 ห้อง ครู/ครูผู้สอนทั้งสิ้น 2,623 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ, [เอกสาร PDF ออนไลน์], 2563 : 18) โดยในจำนวน 25 โรงเรียนนั้น สามารถแบ่งขนาดสถานศึกษาออกได้เป็น 4 ขนาดคือ ใหญ่พิเศษ ใหญ่ กลาง และเล็ก ตามรายละเอียดดังนี้

จำนวนสถานศึกษาแยกตามขนาดของสถานศึกษา

1. ขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 17 โรงเรียน ดังนี้

ลำดับ	รหัสกระทรวง 10 หลัก	รหัส Smis	รหัส PER CODE	โรงเรียน
1	1011570149	11012001	570149	สมุทรปราการ
2	1011570150	11012002	570150	สตรีสมุทรปราการ
3	1011570151	11012003	570151	มัธยมวัดด่านสำโรง
4	1011570152	11012004	570152	เทพศิรินทร์ สมุทรปราการ
5	1011570154	11012006	570154	นวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ
6	1011570163	11012008	570163	วัดทรงธรรม
7	1011570165	11012009	570165	ราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์
8	1011570166	11012010	570166	เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ
9	1011570164	11012011	570164	วิสุทธิกษัตรี จ.สมุทรปราการ
10	1011570168	11012013	570168	ป้อมนาคราชสวาทยานนท์
11	1011570172	11012015	570172	ปทุมคงคาสมุทรปราการ
12	1011570155	11022001	570155	บางบ่อวิทยาคม
13	1011570158	11022004	570158	นวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ
14	1011570159	11022005	570159	บางพลีราษฎร์บำรุง
15	1011570160	11022006	570160	พูลเจริญวิทยาคม
16	1011570161	11022007	570161	ราชวินิตบางแก้ว
17	1011570170	11022009	570170	บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สมุทรปราการ

2. ขนาดใหญ่จำนวน 5 โรงเรียน ดังนี้

ลำดับ	รหัสกระทรวง 10 หลัก	รหัส Smis	รหัส PER CODE	โรงเรียน
1	1011570153	11012005	570153	หาดอมราอักษรลักษณ์วิทยา
2	1011570171	11012007	570171	มัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ ในพระบรมราชานุเคราะห์
3	1011570073	11020060	570073	ราชวินิตสุวรรณภูมิ
4	1011570157	11022003	570157	หลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์
5	1011570162	11022008	570162	บางแก้วประชาสรรค์

3. ขนาดกลางจำนวน 1 โรงเรียน ดังนี้

ลำดับ	รหัสกระทรวง 10 หลัก	รหัส Smis	รหัส PER CODE	โรงเรียน
1	1011570156	11022002	570156	เปร็งวิสุทธาธิบดี

4. ขนาดเล็กจำนวน 2 โรงเรียน ดังนี้

ลำดับ	รหัสกระทรวง 10 หลัก	รหัส Smis	รหัส PER CODE	โรงเรียน
1	1011570167	11012012	570167	สาขลาสุทธีราอุปถัมภ์
2	1011570169	11012014	570169	มัธยมวัดใหม่สมุทรกิจวิทยาคม

(ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, [ออนไลน์], 2563)

จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ พบว่าโรงเรียนในสังกัด สพม.เขต 6 (เฉพาะในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ) มีการเปิดทำการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาทั้ง 2 ช่วงชั้น (มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย) ทั้งสิ้น 24 โรงเรียน และเปิดทำการเรียนการสอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพียงช่วงชั้นเดียวจำนวน 1 โรงเรียนคือ โรงเรียนสาขลาสุทธีราอุปถัมภ์ (สัมภาษณ์ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา, 2562)

จากการเก็บข้อมูลของทีมผู้เขียนด้วยวิธีการลงพื้นที่และการโทรศัพท์สอบถามไปยังโรงเรียนต่างๆ ในเขตพื้นที่ สพม.เขต 6 (เฉพาะในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ) พบว่า การเรียนการสอนของโรงเรียนต่างๆนั้น แยกออกได้เป็น 4 สายคือสายวิทย์ สายศิลป์ สายทั่วไป และสายอาชีพเฉพาะทาง

โดยทีมผู้เขียนมุ่งเน้นไปที่การหาข้อมูลในการจัดการเรียนการสอน (สายศิลป์) ของโรงเรียนต่างๆ ในเขตพื้นที่ สพม.เขต 6 (เฉพาะในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ) ทั้ง 24 โรงเรียน (ยกเว้นโรงเรียนสาขลาสุทธีราอุปถัมภ์ เนื่องจากไม่มีการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) โดยสามารถจำแนกออกได้เป็น 4 รูปแบบคือ

1. จัดการเรียนการสอนแบบสายศิลป์ - ภาษา
2. จัดการเรียนการสอนแบบสายศิลป์ - จีน
3. จัดการเรียนการสอนแบบมีภาษาจีนเป็นวิชาเลือก
4. จัดการเรียนการสอนแบบไม่มีการเรียนการสอนภาษาจีนในหลักสูตร*

จำนวนสถานศึกษาแยกตามการจัดการเรียนการสอน (สายศิลป์) ของโรงเรียน

1. จัดการเรียนการสอนแบบสายศิลป์ - ภาษา จำนวน 8 โรงเรียน ดังนี้

ลำดับ	รหัสกระทรวง 10 หลัก	รหัส Smis	รหัส PER CODE	โรงเรียน
1	1011570153	11012005	570153	หาดอมราอักษรลักษณ์วิทยา **(อังกฤษ - จีน)**
2	1011570154	11012006	570154	นวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ **(จีน - ญี่ปุ่น)**
3	1011570165	11012009	570165	ราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ **(จีน - ญี่ปุ่น)**
4	1011570164	11012011	570164	วิสุทธิกษัตรี จ.สมุทรปราการ **(อังกฤษ - จีน)**
5	1011570172	11012015	570172	ปทุมคงคาสมุทรปราการ **(ศิลป์ - ภาษา)**
6	1011570159	11022005	570159	บางพลีราษฎร์บำรุง **(จีน - ญี่ปุ่น)**
7	1011570162	11022008	570162	บางแก้วประชาสรรค์ **(ศิลป์ - ภาษา)**
8	1011570161	11022007	570161	ราชวินิตบางแก้ว **(อังกฤษ - จีน)**

* **คณะผู้เขียนลงพื้นที่เก็บข้อมูลเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2562**

2. จัดการเรียนการสอนแบบสายศิลป์ - จีน จำนวน 11 โรงเรียน ดังนี้

ลำดับ	รหัสกระทรวง 10 หลัก	รหัส Smis	รหัส PER CODE	โรงเรียน
1	1011570149	11012001	570149	สมุทรปราการ
2	1011570150	11012002	570150	สตรีสมุทรปราการ
3	1011570166	11012010	570166	เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ
4	1011570155	11022001	570155	บางบ่อวิทยาคม
5	1011570158	11022004	570158	นวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ
6	1011570160	11022006	570160	พูลเจริญวิทยาคม
7	1011570170	11022009	570170	บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สมุทรปราการ
8	1011570151	11012003	570151	มัธยมวัดด่านสำโรง
9	1011570152	11012004	570152	เทพศิรินทร์ สมุทรปราการ
10	1011570156	11022002	570156	เปริ้งวิสุทธาธิบดี
11	1011570073	11020060	570073	ราชวินิตสุวรรณภูมิ

3. จัดการเรียนการสอนแบบมีภาษาจีนเป็นวิชาเลือก จำนวน 2 โรงเรียน ดังนี้

ลำดับ	รหัสกระทรวง 10 หลัก	รหัส Smis	รหัส PER CODE	โรงเรียน
1	1011570157	11022003	570157	หลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์
2	1011570163	11012008	570163	วัดทรงธรรม

4. จัดการเรียนการสอนแบบไม่มีการเรียนการสอนภาษาจีนในหลักสูตร จำนวน 3 โรงเรียน ดังนี้

ลำดับ	รหัสกระทรวง 10 หลัก	รหัส Smis	รหัส PER CODE	โรงเรียน
1	1011570169	11012014	570169	มัธยมวัดใหม่สมุทรกิจวิทยาคม
2	1011570171	11012007	570171	มัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ ในพระบรมราชานุเคราะห์
3	1011570168	11012013	570168	ป้อมนาคราชสวาทยานนท์

จากตารางข้างต้น สามารถหาค่าร้อยละเฉลี่ยของโรงเรียนต่างๆ ในเขตพื้นที่ สพม.เขต 6 (เฉพาะในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ) ทั้ง 24 โรงเรียนต่อการจัดการเรียนการสอน (สายศิลป์) ได้ดังนี้

ลำดับ	ประเภทของการจัดการเรียนการสอน (สายศิลป์)	จำนวน สถานศึกษา	ร้อยละต่อสถานศึกษา ทั้งหมด
1	แบบสายศิลป์ - ภาษา	8 แห่ง	33.33 %
2	แบบสายศิลป์ - จีน	11 แห่ง	45.84 %
3	แบบมีภาษาจีนเป็นวิชาเลือก	2 แห่ง	8.33 %
4	แบบไม่มีการเรียนการสอนภาษาจีนในหลักสูตร	3 แห่ง	12.50 %

จากข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์และค้นคว้าผ่านเอกสารแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอน (สายศิลป์) ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 (สพม.เขต 6) นั้น เป็นการเรียนการสอนในรูปแบบสายศิลป์ - ภาษาจีนมากที่สุด (ร้อยละ 45.84 ของสถานศึกษาทั้งหมด) รองลงมาคือการจัดการเรียนการสอนแบบสายศิลป์ - ภาษา (ร้อยละ 33.33 ของสถานศึกษาทั้งหมด) ถัดมาคือการจัดการเรียนการสอนแบบไม่มีการเรียนการสอนภาษาจีนในหลักสูตร (ร้อยละ 12.50 ของสถานศึกษาทั้งหมด) และลำดับสุดท้ายคือการจัดการเรียนการสอนแบบมีภาษาจีนเป็นวิชาเลือก (ร้อยละ 8.33 ของสถานศึกษาทั้งหมด)

โดยในกลุ่มที่ 3 นั้น (การจัดการเรียนการสอนแบบมีภาษาจีนเป็นวิชาเลือก) มีโรงเรียนที่สภาพพื้นฐานของโรงเรียน ศักยภาพของผู้สอน รวมถึงเนื้อหาของหลักสูตร สามารถพัฒนาเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบศิลป์ - ภาษาจีนได้จำนวน 1 โรงเรียนคือ โรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์

สภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์

โรงเรียนแห่งนี้มีการจัดการเรียนการสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยแบ่งการจัดการเรียนการสอนของทั้ง 2 ระดับออกเป็นสายการเรียน ดังนี้

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 8 ห้องเรียน ดังนี้

ห้อง 1 – 2 เป็นห้องเรียนแบบ EIS : English Integrated Study

ห้อง 3 – 8 เป็นห้องเรียนแบบปกติ (ยังไม่แยกสายการเรียน)

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 4 ห้องเรียน ดังนี้

ห้อง 1 – 2 เป็นห้องเรียนแบบสายวิทย์ - คณิตศาสตร์

ห้อง 3 – 4 เป็นห้องเรียนแบบสายศิลป์ - ภาษา (มีภาษาจีนแบบวิชาเลือก)

สำหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น จะมีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนแทรกให้กับนักเรียนทั้ง 2 สายการเรียนได้ศึกษา โดยเป็นการศึกษาภาษาจีนแบบวิชาเลือกดังที่ได้กล่าวไปก่อนหน้า และเห็นได้ชัดจากวิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่มุ่งเน้นการเข้าใจภาษาในด้านต่างๆ ตามรายละเอียดดังนี้

วิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนภาษาต่างประเทศโรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์ จัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก สามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและวัฒนธรรมประเทศไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ในส่วนของสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่โรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์ใช้นั้น ได้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดไว้ อันมีรายละเอียดดังนี้ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, [เอกสาร PDF ออนไลน์], 2563)

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆโดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ลำดับต่อไปจะเป็นการแสดงโครงสร้างรายวิชาภาษาจีนที่เปิดสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของโรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์ ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ทางโรงเรียนให้ความสำคัญกับภาษาจีนในการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างแท้จริง และมีความพร้อมในการก้าวขึ้นเป็นสายการเรียนแบบศิลป์ - ภาษาจีนได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

โครงสร้างรายวิชาภาษาจีนที่เปิดสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศ (ภาษาจีน)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ภาคเรียนที่ 1

	ชั้นเรียน	รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต	ชั่วโมง
ห้อง1-2	ม.4/1 - ม.4/2	จ31201	ภาษาจีน 1	0.5	20
	ม.5/1 - ม.5/2	จ32201	ภาษาจีน 3	0.5	20
	ม.6/1 - ม.6/2	จ33201	ภาษาจีน 5	0.5	20
ห้อง3-4	ชั้นเรียน	รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต	ชั่วโมง
	ม.4/1 - ม.4/2	จ30211	ภาษาจีนเพิ่มเติม 1	1.5	80
	ม.5/1 - ม.5/2	จ30213	ภาษาจีนเพิ่มเติม 3	1.5	80
	ม.6/1 - ม.6/2	จ30215	ภาษาจีนเพิ่มเติม 5	1.5	80

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2

	ชั้นเรียน	รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต	ชั่วโมง
ห้อง1-2	ม.4/1 - ม.4/2	จ31202	ภาษาจีน 2	0.5	20
	ม.5/1 - ม.5/2	จ32202	ภาษาจีน 4	0.5	20
	ม.6/1 - ม.6/2	จ33202	ภาษาจีน 6	0.5	20
ห้อง3-4	ชั้นเรียน	รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต	ชั่วโมง
	ม.4/1 - ม.4/2	จ30212	ภาษาจีนเพิ่มเติม 2	1.5	80
	ม.5/1 - ม.5/2	จ30214	ภาษาจีนเพิ่มเติม 4	1.5	80
	ม.6/1 - ม.6/2	จ30216	ภาษาจีนเพิ่มเติม 6	1.5	80

นอกจากโครงสร้างรายวิชาภาษาจีนที่เปิดสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของโรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์แล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการต่อยอดรายวิชาภาษาจีนของโรงเรียน จากเดิมที่เป็นเพียงรายวิชาเลือก ให้พัฒนาเป็นแผนการเรียนแบบศิลป์ – ภาษาจีนนั้นคือ คำอธิบายรายวิชาของรายวิชาภาษาจีนทั้ง 12 รายวิชา (รายวิชาภาษาจีน 1 – 6 และ รายวิชาภาษาจีนเพิ่มเติม 1 - 6) ซึ่งสะท้อนให้เห็นการเรียงลำดับองค์ความรู้ทางภาษาจีนจากพื้นฐานสู่ขั้นสูงในแต่ละรายวิชา พร้อมทั้งมีการ

สอดแทรกเนื้อหาที่เป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กับนักเรียนในด้านภาษาและวัฒนธรรมจีนอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงชั้น ซึ่งทางคณะผู้เขียนได้วิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชาทั้งหมดแล้ว สามารถแยกออกมาเป็นรายภาคเรียนสำหรับนักเรียนทั้ง 2 สายการเรียนได้ดังนี้

สำหรับในภาคเรียนที่ 1 นักเรียนสายวิทย์ - คณิตศาสตร์ จะได้เรียนรายวิชาภาษาจีน 1 ภาษาจีน 3 และภาษาจีน 5 ส่วนนักเรียนในสายศิลป์ - ภาษา จะได้เรียนรายวิชาภาษาจีนเพิ่มเติม 1 ภาษาจีนเพิ่มเติม 3 และภาษาจีนเพิ่มเติม 5 อันจะเห็นได้ว่าในภาคเรียนที่ 1 นั้น นักเรียนสายวิทย์ - คณิตศาสตร์ จะได้ศึกษาในเรื่องการออกเสียงตามระบบพินอิน คำ กลุ่มคำ ประโยค สรุปใจความสำคัญ ความเชื่อประเพณี และวัฒนธรรมของจีน

ส่วนนักเรียนในสายศิลป์ – ภาษาในภาคเรียนที่ 1 นั้น จะได้ศึกษาในเรื่องการออกเสียงตามระบบพินอิน ตัวอักษรจีน การสื่อสาร ร้อยกรอง โครงสร้างประโยคสำคัญ

สำหรับในภาคเรียนที่ 2 นักเรียนสายวิทย์ - คณิตศาสตร์ จะได้เรียนรายวิชาภาษาจีน 2 ภาษาจีน 4 และภาษาจีน 6 ส่วนนักเรียนในสายศิลป์ - ภาษา จะได้เรียนรายวิชาภาษาจีนเพิ่มเติม 2 ภาษาจีนเพิ่มเติม 4 และภาษาจีนเพิ่มเติม 6 อันจะเห็นได้ว่าในภาคเรียนที่ 2 นั้น นักเรียนสายวิทย์ - คณิตศาสตร์ จะได้ศึกษาในเรื่องการจับใจความสำคัญ ความเรียง ร้อยกรอง บทละคร กวี การสืบค้นข้อมูล แนวคิด ความเชื่อ ประเพณีของจีน

ส่วนนักเรียนในสายศิลป์ – ภาษาในภาคเรียนที่ 2 นั้น จะได้ศึกษาในเรื่องการใช้ภาษาจีนในทักษะทั้ง 4 ด้านในเชิงลึก รวมถึงไวยากรณ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ สำนวน สุภาษิต และภาษาจีนในการประกอบอาชีพ

สรุป

จากสายการเรียนของโรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์ที่จัดการเรียนการสอนในแบบสายวิทย์ – คณิตศาสตร์ และแบบสายศิลป์ - ภาษา (มีภาษาจีนแบบวิชาเลือก) นั้น ทางคณะผู้เขียนวิเคราะห์แล้ว ได้ข้อสรุปว่าคำอธิบายรายวิชาของโรงเรียนมีความสมบูรณ์และเพียบพร้อมด้านวิชาการ เนื้อหาครบถ้วนสามารถพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ด้านภาษาจีนทั้ง 4 ทักษะ เพียงแต่ต้องเพิ่มระยะเวลาในการเรียนแต่ละสัปดาห์ของทั้ง 2 สายการเรียน โดยแยกเป็น

1. สำหรับห้องเรียนสายวิทย์ – คณิตศาสตร์ให้มากขึ้น จากเดิม 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็น 80 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และเพิ่มหน่วยกิตเป็น 1.5 หน่วยกิต เนื่องจากในปัจจุบันนักเรียนในสายวิทย์ – คณิตศาสตร์ สามารถเข้าเรียนในหลักสูตรที่ใช้ภาษาจีนเป็นหลักได้มากขึ้น อาทิ การแพทย์แผนจีน จีนศึกษา เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ จึงควรเพิ่มทักษะด้านภาษาจีนให้กับนักเรียนในสายวิทย์ – คณิตศาสตร์ ให้เพียงพอ เพื่อรองรับการเปลี่ยนสายการเรียนที่เกิดขึ้นได้ในอนาคต เมื่อเข้าสู่การศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2. สำหรับห้องเรียนสายศิลป์ – ภาษานั้น เพื่อความเข้มข้นในด้านวิชาการมากขึ้น สำหรับเตรียมพร้อมในการเป็นหลักสูตรสายศิลป์ – ภาษาจีน ทางผู้เขียนวิเคราะห์จากรายวิชาภาษาจีนที่โรงเรียนมีอยู่แล้ว ควรเพิ่ม

ชั่วโมงในการศึกษาจาก 80 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็น 120 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรในด้านวัฒนธรรม และกิจกรรมเพื่อเสริมประสบการณ์วิชาชีพ นอกจากนี้ควรเพิ่มการส่งเสริมการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) ให้กับนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น ทั้งยังควรส่งเสริมการเตรียมความพร้อมสำหรับการสอบ GAT และ PAT 7.4 และหากเป็นไปได้ควรจัดโครงการค่ายและกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษา ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อความเป็นเลิศทางด้านภาษาจีน เมื่อเข้าสู่การศึกษาในระดับอุดมศึกษา

จากปัจจัยต่างๆ ทั้งการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการและคณาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของโรงเรียนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์ การค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสารออนไลน์ รวมถึงศึกษาหลักสูตรและรายวิชาของโรงเรียนเป้าหมายที่ใช้เป็นกรณีศึกษา จึงทำให้คณะผู้เขียนมองเห็นศักยภาพการพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนที่สามารถมีแผนการเรียนแบบศิลป์ – ภาษาจีนได้อย่างเป็นระบบและเต็มรูปแบบในอนาคต

ด้วยเหตุนี้ ทางคณะผู้เขียนจึงได้มีการพูดคุยและเสนอเบื้องต้นกับอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนภาษาต่างประเทศ ถึงการดำเนินการจัดทำแผนการเรียนศิลป์ – ภาษาจีนให้กับทางโรงเรียน ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากทางกลุ่มสาระฯ เป็นอย่างดี และจะมีการเสนอแผนนี้เข้าสู่ระดับบริหารของสถานศึกษาเพื่อศึกษาแนวทางความเป็นไปได้ในการจัดแผนการเรียนแบบศิลป์ – ภาษาจีนต่อไป โดยมีคณะผู้เขียนเป็นที่ปรึกษาในการจัดทำแผนการศึกษาดังกล่าว

บรรณานุกรม

เอกสารออนไลน์

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563) **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**, [เอกสาร PDF], http://www.cvk.ac.th/download/หลักสูตรแกนกลาง% 2051/cur-51(หลักสูตรแกนกลาง% 2051%20).pdf วันที่สืบค้น 17 มิถุนายน 2563

ระบบภาวะการมีงานทำของบัณฑิต สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2563) **ข้อมูลภาวะการมีงานทำของบัณฑิตคณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ**, [ออนไลน์], https://employ.mua.go.th/ วันที่สืบค้น 17 มิถุนายน 2563

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (2563) **ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัด สพม.เขต 6 (ฉะเชิงเทรา-สมุทรปราการ)**,[เอกสาร EXCEL ออนไลน์], https://data.bopp-obec.info/emis/school.php?Area_CODE=101706, วันที่สืบค้น 17 มิถุนายน 2563

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (2563) **ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา**, [ออนไลน์], http://110.78.114.132/sec6/gis/ShowPage_orgDownload.php?item=1714&action=tbl_orgdownload. วันที่สืบค้น 17 มิถุนายน 2563

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (2563) **ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6**, [เอกสาร PDF ออนไลน์], http://110.78.114.132/sec6/main/datanew/datanew3.pdf, วันที่สืบค้น 25 มิถุนายน 2563

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ. (2563) **ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2562**, [เอกสาร PDF ออนไลน์], https://drive.google.com/file/d/1La8hPrerJdvcmRxsge4839SOm-grxZXO/view, วันที่สืบค้น 17 มิถุนายน 2563

สัมภาษณ์ภาคสนาม

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ (นางละม่อม รำพึงนิตย์) เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ.2562

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）:
PHAISAN THONGSAMRIT

Highest Education（最高学历）:
M.A.(Modern Chinese) Beijing Language and Culture University, P.R.China

University or Agency（任职院校或单位）:
HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY

Field of Expertise（专业领域）:
- Teaching Chinese
- Modern Chinese

Address（地址）:
Huachiew Chalermprakiet University
18 18 Debaratna Rd, Bang Chalong, Bang Phli District, Samut Prakan 10540

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）:
TANADON JIRASANTIWONG

Highest Education（最高学历）:
M.Ed.(Teaching Chinese to Speakers of Other Languages) Yunnan Normal University, P.R.China

University or Agency（任职院校或单位）:
HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY

Field of Expertise（专业领域）:
- Teaching Chinese to Speakers of Other Languages
- Chinese Studies

Address（地址）:
Huachiew Chalermprakiet University
18 18 Debaratna Rd, Bang Chalong, Bang Phli District, Samut Prakan 10540

Author (3) Information（第三作者信息）

Name and Surname（姓名）：
SUTTASORN SRIVIPAKUL

Highest Education（最高学历）：
M.A.(Teaching Chinese as a Second Language) National Taiwan Normal University, Taiwan R.O.C

University or Agency（任职院校或单位）：
HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY

Field of Expertise（专业领域）：
Chinese Language and Culture

Address（地址）：
Huachiew Chalermprakiet University
18 18 Debaratna Rd, Bang Chalong, Bang Phli District, Samut Prakan 10540

Author (4) Information（第四作者信息）

Name and Surname（姓名）：
THEPHI SAEMAT

Highest Education（最高学历）：
Ph.D.(Modern and Contemporary Chinese Literature), Wuhan University, P.R.China

University or Agency（任职院校或单位）：
HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY

Field of Expertise（专业领域）：
Modern and Contemporary Chinese Literature

Address（地址）：
Huachiew Chalermprakiet University
18 18 Debaratna Rd, Bang Chalong, Bang Phli District, Samut Prakan 10540

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

การปรับตัวบทบาทภาษาจีนภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21

ADAPTATION OF THE CHINESE LANGUAGE ROLE UNDER THE NEW CONTEXT OF NORMAL LIFE IN THE 21ST CENTURY

ภัทรภณ ศิลารักษ์
PHATTHARAPHON SILARAK
มหาวิทยาลัยนอร์ท - เชียงใหม่
North – Chiangmai University
E-mail : andychang628@gmail.com
Received: 22 April 2021 / Revised: 7 June 2021 / Accepted: 13 June 2021

บทคัดย่อ

การปรับตัวบทบาทภาษาจีนภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้เพื่อชี้ให้เห็นความสำคัญของบทบาทภาษาจีนที่มีต่อการเตรียมความพร้อมรองรับนักลงทุนของจีนในฐานะเป็นนักลงทุนและคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทยภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21 ที่เห็นกันอยู่ว่าเม็ดเงินที่สามารถขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจไทยอยู่รอดได้ในสถานการณ์ปัจจุบันจากวิกฤตไวรัสโควิด-19 นี้ ก็มาจากเงินลงทุนจากนักลงทุนจากต่างประเทศและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจากจีนเสียเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ควรให้คนในประเทศไทยสามารถเข้าใจทั้งการปรับตัวบทบาทภาษาจีนในวีถีชีวิตปกติใหม่มากขึ้น เพื่อให้ได้ทราบถึงวัฒนธรรมและการใช้ชีวิตของคนจีน จะได้นำพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 และยุค “ไทยแลนด์ 4.0” การปรับแก้ การจัดระบบ และการปรับทิศทาง ที่สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่จากบทบาทภาษาจีนที่มีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย จึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านพัฒนาเด็กและเยาวชนตลอดไปจนถึงผู้ประกอบการธุรกิจและเจ้าของกิจการทั้งหลายในประเทศไทย เพราะนอกจากจะต้องมีความรู้ทางภาษาอังกฤษแล้ว จะต้องศึกษาภาษาที่ 3 เพิ่มเติม
คำสำคัญ: การปรับตัว บทบาทภาษาจีน วิถีชีวิตปกติใหม่ ศตวรรษที่ 21

ABSTRACT

Adaptation of the Chinese language role under the new context of normal life in the 21st century to show the importance of the Chinese role in the preparation of Chinese investors as investors and partners The important trade of Thailand in the context of the new normal lifestyle in the 21st century. It is seen that the money that can drive the Thai economy to survive in the current situation from the virus crisis, Covid-19 is from Investments from foreign

investors and the tourism industry from China are a lot, so people in Thailand should be able to understand both the adaptation of the Chinese role in a new way of life. In order to get to know the culture and life of the Chinese people Will bring Thailand's economic development in line with the 21st century and "Thailand 4.0" era. Modification, organization, and orientation that can cope with new opportunities and threats from the role of Chinese influencing the Thai economy. Therefore, it is necessary to prepare for the development of children and youth, as well as entrepreneurs and business owners in Thailand. Because aside from having to have knowledge of English Will have to study additional 3 languages.

Keywords: Adaptation, The role of the Chinese language, New Normal, 21st century

บทนำ

ภาษาจีนเป็นภาษาที่มีการใช้ในการสื่อสารของคนประมาณ 1,300 ล้านคน คนที่มีเชื้อสายจีนและวัฒนธรรมจีนมีอยู่ทั่วโลก จีนเป็นประเทศที่มีอาณาเขตกว้างใหญ่ มีประชากรเป็นอันดับหนึ่งของโลก ในขณะนี้จีนได้ก้าวสู่ยุคใหม่อันได้แก่ยุคโลกาภิวัตน์ มีคำกล่าวว่า ศตวรรษที่ 21 จะเป็นศตวรรษที่จีนมีบทบาทในฐานะมหาอำนาจในทางเศรษฐกิจ การเมือง รวมตลอดทั้งมหาอำนาจทางทหารในภูมิภาค และอาจจะเป็นมหาอำนาจที่ถ่วงดุลกับมหาอำนาจอื่นทั้งในภูมิภาคเอเชียและในภูมิภาคตะวันตก (He, A. W., 2006)

ภาษาจีน จึงเป็นภาษาที่สำคัญ เป็นหนึ่งใน 5 ภาษาในองค์การสหประชาชาติ การรู้บทบาทภาษาจีนและการเรียนเกี่ยวกับภาษาจีน จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการสื่อสารกับชาติเก่าแก่ที่มีวัฒนธรรมและอารยธรรมอันยิ่งใหญ่อย่างประเทศจีน อีกทั้งขณะเดียวกันก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการประกอบการทำการธุรกิจที่ปัจจุบันประเทศจีนมีอิทธิพลครอบคลุมทั่วโลก (Hansen, C., 1985) แต่ที่สำคัญที่สุดการเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของภาษาจีนจะได้เรียนรู้วัฒนธรรม ระบบความคิด ความเชื่อ ของชนชาตินั้น ๆ ด้วย เนื่องเพราะประเทศจีน เป็นประเทศที่มีลัทธิคำสอนที่สำคัญ คำสอนของลัทธิขงจื๊อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของคนในสังคม จริยธรรมของผู้ปกครอง ค่านิยม วัฒนธรรม ความเชื่อ ของคนสามัญทั่วไป นอกจากนั้นยังมีลัทธิเต๋าซึ่งเป็นคำสอนที่ลึกซึ้งเกี่ยวด้วยเรื่องธรรมชาติและวิถีแห่งเต๋า ฯลฯ การเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทภาษาจีนจะเป็นการเปิดประตูไปสู่อีกโลกหนึ่งที่สะท้อนถึงความรู้ วัฒนธรรม และอารยธรรมของประเทศจีน (Ding, S. , & Saunders, R. A., 2006)

อีกทั้งจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในประเทศจีน และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจระดับโลก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้การดำเนินธุรกิจทุกประเภทจะต้องใช้การสื่อสารเชิงกลยุทธ์แบบใหม่โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ให้เหมาะกับเหตุการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่เกิดขึ้น เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจในภาวะวิกฤต จึงทำให้เกิด “New Normal” หรือ “ความปกติใหม่” ในหลากหลายอุตสาหกรรม ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การวางแผนในการดำเนินธุรกิจและการประเมินผลกลยุทธ์สำหรับการดำเนินชีวิตและดำเนินธุรกิจภายใต้วิถีวิชิตปกติใหม่ต่อไปในช่วงหลังไวรัสโควิด-19 นับต่อจากนี้ไป การปรับตัวให้ธุรกิจอยู่รอดของผู้ประกอบการของไทยอาจจะต้องเรียนรู้ความรู้ วัฒนธรรม และอารยธรรมของจีนมากขึ้นในบริบทใหม่ที่กำลังจะมาถึง ซึ่งจะสะท้อนออกมาจากบทบาทภาษาจีน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปรับตัวของธุรกิจมากขึ้น (Kostić & Šarenac, 2020)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น อำนาจทางเศรษฐกิจของจีนกับบทบาทภาษาจีนที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงไปภายใต้วิถีชีวิตปกติใหม่ที่เกิดหลังจากวิกฤตไวรัสโควิด-19 ระบาดทั่วโลก ซึ่งจะนำไปสู่การปรับตัวของบทบาทภาษาจีนที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีการสื่อสารยุคใหม่ (Yin, H., 2015) จะสะท้อนความรู้ วัฒนธรรม และอายธรรมของจีนภายใต้วิถีชีวิตปกติใหม่ ในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ประเทศไทยจำเป็นจะต้องเรียนรู้และเตรียมพร้อมรองรับกับยุคที่จะมาถึง ดังนั้น บทความนี้ผู้เขียนจึงจะทำการศึกษาถึงจีนกับการก้าวขึ้นเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจโลก อิทธิพลของภาษาจีนที่มีบทบาทในการนำวัฒนธรรมจีนเข้ามาสู่สังคมโลก การปรับตัวและบทบาทของภาษาจีนภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21 และประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนรู้การปรับตัวของภาษาจีนภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอันใกล้

จีนกับการก้าวขึ้นเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจโลก

การก้าวขึ้นเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจโลก อาจกล่าวได้ว่าความสำเร็จในการพัฒนาอย่างรวดเร็วของจีนในปัจจุบัน เป็นผลมาจากการใช้มาตรการผลักดันทางด้านเศรษฐกิจและนโยบายขยายโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับนโยบายการเปิดประเทศ เพราะนับตั้งแต่การเข้ามาบริหารงานของ “เติ้ง เสี่ยว ผิง” ในปี ค.ศ. 1978 เป็นต้นมา โดยได้ดำเนินมาตรการกระตุ้นการส่งออกของรัฐ (Hodge, R. I. V., Hodge, B., & Louie, K., 1998) และการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมและเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตเพื่อรองรับการแข่งขันทางการค้าและการลงทุนจากทั่วโลกที่ยังคงขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น หากวิเคราะห์วิวัฒนาการด้านเศรษฐกิจของจีน อาจมองได้ว่าเป็น “วัฏจักร” กล่าวคือ“จากความเจริญสู่ความเสื่อมถอยและกลับมาสู่ความเจริญรุ่งเรืองอีกครั้ง” ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองในจีนส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก จากในอดีตจีนเคยมีความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ มีการค้าขายทั้งภายในและต่างประเทศ แต่กลับมาเสื่อมถอยในช่วงปลายราชวงศ์ชิง เนื่องด้วยการรุกรานของประเทศมหาอำนาจและสภาพประเทศกึ่งอาณานิคมหลังสงครามฝิ่นในปี ค.ศ. 1840

นอกจากนี้สภาพความผันผวนทางการเมืองภายในประเทศเองจากการล่มสลายของระบอบกษัตริย์การสถาปนาสาธารณรัฐจีนในช่วงปี ค.ศ. 1912-1949 จนถึงการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี ค.ศ. 1949 รวมถึงการปฏิวัติวัฒนธรรมล้วนเป็นสาเหตุที่ทาให้เศรษฐกิจจีนเสื่อมถอยเรื่อยๆ โดยเฉพาะในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม“เหมา เจ๋อ ตุง” ได้นำพรรคคอมมิวนิสต์และประชาชนปฏิบัติภาระหน้าที่อันหนักหน่วงในการปรับปรุง ปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ อาทิ การปฏิรูปที่ดิน ฟื้นฟูเศรษฐกิจของประชาชาติปรับปรุงอุตสาหกรรมและวิสาหกิจ ที่สำคัญให้เป็นแบบสังคมนิยม การปกครองในสมัยของเหมาเจ๋อตุงนั้นเป็นไปอย่างมีระเบียบวินัยเคร่งครัด เข้มงวดกวดขันแม้กระทั่งชีวิตประจำวันของประชาชน ทำให้ประเทศชาติเสียหายและมีประชาชนล้มตายเป็นจำนวนมากเศรษฐกิจจีนหยุดชะงักทั้งภายในและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ จีนปิดการติดต่อต่างประเทศโดยสิ้นเชิง (McGinnis, S., 2005)

หลังจากที่ เหมา เจ๋อ ตุง ถึงแก่อสัญกรรม“เติ้ง เสี่ยว ผิง” ได้ขึ้นสู่อำนาจ รัฐบาลจีนภายใต้การนำของเติ้ง เสี่ยวผิง ได้ค่อยๆ ลดการควบคุมชีวิตส่วนตัวของประชาชนลง และพยายามที่จะพัฒนาและปฏิรูประบบเศรษฐกิจของประเทศให้เป็นไปตามกลไกของตลาดโลก สาธารณรัฐประชาชนจีน จึงเริ่มเปิดประเทศในปี ค.ศ. 1978 ภายใต้นโยบายการพัฒนา “สี่ทันสมัย” ใน 4 ด้าน คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การทหาร และวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี สถานภาพของจีนจากประเทศที่อ่อนแอในศตวรรษที่ 20 กลายเป็นประเทศมหาอำนาจระดับโลกในต้นศตวรรษที่ 21 นำพาประเทศสู่ความเจริญรุ่งเรือง เปลี่ยนโฉมหน้าประเทศจีนไปตลอดกาล

จากนั้น “เจียง เจ๋อ หมิน” ได้ขึ้นสู่ตำแหน่งประธานาธิบดี ในปี ค.ศ. 1993 เขาได้สานต่อนโยบายพัฒนาประเทศโดยให้ความสนใจเรื่องเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเศรษฐกิจระดับรากหญ้า ระดมงบประมาณช่วยเหลือชาวนาโดยการสร้างถนนและระบบการคมนาคมให้มากยิ่งขึ้น พยายามให้ชนบทมีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งเร่งรัดการผลิตเพื่อส่งออกในเมืองอุตสาหกรรมใหญ่ๆ ตลอดจนสร้างอุตสาหกรรมบริเวณลุ่มน้ำฉางเจียง ด้านความสงบเรียบร้อย เขาได้กวาดล้างอาชญากรรมอย่างหนัก แม้แต่การทุจริตคอรัปชั่นของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์เองอย่างไม่เลือกระดับ ส่วนผู้คัดค้านนโยบายรัฐบาลหรือพรรคคอมมิวนิสต์จะถูกลงโทษถึง จำคุก นอกจากนี้เขายังสนใจเรื่องความสะอาดของบ้านเมือง โดยได้ดำเนินการออกกฎข้อบังคับเกี่ยวกับความสะอาดในลักษณะเดียวกับสิงคโปร์

การขึ้นสู่ตำแหน่งประธานาธิบดีของ“หู จิ่น เทา” ผู้นำรุ่นที่สี่ ในปี ค.ศ. 2003 เศรษฐกิจของประเทศเติบโตอย่างรวดเร็วภายใต้การนำของเขา เขามุ่งมั่นในการสร้างภาพลักษณ์ของชาวจีนให้ดียิ่งขึ้นในสายตาชาวโลก โดยการแสดงศักยภาพในการจัดมหกรรมระดับโลกที่สำคัญหลายครั้งหลายคราไม่ว่าจะเป็น การเป็นเจ้าภาพจัดมหกรรมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ค.ศ. 2008 ที่กรุงปักกิ่งและการเป็นเจ้าภาพจัดมหกรรม World Expo ค.ศ. 2010 ที่นครเซี่ยงไฮ้ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณค่าทางด้านศิลปวัฒนธรรมและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีถึงขีดสุดของจีนให้เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาชาวโลก ส่งผลให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและเศรษฐกิจในภาพรวมเจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว จนปริมาณนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกเพิ่มขึ้นอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน

นอกจากนี้นโยบายสำคัญที่จำเป็นจะต้องกล่าวถึง เพราะไม่เคยมีรัฐบาลจีนชุดใดทำสำเร็จมาก่อน นั่นคือ การผลักดันและวางรากฐานอันแน่นหนามั่นคงในการรวมประเทศเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับไต้หวัน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาความมั่นคงทางการเมืองสังคม และเศรษฐกิจในอนาคตสำหรับผู้นำคนปัจจุบัน “สี จิ้น ผิง” ที่ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีและประธานคณะกรรมาธิการกลางการทหารแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ ในเดือนมีนาคมค.ศ. 2013 เขาเป็นหัวหน้าของคณะผู้นำจีนรุ่นที่ห้าของพรรคคอมมิวนิสต์จีน เขามีท่าทีแข็งกร้าวต่อการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงและมุ่งมั่นเกี่ยวกับการปฏิรูปการเมืองและการพัฒนาเศรษฐกิจแบบตลาด ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องจับตามองต่อไป

สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจีน หลังปี ค.ศ. 1978 เป็นต้นมา และทำให้จีนก้าวขึ้นเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน สามารถสรุปได้ 4 ประการ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงในแนวคิดและระบบการบริหารเศรษฐกิจ การเปิดประเทศในด้านการค้าและการลงทุน การเคลื่อนย้ายทรัพยากรและแรงงาน และการเพิ่มขึ้นของอำนาจการซื้อของประชาชน

จากการดำเนินนโยบาย “สี่ทันสมัย”และนโยบายการพัฒนาประเทศของผู้นำทุกสมัยในช่วงกว่า 30 ปีที่ผ่านมา ทำให้เศรษฐกิจจีนเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว เนื่องด้วย จีนมีทรัพยากรและปัจจัยทางการผลิตมาก เป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีการเจริญเติบโตสูง มีการนำเข้าและส่งออกในสินค้าและบริการเป็นอัตราที่สูง จากการสำรวจพบว่า ขนาดเศรษฐกิจของจีน มี GDP เป็นอันดับ 2 ของโลก มีการนำเข้าอันดับ 2 ของโลก และมีการส่งออกเป็นอันดับ 1 ของโลก นอกจากนี้ จีนยังมีความได้เปรียบในด้านจำนวนประชากรที่มีกว่า 1,400 ล้านคน ซึ่งนับว่าเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดของโลก ดังนั้น การเปิดประเทศไม่เพียงแต่ทำให้เศรษฐกิจของจีนขยายตัวได้มากขึ้น แต่ยังทำให้จีนเข้าไปมีบทบาทสาคัญต่อเศรษฐกิจโลกในศตวรรษที่ 21 อีกด้วย (Zhao, H. , & Huang, J., 2010)

อิทธิพลของภาษาจีนที่มีบทบาทในการนำวัฒนธรรมจีนเข้ามาสู่สังคมโลก

ประเทศที่น่าจับตามองเป็นพิเศษในแถบอาเซียนในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ประเทศจีนเนื่องจากมีการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะนโยบายทางเศรษฐกิจทั้งในด้านการค้า การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจอื่น ๆ เป็นมติสำคัญอันดับแรกในนโยบายต่างประเทศของจีนหลังสงครามเย็น เป็นเหตุให้จีนมีแนวโน้มที่จะเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับหนึ่งของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 (Pan, L. , & Seargeant, P., 2012)โดยเฉพาะตัวอักษรภาษาจีนและบทบาทภาษาจีนที่มี *“บทบาทที่ทรงคุณค่าในฐานะผู้ให้บริการในการนำวัฒนธรรมจีนที่ดีที่สุดมาสู่โลกทั้งโลก”* เพราะปัจจุบัน เมื่อสังเกตถึงขั้นตอนการทำธุรกิจทั่วโลกแล้วจะพบว่าบทบาทภาษาจีนทวีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ ในฐานะของภาษาที่ 3 ของการเจรจาทางการค้าแลกเปลี่ยนมากขึ้นระหว่างจีนและประเทศอื่น ๆ และในหมู่ประชาชนคนจีนเอง อีกทั้ง ภายในประเทศจีนเองนั้นมีชาวจีนจำนวนมากที่ปัจจุบันกำลังเรียนภาษาต่างประเทศเพื่อใช้ภาษาจีนและภาษาต่างประเทศในการเจรจาทางการค้ากับประเทศอื่น ๆ ครอบคลุมทั่วโลก นอกจากนี้ ความกระตือรือร้นของผู้คนจากประเทศอื่น ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อใช้ในการสื่อสาร การเจรจาการค้า การท่องเที่ยว การทำธุรกิจก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นเช่นกัน

อาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้และทำความเข้าใจภาษาของกันและกันของคนต่างชาติต่อคนจีนที่ใช้ภาษาจีน และคนจีนที่ใช้ภาษาจีนที่ทำความเข้าใจภาษาของคนต่างชาติ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ วัฒนธรรมและอารยธรรมระหว่างกันอย่างไม่ต้องสงสัย ซึ่งจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนและบูรณาการอารยธรรมที่แตกต่างกัน และจะช่วยส่งเสริมสันติภาพ ความร่วมมือ และความเจริญรุ่งเรืองของสังคมโลกมากขึ้น นับเป็นการปรับตัวของจีนที่มีการส่งเสริมการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนโดยอาศัยการทำธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อเผยแพร่และดึงดูดให้สังคมโลกเข้ามาเรียนรู้ภาษาจีนที่สะท้อนความรู้ วัฒนธรรม และอารยธรรมจีนผ่านภาษาจีนที่มีรากฐานมาอย่างยาวนาน ถือเป็นการเปิดหน้าต่างใหม่ของโอกาสและเป็นเวทีใหม่สำหรับคนที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับภาษาจีนและวัฒนธรรมของจีน (Wang, X., 1996)

นอกจากนี้ คิโย อากาซากะ (UNO) เลขาธิการสหประชาชาติ ด้านการสื่อสารและข้อมูลสาธารณะ กล่าวว่า “ภาษาจีนเป็นหนึ่งในภาษาที่เก่าแก่ที่สุดในโลกและพูดโดยคนส่วนใหญ่ในโลก ถูกคิดค้นโดย Cang Jie อันบุคคลในตำนานที่สันนิษฐานว่าเป็นผู้คิดค้นอักษรจีนเมื่อประมาณ 5,000 ปีที่แล้วที่ส่งผลให้ภาษาจีนในปัจจุบันนี้เป็นภาษาที่ทรงอิทธิพลมากขึ้น”

การปรับตัวและบทบาทของภาษาจีนภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21

บทบาทของภาษาจีนภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21 จะเป็นเช่นเดียวกับภาษาญี่ปุ่นในยุค 80 และ 90 หรือภาษาฝรั่งเศสเมื่อ 100 ปีก่อนหน้านี้ ที่จะทวีความสำคัญมากขึ้นตามอิทธิพลทางการค้าที่เพิ่มขึ้นของประเทศจีน (Gil, J., 2011) ดังนั้น การปรับตัวของภาษาจีนที่กำลังจะก้าวขึ้นสู่มหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลก จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้ที่ต้องการจะทำการเรียนรู้และใช้เพื่อการสื่อสารทั่วโลก อาจกล่าวได้ว่าในยุคศตวรรษที่ 21 นี้ การปรับตัวของภาษาจีนจะเป็นภาษาพิเศษที่เป็นที่ต้องการสำหรับนักธุรกิจ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว นักวิจัยทางวัฒนธรรมนักการทูต และนักการทหาร และอื่น ๆ มากขึ้น (Zhang, G. X., & Li, L. M., 2010) อีกทั้งยังได้รับความสนใจจากนักวิชาการในการเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อให้สามารถอ่านตำราภาษาจีนที่สะสมองค์ความรู้ วัฒนธรรม และอารยธรรมของประเทศจีนไว้มาอย่างยาวนานมากกว่า 4,000 ปี (Cardon, P. W. , & Scott, J. C., 2003) อาทิเช่น ด้านปรัชญาคลาสสิก ด้านศิลปะ ด้านวัฒนธรรม ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่กำลังเกิดขึ้นในประเทศจีนในยุคดิจิทัล 4.0

แต่อย่างไรก็ตาม บทบาทภาษาจีนจะยังไม่เหมือนกับบทบาทภาษาอังกฤษอันเป็นภาษาสากลที่ใช้กันทั่วโลกด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ภาษาจีนที่มีความซับซ้อน เกือบทุกคนในโลกใบนี้มีการใช้การเขียนสัทอักษร เช่น ตัวอักษร และเครื่องหมายที่กำหนดใช้แทนเสียง เช่น สัญลักษณ์แทนเสียงสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ และเครื่องหมายพิเศษแทนการออกเสียงอื่น ๆ แต่สำหรับภาษาจีนยังมีการใช้สื่อสารค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับภาษาอังกฤษ ดังนั้น ตัวอักษรจีน และระบบเสียงวรรณยุกต์ของภาษาจีน จึงทำให้มันดูแปลกตาและไม่สามารถเข้าถึงได้ง่ายเหมือนภาษาอังกฤษ

2. ระบอบการปกครองของจีน ประเทศจีนจะยังไม่ได้เป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจประเทศเดียวเพียงลำพัง และไม่น่าจะกลายเป็นประเทศที่ใช้อำนาจอาณานิคมที่กดขี่ให้เกิดการใช้ภาษาและวัฒนธรรมจีนของตนกับประชากรพื้นเมืองในต่างประเทศ ดังนั้น ประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกจะยังคงพูดภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาอารบิกต่อไป และตะวันตกก็ยังคงใช้รากฐานภาษาอังกฤษที่ใช้ในการสื่อสารธุรกิจในปัจจุบันต่อไป

3. ภาษาอังกฤษได้ถูกปลูกฝังไว้ในวัฒนธรรมหลากหลายประเทศอยู่แล้ว เนื่องเพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่จำเป็นสำหรับการสื่อสารหลายอย่างทั่วโลกในปัจจุบัน โดยเฉพาะการใช้เพื่อการสื่อสารในธุรกิจสายการบิน เช่น นักบินของสายการบิน ซึ่งต้องการการสื่อสารที่เรียบง่าย สม่ำเสมอ และชัดเจน ไม่มีเหตุผลในทางปฏิบัติที่จะเปลี่ยนแปลงภาษาที่จะใช้ในการสื่อสารไปใช้ภาษาจีนที่มีความซับซ้อนมากกว่า

นอกจากนี้ สำหรับการปรับตัวภายในประเทศจีนเอง บทบาทภาษาจีนยังอยู่ไกลจากที่ใช้ในวิถีชีวิตตามปกติ เพราะการสื่อสารทั้งในระดับสากลในประเทศจีน บทบาทภาษาจีนยังไม่ค่อยมีการพูดกันอย่างแพร่หลายเท่าไหร่นัก เมื่อพิจารณาถึงความนิยมของการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในหลายประเทศและภูมิภาค และภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาสเปน ภาษาฝรั่งเศส หรืออาหรับ อีกทั้งสำหรับบทบาทภาษาจีนเองก็ยังไม่ใช่ภาษาที่ใช้ในพิธีกรรมสำคัญทางศาสนาที่มีการเติบโตและสืบทอดอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกันกับภาษาอาหรับ

แต่อย่างไรก็ตาม คุณลักษณะสำคัญของบทบาทภาษาจีน คือ *การเป็นภาษาเขียนที่สามารถเรียนรู้แยกต่างหากจากภาษาพูดได้* เพราะในช่วงระยะเวลา 10-20 ปีต่อจากนี้ไป เศรษฐกิจที่สามารถสื่อสารและอ่านภาษาจีนได้ อาจมีขนาดใหญ่กว่าประเทศอื่น ๆ เพราะข้อได้เปรียบของการสื่อสารด้านภาษาที่ผู้เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาจีนย่อมจะสามารถเข้าถึงการติดต่อทางการค้าโดยใช้ภาษาจีน การเข้าถึงตำราเรียนภาษาจีน คำบรรยายภาพยนตร์จากจีน คู่มือภาษาจีน ผลิตภัณฑ์จากจีน บทความภาษาจีนบนวิกิพีเดียแทนภาษาอังกฤษหรือภาษาโลกอื่น ๆ

ดังนั้น ภาษาจีนที่เป็นลายลักษณ์อักษร จึงมีบทบาทสำคัญ และมีศักยภาพเพียงพอที่จะครอบครองช่องว่างระดับโลกที่แตกต่างจากภาษาอังกฤษ เนื่องเพราะเป็นความจริงที่ว่า ภาษาจีนจะเป็นภาษาท้องถิ่นที่มีความสำคัญเช่นเดียวกันกับภาษาญี่ปุ่น ภาษาอังกฤษ ภาษาเยอรมัน ภาษาสเปน ภาษาฝรั่งเศส ฯลฯ เพราะภาษาที่มีประโยชน์เหล่านี้ มีคุณค่าในการเรียนรู้มากเพียงพอที่จะส่งผลให้เกิดการเจริญเติบโตทางภาษาที่จะได้รับความนิยมในการใช้งานเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าภาษาจีนจะไม่ได้เป็นภาษาสากลของติดต่อทางการทูต ธุรกิจ กฎหมาย วิทยาศาสตร์ วิชาการและวิศวกรรม แต่หากเป็นสิ่งที่ผู้คนส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้ สิ่งนั้นย่อมจะเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่อาจจะไม่ใช่ในฉับพลันหรือปัจจุบันทันด่วน เพราะ ภาษาอังกฤษในอีกด้านหนึ่งจะยังคงเป็นภาษาสากลที่ผู้คนจะไม่สามารถอยู่ได้ หากไม่ได้ใช้ เพราะเมื่อและทุกคนในแวดวงของการทูต ธุรกิจ กฎหมาย วิทยาศาสตร์ วิชาการและวิศวกรรม วิทยาศาสตร์และวิศวกรรมจะต้องเรียนรู้และฝึกฝนภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร

ทั้งนี้ แม้ว่าภาษาจีนยังคงไม่ใช่ภาษาที่มีอิทธิพลเช่นเดียวกันกับภาษาอังกฤษ แต่เห็นได้ว่าทวีความสำคัญในสังคมโลกมากขึ้นเรื่อย ๆ และบทบาทภาษาจีนเองนั้น มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

1. ภาษาจีนเป็นภาษาที่พูดมากที่สุดในโลก หนึ่งในเหตุผลที่ดีที่สุดในการเรียนรู้ภาษาจีน เนื่องเพราะภาษาจีนพูดโดยประมาณหนึ่งในสี่ของประชากรโลก ซึ่งคาดว่าจะมีผู้พูดภาษาจีนราวสองพันล้านคนในอนาคตอันใกล้ และไม่ใช่ทุกคนที่อาศัยอยู่ในจีนแผ่นดินใหญ่เท่านั้นอีกต่อไป แต่อยู่ในบางส่วนของไต้หวัน สิงคโปร์ และทั่วทั้งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีขนาดเศรษฐกิจเติบโตมากขึ้นในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งเมื่อพิจารณาจากเหตุการณ์หลังวิกฤตไวรัสโควิด-19 แล้ว ยังเป็นไปได้ว่าภายใต้วิถีชีวิตปกติใหม่ หากประเทศจีนยังคงยึดนโยบายการเติบทางเศรษฐกิจที่มั่นคงของจีน เพื่อปรับปรุงและยกระดับโครงสร้างทางเศรษฐกิจภายใต้เงื่อนไข “วิถีปกติใหม่” คือ การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ช้าลง แต่มุ่งเน้นการปฏิรูปที่มุ่งเน้นการตลาดแง่มุมที่สำคัญของรูปแบบทางเศรษฐกิจ“ ปกติใหม่” ของจีนคือการอำนวยความสะดวกให้กับตลาดโลก โดยจีนได้ดำเนินนโยบายเพื่อเข้ามามีบทบาทใน “การชี้ขาด” ต่อการจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจระดับโลก ความพยายามดำเนินการตามนโยบายนี้ ภายใต้ “วิถีปกติใหม่” มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาและการเปลี่ยนสกุลเงินที่ใช้ในระดับโลกผ่านนวัตกรรมทางการเงินบล็อกเชน ซึ่งจะส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนมากขึ้น และจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เล็งเห็นโอกาสของบทบาทภาษาจีนที่จะทวีความสำคัญมากขึ้นในระดับโลก

2. อิทธิพลของจีนที่มีต่อวัฒนธรรมนานาชาติ ประการที่สองวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมตั้งแต่ลัทธิขงจื๊อ พุทธศาสนา ศิลปะการต่อสู้ และอาหารจีน จะทวีความสำคัญและมีอิทธิพลอย่างมากต่อประเทศตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ สำหรับวัฒนธรรมจีน ยังเป็นแรงบันดาลใจให้กับโลกตะวันตกอย่าง

มากผ่านบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ เช่น Marco Polo, GW Leibniz, Max Weber, Franz Kafka, Andre Moorz, Bertolt Brecht, Ezra Pound และ Luis Borges เป็นต้น

3. ประเทศจีนเป็นมิตรกับชาวต่างชาติมากขึ้น ในอดีตชาวต่างชาติยากที่จะเข้าถึงประเทศจีน แต่ปัจจุบันนี้การเดินทางไปยังประเทศจีนนั้นกลายเป็นเรื่องง่ายมากขึ้น เนื่องจากมีสายการบินมากมายบินเข้าสู่สนามบินนานาชาติในแต่ละมณฑลของจีน เพื่อทำการค้าและท่องเที่ยว และชาวจีนเองก็ยินดีต้อนรับชาวต่างชาติไปเยือน แต่ทั้งนี้ ภายใต้วิกฤตไวรัสระบาดโควิด-19 อาจจะทำให้เกิดการชะลอตัวของการเดินทางด้วยสายการบินทั่วโลก แต่ทว่า เมื่อวัคซีนสามารถป้องกันเชื้อไวรัสดังกล่าวได้ การเดินทางเยือนจีนคงทยอยเพิ่มมากขึ้น

4. เศรษฐกิจที่เติบโตเร็วที่สุดในโลก ปัจจุบันประเทศจีนเป็นเศรษฐกิจที่เติบโตเร็วที่สุดในโลก และเป็นตลาดระดับโลกที่ใหญ่ที่สุด ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจใด ๆ ในศตวรรษที่ 21 ล้วนแต่จะพยายามทำธุรกิจในประเทศจีน และในการทำเช่นนั้นจะต้องพูดภาษาจีนเพื่อเจรจาข้อตกลงและข้อตกลงการค้า ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของบทบาทภาษาจีนที่จะยังคงได้รับความนิยมมากขึ้นในศตวรรษที่ 21 แม้ว่าจะต้องมีการปรับตัวของบทบาทภาษาจีนที่อาจจะเปลี่ยนแปลงไปภายหลังวิกฤตไวรัสระบาดโควิด-19 แต่ทว่า การเป็นตลาดที่เติบโตเร็วที่สุดในโลก และเป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ย่อมดึงดูดการลงทุน การติดต่อธุรกิจที่สำคัญมากขึ้นในอนาคต

5. การอ่านวรรณคดีจีน โลกทัศน์จากวรรณคดีจีน สะท้อนวัฒนธรรมความเป็นจีนที่ได้เรียนรู้ผ่านวรรณคดี ซึ่งประเด็นนี้สามารถสังเกตเห็นได้ว่าการศึกษาวรรณคดีจีน จะทำให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนทางวัฒนธรรมที่สอดแทรกอยู่อย่างชัดเจนในเนื้อหาของวรรณคดีจีน ซึ่งการศึกษาดังกล่าวจะรับรู้ได้อย่างชัดเจน

6. การใช้ภาษาจีนแพร่หลายมากขึ้น ชุมชนของผู้พูดภาษาจีนได้ปรากฏออกมานอกประเทศจีนในบางส่วนของสหรัฐอเมริกาและยุโรปมากขึ้นเรื่อย ๆ แม้ว่าปัจจุบันจะเกิดวิกฤตไวรัสระบาดโควิด-19 หรือสงครามการค้าระหว่างจีนกับสหรัฐอเมริกา แต่ทว่า ภายใต้ยุคศตวรรษที่ 21 ที่การค้าไร้พรมแดนผ่านอินเตอร์เน็ต ทำให้การติดต่อสื่อสารด้วยภาษาจีน จึงยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในสังคมออนไลน์ที่มีผู้ใช้ภาษาจีนในการติดต่อสื่อสารเพิ่มจำนวนมากขึ้นทั่วทุกมุมโลก

7. บทบาทการแพทย์จีนในศตวรรษที่ 21

หลังจากที่มีการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด-19 เมื่อปี 2019 ทำให้ทั่วโลกได้รับความหายนะ เจ็บป่วย ล้มตายมากว่าล้านคนทั่วโลก ในขณะที่จีนเองก็ได้รับผลกระทบอย่างหนัก และเป็นแหล่งกำหนดของเชื้อไวรัสโควิด แต่เพียงระยะเวลาอันสั้น จีนประสบความสำเร็จในการผลิตวัคซีนต้านโควิด-19 ซึ่งภายหลังได้ทำการฉีดให้แก่พลเมืองจีน อีกทั้งยังส่งออกทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ดั่งที่คุ้นหูกันคือ ซิโนแวคและซิโนฟาร์ม ทั้งนี้ความสำเร็จดังกล่าวสามารถพิสูจน์ให้เห็นว่าการแพทย์จีนมีความทันสมัยเทียบเคียงกับประเทศพัฒนาอย่างยุโรปและอเมริกา ซึ่งถือว่าเป็นการบ่งบอกถึงความเป็นมหาอำนาจทางการการแพทย์ของจีน ดังนั้นชาวโลกจึงปฏิเสธไม่ได้เลยว่าจะไม่ยอมรับความเป็นผู้นำอย่างจีนและต้องเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจีนอย่างแน่นอน

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนรู้การปรับตัวของภาษาจีนภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21

การเรียนรู้การปรับตัวของภาษาจีนภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21 จะสร้างข้อได้เปรียบของผู้ที่เรียนรู้บทบาทภาษาจีนที่จะเปลี่ยนแปลงไปภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะประเทศไทยที่มีการติดต่อทางการค้ากับประเทศจีน จะส่งผลให้ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนรู้การปรับตัวของภาษาจีนภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21 ในฐานะที่จีนเป็นคู่ค้าทางเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย การเรียนรู้ต่อการปรับตัวบทบาทภาษาจีนภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21 จะเป็นแนวทางในการรับมือกับจีนผ่านการเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทภาษาจีนที่สื่อสารภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ ได้แก่

1. การเรียนรู้ยอมรับ รู้จัก และเข้าใจลักษณะนิสัย วัฒนธรรมของชาวจีนภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21 หลังวิกฤตไวรัสระบาดโควิด-19 ทั้งด้านที่ดีงามและแปลกแยก เพราะถ้าประเทศไทยไม่เข้าใจจีน ไม่ว่าจะติดต่อสื่อสารทำการค้าหรือสื่อสารเพื่อสร้างความร่วมมือกระทำการใดๆ ก็จะง่ายและประสบความสำเร็จ แต่หากปล่อยให้บทบาทภาษาจีนและวัฒนธรรมจีนภายใต้บริบทวิถีชีวิตปกติใหม่ในยุคศตวรรษที่ 21 สร้างความแปลกแยก ไกลตัว ไม่ใส่ใจต่อการเรียนรู้ต่อบทบาทภาษาจีนรูปแบบใหม่ จีนจะกลายเป็น “ภัยคุกคาม” ที่คนไทยสร้างขึ้นด้วยตนเอง ซึ่งจะกลายเป็นอุปสรรคในการดำเนินความร่วมมือด้านต่าง ๆ ต่อไปในอนาคต

2. ประเทศไทยและประเทศในอาเซียน ควรรู้เท่าทันจีน ผ่านบทบาทภาษาจีนที่สื่อสารจากประเทศจีนในแต่ละช่วงเวลา เพื่อรองรับสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่จะเปลี่ยนแปลงไป พร้อมทั้งรักษาความสมดุลระหว่างอเมริกากับจีนไปพร้อมๆ กัน

3. ไทยและประเทศในอาเซียนจำเป็นต้องมีความสามัคคี ร่วมมือ และมีจุดยืนร่วมกันที่ชัดเจน ประเทศประเทศและประเทศในอาเซียนต้องหันหน้าเข้าหากัน ร่วมกันวางนโยบายพัฒนา ให้ภูมิภาคแข็งแรง มีพลังพร้อมที่จะต่อรองกับประเทศมหาอำนาจนอกอาเซียนอย่างประเทศจีนได้อย่างเต็มภาคภูมิ

บทสรุป

จีนเป็นประเทศที่ได้ชื่อว่าเป็นมหาอำนาจที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออก เป็นแหล่งกำเนิดอารยธรรมที่สำคัญของเอเชีย และเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลก ความสำเร็จในการพัฒนาอย่างรวดเร็วของจีนอาจกล่าวได้ว่าเป็นผลมาจากการใช้มาตรการผลักดันทางด้านเศรษฐกิจควบคู่ไปกับนโยบายการเปิดประเทศ ซึ่งไม่เพียงทำให้เศรษฐกิจของจีนขยายตัวได้มากขึ้น แต่ยังทำให้จีนเข้าไปมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจโลกอีกด้วย อีกทั้ง จากภูมิศาสตร์ด้านที่ตั้งของประเทศไทยที่อยู่ใกล้จีน บวกกับการสร้างเส้นทางเชื่อมโยงต่างๆ ทำให้การขนส่งสินค้าไปยังจีนทำได้สะดวกรวดเร็ว เป็นจุดแข็งของไทยที่ได้เปรียบประเทศอื่นๆ อาเซียน จีนและไทยจึงไม่ได้มีความสัมพันธ์กันแค่ในฐานะพี่น้องทางสังคมและวัฒนธรรมที่ยาวนานเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์ในฐานะคู่ค้าทางเศรษฐกิจที่สำคัญอีกด้วย อีกทั้งที่สำคัญที่สุด คือ การเรียนรู้และเข้าใจในบทบาทภาษาจีนที่สะท้อนวัฒนธรรมจากอดีตและปัจจุบัน ซึ่งการเรียนรู้การปรับตัวของบทบาทภาษาระหว่างกันและกันนี้ จะเป็นตัวเชื่อมประสานความเข้าใจอันดีระหว่างจีนและประเทศไทยได้เป็นอย่างดี อนึ่ง เยาวชนรุ่นใหม่ที่ได้ศึกษาภาษาจีนและวัฒนธรรมของจีนและประเทศในอาเซียน จะเป็นเสมือนทูตสันถวไมตรีเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมิตรภาพ ไทย-จีนและประเทศในภูมิภาคอาเซียนให้ดำรงคงอยู่ตลอดไป

เอกสารอ้างอิง

Cardon, P. W., & Scott, J. C. (2003). Chinese business face: Communication behaviors and teaching approaches. *Business communication quarterly*, *66*(4), 9-22.

Ding, S., & Saunders, R. A. (2006). Talking up China: An analysis of China's rising cultural power and global promotion of the Chinese language. *East Asia*, *23*(2), 3-33.

Gil, J. (2011). A comparison of the global status of English and Chinese: towards a new global language?. *English Today*, *27*(1), 52.

Hansen, C. (1985). Chinese Language, Chinese Philosophy, and" Truth". *The Journal of Asian Studies*, 491-519.

He, A. W. (2006). Toward an identity theory of the development of Chinese as a heritage language. *Heritage Language Journal*, *4*(1), 1-28.

Hodge, R. I. V., Hodge, B., & Louie, K. (1998). *The politics of Chinese language and culture: The art of reading dragons*. Psychology Press.

Lee, Y. H., & Ang, K. S. (2003). Brand name suggestiveness: A Chinese language perspective. *International Journal of Research in Marketing*, *20*(4), 323-335.

McGinnis, S. (2005). More than a silver bullet: The role of Chinese as a heritage language in the United States. *The Modern Language Journal*, *89*(4), 592-594.

Pan, L., & Seargeant, P. (2012). Is English a threat to Chinese language and culture?: The 'threat'of English in China might be balanced by the promotion of Chinese language and culture. *English Today*, *28*(3), 60-66.

Wang, X. (1996). *A View from Within: A Case Study of Chinese Heritage Community Language Schools in the United States*.

Yin, H. (2015). Chinese-language cyberspace, homeland media and ethnic media: A contested space for being Chinese. *New Media & Society*, *17*(4), 556-572.

Zhao, H., & Huang, J. (2010). China's policy of Chinese as a foreign language and the use of overseas Confucius Institutes. *Educational Research for Policy and Practice*, *9*(2), 127-142.

Zhang, G. X., & Li, L. M. (2010). Chinese language teaching in the UK: Present and future. *Language Learning Journal*, *38*(1), 87-97.

Name and Surname（姓名）：
PHATTHARAPHON SILARAK

Highest Education（最高学历）：
PH.D. IN PHILOSOPHY MANAGEMENT

University or Agency（任职院校或单位）：
NORTH - CHIANGMAI UNIVERSITY

Field of Expertise（专业领域）：
SINOLOGY

Address（地址）：
345/54 THE PALM GARDEN 8, MOO 5, SANPUAKWAN, HANGDONG, CHIANGMAI,50230

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

ชุดกี่เพ้ากับวิวัฒนาการการแต่งกายของชาวจีน

Qi Pao and the Evolution of Chinese dress

รัตนา จันทรสารโสภณ [1]
RATANA JANTARASARSOPHON
วิทยาลัยจีนศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E–mail : ratana04@hotmail.com

กิติกา กรชาลกุล [2]
KITIKA KARACHALKUL
วิทยาลัยจีนศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E–mail : ychw.kitika@gmail.com
Received: 14 May 2021 / Revised: 1 June 2021 / Accepted: 17 June 2021

บทคัดย่อ

ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีอารยธรรมและวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมายาวนานนับพันปี “กี่เพ้า” หรือ “ฉีผาว（旗袍）” ในภาษาจีนกลาง มาจาก “旗” ที่แปลว่า ธง และ “袍” ที่แปลว่า ชุดเสื้อคลุมยาว แต่ในประเทศไทยจะออกเสียงเป็น “กี่เพ้า” (เสียงอ่านภาษาแต้จิ๋ว) มีความหมายว่าชุดเสื้อคลุมยาว กี่เพ้าเป็นชุดประจำชาติจีนเป็นชุดแต่งกายจีนที่มีมาแต่สมัยโบราณ ได้รับการยกย่องเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของจีน ถือเป็นหนึ่งในเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจีนที่โดดเด่น สังคมจีนในปัจจุบันกี่เพ้านับวันยิ่งมีความสำคัญและได้รับความนิยมในการสวมใส่มากขึ้น อีกทั้งยังมีการประยุกต์ให้เข้ากับแฟชั่นสมัยใหม่และการแต่งกายในชีวิตประจำวัน วิวัฒนาการของกี่เพ้าสะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดและวิถีการดำเนินชีวิตของคนจีนหลังยุคการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบสังคมนิยม กี่เพ้าไม่ได้เป็นเพียงอาภรณ์ที่สวยงามเท่านั้น แต่ยังเป็นศาสตร์แห่งการแต่งกายและการตัดเย็บเสื้อผ้าที่สตรีจีนภาคภูมิใจมาโดยตลอด

คำสำคัญ : ชุดกี่เพ้า วิวัฒนาการ การแต่งกายของชาวจีน

ABSTRACT

China is a country with a civilization and culture that has been passed down for thousands of years by the “旗” (flag) “袍” (long robe), combined as “旗袍” (Qi Pao in Chinese Mandarin), but in Thailand it is pronounced as "Ki-pao" (as pronounced in Teochew Chinese), which means a long robe. The Qi Pao is the Chinese national costume. It is a Chinese dress that has existed since ancient times and regarded as an important cultural heritage of China. It is one of the reflections of an outstanding Chinese cultural identity. In today’s Chinese society, the Qi Pao is becoming more important and popular to wear as seen in its application and revival in modern fashion and everyday wear. The evolution of the Qi Pao reflects the concept and way of life of the Chinese people after the era of socialist rule transformation. Qi Pao is not only a beautiful dress, but most especially it is the science of dressing and sewing that Chinese women have always been proud of.

Keywords : Qi Pao, Evolution, Chinese dress

บทนำ

ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีอารยธรรมและวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมายาวนานนับพันปี “กี่เพ้า” หรือ “ฉีผาว” (旗袍) เป็นเสมือนชุดประจำชาติของสุภาพสตรีจีนทั้งในและต่างประเทศ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของจีน แสดงถึงสัญลักษณ์ของความเป็นคนจีน ในปัจจุบันนับวันจะมีคนเห็นสำคัญของชุดกี่เพ้าและมีผู้คนนิยมสวมใส่มากขึ้น กี่เพ้าจึงค่อยๆ เข้าสู่วิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนจนกระทั่งเข้าสู่เวทีระดับโลก ในสายตาของชาวต่างชาติ กี่เพ้าเป็นชุดประจำชาติของชาวจีนที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นและเป็นที่รู้จักแพร่หลายไปทั่วโลก ชุดกี่เพ้าได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากนักออกแบบเสื้อผ้าและช่างตัดเย็บส่วนใหญ่นิยมประยุกต์ชุดกี่เพ้าให้เข้ากับแฟชั่นแต่ละยุคสมัยและปรับให้เข้ากับการสวมใส่ในชีวิตประจำวันอยู่ตลอดเวลา จึงก่อเกิดวัฒนธรรมการสวมชุดกี่เพ้าในงานพิธีการหรือวาระสำคัญต่างๆเช่น มงคลสมรส งานราตรี และเทศกาลสำคัญต่าง ๆ ของจีน ซึ่งถือเป็นการเสริมสร้างบรรยายกาศของความเป็นจีน และเพิ่มสีสันความสวยงามให้กับเทศกาลในเวลาเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ ชุดกี่เพ้าจึงมิได้เป็นเพียงเครื่องแต่งกายที่แสดงถึงวัฒนธรรมของชาวจีนเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงวิวัฒนาการการแต่งกายของสตรีจีนที่มีมายาวนานจนถึงปัจจุบันอีกด้วย นอกจากนี้ยังบ่งบอกถึงแนวคิด ค่านิยมชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับชาวต่างชาติอีกด้วย

ประวัติของชุดกี่เพ้า

ชุดกี่เพ้ากำเนิดขึ้นในสมัยราชวงศ์ชิง (ค.ศ.1644-1911) ตั้งแต่สมัยที่แมนจูปกครองประเทศจีน คนแมนจูจึงกลายเป็นชนชั้นสูงในสังคม ชุดที่หญิงแมนจูสวมใส่แต่เดิมเป็นชุดเสื้อยาวชิ้นเดียว คล้ายกับกี่เพ้า เรียกว่า “ฉาง

ผาว”（长袍） กี่เพ้าเป็นเครื่องแต่งกายของสตรีจีนเกิดจากการแต่งกายเลียนแบบกันไปมาระหว่างสตรีชาวฮั่นและชาวแมนจู ลักษณะของชุดเป็นเสื้อคลุมยาวคลุมถึงข้อเท้า จนมาถึงยุคราชวงศ์ชิงได้ออกกฎหมายบังคับให้สตรีทุกคนรวมถึงชาวฮั่นแต่งกายด้วยชุดกี่เพ้า ทำให้เกิดการผสมผสานวัฒนธรรมการแต่งกายระหว่างชาวฮั่นและชาวแมนจู เกิดเป็นชุดกี่เพ้า ต่อมาได้รับการยอมรับว่าเป็นวัฒนธรรมการแต่งกายของชาวจีนที่มีความสำคัญยิ่ง

กี่เพ้าเข้ามามีบทบาทอย่างมากในเซี่ยงไฮ้ยุคปี ค.ศ. 1920 ถือว่าเป็นแฟชั่นสำหรับสังคมชั้นสูง เพราะต้องอาศัยความละเอียดพิถีพิถันทุกขั้นตอน ทั้งเนื้อผ้าและฝีมือการตัดเย็บล้วนต้องประณีต ตั้งแต่ยุคต้นของราชวงศ์ชิง (ประมาณปี ค.ศ. 1645) มีการออกกฎให้ชาวฮั่นทุกคนสวมใส่ชุดกี่เพ้า รวมไปถึงการตัดผมทรงแมนจู ในปี ค.ศ. 1930 กี่เพ้าได้รับความนิยมไปทั่วประเทศจีน ซึ่งมีลักษณะที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น มีทั้งแบบสั้น แบบยาว มีปกเสื้อและไม่มีปกเสื้อ และยังถูกพัฒนาต่อไปอีกตามแฟชั่นของโลกตะวันตก เช่น ทำปกสูงและเป็นเดรสแขนกุด หรือ เป็นแขนกระดิ่งแบบสามส่วน

กำเนิดกี่เพ้า 4 รูปแบบ

เมื่อพูดถึงจุดกำเนิดกี่เพ้า ทุกคนแทบจะเชื่อมโยงกับช่วงสาธารณรัฐจีนของเซี่ยงไฮ้ยุคเก่าที่มีรูปแบบความอ่อนโยนกับผ้าไหมของเจียงหนานที่มีเนื้อเนียนละเอียด อันที่จริงแหล่งกำเนิดของกี่เพ้าอยู่ในปักกิ่ง แต่ยังมีอีกเมืองหนึ่งที่เป็นเสมือนเมืองหลวงเก่าของกี่เพ้า นั่นคือเมืองเซิ่งจิง（盛京）หรือเมืองเสิ่นหยาง（沈阳）มณฑลเหลียวหนิง（辽宁）ในปัจจุบัน ซึ่งมีหลักฐานปรากฏว่าในปี ค.ศ.1636 จักรพรรดิหวงไท่จี๋（皇太极）แห่งราชวงศ์จิน（金） หรือที่ภายหลังในประวัติศาสตร์เรียกว่า โฮ่วจิน （后金）ประกาศตั้งราชวงศ์ชิง（清）ขึ้น ณ เมืองเซิ่งจิง ก่อนที่จะย้ายพระราชวังและไพร่พลมาที่ปักกิ่งหลังจากจักรพรรดิองค์สุดท้ายแห่งราชวงศ์หมิงได้สวรรคตลง ปัจจุบันเมืองเสิ่นหยางยังคงมีพระราชวังเก่าที่ดัดแปลงเป็นพิพิธภัณฑ์ ภายในยังคงเก็บรักษาชุดจักรพรรดิ มเหสี เจ้าจอม สนม ขุนนาง ไปจนถึงชุดกี่เพ้าเก่าแก่ที่สวยงามของประชาชนไว้ และเมื่อจักรพรรดิรับสั่งให้ไพร่พลของพระองค์หรืออาจเรียกง่าย ๆ ว่า “ชาวธง” หรือ ฉีเหริน（旗人）อันประกอบด้วย ชนเผ่าแมนจู ชนเผ่ามองโกล และชาวฮั่น ย้ายไปตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ปักกิ่ง กี่เพ้าก็เหมือนจะ “อพยพ” ตามมาด้วย จนทำให้กี่เพ้าปักกิ่งกลายเป็นต้นแบบของชุดกี่เพ้าในยุคต่อมา

ประเทศจีนมีดินแดนที่กว้างใหญ่ไพศาลและมีวัฒนธรรมจีนที่ยาวนาน กี่เพ้าภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรมในภูมิภาคที่แตกต่างกันทำให้กี่เพ้าของแต่ละภูมิภาคมีสีสันและแบบที่แตกต่างกันออกไป การพัฒนาการของกี่เพ้าผ่านมาถึง 3 ยุคสมัย สมัยราชวงศ์ชิง สมัยสาธารณรัฐจีน และสมัยจีนใหม่ กี่เพ้าสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ กี่เพ้ารูปแบบปักกิ่ง กี่เพ้ารูปแบบเซี่ยงไฮ้ กี่เพ้ารูปแบบซูโจว และกี่เพ้ารูปแบบกวางตุ้ง ทั้ง 4 รูปแบบนั้น ชุดกี่เพ้ารูปแบบปักกิ่งได้รับการยกย่องให้เป็นตัวแทนชุดกี่เพ้าของจีน

1. กี่เพ้ารูปแบบปักกิ่ง

ในช่วงปลายราชวงศ์ชิงได้มีคนนำชุดชาวธงมาปรับและออกแบบใหม่ ให้กลมกลืนกับชุดของชาวฮั่น มีคอที่ตั้งสูง ส่วนเอวเก็บเข้า ตัวเสื้อด้านซ้ายขวาแยกออกจากกันเป็นกี่เพ้าแบบปักกิ่ง ปลายแขนเสื้อของชุดกี่เพ้ารูปแบบปักกิ่งค่อนข้างกว้าง เช่นเดียวกับขอบปลายแขนเสื้อ ความยาวของชุดจะเลยเข่า เป็นแบบอนุรักษ์นิยม การตัดชุดกี่เพ้ารูปแบบปักกิ่งส่วนใหญ่จะเป็นแบบทรงตรง ส่วนอกไหล่เอวและสะโพกจะเป็นทรงตรง มีการนำศิลปวัฒนธรรมจีนมาไว้บนเนื้อผ้าด้วยการปักลวดลาย ส่วนลวดลายบนชุดกี่เพ้านั้นได้รวบรวมเอาศิลปะหลายแขนงเอาไว้ด้วยกัน มีความละเอียดประณีต ทั้งภาพดอกไม้ นก หงส์ มังกร หรือภาพอื่น ๆ ที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของจีน

ส่วนรูปแบบลวดลายจะมีการเลือกดอกโบตั๋น ดอกเหมย ดอกบัว ฯลฯ ในด้านของสีสันก็เป็นสีที่เรียบและดูสง่างาม ไม่ใช้สีสว่างเกินไป กี่เพ้ารูปแบบปักกิ่งมีความสง่างามเป็นเอกลักษณ์แฝงอยู่ในตัว ก่อให้เกิดเสน่ห์ที่สร้างความคุ้นชินแก่ผู้ที่พบเห็น กี่เพ้ารูปแบบปักกิ่งส่วนใหญ่ทำจากผ้าซาตินไหมแบบดั้งเดิมที่หนาและมีน้ำหนักมากเป็นหลัก ผ้าพิมพ์ลายมีน้อยกว่าแบบเซี่ยงไฮ้ และสีก็ไม่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก เมื่อเทียบกับการออกแบบชุด “กี่เพ้ารูปแบบเซี่ยงไฮ้” แล้ว “กี่เพ้ารูปแบบปักกิ่ง” ดูเหมือนจะมีความอนุรักษ์นิยมมากกว่า แต่ว่าการตกแต่งของชุดกี่เพ้ารูปแบบปักกิ่งนั้นจะมากกว่ารูปแบบเซี่ยงไฮ้ โดยสร้างความสวยงามด้วยลวดลายของลายปักที่ซับซ้อนและประณีตหรือจากลายผ้าที่ทอ ล้วนแต่แสดงให้เห็นถึงเสน่ห์อันงดงามของชุดกี่เพ้า

จากมุมมองของการอนุรักษ์วัฒนธรรมของจีน ชุดกี่เพ้ารูปแบบปักกิ่งสะท้อนให้เห็นถึงแก่นแท้ของวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามปัจจุบันกี่เพ้ารูปแบบปักกิ่งมักถูกมองว่าเป็นรูปแบบเฉพาะของชนชั้นระดับสูงที่จะต้องสั่งตัดโดยเฉพาะ ในขณะที่กี่เพ้ารูปแบบเซี่ยงไฮ้นั้นสามารถพบเห็นอยู่ทั่วไปตามท้องตลาด เมื่อเทียบกับกี่เพ้ารูปแบบปักกิ่งที่แสดงออกของความเรียบขรึมแต่สง่างามแล้ว กี่เพ้ารูปแบบเซี่ยงไฮ้ก็เป็นกี่เพ้าอีกรูปแบบหนึ่งที่มีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย

2. กี่เพ้ารูปแบบเซี่ยงไฮ้

กี่เพ้ารูปแบบเซี่ยงไฮ้รับความนิยมสูงสุดในช่วงทศวรรษที่ 1930 กี่เพ้ารูปแบบเซี่ยงไฮ้เน้นสรีระของสตรีอีกทั้งยังเป็นการแสดงออกให้เห็นถึงรสนิยมของผู้สวมมากกว่าจะเป็นเพียงเสื้อผ้าที่ใส่อยู่บนเรือนร่าง เช่น กี่เพ้าที่ Maggie Cheung ดาราสาวชาวฮ่องกงที่คนไทยในยุค 90 รู้จักกันในชื่อ “จางมั่นอี้ว์” ใช้สวมใส่ในภาพยนตร์ เรื่อง "In the Mood for Love” ชื่อภาษาไทยว่า “ห้วงรักอารมณ์เสน่หา” นั้น เป็นกี่เพ้ารูปแบบเซี่ยงไฮ้ทั่วไป ชุดกี่เพ้าที่นางเอกสวมใส่ในการแสดงภาพยนตร์เรื่องนี้มีจำนวนถึง 26 ชุด กี่เพ้ารูปแบบเซี่ยงไฮ้มาจากการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมตะวันออกและวัฒนธรรมตะวันตกเข้าด้วยกัน เป็นการออกแบบชุดที่เน้นสรีระของผู้สวมใส่แสดงให้เห็นถึงความงดงามในสัดส่วนของสตรี

ลักษณะที่โดดเด่นที่สุดของกี่เพ้ารูปแบบเซี่ยงไฮ้ คือการผสมผสานระหว่างรูปแบบจีนดั้งเดิมกับชุดแบบตะวันตก เนื่องจากการแต่งกายของตะวันตกเริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญกับประเทศจีน ทำให้ชุดกี่เพ้าถูกดัดแปลง

เพื่อให้เข้ากับยุคสมัยตามแบบของชุดตะวันตก กี่เพ้ารูปแบบเซี่ยงไฮ้ผู้สวมใส่จะต้องสั่งตัดโดยเฉพาะเพื่อให้เข้ากับรูปร่าง เช่น มีการใช้ฟองน้ำหนุนไหล่ให้สูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงปกคอเสื้อ (ซึ่งแบบเดิมเป็นแบบคอตั้งเพียงอย่างเดียวเท่านั้น) ให้มีรูปแบบต่างจากของเดิม โดยนำเสื้อคอวีและคอบัวแบบตะวันตกมาใช้ ส่วนแขนเสื้อยังเปลี่ยนไปมากมายหลากหลายรูปแบบ นอกจากแขนเสื้อแบบแขนยาว ยังมีแขนสามส่วน แขนสั้น แขนกุดหรือแขนกระดิ่ง ส่วนผ้าที่ใช้ตัดกี่เพ้ายังเลือกใช้เนื้อผ้าและลายผ้าชนิดต่าง ๆ ให้หลากหลายยิ่งขึ้น เพื่อความสบายตัวในการสวมใส่มากยิ่งขึ้น จนกลายเป็นชุดกี่เพ้าแบบใหม่ที่เรียบง่าย ที่มีการผสมผสานความเป็นตะวันตกทำให้เกิดความทันสมัย ส่วนการตัดเย็บยังต้องอาศัยความละเอียดพิถีพิถันทุกขั้นตอน ทั้งเนื้อผ้าและฝีมือการตัดเย็บล้วนต้องประณีต

3. กี่เพ้ารูปแบบซูโจว

ซูโจวนอกจากเป็นเมืองของหญิงงามแล้วยังเป็นต้นกำเนิดของผ้าปักซูโจวและแหล่งผลิตผ้าไหมที่สำคัญตั้งแต่ยุคราชวงศ์หยวน ราชสำนักได้จัดตั้งสำนักทอผ้าในเมืองซูโจวขึ้น เพื่อผลิตเครื่องแต่งกายของราชสำนักสำหรับราชวงศ์ การปักผ้าและการทอผ้าที่ผลิตในซูโจวล้วนมีความประณีตสวยงาม หลังจากการก่อตั้งราชวงศ์ชิง มีการผสมผสานระหว่างชาวแมนจูและชาวฮั่น ชุดกี่เพ้าก็ค่อยๆ เพิ่มความประณีตมากยิ่งขึ้น ขอบเสื้อผู้หญิงช่วงหน้าอกและขอบปลายแขนเสื้อเริ่มปักลวดลายดอกไม้หรือลวดลายมงคลที่เป็นที่นิยมในขณะนั้น ดังนั้น ชุดกี่เพ้าที่ปักแบบซูโจวจึงกำเหนิดขึ้น กี่เพ้ารูปแบบซูโจวก็มีความโดดเด่นสวยงามและประณีต ผ้าส่วนใหญ่ที่ใช้เป็นผ้าซาตินเนื้อนุ่มคุณภาพสูงและผ้าเครปซาตินธรรมดา และลวดลายปักที่มีความหลากหลายเป็นพิเศษ อาทิ ลายดอกพลัม ดอกกล้วยไม้ ไม้ไผ่ ดอกเบญจมาศ ดอกโบตั๋น และดอกกุหลาบ ด้วยการปักเย็บที่มีชีวิตชีวาละเอียดอ่อนและสีสันที่สวยงามหรูหรามีราคา จากการสืบทอดวิธีการตัดเย็บชุดกี่เพ้ารูปแบบซูโจวแบบดั่งเดิมยังมีนวัตกรรมใหม่เกิดขึ้นอีกอย่างหนึ่งคือเสน่ห์อันเกิดจากความงามของกระดุมเสื้อ คือ แบบกระดุมแถวเดียว กระดุมสองแถว กระดุมเฉียง กระดุมผ้าและแบบไม่มีกระดุม เป็นต้น ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ชุดกี่เพ้ารูปแบบซูโจวที่สวยงามได้รับความนิยมจากหญิงสาวจำนวนมาก ในตู้เสื้อผ้าที่บ้านของหญิงสาวเกือบทุกคนจะขาดไม่ได้ที่จะมีกี่เพ้ารูปแบบซูโจวที่มีลายปักที่ประณีตสวยงาม (陈爱萍 : 2020, 49-50)

4. กี่เพ้ารูปแบบกวางตุ้ง

เป็นกี่เพ้าอีกรูปแบบหนึ่ง เป็นที่นิยมของสตรีที่อาศัยอยู่ตามมณฑลแถบชายฝั่งทะเลของประเทศจีน รูปแบบได้รับอิทธิพลจากตะวันตก คล้ายๆ กับกี่เพ้ารูปแบบเซี่ยงไฮ้ แต่นิยมสีและแบบจะโดดเด่นสะดุดตา กี่เพ้ารูปแบบกวางตุ้งนี้จะพบเห็นได้มากที่กว่างโจวและฮ่องกง ดังนั้นจึงออกเสียงเรียกเป็นภาษากวางตุ้งว่า “ฉางซำ (长衫) ” หรือในภาษาอังกฤษจะเรียกว่า “Cheongsam”

ตารางที่ 1 แสดงวิวัฒนาการของกี่เพ้า

ยุคสมัย	ลักษณะเด่นของกี่เพ้า
กี่เพ้าของชุดแมนจูในยุคแรกของราชวงศ์ชิง	เสื้อเป็นแบบคอกลม ปลายแขนเสื้อแคบรัด กุ๊นรอบช่วงคอและช่วงอก ตัวเสื้อเป็นแบบกระดิ่ง ไม่มีการผ่าข้าง
กี่เพ้าของชุดแมนจูในยุคกลางของราชวงศ์ชิง	ตัวเสื้อใหญ่หลวม ปกเสื้อเล็กตั้งตรง แขนเสื้อใหญ่กว้าง ทรงตรง ชายเสื้อโค้งมน
กี่เพ้าของชุดแมนจูในยุคปลายของราชวงศ์ชิง	ตัวเสื้อใหญ่หลวมมากกว่าเดิม ตัวเสื้อยังคงเป็นแบบทรงตรง คอกลม ชายเสื้อโค้งมน ผ่าข้างทั้งสองด้าน
เครื่องแต่งกายของสตรีชาวฮั่นในปลายยุคที่ 19	ตัวเสื้อมีเสื้อคลุมด้านบน ปกเสื้อเป็นแบบทองก้อนจีน ตัวเสื้อเป็นทรงตรงแคบ แขนเสื้อยาวเสมอข้อมือ ท่อนล่างเป็นกระโปรงจีบสีขาว ลายบนกระโปรงเป็นแบบลายเมฆ ลายสมปรารถนา
เครื่องแต่งกายของสตรีชาวฮั่นในปลายยุคที่ 20	ท่อนบนมีเสื้อคลุมตัวสั้น คอตั้ง ทรงแคบ ปลายแขนเสื้อบาน ชายโค้ง ปกเสื้อและสาบเสื้อติดกระดุม ท่อนล่างเป็นกระโปรงสีดำยาวถึงเท้า
กี่เพ้าแขนยาวปลายบาน ในยุคที่ 20 (ค.ศ. 1920-1929)	ช่วงนี้นิยมสวมเสื้อกั๊กตัวยาวทับด้วยแจ๊คเก็ตสั้นทับกระโปรงตัวยาว ชุดแบบนี้เรียกกันว่าชุดกี่เพ้าแบบแขนยาวปลายบาน
กี่เพ้าแขนยาว ในยุคที่ 20 (ค.ศ. 1920-1929)	เสื้อคอตั้ง สาบเสื้อเป็นแบบเหลี่ยม ตัวเสื้อเข้ารูป แขนเสื้อเป็นแบบปลายบานยาว ตัวเสื้อยาวถึงน่อง ไม่ผ่าข้าง
กี่เพ้าแขนสั้น ในยุคที่ 30 (ค.ศ. 1930-1939)	เสื้อคอตั้ง สาบเสื้อเป็นแบบเฉียง แขนเสื้อแคบตรง เน้นช่วงเอว ผ่าด้านข้างทั้งสองด้าน ติดกระกุมผ้าตรงปกเสื้อ สาบเสื้อ และตรงที่ผ่าข้าง
กี่เพ้าแบบยาวกวาดพื้น ในยุดที่ 30 (ค.ศ. 1930-1939)	เสื้อคอตั้ง สาบเสื้อเป็นแบบเฉียง ไม่มีแขนเสื้อ เน้นช่วงเอว เสื้อทรงตรง ยาวระพื้น ผ่าด้านข้างทั้งสองด้านค่อนข้างต่ำ แสดงให้รูปร่างผอมบางของสตรี
กี่เพ้าแบบสั้น ในยุคที่ 40 (ค.ศ. 1940-1949)	ในยุคนี้โครงสร้างในการตัดเย็บชุดกี่เพ้าเป็นแบบเก็บอก เก็บเอว เก็บสะโพก ทำให้ชุดกี่เพ้ายิ่งแนบร่างผู้สวมมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นแบบเรียบง่ายและมีชีวิตชีวา

กี่เพ้าแขนยาว ในยุค 40 (ค.ศ. 1940-1949)	เสื้อคอตั้งสูง สาบเสื้อเป็นแบบเฉียง แขนเสื้อยาวและแคบ มีที่รองยกไหล่ มีเก็บช่วงเอวอย่างชัดเจน ผ่าด้านข้างทั้งสองด้าน สาบเสื้อติดกระดุมแบบกลัด
กี่เพ้าแบบไม่มีแขนเสื้อ ในยุค 40 (ค.ศ. 1940-1949)	เสื้อคอตั้ง สาบเสื้อเป็นแบบเฉียง ไม่มีแขนเสื้อ ชายเสื้อตรง ความยาวเสมอเข่า ผ่าด้านข้างทั้งสองด้าน
กี่เพ้ายาวแบบแขนสั้น ในยุค 40 (ค.ศ. 1940-1949)	เสื้อคอตั้ง สาบเสื้อเป็นแบบเฉียง เสื้อแขนสั้น ตกแต่งแบบเรียบง่าย เสื้อเข้ารูป ปลายเสื้อยาวถึงข้อเท้า ผ่าด้านข้างทั้งสองด้าน ยาวระดับเข่า
กี่เพ้าแบบแขนเสื้อ ในยุค 50 (ค.ศ. 1950-1959)	เสื้อคอตั้ง สาบเสื้อเป็นแบบเฉียง เสื้อแขนสั้น เก็บส่วนเอว ปลายเสื้อมน ผ่าด้านข้างทั้งสองด้าน ความยาวถึงน่อง มีดอกไม้ตกแต่งไว้ช่วงอกและปลายเสื้อ
กี่เพ้าแบบแขนสั้น ในยุค 80 (ค.ศ. 1980-1989)	กี่เพ้ารูปทรงแจกันดอกไม้ ปลายเสื้อถึงช่วงเข่า ผ่าด้านข้างทั้งสองด้าน เป็นการผสมผสานระหว่างแฟชั่นแบบเก่าและแบบใหม่
กี่เพ้าแบบในยุค 90 – ปัจจุบัน (ค.ศ. 1999-2021)	กี่เพ้าได้รับอิทธิพลจากแฟชั่นสากลมากขึ้น เอวมีตั้งแต่เข้ารูปจนถึงฟิต ผ่าข้างสูงขึ้น ชุดสั้นเหนือเข่าจนถึงสั้นมาก เปิดช่วงอก หรือหลัง มีการตกแต่งรูปแบบต่างๆ เช่น ปักเลื่อม ปักลาย ทอผ้าหรือพิมพ์ลวดลายบนตัวผ้า สีสันสดใส สีเข้มหรือสีอ่อน กล้าที่จะเปลี่ยนรูปแบบกี่เพ้าแบบเดิม แต่ก็ยังรักษาลักษณะเด่นของกี่เพ้าเอาไว้ กล่าวคือ พยายามทำให้กี่เพ้าเป็นแบบสากลมากขึ้น

（徐冬.旗袍 :2015，36 – 38）

จากตารางวิวัฒนาการของชุดกี่เพ้าข้างต้น ผู้เขียนสามารถสรุปโดยสังเขป ได้ดังนี้

ในยุค 20 (ค.ศ. 1920-1929) ชุดกี่เพ้าของแมนจูในสมัยราชวงศ์ชิง มีลักษณะเด่นคือ มีรูปแบบหลวมใหญ่ทรงตรงขุดยาวถึงเท้า ส่วนใหญ่ใช้วัสดุผ้าต่วน ตัวเสื้อปักลวดลายดอกไม้และสัตว์มงคลชนิดต่างๆ กุ้นขอบคอเสื้อ ปลายแขนเสื้อและช่วงหน้าอก เริ่มเป็นที่นิยมของประชาชน รูปแบบชุดกี่เพ้าคือส่วนเอวกว้าง แขนเสื้อใหญ่ ชุดค่อนข้างยาว ต่อมาสตรีชาวฮั่นเริ่มนิยมสวมใส่ชุดกี่เพ้าเช่นกัน ชุดกี่เพ้าจึงได้มีการเปลี่ยนมาหลายต่อหลายครั้ง จากปลายแขนเสื้อใหญ่และยาวค่อยๆ เปลี่ยนแคบและสั้นลง กุ้นปลายแขนเสื้อไม่ได้ใหญ่เหมือนตอนแรก

เนื่องจากได้รับอิทธิมาจากตะวันตก รูปแบบของชุดกี่เพ้ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนเช่น ระดับความยาวของตัวเสื้อลดสั้นลง ตัวเสื้อตัดเข้ารูปกระชับเรือนร่างมากยิ่งขึ้น

ช่วงปี 1930 เป็นช่วงที่รุ่งเรืองของชุดกี่เพ้าดั้งเดิม ได้ผสมผสานกับทางตะวันตกชุดกี่เพ้าได้ตัดส่วนเกินของช่วงใต้รักแร้ออก

ช่วงปี 1940 ชุดกี่เพ้ามีความยาวที่สั้นลงจนถึงส่วนกลางของน่อง หากยาวจะยาวจนถึงแค่หัวเข่า ตัดส่วนของแขนเสื้อ คอปกสั้นลง ใส่สบายมากขึ้น

ช่วงปี 1950 – 2021 ชุดกี่เพ้าได้รับอิทธิพลจากตะวันตก ช่วงเอวจะเข้ารูปจนถึงฟิตรัดสรีระผู้สวมใส่ ผ่าข้างสูงขึ้น ชุดสั้นเหนือเข่าจนถึงสั้นมาก เปิดช่วงอก หรือหลัง มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบกี่เพ้าจากแบบเดิม แต่ก็ยังรักษาลักษณะเด่นของกี่เพ้าเอาไว้ กล่าวคือ พยายามทำให้กี่เพ้าเป็นรูปแบบสากลมากขึ้น

1. รูปภาพวิวัฒนการของชุดกี่เพ้า ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1644 -1920
   ที่มา : https://minimore.com/b/NNvSb/2

2. รูปภาพวิวัฒนการของชุดกี่เพ้า ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1930 - 2021
ที่มา : https://minimore.com/b/NNvSb/2

การมองสังคมจีนผ่านความนิยมของชุดกี่เพ้าในแต่ละยุคแต่ละสมัย

1. ยุคราชวงศ์ชิง (ค.ศ.1636-1912)

ชุดจีนโบราณที่ใกล้เคียงกับชุดกี่เพ้าที่สาวจีนในยุคปัจจุบันสวมใส่กันก็คือชุดกี่เพ้าในสมัยราชวงศ์ชิง ซึ่งเป็นชุดที่สวมใส่กันทั่วไปตั้งแต่ชาวบ้านจนถึงสมาชิกในราชวงศ์ ซึ่งในสมัยราชวงศ์ชิง ราชสำนักได้มีกฎสำหรับการแต่งชุดกี่เพ้าให้ชาวบ้าน ขุนนาง สมาชิกในราชวงศ์ปฏิบัติตาม ในหมู่ประชาชนทั่วไป เนื้อผ้าคือสิ่งที่บ่งบอกถึงฐานะทางการเงินของผู้สวมใส่มากที่สุด และสำหรับในราชสำนัก เนื้อผ้า ลวดลายบนผ้า ตลอดจนเครื่องประดับ จะเป็นตัวบ่งบอกชนชั้นของผู้สวมใส่ เห็นได้ว่าในยุคที่มีการปกครองโดยราชวงศ์ชิง ประชาชนชาวจีนในยุคนั้นถูกปกครองอย่างเข้มงวดและเกรงอำนาจของรัฐบาล จนถึงยุคปลายราชวงศ์ชิงจึงมีประชาชนบางกลุ่มทยอยตั้งกลุ่มลับต่อต้านรัฐบาลชิง กี่เพ้าที่ตัดจากผ้าเนื้อดีและตัดเย็บอย่างประณีตจะนิยมสวมใส่ในบรรดาสตรีในราชสำนักและครอบครัวขุนนางที่มีฐานะ สำหรับสาวชาวบ้านทั่วไปที่ต้องทำมาหากินจะนิยมสวมใส่เสื้อผ้าที่ตัดเย็บแบบสองชิ้น ชิ้นบนมีลักษณะคล้ายเสื้อกี่เพ้าส่วนชิ้นล่างอาจจะเป็นกางเกงหรือกระโปรงก็ได้

2. ยุคสาธารณรัฐจีน (ค.ศ.1912 - 1949)

ในปี ค.ศ.1929 รัฐบาลสาธารณรัฐจีนกำหนดให้ชุดกี่เพ้าเป็นหนึ่งในชุดพิธีการ และในปีค.ศ.1940 รัฐบาลกลางจีนกำหนดให้ชุดกี่เพ้าเป็นชุดพิธีการในงานต่างประเทศสำหรับสุภาพสตรี และเป็นที่ทราบกันดีว่าในยุคนั้น

รัฐบาลทำการค้าขายและติดต่อกับประเทศตะวันตกและญี่ปุ่น ระบอบทุนนิยมเฟื่องฟู ช่องว่างระหว่างชนชั้นในสังคมค่อนข้างชัดเจน บรรดาสตรีที่มีฐานะและสาวสังคมในยุคนั้นต่างก็นิยมสวมใส่ชุดกี่เพ้า กี่เพ้าหลากหลายรูปแบบทยอยออกแบบมาให้สาว ๆ เลือกสวมใส่ แสดงให้เห็นว่าแม้จะมีการติดต่อกับชาติตะวันตก แต่ชาวจีนก็ไม่คิดที่จะทิ้งความเป็นชาตินิยมในเรื่องการแต่งกาย

3. ยุคสังคมนิยม (ค.ศ.1949-ปัจจุบัน)

หลังทศวรรษที่ 50 ที่ประเทศจีนมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นสังคมนิยม รัฐบาลเริ่มไม่ให้ความสำคัญกับชุดกี่เพ้า โดยเฉพาะในยุคปฏิวัติวัฒนธรรม (ค.ศ.1966-1976) ที่รัฐบาลมีนโยบายล้มล้างระบบทุนนิยมและสังคมศักดินาอย่างรุนแรง ชุดกี่เพ้าถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นซากของระบบศักดินา มีกลิ่นอายของชนชั้นทุนนิยม จนประชาชนไม่กล้าหยิบกี่เพ้าหรือเสื้อผ้าแบบทันสมัยของชาวตะวันตกมาสวมใส่เพราะต่างก็เกรงกลัวการตรวจสอบของเรดการ์ดจะทำให้ตนเองได้รับโทษ ต่างสวมใส่ชุดที่ตัดเย็บและออกแบบโดยช่างเสื้อชาวจีน เห็นได้ชัดถึงอิทธิพลทางการเมืองที่ส่งผลกระทบอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในยุคนั้น ประชาชนไม่ได้ให้ความสำคัญกับความสวยงามของเครื่องแต่งกาย ต่างพยายามปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่ถือว่าทุกคนมีความเสมอภาคไม่มีการแบ่งชนชั้น ไม่มีใครอยากจะทำตัวให้โดดเด่น

หลังทศวรรษที่ 80 รัฐบาลจีนฟื้นฟูวัฒนธรรมที่ดีงามของจีนที่สืบทอดมาแต่โบราณ ประกอบกับอิทธิพลจากวัฒนธรรมในวงการภาพยนตร์โทรทัศน์ แฟชั่นโชว์ หรือแม้การประกวดความงาม ทำให้กี่เพ้าเป็นที่นิยมทั้งในประเทศจีนและทั่วโลก ตั้งแต่ปีค.ศ.1990 ในการแข่งขันเอเชี่ยนเกมส์ที่ปักกิ่ง โอลิมปิกเกมส์ การประชุมนานาชาติต่างๆ และงาน WORLD EXPO ล้วนเลือกชุดกี่เพ้าเป็นชุดพิธีการ วันที่ 23 พฤษภาคม ค.ศ. 2011 รัฐบาลกลางจีนกำหนดให้เทคนิคการตัดเย็บกี่เพ้าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เดือนพฤศจิกายน ค.ศ.2014 ในการประชุม APEC ครั้งที่ 22 ที่กรุงปักกิ่ง รัฐบาลจีนเลือกชุดกี่เพ้าเป็นเครื่องแต่งกายของภริยาผู้นำประเทศต่างๆ ที่ร่วมประชุม (ที่มา :https://baike.baidu.com/item/%E6%97%97%E8%A2%8D/7595 , 2021/3/12)

บทบาทของกี่เพ้าหลังทศวรรษที่ 80 สะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลจีนมีการใช้กี่เพ้ามาเป็นหนึ่งในเครื่องมือดำเนินนโยบายชาตินิยมของประเทศ ทั้งยังสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐในระดับท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการสืบสานและนำกี่เพ้าสู่เวทีแฟชั่นระดับโลก ดังเช่นการจัดแฟชั่นโชว์ชุดกี่เพ้าจากแบรนด์ดังและนักออกแบบกี่เพ้ามีชื่อเสียงจากทั่วประเทศที่จัดอย่างอลังการมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2017 และได้รับความสนใจจากประชาชนอย่างล้นหลามที่เมืองเสิ่นหยาง(沈阳) แสดงให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนชาวจีน

เนื่องจากยุคสมัยเปลี่ยนไป กอปรกับในปัจจุบันสตรีมีบทบาทในสังคมมากขึ้น เพื่อให้เหมาะสมและเกิดความคล่องตัว ดังนั้นจึงมีหลากหลายอาชีพได้นำกี่เพ้าไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับการทำงาน เช่นนำไปประยุกต์เป็นชุดพนักงานต้อนรับของสายการบิน พนักงานต้อนรับในโรงแรม หรือพนักงานเสริฟตามห้องอาหารจีน เป็นต้น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวขณะปฏิบัติงาน จึงได้นำกี่เพ้ามาประยุกต์เข้ากับเสื้อผ้าอื่น ๆ อาทิเช่น นำไปใส่คู่กับกางเกงผ้า กางเกงยีนส์ ชุดสูท กระโปรงแบบต่าง ๆ เป็นต้น แสดงให้เห็นถึงบทบาทในการประกอบอาชีพของผู้หญิงจีนที่มีบทบาทไม่น้อยไปกว่าผู้ชาย ถึงแม้ในการดำเนินชีวิตประจำวันแทบไม่มีสาวจีนสวมกี่เพ้าเดินตามท้อง

ถนนเพราะความเร่งรีบของการดำเนินชีวิตในปัจจุบันไม่อำนวยให้พวกเธอสวมกี่เพ้าทำกิจกรรมต่างในชีวิตประจำวัน แต่ร้านตัดเย็บหรือขายกี่เพ้ายังคงมีลูกค้าแวะเวียนไปอุดหนุนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพราะนอกจากหญิงจีนจะสวมกี่เพ้าเป็นเครื่องแบบการปฏิบัติงานแล้ว ยังนิยมสวมกี่เพ้าในโอกาสสำคัญที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนเพื่อเพิ่มบรรยากาศความเป็นจีน เช่น งานแต่งงาน งานตรุษจีน การชมนิทรรศการภาพวาดและพู่กันจีน เป็นต้น

ในปีค.ศ. 2020 สื่อในสาธารณรัฐประชาชนจีนคัดเลือก 6 นักแสดงหญิงที่ใส่ชุดกี่เพ้าสวยงามที่สุด

1. ทังเหวย จากภาพยนตร์เรื่อง “เล่ห์ราคะ 色，戒 Lust, Caution (ค.ศ.2007) ” ที่ต้องเปลี่ยนชุดกี่เพ้าในการแสดงถึง 27 ชุด

2. หลิวอี้แฟย นักแสดงสาวจากซีรีย์ เรื่อง “มังกรหยก 射雕英雄传 The Legend of The Condor Heroes (ค.ศ. 2006)”

3. ซ่งอี้ จากภาพยนตร์ เรื่อง “สายลับขี้เก๊กกับคุณหนูตกกระป๋อง Love in Han Yuan 小楼又东风 (ค.ศ. 2018) ”

4. หนีนี จากภาพยนตร์ เรื่อง “สงครามนานกิง สิ้นแผ่นดินไม่สิ้นเธอ The Flowers of War 金陵十三钗 (ค.ศ. 2011)”

5. หลิวซือซือ นักแสดงสาวจากซีรีย์ชื่อดัง เรื่อง “ผ่ามิติลิขิตสวรรค์ 步步精心 (ค.ศ. 2011) "

6. เฉินซู่ นักแสดงสาวจากซีรีย์ชื่อดัง เรื่อง “เจ้าพ่อเซี่ยงไฮ้ Shang Hai Brund 上海滩”(ค.ศ. 2007)

(ที่มา : https://sudsapda.com/top-lists/178950.html, 2021/2/21)

บทสรุป

กี่เพ้านับว่าเป็นการแสดงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมผ่านเครื่องแต่งกายได้เป็นอย่างดี นับตั้งแต่ยุคทศวรรษที่ 20 ของศตวรรษที่แล้ว กี่เพ้าก็มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่รุ่งเรืองถึงขีดสุดจนกระทั่งถึงยุคที่เสื่อมถอยจนกระทั่งกลับมาได้ความนิยมอีกครั้งจนถึงปัจจุบัน กี่เพ้าถือว่าเป็นเครื่องแต่งกายของสตรีจีนซึ่งสามารถทำให้หวนระลึกถึงอดีตของชาติจีนได้ จนกลายมาเป็นเครื่องแต่งกายที่สำคัญมีลักษณะโดดเด่นของสตรีชาวจีน ความนิยมสวมใส่กี่เพ้ามาจากเหตุผลใหญ่สองประการ หนึ่งคือความเรียบง่าย สองคือความงดงามและมีเสน่ห์แบบตะวันออก กี่เพ้าเมื่อสวมใส่คู่กับรองเท้าส้นสูงยิ่งทำให้เกิดความงามตามวิถีของสตรีชาวตะวันออก ซึ่งทั่วโลกได้ให้การยอมรับและประจักษ์ถึงความงดงามของกี่เพ้าที่สวยไม่แพ้เครื่องแต่งกายประจำชาติใดในโลก ชุดกี่เพ้าถือว่าเป็นมรดกการแต่งกายที่ล้ำค่าอย่างหนึ่งของชาวจีนซึ่งได้ประยุกต์ศิลปะหลายแขนงเข้าไว้ด้วยกันได้อย่างดีเยี่ยม แม้ว่าในปัจจุบันสังคมได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ลวดลายที่ตกแต่งบนชุดกี่เพ้าแบบดั้งเดิมไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของคนในสังคมได้ จึงจำเป็นต้องปรับให้เข้ากับยุคสมัย ลวดลายบนชุดกี่เพ้าจึงไม่จำเป็นต้องใช้ลวดลายที่สื่อนัยมงคลแบบดั้งเดิมอีกต่อไปแล้ว แต่คุณค่าและความงดงามก็ไม่ได้ลดน้อยลงไปเลย ชุดกี่เพ้ายังคงความมีเสน่ห์สร้างความสง่างามให้กับผู้สวมใส่ ไม่ว่าสตรีจะย่างเข้าสู่ช่วงวัยใดก็ยังสามารถสร้างความประทับใจให้กับผู้ที่ได้พบเห็นด้วยดีเสมอมา ภายใต้ความนึกคิดของผู้คนในยุคปัจจุบัน ชุดกี่เพ้าไม่ได้เป็นเพียงเครื่องแต่งกายที่ดูเรียบง่ายธรรมดาที่ปรากฏให้เห็นความงดงามบนเรือนร่างของสตรีผู้สวมใส่เท่านั้น หากยังเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่แสดงถึงความงดงาม

อันเป็นเอกลักษณ์ของจีน และสามารถกล่าวได้อีกว่า ชุดกี่เพ้าก็คือ “การส่งเสริมวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนและสืบสานจิตวิญญาณแห่งงานฝีมือของมนุษย์”

บรรณานุกรม

陈爱萍. 文化自信背景下旗袍设计与玉饰品和编结艺术的融合. [J]. 艺术大观，2020 年 25 期 ：49-50

沈月池. 试说旗袍文化与音乐的融合. [J]. 戏剧之家 ， 2019 年 01 期

王维. 以城市为依托. 让旗袍文化站放. [J]. 纺织服装周刊，2019 年第 20 期

徐冬.旗袍 . [M]. 合肥 ：黄山书社，2015 ， 36 - 38

สื่อในประเทศจีนเลือก 6 นักแสดงหญิงที่ใส่กี่เพ้าสวยที่สุด, [online] , https://sudsapda.com/top-lists/178950.html, 2021/2/21

从盛京 1636 开始，沈阳与旗袍的故事讲了三百多年 , [online], (http://www.qiyuandi.cn/portal.php?mod=view&aid=876), 2021/3/21

旗袍（形成于民国时代的女性服装）,[online], https://baike.baidu.com/item/%E6%97%97%E8%A2%8D/7595 2021/3/12

รูปภาพ whenlilymetyou, กี่เพ้า เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจีน ,[online], (https://minimore.com/b/NNvSb/2), 2021/5/24

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）：
Ratana Jantarasarnsophon

Highest Education（最高学历）：
M.A.

University or Agency（任职院校或单位）：
Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）：
Chinese Culture

Address（地址）：
Huachiew Chalermprakiet University
18/18 Thepparatana Road, Bangchalong Sub-district, Bang Phli District, SamutPrakan Province 10540

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）：
Kitika Karachalkul

Highest Education（最高学历）：
M.A.

University or Agency（任职院校或单位）：
Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）：
Chinese Culture

Address（地址）：
Huachiew Chalermprakiet University
18/18 Thepparatana Road, Bangchalong Sub-district, Bang Phli District, SamutPrakan Province 10540

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

"วัฒนธรรมจีนแต้จิ๋ว" ตัวแทนวัฒนธรรมจีนในสังคมไทย

"Teochew Chinese Cultures" Representations of Chinese Cultures in Thai Society

ธันฐกรณ์ สังขพิพัฒธนกุล
THANTAKRON SANGKAPIPATTANAKUL
วิทยาลัยจีนศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail:k_yangguangbao@hotmail.com
Received: 1 May 2021 / Revised: 25 May 2021 / Accepted: 17 June 2021

บทคัดย่อ

วัฒนธรรมแต้จิ๋วเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจีนที่มีเอกลักษณ์พิเศษเฉพาะตน ชาวจีนแต้จิ๋วเป็นกลุ่มชาวจีนอพยพที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดในประเทศไทย ทำให้วัฒนธรรมของชาวจีนแต้จิ๋วกลายเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมจีนทั้งหมดในการรับรู้ของคนไทยโดยทั่วไป ทั้งยังเกิดการผสมกลมกลืนของวัฒนธรรมไทย-จีนแต้จิ๋วจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยในปัจจุบัน บทความนี้นำเสนอที่มา มูลเหตุ ตลอดจนปัจจัยของการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานของชาวจีนแต้จิ๋ว ภาพรวมของวัฒนธรรมชาวจีนแต้จิ๋วโพ้นทะเลและคนไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋ว อีกทั้งการรับและการแลกเปลี่ยนของสองวัฒนธรรมระหว่างไทย-จีน ในด้านภาษา อาหาร ดนตรีและศิลปะ ค่านิยมทางสังคม จารีตประเพณี และการผสมกลมกลืนของวัฒนธรรมไทย-จีนผ่านพิธีกรรมความเชื่อตามช่วงวัยที่สอดแทรกอยู่ในวิถีชีวิต ในบทความนี้ได้ยกตัวอย่างประเพณีแต้จิ๋วในวงจรชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋วที่ยังมีการปฏิบัติสืบทอดอยู่ในประเทศไทย

คำสำคัญ: ชาวจีนแต้จิ๋ว วัฒนธรรมชาวจีนโพ้นทะเล ประเพณี ความเชื่อ พิธีกรรม

ABSTRACT

Teochew is a subculture of the Chinese cultures that has its own characteristics. Teochew Chinese group is the most populated Overseas Chinese people in Thailand. That makes Teochew cultures so prominent that they were regarded as representations of the Chinese cultures by common Thai people. That results in a mix of Thai and Teochew cultures that brought about the new local cultures in Thailand. This article explains causes and factors that led Chinese people to

migrate from their homeland. We also investigate different aspects of Overseas Teochew cultures and how they fit in with the local Thai cultures such as languages, cuisines, music and arts, social values, beliefs and ceremonies in their lives. We discuss adoptions and adaptations between Teochew cultures and local Thai cultures. We give an example of some Teochew traditions still preserved among ethnic Teochew-Thai people.

Keywords: Teochew people, Overseas Chinese cultures, tradition, beliefs, ceremonies.

บทนำ

ชาวจีนอพยพย้ายถิ่นฐานมาสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นระยะเวลายาวนานกว่าหลายศตวรรษ สำหรับชาวจีนที่พูดภาษาแต้จิ๋ว ชาวจีนกลุ่มนี้ได้อพยพมายังประเทศไทยมากกว่าไปในประเทศอื่น ทำให้ชาวจีนแต้จิ๋วในไทยมีจำนวนประชากรมากกว่าชาวจีนกลุ่มที่พูดภาษาถิ่นอื่น ที่ผ่านมามีชาวจีนแต้จิ๋วจำนวนไม่น้อยแต่งงานกับคนไทย ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนถ่ายเททางวัฒนธรรม เกิดการผสมกลมกลืนกันกับคนท้องถิ่น ถือเป็นกระแสหลักแห่งวิวัฒนาการของชาวจีนโพ้นทะเล กลายเป็นคนไทยเชื้อสายจีนที่มีพลังทางเศรษฐกิจ มีสถานภาพทางสังคมที่เข้มแข็งและมีการศึกษา โดยคนกลุ่มนี้จะกระจุกตัวรวมกันเป็นชุมชน มีวิถีการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติและมีความเกี่ยวข้องกันทางสังคม ประกอบขึ้นเป็นชนชั้นกลางที่ช่วยให้สังคมไทยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น วัฒนธรรมของจีนแต้จิ๋วได้แพร่กระจายไปในสังคมไทยในหลากหลายมิติ จนทำให้คนไทยโดยทั่วไปรับรู้และเข้าใจว่าภาษาแต้จิ๋วคือภาษาจีน อาหารการกิน วัฒนธรรมประเพณีตลอดจนธรรมเนียมปฏิบัติของจีนแต้จิ๋วคืออาหารและวัฒนธรรมประเพณีของจีน ซึ่งนั่นหมายถึงความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนอันเนื่องจากการขาดการศึกษาโครงสร้างทางสังคมของประเทศจีนอย่างถูกต้อง

ในภาษาไทยมักจะเรียกชาวจีนอพยพเหล่านี้ว่า "ชาวจีนโพ้นทะเล" ตรงกับคำภาษาจีนกลางว่า "หัวเฉียว"（华侨）และภาษาแต้จิ๋วคือ "หั่วเคี้ยว" ส่วนคำภาษาไทยที่เรียกจีนโพ้นทะเลนั้น ถอดความมาจากภาษาอังกฤษว่า Overseas Chinese หรือชาวจีนที่อยู่ห่างไกลจากบ้านเกิดเมืองนอนของตนคือ ประเทศจีน และได้กระจายออกไปอยู่ทั่วทุกมุมโลก สำหรับในประเทศไทยชาวจีนโพ้นทะเลอพยพเข้ามามากที่สุดในช่วงระหว่างรัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ นักวิชาการชาวตะวันตกที่ศึกษาเรื่องชาวจีนในไทยได้ประมาณการจำนวนประชากรชาวจีนว่ามีอยู่ถึงหนึ่งในสามของประชากรไทยทั้งหมด จนกล่าวกันว่าคนจีนเป็นผู้โดยสารที่ถือว่าเป็นสินค้าที่มีค่ามากที่สุดจากเมืองจีน ที่มีการขนส่งมายังสยาม (สุภางค์ จันทวานิช. 2539 : 15)

ชาวจีนที่อพยพย้ายถิ่นฐานเข้าสู่ประเทศไทยส่วนใหญ่มาจากมณฑลกวางตุ้งและมณฑลฮกเกี้ยนซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศจีน ส่วนที่เหลือบางส่วนมาจากมณฑลไหหลำ กวางสีและยูนนาน ชาวจีนอพยพเหล่านี้จะไม่รู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน เพราะแต่ละกลุ่มจะมี ภาษาพูด วัฒนธรรม และประเพณีปฏิบัติปลีกย่อยบางอย่างที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละท้องถิ่นของตน ดังนั้น ชุนชนชาวจีนที่เกิดขึ้นในประเทศไทยจึงมักจะแบ่งแยกกันตามกลุ่มภาษาจีนถิ่น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างใกล้ชิด ชาวจีนที่เข้ามาพำนักอยู่ในภาคกลางของประเทศไทย ประกอบด้วยชาวจีนจาก 5 กลุ่มภาษา คือ แต้จิ๋ว กวางตุ้ง ฮกเกี้ยน ไหหลำ และแคะ ทั้งห้า

กลุ่มภาษานี้มีถิ่นฐานดั้งเดิมอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศจีน ชาวจีนแต่ละกลุ่มภาษามักจะตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ต่าง ๆ กัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเส้นทางการเดินทางมายังประเทศไทย เส้นทางการอพยพย้ายถิ่นหลังจากมาประเทศไทย ชุมชนชาวจีนที่ตั้งขึ้นก่อนหน้าซึ่งทำหน้าที่เป็นสถานที่แรกรับสำหรับชาวจีนรุ่นต่อ ๆ มา แสดงถึงการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยและลักษณะการทำมาหากินของชาวจีนในประเทศไทย (ชัชวาลย์ นิรมิตวิจิตร. 2546 : 11)

คำว่า "แต้จิ๋ว" นอกจากเป็นชื่อของกลุ่มชาวจีนที่พูดภาษาถิ่นเดียวกัน คือภาษาแต้จิ๋วแล้วยังเป็นชื่อเมืองเก่าแก่อันเป็นต้นกำเนิดของชาวแต้จิ๋วทั้งหลาย ได้แก่เมืองแต้จิ๋ว（潮州）หรือเมืองเฉาโจวตามที่ออกเสียงในภาษาจีนกลาง เมืองแต้จิ๋วเป็นเขตปกครองที่เป็นศูนย์กลางของภาคตะวันออกของมณฑลกวางตุ้งมาตั้งแต่คริสตศตวรรษที่ 5 ตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ.413 ในราชวงศ์จิ้นตะวันออก เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ การปกครอง และวัฒนธรรมของภูมิภาคตลอดมา จนมีคำกล่าวว่า "หากมากวางตุ้งแล้ว มิได้เห็นเมืองแต้จิ๋วก็เสียเที่ยวเปล่า" เมืองแต้จิ๋วเป็นที่รู้จักกันดีในด้านทรัพยากรธรรมชาติ เช่นส้มแต้จิ๋ว ชาแต้จิ๋ว น้ำตาลแต้จิ๋ว ในด้านวัฒนธรรมเช่น อาหารแต้จิ๋ว งิ้วแต้จิ๋ว ผ้าปักแต้จิ๋ว งานไม้แกะสลักแต้จิ๋ว เครื่องเคลือบ เครื่องปั้น หุ่นแต้จิ๋วตลอดจนงานหัตถกรรมอื่น ๆ แต่เดิมแต้จิ๋วเป็นเมืองใหญ่สำคัญเมืองหนึ่ง มีอำเภอในปกครอง 9 อำเภอ (สุภางค์ จันทวานิช. 2534 : 14) ปัจจุบันเมืองแต้จิ๋วแยกเป็นสามจังหวัดคือ จังหวัดแต้จิ๋ว จังหวัดซัวเถา และจังหวัดกิ๊กเอ๊ย เรียกเป็นภาษาแต้จิ๋วว่าว่า "เตี่ยซัวซาฉี"（潮州三市）ความหมายว่า ถิ่นแต้ซัว 3 จังหวัด เมืองแต้จิ๋วนี้เป็นเมืองริมทะเล อำเภอต่าง ๆ ของแต้จิ๋วจะตั้งอยู่ใกล้ปากแม่น้ำหั่งกัง (韩江) ในอดีตมักจะเกิดอุทกภัยเสมอ โดยเฉพาะเมื่อเขื่อนกั้นพัง น้ำหลากก็จะทำลายชีวิตผู้คนบ้านเรือนทรัพย์สิน เรือกสวนไร่นาอย่างรุนแรง และมักจะมีโรคระบาด เนื่องจากเป็นเขตที่มีอากาศร้อนชื้น แผ่นดินไหวก็มีอยู่เป็นระยะ ๆ จาก "บันทึกจังหวัดเฉาโจว"《潮州志》พบว่าในรัชกาลคังซี ยงเจิ้ง เฉียนหลงของราชวงศ์ชิง เขตอำเภอต่าง ๆ ของเฉาโจว (แต้จิ๋ว) ต้องประสบภัยธรรมชาติมากมายหลายครั้ง คืออุทกภัย 102 ครั้ง วาตภัย 96 ครั้ง ภัยตั๊กแตน 10 ครั้ง โรคระบาด 7 ครั้ง แผ่นดินไหว 33 ครั้ง (ต้วนลี่เซิง.2534 : 20) จากภัยธรรมชาติและภัยจากน้ำมือมนุษย์และความอดอยากที่เกิดขึ้นในเขตเมืองแต้จิ๋วมากมายหลายต่อหลายครั้ง ทำให้ชาวจีนแต้จิ๋วต้องอพยพโยกย้ายหนีตายออกจากถิ่นที่อยู่เดิม

มูลเหตุของการอพยพของคนจีนแต้จิ๋วเข้าสู่ประเทศไทย

ชาวจีนกลุ่มแรกที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทยตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นชาวจีนฮกเกี้ยนและจีนกวางตุ้ง ส่วนจีนแต้จิ๋ว จีนไหหลำและจีนแคะนั้นเข้ามาภายหลัง ในสมัยอยุธยาชาวจีนอพยพเหล่านี้นอกจากจะทำการค้า และเป็นพนักงานในกิจการค้าผูกขาดของหลวงแทบทุกระดับแล้ว บางคนยังได้รับแต่งตั้งเป็นขุนนางสาขาอื่น ๆ เช่น แพทย์ ตุลาการ ล่ามและช่างฝีมือประจำราชสำนักอยุธยา นอกจากนั้น ยังประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น เลี้ยงหมู เป็ด ไก่ ปลูกผัก ทำประมง ปลูกพืชไร่ ฯลฯ รวมทั้งอาชีพเกี่ยวกับการละเล่นมหรสพต่าง ๆ เช่น งิ้ว ซึ่งกลายเป็นส่วนสำคัญของพระราชพิธีหลวง และงานรื่นเริงที่สำคัญอื่น ๆ ของราชสำนักไทยมาแต่ครั้งนั้น (ภูวดล ทรงประเสริฐ.2547 : 63)

ต่อมาจีนแต้จิ๋วเริ่มอพยพเข้ามามากและมีบทบาทที่หลากหลายขึ้น ตั้งแต่รัชสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรีเป็นต้นมา จนในที่สุดเป็นกลุ่มชนที่มีจำนวนมากกว่าจีนฮกเกี้ยนและจีนกวางตุ้งที่เข้ามาอยู่ก่อน ที่สำคัญมีคนไทยเชื้อสายจีนบางส่วนได้เข้าร่วมในการกอบกู้อิสรภาพและร่วมสร้างบ้านแปงเมือง สร้างราชธานีแห่งใหม่ คือกรุงธนบุรีศรีมหาสมุทร ทางฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยา หลังจากนั้นได้เกิดการอพยพของชาวจีนขึ้นอีกหลายระลอก มีจำนวนประชากรจีนอพยพเข้ามาเป็นจำนวนมาก กระจัดกระจายกันตั้งถิ่นฐานไปอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของไทยเป็นเวลายาวนานไม่ต่ำกว่าสองศตวรรษ

เหตุจูงใจที่ทำให้ชาวจีนอพยพย้ายเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมากคือ รัฐบาลไทยมีนโยบายที่ดีในการดูแลผู้อพยพชาวจีน มิได้รังเกียจกีดกันชาวจีนในฐานะ "คนต่างด้าว" ยินดีรับชาวจีนเข้าสู่ระบบราชการ และอนุญาตให้แต่งงานกับหญิงไทยได้โดยเสรี เปิดโอกาสและให้สิทธิในการประกอบอาชีพบางประเภท ถือเป็นการเอื้อประโยชน์อย่างยิ่งให้กับชาวจีน รัฐบาลไทยต้องการชาวจีนมาช่วยสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากชาวจีนมีความรู้และประสบการณ์ทั้งทางด้านการค้าขาย การต่อเรือ การเดินเรือ ดังจะเห็นได้ว่าในสมัยรัชกาลที่ 2 ได้เริ่มว่าจ้างแรงงานชาวจีนมาทำงานโยธาให้แก่รัฐ แทนการใช้แรงงานไพร่เกณฑ์ตามแบบเดิม เพราะชาวจีน มีความอดทน ขยันขันแข็ง ขณะที่ไพร่นิยมทำไร่นา หรือประกอบอาชีพตามบรรพบุรุษของตนมากกว่า ในเวลานั้นชาวจีนยังไม่ถูกเกณฑ์แรงงานในระบบไพร่ ชาวจีนจึงมีเวลาประกอบอาชีพที่ตนถนัดและพอใจ ซึ่งนำไปสู่การสะสมทุนทรัพย์ ต่อยอดเป็นการสร้างหลักฐานของชาวจีนในเวลาต่อมา (ยุวดี ต้นสกุลรุ่งเรือง. 2543:26)

สาเหตุของการอพยพของคนจีนแต้จิ๋วเข้าสู่ประเทศไทยเกิดจากปัจจัยที่หลากหลาย จำแนกได้ดังนี้คือ ความไม่สงบภายในประเทศอันเนื่องจากภาวะสงคราม ผลผลิตทางการเกษตรที่ตกต่ำลง เกิดปัญหาข้าวยากหมากแพง และภัยธรรมชาติ อาทิ ภัยแล้ง อุทกภัย ภัยจากศัตรูพืชที่รุนแรง เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการอพยพออกนอกประเทศของชาวจีน เมื่อแรกที่มีการเดินทางอพยพจะมีลักษณะแบบค่อยเป็นค่อยไป หรือค่อย ๆ ทยอยมา ต่อมาจึงเป็นแบบคลื่นอพยพขนาดใหญ่ ประเทศที่เป็นจุดหมายหลักของชาวจีนแต้จิ๋วอพยพเหล่านี้คือประเทศไทย จากสถิติของคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ใน ค.ศ.1967 ได้จำแนกผู้ที่มีเชื้อสายจีนออกเป็นพวก ๆ คือพวกที่มีเชื้อสายแต้จิ๋วมีอยู่ประมาณร้อยละ 56 พวกที่มีเชื้อสายจีนแคะมีอยู่ประมาณร้อยละ 16 พวกที่มีเชื้อสายจีนไหหลำมีอยู่ประมาณร้อยละ 12 พวกที่มีเชื้อสายจีนกวางตุ้งมีอยู่ประมาณร้อยละ 7 พวกที่มีเชื้อสายฮกเกี้ยนมีอยู่ประมาณร้อยละ 7 และพวกที่มีเชื้อสายจีนอื่น ๆ เช่นที่มาจากยูนนาน หนิงโป เป็นต้น มีอยู่ประมาณร้อยละ 2 ของชาวจีนทั้งหมดในประเทศขณะนั้น (ภูวดล ทรงประเสริฐ.2547: 366) จะเห็นว่ากลุ่มชาวจีนแต้จิ๋วมีจำนวนประชากรจำนวนมากที่สุด

จุดมุ่งหมายหลักของคนจีนในการไปโพ้นทะเลหรือที่ในภาษาแต้จิ๋วเรียกว่า "ก๊วยฮวง (过番)" คือไปทำมาหากิน หาเงินส่งกลับไปเลี้ยงดูครอบครัวที่แต้จิ๋ว มิได้มุ่งหมายไปตั้งหลักปักฐานมีครอบครัว การส่งเงินกลับบ้านเมืองคือหน้าที่ของจีนโพ้นทะเลทุกคน ซึ่งต่อมาแม้จะไปตั้งถิ่นฐานมีครอบครัว หรือมีภรรยาใหม่ ก็ยังมีหน้าที่ต้องรับภาระส่งเงินเลี้ยงดูครอบครัวที่เมืองจีน หากไม่ส่งทั้งที่มีฐานะพอจะส่งได้ถือเป็นความอกตัญญูร้ายแรงฐาน" ลืมรากเหง้า" (ถาวร สิกขโกศล.2554 : 153)

คนจีนแต้จิ๋วโพ้นทะเลที่อพยพเข้ามายังประเทศไทย เมื่อมีจำนวนประชากรมากขึ้น มีความเข้มแข็งของชุมชนที่ชัดเจน มีการสร้างศาลเจ้า สมาคม โรงเรียน และสุสาน เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน มีการรวมกลุ่มกันตามตระกูลแซ่หรือภูมิลำเนาเดิม ก่อตั้งเป็นสมาคมเพื่อช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนพวกเดียวกัน ถือหลักการเดียวกันว่า "คนแต้จิ๋วไม่ช่วยคนแต้จิ๋ว แล้วใครจะช่วย" พลังการถือพวกอย่างเข้มข้นของจีนแต้จิ๋วนี้เป็นเรื่องที่คนท้องถิ่นอื่นและจีนกลุ่มอื่นต่างยอมรับ (ถาวร สิกขโกศล.2554 : 79) การเข้ามาอยู่ในต่างแดนของจีนแต้จิ๋วโพ้นทะเล ได้ผลักดันให้คนเหล่านี้ต้องพยายามรักษาสายสัมพันธ์ (connection) กับคนพื้นเมืองชาวไทยในทุกระดับ ซึ่งได้กลายเป็นปัจจัยอันสำคัญในการสร้างฐานะทางเศรษฐกิจจนเป็นผลสำเร็จ เกิดการยอมรับของผู้คนทั่วไป ทำให้ในปัจจุบันคนจีนแต้จิ๋วมีบทบาทสำคัญยิ่งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ในประเทศไทย

ผู้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับชาวจีนในประเทศไทยเกือบทุกรายต่างมีทรรศนะไปในทิศทางเดียวกันหรือใกล้เคียงกันว่า ประเทศไทยเป็นประเทศเดียวที่มีอัตราการกลายชาติจากจีนเป็นไทยสูงกว่าการกลายชาติของจีนในดินแดนอื่น ๆ ด้วยเหตุว่าผู้ปกครองและราษฎรชาวไทยมิได้รังเกียจหรือกีดกันคนจีนเหมือนผู้ปกครองและราษฎรในดินแดนอื่น นอกจากคนไทยและรัฐไทยจะไม่รังเกียจกีดกันคนจีนแล้ว ยังชื่นชมและยอมรับความขยันหมั่นเพียรหนักเอาเบาสู้ และความสามารถความเชี่ยวชาญหลายด้านของคนจีนอีกด้วย (ภารดี มหาขันธ์. 2553 : 92)

วัฒนธรรมแต้จิ๋วในฐานะกระแสหลักของวัฒนธรรมจีนในสังคมไทย

วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ทำให้มนุษยชาติมีสภาพและความเป็นอยู่ต่างจากสัตว์โลกทั้งหลายและเป็นสิ่งที่ทำให้สังคมมีระเบียบแบบแผน มีความสงบสุขและมีความเจริญก้าวหน้าทั้งทางวัตถุและจิตใจ วัฒนธรรมเป็นเครื่องวัดและเครื่องกำหนดความเจริญ หรือความเสื่อมของสังคมและขณะเดียวกันวัฒนธรรมยังกำหนดชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคม ดังนั้นวัฒนธรรมจึงมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของประชาชน หากสังคมใดมีวัฒนธรรมที่ดีงามเหมาะสมแล้ว สังคมนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว วัฒนธรรมจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ช่วยให้มนุษย์และสังคมพัฒนาขึ้นโดยลำดับอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ในสังคมไทยเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม มีกลุ่มคนหลากหลายชาติพันธุ์ที่อพยพย้ายถิ่นฐานมาจากบ้านเมืองอื่น เข้ามาตั้งรกรากและทำมาหากินในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก หนึ่งในจำนวนนั้นคือชาวจีน และกลุ่มชาวจีนที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในสังคมไทยคือกลุ่มชาวจีนที่พูดภาษาแต้จิ๋ว คนไทยจึงคุ้นเคยกับวัฒนธรรมจีนแต้จิ๋ว ทำให้คนไทยโดยส่วนมากเข้าใจว่าวัฒนธรรมของจีนแต้จิ๋วคือวัฒนธรรมของชาวจีนทั้งหมด ซึ่งนั่นหมายถึงความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไป แต่ในความเป็นจริงวัฒนธรรมของจีนแต้จิ๋วเป็นเพียงส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจีนเท่านั้น

ด้วยความที่จีนแต้จิ๋วเป็นกลุ่มที่มีประชากรสูงสุดโดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร ทำให้ภาษาแต้จิ๋วกลายเป็นภาษากลางที่ใช้ในการสื่อสารในหมู่คนจีนด้วยกัน ถึงแม้ว่าจะเป็นจีนแคะ ไหหลำ กวางตุ้ง ฮกเกี้ยน เมื่อต้องทำการค้าติดต่อสื่อสารกันระหว่างกลุ่มจีนต่างภาษา ก็จะใช้ภาษาแต้จิ๋วในการสื่อสาร นอกเสียจากคู่สนทนาสามารถใช้ภาษาจีนกลุ่มอื่นได้คล่อง ฉะนั้นภาษาจีนแต้จิ๋วจึงเปรียบเสมือนเป็นภาษาที่สองในหมู่คนจีนกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศไทยในอดีต ไม่ใช่ภาษาจีนกลางเช่นในปัจจุบัน ในอดีตคนจีนที่รู้ภาษาจีนกลางคือคนที่ได้รับการศึกษาใน

โรงเรียนที่มีการสอนภาษาจีนเท่านั้น ชาวบ้านทั่วไปที่ไม่ได้เรียนหนังสือจะไม่รู้ภาษาจีนกลาง เพราะไม่ใช่ภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสาร ผิดกับภาษาแต้จิ๋วซึ่งเป็นเสมือนภาษากลางของคนจีนในเมืองไทย เช่นเดียวกับภาษาจีนกวางตุ้งที่เป็นภาษากลางของคนจีนโพ้นทะเลในอีกหลายเมืองใหญ่ทั่วโลก สิ่งนี้จึงเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ภาษาและวัฒนธรรมแต้จิ๋วกลายเป็นตัวแทนของภาษาและวัฒนธรรมจีนในประเทศไทย

วัฒนธรรมแต้จิ๋วโพ้นทะเลในไทยเป็นวัฒนธรรมที่มีองค์ประกอบหลากหลายมาก โดยวัฒนธรรมแต้จิ๋วที่เป็นองค์ประกอบสำคัญได้เก็บรับคัดทิ้งและดัดแปลงวัฒนธรรมในต่างแดนเข้ามาเป็นของตน วัฒนธรรมที่มีหลายส่วนผสมกันในตัวนี้ ได้ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมแต้จิ๋วเดิม เกิดเป็นวัฒนธรรมใหม่เฉพาะของจีนแต้จิ๋วโพ้นทะเล ส่งผลให้เกิดรูปแบบวัฒนธรรมไทย-จีนที่มีลักษณะเฉพาะตัวอย่างน่าสนใจ โดยเฉพาะในเรื่องของศาสนา ความเชื่อ จารีตประเพณี ชาวจีนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของถิ่นที่เข้าไปพำนักอาศัยอยู่ได้เป็นอย่างดี โดยไม่กระทบต่อสิ่งที่เขายึดมั่น และดำรงในความเป็นจีนของตน

ในกระบวนการแลกเปลี่ยนของวัฒนธรรมไทยกับแต้จิ๋วนี้ภาษาน่าจะเป็นส่วนพื้นฐานที่สุด และสิ่งที่จำเป็นที่สุดเพื่อให้สื่อสารกันเข้าใจได้ ทั้งนี้เพราะชาวแต้จิ๋วเหล่านี้จะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ของท้องถิ่นที่ตนมาอาศัยอยู่ให้เร็วที่สุด คนแต้จิ๋วจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาท้องถิ่นเพื่อจะได้สื่อสารกับคนเมืองได้ ในขณะที่คนพื้นเมืองเองที่ต้องติดต่อกับคนแต้จิ๋วก็จำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาแต้จิ๋วด้วยเช่นกัน เกิดการหยิบยืมภาษาของกันและกันมาใช้จนกลายเป็นคำเฉพาะ เมื่อมีการใช้คำยืมเป็นเวลานาน คำยืมเหล่านั้นก็ค่อยๆกลายเป็นส่วนหนึ่งของภาษาของประเทศนั้นไปโดยปริยาย เกิดเป็นคำไทย-จีนแบบใหม่ขึ้นในสารบบประมวลคำ เราจะพบและได้ยินคำเหล่านี้ได้ทั่วไปในสังคมไทย คำไทยหลายคำเป็นคำยืมจากภาษาจีนแต้จิ๋ว เช่น โต๊ะ (桌) เก้าอี้ (交椅) ห้าง (行) ป้าย (牌) เจ็ง (肿) เก๊ (假) เงินค่าต๋ง (东水) เฮี้ยน (显) ซี่ซั้ว (四散) ยี่ปั๊ว (二盘) เถ้าแก่ (头家) โซห่วย (粗货) ไช้เท้า (菜头) ฯลฯ ยังไม่รวมศัพท์หมวดอาหารอีกหลายคำที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของคนไทยไปแล้ว ในทำนองกลับกันก็มีคำยืมภาษาไทยที่ใช้ในภาษาจีนแต้จิ๋วในประเทศไทย บางคำก็ผสมกับศัพท์แต้จิ๋วเดิมกลายเป็นคำที่ใช้กันเฉพาะคนจีนแต้จิ๋วในเมืองไทยเท่านั้น เช่น ตั๊กลัก (达叻 ตลาด) ตักหลักเกี๊ย (达叻仔 ตลาดน้อย) เหล่าตั๊กลัก (老达叻 ตลาดเก่า) เจียวตี้เอี๊ย (昭帝爷 มาจากเจียวตี้ – เจ้าที่ เอี๊ย – เจ้าพ่อ หมายถึงพระภูมิเจ้าที่) อวกหรืออ๊วก (越 วัด) เช่นย่านบุคคโล สะพานกรุงเทพ คนจีนแต้จิ๋วจะเรียกว่าอวกน้ำชุง (越南春) ซึ่งหมายถึงวัดบางน้ำชน ที่เป็นวัดสำคัญในย่านนั้นนั่นเอง

ในเรื่องของอาหารการกินอาหารของชาวจีนแต้จิ๋วได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมอาหารการกินของไทยโดยปริยายไปเรียบร้อยแล้ว เช่น ข้าวต้ม ก๋วยเตี๋ยว ก๋วยจั๊บ เต้าหู้ บ๊ะจ่าง เกี๊ยว พะโล้ กุนเชียง ซีอิ๊ว เปาะเปี๊ยะ เฉาก๊วย เต้าฮวย ขนมกุยช่าย ขนมไชเท้าก้วย (ขนมหัวผักกาด) แฮ่กึ๊น หื่อก้วย ขนมเปี๊ยะ น้ำเก๊กฮวย ฯลฯ นอกจากนี้คนไทยยังเรียนรู้วิธีการปรุงอาหารจากชาวจีนอีกด้วย คนไทยสมัยก่อนประกอบอาหารด้วยวิธี การต้ม ลวก ปิ้ง ย่าง ยำเป็นหลัก คนจีนนำกระทะเหล็ก หม้อต้ม และลังถึงสำหรับนึ่งเข้ามา ทำให้คนไทยรู้จักวิธีการประกอบอาหารด้วยการทอด ผัด ตุ๋นและนึ่ง หากเราศึกษาถึงวิวัฒนาการของอาหารไทยโบราณจะพบว่าวัตถุดิบที่นำมาประกอบอาหารของไทยส่วนใหญ่โดยเฉพาะพืชนั้นจะเป็นพืชที่ขึ้นทั่วไปตามหัวไร่ปลายนา พืชผักเหล่านี้นอกจากจะเป็นวัตถุดิบสำหรับใช้ประกอบอาหารแล้วก็ยังเหมาะสำหรับรับประทานคู่กับน้ำพริก ปน แจ่ว ซึ่งเป็น

เครื่องจิ้มสำคัญที่ขาดไม่ได้ในมื้ออาหารของคนไทย แต่หลังจากมีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมด้านอาหารการกินกับชาวจีน ทำให้มีพืชผักที่มาจากการเพาะปลูกเพื่อจำหน่ายของเกษตรกรชาวจีน เข้ามาอยู่ในสำรับอาหาร และกลายเป็นอาหารตำรับไทยที่มีความหลากหลาย เช่น ผักคะน้า ผักกวางตุ้ง กะหล่ำปลี ผักกาดขาว ต้นหอม ผักขึ้นฉ่าย ผักตั้งโอ๋ ฯลฯ

ในด้านศิลปะชาวแต้จิ๋วมีความโดดเด่นทางด้านงานศิลปะต่าง ๆ อาทิงานไม้แกะสลักแต้จิ๋ว (潮州木雕) ซึ่งถือเป็น 1 ใน 4 สุดยอดงานไม้แกะสลักของประเทศจีน เป็นของประดับตกแต่งที่เพิ่มความหรูหรามีระดับให้กับอาคารบ้านเรือน ศาลเจ้า ศาลบรรพชน นอกจากนี้ในประเทศไทยช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ที่มีการสร้างวัดวาอารามต่าง ๆ ช่างฝีมือชาวไทยที่หลงเหลือมาจากสมัยกรุงศรีอยุธยามีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการ จำเป็นต้องอาศัยช่างฝีมือชาวจีนเพื่อช่วยในการก่อสร้าง ช่างชาวจีนโดยเฉพาะช่างชาวจีนแต้จิ๋วมีความชำนาญโดดเด่นในเรื่องการนำเครื่องกระเบื้องเคลือบมาประดับตกแต่ง โดยจะตัดกระเบื้องเคลือบสีต่าง ๆ ให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ แล้วนำมาจัดเรียงให้เป็นรูปร่างต่าง ๆ เช่น เทพเจ้า ขุนพล นางฟ้า สัตว์มงคล ใบไม้ ดอกไม้ และลวดลายมงคลตามคตินิยมของจีน คล้ายกับงานกระเบื้องโมเสก เรียกว่า "ขำซื้อ" (嵌瓷) หรือ "ต๊ะเยี้ยว" (貼饒) ศิลปะแขนงนี้จัดเป็น 1 ใน 3 ของงานศิลปะการประดับตกแต่งอาคารสิ่งก่อสร้างแบบโบราณที่ถ่ายทอดกันในสกุลช่างแต้จิ๋วเท่านั้น มีพื้นฐานมาจากการวาดภาพ งานประดับกระเบื้องเคลือบลักษณะนี้มีปรากฏอยู่ในวัดสำคัญหลายวัด เช่น วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วัดอรุณราชวราราม วัดราชโอรสาราม วัดเทพธิดาราม วัดนางนอง วัดกัลยาณมิตร เป็นต้น

ทางด้านดนตรี ดนตรีแต้จิ๋วได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของดนตรีในประเทศไทยมาช้านาน ตั้งแต่ดนตรีไทยเดิม ดนตรีลูกทุ่ง ดนตรีร่วมสมัย ขิมเป็นเครื่องดนตรีจีนที่เข้ามามีบทบาทในดนตรีไทย จึงมีเพลงขิมหลายเพลงที่เป็นเพลงทำนองจีนแต้จิ๋ว เพลงขิมแป๊ะฮวยพัง เป็นเพลงที่แสดงทักษะความสามารถในการตีขิมของนักดนตรีได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีความไพเราะมาก เพลงไทยเดิมที่ต้นด้วยคำว่า “จีน” หลายเพลงเช่น จีนไจ๋ยอ ก็เป็นเพลงที่มีเค้าทำนองมาจากเพลงสำเนียงแต้จิ๋ว แล้วยังเอาทำนองเพลงนี้มาแต่งเป็นเพลงลูกกรุงและเพลงโฆษณาอีกหลายเพลง เพลงลูกทุ่งซึ่งเป็นเพลงที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตของชาวบ้านก็มีหลายเพลงที่เกี่ยวข้องกับจีนแต้จิ๋ว ไม่ว่าจะหยิบทำนองจีนมาใส่เนื้อร้อง หรือว่าเอาคำในภาษาแต้จิ๋วมาแต่งเป็นเพลงที่สะท้อนถึงเรื่องราวที่สะท้อนถึงวิถีชีวิต โดยเฉพาะเรื่องความรักระหว่างหนุ่มสาวต่างเชื้อชาติต่างภาษา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหนุ่มจีนพบรักกับสาวไทย แล้วยังมีเพลงแก้กันอีกด้วย เช่น เพลงแซ่ซี้อ้ายลื้อเจ๊กนั้ง - ม่วยซ้ำ (สุรพล สมบัติเจริญ - ปัทมา ณ เวียงฟ้า) เพลงยิกเท้าเหลาะซัว - ม่วยหายซ้ำ (สุรพล สมบัติเจริญ - ปัทมา ณ เวียงฟ้า) หรือแม้กระทั่งเพลงลูกกรุงและเพลงร่วมสมัยที่มีทำนองแต้จิ๋วหรือใช้ภาษาแต้จิ๋ว เช่น เพลงรักโกหก (ดอน สอนระเบียบ) เพลงสมาคมตาชั้นเดียว(กากี่นั้ง) (โจอี้บอย)

นอกจากนี้การที่ความเชื่อพื้นฐานทางศาสนาของคนไทยและคนจีนแต้จิ๋วมีความคล้ายคลึงโดยเฉพาะความเชื่อในพระพุทธศาสนา ถึงแม้ว่าคนไทยจะนับถือพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท ส่วนคนจีนนับถือพุทธศาสนาแบบมหายาน แต่หลักการพื้นฐานของทั้งสองนิกายยังคงมีร่วมกัน นอกจากนั้นความเชื่อในการนับถือผีบรรพบุรุษ เทพารักษ์ เจ้าที่เจ้าทาง ของทั้งคนไทยและคนจีนก็ยังสอดคล้องกันอีกด้วย ทำให้คนจีนมีส่วนสำคัญในการทะนุบำรุงรักษาและบูรณะซ่อมแซมวัดและศาลเจ้าท้องถิ่นให้อยู่ในสภาพดี และร่วมงานบุญงานกุศล จะเห็นว่าชาวจีนในชุมชนเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงใหญ่ในจัดงานประเพณีประจำปี ทำให้มีบรรยากาศการไหว้ทั้งแบบไทยและแบบจีน

อยู่ร่วมกันอย่างลงตัว สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของวัฒนธรรมจีนแต้จิ๋วที่แทรกซึมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมกระแสหลักในสังคมไทยอย่างกลมกลืน

พื้นฐานและการผสมกลมกลืนของวัฒนธรรมไทย-จีนผ่านพิธีกรรม

พิธีกรรม ความเชื่อและประเพณีเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือในการสร้างระเบียบแก่สังคมมนุษย์และกำหนดพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม เพื่อให้มีระเบียบแบบแผนที่ชัดเจน รวมถึงผลของการแสดงทางพฤติกรรม ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงแนวคิด ความเชื่อที่สะท้อนถึงวิถีการดำเนินชีวิต ความเป็นมา ความสำคัญ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอารยธรรมในสังคม พิธีกรรมจึงมีความหมายไปในเชิงพิธีการ หรือกิจกรรมเฉพาะกิจมากกว่า โดยทั่วไปพิธีกรรมที่พบในสังคมอาจจำแนกได้เป็น 4 ประเภท คือ พิธีกรรมตามเทศกาล (festival) พิธีกรรมที่เกี่ยวกับวงจรชีวิต (rite of passage) พิธีกรรมเกี่ยวกับการทำมาหากิน และพิธีกรรมที่เกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่น (แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย.2548 : 87) คนจีนในฐานะ "ผู้นำเข้าทางวัฒนธรรม" จนเป็นที่ยอมรับกันในสังคมไทย พิธีกรรมที่ถูกประกอบขึ้นโดยคนจีนโพ้นทะเลในไทยเป็นไปตามวาระหรือเทศกาลของจีนโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นเทศกาลตรุษจีน เทศกาลหง่วงเซียว เทศกาลเช็งเม้ง หรือเทศกาลสารทจีน เป็นต้น แน่นอนว่าพิธีกรรมในเทศกาลเหล่านี้จะถูกกระทำขึ้นในศาลเจ้าหรือศาสนสถานในชุมชน นอกเหนือไปจากการกระทำในบ้านเรือนของตนแล้วนั้น พิธีกรรมที่เกิดขึ้นตามวาระหรือเทศกาลอันสำคัญต่าง ๆ นี้ล้วนมีที่มาจากถิ่นเดิมคือประเทศจีน และคนจีนในแผ่นดินใหญ่นั้นก็มีพิธีกรรมตามวาระหรือเทศกาลดังกล่าวเฉกเช่นเดียวกัน ความแตกต่างหากจะมีอยู่ก็คงจะเป็นรายละเอียดของพิธีกรรมที่ย่อมขึ้นอยู่กับท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งนั่นย่อมหมายความว่า รายละเอียดของพิธีกรรมในท้องถิ่นจะไม่เหมือนกับในอีกท้องถิ่นนั่นเอง โดยที่สังคมจีนตั้งอยู่บนผืนแผ่นดินอันกว้างใหญ่ไพศาล รายละเอียดจากความแตกต่างดังกล่าวย่อมมีมากมายเช่นกัน ในตัวของพิธีกรรมนี้ถือเป็นตัวขับเคลื่อนให้วัฒนธรรมจีนมีชีวิตอยู่ได้ต่อไปในประเทศไทย ตราบเท่าที่กระบวนการในการผลิตซ้ำ (reproduction) ที่กระทำผ่านพิธีกรรมนั้นถูกสืบทอดต่อ ๆ กันเรื่อยโดยไม่ขาดสาย

ประเทศจีนถือเป็นอารยประเทศที่สั่งสมระบบความคิดของตนมาเป็นเวลาช้านาน และมีอิทธิพลอย่างยิ่งในวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม ระบบความเชื่อ แนวคิดหลักของสังคมจีน โดยทั่วไปมีที่มาจากระบบความคิดของสำนักปรัชญาขงจื๊อ (Confucianism) ศาสนาเต๋า (Taoism) และพระพุทธศาสนามหายาน (Mahayana Buddhism) หล่อหลอมให้จีนมีวัฒนธรรมเฉพาะของตนเอง บนพื้นฐานของระบบคิดความเชื่อที่สะท้อนออกมาในรูปจิตสำนึก ทำให้เกิดลักษณะพิเศษของวัฒนธรรมจีนบางประการ หากแต่การอพยพย้ายถิ่นของชาวจีนโพ้นทะเลนั้นทำให้รูปแบบวัฒนธรรมบางอย่างเปลี่ยนแปลงไป โดยอาจมีการปรับประยุกต์เพื่อให้เข้ากับวิถีชีวิตทางสังคมในดินแดนใหม่ที่ตนอพยพเข้ามา ตัวอย่างเช่นในประเทศไทย คนไทยและคนจีนไม่รู้สึกแตกต่างกันเรื่องศาสนาและความเชื่อ คนจีนเต็มใจที่จะปรับตัวเองให้เข้ากับพุทธศาสนาแบบไทย จอห์น ครอเฟิร์ด (John Crawfurd) ราชทูตอังกฤษที่เข้ามาประเทศไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น บันทึกไว้ว่า "คนจีน...ยอมรับนับถือศาสนาทันทีที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย..." ไม่ว่าคนจีนจะนับถือศาสนาใดมาก่อน หรือว่าเขาจะมีศาสนาหรือไม่ คนจีนอพยพในประเทศไทยจะรับรูปแบบการนับถือศาสนาพุทธของพุทธศาสนิกชนไทย เข้าวัดทำบุญแบบคนไทย และใส่บาตรพระ คนจีน

บางคนยังบวชพระตามธรรมเนียมชายไทย ทั้ง ๆ ที่วิถีชีวิตแบบนี้ไม่เข้ากับนิสัยขยันขันแข็งไม่อยู่นิ่งของคนจีนก็ตาม แต่รูปแบบของวัฒนธรรมจีนโบราณที่ยังดำรงควบคู่อยู่กับวัฒนธรรมไทยยังปรากฏมีให้เห็น ได้แก่ พิธีบูชาบรรพบุรุษตามรากฐานของลัทธิขงจื๊อ การฝังและพิธีการยุ่งยากทั้งหมดเกี่ยวกับที่ตั้งหลุมศพ การดูแลและการกราบไหว้บูชาสุสาน จากการศึกษาพบหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าในพุทธศตวรรษที่ 24 คนจีนในสยามได้ทำการเผาศพคนตายเหมือนคนไทยทั่ว ๆ ไปแทนการฝังศพ (สกินเนอร์. 2548 :132) การที่คนจีนยอมรับพิธีเผาศพแบบคนไทย นอกจากเหตุผลทางด้านค่าใช้จ่ายที่สูงมากแล้ว บางส่วนคนจีนก็รับความเชื่อของคนไทยในการฝังว่า เป็นการกระทำที่เหมาะสมสำหรับพวกที่ตายผิดธรรมดา เช่น ตายด้วยเคราะห์ร้ายหรืออุบัติเหตุ การเปลี่ยนแปลงพิธีกรรมเกี่ยวกับพิธีศพของคนจีนในประเทศไทยเป็นการกลืนลึกลงไปถึงแก่นของวัฒนธรรมจีน (ภารดี มหาขันธ์. 2553 : 95)

วัฒนธรรมจีนเดิมรับไม่ได้กับการเผาศพ และความนิยมในการฝังศพนั้นก็มีมาและดำรงอยู่นับเป็นพันปีแล้ว แม้แต่ขงจื๊อเองยังได้นำเอาพิธีกรรมในการฝังศพมาอธิบายถึงคุณธรรมด้านความกตัญญูในปรัชญาของเขา ขงจื๊อ สอนให้บุตรหลานต้องมีความกตัญญูกตเวทีต่อบิดามารดาผู้ให้กำเนิด และเลี้ยงดูท่านอย่างดีเมื่อท่านแก่ชรา เพื่อทดแทนบุญคุณของท่าน เมื่อบิดา-มารดาเสียชีวิต บุตรหลานต้องทำพิธีศพตามประเพณีและฝังศพในที่เหมาะสมดังนั้น ในด้านหนึ่งการฝังศพของวัฒนธรรมจีนจึงมีความสำคัญมาก ซึ่งผู้เสียชีวิตไปโดยไม่มีหลุมฝังศพจึงนับเป็นเรื่องน่าเวทนาและยากแก่การยอมรับ เพราะไม่เพียงเป็นการตายด้วยความยากจนเท่านั้น หากแต่การที่จะมีหลุมฝังศพเพื่อให้ผู้สืบทอดสกุลไว้เคารพสักการะยังไม่อาจเป็นไปได้ สถานการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นได้ยากในสังคมจีน เว้นแต่จะเกิดพิบัติภัยทางธรรมชาติที่ทำลายชีวิตผู้คนไปนับร้อยนับพัน (วรศักดิ์ มหัทธโนบล. 2539 : 214)

ปัจจุบันนี้วัฒนธรรมและค่านิยมในเรื่องการฝังศพของประเทศจีนได้มีการเปลี่ยนแปลงไป รัฐบาลท้องถิ่นของจีนบางเมือง เช่นที่มณฑลเจียงซี ประกาศข้อกำหนดเรื่องการจัดการศพโดยระบุว่า ต้องทำการฌาปนกิจ หรือเผาศพเท่านั้น ห้ามกลบฝังเหมือนที่เคยทำตามกันมา การเผาศพเป็นทางเลือกเดียวของคนในพื้นที่ และที่สำคัญคือ ต้องไม่มีการกลบฝังศพ (zero burial) เพราะท้องถิ่นจีนต้องการให้เกิดการใช้งานพื้นที่/พื้นดินอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ประเด็นนี้ประชาชนต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน คงไม่สามารถกล่าวได้ว่า หากผู้เสียชีวิตไม่มีหลุมฝังศพเป็นเรื่องน่าเวทนาและยากแก่การยอมรับ ชี้ให้เห็นว่าวัฒนธรรมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงได้

ถึงแม้ว่าคนจีนส่วนใหญ่จะได้ผสมกลมกลืนกับคนไทยทั้งในด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรม แต่ก็มีบางส่วนที่ยังคงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมจีนไว้อย่างเหนียวแน่น ทั้งนี้เพราะในความรู้สึกภาคภูมิใจในสายเลือดวัฒนธรรม ภูมิปัญญาและจารีตประเพณีแบบจีนที่เก่าแก่และรุ่งเรืองมาช้านาน ว่าเป็นมรดกจากบรรพบุรุษที่ลูกหลานจะต้องรักษา สืบทอดและส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นเพื่อแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ (ประชาชาติธุรกิจ. ม.ป.ป. 17-18) การถ่ายทอดความเชื่อ ค่านิยม และวัฒนธรรมประเพณีจีนไปยังบุตรหลาน เพื่อให้มีการสืบสานต่อเนื่องกันไปไม่ขาดสาย มีผู้ให้ทรรศนะว่าการที่ชาวจีนอพยพพยายามรักษาและสืบทอดวัฒนธรรมของตนไว้อย่างเหนียวแน่นมั่นคง เพราะความรู้สึกว้าเหว่ที่ต้องอพยพมาอยู่ห่างไกลจากบ้านเกิดเมืองนอน ห่างไกลจากญาติมิตร ดังนั้นไม่ว่าจะอพยพไปอยู่ในดินแดนใดในโลกก็จะพยายามรวมตัวกันทั้งในด้านที่อยู่อาศัย การทำมาหากิน และการประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ ค่านิยมของกลุ่มตน เพื่อสร้างความรู้สึกอบอุ่น และมั่นคงให้เกิดขึ้นในจิตใจ ด้วยเหตุนี้ จึงไม่

เป็นการแปลกแต่ประการใด ที่เราจะพบเห็นพิธีกรรมต่าง ๆ ในแต่ละเทศกาลของจีนที่ถูกประกอบขึ้นในทุกที่ ที่เป็นที่ตั้งของชุมชนชาวจีน

ดังนั้นพิธีกรรม ความเชื่อและประเพณีจึงมีการเปลี่ยนแปลงผันแปรตามกระแสสังคมได้ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อจะรักษาบทบาทหน้าที่ของตนให้สามารถอำนวยประโยชน์แก่มนุษย์ได้มากที่สุด การผสมผสานผ่านรูปลักษณ์ของวัฒนธรรมจีน-ไทยจึงเป็นการสร้างบทบาทใหม่เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและคงอยู่ต่อไปได้ ส่วนชาวจีนที่ยังคงลักษณะความเป็นจีนแท้ ๆ ตามที่บรรพบุรุษของตนต้องการนั้นมีอยู่เพียงส่วนน้อยในชุมชนชาวจีนเท่านั้น

วัฒนธรรมที่ถือเป็นหัวใจหลักของทุกกลุ่มชาติพันธุ์จีนคือการสืบทอดวงศ์ตระกูลและการเทิดทูนบรรพชน ด้วยมีบรรพชนจึงมีตัวเรา ซึ่งเราต้องดำรงวงศ์เผ่าต่อไปไม่ให้สูญสิ้น ชาวไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋วยึดและรักษาธรรมเนียมประเพณีปฏิบัตินี้ไว้อย่างเหนียวแน่น ในทุกเทศกาลและวาระโอกาสที่สำคัญ จะต้องมีการเซ่นสรวงบูชาบรรพชน ด้วยมีความเชื่อมั่นว่า มีบรรพชนคุ้มครองให้ธำรงวงศ์ตระกูลให้รุ่งเรืองสืบต่อไป และที่สำคัญเป็นตัวอย่างแก่ลูกหลานในด้านการรักษ์วงศ์ตระกูล เคารพบรรพชน เมตตาอนุชน มีความเกื้อกูลกันทั้งในยามมีชีวิตและล่วงลับไป เป็นการ "ไหว้คนตายเพื่อให้การศึกษาแก่คนเป็น"หรือ "ไหว้คนตายให้คนเป็นดู" (ถาวร สิกขโกศล.2554: 150) เพื่อเชิดชูวงศ์ตระกูลและความกตัญญูอันเป็นคุณธรรมสำคัญของวงศ์ตระกูล ระบบวงศ์ตระกูลจีนแต้จิ๋วเหมือนกับจีนอื่นคือสืบสกุลทางข้างพ่อ ข้างแม่หรือยายแม้จะนับญาติ แต่ถือเป็นญาตินอกแซ่เป็นคนละตระกูลและไม่ถือเป็นครอบครัวเดียวกัน

ระบบครอบครัวของจีนนับจากตัวเองขึ้นไป 4 ชั่วคน ลงไป 4 ชั่วคน เป็น 9 ชั่วคนดังนี้ เทียด -ทวด- ปู่ -พ่อ -ตัวเอง- ลูก- หลาน -เหลน -ลื่อ ถ้าญาติใน 9 ชั่วคนนี้เสียชีวิต ผู้มีชีวิตอยู่ต้องไว้ทุกข์ให้ ชุดไว้ทุกข์มีต่างกันเป็น 5 แบบตามความเป็นญาติสนิท -ห่าง เรียกตามภาษาแต้จิ๋วว่า "โหงวฮก (五服) (ถาวร สิกขโกศล.2554 : 204) ตามวัฒนธรรมจีนเก่าญาติใน 9 ชั่วคนนี้ถือเป็น "ครอบครัวเดียวกัน" แต่ปกติจะทันเห็นกันอย่างมากแค่ ๕ ชั่วคน ไม่ว่าจะอยู่กันกี่รุ่นก็ตาม ก็ถือเป็นครอบครัวเดียวกัน มีและใช้ทรัพย์สินร่วมกันตามระบบของส่วนกลางหรือที่คนไทยทั่วไปรู้จักกันว่า "ระบบกงสี" ส่วนคนร่วมแซ่ที่ใช้คำบอกลำดับรุ่นเดียวกัน (ปวยสู 辈序) ร่วมสายสกุลเดียวกัน ไม่ว่าจะอยู่หมู่บ้านเดียวกันหรือต่างเมืองกันก็ถือเป็น"กากี่นั้ง (พวกเดียวกัน)" แม้จะห่างกันเกินกว่า 9 ชั่วคน แต่ถือว่าร่วมสายสกุลเดียวกัน ในประเทศไทยระบบครอบครัวใหญ่เสื่อมไปมาก ญาติร่วมเทียดร่วมทวดไม่ค่อยถือเป็นครอบครัวเดียวกัน จึงเกิดมีคำเรียกญาติที่ร่วมทวดร่วมเทียดเดียวกันว่าญาติห่าง ๆ แทน วัฒนธรรมสืบวงศ์ตระกูลเป็นหน้าที่สำคัญของลูกหลานจีนแต้จิ๋วและชาวจีนทุกกลุ่ม เน้นที่ผู้สืบแซ่คือผู้ชายเป็นหลัก ในคำสอนของปรัชญาเมธีเม่งจื๊อ (孟子) ปราชญ์คนสำคัญของจีน ยังได้กล่าวไว้ว่า "ความอกตัญญูมี 3 ประการ ไร้ผู้สืบสกุลถือเป็นเรื่องใหญ่ที่สุด" คนจีนแต้จิ๋วและคนจีนทุกกลุ่มจึงถือการแต่งงานเป็นเรื่องใหญ่สุดในชีวิต งานแต่งงานจึงมีขั้นตอนและระเบียบแบบแผนพิธีการมากมาย เพื่อให้บ่าวสาวรับรู้และตระหนักในความสำคัญของชีวิตสมรส การจะหย่าร้างกันนั้น ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะพึงกระทำได้ ในวัฒนธรรมจีนแต้จิ๋วนั้นถือความมั่นคงในคู่ครองเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง เราจึงพบการหย่าร้างในครอบครัวของชาวจีนแต้จิ๋วน้อยมาก

นอกจากนี้ชาวจีนแต้จิ๋วยังมีความเชื่อ ในเรื่องผีสางเทวดา การถือเคล็ด โชคลางและข้อห้ามต่าง ๆมากมาย คล้ายกับความเชื่อของคนไทย ชาวจีนแต้จิ๋วเชื่อเรื่องพวกนี้มาก มีข้อห้ามต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงเรื่อง "ชง" คือความ

ขัดแย้งอันเป็นอัปมงคลอยู่มากมาย เรื่องการชงของธรรมเนียมแต้จิ๋ว จะพิจารณาเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการแต่งงานและพิธีศพเท่านั้น ไม่ใช่การแก้ชงตามกระแสชี้นำของสื่อที่มีให้เห็นในปัจจุบันในช่วงตรุษจีนของทุกปี คนไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋วจะทำอะไรก็ต้องดูฤกษ์ยามเลือกเวลาที่ไม่ห้าม ไม่ชง มีการหลบเลี่ยงจนบางครั้งกลายเป็นความวุ่นวาย ทำให้เกิดอุปสรรคแก่กิจกรรมที่ควรกระทำ ความเชื่อต่าง ๆ เหล่านี้จัดเป็นไปในทางงมงาย แต่ก็ปรากฏมีให้เห็นอย่างเข้มข้นในวิถีชีวิตของครอบครัวของชาวจีนแต้จิ๋วโดยทั่วไป แต่การถือเคล็ดหรือโชคลางนั้นก็มีข้อดี กล่าวคือการถือเคล็ดหรือโชคลางในเวลาสั้น ๆ อย่างเข้มงวดนี้ เป็นการฝึกวินัยไปด้วยในตัว แต่พอพ้นช่วงถือเคล็ดแล้วก็จะทำงานกันจริงจังด้วยความขยันหมั่นเพียร ไม่ถือโชคลางหรือคอยโชคลาภใด ๆ

ในหนึ่งปีชาวจีนแต้จิ๋วมีเทศกาลสำคัญตามประเพณี 8 เทศกาล รวมเรียกว่า“เตี่ยจิวสี่นี้โป๊ยโจ่ย”（潮州时年八节）ประกอบด้วย 1.ชุงโจ่ย（春节）คือวันตรุษจีน ชาวแต้จิ๋วมักเรียกกันว่า “ก้วยนี้” หรือ “ก๊วยนี้”（过年）2.หง่วงเซียว（元宵）3.เช็งเม้ง（清明）4.ตวงโง่ว（端午）หรือเทศกาลไหว้ขนมจ้าง ชาวแต้จิ๋วนิยมเรียกว่า “โหง่วเหงวะโจ่ย”（五月节）5.ตงง้วง（中元）ภาษาไทยเรียกว่า “สารทจีน” ส่วนภาษาแต้จิ๋ว มักเรียกว่า “ชิกเหงวะปั่ว”（七月半） หมายถึงสารทกลางเดือนเจ็ด 6.ตงชิว（中秋）คือเทศกาลไหว้พระจันทร์ 7.ตังโจ่ย（冬节）สารทไหว้ขนมบัวลอย หรือขนมอี๋ และ 8.ตื่อเส็ก（除夕）วันส่งท้ายปีเก่าของจีนรวมเป็นแปดเทศกาล เทศกาลเหล่านี้ชาวจีนแต้จิ๋วยังคงสืบทอดปฏิบัติและรักษาไว้ได้ดี เป็นอัตลักษณ์สำคัญของชาวจีนแต้จิ๋วในเมืองไทยลูกหลานจีนแต้จิ๋วบางส่วนยังคงรักษาเทศกาลสำคัญทั้งแปดนี้ไว้ได้อย่างสมบูรณ์ เทศกาลเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของผู้คน การดำเนินชีวิตของคนนั้นขึ้นอยู่กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเบื้องต้น ดังนั้นประเพณีในเทศกาลจึงให้ความสำคัญแก่ความสมดุลกลมกลืนของชีวิต ประเพณีในเทศกาลสำคัญแปดเทศกาลของลูกหลานชาวจีนแต้จิ๋วในไทยเหลือการเซ่นไหว้เป็นหลัก รองไปเป็นกิจกรรมการกุศล กิจกรรมประจำเทศกาล และกิจกรรมเฉลิมฉลองยังเห็นได้ชัดในเทศกาลตรุษจีน เทศกาลอื่นมีน้อยมากหรือไม่มีเลย ในความเป็นจริงแล้ววัฒนธรรมตลอดจนประเพณีนี้ มนุษย์เป็นผู้กำหนดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม ย่อมจะมีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัยและความต้องการของสังคมในแต่ละยุค แต่ต้องมีความสืบเนื่องจากอดีต เป็นห่วงโซ่เชื่อมอดีต ปัจจุบันอนาคต และยังคงสืบทอดแบบแผนของบรรพชน โดยยึดหลักการเดิมไว้เป็นแกน

ชาวจีนแต้จิ๋วตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถังของจีนเป็นต้นมา ได้รับการกล่อมเกลาจากสำนักปรัชญาขงจื๊อ（儒家）ทำให้เป็นคนสุขุมละเอียดอ่อน ประณีต ฉลาด หลักแหลม มีไหวพริบปฏิภาณสูง มีนิสัยกล้าเสี่ยงภัย กล้าได้กล้าเสีย อยู่กับความจริง ปรับตัวยืดหยุ่นไปตามสถานการณ์ได้เก่งมาก แต่ก็ไม่ทิ้งอุดมการณ์ของตน ถือเป็นอัตลักษณ์ความเป็นตัวตน ที่มีวัฒนธรรมและเอกลักษณ์เฉพาะตนไม่เหมือนใคร ถึงแม้ว่าชาวจีนแต้จิ๋วโพ้นทะเลจะอพยพย้ายถิ่นฐานไปที่ใดก็ตาม หากแต่คือยังคงมีจิตสำนึกอันเข้มแข็งต่อวงศ์ตระกูลเปี่ยมคุณธรรม มุ่งสร้างเกียรติคุณ เชิดชูบรรพชน เข้มแข็งสามัคคี รักพวกพ้อง ใฝ่จรรยาอารยะ อารีมีน้ำใจ รักและให้เกียรติผู้คน เทิดทูนการศึกษา ขยันเรียนอย่างไม่รู้จักเหนื่อยยาก จิตวิญญาณ นิสัยและบุคลิกภาพดังกล่าวนี้ สามารถเห็นได้จากวิถีชีวิต ศิลปะ และวัฒนธรรมประเพณีของจีนแต้จิ๋วอย่างชัดเจน ด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมานี้ทำให้คนไทยโดยทั่วไปรับรู้แล้วเข้าใจว่าวัฒนธรรมของชาวจีนแต้จิ๋วคือภาพรวมของวัฒนธรรมจีนทั้งหมด

ประเพณีในวงจรชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋วในประเทศไทย

ประเพณีในวงจรชีวิต เป็นกิจกรรมที่บุคคลทั่วไปถือปฏิบัติต่อเนื่องกันมาตลอดชีวิต นับตั้งแต่กำเนิดจากครรภ์มารดาจนกระทั่งแตกดับไปจากโลก ประเพณีแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของวัฒนธรรมอันดีงามในเผ่าพันธุ์ตน มีบทบาทต่อมนุษย์หลายประการ คือเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นสิ่งควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคม เป็นสัญลักษณ์ชี้นำให้เข้าใจสาระสำคัญของชีวิต เป็นเครื่องผูกพันความเป็นพวกเดียวกัน และเป็นเครื่องมือผสมผสานความเชื่อต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ประเพณีเกิดจาดทัศนคติ ค่านิยมของคนในสังคม ทำให้เกิดการกระทำที่คนในสังคมนั้นเข้าใจว่าจะช่วยให้พ้นทุกข์และได้รับความสุขจากการที่เรากระทำต่าง ๆ คือพิธีกรรมในประเพณีนั่นเอง (ประชิด สกุณะพัฒน์.2546 :71) ในสังคมไทยประเภทของประเพณี สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทดังนี้

1. ประเพณีส่วนบุคคลหรือที่เรียกกันว่าประเพณีเกี่ยวกับชีวิต เป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย เช่นประเพณีทำขวัญเดือน พิธีเปลี่ยนผ่านวัย แต่งงาน วันเกิด งานศพ ฯลฯ

2. ประเพณีส่วนชุมชน ประเพณีที่คนในสังคมได้ปฏิบัติกันมาเป็นส่วนรวม ส่วนใหญ่เป็นประเพณีในเทศกาลต่าง ๆ และเกี่ยวข้องกับศาสนาและลัทธิความเชื่อ เช่น ตรุษจีน เช็งเม้ง สารทจีน ไหว้พระจันทร์ กินเจ ฯลฯ

3. ประเพณีส่วนรัฐบาล ประเพณีที่รัฐบาลจัดขึ้น รวมทั้งพระราชพิธีต่าง ๆ ที่พระมหากษัตริย์ทรงปฏิบัติพระราชกรณีกิจตามแบบโบราณราชประเพณีหรือตามที่ทรงมีพระราชประสงค์ให้จัดขึ้น

ครอบครัวชาวจีนแต้จิ๋วโพ้นทะเล และคนไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋วเป็นจำนวนมากก็ยังคงรักษาและสืบทอดประเพณีดั้งเดิมของตนเองไว้ได้อย่างดี ไม่ว่าจะเป็นประเพณีส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับชีวิต และประเพณีส่วนชุมชน พวกเขายังคงสืบทอดและปฏิบัติกันเรื่อยมา แม้ว่าจะมีรูปแบบพิธีกรรมที่ผิดแผกไปจากเดิมบ้าง แต่ก็ยังคงยึดในหลักและแก่นแห่งการปฏิบัติแบบเดิมเป็นส่วนใหญ่ ระเบียบประเพณีโดยทั่วไปของชาวจีนแต้จิ๋ว ที่เกี่ยวข้องกับการเกิด การแต่งงาน การตาย มีส่วนคล้ายกับกลุ่มจีนอื่น แต่ที่เด่นและน่าสนใจเป็นพิเศษของชาวจีนแต้จิ๋วคือ ประเพณีการเปลี่ยนผ่านวัย จากวัยเด็กเป็นวัยผู้ใหญ่ ประเพณีนี้เรียกตามภาษาจีนแต้จิ๋วว่า"ชุกฮวยฮึ้ง（出花园）" แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า "ออกจากสวนดอกไม้" ชาวจีนแต้จิ๋วถือว่าเด็กชายและหญิงเมื่ออายุครบ 15 ปีบริบูรณ์ เข้าสู่วัยหนุ่มสาว ควรเลิกเล่นในสวนดอกไม้ และต้องออกจากสวนดอกไม้เพื่อเข้าสู่สังคม วัตถุประสงค์หลัก เพื่อต้องการปลุกจิตสำนึกให้เด็กที่เริ่มย่างเข้าสู่วัยรุ่น เห็นความสำคัญของตนเอง รับรู้ที่จะมีความรับผิดชอบในหน้าที่ ต่อตนเองและครอบครัว เพื่อเตรียมตัวเตรียมใจ พร้อมที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ที่มีคุณภาพ ชาวจีนแต้จิ๋วจึงได้จัดมีพิธีแสดงตนเป็นผู้ใหญ่ให้กับเด็กขึ้นเพื่อแสดงความหมายเชิงสัญลักษณ์ให้เด็กได้ตระหนักในการเปลี่ยนผ่านวัยของตน พ่อแม่ชาวจีนแต้จิ๋วเมื่อถึงวัยที่บุตร-ธิดาของตนอายุครบตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็จะกระทำพิธีออกสวนดอกไม้ให้บุตร-ธิดาของตน พิธีนี้จะถูกจัดขึ้นในวันที่ 7 เดือนเจ็ดตามปฏิทินจันทรคติจีนของทุกปี ชาวแต้จิ๋วกำหนดให้วันนี้เป็นวันเกิดของแม่ซื้อ (กงพั้ว 公婆) เทวนารีผู้คุ้มครองและอุปถัมภ์เด็ก ในคติความเชื่อท้องถิ่นของชาวจีนแต้จิ๋วเชื่อว่า เด็กทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 15 ปีจะมีแม่ซื้อคอยคุ้มครองอุปถัมภ์ การไหว้แม่ซื้อในประเพณีออกสวนดอกไม้นั้น ถือ

เป็นการไหว้เพื่อระลึกในบุญคุณและขอบคุณที่แม่ซื้อได้คุ้มครองเด็กให้เติบใหญ่มาจนถึงวัยสิบห้าปี เป็นการไหว้ขอบคุณรอบสุดท้าย ซึ่งหลังจากนี้เด็กก็จะเข้าสู่การเปลี่ยนผ่านวัยจากเด็กเข้าสู่ผู้ใหญ่อย่างสมบูรณ์ สามารถดูแลตนเองตลอดจนสามารถพึงพาตนเองและดูแลคนในครอบครัวได้ ประเพณี"ชุกฮวยฮึ้งหรือประเพณีการออกสวนดอกไม้ " เป็นประเพณีเก่าแก่ที่คนแต้จิ๋วถือปฏิบัติกันมาตลอดกว่า 700 ปี (อดุลย์ รัตนมั่นเกษม.2558 : 275) ชาวจีนแต้จิ๋วในอำเภอเถ่งไฮ้ และเตี่ยอัง ในคืนก่อนวันประกอบพิธี จะให้ผู้เข้าประกอบพิธีอาบน้ำที่แช่ด้วยใบไม้และดอกไม้ 12 ชนิด วันทำพิธีต้องใส่เสื้อผ้าชุดใหม่ สวมเกี๊ยะสีแดง ผูกเอี๊ยม ไก่ที่จะนำมาประกอบพิธีก็จัดแยกตามเพศของผู้เข้าพิธี เด็กชายใช้ไก่ตัวผู้ เด็กหญิงใช้ไก่ตัวเมีย ในเขตอำเภอเหยี่ยวเพ้ง ก็มีการอาบน้ำแชกิ่งของต้นไม้มงคลเช่นกันในคืนวันก่อนเข้าพิธี วันพิธีในช่วงต้นพ่อแม่จะเตรียมอาหารมื้อพิเศษคือต้มเครื่องในหมู ที่มีทั้ง ไส้ กระเพาะ ตับ ไต หัวใจ ทำน้ำแกงใส่น้ำตาลเล็กน้อยให้ลูกกิน โดยแฝงความนัยในทำนองเปลี่ยนเครื่องในทั้งชุดเสมือนการเปลี่ยนความคิดจิตใจให้เป็นผู้ใหญ่ หลังจากนั้นก็จะทำพิธีไหว้แม่ซื้อ โดยของไหว้ก็จะเหมือนของไหว้ในพิธีเซ่นไหว้เจ้าทั่ว ๆ ไปของชาวจีนแต้จิ๋ว มีเนื้อสัตว์สามชนิด（三牲） ที่ขาดไม่ได้คือไก่ ไต่กิกหรือส้ม สื่อความหมายถึงความเป็นสิริมงคล ขนม น้ำชา กระดาษเงินกระดาษทอง การไหว้แม่ซื้อนั้นจะทำกันที่บ้านหรือศาลเจ้าก็ได้ พิธีกรรมไหว้แม่ซื้อหากกระทำที่บ้านจะประกอบพิธีภายในห้องนอนของเด็ก โดยเริ่มจากจัดวางของเซ่นไหว้ทั้งหมดลงไว้บนกระด้งไม้ไผ่สาน จากนั้นก็จะทำการอัญเชิญกระถางธูปของ "แม่ซื้อ" มาวางบนลงบนเตียงนอนของเด็ก ให้เด็กคุกเข่ากราบไหว้ที่หน้ากระด้ง ขอบคุณที่คุ้มครองรักษาดูแลตน หลังจากนั้นให้เด็กกระโดดข้ามกระด้งที่เต็มด้วยของไหว้นี้ กระโดดไปมาหลาย ๆ รอบ ระหว่างกระโดดนั้น มารดาของเด็กก็จะคอยกล่าวคำมงคลอวยพรให้เด็กตลอดเวลา หลังจากนั้นลาของไหว้แล้วนำเครื่องกระดาษพร้อมเก็บก้านธูปในกระถางธูปไปเผา ถือเป็นการไหว้ส่งและอำลาแม่ซื้อเป็นอันเสร็จสิ้นพิธีไหว้กงพั๊วหรือแม่ซื้อ ประเพณีการออกสวนดอกไม้หรือชุกฮวยฮึ้งของชาวจีนแต้จิ๋วนี้ ในแต่ละหมู่บ้านมีรายละเอียดขั้นตอนปลีกย่อยแตกต่างกันไป แต่สาระสำคัญของพิธีนี้ที่เหมือนกันคือ จัดเพื่อเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงการก้าวข้ามเปลี่ยนวัย ให้เด็กได้ตระหนักถึงความสำคัญของอายุและวัยที่เพิ่มขึ้น

ในประเทศไทยปัจจุบันที่วัดมังกรกมลาวาสได้มีการจัดประเพณีพิธีออกสวนดอกไม้รวมร่วมกันให้กับลูกหลานชาวจีนแต้จิ๋วในเขตกรุงเทพและใกล้เคียง ธรรมเนียมหลังจากพิธีไหว้แม่ซื้อแล้วเสร็จบางครอบครัวก็จะจัดเลี้ยงกันเองภายในครอบครัว เป็นงานเลี้ยงที่จัดขึ้นเพื่อต้อนรับ "ผู้ใหญ่คนใหม่ของคอบครัว ในครอบครัวที่พิถีพิถันจะจัดอาหารไว้ถึง 12 อย่าง ที่ขาดไม่ได้คือไก่ต้ม นอกนั้นก็มีตับหมูและไข่ต้มย้อมสีแดง ส่วนผักก็จะมีต้นกระเทียมขึ้นฉ่าย ต้นหอมและเก๋าฮะ ซึ่งเป็นผักพื้นเมืองในเขตแต้จิ๋ว การให้ผู้ใหญ่คนใหม่กินผัก 4 ชนิดนี้มีนัยยะคือการถือเคล็ดมงคลตามชื่อของผัก ต้นกระเทียม ในภาษาแต้จิ๋วเรียกว่า "สิ่ง（蒜）" ไปพ้องเสียงกับคำที่มีความหมายว่าคำนวญหรือคิดอ่านวางแผน（算） อวยพรให้รู้จักคิดอ่าน ฉลาดหลักแหลม กินขึ้นฉ่าย ในภาษาแต้จิ๋ว "ขึ้นฉ่าย（芹菜） " ไปพ้องเสียงกับคำที่มีความหมายว่าขยันขันแข็ง มีมานะพากเพียร（勤） เมื่อกินขึ้นฉ่ายแล้วก็จะต้องขยันขันแข็ง ต้นหอมในภาษาจีนแต้จิ๋วไปพ้องเสียงกับคำที่มีความหมายว่าฉลาดหลักแหลมเมื่อกินต้นหอมแล้วก็จะได้มีสติปัญญาที่ฉลาดหลักแหลม ส่วนผักชนิดสุดท้ายคือ "เก๋าฮะ（厚合）" ผักนี้ไปพ้องกับคำที่มีความหมายว่าเป็นที่รักหรือชื่นชอบ（与人人合得来）ผู้ใหญ่คนใหม่เมื่อกินผักนี้ไปแล้วก็จะได้มีแต่คนรักและเมตตา อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ไก่ต้มเป็นอาหารที่สำคัญและขาดไม่ได้ในประเพณีนี้ ธรรมเนียมแต้จิ๋วผู้ที่เข้าพิธีชุกฮวยฮึ้ง ต้องนั่งหัวโต๊ะและกิน "หัวไก่" (ตามจริงแล้วเพียงแค่กัดหัวไก่พอเป็นพิธี) และบุตรชายเท่านั้นที่มีโอกาสได้กิน"หัวไก่" โดยจะใช้ไก่ตัวผู้ แต่ในบางท้องถิ่นในแถบแต้จิ๋วก็ให้ลูกสาวกิน"หัวไก่" ด้วยเช่นกันแต่ต้องเป็นไก่ตัวเมีย ถือเป็นสิทธิ์พิเศษของเจ้าของงานเลี้ยง และสิทธิพิเศษอีกอย่างคือ ในการรับประทานอาหารมื้อนี้ก็จะได้ลงมือกินอาหารแต่ละจานเป็นคำแรกก่อนทุกคน ประเพณีการกินหัวไก่นี้มีเรื่องเล่าว่า ในสมัยราชวงศ์หมิง ที่เมืองไห่เอี๊ยง（海阳县）ของแต้จิ๋ว (ปัจจุบันคืออำเภอเตี้ยอัง 潮安县) มีบุรุษนายหนึ่งนามว่า ลิ้มไต่คิม (林大钦) เป็นชายหนุ่มที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความเป็นเลิศในด้านอักษรศาสตร์ และบทกวีโบราณต่าง ๆ วันหนึ่งหนุ่มแซ่ลิ้มนายนี้ได้บังเอิญไปแต่งกลอนวรรคต่อจากที่ผู้เฒ่าท่านหนึ่งแต่งค้างไว้ เมื่อผู้เฒ่าท่านนั้นได้อ่านวรรคที่ลิ้มไต่คิมแต่งต่อก็ถูกอกถูกใจเป็นยิ่งนักถึงกับกล่าวชมไม่ขาดปาก และได้มอบไก่ตัวผู้ให้หนึ่งตัวเพื่อเป็นของกำนัล เมื่อไต่คิมกลับถึงบ้าน ก็ได้นำไก่ตัวที่ได้รับมานี้ประกอบเป็นอาหารเย็นในค่ำนั้น ระหว่างการรับประทานอาหารค่ำนั้น มารดาของเขาก็ได้กล่าวชื่นชมบุตรชายที่มีความสามารถอีกคำรบ จึงได้ให้หัวไก่ที่เป็นอาหารในมื้อนั้นมอบเป็นรางวัลพร้อมทั้งกล่าวอวยพรให้บุตรชายสอบได้จอหงวน (ลักษณะของหัวไก่ที่มีหงอน ชาวจีนแต้จิ๋วมองว่าหงอนบนหัวไก่นี้คล้ายกับหมวกของขุนนางที่มียศ มีตำแหน่ง จึงถือเป็นสัญลักษณ์มงคลประการหนึ่ง) จำเนียรกาลต่อมาลิ้มไต่คิมก็สอบได้เป็นจอหงวนตามที่มารดาของตนได้อวยพรไว้ และเป็นจอหงวนเพียงผู้เดียวในประวัติศาสตร์ของเมืองแต้จิ๋ว ลิ้มไต่คิมเกิดระหว่างปี ค.ศ.1510 ถึง 1544 เป็นจอหงวนในรัชสมัยจักรพรรดิเกียเจ๋ง (嘉靖) ปีที่ 10 แห่งราชวงศ์หมิง ชื่อรองเก๊งฮู (敬夫) ฉายาตังโพ่ว (东莆) เป็นคนหมู่บ้านซัวเตา ตังโพ่วโตว อำเภอไห่เอี๊ยง (海阳县东莆都山兜村) เกิดปี ค.ศ.1532 อายุ 21 สอบได้จอหงวน ปี คศ.1540 มารดาของเขาเสียชีวิต ลิ้มไต่คิมเสียใจมากถึงขนาดตรอมใจและเริ่มป่วยกระเสาะกระแสะเรื่อยมา เนื่องจากความรู้สึกผิดว่าตนยังไม่ได้ทดแทนคุณมารดาได้ดีพอ ในปี ค.ศ. 1544 "ลิ้มไต่คิม" จอหงวนหนึ่งเดียวของเมืองแต้จิ๋วก็ได้เสียชีวิตลงอย่างสงบด้วยวัยเพียง 35 ปี (潮州市人民政府.2012 : Online) ธรรมเนียมการกินหัวไก่นี้จึงกลายเป็นธรรมเนียมสำคัญที่ขาดไม่ได้ในประเพณีชุกฮวยฮึ้ง โดยสื่อความหมายอวยพรให้ผู้เข้าพิธีนั้นประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนผ่านช่วงวัย เสมือนการตอกย้ำให้เด็กเข้าใจในวัยและหน้าที่ที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว การจะมาวิ่งเล่นสนุกสนานเหมือนเมื่อครั้งเยาว์วัยนั้นจำต้องเลิกไป เพราะสถานภาพและบทบาทของตนได้เปลี่ยนไป เด็กชาวแต้จิ๋วทุกคนเมื่อผ่านพิธีนี้แล้วจะมีสิทธิและหน้าที่ในทุกด้านอย่างผู้ใหญ่คนหนึ่ง

ประเพณีในวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋วนอกจากประเพณีออกสวนดอกไม้หรือชุกฮวยฮึ้งที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวแล้ว ยังมีประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวงจรชีวิตในหลากหลายมิติ ตั้งแต่เกิดจนถึงตายอีกมากมายไม่ว่าจะเป็นประเพณี การทำขวัญเดือน การหมั้น การแต่งงาน การดูฤกษ์ยาม งานศพ งานงิ้ว การไหว้ขอบคุณเทพเจ้าในช่วงปลายปี และการเซ่นไหว้ในเทศกาลต่าง ๆ ฯลฯ เหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็นถึงค่านิยม ความหมายและความสำคัญในวิถีชีวิตแตกต่างกันไป สะท้อนและสำแดงตัวตนความเป็นแต้จิ๋วได้อย่างดียิ่ง

บทสรุป

คนจีนโพ้นทะเลในประเทศไทยห้ากลุ่มใหญ่ กลุ่มชาวจีนแต้จิ๋วมีจำนวนประชากรมากที่สุด วัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋ว จากอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันนั้นจึงปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไปในสังคมไทย และมีอิทธิพลกับคนไทยมากมาย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของ ภาษา อาหาร พิธีกรรม ค่านิยม ความเชื่อ ฯลฯ จนทำให้คนไทยหลายต่อหลายคนเข้าใจและมองว่าวัฒนธรรมของชาวจีนแต้จิ๋ว คือตัวแทนของวัฒนธรรมจีนทั้งหมด ในปัจจุบันมีคนไทยจำนวนมากได้ศึกษาและเรียนรู้วัฒนธรรมจีนผ่านการเรียนภาษาจีนและจากสื่อต่าง ๆ ทำให้เข้าใจและรับรู้ว่าแต้จิ๋วเป็นเพียงจีนกลุ่มน้อยในจีน แต่ก็ยิ่งใหญ่ด้วยชื่อเสียงที่โด่งดังไปทั่วประเทศจีนและทั่วโลก ไม่เป็นรองจีนอื่นที่มีคนมากกว่า คนแต้จิ๋วยิ่งใหญ่ด้วยสติปัญญา ความปราดเปรื่องปรีชา ความรู้ความสามารถ และความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง มีภาษาและศิลปวัฒนธรรมของตัวเองโดดเด่นเป็นที่รู้จักกันทั่วไป ในประเทศไทยมีคนไทยเชื้อสายจีนซึ่งเป็นลูกหลานของชาวจีนแต้จิ๋วจำนวนมากที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและหน้าที่การงาน พวกเขาเหล่านี้มีบทบาทต่าง ๆ ที่สำคัญในสังคมไทย และยังเป็นอีกหนึ่งกำลังในการร่วมกันขับเคลื่อนพัฒนาความเจริญของประเทศไทยอีกด้วย

บรรณานุกรม

ชัชวาลย์ นิรมิตวิจิตร. (2546) เกียรติประวัติชาวไทยเชื้อสายจีน. กรุงเทพมหานคร : อินฟอร์มีเดียแอนด์พับลิเคชั่น.

ต้วนลี่เซิง. (2534) "การค้นคว้าขั้นต้นเกี่ยวกับเรื่องเมืองจางหลินของอำเภอเฉิงห่าย เรือหัวแดง และการอพยพไปอยู่สยามของคนแต้จิ๋ว" สุภางค์ จันทวานิช บรรณาธิการ ชาวจีนแต้จิ๋วในประเทศไทยและในภูมิลำเนาเดิมที่เฉาซัน : สมัยที่หนึ่งท่าเรือจางหลิน (2310-2393) หน้า 20.กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ถาวร สิกขโกศล. (2554) แต้จิ๋ว :จีนกลุ่มน้อยที่ยิ่งใหญ่. กรุงเทพมหานคร : มติชน.

ถาวร สิกขโกศล. (2557) เทศกาลจีนและการเซ่นไหว้.กรุงเทพมหานคร : มติชน.

ประชาชาติธุรกิจ. (ม.ป.ป.) พลิกตำนานต้นเค้า 50 แซ่. กรุงเทพมหานคร : ประชาชาติธุรกิจ.

ประชิด สกุณพัฒน์. (2546) วัฒนธรรมพื้นบ้านและประเพณีไทย. กรุงเทพมหานคร : ภูมิปัญญา

ภูวดล ทรงประเสริฐ. (2545) The Overseas Chinese. : ลอดลายมังกรโพ้นทะเล. กรุงเทพมหานคร : เลิฟแอนด์

ภูวดล ทรงประเสริฐ. (2547) จีนโพ้นทะเลสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : แบรนด์เอจ.

ภารดี มหาขันธ์. (2554) ตระกูลแซ่ในจังหวัดชลบุรี : วิถีและพลัง.ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา

ยุวดี ต้นสกุลรุ่งเรือง. (2543) จากอาสำถึงหยำฉ่าตำนานคนกวางตุ้งกรุงสยาม. พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพมหานคร : ร้านนายอินทร์.

วรศักดิ์ มหัทธโนบล, สุภางค์ จันทวานิช บรรณาธิการ.(2539) ชาวจีนแต้จิ๋วในประเทศไทยและภูมิลำเนาเดิมที่เฉาซันสมัยที่ 2 ท่าเรือซ่านโถว ค.ศ.1860-1949. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

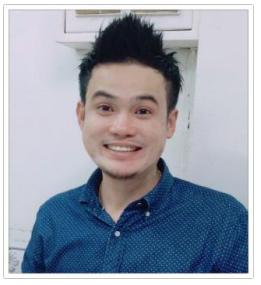
แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. (2548) วัฒนธรรมในสังคมไทย.กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สกินเนอร์,วิลเลียม จี. (2548) สังคมจีนในประเทศไทย.พิมพ์ครั้งที่ 2. (พรรณี ฉัตรพลรักษ์ และคนอื่น ๆ .แปล). กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

อดุลย์ รัตนมั่นเกษม. (2557) คนแต้จิ๋ว.กรุงเทพมหานคร : มติชน.

อดุลย์ รัตนมั่นเกษม. (2558) วัฒนธรรมแต้จิ๋ว.กรุงเทพมหานคر : แสงดาว

潮州市人民政府. (2012) 潮籍名人. (Online) Available : http://www.chaozhou.gov.cn

Name and Surname（姓名）：
Thantakron sangkapipattanakul

Highest Education（最高学历）：
Master's degree

University or Agency（任职院校或单位）：
Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）：
Modern Chinese Literature

Address（地址）：
Huachiew Chalermprakiet University
18 18 Debaratna Rd, Bang Chalong, Bang Phli District, Samut Prakan 10540

泰国宫廷文学演变研究
——分析中国文化对诗琳通公主文学创作与作品翻译的影响
A STUDY ON THE EVOLUTION OF THAI COURT LITERATURE:
Analysis of the influence of Chinese culture on Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn's literary creation and translation

赵平
ZHAO PING
华侨崇圣大学、中国学学院
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail: zhaoping1880@gmail.com
Received: 28 September 2020 / Revised: 23 November 2020 / Accepted: 14 June 2021

摘要

在泰国文学从古代文学进入现当代文学的历史长河中，泰国文学发生了一系列的演变。以宫廷文人为古代文学主要创作群体的宫廷文学，到现代文学时逐渐地失去了泰国文学的主导地位，从泰国文坛上悄然退出，取而代之的是大众文学，来自民间的作家开始主导了泰国文学。论文通过对泰国文学发展变化的研究，分析了中国文化对诗琳通公主在文学创作和文学作品翻译方面的影响。论文以泰国文学体裁和题材的演变，散文游记的演变和对中国文学作品翻译的演变为主要研究对象，概况了泰国文学发展的脉络，说明了泰国文学发展的历史背景，分析了宫廷文学的演变原因。随着历史的发展，泰国宫廷文学作家作为一个整体作家群，逐渐退出了泰国文坛。泰国大量的现代文学作品开始出自于民间作家之手，而来自宫廷的文学作品已不多见。然而宫廷作家的文学创作并没有完全停止。到了 20 世纪 80 年代，泰国曼谷九世王的女儿诗琳通公主成为了当代宫廷作家的代表和来自宫廷的主要文学作家。在中国文化的影响下，诗琳通公主不仅创作了不少散文游记，也翻译了不少中国现当代文学作品。诗琳通公主成为了中泰文化交流的推动者，中泰文学融合的促进者，以及中泰两国人民友好交往的使者。

关键词：泰国宫廷文学演变　诗琳通公主　中国文化　文学创作　翻译文学

ABSTRACT

In the long history of Thai literature from ancient literature to modern and contemporary literature, Thai literature has undergone a series of evolutions. The court literature, with court literati as the main creative group of ancient literature, gradually lost the dominant position of

Thai literature in modern literature. It quietly withdrew from the Thai literary scene and replaced it with popular literature. Folk writers began to dominate Thai literature.

The thesis analyzes the influence of Chinese culture on Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn's literary creation and translation of literary works through the study of the development and changes of Thai literature. The thesis takes the evolution of Thai literary genre and subject matter, the evolution of prose travel notes and the evolution of translation of Chinese literary works as the main research objects. It outlines the context of the development of Thai literature, explains the historical background of the development of Thai literature and analyzes the reasons for the evolution of court literature.

With the development of history, Thai court literary writers as a whole group of writers gradually withdrew from the Thai literary world. A large number of modern Thai literary works began to come from the hands of folk writers, while literary works from the court are rare. However, the literary creation of court writers did not stop completely. In the 1980s, Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn, the daughter of King IX of Bangkok became the representative of contemporary court writers and the main literary writer from the court. Under the influence of Chinese culture, Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn not only wrote many prose travel notes, but also translated many modern and contemporary Chinese literary works. Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn became the promoter of cultural exchanges between China and Thailand, the promoter of the integration of Chinese and Thai literature, and the messenger of friendly exchanges between the people of China and Thailand.

Keywords: The evolution of Thai court literature, Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn, Chinese culture, Literary creation, Translated literature

引言

在泰国文学从古代文学进入现代当代文学时期，泰国文学发生了一系列的演变。以宫廷文人为古代文学主要创作群体的宫廷文学，到现代文学时逐渐地失去了泰国文学的主导地位，从泰国文坛上退出，取而代之的是以民间作家为主导的大众文学。宫廷文学的演变主要发生在两个时期：一是在泰国文学从古代文学向现代文学发展的转型期，一是在国家政治体制的改变时期。

一、在文学方面：由于在泰国四世王、五世王和六世王时期对外向西方学习，对内进行了一些改革，当泰国文学的发展进入现代文学时期，西方现代文学作品被大量翻译到泰国，泰国读者对西方现代小说这种体裁带来的多种文学题材的故事非常欢迎，被广大读者所接受。这种读者反映也推动了泰国作家对小说这种体裁创作的模仿、借鉴和创新。他们从西方文学中学习小说的创作模式和手法，导致了以小说、散文体裁为主的泰国现代文学取代了过去以诗歌和戏剧体裁为主

的泰国古代文学的创作模式。在泰国文学的转型期，泰国宫廷作家作为一个整体，没有跟上泰国文学转型期发展的步伐，在文学创作上没有与时俱进，在泰国文学发展的转型期被历史所淘汰，逐渐脱离了泰国文学发展的主流。在泰国现代文学时期，宫廷作家群作为一个整体，悄然退出了泰国的文坛，被新崛起的泰国民间作家群所取代。在这些民间作家中中包括一些有皇亲国戚或贵族家庭背景的作家。他们并没有在宫廷里从事过的文学创作，不属于宫廷作家群的范畴，如著名作家克立·巴莫、多迈索、蒙昭·阿卡丹庚和尼米蒙空·纳瓦拉等。当他们在现代文学时期展现其文学才华时，宫廷作家群已经解体并退出了文坛。他们和普通家庭背景的广大民间作家一道，为泰国现代文学的发展做出了自己的成就，推动了泰国文学的发展。

二、在国家政治体制方面：1932 年 6 月 24 日，泰国发生了君主立宪的政变，几百年的封建君主统治被君主立宪制所取代。由于泰国传统国家体制的改变，在新的体制下，不少宫廷人员离开了皇宫，也包括一些宫廷作家。这也是导致宫廷作家群解体的一个重要因素。

泰国文学的转型和政治体制的改变是导致宫廷文学演变的两个主要因素。泰国宫廷文学被大众文学所代替，泰国文学的创作主体也从宫廷作家群转到了民间作家群。泰国大量的现代文学作品出自民间作家之手，来自宫廷的现当代文学作品在文学市场上已经很少见了。然而来自宫廷作家的文学创作并没有完全消失。到了 20 世纪 80 年代，以泰国九世王的女儿诗琳通公主为代表的当代宫廷作家，在中国文化和文学的影响下，在新的历史时代，以新的形象和新的特点，延续着宫廷文学。

一、中国文化对诗琳通公主的影响

1. 诗琳通公主的文学之路

诗琳通泰国公主 1955 年 4 月 2 日出生，她是泰国九世王普密蓬·阿杜德的次女，诗丽吉·吉滴耶功王后的第三个孩子。诗琳通公主经常跟随国王和王后到泰国各地巡视，协助普密蓬国王进行慈善活动，代表国王出席重要的国事活动和仪式。1968 年，她在小学毕业考试中取得全泰国第一的成绩；1973 年她参加高考，以总分全国第四名的成绩考入泰国最高学府朱拉隆功大学语言文学系。大学期间诗琳通诗公主选修了泰国文学、历史、巴利文、梵文等专业。1976 年，她毕业于朱拉隆功大学，获得语言文学学士学位，并获得连续 4 年全系考试第一的金质奖章。1979 年，她获得朱拉隆功大学东方语铭文专业硕士学位；1980 年获艺术大学东方文字考古学硕士、朱拉隆功大学梵文一巴利文专业硕士学位。1986 年又获得诗纳卡林威洛大学教育发展学专业博士学位。此外，她还是中国复旦大学、武汉大学、广西民族大学、华侨大学、四川大学、成都大学、西南大学、山东大学等高校的名誉教授。1991 年，作为中华文化研究项目奖学金的获得者，诗琳通公主曾在北京大进行学习研究，被授予名誉博士学位。

诗琳通公主对中国文化产生兴趣，得益于诗丽吉王后的建议。诗丽吉王后喜欢音乐和语文，对东方国家特别是中国、柬埔寨、越南等近邻国家的语言文化很感兴趣。诗琳通公主先后师从中国大使馆选派的 9 位资深中文教师，研习中文和中国文化。诗琳通公主学习了汉语拼音、普通话和

中文简体字。诗琳通公主不仅学习汉语，还学习了中国的传统诗词书画，曾经翻译过 100 多首唐诗宋词。写下近 11 篇访问中国的游记，翻译了近 10 部中国现当代文学作品。在诗琳通公主的影响下泰国掀起了“中国文化热”。同时，诗琳通公主著书立说，向泰国人民介绍中国，为增进中泰两国人民的相互了解和友谊做出了卓越的贡献，成为中泰友好使者。诗琳通公主热爱汉语学习推动了泰国人学习汉语的热潮。在诗琳通公主的促进下，泰国汉语教学与国际交流教育交流，成立了王室奖学金和促进了孔子学院的成立。泰国的汉语教育因此蓬勃发展。目前在泰国已经有多达 2000 多所学校开办了汉语学校课程，学习汉语的人数也增至 70 多万人。(泸江泰语, [online],2020)

2. 诗琳通公主的文学创作

泰国古代文学早期受到印度文学的影响，印度文学也是泰国宫廷文学的主要创作源泉。当宫廷文学随着历史的发展退出泰国文学的主导地位后，中国古代诗歌影响了具有泰国宫廷作家身份的诗琳通公主。中国古代诗歌不仅被翻译成了泰文，还与泰国文化相结合，被发展成唱词，赋予了中国古典诗的新意，融入了泰中之间的友好之情，融合了泰中文化交流的元素。诗琳通公主成为了宫廷当代作家的代表。诗琳通公主说：“中国古诗是没有颜色的画，画是没有声音的诗。”诗琳通公主曾于 1987 年 7 月 26 日写信给友人，信中提到她在澳大利亚曾参访了一间中国文物的收藏室，看见墙上贴有《春晓》的诗句，然后便把这首诗译成 I 泰文。《春晓》是唐代著名诗人孟浩然的代表作。诗琳通公主把这首五言律诗翻译成了泰文，即：

春 晓 (ชุนเสียว)

春眠不觉晓， ชุนเทียนนอนได้ไปถึงเช้า
处处闻啼鸟。 ทุกแห่งเราได้ยินปักษา
夜来风雨声， คำคือเสียงลมฝนพัดมา
花落知多少。 ดอกไม้ร่วงไม่รู้ว่าเท่าใด

(泸江泰语, [online], 2020)

后来，泰国帕特雅拉民乐团（วงดนตรีพาทยรัตน์）的指挥请诗琳通公主写一首具有中国文化风格的泰国古典乐曲《采桃花》。诗琳通公主将译好多年的《春晓》交给了他们，还按《春晓》之韵增加了三篇唱词，与《采桃花》的风格相契合，这样中国古典诗词《春晓》成为了泰国古典乐曲《采桃花》的第一段唱词（景宁新闻网，[online]2020）。 针对此事，诗琳通公主写道：“所有的好花都是表达心灵的好工具，而采花的目的是为了赠给对方，增进中泰友谊”。1990 年 5 月初，诗琳通公主完成了《采桃花》唱词。《采桃花》（泰语：จีนเด็ดดอกไม้），原名《读孟浩然诗感兴》，是一首泰语诗歌，共分为四段。1990 年由诗琳通公主所赋，1996 年由北京大学泰语专业教授裴晓睿把它翻译为五言绝句。（bclc-tu, [online],2017）

《采桃花》最早收录于诗琳通公主所著作的《琢玉诗词》中，第一段为曾经翻译的孟浩然诗句《春晓》，后三段为公主自己根据原作风格而创作的诗句（维基百科，[online],2020）。其最后一句是歌颂中泰友谊的祝福诗，其中“中泰手足情，绵延千秋好”流传较广。

采桃花

春眠不觉晓，处处闻啼鸟；夜来风雨声，花落知多少。
花繁须早折，勿待香韵消；花浓情亦重，君心爽且豪。
友情深如海，前程万里遥；妩紫嫣红日，春园竞多娇。
中泰手足情，绵延千秋好；撷花相馈赠，家国更妖娆。

（维基百科，[online],2020）

诗琳通公主除了翻译中国著名古代诗外，还学习写中国古典诗。《长城游》又名《泰中自古是近邻》，1981 年诗琳通公主首次访问中国时写了这首七言诗。诗中描述中国和泰国从古至今亲如一家的友谊。这首七言诗是：

长城游

泰中自古是近邻，两国人民友谊情；
今后往来更密切，传统关系更昌明。

（维基百科，[online],2020）

图 1 诗琳通的短篇小说《顽皮透顶的盖珥》

诗琳通公主在文学、音乐、绘画方面很有造诣，著有《顽皮透顶的盖珥》等多种小说、散文和诗歌作品。1983 年中国出版了诗琳通公主的儿童小说《顽皮透顶的盖洱》。1984 年和 1985 年先后在中国的《儿童文学》发表了她的儿童诗《小草的歌》（外三首）和《跟随父亲的脚步》（外五首）。《顽皮透顶的盖珥》，原名《แก้วจอนแก่น》，是泰国作家菀盖珥著作的儿童文学作品，初次出版于 1978 年。1983 年有中文版出版。 续作是《淘气过人的盖珥》（แก้วจอมซน），于 1983 年初版。菀盖珥（แว่นแก้ว， Waen Kaew）是泰国诗琳通公主的笔名之一，其泰语含义为“玻璃镜”，同时也是伞形天胡荽（Hydrocotyle umbellata）的俗名，也是人们常说的香菜。此外诗琳通公主还曾用过“鹅卵石”（ก้อนหินก้อนกรวด）、“小宝贝”（หนูน้อย）、“班丹”（บันดาล）等笔名。《顽皮透顶的盖珥》讲述了小学四年级女生盖珥的有趣故事，全书共有 23 篇，均改编自作者小时候的亲身经历。盖珥（แก้ว）是书中的主角，住在泰国的一个普通家庭，有一个姐姐和一个妹妹。其原型为作者自己。凯姐（พี่ไก่）是盖珥的姐姐，戴着红色框架的圆形眼镜。 蕾妹（น้อง

เล็ก）是盖珥的妹妹。在中文版译本中，这些故事的前面增加了诗琳通公主本人为中文译本写的前言、陈伯吹的《闪光美妙的画卷》和原书前言（Bilibili 网站，[online],2020）。

除此以外，诗琳通公主对中国现当代文学作品也很感兴趣，前后翻译了多部中国小说，其中有老舍、巴金的作品。另外还翻译了一些中国女性文学作品，如铁凝、池莉、方方、川妮、迟子建和严歌苓等著名作家的作品。除了翻译中国当代文学作品外，诗琳通公主还写了不少散文游记。这些游记反映了诗琳通公主对中国传统文化和历史的认识和感受，对中国人民生活的了解，以及对泰中文化交流的促进。

二、宫廷文学游记的发展演变

在泰国古代文学时期，不同王朝时期的宫廷作家也写不少游记和记行诗。如：

——**大城王朝：**有乃梯的《哈林奔猜克隆体记行诗》，后期有探马堤贝王子的《卡普纪行记》。

——**吞武里王朝：**有披耶玛哈奴帕的有格伦摆体写的《广东记行诗》。

——**曼谷王朝：有关游记作品包括：**

◇一世王的《战缅甸塔丁当记行诗》。

◇二世王时期有乃纳林吞提贝的《纳林克隆记行诗》。

◇三世王时期有帕昭功姆銮翁沙堤腊沙尼德的《素攀记行诗》。

◇四世王时期有顺吞浦写的《格亮城记行诗》、《随驾记行诗》和《金山寺记行诗》等 8 首记行诗；还有蒙拉措泰的《伦敦纪行诗》、玛哈勒的《帕巴统记行诗》、《特瓦拉瓦迪记行诗》、《古都记行诗》和《巴塔维记行诗》。

◇五世王时期有丹隆亲的《佛城游记》、《1889 年缅甸游记》和《马来角游记》。

◇六世王时期有銮探马皮门的《洛寺记行诗》。（栾文华，[online],1998）

到了 20 世纪末，由于对中国历史和文化的热爱，诗琳通公主积极从事中泰两国友好事业。在去中国进行友好访问后，诗琳通公主写了一些在中国参观访问后的游记。（见表 1）

表 1　诗琳通公主撰写的访问中国的游记

游　记			年 月	说　明
1	《踏访龙的国土》	ย่ำแดนมังกร	1981	访问中国
2	《平沙万里行》	งไกลในรอยทราย	1990	访问游览丝绸之路
3	《追随人参的线索》	แกะรอยโสม	1991	访问中国、韩国、朝鲜
4	《“爱”是什么？》	'ไอรัก' คืออะไร?	1993	访问中国和蒙古
5	《云雾中的雪花》	เกล็ดหิมะในสายหมอก	1994	访问东北
6	《云南白云下》	ใต้เมฆที่เมฆใต้	1995	访问云南
7	《归还中华领土》	คืนถิ่นจีนใหญ่	1998	访问香港
8	《清清长江水》	เย็นสบายชายน้ำ	1997	访问长江流域地区
9	《江南好》	เจียงหนานแสนงาม	2000	访问中国江南

游　　记			年 月	说　明
10	《黄河文明》	หวงเหออู่อารยธรรม	2001	访问黄河流域地区
11	《源泉、俊崖、沙漠》	ต้นน้ำ ภูผา และป่าทราย	2005	访问中国

资料来源：维基百科：诗琳通公主御作列表 （ [online],2020）

1981 年，应中国政府邀请，诗琳通公主访问中国，回国后将在中国的所见所闻用泰中两国文字撰写成书，取名为《踏访龙的国土》，为泰国人民了解中国打开了一扇窗口。1990 年 4 月，诗琳通公主踏访了中国的古代丝绸之路，之后撰写了《平沙万里行》。1994 年 1 月，她访问了中国东北，归国后写就《雾里霜挂/云雾中的雪花》。1995 年 2 月底 3 月初，她在又一次的中国之行中访问了云南，归国后写下《云南白云下》。1997 年 6 月底 7 月初，她访问了香港，参加了香港回归中国的盛大庆典，归国后写下了《归还中华领土》等游记（凤凰网，[online],2013）。把泰国古代宫廷文学的记行诗与泰国当代宫廷文学中诗琳通公主的游记相比较，有以下几个变化：

1. 书写地点的变化

在泰国古代文学中，记行诗写的地方主要是在泰国境内，写国外地点的很少。写国外地方的主要有四世王的《伦敦纪行诗》和五世王的《1889 年缅甸游记》等。在泰国当代文学中，1980 年-2008 年期间，仅诗琳通公主就访问了至少 35 个国家，写了 40 多篇游记。绝大部分游记写的是她在国外访问游览的情况，当地的历史文化，风土人情和感想，其中访问中国的次数最多，写的游记也最多，有 11 篇。访问老挝的有 7 篇，法国的有 6 篇，新加坡和德国的各有 2 篇，其它国家都是 1 篇。有些游记里同时写了几个国家（见图 2）。在泰国当代宫廷文学里，之所以诗琳通公主的游记中写的大都是国外的情况，其主要原因有两个：一是因为历史的发展和国际环境发生了很大的变化。在 19 世纪和 20 世纪初，泰国君主和王室成员在古代活动的范围由于当时的国内外环的境和国际交往情况，都不像现在那样便利和广泛，也不像如今那样与很多国家建立了友好交往的关系。二是因为这些游记都是由诗琳通公主在 1980-2008 年期间所撰写的。诗琳通公主出访的年代，世界已经进入了 20 世纪末和 21 世纪，泰国与很多国家建立了友好关系。而中国在改革开放中经济发展迅速，如今已经成为世界第二大经济体，尤其是与东盟国家建立了良好的国家关系，

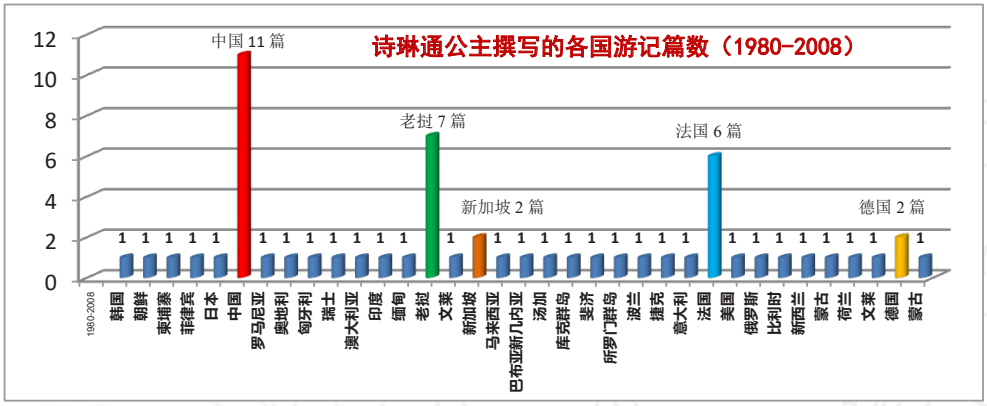

图 2　诗琳通公主撰写的各国游记篇数（1980-2008），资料来源：维基百科[online]

特别是与泰国和泰国王室建立了两国一家亲的友好关系。诗琳通公主是泰国王室中第一个访问中国的成员。之后，泰国王后和多位王室成员也去了中国访问。同时，中国政府首脑多次访问了泰国。中泰两国的经贸关系和政治关系不断发展。这些因素让诗琳通公主对中国文化产生了很大的兴趣，促使她对中国进行了多次访问，从而写下了不少访问中国的游记。从图 2 中不难看到在出国访问中，诗琳通公主去中国的次数最多，写的访问中国的游记也最多。泰国与中国的友好关系不仅反映在政治和经贸方面，也反映在文化交流方面。目前可以代表宫廷文学的作家只有诗琳通公主。显然，国际国内政治经济环境的改变，泰国与各国友好关系的加强，特别是与中国文化交流的深入和广泛，是影响泰国宫廷文学中游记地点变化的主要原因。

2. 记行诗向游记的发展变化

在泰国文学中，记行诗与游记是有区别的。在记行方面，记行诗与游记有共同之处，都要书写从一地到远方的情形。但在内容上记行诗更有“抒情”的特点和色彩，以抒发诗人自己内心情感为主，即以“抒情为主”而不是以“抒行为主”。记行诗的特点是记载、描写和说明一路的文化、民俗和风土人情。在泰国古代文学早期，记行诗是泰国诗人离开一地或离别自己所爱的女人远行时，所写的表达自己内心感情的一种抒情诗，兴起于大城王朝初期。当时不叫“记行诗”，叫伤怀诗，如《克隆伤怀诗》。到了曼谷王朝初期，记行诗的称呼才流行了起来。记行诗的诗体比较自由，可以用不同的格律来写，如卡普、格伦、克隆和禅等均可（栾文华，1998:71）。记行诗，顾名思义要“记行”，但更要抒情，抒离别之情中的“苦”，抒想念之情中的“思”，抒爱慕之情中的“恋”。如在泰国著名诗人顺吞蒲的《伊瑙记行诗》里，就把文学名著中男女主人公离别的故事写成了记行诗。

记行诗的内容随着泰国文学的发展也发生了变化。早期的记行诗是记“情”多于记“行”，后来发展成记“行”多于记“情”。如 1781 年吞武里王朝向中国派遣了一个使团，披耶玛哈奴帕作为使团成员之一，把这次中国之行写成了《广东记行诗》。作品以格伦摆诗体记录了出使中国的情形。诗句通俗、易懂，文词优美，生动有趣。（栾文华，1998:46）另外，也有一些记行诗记载了国王出巡时的情形。如顺吞浦写的《随驾记行诗》等。后来，记行诗演变成了记游诗和行旅诗，在内容上把描述个人游历的见闻和感受与表达思亲怀乡之情相融合，在描写手法上把叙事和抒情相结合。

在泰国古代文学向现代文学演变中，以诗歌为主导的文学形式逐渐被以小说和散文为主导的文学形式所取代。为了更好地描写和书写参观访问和旅游方面的内容，古代文学中记行诗这种有格律特点的体裁，已经不能更好地承载以上内容，逐渐向游记这种散文体裁转变。游记顾名思义，指记述游览经历的文章。游记有带议论色彩的，如中国古代文学中范仲淹的《岳阳楼记》、王安石的《游褒禅山记》；有带科学色彩的，如郦道元的《三峡》；有带抒情色彩的，如柳宗元的《小石潭记》、欧阳修的《醉翁亭记》等。在现当代文学中，游记被赋予了历史与人文内涵，游记可以分

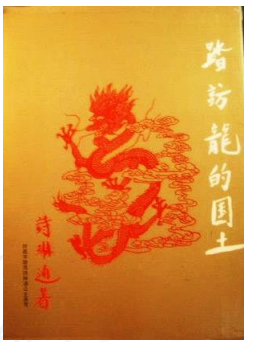

图 3 《踏访龙的国土》

为很多种。以记录行程为主的是记叙型游记；以抒发感情为主的是抒情型游记；以描绘景物、景观为主的是写景型游记；还有通过游记来说明一个道理的，即说理型游记。（百度百科，[online],2020）

从1981年到2019年，诗琳通公主共访问中国49次。一手拿着笔记本和笔，一手拿手机拍照，被成为诗琳通公主出国访问的“标配”。在出访中国期间，诗琳通公主写了多篇游记。这些游记的类型不一定只是局限与一种。一篇游记中根据游记的内容，其类型会有不同的偏重：有的偏于记叙型，如《踏访龙的国土》，记叙了她首次踏上中国大地的所见所闻。有的偏于写景型，如《云雾中雪云》，描写东北地区的自然风景；有的偏于抒情型，如《江南好》和《清清长江水》；有的偏于说理型，如《归还中华领土》等，还有的是综合型，如《平沙万里行》、 《黄河文明》、《云南白云下》和《源泉、俊崖、沙漠》等。从诗琳通公主的游记中我们可以看到，她的游记既是中泰友好的象征，又是中泰文化交流的结晶，也是对中国传统文化，城乡景观，饮食特色和风土人情的美好记载。

三、宫廷翻译文学的发展演变

1.有关对印度文学作品的翻译情况

来自宫廷对外来文学作品的翻译至少可以追溯到大城王朝时期。在大城王朝初期文学经历了一百七十九年，产生了四部作品：《誓水赋》、《律律阮败》、《大世词》和《帕罗长诗》。其中《誓水赋》和《大世词》的素材和故事来自印度文化和文学。为了阅读和改编，翻译者把相关的印度语言如巴利文翻译为泰文。在大城王朝后期，来自印度的舞剧成就了泰国戏剧的繁荣和发展。在这些戏剧中《拉马坚》的故事来自印度，在改编成泰文版的《拉马坚》时需要对故事情节进行翻译。在诗歌文学方面，泰国的诗歌大都取材印度史诗《摩诃婆罗多》和主要讲述佛陀释迦牟尼前生的故事以及印度佛教寓言故事的《本生经》。这些散文类的历史故事都需要翻译成泰文。如泰国的诗歌《帕玛莱堪銮》脱胎于《摩罗耶经》，《摩罗耶经》是锡兰高增 1153 年用古印度语巴利文写成的。

这一时期，泰国翻译印度文学是为了进行改编，把印度文学中的故事改编成符合泰国文化传统的故事，把原版的印度作品改编成泰国版的作品，而不是原封不动地用印度诗歌中的故事。被改编的故事中的人物和姓名换成了泰国的。而故事的主要情节没有太大的改变。这种通过翻译改编成的泰国诗歌，其作品既不是原版的印度作品，也不是完全的泰国版，可以说是泰国文学对印度文学的改编和融合。没有来自印度文学的主要源泉，也就没有泰国文学发展的主要河流，而把印度文学之水引入泰国文学渠道的就是把印度文学翻译成泰文的翻译者们。在泰国古代文学时期，担当引水大任的是不同王朝时期的国王和宫廷的翻译者。泰国古代文学的发展不仅翻译了印度文学作品，也翻译了不少中国古代文学作品。翻译中国文学的工作没有在宫廷文学退出泰国文学主导地位后而停止，在泰国当代文学时期，宫廷成员对中国文学作品的翻译，是由 20 世纪 80 年代泰国九世王时期的诗琳通公主所担当。泰国宫廷文学的创作和翻译工作以诗琳通公主为代表而得以延续。

2. 有关对中国文学作品的翻译情况

在曼谷王朝时期，当时的翻译团队是由皇室指派和挑选的。比如对《三国演义》和《说汉》的翻译是一世王委托著名诗人昭披耶帕康组成两个翻译班子，一个负责翻译《三国演义》，一个负责翻译《说汉》。由于没有精通中泰双语的文学翻译人员，于是先让精通中文但粗通泰文的中国人口译《三国演义》，然后由泰人作家对其进行笔头修改润色。泰国版的《三国》主要故事情节和人物都是来自原版的作品，在翻译中既没有改变原版的故事情节，也没有把小说中的人物改变成是泰国的，只是删减了一些故事情节，不易翻译的内容和一些非主要的内容（栾文华，1998:56-57）。可以说泰国版的《三国》是中国版的《三国演义》的精简版，是集中了《三国演义》中主要故事和精彩内容的压缩版。《三国演义》被翻译改编出来的还是中国故事，但文体改变了。因为《三国演义》的内容丰富，章回多，情节复杂，峰回路转，战争描写宏大，政治军事对弈纵横捭阖，战场布局神机妙算，整个小说具有鲜明的中国文化和语言特色，不可能完整地把《三国演义》翻译成泰文。为了让泰国读者看得懂《三国演义》，符合泰国读者的口味，翻译成的泰语浅近易懂，结构紧凑，文句不押韵，不以句分行，掐头去尾，变成了一种泰国散文风格的小说。这种语言风格被称为“三国体”。这与从印度文学作品改编成泰国版的文学作品是不同的。由于《三国演义》被翻译成泰文后，大受泰国读者的喜欢，出现了“三国热”的现象，导致一些中国古代演义小说不断被翻译成泰文。如从曼谷一世王到六世王，翻译改写成泰文的中国古典小说有36 部（见表 2）。这些中国历史演义故事的来源有三个方面：一是来自《二十四史》中的事件、人物故事。二是来自于野史、杂史。三是来自小说或历史演义故事。

泰国文学进入近代和现代文学时期，泰国宫廷作家对中国文学的翻译开始走下坡，直至停止。但在民间对中国现代文学作品的翻译开始出现。1952 年滴差·般察猜翻译了鲁迅的小说《阿Q 正传》。1956 年，鲁迅的《狂人日记》、《祝福》、《一件小事》又相继被翻译出版。除了鲁迅的作品外，中国其他作家的文学作品也被翻译成了泰文，如赵树理的《李家庄的变迁》，茅盾的《林家铺子》，华山的《鸡毛信》等。到 20 世纪 50 年代后期，中国的武侠小说被翻译成泰文，出现了一时的中国武侠小说热。

表 2　曼谷王朝时期 36 部翻译成泰文的中国古代小说

曼谷王朝	36 部翻译成泰文的中国古代小说		
一世王时期（1782-1809）	1.《三国演义》　2.《西汉通俗演义》		
二世王时期（1809-1824）	1.《东周列国志》　2.《东汉通俗演义》　3.《封神演义》		
四世王时期（1851-1868）	1.《大宋中兴通俗演义》 2.《隋唐演义》 3.《万花楼杨宝荻演义》	4.《说岳全传》 5.《五虎平西前传》 6.《西晋》	7.《东晋》 8.《两宋志传》

曼谷王朝	36 部翻译成泰文的中国古代小说		
五世王时期（1868-1910）	1.《开辟衍译通俗演义》 2.《薛仁贵征东》 3.《薛丁山西征》 4.《西游记》 5.《岭南逸史》 6.《包龙图公案》（1896）	7.《说唐演义全传》 8.《五虎平西》（1878） 9.《五虎平南》（1886） 10.《五虎平北》（1922） 11.《韩信》（1876） 12.《隋唐》（1878）	13.《武则天》 14.《黄烈传》 15.《大红袍》 16.《说唐后传》 17.《水浒传》（1879）
六世王时期（1910-1925）	1.《清史演义》 2.《元史演义》 3..《红楼梦》	4.《武则天》（1922） 5.《武则天外传》 6.《五虎平西南传》	

资料来源：王晓新：中国古典小说的翻译对泰国文学发展的影响 （硕士论文），北京语言文化大学 2002 年
栾文华：《泰国文学史》，1998 年 3 月第 1 版，第 59 页。雷华：《论中国古代文学对泰国文学的影响》[J]2002 年

泰国古代文学出现的中国古代演义小说热，到了泰国现代文学时期变成了中国现代武侠小说热。另外，一些中国现代文学作品也被翻译出来，如老舍的《骆驼祥子》、茅盾的《子夜》》和曹禺的《雷雨》等。

3. 有关诗琳通公主对中国文学作品的翻译情况

来自宫廷的翻译文学，特别是对中国现当代文学作品的翻译主要出自诗琳通公主之手。诗琳通公主喜欢中国文学，翻译了一些中国当代小说，其中一部是中国作者协会主席铁凝的代表作《永远有多远》。作品讲述的是一个北京胡同里一个叫白大省的“仁义”” 姑娘的成长故事。泰国读者可以通过这部翻译小说了解中国社会和传统习俗。2013 年 3 月 27 日，诗琳通公主翻译的中国小说《永远有多远》泰文版首发仪式在曼谷举行。诗琳通公主、中国驻泰国大使宁赋魁、使馆文化参赞陈疆等出席。诗琳通公主在首发仪式上介绍了小说梗概，并谈了她对这部小说的心得。诗琳通公主说：1999 年初， 中篇小说《永远有多远》在《十月》发表。《永远有多远》是铁凝代表作之一，小说围绕北京胡同展开精彩叙述，描述了生活在北京胡同的普通中国人、尤其是中国女性的生活状态和思想观念，让泰国读者从中了解中国社会和中国文化及民俗（文通网，[online],2020）。

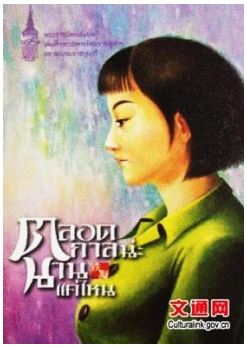

图 4 泰文版《永远有多远》

诗琳通公主还翻译了池莉的短篇小说《她的城》。池莉是当代著名女作家，她的作品大部分体现了武汉的特色。她写的人物大部分也和武汉特色有关。中国当代女作家池莉在小说《她的城》中讲述了生活在武汉的三个不同时代、不同身份、不同性格的女人的生活和故事，展现了武汉人的生活习惯和饮食文化特色。2012 年 3 月 28 日在泰国曼谷举行了诗琳通公主翻译的池莉小说《她的城》泰文版的首发仪式。诗琳通公主说：“我有次到中国访问，在飞机上看一份报纸。报纸上正在介绍池莉这位女作家。后来我读了《她的城》这部作品，觉得很有趣，就希望把它

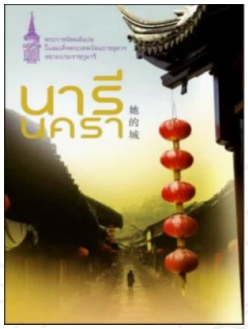

图 5 小说《她的城》

翻译出来介绍给泰国读者。”诗琳通公主说，在阅读这部小说时，“我很感动，读到好几个地方时都流眼泪了。”“翻开这本书，许多视角独特的插图仿佛把读者带到了武汉。在这部小说里的这些照片都是我自己拍的。” 诗琳通说这本书描述了中国普通人、尤其是中国女性的生活状态和思想观念，可以让泰国读者从中到了解原汁原味的中国社会和中国文化，还能认识地道的中国美食。泰国南美有限公司负责《她的城》泰文版出版和发行，公司总经理陈文贤说：“许多泰国读者读了诗琳通公主的译著后，就了解了中国的历史，接触到中国人的真实生活。”（人民网.[online],2013)

图 6 泰文版《茶馆》

诗琳通公主喜欢中国当代文学，在翻译了《她的城》后，又翻译了老舍的三幕话剧《茶馆》。2015 年 7 月 17 日，驻泰国大使宁赋魁和夫人初庆玲女士在曼谷应邀出席泰国公主诗琳通的译作《茶馆》泰文版发行仪式。诗琳通公主向现场嘉宾和与会者介绍了她翻译的初衷和体会。她讲述了该剧中以北京大茶馆的兴衰变迁为背景的各阶层人物命运的沧桑浮沉。2016 年月 23 日，由中国对外文化交流协会支持、曼谷中国文化中心和南美书店联合在曼谷举办了诗琳通公主译著的《哪一种爱不疼》新书发布会。小说作者川妮参加了在曼谷中国文化中心举办的首发式，并以“哪种爱不疼，爱的真谛”为主题，跟泰国读者进行了交流和分享。

图 7 小说《哪一种爱不疼》

据不完全统计，诗琳通公主至少翻译了十部中国文学作品，其中包括小说如王蒙的《蝴蝶》、方方的《行云流水》、王安忆的《小鲍庄》、铁凝的《永远有多远》、池莉的《她的城》、迟子建的《白银那》和严歌苓的《少女小鱼》，以及老舍的话剧《茶馆》、巴金的散文《爱尔克的灯光》等文学作品。从诗琳通公主所翻译的中国文学作品来看，大都是反映女性生活、情感和思想意识方面的作品。其次是反映中国传统文化方面的作品。这些作品的内容是诗琳通公主比较感兴趣和关注的。从中我们可以看到，不同时期翻译的中国文学作品，对宫廷文学和作家的影响也是不同的。从以下分析中可以看到，翻译文学在不同时期对泰国文学的影响情况。

1. 在泰国古代文学时期

中国文学对泰国宫廷文学的影响始于中国古代翻译小说进入了泰国文坛，以对中国古典小说《三国演义》的翻译为标志。中国古代翻译小说打开了小说体裁以翻译文学形式进入泰国文学的先河，在一定程度上对泰国作家在文学创作上的人物形象的描写和刻画方面产生了影响。另外，由于中国古代翻译小说的人物形象，故事情节和描写手法吸引了不少泰国读者，在相当一段时期而形成了“三国热”和中国古代演义小说热。

2. 在泰国现代文学时期

随着泰国古代文学的转型和文学的发展，诗歌和戏剧的发展逐渐衰退，泰国读者对中国古代翻译小说也失去了以往的兴趣。泰国宫廷文学、文人、作者和读者面对着正在到来的文学转型。随着

泰国政体和文化的改革开放，以国王为先导提倡向西方学习，西方现代翻译小说大量进入了泰国文坛。泰国文学经过近代文学的转型期进入了现代文学时期。在进入现代文学后，以宫廷为主的对中国古代小说的翻译工作也停止了。以泰国诗歌文学为主导的文学模式最终被以小说文学为主导的文学模式所取代。这一时期，在中国文学作品的翻译方面，出现了以翻译鲁迅文学作品为代表的中国现代小说翻译潮。老舍、茅盾、巴金和冰心等中国现代文学著名作家的文学作品相继被翻译成泰文。到了泰国当代文学时期，由于对中国文学的热爱，在曼谷九世王的诗琳通公主延续了曼谷一世王开创的的对中国文学翻译工作，翻译的作品从中国的古代文学变成了现当代文学。

3. 在泰国当代文学时期

纵观宫廷文学对中国文学翻译情况的变化，在泰国古代文学曼谷王朝时期，宫廷开启了对中国古代文学翻译的先河。在泰国现代文学时期，由于泰国政体的变化，文学的发展转型，导致宫廷失去了对泰国文学的引领，宫廷的翻译人员也离开中国文学的翻译领域。此时民间的翻译力量主导了对中国现代文学的翻译，取代了过去以宫廷为主的地位。在泰国当代文学时期，宫廷作家以诗琳通公主为代表，翻译了一批中国当代文学作品，在泰国文坛上再次看到了宫廷作家的身影。中国文学翻译作品在泰国文学发展的历史上有起有伏。

泰国宫廷文学的演变也反映了中国文学翻译作品的生态环境和发展变化。在泰国现代文学时期，对中国古代文学作品的翻译告了一个段落，而对中国现代文学作品的翻译开始进入了泰国翻译文学的领域。以鲁迅文学作品为代表，一些中国现代文学作品被陆续翻译成泰文，期中包括一些中国现代文学著名作家的作品，如老舍、巴金、茅盾和艾青等作家的作品。这一时期，似乎已经没有宫廷成员参与对中国现代文学作品的翻译。到 20 世纪 80 年代，在泰国文学进入当代文学时期，由于诗琳通公主对中国文化的热爱和学习，开启了宫廷成员对中国当代文学的翻译。宫廷成员对中国文学作品的翻译，在泰国古代文学时期与当代文学时期是不同的。

表 3　诗琳通公主翻译的中国文学作品

	诗琳通公主翻译的中国文学作品		翻译时间	作　者
1	《蝴蝶》	(小说)	(1994)	王 蒙
2	《行云流水》	(小说)	(1996)	方 方
3	《小鲍庄》	(小说)	(2010)	王安忆
4	《她的城》	(小说)	(2013)	池 莉
5	《永远有多远》	(小说)	(2013)	铁 凝
6	《茶馆》	(话剧)	(2015)	老 舍
7	《哪一种爱不疼》	(小说)	(2016)	川 妮
8	《爱尔克的灯光》	(散文)	(2005)	巴 金
9	《白银那》	(小说)		迟子建
10	《少女小鱼》	(小说)		严歌苓

四、宫廷翻译作品的与翻译人员的演变

1. 翻译的题材不同

在泰国古代文学时期，翻译的中国古代文学作品绝大部分是演义小说，反映了中国古代社会部分朝代的政治生态与当时发生的大小战争。而在泰国当代文学时期，翻译的是中国当代文学作品，一部分是女性文学作品。这些作品反映的是 20 世纪 90 年末到 21 世纪 20 年代间，中国改革开放以来女性在生活和环境变化的冲击下，所面对的婚姻、家庭、情感与工作方面的问题和压力。除了反映中国现代女性生活的题材外，诗琳通公主还翻译了反映中国农村、城市、知识分子、姐弟之情和人生感悟等题材。从这些翻译小说中，泰国读者可以看到中国的文化和风土人情。

2. 翻译作品的内容不同

泰国古代文学时期，被翻译成泰文的中国古代演义小说描写的内容以帝王将相为主。中国古代演义小说的内容不是枭雄争霸，一统天下，就是百姓揭竿而起，奋起反抗；不是武将奉旨荡寇，平乱驱敌。就是佛法浩荡，战妖降魔；不是描写帝王的统治，就是揭示清朝四大家族的荣辱兴衰。这些小说从某些侧面也折射了当时泰国封建帝王社会的生态环境，以及泰国王朝为反抗外敌入侵，南征北战的历史背景。

从被翻译的小说所描写对象的性别来看，这些中国古代演义小说可以说大部分是男性文学，从三国中的曹操、刘备到军师诸葛亮手下的大将关羽、张飞和赵子龙，从水浒中的武松、鲁智深和林冲到抗金英雄精忠报国的岳飞等，不是统领千军万马的帝王，就是能征善战具有英雄气概的男子汉。在泰国当代文学时期，诗琳通公主翻译的中国当代小说描写的对象不少是中国现代女性。这些小说展示了中国都市女性在爱情、婚姻、职场和家庭生活中遇到的问题和矛盾。这些文学作品属于女性文学，反映了一些中国当代女性的情感世界。除此以外，在诗琳通公主翻译的中国当代小说中，还有以中国农村发生的事情为背景，说的是中国农民生活中的故事。如迟子健的《白银那》讲述了中国黑龙江上游的一个小村子白银那所发生的事情。在王安忆的小说《小鲍庄》中，作者运用不同的叙述视角，通过对淮北一个小村庄几户人家的命运和生存状态的立体描绘，剖析了中华民族世代相传的以“仁义”为核心的文化心理结构。

另外，在诗琳通公主翻译的小说中还有反映中国知识分子的故事。如方方的小说《行云流水》描写的是都市生活，讲的是大学教授的生活。诗琳通公主翻译的王蒙的小说《蝴蝶》既不同于女性文学，也不同于乡村文学，而是具有哲理和反映中国政治生活的人生故事。诗琳通公主除了翻译当代文学的作品外，还翻译了两部中国现代文学时期的作品，一部是老舍的话剧《茶馆》，一部是巴金的散文《爱尔克的灯光》。老舍的《茶馆》之所以吸引了诗琳通公主把它翻译成泰文，是因为诗琳通公主认为，《茶馆》反映了中国从清朝末年到抗战胜利后 50 多年间的变化，它是社会发展变迁的缩影，诗琳通公主希望这部译作有助于泰国人民更好地了解中国，了解北京的文化。

3. 宫廷翻译成员的数量不同

在泰国古代文学时期，因为那时泰国的主要文学作品出自宫廷作家之手，宫廷作家群主导了泰国古代文学作品的改编和创作，也承担了当时对中国古代文学作品的翻译工作。如曼谷一世王时期，在一世王的旨意下宫廷作家开创了对中国古代文学翻译的先河，翻译了第一部中国古代小说《三国演义》，成为泰文版的《三国》。由于“三国热”的效应，促使泰国继曼谷一世王主导翻译《三国演义》后，又不断把一些中国古代演义小说翻译成泰文。从曼谷一世王到六世王期间，先后有 36 部中国古代文学作品被翻译成了泰文。可以说泰国古代文学时期，在曼谷王朝的初期和中期宫廷拥有了一定数量的中泰翻译人员，正是通过他们的翻译工作，一部部中国古代文学作品被翻译成了泰文。

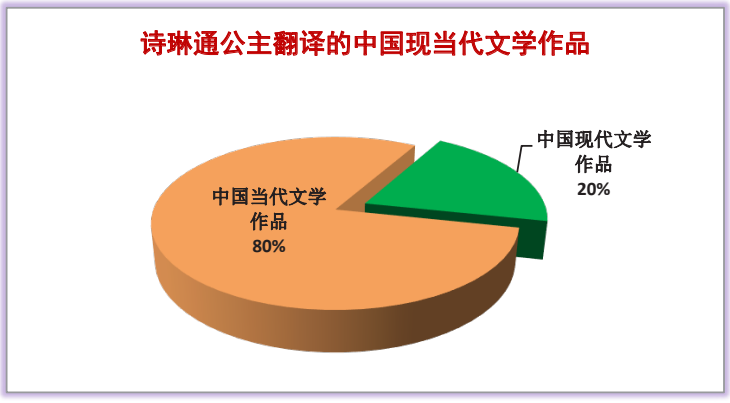

图 8　诗琳通公主翻译的中国现当代文学作品

在泰国现代文学时期，宫廷文学退出了泰国文坛的主导地位。也停止了对中国古代文学的翻译。对中国现代文学的翻译工作转移到了民间翻译个体。到了泰国当代文学时期，诗琳通公主以宫廷成员的身份开启了对中国当代文学作品的翻译工作。这一时期不像古代文学时期那样有一批宫廷的翻译人员。也不像现代文学时期有不少民间翻译者从事着对中国文学作品的翻译工作。曼谷九世王在位期间，宫廷成员中只有诗琳通公主一人从事中国文学的翻译。从 1994 年到 2018 年，诗琳通公主一人就翻译了 10 部中国现当代文学作品，其中中国现代文学作品有 2 部：一部是老舍的《茶馆》和一部是巴金的《爱尔克的灯光》，中国当代小说有 8 部，除此以外，诗琳通公主还翻译了一些中国古代诗词。

（四）翻译作品对泰国作家和读者的影响不同

在泰国古代文学时期，对外国文学作品的翻译大都是来自印度文学。被翻译成泰文的印度文学作品不是直接就进入了读者市场，而是经过泰国文人对印度文学的改编后才与读者见面。故事情节大都与印度文学作品差不多，不是宫廷发生的爱情故事就是与佛祖和佛教相关的故事等，这些作品的体裁大多是诗歌和戏剧。

与对印度文学进行翻译和改编不同，中国古代文学作品被翻译到泰国，作品的人物和故事内容并没有被改编成泰国的和变成泰国的故事。比如对《三国演义》的翻译不但没有改变《三国演

义》的“国籍”，反而促进了泰国文体的改进。中国古代小说这种体裁的文学作品与以诗歌体裁为主的印度文学不同，被翻译成泰文后，小说这种体裁的人物刻画，心理描写和叙事方式，给了泰国读者一种新鲜感和趣味感，这就是为什么从一世王到六世王时期，没有停止对中国古代演义小说的翻译。由曼谷不同王朝国王为主导的对中国古代文学作品的翻译，引领宫廷文人对中国古代文学的翻译工作。

在泰国古代文学时期，不管是对印度文学的翻译还是对中国文学的翻译，对泰国作家和读者都产生了不同的影响和对作品的审美愉悦。这种影响到了泰国现代当代文学时期发生了很大变化。这一时期，大量西方小说被翻译成泰文，大受泰国读者的欢迎。西方小说不同的描写手法，改变了泰国读者的阅读口味，更能让广大读者接受和喜欢。特别是泰国作家通过阅读了西方小说，发现这种体裁更有利于作家在人物刻画和描写上进行发挥。。

在泰国当代文学时期，翻译文学作品和读者市场再次发生了变化。宫廷翻译文学虽然失去了原有的主导地位，宫廷文学中的翻译成员作为一个翻译群体也已经不存在了，取而代之的是民间的翻译群体，翻译的外国文学作品是以英文的小说为主。然而，来自宫廷的翻译文学并没有从此停止。以诗琳通公主为代表的宫廷成员开始翻译了中国当代文学作品。诗琳通公主翻译的中国当代文学作品对泰国读者的影响与古代文学时期对泰国读者的影响是不同的。首先是作品的内容不同，带给读者的审美愉悦和感受是不同的。在读者反应方面，据南美公司的陈文贤介绍，该公司出版的书籍，首印一般只有 3000 本，而诗琳通公主的译著《她的城》首印就有一万本（搜狐网，[online]， 2020）。从中可以看到，诗琳通公主对中国当代文学作品的翻译，不仅让泰国读者通过这些作品了解了中国文化和社会，也促进了中泰文化的交流和发展。

结语

在泰国文学从古代文学进入现当代文学的历史长河中，泰国文学发生了一系列的演变。宫廷文学被大众文学所取代。泰国文学从以宫廷作家群为主导转变成以大众作家群为主导。文学体裁和题材也发生了演变。小说散文代替了诗歌文学成为泰国文学发展的主流。在泰国宫廷文学的演变中，在中国文化的影响下诗琳通公主开创和延续了宫廷作家对中国文学的创作和对中国文学作品的翻译工作，发展了宫廷文学，促进了泰国文学的发展。诗琳通公主的散文游记向泰国读者介绍了中国的传统文化和风土人情。诗琳通公主翻译的中国当代小说让泰国读者了解了中国人民生活的方方面面，为中泰文化交流做出了贡献，促进了中国文学在泰国的传播。

参考文献

栾文华. 泰国文学史 [M].北京：社会科学文献出版社，1998
王晓新. 中国古典小说的翻译对泰国文学发展的影响 [D].北京：北京语言文化大学 2002
雷华. 论中国古代文学对泰国文学的影响 [J]. 四川：四川师范学院，东南亚纵横 2002（06）
侯营. 中国古典文学对泰国文学的影响 [J].广西：广西师范大学，华文文学 2007（4）
韦春萍.论翻译对泰国古代文学史的影响[J].考试周刊，2011

搜狐网：暨佩娟： 传播中国文化的使者，人民网曼谷 2013-3-28. [Online]
http://roll.sohu.com/20130329/n370829480.shtml [2020-5-12]
文通网：泰国诗琳通公主翻译铁凝小说《永远有多远》首发. [Online]
https://china.huanqiu.com/article/9CaKrnJEMqR [2020-6-13]
百度百科：游记. [Online]
https://baike.baidu.com/item/%E6%B8%B8%E8%AE%B0/3748614?fr=aladdin [2020-6-23]
景宁新闻网：际政坛掀起汉语热 各国政要竞相"秀"中文. [Online]
http://jnnews.zjol.com.cn/jnnews/system/2011/04/21/013636658_01.shtml
维基百科：诗琳通公主御作列表. [Online]
https://zh.wikipedia.org/wiki/%E8%AF%97%E7%90%B3%E9%80%9A%E5%85%AC%E4%B8%BB%E5%BE%A1%E4%BD%9C%E5%88%97%E8%A1%A8 [2020-6-18]
维基百科：《采桃花》, [Online]
https://zh.wikipedia.org/wiki/%E6%8E%A1%E6%A1%83%E8%8A%B1 [2020-6-16]
维基百科：《长城游》, [Online]
https://zh.wikipedia.org/wiki/%E9%95%B7%E5%9F%8E%E9%81%8A [2020-6-16]
维基百科：诗琳通公主御作列表. [Online]
https://zh.wikipedia.org/wiki/%E8%AF%97%E7%90%B3%E9%80%9A%E5%85%AC%E4%B8%BB%E5%BE%A1%E4%BD%9C%E5%88%97%E8%A1%A8 [2020-6-11]
凤凰网：长江日报. 泰国公主的 “中国情缘”. [Online]
https://book.ifeng.com/gundong/detail_2013_04/10/24040638_0.sh [2013-4-10],
Bilibili 网站： https://www.bilibili.com/read/cv2813015?from=search [2020-6-3]
泸江泰语：诗琳通公主学汉语. 汉泰杂志. [Online]
https://th.hujiang.com/new/p438454/ [2020-6-14]
泸江泰语：《诗琳通公主学汉语》, 《汉泰》杂志.[Online]
https://th.hujiang.com/new/p438454/ [EB/OL]. [2020-6-14]
泸江泰语：https://th.hujiang.com/new/p704407/ [2020-6-14]
景宁新闻网. 际政坛掀起汉语热,各国政要竞相"秀"中文. [Online]
http://jnnews.zjol.com.cn/jnnews/system/2011/04/21/013636658_01.shtml
[2020-6-15]
Bclc-tu หยกใสร่ายคำ. bclc-tu.[2017-12-05]. [Online]
Bilibili 网站：[Online]
https://www.bilibili.com/read/cv2813015?from=search [2020-6-3]
文通网：泰国诗琳通公主翻译铁凝小说《永远有多远》首发. [Online]
https://china.huanqiu.com/article/9CaKrnJEMqR [2020-6-13]
百度百科. 游记 , [Online]
https://baike.baidu.com/item/%E6%B8%B8%E8%AE%B0/3748614?fr=aladdin [2020-6-23]
人民网.传播中国文化的泰国使者—记泰国诗琳通公主译作《她的城》泰文版首发仪.
[Online] http://world.people.com.cn/n/2013/0329/c1002-20956036.html [2013-3-29]

Name and Surname（姓名）：
Zhao Ping

Highest Education（最高学历）：
Ph.D.

University or Agency（任职院校或单位）：
Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）：
- Business Administration
- Chinese Modern and Contemporary Literature

Address（地址）：
College of Chinese Studies,
18/18 Bangna-Trad Road.K.m. 18 Bangplee District,
Samuprakarm,Thailand

疫情下，泰国大学的社会支持对中国留学生的人格与主观幸福感的部分中介作用

Social Support partially medicated Personality Traits and Subjective Well-Being among Chinese University students in Thailand during the COVID-19 situation

周怡彣

CHOU I-WEN

全职讲师，国际商务系，中国东盟国际学院，博仁大学

Full-Time Lecturer of department of International Business, China-ASEAN International College, Dhurakij Pundit University

E-mail: i-wen.cho@dpu.ac.th

Received: 22 April 2021 / Revised: 14 June 2021 / Accepted: 16 June 2021

摘要

在COVID-19期间，泰国大学更重视在泰中国留学生的心理健康状况。社会支持被许多学者证实能影响幸福感，然而泰国学术界在疫情时代针对社会支持-重要他人中介作用的研究甚少。因此，本研究旨在证实人格特质（外向性和神经质）、社会支持-重要他人与主观幸福感的关系，并探讨社会支持-重要他人的中介作用。本研究参与者为泰国一所私立大学的410名中国留学生，并应用SPSS 19进行信效度分析、T检定和单向方差以及回归分析。针对COVID-19期间，本研究得出四项结论：（1）社会支持-重要他人部分中介外向性和神经质及主观幸福感的关系；（2）神经质与主观幸福感的呈显著负相关；（3）外向性与主观幸福感的呈显著正相关；（4）中国留学生的主观幸福感和性别与年级无显著相关。并针对研究结果，给予三项实质的建议，本研究的结果和建议能提供给泰国高等教育界参考，也能让学者参考本研究架构，以进行更深入的研究。

关键词：幸福感　重要他人　泰国高等教育　疫情

ABSTRACT

Thai universities attract more international students, especially Chinese. In the COVID-19 pandemic, Thai education organizations have considered international students' mental fitness. Nevertheless, there is little research in Thailand to investigate the mediation effects of social support (significant others) toward personality characteristics and Subjective well-being in the

pandemic era. Thus, this study investigates the mediation impacts from social support (Significant others) linking personality (Extroversion and Neuroticism) to SWB. Participants are 410 International Chinese students from a university in Thailand. Through SPSS 19 to conduct the Reliability and Validity Test, T-Test and one-way ANOVA, and Regression Analysis. The conclusions are:(1) Social support has mediated effects among Chinese University students. Social Support (Significant others) has a significant partial mediating effect on both Extraversion and Neuroticism and Subjective Well-Being; (2) Neuroticism negatively correlated with SWB and Social Support (Significant others); (3) Extraversion is positively correlated with SWB and Social Support (Significant others). (4) Throughout the COVID-19 period, gender and grade do not differ in students' SWB. The study contributes to three main recommendations for Thai higher educational institutes. Based on the results, it presents three valuable recommendations for educational institutions. The Thai educators can reference this study's findings and suggestions.
Key words: Well-being, Significant others, COVID-19, Thai Higher education

一、研究背景和目的

随著全球化的发展，发展国际学生的经验对于教育机构至关重要 (ANDRADE, & EVANS, 2009) 。然而，这一年多来 COVID-19 对全球的教育系统的造成极大的影响，疫情影响 190 个国家，约 16 亿名学习者（UNITED NATIONS，2020）。

泰国大学在一带一路的政策推动下，增加了中国学生来泰留学的意愿。截至 2020 年，泰国的大学已经建立了新型态商务课程，该课程采用中文或英文为主要教授的语言，例如 DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY (博仁大学)、HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY(华侨崇圣大学)、KRIRK UNIVERSITY(格乐大学)和 PANYAPIWAT INSTITUTE OF MANAGEMENT（正大管理学院），其中部分大学建立中文的网站，并使用 QQ 或微信等中国社交网络来吸引中国学生，例如泰国艺术大学（HTTP://WWW.SUIC. SU.AC.TH/CH/）和博仁大学（HTTPS://CIBA.AC.CN/NEWS/4557）。因此，本研究推论泰国高等教育部分学校以中国学生为主要目标客群。

在泰国，拥有最多中国留学生的博仁大学(DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY),从该大学的发展与创新中心（HTTPS://WWW.DPU.AC.TH/DPURDI/THAI-CHINA.HTML）得知，目前该所大学将国际学生的幸福感（WELLNESS）和中泰（THAI-CHINESE）之间的交流列为两大科研发展方向。因此，本研究合理推论， 在疫情期间，泰国的教育机构和学者更重视留学生的心理健康。

关于幸福感的文章不少，许多文章证实人口统计特征是影响幸福感的主要因素。东方学者，最初是透过年龄，学历，性别等基本信息来验证受试者的幸福感差异。如学者 LUO（1997）的研究报告指出，社会支持对外向性人格特质和主观幸福感存在显著的中介作用。西方学者 WEISS（1973）则提出社

会支持中介主观幸福感。由此推论，研究学者或对象的文化背景虽然不同，但社会支持皆被证实是影响主观幸福感的主要因素。其中，XU 和 OU（2014）和 SALTZMAN 等人（2018）的研究都验证社会支持能减少受试者在灾难或创伤后的消极（负面）症状。本研究推测在疫情期间，在泰留学的中国学生可能感到焦虑与不安，进而导致其幸福感下降，而泰国大学的教务/教师的社会支持对于留学生的幸福感存在正向的影响。

在泰国学术界，学者 RATANASIRIPONG 研究穆斯林学生的幸福感（RATANASIRIPONG，2012）、CHOU （2020）研究文化智商能和中国留学生的主观幸福感。虽然学者们研究学生幸福感，但在疫情时间，关于社会支持和幸福感的文章甚少。因此，本研究旨在探讨疫情期间中国学生的主观幸福感，并以社会支持作为中介变项来探讨人格特质（外向性及神经质）对主观幸福感的影响。

本研究目的为:

（1）验证社会支持是否中介在泰中国学生的神经质与主观幸福感

（2）验证社会支持是否中介在泰的中国学生外向性与主观幸福感

（3）探讨神经质是否对在泰中国学生的幸福感产生幸福感产生显著影响

（4）探讨了外向性是否对在泰中国学生的主观幸福感产生显著影响。

希望研究结果能给泰国教育机构在疫情期间或后疫情时期参考，以提高在泰的中国留学生的主观幸福感。

二、文献探讨

(一) 人格特质与主观幸福感

学者 GOLDBERG（1990）提出五大人格特质，包含：外向性、神经质、宜人性、尽责性和开放经验性。此外，众多学者针对五大人格特质提出不同的定义，根据 COSTA 和 MCCRAE（1992）、COSTA 、MCCRAE 和 KAY（1995）的定义，本研究将神经质定义为“高度神经质的学生易有压力、不切实际的思想、过度的需求和冲动、且易于感觉到负面情绪，例如易为愤怒、焦虑和沮丧”；且将外向性定义为“高度外向性的学生喜欢与他人相处、充满活力、具有积极的态度，例如充满热情、热爱运动、兴奋和冒险，并渴望得到他人的关注”。

东方和西方的学者证实人格特质和幸福感存在显著关系，如 HAYES 和 JOSEPH（2003）研究显示，五大人格特质中的神经质和外向性能有效预测主观幸福感、学者 BOSTIC 和 PTACEK（2001）文章指出高度神经质者容易感到担心且高度敏感，呈现出不太乐观和不快乐的特质。且根据《中国留學生和跨文化学习环境》(CHINESE OVERSEAS STUDENTS AND INTERCULTURAL LEARNING ENVIRONMENTS)(2016) 一书显示，18 至 30 岁的学生的人格特质是预测其主观幸福感的有效因素之一。

此外，疫情期间，許多文章证实了人格特质能有效预测人们在 COVID-19 期间的心理健康，如 CACI 等人（2020）指出，在神经质上得分较高的人往往会感到无聊，并且会产生更多的情绪反应，本研究合理论述成神經質得分高者的心情可能较容易受到 COVID-19 疫情的影响。综观所述，本研究提出假设 1 和假设 2，如下：

假设 1（H1）：在 COVID-19 期间，中国学生的神经质人格特质与主观幸福感呈负相关。

假设 2（H2）：COVID-19 期间，中国学生的外向性人格特质与主观幸福感呈正相关。

（二）社会支持与主观幸福感

根据 Zimet 等人（1988）的定义，社会支持来源主要分為三类：家庭（family）、朋友（friends）和重要他人（significant others），重要其人指的是老师（师长）的支持。且不同的社会支持能帮助个人有效地应对各种不同的压力（Olson，Shultz，1994）。本研究旨在探讨重要他人的支持对学生的主观幸福感影响，因此，将社会支持（重要他人）（significant others）定义为 “学生在泰学习期间得到老师、班主任和教务的支持的主观感受程度” 。

学者 Lin（2014）证实社会支持可以显著预测幸福感，且社会支持在感恩和幸福之间起到中介作用。此外，Quan 等人（2008）对 1800 名中国学生进行研究，发现领悟式社会支持与神经质显负相关，但与外向性显正相关。 而关于社会支持(重要他人)的研究，学者 Chu 等人证实老师和学校人员（重要他人）的帮助对儿童和青少年的福祉影响最大（Chu，Saucier & Hafner，2010）。 因此，本研究合理推论重要他人的社会支持在神经质和外向性的中国大学生中具有中介作用，且外向性人格与和主观幸福感呈显著正向关系，反之，神经质人格对主观幸福感呈负向关系。 因此，本研究提出假设 3 和假设 4 如下：

假设 3（H3）：在 Covid-19 期间，社会支持（重要他人）中介神经质的中国学生与主观幸福感的关系。

假设 4（H4）：在 Covid-19 期间，社会支持（重要他人）中介外向性的中国学生与主观幸福感的关系。

研究架构如图 1

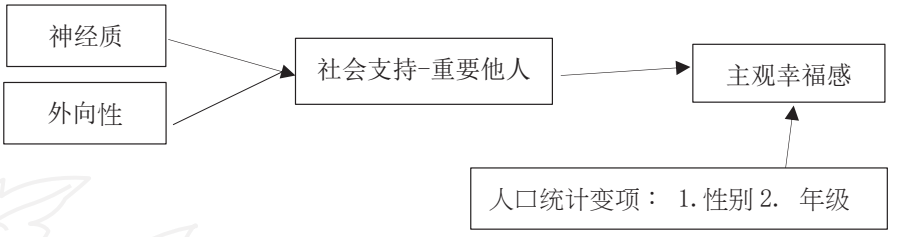

图 1：研究架构图

三、研究方法

(一)样本与抽样

本研究采用立意抽样，选一所中国学生眾多的泰国大学，参与者為 410 名中国大学生。在 2020 年疫情期间進行在线问卷，一共回收 420 份问卷，排除无效问卷，合計 410 份有效問卷，问卷回收率为 97%

(二)问卷设计

本问卷分为四个部分:第一部分为基本资料,包含性别和年龄；第二部分为社会支持量表；第三部分为主观幸福感量表；第四部分为人格特质量表,包含外向性和神经质。

社会支持量表采用 Zimet（1988）的量表，采学生自我评量的方式，采李式五點量表，分数从 1 分（完全不同意）到 5 分（完全同意）。社会支持(重要他人)量表题项包含:“我能够和老师或班主任或教务,共享快乐与忧伤”、“在我遇到问题时老师或班主任或教务会在我的身旁”、“当我有困难时老师或班主任或教务是安慰我的真正源泉”，和“在我的生活中,老师或班主任或教务是关心著我的感情”。

主观幸福感量表（SWBS）采用 Lu（2006）的量表，内含十项问题。问题中的题项包含“1. 我只是在混日子、我喜欢我的生活、我非常喜欢我的生活、我热爱我的生活”、“2.我并不觉得生命有意义、有目标、我觉得生命有意义/有目标、我觉得生命很有意义/很有目标、我觉得生命非常有意义/非常有目标”等题项，请受试者圈选最符合的题项。

人格特质量表採用 Saucier (1994)的 Mini-Markers 量表，并斟酌翻译, 从 1 分（非常不同意）到 5 分（非常同意），内含于神经质和外向性的题项。题目皆为“我为…”开头,神经质题项包含“我为…会妒羡他人的、多愁善感的、愁烦的、易吃醋的、会羡慕他人的、情绪化的” 等题项；外向性的题项包含“我为…外向的、活泼的、爱说话的”等题项。

以上量表皆达到良好的信效度，样本通过 SPSS 19 进行信效度测试，并应用 T 檢定和单向方差以及回归分析進行統計分析。本研究采用 Cronbach's alpha（Cronbach's α）系数检验信度，信度系数越大，代表量表可信程度越大，並使用 Kaiser-Meyer Olkin（KMO）值和 Bartlett 值来识别因素分析的适当性。

四、研究结果

(一)人口统计信息

参与者为 410 名中国大学生，男性为 261 人（63.7%），女性为 149 人（36.3）。年级部分，18 名（4.4%）为大一生，152 名（37.1%）为大二生，173 名（42.2%）为大三生，67 名（16.3%）为大四生。

(二)信效度验证

本研究采用 Cronbach's alpha（Cronbach's α）系数检验信度，信度系数越大，代表量表可信程度越大。本研究删除系数低于.50 的题项，得出神经质系数为.683，其他变项系数皆大于.80。根据 DeVellis（1991）指出 Cronbach's α 介于.65 至.70 为最小可接受值 ；.80 至.90 为非常好，代表本研究的变项具有高信度，各变项的 Cronbach's α 值呈现于表 1.

表 1.效度分析

变项	Cronbach's Alpha 值	题项（数目）
社会支持（重要他人）	.868	3
外向性	.873	5
主观幸福感	.928	8
神经质	.682	3

表1. 得出每个变量（社会支持、外向性、主观幸福感和神经质）的Cronbach's Alpha值介于.682至.928之间，高于学者DeVellis（1991）所建议.65的数值。

本研究采用Kaiser-Meyer Olkin和Bartlett的值来检验因素分析的适当性，本研究的KMO值为.891，符合学者 Kaiser（1974）提出的KMO值高于.8为高效度的定义。 采用球形检定检验，得出的卡方值为2101.02，df = 171，显著性水平为0.000，这显示本研究具有良好的效度并可以进行因素分析。 在删除因素负荷小于0.5的题项后，本研究的因子负荷值都在.50以上，分数为.525到.838。 本研究的四个变量（神经质、社会支持 、外向性、主观幸福感）累积的解释变异量达71.378%。

(三)T检定和单因子变异数分析（One-Way ANOVA）

本研究应用T检定来检验性别对主观幸福感的关系, 得出P> .05，F = 2.25，代表不同的性别对主观幸福感没有显著影响。而应用单因子变异数分析检定多组独立样本间是否有差异。本研究应用单因子变异数分析来检验不同年级的学生对主观幸福感的影响，得出P> 0.05，显示不同年级的学生不存在显著的主观幸福感差异。

(四)回归分析与中介验证

本研究应用SPSS 19进行回归分析。根据Baron和Kenny（1986）提出了的中介关系必须达到以下的要求（参见图2和图3）。 X到M为路径A，M到Y为路径B，X到Y为路径C，而路径A、路径B、路径C皆要呈显著相关，且同时检测三个变项时，原来的X到Y（路径C）相关性若变低，则为部分中介。下图2.呈现神经质和社会支持（重要他人）对主观幸福感的回归分析，图3.呈现外向性和社会支持（重要他人）对主观幸福感的回归分析。

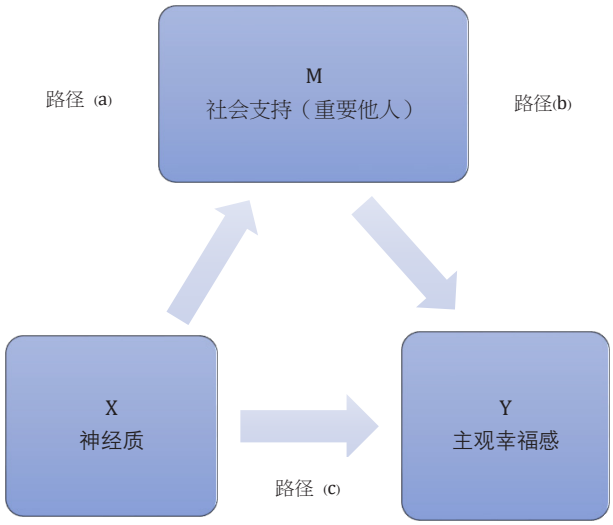

图 2. 神经质和社会支持（重要他人）对主观幸福感的回归分析，社会支持（重要他人）为中介变项。

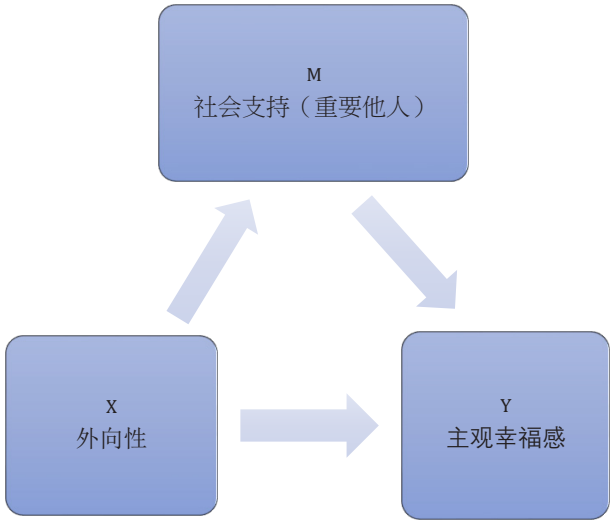

图3. 外向性和社会支持（重要他人）对主观幸福感的回归分析，社会支持（重要他人）为中介变项。

表 2. 神经质与神经质和社会支持（重要他人）对主观幸福感的回归分析，社会支持（重要他人）为中介变项的结果。

依变项	**主观幸福感**	
模型	模型 1	模型 2
自变项	β	β
神经质	**-.292 *****	**-.218****
社会支持（重要他人）		**.460*****
R^2	.085	.291
Adj. R^2	.083	.287
F	37.893 ***	83.392 ***

备注: + p < .10,* p < .05, ** p < .01, *** p < .001

表 2. 采用阶层回归分析进行个别假设的检验。检验了神经质、社会支持（重要他人）与主观幸福感的关系, 模型 1 得出神经质对主观幸福感（β= .- 292，P = .000），神经质对社会支持（β= .- 162，P = .001）， 社会支持对主观幸福感（β= .460，P = .000）。而模型 2 将主观幸福感、神经质、社会支持同时放入回归分析 β= .-292，P = .000 变为 β= -.218，P = .000（F = 83.392，P = .000，R^2=.291）。因此，社会支持部分中介成立。假设 1（H1）：在 COVID-19 期间，中国学生的神经质人格特质与主观幸福感呈负相关及假设 3（H3）：在 Covid-19 期间，社会支持（重要他人）中介神经质的中国学生与主观幸福感的关系成立。

表 3. 外向性对主观幸福感的回归分析,以社会支持为中介变项

依变项	**主观幸福感**	
模型	模型 1	模型 2
自变项	β	β
外向性	**.419 *****	**.289*****
社会支持(重要他人)		**.475*****
R^2	.175	.385
Adj. R^2	.171	.377
F	36.167***	52.790***

备注:+ p < .10,* p < .05, ** p < .01, *** p < .001

表 3. 采用阶层回归分析进行个别假设的检验。模型 1，外向性对主观幸福感呈显著正向关系（β=.419，P=.000）。模型 2，外向性对社会支持呈现显著正向关系（β=.244，P=.001），社会支持对主观幸福感呈现显著正向关系（β=.475，P=.000）。将外向性、社会支持和主观幸福感同时放入模型，为显著

正向关系（β=.419，P=000 变为 β=.289，P=000，F=52.790 ，R^2=.385），因此，社会支持部分中介成立。证实假设 2（H2）：在 COVID-19 期间，中国学生的外向性人格特质与主观幸福感呈负相关及假设 4（H4）：在 Covid-19 期间，社会支持（重要他人）中介外向性中国学生与主观幸福感的关系成立。

表 4. 假设 1 到 假设 4 的结果

假设		β 值	结果
假设 1	在 COVID-19 期间，中国学生的神经质人格特质与主观幸福感呈负相关。	-.292 ***	成立
假设 2	在 COVID-19 期间中国学生的外向性人格特质与主观幸福感呈正相关。	.419 ***	成立
假设 3	在 Covid-19 期间，社会支持（重要他人）中介神经质中国学生与主观幸福感的关系。	X→M(β=.-162**), M→Y(β=.460***), X→Y(β= -292***), X→Y→M (β=.292***变为 β= -.218***)	成立 (部分中介)
假设 4	在 Covid-19 期间，社会支持（重要他人）中介外向性中国学生与主观幸福感的关系。	X→M(β=. 244**), M→Y(β=.475***), X→Y(β= 419***), X→Y→M (β=.419***变为 β= .299 ***)	成立 (部分中介)

备注:+ p < .10,* p < .05, ** p < .01, *** p < .001

由上表数据得出，外向性的人格对社会支持和主观幸福感存在正向的影响，而神经质的人格对社会支持和主观幸福感呈现显著负面影响。而外向性人格特质对中国学生的主观幸福感在疫情期间影响最大（β=.419***），其次是神经质人格特质（β=-.292***）。

此外，在 COVID-19 期间，社会支持（重要他人）部分中介外向性的中国学生与主观幸福感，占解释力 38.5%，证实社会支持（重要他人）扮演重要的中介角色，能有效提升中国留学生的幸福感。

五、讨论

在泰国学术领域针对社会支持的研究甚少的情况下，本研究证实在疫情期间，外向性的人格特质和师长的社会支持对于中国学生主观幸福感的重要性，而来自教师或教务的社会支持对学生的幸福感呈现显著的中介作用。本研究和 Lin (2014)的研究结果"神经质和外向性对社会支持和主观幸福感有显著影响，而神经质人格对社会支持和主观幸福感有显著影响的结果与 Correa 等人（2010）、Stead 和 Bibby(2017)的研究结果相符。

六、结论与建议

综观所述，基于本研究结果，本研究为泰国高等教育提出相对应的三项实质建议。

1. 首先，本研究验证了外向性和神经质对国际中国学生心理健康的影响与重要性。基于此研究结果，本研究给予两个阶段(留学后和留学前)的建议, 第一、在泰留学期间，泰国大学教务相关人员需培养中国学生外向的人格特质；第二、在出国留学前，家长在孩子出国留学前应增强其外向性的人格特质，并减少学生出国前的负面情绪。本研究建议学生家长及大学的班主任/教务人员在留学前后，皆需鼓励学生多与同学、亲戚或朋友交流与相处，以便发展留学生的乐观与积极的外向特质。
2. 其次，本研究证实在疫情间，社会支持-重要他人（Significant others）在增进幸福感这一块扮演至关重要的角色。此项研究结果与学者 Lin（2014）的研究结果一致。因此，本研究建议大学的教师或教务，应当针对不同人格特质的学生，提供相对应的支持与协助，以便提升中国在泰留学生的幸福感。例如, 高校教职人员应定期监督/检查中国留学生的生活状况和人际关系，尤其针对情绪较为波动(神经质高)的学生，适时提供一对一的咨询和关怀，并适当转介给学校的心理咨商室
3. 第三，证实高度神经质的学生较少寻求重要他人（如：老师/班主任/教务）的帮助或支持，而外向性高的学生则愿意寻求重要他人的社会支持。根据 Bostic 和 Ptacek's （2001） 提出的观点， 神经质的人容易担心、高敏感、相较下不乐观且不快乐。因此，本研究建议在疫情期间或后疫情时代，泰国高等教育机构，应该对留学生进行心理方面的评估，并请班主任定时开班会，针对情绪不稳定的学生加以备注，并根据该生的反馈，给予相对应的指导和关怀。

本研究虽得出创新的结论，但仍然存在研究限制。本研究仅采用问卷方式进行评估，建议学者可以参考本研究框架，添加访谈法或是观察法，以便得出更全面的结论。虽然存在些许的局限，本研究仍然针对在疫情间提升主观幸福感的实质建议和实践方针，能给泰国高等教育或管理者参考，以实践到泰国大学的管理、计划或战略中。

六、致谢

感谢中国学生们参与填答，并由郑重感谢陈林玉叶女士毕生的教导与 PARAME 先生的支持。

参考文献

Andrade, M. S., & Evans, N. W. (Eds.). (2009). International Students: Strengthening a Critical Resource Lanham: Rowman & Littlefield Education.

Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator–mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology, 51,* 1173–1182.

Bostic, T. J., & Ptacek, J. T. (2001). Personality factors and the short-term variability in subjective well-being. *Journal of Happiness Studies: An Interdisciplinary Forum on Subjective Well-Being, 2*(4), 355-373.

Correa T., Hinsley A.W., De Zuniga H.G. (2010) .Who interacts on the Web?: the intersection of users' personality and social media use, *Computers in Human Behavior, 26* (2) , 247-253.

Caci B. , Miceli S. , Scrima F. & Cardaci M. (2020). Neuroticism and Fear of COVID-19. The Interplay Between Boredom, Fantasy Engagement, and Perceived Control Over Time. *Front. Psychol. 11:574393*. doi: 10.3389/fpsyg.2020.57439

Chou, I. W. (2020). The effect of Behavioral Cultural Intelligence, Personality and Academic Performance on Perceived Well-Being among International Chinese College Students in Thailand. *Chinese Journal of Social Science and Management, 4*(2) ,126-136. [in Chinese]

Chu, P. S., Saucier, D. A., & Hafner, E. (2010). Meta-Analysis of the Relationships between Perceived Social Support and Well-Being in Children and Adolescents. *Journal of Social and Clinical Psychology, 29*(6), 624-645. http://dx.doi.org/10.1521/jscp.2010.29.6.624

DeVellis, R. F. (1991). *Applied social research methods series*, Vol. 26. Scale development: Theory and applications. Sage Publications, Inc.

Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research, 18*(1), 39–50. https://doi.org/10.2307/3151312

Goldberg, L. R. (1990). An alternative "description of personality": The Big-Five factor structure. *Journal of Personality and Social Psychology, 59*(6), 1216–1229. https://doi.org/10.1037/0022-3514.59.6.1216

Kaiser, H. (1974). An index of factorial simplicity. *Psychometrika, 39*: 31-36.

Lin, C. C. (2014). Exploring the relationships among gratitude, social support, and well-being: a test of a mediated-effects model. *Formosa Journal of Mental Health*, *27*(3), 453-482.

Lu, L. (1998). The Meaning, Measure, and Correlates of Happiness among Chinese People. Proceedings of the National Science Council: Part C, *Humanities and Social Sciences, 8*(1), 115-137.

Olson, D. A., & Shultz, K. S. (1994). Gender differences in the dimensionality of social support. *Journal of Applied Social Psychology, 24*(14), 1221–1232.

Quan, H.Y., Long, F. H., Dong, M, Zhou, H.C., Guo, X.Q., & Liu, H. (2008). The relationship between college students' mental health, personality, and social support, *Chinese Journal of Health Psychology,* 2, 150-152. [in Chinese]

Ratanasiripong, P. (2012). Mental Health of Muslim Nursing Students in Thailand. *International Scholarly Research Network ISRN Nursing*, *12* , 1-7.

Stead, H., & Bibby, P. A. (2017). Personality, fear of missing out and problematic internet use and their relationship to subjective well- being. *Computers in Human Behavior, 76*, 534-540. doi:10.1016/j.chb.2017.08.016

Saltzman, L. Y., Pat-Horenczyk, R., Lombe, M., Weltman, A., Ziv, Y.,McNamara, T. , Takeuchi, D., & Brom, D. (2018). Post-combat adaptation: Improving social support and reaching constructive growth. Anxiety, *Stress &Coping: An International Journal, 31*(3), 418–430.

United Nations. “Policy Brief: Education during COVID-19 and beyond” [online], (https://www.un.org/development/desa/dspd/wpcontent/uploads/sites/22/2020/08/sg_policy_brief_covid-19_and_education_august_2020.pdf), 2021/2/04

Weiss, R. S. (1973). *Loneliness: The experience of emotional and social isolation.* Cambridge, MA: MIT Press.

Xu, J., & Ou, L. (2014). Resilience and quality of life among Wenchuan earthquake survivors: The mediating role of Perceived Social Support. *Public Health, 128*, 430–437. https://doi.org/10.1016/j.puhe.2014.03.002

Zhu Jiani (2016). *Chinese Overseas Students and Intercultural Learning Environments.* Palgrave Studies on Chinese Education in a Global Perspective. Palgrave MacMillan.

Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., & Farley, G. K. (1988). The Multidimensional Scale of Perceived Perceived Social Support. *Journal of Personality Assessment, 52*, 30-41.

Name and Surname（姓名）:
Chou I-Wen (Chloe)

Highest Education（最高学历）:
Kasetsart University, Doctoral candidate

University or Agency（任职院校或单位）:
department of International Business, China-ASEAN International College, Dhurakij Pundit University

Field of Expertise（专业领域）:
Educational management

Address（地址）:
Address: 110/1-4 Pracha Chuen Rd, Thung Song Hong, Lak Si, Bangkok 10210

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

台泰偶像剧中青少年形象再现：以台湾《恶作剧之吻》与泰国（KISS ME）为例

Representation of Teenagers in Taiwanese & Thailand TV Drama: From “It Started with a Kiss” to “Kiss Me”

蔡月蓉 [1]
ATCHARA CHAIANANSIN
Graduate student in the Doctoral Degree Program “Teaching chinese as a Second Language”, National Taiwan Normal University, Taiwan (R.O.C.)
E-mail: putsa2524@gmail.com

簡瑛瑛 [2]
YING-YING CHIEN
Professor of the Doctoral Degree Program “Teaching chinese as a Second Language”, National Taiwan Normal University, Taiwan (R.O.C.)
E-mail: yychien19@gmail.com
Received: 13 May 2021 / Revised: 16 June 2021 / Accepted: 17 June 2021

摘要

本论文透过文本层面的探讨，试图分析国翻拍台湾偶像剧后呈现的差异或转变，且找出翻拍前后的文本特征，包括性别、爱情等价值观与意识形态，以及在偶像剧中的在地文化意涵。本文以泰国翻拍台湾的偶像剧为研究对象，使用台湾 2005 年《恶作剧之吻》与泰国 2015 年（Kiss Me）为主要文本。

本文采用跨文化研究、影像与性别论述和文化钻石为主要研究方向。论文首先介绍《恶作剧之吻》与（Kiss Me）的背景。其次、以文本叙事分析，通过台湾版与泰国版的主题、情节、男女主角和场景来对比。以跨文化对比方式展现偶像剧反映的台泰两国文化方面的异同。其三、采用影像与性别和文化钻石为基础，阐释泰国偶像剧翻拍后的变异。最后，则以翻拍偶像剧作切入，从两部偶像剧了解泰国和台湾的文化差异。

研究结果显示，台湾《恶作剧之吻》剧中男女主角能互相推动，互相支持，而且两位主角皆是一起成长。故事内容也贴近台湾社会的现实情形，且剧情呈现出台湾在地地文化特色：饮食、服装及台语。而泰国（Kiss Me）内容围绕主角爱情过程，多聚焦初恋。剧中的画面较为幻梦，随着现今泰国年轻世代的想法建构剧情，并且呈现出泰国当地的文化特色。

关键词：台泰偶像剧　跨文化研究　影像与性别　翻拍偶像剧　年轻人偶像剧

ABSTRACT

The present paper explains the differences or changes exposed after the Thai remake of a Taiwanese television drama and demonstrates the textual features before and after the remake, including gender, love and other values and ideologies, as well as local cultural implications showed in the drama. This paper takes the Thai remake of a Taiwanese teen drama as the research topic, specifically the drama “It Started with a Kiss” (2005) from Taiwan and “Kiss Me” (2015) as the Thai drama.

This investigation focuses on cross-cultural studies, image and gender discourse, and cultural diamond theory. First, it introduces the background of “It Started with a Kiss” (2005) and “Kiss Me” (2015). Secondly, through an extensive text narrative analysis, the theme, plot, main actor, actress and scenes of the Taiwan and the Thailand version are compared. The cultural similarities and differences, between Taiwan and Thailand, reflected on both dramas’ analysis, are presented in a cross-cultural comparison. Thirdly, the variation after the remake on the Thai drama is explained based on the images, the gender, and finally, the author attempts to understand the cultural differences between Thailand and Taiwan on the production of both dramas.

The results show that the actors and actresses in the Taiwan drama “It Started with a Kiss” motivate, support each other, and both roles grow up together. The story is also close to the reality of the Taiwanese society, and the plot presents the characteristics of the local culture in Taiwan such as: food, clothing, and Taiwanese language. While on the other hand, the Thai drama “Kiss Me” revolves around the protagonist’s amorousness process, mostly focused on the first love. The scenes of the drama are more dreamlike which goes along with the idea that young generation of Thailand have. At the same time, it reveals some features of Thailand’s local culture.

Keywords: Taiwanese and Thai television dramas, cross-cultural studies, imagery and gender, Television dramas remake, Teenagers in television dramas

一、研究背景和研究动机

娱乐媒体是一种使观众感到快乐的媒体，今日技术日新月异，因此有助于让创新的通信方法送到各国观众的荧幕上。在通信繁荣旺盛的时代，信息传播到世界上各地特快。因此，不仅是当地受欢迎的媒体皆能够发展到跨国媒体，且影视全球化，世界各地的观众也渐渐地增多。电视媒体（Television）是指以电视为宣传载体，进行信息传播的媒介或平台。电视媒体是媒体是六大媒体之一。电视剧是一种适应电视广播特点、融合舞台和电影艺术的表现方法而形成艺术样式。

一般单元剧和连续剧利用电视技术制作并通过电视网放映。电视的发明之后，在全球不断地普及，最后变成欣赏艺术的方式。[1]

电视的媒体如同一面哈哈镜，将显示的世界中的社会文化反映、扭曲、再制造成一个独立存在的真实。传播经济学者指出“商业电视再现社会，提供消费与产品的文本，大幅加速了符号力量的本质和影响力，这样的符号力量能让个人、团体产生意义、建构生活方式”（Allen&Hill,2004; D’Acci,2004;Lull,2000/陈芸芸译，2002；212）。对电视剧而言，主要目标是创造一种以大众为主目的产品，透过特定的公式（故事情节、人物造型、镜头取景、拍摄方式、叙事结构、文字或对白）传递讯息（黄琼德，2017）。因此，日常生活的习惯、习俗、信仰民俗、当地人的行为和想法等，都有机呈现在电视剧中，将当地文化传播给观者观赏。偶像剧是一种电视剧的题材，融合年轻人的友情、爱情的主轴以及青春时尚，大多数演员是年轻的俊男美女，重视画面与气氛的唯美。内容以男女的关系复制到真实生活中，年轻人的爱情观、性别认同以及其主体为结构，产生出能够吸引到年轻观众注意力的电视剧。因此，目前许多年轻观众往往受到偶像剧的影响，偶像剧的内容以真实生活为灵感，表达出青少年所认同的价值观。

目前资讯爆炸的时代，影剧在人们的生活里占了很大的比例。现代人常使用偶像剧减轻生活的压力，甚至当成休閒娱乐的一部分。为了向影像迷人提供较多选项，如今影像行业使用两种方式创作剧本：第一、媒介公司创作新的偶像剧，第二、改编故事或翻拍原版。说到翻拍，这个方式如今受到影像行业的欢迎，尤其是翻拍外国的偶像剧。1990 年代之后，可说跨国翻拍是常见的现象。但跨国翻拍的创作者倾向于必须克服不少挑战，不仅改编属于他国特色的剧情、表现方式以及风景文化，也以邻境国家戏剧之间的差异列入考量。翻拍国外影像可用来做比较文化的案例，因为跨国翻拍不仅牵涉到形式上的转变，其中可能涉及进一层的文化元素与文化意涵，甚至是意识形态转译与转化。前后影像应有内容差异，制造翻拍应映照或者考虑到文化差异、社会环境、人民生活方式等方面。

“翻拍”这个词汇是指已拍摄过的影视剧再次创作并展开。对翻拍解释基本观点，即是归类于再制作的一类，英语用「remake」来表达如同上述“翻拍”这个词汇的意涵（黄琼德，2017）。依据 Bohnenkamp,Knapp & Hennig-Thurau （2015）所言：「翻拍、重拍是不跨越媒体形式，将文本（再诠释）『再诠释』与『再创作』的改编方式。」简单地说，翻拍、重拍（remake）是指一个已存有的故事，且是相同媒体形式诉说。对于产制来说，翻拍一方面等于利用旧有的品牌，让观众感到怀旧，对于故事熟悉；另一方面透过翻拍有新颖的感觉（黄琼德，2017；Elisaberg & Sawhney，1994）。

因为泰国与台湾的文化皆被定为东亚洲文化，两国的社会文化有相通之处。因此，台湾偶像剧在泰国受到欢迎。泰国翻拍台湾偶像剧目前共有六部；《犀利人妻》（泰版：เมีย 2018）、《恶作剧之吻》（泰版：Kiss Me， รักล้นใจนายแกล้งจุ๊บ》、《命中注定我爱你》（泰版：You Are My Destiny， เธอคือพรหมลิขิต）以及《王子变青蛙》（泰版：The Prince Who Turn Into a Frog, รักวุ่นวาย

[1] MBA 智库百科.“什么是电视媒体”「online」电视媒体 - MBA 智库百科 (mbalib.com)，取出资料来的 2021/3/10

เจ้าชายกบ）[2]。 再说，2021 年 3 月已开始播放《我可能不会爱你》的翻拍（泰版：In Time With You， ถึงห้ามใจก็รัก）[3]，而且 2020 年已播放《流星花园》（泰版：รักใสๆหัวใจ4ดวง）[4]。再加上，一部泰国偶像剧采取台湾电影《匆匆那年》的故事翻拍成泰国偶像剧（กาลครั้งหนึ่งรักของเรา）。从上述所看出，台湾偶像剧非常受到泰国媒体公司的欢迎，因台湾和泰国两文化相互影响度比较高，所以实现了文化心理的接近性。虽然两个国家的文化如此接近，而反映了国家当下的时空背景，产生出文化差异。跨国翻拍后，显出自己国家的特殊文化现象。

原版与翻拍的影像有内容差异，因在制造翻拍影视的过程中，必须考虑到文化差异、社会环境、人民生活方式等方面。跨国翻拍时，展现文化差异、文化比较，并且可以呈现各个社会不同的特色。因此，本研究之研究动机是借由分析偶像剧的剧本，对照台湾偶像剧与泰国翻拍，从对照情节、人物角色等发掘比较出两国家的文化差异。

由以上观之，因本论文透过文本层面的探讨来进行跨文化流动上的转译，并且发掘出其文本中的社会意涵与文化元素有何不同。

本论文主要探讨如下的主题：

1、文本分析两部偶像剧呈现如何的差异。

2、透过文本分析深入探讨，并比较翻拍前后的文本特征，包括性别、爱情等价值观与意识形态，以及在偶像剧中的在地文化。

二、理论架构

（一）跨文化研究

跨文化研究本来涉及采用人类学、社会学、经济学、政治学、心理学等学科的研究方法。跨文化研究可用来探讨不同文化中的同类现象与研究文化之间的相互影响、交流和互动。这种研究形式是以文化比较为基础，还可以使用来探讨不同文化中人类行为的规范、社会组织形式、观念和时间的模式等等。使用英文，“跨文化”翻译成 「intercultural」 或「cross-cultural」。「Intercultural」强调文化之间的互动性，如：「文化震撼」、「文化适应」之议题；而「cross-cultural」则指不同文化之间所进行的比较（毕継万，2009）。本文需要探索了跨国翻拍后的文化差异、文化比较，在案例之中进行抽样比较。故而将「cross-cultural」作为 「跨文化」语词界定。

跨国翻拍时会展现文化差异和文化比较，并且可以呈现各个社会不同的特征。翻拍前后电影、偶像剧有内容差异，在进行翻拍的过程中，应该映照或者考虑到各国的文化差异、社会环境、人民生活方式等方面。从上述可见，翻拍其他国家的偶像剧时需要关注到当地的文化背景和文化差异。由于翻拍时常牵涉到跨文化的改编。所以翻拍影视时有强调重点的必要，若某一个国家的影

[2] 资料来源：มัดรวบ 8 ละครไทยรีเมคจีน-ได้หวัน สานต่อความปังยกเพื่อนต้องตามให้ครบ! (sudsapda.com)

[3] 资料来源 “ไม บนชนก” สุดเขิน! “ไบร์ท วชิรวิชญ์” โชว์หวาน สวมรองเท้าคูเจ้าหญิงในซีรี่ส์ “IN TIME WITH YOU” “ถึงห้ามใจก็จะรัก” : PPTVHD36

[4] 资料来源：เปิดตัว F4 Thailand หรือ F4 เวอร์ชั่นไทย ไบร์ท วิน นำทีม หล่อชวนกรี๊ดยกแก๊ง (kapook.com)

视被其他国家改编、重拍、翻拍，制作公司就牵涉到跨文化的议题。（Keane & Moran ；2005）从亚洲与太平洋（纽西兰、澳洲地区）电视节目的改编与翻拍的探讨，发现南亚国家（以印度板块为主的国家）由于地区或语言以英国为主，比起东亚国家采用西方格式（format）更加频繁。为南亚国家英语比东亚国家好，所以比东亚国家更了解节目的内容。例如泰国翻拍了来自韩国电视剧，电视剧名称《来自星星》，泰国翻名称《ลิขิตรักข้ามดวงดาว》。播放之前，泰国的观众都期待这部偶像剧。然而，这部剧首映后观众反映不佳，剧评差。从连续剧的剧情来看，作家似乎全都抄原版的文本，没有泰国人文化的风味。以演员的服装为例，演员穿的衣服与原版的一模一样，制作公司彷佛没考虑到泰国的天气，使观众对这部连续剧没有好感。因此，翻拍其他国家的连续剧时必要注意到本国家的文化。换言之说，就是制造公司要注意到文化的相互转换问题会不会符合本土化的语境，最好是符合本土文化语境才能吸引到观众的注意力而创造出流畅无暇的连续剧。

（二）影像与性别论述

在《视觉快感与叙事电影》一文中，罗拉 • 莫薇（Laura Mulvey）将精神分析学說，如弗洛伊德（Sigmund Freud）还有拉岡 （Jacques Lacan)的理论，带入电影分析。她将精神分析、电影理论、以及女性主意三者融合成一体为其独到之处。由此她提出电影中的三种凝视：1、摄影机的凝视，2、角色间的相互凝视，3、观众的凝视。她也认为好莱坞电影只强调第三种凝视，属于男性主体的位置。在《视觉快感与叙事电影》中，最重要的观念即“男性凝视”(Male Gaze)。[5] 从“男性凝视”(Male Gaze)观念的描述看来，莫薇提出观众者具有两种快感；第一，视淫（scopophilia），即观看的快感。她引述佛洛伊德的论点，指出视淫不只是观看的快感：还包括把他人视作客体，使他们臣服于控制的凝视之下。第二种快感，即是自恋的层面发展视淫。 莫薇援引了拉岗「镜像阶段」理论来说明儿童自我的建构和电影认同的快感有类似之处。好比儿童在镜子里看见却误认自己，观众也在荧幕上错认自我。这种快感莫薇解释为镜像阶段约当于儿童身体野心超出他的动力能力之际，结果他所认识的自己是欣悦的[6]。上述可以和观众们随着荧幕上的演员模仿来比。他们在看影像时仿佛自己正在「镜像阶段」的状态，并且把自己的形象建构得更加完整，更加完美。因此，观众们看着在荧幕中的男女主角会产生想象建构自己所希望的形象。所以影视制作公司会将男女主角塑造成符合观众理想的人物设定。

父权主义仍深深影响东方国家，在父权主义下女性渴望摆脱家庭、生活束缚，希望获得自由与重生。（杨芳枝：2020）在《爱情是一种意识形态：台韩偶像剧的爱情梦幻政治》所说爱情在偶像剧提供一种疗愈的感受，让观众暂时逃离生活的压力，同时反应女性在家庭社会中待解决的困境。们作为解决社会的困难。在典型的偶像剧所描写都是理想的爱情故事，所以在结局中的情节往往会呈现男女主角相爱的完美结局，爱情克服所有困难。以台湾《恶作剧之吻》与泰国

[5] 许书铭编译.“视觉快感与叙事电影”「online」，英文文學與文化教學資料庫 (fju.edu.tw)，取出资料的 2021/3/15

[6] 約翰 • 史都瑞(John Storey)著。《文化理論與通俗文化導論》。李根芳、周素鳳（譯）。（台北，巨流圖書 2003），204-206 頁。

（KISS ME）为例，这两部皆是典型偶像剧制作剧，以爱情为题材，形塑出一种浪漫唯美的爱情氛围，让观众沉迷于浪漫唯美的范围。

（三）文化钻石

《女性与媒体再现---女性主义与社会建构论的观点》一文中，将媒体透视成为社会、媒体生产者、文本、阅读人这四个分析单位所形成六种互动关系（林芳玫：1994）。而同时她也注意到，客观、主观、象征这三种真实都已然并存于四个分析单位中的每一个。因此在《女性与媒体再现---女性主义与社会建构论的观点》此文中林芳玫使用「文化钻石」的模型来解释社会、媒体生产者、文本、阅读人这四个分析单位的相互关系。

“文化钻石”的模型也是 Wendy Griswold （1994）提过的概念。「文化钻石」模型以社会世界（Social World）、创造者（Creator）、文化客体（Cultural Object）、接受者（Receiver）这四个单位来解释文化与社会建构的关系，并且这四个分析单位以线条来表示相互关系，看起来很像钻石，故而此解释模型称「文化钻石」。钻石本身没有所谓正面、侧面之分，完全由观视角度(perspective)而定，而文化与社会的关系也是如此。[7]本文透过比较分析泰国与台湾的文化共鸣试图分析泰国采用台湾原版制造偶像剧的主要因素，以及泰国如何在地化以符合泰国观众的品味。因台湾与泰国观众的认知程度不同，文化背景，日常生活也不同，所以观看体验也不同。因此从制作公司（创造者）的角度来看，偶像剧应该反映出自己国家社会现况，包括随着年轻人的价值观及他们的生活方式，所以偶像剧内容中需要呈现当地文化的现象。因此本文章通过「文化钻石」模型的创造者（Creator）单位，随着跨文化模式下的翻拍，泰国偶像剧与台湾偶像剧有什么的差异。

伊恩•安在荷兰分析美国肥皂剧《朱门恩怨》的原因是「想理解荷兰的阅听人如何回应这个美国流行的肥皂剧、如何与之互动并从中建构意义」 。安指示观赏《朱门恩怨》部分的快感，「很显然是根据在虚拟世界与日常生活的世界之间，观众能够或愿意建立多大连系而定」 。许多女性的阅读者来说，她们具有关连的能力，即是能把偶像剧的文本与现实的射界连结在一起。因此，这点是「跨国翻拍」面临对文本「本土化」的问题。文本改写时需要考虑到不同文化语境下的观众们能否接受某种文本的演绎形式。综合上述，由于观众来自不同国家国情文化不同，但是对爱情的响往是共同的，因此爱情偶像剧的呈现观众都有共鸣的。虽然观众是有共鸣，但是基于文化背景、人物事件、时间场景，以及剧情造型每一个地区都有自己的偏好，因此制作公司需要根据泰国人的审美进情调整。

三、个案偶像剧剧情介绍

本文比较分析 2005 年台湾偶像剧《恶作剧之吻》与 2015 年泰国偶像剧《Kiss Me》。这两部偶像剧皆改编自日本漫画《淘气小亲亲》。《淘气小亲亲》（日语：《イタズラな Kiss》，英语：

[7] 林芳玫，《女性與媒體再現：女性主義與社會建構論的觀點》（台北，巨流圖書 1996），14 頁。

It Started With A Kiss）是日本漫画家 多田かおる（Kaoru Tada） 创作的爱情校园漫画。从 1990 年至 1999 年期间进行连载，漫画共 23 捲。在 1996 年，日本是第一国家以此漫画改编为偶像剧，后来许多不同国家也改编为偶像剧；由日本、台湾、韩国、泰国和中国大陆皆有各自的改编偶像剧。这部漫画还被改编为电影和动画片，并重新翻拍了多次。尽管《恶作剧之吻》与 Kiss Me 这两部偶像剧虽然改遍自同一部漫画，但是由不同国家制作团队制作，自然也展现出不同的风格。基于此本文章针对这两部偶像剧进行比较分析。

《恶作剧之吻》：台湾偶像剧《恶作剧之吻》，英文名称 It Started With A Kiss ，2005 年 9 月 25 日起于台湾中视首播，一共有 20 集。剧中描述到袁湘琴（林依晨饰）是一个单纯开朗的高中女学生，湘琴自从在开学典礼上看重代表新生致词的江直树（郑元畅饰）后，便不由自主地喜欢上这个号称 IQ 200 的超级天才少年。经过两年多以后在高中最后一年，她鼓足勇气在学校中对直树表白，却遭到他无情的拒绝，更由于她的莽撞，一时间成了全校的笑柄。然而在湘琴告白被拒后，刚迁入的新家竟然被地震震垮了。湘琴和父亲就要露宿街头了，所幸父亲国中时期好友阿利叔伸出援手，邀请父女两人到他家中暂住，但是湘琴万万没有想到，阿利叔竟然就是江直树的父亲。于是在这样的机缘巧合下，两个人就此展开同在一个屋檐下的全新生活。直树是一个天才，几乎没有任何事能难得倒他，所有事情总在他掌握之中，然而湘琴的出现将他原有的生活搞得天翻地覆，但湘琴不顾一切、勇往直前的那股傻劲却也让他开始思考自己的人生与未来，而湘琴对他的感情也在不知不觉中慢慢地渗入他心中。在父母与好友的推动，直树终于接受湘琴，慢慢地爱上湘琴。[8]

《一吻定情》（Kiss Me）——泰国偶像剧（泰文名称：รักล้นใจนายแกล้งจุ๊บ）——2015 年 10 月 5 日起于泰国 True4U 播放，一共有 20 集。内容描述到一个傻瓜女孩叫 Taliw（Aomiz 饰）快开学前那天，她偶尔遇到 Tenten（Mike 饰）就对 Tenten 一见钟情。后来在开学当天 Taliw 才知道 Tenten 是一个新同学，由于父亲生意的关系，所以随着父亲从日本回到泰国。然而 Taliw 和父亲因为石油气爆炸炸毁他们的家后，所以搬到 Tenten 的家住。后来 Tenten 才知道 Taliw 是小时候被 Tenten 拒绝交朋友的儿时玩伴。因此 Tenten 对 Taliw 不再搭理。而 Taliw 没有灰心放弃，坚持不懈地追 Tenten，与此同时，Taliw 开始用心努力学习，想要让自己变成一个很聪明的人，能有机会配得上 Tenten。不知不觉中 Tenten 慢慢就爱上这个傻的好姑娘。

可见两部偶像剧的内容完全不一样。接下来本文章将两部偶像剧进行跨文化比较，探讨不同文化背景所呈现校园偶像剧的异同，并进一部讨论偶像剧中所呈现的文本特征，青少年对性别、爱情等价值观与意识形态，以及在偶像剧中含义的在地文化。

[8] 资料来源: 惡作劇之吻 (2005 年電視劇) - 維基百科，自由的百科全書 (wikipedia.org)

四、跨文化翻拍偶像剧的文本分析

《恶作剧之吻》与《一吻定情》（Kiss Me）文本分析

本章将两部个案的文本方面切入，进一步了解泰国和台湾自同一部日本漫画改编为偶像剧有如何差异。因为两国有各自的文化背景，偶像剧的故事进行转化以后大概有不同的主题、情节、场景、人物和其他事物。因此，本文透过偶像剧文本的改遍，究其叙事与再现进行分析。

（一）主题对比

表 1.

文本	台版《恶作剧之吻》	泰版（Kiss Me）
主题	台湾版以男女主角的相互扶持、一起成长、一起改变当题材。	泰国版的故事以女主角如何得到男主角的爱为题材，在剧中为了爱女主角一直付出一切，而在剧中看不出为何男主角为女主角而改变自己。

从表 1. 分析主题的两部偶像剧能看出，台湾《恶作剧之吻》的故事主轴是男女主角透过爱情互相影响，并且一起学习成长。剧中能够让观众觉得男女主角两位都互相推动，互相支持和一起成长。而在泰国《一吻定情》（Kiss Me）主要主题是女主角以爱情为主。为了爱泰国女主角愿意不顾一切去爱。至于在剧中没提到男主角在剧中使用爱情来推动自己梦想的情节。

（二） 男女主角对比

表 2.

文本	台版《恶作剧之吻》	泰版（Kiss Me）
男主角	江直树	Tenten
	性格：独立性、内敛性。表面对其他人非常冷淡，因为从来没有经常跟人们有感情，所以不知怎么对待旁人。 外貌：是许多女孩子的梦中情人，他不仅有帅气的外表，而拥有同龄人无法拥有的睿智。	性格：他是一个冷漠，高傲、不理别人，全知全能的男生。 外貌：被塑造男成一个白马王子，是众女孩的男神，容貌完美，而且非常聪明。可以说 Tenten 是泰国刻板印象的男主角类型。
女主角	袁湘琴	Taliw
	性格：是一个强烈情感的女孩。虽然不聪明、笨手笨脚，但是心地善	性格：是一个体态窈窕的女孩，大部分的人看到她会想保护。一直依

文本	台版《恶作剧之吻》	泰版（Kiss Me）
	良、乐观有耐性。而是一个努力不懈地朝目标前进的孩子。她让直树看到自己勇气。	赖男主角，让观众们感觉她是一个太卖萌、装可爱的女孩。外貌：在剧中虽然是一个普通的女孩但是外貌长得很可爱。男主角第一见面就对她有好感。

（三）情节对比

这两部偶像剧的情节虽然以校园爱情为为题材，但是因为两个国家具有不同的国情，制造出适合自己国家的偶像剧。故事情节中以男女主角的爱情发展为偶像剧中的核心事件，而牵涉到亲情、友情、学习际遇等围绕在男女主角身上的旁支故事。

表 3.

文本	台版《恶作剧之吻》	泰版（Kiss Me）
情节	*开幕：从高中一年级女主角开始暗恋男主角。终于到高中三年级开学当天，女主角勇敢地对男主角表白。 *女主角房屋被地震震垮了所以搬到男主角的家。 *女主角努力不懈地朝目标前进。 *男主角被女主角的爱情打动自己的感情所以开始改变自己。 *男主角换院系的原因。 *男主角要转学医的转医学的阻碍。 *结局：在婚礼，女主角湘琴穿的是新郎礼服，而男主角直树却穿着新娘礼服。	*开幕：男主角从日本回来。搬到女主角的学校。快开学的某一天，女主角偶尔遇到男主角，突然喜欢上男主角。 *女主角家的瓦斯突然爆炸，房屋全部被烧掉。所以搬到男主角的家。 *为了得到男主角的爱，女主角付出所有事情。 *男主角受启发，有了当医师的想法。 * 结局：Tenten 与 Taliw 终于订婚，但是因为两个人还没有毕业，所以 Taliw 的父亲和 Tenten 的父母不允许他们两个人同房。

（四）剧中的场景：

主要场景都呈现在人物生活背景

表 4.

文本	台版《恶作剧之吻》	泰版（Kiss Me）
剧中的场景	在台湾版故事中出现「真实」地方，即是学校、角色的住宅、教室、老师办公室、食堂和操场等场景。	而泰国版故事中出现「虚拟」地方。场景都是创造出来，较少呈现出泰国人的生活。学校场景也被创作出来。泰国版不仅是场景不真实，而剧中的气氛也是虚拟。

从情节、人物、主题、场景分析出台湾版和泰国版都呈现自己的特色以及两个国家的青少年所关心的议题，并且展现出台湾和泰国人民的生活以及青少年的思想、价值观、生活方式等。为了制造反映自己国家观众的真实生活，因此在偶像剧中呈现角色的生活样貌，而具有许多反映在地的符号元素。

为了让符合泰国的观众审美，编剧调整了故事情节，以符合泰国当代的时事。泰国版《一吻定情》（Kiss Me）的女主角人物设定为温柔的女性象征，男主角人物设定为泰国人理想的完美男孩。故事情节为符合泰国当代年轻人的价值观，做了多处调整，例如：传递更多的正能量、励志的情节来推动剧情。因泰国版在 2015 年翻拍，而台湾版在 2005 年播出。两部剧的社会背景、事件背景都不一样。年轻人所追求的理想也都不同。所以剧中呈现的人物、情节、场景都有时代性。

五、台泰偶像剧的再现差异分析

媒体不仅以「现实（reality）」为灵感，媒体也定义了什么是「现实」，籍着语言实践来选择意义，再现真实的作法。再现是指一个不同于反映（reflection）的概念，意味着结构化的形塑，选择与呈现的积极运用，不只是传送既存的意义，且是使事物生产意义的积极劳动（Hall,1982/ 黄丽玲译,1994:84）。Kanjana (2002) 也指出现实的社会建构（Social Construction of Reality），「现实」（reality）在真实世界真正存在的事物(a given) 而是被建构出来的（a construct）。真实的社会建构（Social Construction of Reality）即是文化研究框架（Cultural Studies）之下的概念。对文化研究者来说，大众媒体不只是可以传播与传达文化的渠道功能，也是社会的 「创造者」（generator）。因此，大众媒体的符号以「现实」为媒体创造、修改、保持出来的事物。「现实」在真实社会的建构下并不存在，而是被创作出来的。因此，大众媒体是最重要单位的创作。

偶像剧的媒体文本透过符号创造出现实再现。因此，本文能够解释泰台偶像剧中青少年的形象再现。在不同国家翻拍，就必须针对当地观众而创作，所以跨国媒体按照当地的文本创作出有特殊的作品。此外，偶像剧主要针对青少年的观众市场。偶像剧反映出自己国家的社会现况，包括年轻人的价值观及种种的生活方式。可说，呈现出自己国家文化的重要面向。

著名台剧《恶作剧之吻》塑造出台湾青少年的日常生活，更显现出在生活中的爱情、友情、亲情的各种混杂。再说，情节也较适合台湾的青少年，从内容的取材以及所选择的场景能看出，台湾青少年对于社会生活、流行文化方面的观点。因此，《恶作剧之吻》显然以台湾青少年的日常生活为灵感。而泰国的翻拍偶像剧（Kiss Me）的剧情直接反映泰国青少年的真实生活。故事情节围绕着恋情发展，呈现泰国年轻人的价值观和爱情观。服饰、场景善用泰国社会文化观。

（一）性别形象再现

1. 塑造不同女主角：「强烈情感」VS 「温柔的女孩」

从台湾的《恶作剧之吻》与泰国的（Kiss Me）剧中女性形象的再现来看，两部的女主角于剧中的性格刻画，仍然属于当代偶像剧典型女性人物设定，例如；一个平凡的女孩、个性纯朴、善良为，为了爱情愿意不顾一切去追，并且喜欢上高大英俊。但是《恶作剧之吻》的袁湘琴比 Kiss Me 的 Taliw 更坚强。袁湘琴对江直树怀有「强烈情感」，鼓足勇气，朝前迈进。所以，台湾的女主角虽然笨笨的，但是因为她全力以赴还是成功了。在《恶作剧之吻》中，女主角很努力地念书，为了考上 A 班、考上大学和当护士。因此，她全力以赴，最终打动了江直树的心。Kiss Me 的 Taliw 则是「温柔的女孩」，被塑造成一个弱化、讨人喜爱、喜欢幻梦、经常流眼泪、依赖男主角的女孩。她把自己的梦想与爱情结合在了一起。她把自己的梦想与爱情结合在了一起。在剧中许多场面表出 Taliw 哭泣的画面。她一旦失败，就流眼泪，而且在她身边愿意安慰她的人立刻出现。

2. 男主角的差异：「慢慢成长的男孩」VS 「白马王子」

《恶作剧之吻》与《一吻定情》（Kiss Me）都无法摆脱男主角的刻板印象。两部偶像剧依然塑造出社会阶级与父权文化下的性别形象。不管是《恶作剧之吻》的江直树或是（Kiss Me）的 Tenten 皆是从偶像剧刻板印象的男主角形象而塑造出来的。尽管他们不是大富豪，但是充满帅气，极有智慧。所以一些年轻人的男性凝视寄托在男主角的身上，满足年轻男性的自我形成。上述配合（李欣颖：2005）所说，青少年在收看偶像剧时，他们将剧中人物的表现投射到自己的身上，对剧中呈现的手法能让青少年与偶像剧的人物更贴近，并使青少年在剧中看到另一个我，剧中人物的一言一行在偶像剧中对年轻人是自己行事为人的典范(蔡琰：2000)。

然而，两部偶像剧的男主角亦有差异；《恶作剧之吻》的江直树被塑造成「慢慢成长的男孩」。他是一个非常有天分的青少年，没有做不到的事情。他轻易地克服生活中的每一个挑战，而成为冷淡、没有梦想的人。爱上湘琴之后，他成为较亲切的人，学会追寻自己的梦想，并随着女主角长大。

在（Kiss Me）中，Tenten 则代表泰国少女所想像的「白马王子」。Tenten 是一个可靠、温柔、贴心的男人，拥有一个幸福的家庭，使他成为一个温馨、有自信、可以照顾他人的男人。

（二）台泰偶像剧呈现不同爱情观

爱情和梦想皆是青少年最大的渴望，青少年会把爱情和梦想当成在人生中最重要的事情。因此，偶像剧中的青少年经常用爱情的主题来推动青少年的梦想。这两部偶像剧依然无法摆脱典型偶像剧的约束。典型的偶像剧塑造出完美的爱情故事，结局总会展现出男主角和女主角可以相爱，克服所有困难，停止在两人终于可以在一起的阶段。但是，两部偶像剧显出对于爱情的不同观点。表 5.

	开始	过程	结局
台湾《恶作剧之吻》	*女主角暗恋男主角 *男主角对女主角没有特别感情	女主角：努力不懈地朝目标前进，每个事情都尽力而做。 男主角：从女主角的行为和性格，学会追寻自己的梦想。	两个人都有改变。男女主角相互帮助、互相推动，一起成长。
泰国（Kiss Me）	*女主角对男主角一见钟情。 *男主角：女主角是他的初恋，童年的友情。	女主角：为了得到爱情一个人付出。 男主角：是一个偶像，没有改变。	只有女主角有改变，一个人成长。

从表 5 中可以看出，泰国偶像剧比较注重女主角的爱情，由女主角的视角出发，故事情节围绕女主角的恋爱成长过程推进把男主角塑造成白马王子，成为泰国少女追求的偶像。因此对泰国青少年来说，爱就是需要找一个可靠的人，才可以说得到幸福。台湾的偶像剧则注重男女主角的相亲相爱，两个人必须彼此付出，不只是自己一个人的付出。

（三）台泰在地文化元素

为了反映真实当代生活，所有的场面必有日常生活中的景观。因此，许多情节反映出「在地、当地」的符号元素。两国家在戏剧中透过故事情节、场景、语言对话置入当地文化元素，包含饮食文化、服饰穿着等，都会融入其中。因此本篇是用三种文化——即是 1、物质文化 2、行为文化 3、思想文化——来将台泰在地文化的差异分类。

表 6.

	台湾《恶作剧之吻》	泰国 (KISS ME)
物质文化	台湾食物（小歇茶飲、合菜、中秋节吃烤肉），台湾校服，台语，台湾景点（小碧潭、台湾大学、台北西门町）台湾学生的生活(學校的 “百名榜”)	泰式的特色建築（借鉴中国建筑艺术），泰国校服（尤其是泰国大学生的校服），泰国饮食（Pad Thai、红色咖喱等）
行为文化	高中毕业活动（第二颗钮扣文化） 台湾学生需要尊中学长、学姐（学弟不应追学姐、学姐不应该勾引小男生）	高中毕业活动（写祝福词在校服上面） 泰国行礼仪式---尊敬师长（见长辈要将双手合十等）
思想文化	学习观（台湾学生要考上台湾大学才有前途，考试对台湾学生来说相当重要） 审美观（又漂亮又聪明，个子高，身材好）	学习观（学位证明书並不能代表你是成功的人） 审美观（皮肤白、长得可爱、个子小小的）

从表 6.能看出在两部偶像剧中特殊的本土文化呈现在剧中。因此，电影中的情节、人物等方面皆传达出各地文化的特征。接下来本文进一步讨论两部偶像剧所呈现的文化特征。

1. 台泰出现的本土场景

在台湾《恶作剧之吻》的故事中出现「真实」场景的描写，比如：学校名字、旅游景点等。所有地方都接近台湾社会的现实情形，也是以台湾本土的状况作为最优先的考量，例如：台湾大学（有一段情节女主角问男主角：直树你这样聪明一定考上台大，台大是台湾的一家國立学校、台湾旅游景点新店碧潭等地方、还是康南学校（是台湾一所国际学校）。

泰国的《一吻定情》（Kiss Me）则拍摄的画面有如入梦，泰国版故事中出现一些「虚拟」的场景。泰国版为了让观众感到满足而塑造出年轻人所渴望的美好生活景象，例如：在剧中男女主角骑脚踏车到学校、展现了学校的氛围、以及女主角的房间等画面。

2. 台湾和泰国的校服

由于两部偶像剧的主要背景在校园，剧中的演员必然要穿着校服。校服除了代表着组织或学校团体，也暗示着具备专业技能、拥有正直高尚的品性、或恪命服从的特质（Fussell,陈信宏译 10-12）。

在《恶作剧之吻》中，男女主角念高中时穿的校服充满特色。台湾统一的校服出现在日治时代，所以至今男女主角穿的校服接近日式校服。剧中的演员一到冬天穿着外套或者背心像日本学生一样。到了大学，他们就不穿校服了。但是在泰国的《一吻定情》（Kiss Me）中，因为泰国偶像剧受到韩国偶像剧的影响，所以穿着不像一般泰国学生穿的校服。到大学阶段，男女主角也有校服要穿。因为校服代表荣幸和纪律，泰国保留大学校服的规定。校服也代表无阶级及贫富之分的平等社会。

3. 台泰偶像剧的台词

在《恶作剧之吻》中，演员主要使用标准国语说台词，不过在一些场景中，演员也使用台语来对话。这是台湾偶像剧的特点。在泰国的《一吻定情》（Kiss Me）中，演员则是用泰语，没有说方言演戏，但有几段剧情是中年轻人说了不少励志的话语。

4. 台泰毕业文化

《恶作剧之吻》与泰国的《一吻定情》（Kiss Me）中主要场景在校园，因此最明显的文化传统与学生有关。比方说，台湾的《恶作剧之吻》中 ，在高中毕业典礼的情节，其中有“第二颗钮扣文化”出现，“第二颗钮扣”文化是女学生向喜欢男生拿第二颗钮扣。要是男生愿意给自己的第二颗钮扣，代表愿意与对方交往，同时也表示男生向喜欢的女生表白。此文化现象反映台湾受到日本文化的影响；而泰国的《一吻定情》（Kiss Me）高中学生在毕业时，为了留纪念，则喜欢给朋友写祝福语或者划卡通在朋友的校服上面。

5. 台泰饮食文化

在台湾《恶作剧之吻》中，呈现“合菜”是指大家一起围桌食用中菜的意思——有时也称为“圆桌合菜”，另外还呈现台湾饮食文化特色，即在中秋节时，年轻人喜欢吃烤肉，在户外烤肉过中秋；而在泰国的《一吻定情》（Kiss Me）剧中经常呈现诸多当地着名的泰式料理，例如：Pad Thai、红色咖喱等泰式料理，呈现出两地不同的饮食文化特色。

六、结语

本文采用跨文化研究，依据影像与性别论述和文化钻石模型的理论架构，探讨两部偶像剧：即泰国 2015 年偶像剧《一吻定情》（Kiss Me）与台湾 2005 年偶像剧《恶剧之吻》。本文试图找出这两部偶像剧的相同和差异。虽然偶像剧故事以同一本漫画来写剧本，是以校园爱情为主轴，但是为了符合当地观众的文化，（泰国偶像剧）重新改写了情节；有的删剪、有的增加，制作出符合泰国观众口味的作品，并且让泰国观众们能理解和意识到作品所传达（的）意义。台湾《恶作剧之吻》的性别形象塑造女主角是勇敢、有强烈的情感的女孩，而男主角从外表看可以说是一

个完美的男生。，其实他是一个困惑的男孩，需要女主角带他一起成长，所以在剧中能够让观众觉得男女主角皆是互相推动，互相支持，而且两位主角是一起成熟。此外台湾版的故事接近社会的现实情形，并且呈现出台湾在地文化特色：饮食、服装和语言、毕业文化等。而泰国《一吻定情》（Kiss Me）主要内容描写主角爱恋过程。女主角塑造成柔弱的女孩，二男主角非常完美，为了得到男主角的爱女主角可以付出一切，强调初恋。偶像剧画面比较幻梦，但是内容还是随现今泰国年轻世代想法建构出来，且呈现出泰国当地的文化特色：饮食、服装、语言和审美观点。

参考文献

กาญจนา แก้วเทพ 2545 . **สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา .** สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กาญจนา แก้วเทพ 2557 . **ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา** . กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์

ธีรภัทร์ เพิ่มประยูร 2550 . **การศึกษาภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ของญี่ปุ่นที่สร้างใหม่จากสื่อภาพยนตร์และละครโทรทัศน์เกาหลี** . (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

ภัทรศศิร์ ช้างเจิม 2559 . **ภาพตัวแทนผู้หญิงในการ์ตูน Disney Princess .** (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

วิชยุตม์ ปูชิตากร 2556 . **สัมพันธบทข้ามสื่อและข้ามวัฒนธรรม เรื่อง "ริง" ในนวนิยาย ภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์และหนังสือการ์ตูน** . (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต , จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

Fussell 著（2004）**建构社会的符号标题**。陈信宏译。台北：麦田出版 。

Jeff Lewis 著（2012）。**文化研究的基础**。邱志勇、许梦芸译。新北：韦伯。

James Lull 著 （2012）。**全球化下的传播文化**。陈芸芸译。新北：韦伯。

约翰 • 史都瑞(John Storey)著（2003）。**文化理论與通俗文化导论**。李根芳、周素凤译。台北：巨流图书公司。

李艺（2016）。读吉特林的《新左派运动的媒介镜像》。**西部学刊**，8

林歆婕（2011）。**从杂草到败犬：台湾偶像剧中的性别意识与形象建构**。国立中兴大学硕士论文，台中。

林芳玫（1999）。**女性与媒体再现：女性主义与社会建构的观点**。台北：巨流图书公司。

江志坚、李欣颖（2005）。来源可信度、情感认同与涉入程度对网路谣闢谣效果之影响。**管理学宝**，22（3），391-413。

毕继万（2009）。**跨文化交际与第二语言教学**。北京：北京语言文化大学出版社。

简瑛瑛（1998）。**何处是女儿家**。台北：联合文学。

简瑛瑛主编（2000）。**女性心/灵之旅：女族伤痕与边界书写**。台北：女书文化。

蔡琰(1999)。新闻叙事结构：再现故事的理论分析。**新闻学研究**，58：1- 28。

蔡琰（2000）。**电视剧：戏剧传播的叙事理论**。台北：三民。

赵恩洁主编（2020）。**南方的社会，学**（上）。新北：左岸文化出版。

赵庭辉 （2006）。偶像剧《流星花园》的文本分析：青少年次文化的建构与再现。**艺术学报**，78期：101-123。

邱志勇，郑志文主编（2011）。**媒体科技与文化全球化读本**。新北：扬智文化。

黄琼德（2017）。**全球化下的文化顺流与逆流：韩国翻拍台湾偶像剧的政经与文化意义**。国立交通大学硕士论文，新竹。

Kiss Me รักล้นใจนายแกล้งจุ๊บ - วิกิพีเดีย (wikipedia.org)http://th.wikipedia.org/wiki/Kiss_me

恶作劇之吻（2005 年電視劇）- 维基百科，自由的百科全书 (wikipedia.org)http://zh.wikipedia.org/wiki/

มัดรวบ 8 ละครไทยรีเมคจีน-ได้หวัน สานต่อความปังยกแพ็คจนต้องตามให้ครบ! (sudsapda.com) http://sudsapda.com/film/160200.html

“โม มนชนก” สุดเซ็น! “ไบร์ท วชิรวิชญ์” โชว์หวาน สวมรองเท้าคุจเจ้าหญิงในซีรี่ส์ “IN TIME WITH YOU “ถึงห้ามใจก็จะรัก” : PPTVHD36 http://www.pptvhd36.com/news/

เปิดตัว F4 Thailand หรือ F4 เวอร์ชั่นไทย ไบร์ท วิน นำทีม หล่อชวนกรี๊ดยกแก๊ง (kapook.com) http://drama.kapook.com/view231330.html

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）：
Atchara Chaianansin

Highest Education（最高学历）：
Graduate student in the Doctoral Degree

University or Agency（任职院校或单位）：
Department of Chinese as a Second Language, National Taiwan Normal University

Field of Expertise（专业领域）：
- The cross-cultural studies
- Television media
- Teaching Chinese as a second language

Address（地址）：
National Taiwan Normal University
162, Section 1, Heping E.Rd., Taipei City 106, Taiwan R.O.C.

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）：
Ying-Ying Chien

Highest Education（最高学历）：
Doctorate Degree

University or Agency（任职院校或单位）
Department of Chinese as a Second Language, National Taiwan Normal University

Field of Expertise（专业领域）：
- The multi-media teaching in Chinese
- Chinese literature and film
- Comparative culture studies
- Gender studies

Address（地址）：
National Taiwan Normal University
162, Section 1, Heping E. Rd., Taipei City 106, Taiwan R.O.C.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

FACTORS INFLUENCING SELECTION OF CHINESE PROFICIENCY TEST (HSK) FORMS BY STUDENTS IN CHINESE PROGRAM, FACULTY OF EDUCATION VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY UNDER THE ROYAL PATRONAGE

HSK 考试形式选择的影响因素分析——以瓦拉亚隆宫皇家赞助大学的教育学院汉语教育专业为例

อรรคภณ วชิรวัชร์ [1]
AKAPOL VARCHIRAWATT
สาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
Chinese major, Faculty of Education, Valaya Alongkorn Rajabhat under the Royal Patronage
E-mail : hillwujiancheng@gmail.com

มินตรา ธงศิริ [2]
MINTRA THONGSIRI
นักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
Chinese major student in the Faculty of Education, Valaya Alongkorn Rajabhat under the Royal Patronage
E-mail : min26261140@gmail.com
Received: 22 April 2021 / Revised: 2 June 2021 / Accepted: 9 June 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 2) เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ให้กับผู้สอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-5 สาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 78 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ด้านปัจจัยภายนอกและด้านปัจจัยภายใน ภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือ ความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาจีนโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 (S.D. = 0.94) คิดเป็นร้อยละ 83 รองลงมา คือ ระยะเวลาในการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) แต่ละระดับ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 (S.D. = 0.81) คิดเป็นร้อยละ 82.8 และปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด คือ ทักษะการเขียนตัวอักษรจีน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 (S.D. = 1.17) คิดเป็นร้อยละ 69 ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิด พบว่า รูปแบบการสอบแบบเขียนและรูปแบบการสอบทางอินเทอร์เน็ต เป็นปัจจัยส่งผลต่อการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เพราะทั้ง 2 รูปแบบมีความแตกต่างกัน มีข้อดีและข้อเสียที่ต่างกัน โดยข้อดีของรูปแบบการสอบแบบเขียน คือ ผู้สอบสามารถจัดการเวลาในการสอบได้ สามารถย้อนกลับไปทำข้อที่เว้นไว้ได้ ข้อเสีย คือ การสอบแบบเขียนต้องใช้เวลาเขียนอักษรจีน หากไม่สามารถเขียนตัวอักษรจีนได้ จะทำให้เสียคะแนนส่วนนี้ไป ส่วนข้อดีของรูปแบบการสอบแบบอินเทอร์เน็ต คือ ช่วยประหยัดเวลาในการทำข้อสอบ ไม่เสียเวลาในการเขียนตัวอักษรจีน ข้อเสีย คือ ในการทำข้อสอบไม่สามารถย้อนกลับไปทำข้อที่เว้นไว้ได้ หากผู้สอบไม่มีประสบการณ์ในการสอบแบบอินเทอร์เน็ต อาจทำให้ทำข้อสอบไม่ทัน หรือเกิดข้อผิดพลาดในขณะสอบได้ และระดับการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เพราะการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) แต่ละระดับมีความแตกต่างกัน ในการสอบแต่ละครั้งต้องพิจารณาจากระดับของการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ที่จะสอบ หากสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ในระดับที่สูงขึ้น คำศัพท์จะยากขึ้น จำนวนข้อจะมากและยากขึ้นตามลำดับ

คำสำคัญ: ปัจจัย การเลือกรูปแบบ รูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ABSTRACT

The research was done by 2 purposes. The first purpose was to study about factors influencing selection of Chinese Proficiency Test (HSK) forms by students in Chinese program, faculty of education, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage. The second purpose was to create guidelines for anyone who has to select Chinese Proficiency Test (HSK) forms. The sample group selected for this study was the undergraduates. There were 78 students from the first-year students, the second-year students, the third-year students, the fourth-year students and the fifth-year students chosen by simple random sampling. The research instrument was questionnaire titled as “Factors Influencing Selection of Chinese Proficiency Test (HSK) Forms by Students in Chinese Program, Faculty of Education, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage”.

The results show that factors influencing selection of Chinese Proficiency Test (HSK) forms by students in Chinese program, faculty of education, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage are at high level, overall. The first factor influenced the

most was knowledge of Chinese vocabulary which was averaged at 4.15 (S.D. = 0.94) or 83%, the second was duration of time to finish each level of Chinese Proficiency Test which was averaged at 4.14 (S.D. = 0.81) or 82.8% and the factor influenced the least was writing Chinese alphabets which was averaged at 3.45 (S.D. = 1.17) or 69%, respectively. An analysis of open-ended questions indicated that test forms are factors influencing selection of Chinese Proficiency Test (HSK) because 2 forms of the test had both good point and bad point. The advantage of the written test format is that test takers can manage their time. You can go back and do any exceptions, the downside is that the written exam takes time to write Chinese characters. If unable to write Chinese characters Will lose this part of the score. The advantage of the internet exam format is that it saves time when taking the exam. Do not waste time writing Chinese characters, the disadvantage is in the test. Cannot go back and do anything that I have left. If the candidate has no Internet-based test experience May not be able to do the exam in time Or an error occurs while taking the test. Moreover, level of Chinese Proficiency Test was one of many factors influencing selection of Chinese Proficiency Test (HSK) because Chinese Proficiency Test was consisted of different knowledge levels. Each level of Chinese Proficiency Test will be added more vocabulary. The higher level means the more vocabulary and the more difficulty. Online Test is easy because all candidates can type Chinese letters if they know pinyin. Pinyin facilitates Chinese Proficiency Test to finish both 2 types of Chinese Proficiency Test (HSK), especially for those who are tested in Chinese Proficiency Test (HSK) Level V.

Keywords: factors, Format selection, Forms Chinese Proficiency Test (HSK), Student

บทนำ

ปัจจุบันภาษาจีนถือเป็นภาษาสากลที่มีความสำคัญอีกภาษาหนึ่งของโลก ภาษาจีนนับวันยิ่งมีบทบาทในประเทศไทยมากขึ้น เนื่องจากในสมัยก่อนมีชาวจีนโพ้นทะเลอพยพเข้ามาค้าขายและตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย ภาษาและวัฒนธรรมจีน จึงถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย (Tai Yunqiang, 2016: 2 อ้างถึงใน สุพิชชาณาย์ ทวีธนวิริยา สุกัญญา วศินานนท์ และLiu Jiaxiang, 2559: 2-3) ได้กล่าวว่า ภาษาจีนเข้ามามีอิทธิพลต่อระบบการศึกษาในประเทศไทย ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2541 กระทรวงศึกษาธิการไทยได้เปิดวิชาเลือกภาษาจีนในระดับมหาวิทยาลัยเป็นครั้งแรก หลังจากนั้นโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาจำนวนมาก จึงเริ่มเปิดหลักสูตรภาษาจีนหรือสาขาวิชาภาษาจีนมาตามลำดับ จนมาในปี พ.ศ. 2551 รัฐบาลไทย ได้ออกข้อกำหนดให้โรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทุกแห่งในประเทศไทยเปิดสอนวิชาภาษาจีน การเรียนการสอนภาษาจีนได้ขยายและกว้างขวางมากยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยกว่า 2,300 แห่ง ใน 100 กว่าประเทศทั่วโลกเริ่มเปิดการเรียนสอนภาษาจีน และเนื่องจากปัจจุบันมีผู้สนใจเรียนภาษาจีนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงประกาศให้ใช้ผลคะแนนของการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เพื่อวัดระดับความรู้ภาษาจีนมาตรฐานสากลสำหรับผู้ที่ใช้ภาษาจีน

เป็นภาษาที่สอง โดยเกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างสำนักงานส่งเสริมการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) กับกระทรวงศึกษาธิการจีน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 มหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง สำนักงานกรุงเทพ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นตัวแทนจัดสอบการวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ในเขตกรุงเทพมหานคร ปัจจุบัน HSK ได้กลายเป็นมาตรฐานการสอบที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลดังที่ (สุพิชชาฌาย์ ทวีธนวิริยา สุกัญญา วศินานนท์ และ Liu Jiaxiang, 2559 : 2-3) ได้ให้รายละเอียดไว้ว่า สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาต่อทางด้านภาษาจีน ไม่ว่าจะเป็นระดับอุดมศึกษา ระดับปริญญาโท และปริญญาเอก จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ผลการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เป็นตัววัดความสามารถทางด้านภาษาจีน รวมถึงการสมัครเข้าทำงานในภาคธุรกิจและหน่วยงานต่าง ๆ จำเป็นต้องใช้ผลการสอบ HSK เช่นกัน (พิชัย แก้วบุตร, 2562: 3) กล่าวถึง ความสำคัญของการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ไว้ว่า ปัจจุบันการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เป็นการทดสอบเพื่อวัดความถนัดทางภาษาที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ อีกทั้งยังเป็นเอกสารสำคัญในการยืนยันความถนัดทางภาษา สำหรับชาวต่างชาติที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อในระดับต่าง ๆ ณ สาธารณรัฐประชาชนจีนและเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการประกอบอาชีพในอนาคต ดังที่ (อดิเรก นวลศรี และปิยนันต์ คล้ายจันทร์ 2558 : 2) ได้ให้รายละเอียดไว้ว่า เมื่อเรียนจบหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีน ควรจะมีการจัดสอบวัดระดับความรู้ด้วยระบบมาตรฐานสากล (HSK) ซึ่งการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ระบบเก่าแบ่งออกเป็น การทดสอบความรู้ภาษาจีนเบื้องต้น การทดสอบความรู้ภาษาจีนระดับพื้นฐาน การทดสอบความรู้ภาษาจีนระดับต้น-กลาง และการทดสอบความรู้ภาษาจีนระดับสูง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 สำนักงานเผยแพร่ภาษาจีนระหว่างประเทศได้เปลี่ยนระบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เป็นระบบใหม่ โดยแบ่งการสอบออกเป็นสองส่วน คือ สอบข้อเขียน (HSK) และการพูด (HSKK) การสอบข้อเขียน มี 6 ระดับ คือ สอบข้อเขียน (HSK) ระดับ 1-6 ส่วนการพูด (HSKK) มี 3 ระดับ คือ HSK-Speaking (ขั้นต้น) HSK-Speaking (ขั้นกลาง) HSK-Speaking (ขั้นสูง) ตั้งแต่เริ่มมีการจัดการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) มีรูปแบบในการสอบแบบกระดาษเพียงแบบเดียว แต่ปัจจุบันมีการเพิ่มรูปแบบการสอบทางอินเทอร์เน็ตขึ้นมา ซึ่งผู้สอบสามารถเลือกรูปแบบในการสอบได้ตามความสะดวกและตามความถนัดของตน ในการสอบแต่ละครั้งนั้นผู้สอบต้องเตรียมตัวและมีความคุ้นเคยกับข้อสอบเป็นอย่างดี เนื่องจากการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) แต่ละรูปแบบมีความแตกต่างกัน มีข้อกำหนดแตกต่างกัน และมีวิธีการในการดำเนินการสอบที่แตกต่างกัน ถ้าผู้สอบไม่มีการเตรียมพร้อมในการสอบในรูปแบบที่ตนเองเลือกสอบจะทำให้ผู้สอบเกิดการสับสน ในขณะสอบอาจทำให้ทำข้อสอบไม่ทันเวลาหรือเกิดข้อผิดพลาดขณะสอบได้ ซึ่งรูปแบบการสอบจะส่งผลต่อคะแนนสอบ ทำให้มีผลการสอบผ่านหรือไม่ผ่านได้ ผู้สอบแต่ละคนนั้นต่างมีปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการสอบแตกต่างกัน ซึ่งปัจจัยเหล่านั้นต่างส่งผลต่อการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ด้วย

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวในข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ได้ และแสดงข้อดีและข้อเสียในการเลือกรูปแบบการสอบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

2. เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ให้กับผู้สอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานดังนี้

รูปแบบและหัวข้อการสอบมีผลต่อการเลือกสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-5 สาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 78 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาชั้นปีที่ 1-5 สาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 78 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เป็นวิธีการเลือกตัวอย่างหรือตัวแทนจำนวน n หน่วยจากประชากรขนาด N หน่วย โดยที่แต่ละหน่วยมีโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่จะถูกเลือกมาเป็นตัวอย่างเท่า ๆ กัน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ

วิธีการสร้างเครื่องมือมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาร่างคำถามที่จะใช้ โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 2 คน ได้แก่ อาจารย์นพพล จันกระจ่างแจ้ง และอาจารย์ยุภาพร นอกเมือง เป็นผู้เชี่ยวชาญหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence : IOC) ผลออกมาได้ 0.9

2. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจคือ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-5 สาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คือข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้น เลือกสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) และรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)

ส่วนที่ 2 คือ การประเมินความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยแบ่งออกเป็นด้านปัจจัยภายนอกและด้านปัจจัยภายใน

ส่วนที่ 3 คือ คำถามปลายเปิด ประกอบด้วย รูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) หรือไม่ เพราะเหตุใด และระดับการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ของท่านเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) หรือไม่ เพราะเหตุใด อธิบายพอสังเขป

3. วิธีดำเนินงานวิจัย

วิธีดำเนินงานวิจัย มีรายละเอียดขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 คือ คิดหัวข้อประเด็นที่สนใจศึกษาและนำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ 2 คือ ศึกษาและเก็บรวบรวมเอกสารจากหนังสือ งานวิจัยออนไลน์ งานวิจัยรูปเล่ม และวารสารออนไลน์

ขั้นตอนที่ 3 คือ สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ปรับปรุงและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจเป็นประเภทแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)

ส่วนที่ 3 คือ คำถามปลายเปิด

ขั้นตอนที่ 4 คือ ลงพื้นที่เก็บข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-5 สาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 78 คน ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 78 ชุด และได้รับแบบสอบถามกลับมาทั้งหมด 78 ชุด

ขั้นตอนที่ 5 คือ การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสถิติ หาค่าร้อยละและการวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนา ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูล แบบสถิติหาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการจัดกลุ่มตามค่าเฉลี่ย 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนา

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ร้อยซึ่งสามารถแปลความหมายของคะแนนระดับปัญหาตามเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ซึ่งศิริชัย พงษ์วิชัย ได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้แปรผลข้อคำถามที่ได้จากการประเมินผลไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ที่สุด

ขั้นตอนที่ 6 คือ นำข้อมูลที่วิเคราะห์มาสรุปและอภิปรายผล และเขียนรายงานการวิจัย

สูตรการคำนวณในการแปรผลค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบสำรวจความพึงพอใจในงานวิจัยมีดังนี้

$$\overline{X} = \overline{n}$$

เมื่อ $\overline{X}$ (เอ็กซ์บาร์) คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

$\sum x$ คือ ผลบวกของข้อมูลทุกค่า

n คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ คือ การสอบข้อเขียนและรูปแบบการสอบทางอินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ให้กับผู้สอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่จากการตอบแบบสอบถาม จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 78 คน มาวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผล การวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. **ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป**

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 78 คน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้น เลือกสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) และรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 78 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับชั้น เลือกสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) และรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) (n=78)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	5	6.41
หญิง	73	93.59
2. อายุ		
18-19 ปี	16	20.51
20-21 ปี	28	35.9

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
22-23 ปี	26	33.33
24-25 ปี	8	10.26
3. ระดับชั้น		
ปี 1	15	19.23
ปี 2	11	14.1
ปี 3	20	25.64
ปี 4	18	23.08
ปี 5	14	17.95
4. เลือกสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)		
ระดับ 1	1	1.28
ระดับ 3	19	24.36
ระดับ 4	43	53.84
ระดับ 5	13	16.67
ระดับ 6	3	3.85
5.รูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)	51	65.38
การสอบแบบกระดาษ (Paper-based Test)	27	34.62
การสอบแบบอินเทอร์เน็ต (Internet-based Test)		

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 78 คน พบว่า

ด้านเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 93.59 และเพศชาย มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.41

ด้านอายุ ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 20-21 ปี มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9 รองลงมา มีอายุระหว่าง 22-23 ปี มีจำนวน 26 คิดเป็นร้อยละ 33.33 อายุระหว่าง 18-19 ปี มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 20.51 และอายุระหว่าง 24-25 ปี มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.26

ด้านระดับชั้น ส่วนใหญ่ คือระดับชั้นปี 3 มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 25.64 รองลงมา ระดับชั้นปี 4 มีจำนวน 18 คน คิดเป็น ร้อยละ 23.08 ระดับชั้นปี 5 มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 17.95 ระดับชั้นปี 1 มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23 และระดับชั้นปี 2 มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1

ด้านเลือกสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ส่วนใหญ่เลือกสอบระดับ 4 มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 53.84 รองลงมา เลือกสอบระดับ 3 มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 24.36 เลือกสอบระดับ 5 มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 เลือกสอบระดับ 6 มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.85 และเลือกสอบระดับ 1 มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.28

ด้านการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ส่วนใหญ่เลือกการสอบแบบกระดาษ มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 65.38 และการสอบแบบอินเทอร์เน็ต มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 34.62

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาจีน จำนวน 78 คน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และการแปลผลระดับค่าเฉลี่ย ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามด้านปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน

ปัจจัย	N = 76			ระดับ
	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ	
ด้านปัจจัยภายนอก				
1. การเดินทางเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)	3.69	1.17	73.8	มาก
2. สถานที่สอบเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)	3.84	1.00	76.8	มาก
3. ระดับของการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน HSK	4.00	0.97	80	มาก
4. รูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน HSK	4.12	0.91	82.4	มาก
5. ระยะเวลาในการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) แต่ละระดับเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน HSK	4.14	0.81	82.8	มาก
รวม	**3.96**	**0.97**	**79.16**	**มาก**
ด้านปัจจัยภายใน				
1. ความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาจีนของท่านเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)	4.15	0.94	83	มาก
2. ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ของท่านเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)	3.81	1.21	76.2	มาก
3. ทักษะการเขียนตัวอักษรจีนของท่านเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)	3.45	1.17	69	ปานกลาง

ปัจจัย	N = 76			ระดับ
	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ	
4. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)	3.85	1.11	77	มาก
5. ข้อกำหนดในการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน HSK	3.97	1.04	79.4	มาก
รวม	**3.85**	**1.09**	**76.92**	**มาก**

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ทั้งด้านปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายในสามารถจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านปัจจัยภายนอก สามารถจำแนกระดับโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปน้อยที่สุดได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยมากที่สุด พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) มากที่สุด คือ ระยะเวลาในการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) แต่ละระดับเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 (S.D. = 0.81) คิดเป็นร้อยละ 82.8 ปัญหารองลงมา คือ รูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน HSK เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 (S.D. = 0.91) คิดเป็นร้อยละ 82.4 และปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเดินทางเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 (S.D. = 1.17) คิดเป็นร้อยละ 73.8

ด้านปัจจัยภายใน สามารถจำแนกระดับโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยมากที่สุด พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) มากที่สุด คือ ความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาจีนของท่านเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน HSK อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 (S.D. = 0.94) คิดเป็นร้อยละ 83 ปัญหารองลงมา คือ ข้อกำหนดในการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 (S.D. = 1.04) คิดเป็นร้อยละ 79.4 และปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะการเขียนตัวอักษรจีนของท่านเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 (S.D. = 1.17) คิดเป็นร้อยละ 69

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และการแปลผลระดับค่าเฉลี่ย ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภาพรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ	ระดับ
ด้านปัจจัยภายนอก	3.96	0.97	79.2	มาก

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK)	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ	ระดับ
ด้านปัจจัยภายใน	3.97	1.04	79.4	มาก
ภาพรวม	**3.83**	**1.01**	**79.30**	**มาก**

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านปัจจัยภายนอกและด้านปัจจัยภายใน ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ ทางภาษาจีน (HSK) ทั้งด้านปัจจัยภายนอกและด้านปัจจัยภายในอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยคิดเป็น 3.45 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบเรียนอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.75

3. ผลการวิเคราะห์จากคำถามปลายเปิด

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-5 สาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) โดยแบบสอบถามส่วนที่ 3 ประกอบด้วย 2 ข้อ สามารถสรุปเป็นรายข้อได้ ดังนี้

ข้อที่1 ท่านคิดว่ารูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) หรือไม่ เพราะเหตุใด อธิบายพอสังเขป

นักศึกษาส่วนใหญ่กล่าวว่า รูปแบบการสอบเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) โดยให้เหตุผลว่า รูปแบบการสอบนั้นมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความถนัด ความรู้และความสนใจของแต่ละคน ซึ่งรูปแบบการสอบแต่ละรูปแบบมีข้อดีและข้อเสียที่ต่างกัน เช่น ข้อดีของรูปแบบการสอบแบบเขียน คือ สามารถเว้นไว้แล้วย้อนกลับไปทำข้อที่เว้นไว้ได้ ข้อเสีย คือ หากผู้สอบไม่สามารถเขียนตัวอักษรจีนได้ จะทำให้เสียคะแนนส่วนนี้ไป ส่วนรูปแบบการสอบแบบอินเทอร์เน็ต นักศึกษาให้ความคิดเห็นว่าการสอบแบบอินเทอร์เน็ตสะดวกกว่าการสอบแบบเขียนเพราะสะดวกและรวดเร็วในการทำข้อสอบ ช่วยประหยัดเวลาในการทำข้อสอบ หากเขียนตัวอักษรจีนไม่ได้ หรือไม่ทราบว่าคำศัพท์นั้น ๆ เขียนอย่างไร เพียงแค่รู้คำอ่านหรือพินอินก็สามารถพิมพ์ได้คำนั้น ๆ ได้ ในข้อการฟัง ช่วยเพิ่มความเป็นส่วนตัวให้กับผู้สอบ แต่ถ้าผู้สอบไม่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีจะทำให้ยากต่อการทำข้อสอบแบบอินเทอร์เน็ต ข้อเสีย คือ ถ้าไม่มีประสบการณ์ในการสอบแบบอินเทอร์เน็ตอาจจะทำให้ทำข้อสอบไม่ทัน หรือในขณะสอบแบบอินเทอร์เน็ตอาจมีความขัดข้องทางด้านระบบออนไลน์ได้

นักศึกษาบางส่วนกล่าวว่า รูปแบบการสอบไม่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) โดยให้เหตุผลว่า การเลือกรูปแบบการสอบขึ้นอยู่กับความสมารถของตนเอง การสอบแบบเขียนหรือการสอบแบบอินเทอร์เน็ต ต่างมีข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกัน แต่เป้าหมายที่ต้องการ คือ ผลจากการสอบ ถ้ามีการเตรียมความพร้อมที่ดี มีความรู้ในเรื่องที่สอบพอสมควร ไม่ว่าจะเป็นการสอบแบบเขียนหรือการสอบแบบอินเทอร์เน็ตก็สามารถฝึกทำข้อสอบเองและสามารถสอบผ่านได้

สามารถสรุปได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกรูปแบบการสอบแบบเขียน เนื่องจากรูปแบบการสอบแบบเขียนเป็นรูปแบบที่นักศึกษาส่วนใหญ่คุ้นเคย แต่ง่ายต่อการจัดการเวลาในการทำข้อสอบ เพราะการสอบแบบเขียนสามารถเว้นข้อสอบข้อที่ตนเองยังไม่มั่นใจ เพื่อข้ามไปทำข้ออื่น ๆ ก่อน และสามารถย้อนกลับมาทำข้อที่

ตนเองเว้นไว้ได้ แต่การสอบแบบอินเทอร์เน็ตจะไม่สามารถข้ามและย้อนกลับมาทำข้อสอบได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถ ความพร้อมในการสอบ และความสนใจของผู้สอบด้วย หากไม่เคยสอบในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งจะทำให้ทำข้อสอบไม่ทัน หรืออาจเกิดข้อผิดพลาดได้

ข้อที่2 ระดับการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีนของท่านเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) หรือไม่ เพราะเหตุใด อธิบายพอสังเขป

นักศึกษาส่วนใหญ่กล่าวว่า ระดับการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) โดยให้เหตุผลว่า การสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) แต่ละระดับมีความแตกต่างกัน ในการสอบแต่ละครั้งต้องพิจารณาจากระดับ (HSK) ที่จะสอบ เพราะยิ่งสอบระดับที่สูงขึ้น จำนวนคำศัพท์จะเยอะและยากขึ้น โดยผู้ตอบแบบสอบถามกล่าวว่าถ้าสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ระดับ 1-4 เลือกสอบแบบเขียน ถ้าสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ระดับ 5-6 เลือกสอบแบบอินเทอร์เน็ต เพราะระดับ 5-6 ในส่วนของการเขียนเรียงความเลือกสอบแบบอินเทอร์เน็ตจะสะดวกกว่า ช่วยประหยัดเวลาในการสอบอีกด้วย เพราะการสอบแบบเขียนในส่วนของการแต่งประโยคคำศัพท์บางคำผู้สอบจำได้ จำตัวอักษรจีนไม่ได้ ฉะนั้นหากสอบแบบอินเทอร์เน็ตสามารถพิมพ์ได้เลยแต่ข้อเสียของการสอบแบบอินเทอร์เน็ต คือ ไม่สามารถเปิดกลับไปหน้าที่ผ่านมาได้ และมีนักศึกษาบางส่วนให้เหตุผลว่ายังไม่เคยสอบ ถ้าความรู้ในการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ไม่มากพอจะยังไม่ตัดสินใจสอบ

นักศึกษาบางส่วนกล่าวว่า ระดับการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีนไม่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) โดยให้เหตุผลว่า เลือกรูปแบบการสอบจากความถนัด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับการสอบ ไม่ได้สนใจว่าการสอบจะเป็นแบบไหน เลือกสอบจากการที่มีเพื่อนเยอะ ๆ ไม่ว่าจะสอบระดับไหนก็เลือกสอบแบบเขียน เพราะไม่เคยสอบแบบอินเทอร์เน็ต หากเลือกรูปแบบการสอบแบบอินเทอร์เน็ต แต่ไม่รู้ตัวอักษรจีนก็ทำให้คำนั้นผิดได้ และมีนักศึกษาบางส่วนให้เหตุผลว่า ไม่ว่าจะสอบระดับไหนก็เลือกสอบแบบอินเทอร์เน็ต

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 78 คน โดยวิเคราะห์ผลจากด้านปัจจัยภายนอก และด้านปัจจัยภายใน พบว่า โดยภาพรวมของแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ปัจจัยด้านคำศัพท์ภาษาจีน > ระยะเวลาในการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) แต่ละระดับ > ระดับของการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) > ข้อกำหนดในการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) > ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง > สถานที่สอบ > ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ > การเดินทาง > ทักษะการเขียนตัวอักษรจีน

ผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิด ประกอบด้วยคำถาม 2 ส่วน คือ ท่านคิดว่ารูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) หรือไม่ เพราะเหตุใด และระดับการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีนของท่านเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการ

เลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) หรือไม่ เพราะเหตุใด อธิบายพอสังเขป ผลการวิเคราะห์พบว่า

รูปแบบการสอบเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เพราะรูปแบบการสอบแบบเขียน และรูปแบบการสอบแบบอินเทอร์เน็ตมีความแตกต่างกัน ซึ่งการสอบแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับความรู้ ความถนัด และสนใจของตัวผู้สอบ โดยรูปแบบการสอบแบบเขียน ขณะทำข้อสอบสามารถย้อนกลับไปทำข้อที่เว้นไว้ได้ แต่ถ้าไม่สามารถเขียนตัวอักษรจีนได้ จะทำให้เสียคะแนนในส่วนนี้ไป รูปแบบการสอบแบบอินเทอร์เน็ต มีความสะดวก รวดเร็ว มีความเป็นส่วนตัว หากเขียนตัวอักษรจีนไม่ได้ หรือไม่ทราบว่าคำศัพท์นั้น ๆ เขียนอย่างไร เพียงแค่ทราบคำอ่านหรือพินอินก็สามารถพิมพ์คำนั้น ๆ ได้

ระดับการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) เพราะการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) แต่ละระดับมีความแตกต่างกันในการสอบแต่ละครั้งผู้สอบต้องเลือกจากระดับ HSK ที่จะสอบ เพราะยิ่งสอบระดับที่สูงขึ้น คำศัพท์จะเยอะ ข้อสอบยากขึ้น โดยผู้ตอบแบบสอบถามกล่าวว่า ถ้าสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ระดับ 1-4 เลือกสอบแบบเขียน ถ้าสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ระดับ 5-6 เลือกสอบแบบอินเทอร์เน็ต เพราะในส่วนของการเขียนเรียงความ สามารถพิมพ์ได้เลย สะดวกกว่าและประหยัดเวลาในการสอบอีกด้วย

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทั้ง 2 ด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านปัจจัยภายนอก รองลงมาคือ ด้านปัจจัยภายใน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

ด้านปัจจัยภายนอก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ระยะเวลาในการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) แต่ละระดับเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) มากที่สุด ดังตารางที่ 2 เพราะข้อสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) แต่ละระดับมีจำนวนข้อที่แตกต่างกัน ข้อสอบแต่ละข้อมีเวลากำหนดที่แน่นอน หากผู้สอบไม่มีการเตรียมความพร้อมมาเป็นอย่างดี อาจทำให้ทำข้อสอบไม่ทันเวลาได้ หากผู้สอบเลือกรูปแบบการสอบแบบกระดาษ นอกจากข้อการฟังแล้ว ผู้สอบสามารถเลือกทำข้อสอบในส่วนใดก่อนได้และสามารถย้อนกลับไปทำข้อที่เว้นไว้ได้ หากเป็นรูปแบบการสอบแบบอินเทอร์เน็ต ในแต่ละข้อมีเวลากำหนดที่แน่นอน หากหมดเวลาไม่สามารถย้อนกลับได้

ด้านปัจจัยภายใน เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาจีนของท่านเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน HSK มากที่สุด ดังตารางที่ 2 เพราะถ้าหากสอบวัดระดับความรู้ HSK ในระดับที่สูงขึ้น คำศัพท์ จำนวนข้อจะเยอะและยากขึ้นตามลำดับ หากผู้สอบมีพื้นฐานด้านคำศัพท์น้อย หรือมีการเตรียมตัวน้อย อาจทำให้ไม่สามารถเขียนคำศัพท์ได้ แต่ถ้าเป็นรูปแบบการสอบแบบอินเทอร์เน็ตสะดวกกว่ารูปแบบการสอบแบบเขียน หากไม่ทราบว่าคำศัพท์คำนั้นเขียนอย่างไร เพียงทราบพินอินของคำศัพท์นั้น ๆ ก็สามารถพิมพ์คำศัพท์ได้

ผลการวิเคราะห์คำถามปลายเปิด ทั้ง 2 ข้อ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่า รูปแบบการสอบเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน HSK โดยให้เหตุผลว่า รูปแบบการสอบนั้นมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความถนัด ความรู้และความสนใจของแต่ละคน ซึ่งรูปแบบการสอบทั้ง 2 รูปแบบมีข้อดีและข้อเสียต่างกัน ข้อดีของรูปแบบการสอบแบบเขียน คือ การสอบแบบเขียนสามารถย้อนกลับไปทำข้อที่เว้นไว้ได้ สามารถจัดการเวลาในการสอบการอ่านและการเขียนได้อย่างอิสระ สามารถจดหรือฝึกเขียนบนกระดาษได้ ข้อเสีย คือ การสอบแบบเขียนต้องใช้เวลาเขียนอักษรจีน หากไม่สามารถเขียนตัวอักษรจีนได้ จะทำให้เสียคะแนนส่วนนี้ไป ส่วนรูปแบบการสอบแบบอินเทอร์เน็ต นักศึกษาให้ความคิดเห็นว่า การสอบแบบอินเทอร์เน็ตสะดวกกว่าการสอบแบบกระดาษ ช่วยประหยัดเวลาในการทำข้อสอบ ข้อสอบการฟังสามารถฟังเสียงได้อย่างชัดเจน เพราะฟังจากหูฟัง ไม่ต้องฝนคำตอบลงในกระดาษ ไม่เสียเวลาในการเขียนตัวอักษรจีน เพียงทราบพินอินก็สามารถพิมพ์คำนั้น ๆ ได้ ข้อเสีย คือ ในการทำข้อสอบมีเวลากำหนดที่แน่นอน ไม่สามารถย้อนกลับได้ หากผู้สอบไม่มีประสบการณ์ในการสอบแบบอินเทอร์เน็ต อาจทำให้ทำข้อสอบไม่ทัน หรือเกิดข้อผิดพลาดในขณะสอบได้ การมองจอคอมพิวเตอร์นาน ๆ อาจทำให้ตาลายได้ แต่มีนักศึกษาบางส่วนเห็นว่า รูปแบบการสอบไม่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน HSK โดยให้เหตุผลว่า การเลือกรูปแบบการสอบขึ้นอยู่กับความสมารถของตนเอง การสอบในรูปแบบเขียนหรือการสอบในรูปแบบอินเทอร์เน็ตต่างมีข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกัน แต่เป้าหมายที่ต้องการ คือ ผลจากการสอบ ถ้ามีการเตรียมความพร้อมที่ดี มีความรู้ในเรื่องที่สอบพอสมควร ไม่ว่าจะเป็นการสอบแบบเขียนหรือการสอบแบบอินเทอร์เน็ตก็สามารถฝึกทำข้อสอบเองและสามารถสอบผ่านได้

นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ระดับการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) โดยให้เหตุผลว่า การสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีนแต่ละระดับมีความแตกต่างกัน ในการสอบแต่ละครั้งต้องพิจารณาจากระดับของ HSK ที่จะสอบ หากสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) ในระดับที่สูงขึ้น คำศัพท์ จำนวนข้อเยอะและยากขึ้นตามลำดับ ดังที่ (ยุพดี หวลอารมณ์, 2559 : 11) กล่าวถึงการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ว่า การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) แบ่งออกเป็น 6 ระดับ เรียงมาตั้งแต่ HSK 1 ไปถึง HSK 6 ซึ่งเป็นระดับสูงสุด ผู้สอบสามารถสมัครสอบในระดับที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเองได้ แต่ผู้สอบต้องเตรียมตัวและมีความคุ้นเคยกับการสอบเป็นอย่างดี เนื่องจากการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) แต่ละระดับแตกต่างกัน ใช้เวลาในการสอบนานขึ้น หากเป็นการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ระดับ 1-4 เลือกสอบแบบกระดาษ ระดับ 5-6 เลือกสอบแบบอินเทอร์เน็ต เพราะในส่วนของการเขียนเรียงความ หากผู้สอบมีพื้นฐานด้านคำศัพท์น้อย หรือมีการเตรียมตัวน้อย อาจทำให้ไม่สามารถเขียนคำศัพท์ได้ แต่ถ้าเป็นรูปแบบการสอบแบบอินเทอร์เน็ต สะดวกกว่ารูปแบบการสอบแบบเขียน เพราะสามารถพิมพ์ได้ และมีนักศึกษาบางส่วนเห็นว่า การสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) ไม่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) โดยให้เหตุผลว่า เลือกรูปแบบการสอบจากความถนัด ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับการสอบ เพราะไม่ว่าการสอบจะเป็นรูปแบบไหน ไม่ว่าจะสอบระดับใดก็เลือกสอบในรูปแบบเขียน เพราะหากเลือกรูปแบบการสอบแบบอินเทอร์เน็ต แต่ไม่รู้ตัวอักษรจีนก็ทำให้คำนั้นผิดได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1. การเลือกรูปแบบการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน ผู้สอบควรคำนึงถึงสามารถ ความถนัดของตนเองและควรศึกษาในเรื่องของรูปแบบการสอบที่ตนเองเลือกสอบด้วย เพราะรูปแบบการสอบทั้ง 2 รูปแบบมีข้อกำหนดและกฎเกณฑ์ที่แตกต่างกัน หากผู้สอบไม่มีความพร้อมในส่วนนี้ อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในขณะสอบได้

2. หากผู้สอบสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ระดับ 5-6 ควรเลือกรูปแบบการสอบแบบอินเทอร์เน็ต เพราะในส่วนของข้อเขียนเป็นการเขียนบทความ ซึ่งต้องใช้เวลาในการเขียนค่อนข้างนาน ถ้าสอบแบบอินเทอร์เน็ต ผู้สอบสามารถพิมพ์ข้อความได้เลย ช่วยประหยัดเวลาและลดอัตราการเขียนตัวอักษรจีนผิดอีกด้วย แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจและความถนัดของผู้สอบด้วย

3. หากผู้สอบเลือกรูปแบบการสอบแบบกระดาษ ผู้สอบควรมีการเตรียมพร้อมในการสอบที่ดี โดยเฉพาะด้านคำศัพท์ ควรทดลองทำข้อสอบเสมือนจริง เพราะช่องคำตอบในกระดาษคำตอบมีขนาดเล็ก หากผู้สอบกังวลอยู่กับการฝนอาจทำให้ทำข้อสอบไม่ทันได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในครั้งต่อไป

1. ในส่วนของคำถามปลายเปิด ควรเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพราะการสื่อสารโดยตรงกับกลุ่มตัวอย่าง จะทำให้ได้คำตอบที่ชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากการตอบแบบสอบถามในส่วนนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามบางคนไม่สะดวกในการพิมพ์หรือเขียน หากเป็นการสนทนาระหว่างผู้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างโดยตรงจะดีกว่า

2. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการเตรียมสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) ว่าผู้สอบมีเทคนิคหรือวิธีการในการเตรียมสอบอย่างไรบ้าง

บรรณานุกรม

พิชัย แก้วบุตร. (2562). นโยบายทางภาษาในการเผยแพร่ภาษาและวัฒนธรรมจีน ผ่านการทดสอบวัดระดับภาษาจีน. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 14(2), 3.

ยุพดี หวลอารมณ์. (2559). *รายงานวิจัยเรื่องศึกษาผลสำฤทธิ์การสอบวัดระดับภาษาจีนของนักศึกษาสาขาภาษาจีนธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

สุพิชฌาย์ ทวีธนวิริยา, สุกัญญา วศินานนท์ และ Liu Jiaxiang. (2559). กลยุทธ์พิชิตการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีนแบบใหม่ระดับ 4. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ*, 10(2), 2-3.

อดิเรก นวลศรี และปิยนันต์ คล้ายจันทร์. (2558). ความต้องการในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครปากเกร็ด. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 7(2), 2.

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）：
Akapol Varchirawatt

Highest Education（最高学历）：
Master of Arts (teaching chinese)

University or Agency（任职院校或单位）：
Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

Field of Expertise（专业领域）：
teaching chinese

Address（地址）：
68/285 Soi Mahadthai 122 Ladprao Wang Thonglang Bangkok 10310

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）：
Mintra Thongsiri

Highest Education（最高学历）：
bachelor degree

University or Agency（任职院校或单位）：
Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

Field of Expertise（专业领域）：
Teaching Chinese

Address（地址）：
25/4 Village No.1 Sao Rong Hai sub district, Wiset Chai Chan district, Ang Thong, 14110

阿索 21 航站商厦员工和供应商中汉语服务与中国游客理解研究

THE STUDY OF CHINESE LANGUAGE SERVICE AND COMPREHENSION WITH CHINESE TOURIST AMONG THE STAFFS AND VENDORS IN TERMINAL 21 ASOK SHOPPING MALL

郑瑞鑫 [1]
ATSANEE TECHAWONGSATHIAN
华侨崇圣大学、中国学学院
College of Chinese studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail : iamatsanee@gmail.com

赵平 [2]
ZHAO PING
华侨崇圣大学、中国学学院
College of Chinese studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail : zhaoping638@yahoo.com , zhaoping1880@gmail.com
Received: 28 September 2020 / Revised: 18 October 2020 / Accepted: 3 November 2020

摘要

泰国旅游业的发展和大量中国游客来泰旅游购物，促进了泰国一些旅游景点和购物点、超市、餐饮和酒店供汉语服务。阿索 21 航站购物中心（Terminal 21）就是近年来兴起的以多国风情为特色，用机场航空站的形式建起的大型综合性购物商店。

论文研究的意义是通过对阿索 21 航站商厦的营销方式的分析，调查研究了该商厦提供中文服务、中文网站，以及中国游客的满意度情况，说明阿索 21 号航站商厦购物中心的营销战略和策略和中文服务的质量。

论文采用定量分析和定性分析分析的方法，对所取代的调查数据和资料进行了具体分析。论文说明了阿索 21 航站商厦的营销和汉语服务的概括，对该航站汉语服务情况进行了调查分析，并对调查分析进行了评估。论文通过对阿索 21 航站商厦营销管理以及汉语服务情况的分析，说明了商厦的经营管理和汉语服务情况，经营特点和特色，论文指出了商厦在经营管理和汉语服务方面的优势和目前存在的问题，提出了改进的措施和解决问题的建议。

关键词：阿索 21 航站商厦；营销特色；中文服务；顾客服务

ABSTRACT

The development of Thailand's tourism industry and a large number of Chinese tourists visiting Thailand for shopping have promoted the provision of Chinese services in some tourist attractions and shopping spots, supermarkets, restaurants and hotels in Thailand. Asok 21 Terminal 21 Shopping Center (Terminal 21) is a large-scale comprehensive shopping store built in the form of an airport terminal with multi-national customs that has emerged in recent years. The significance of the thesis is to analyze the marketing methods of the Asok Terminal 21 commercial building, investigate and study the Chinese service provided by the commercial building, Chinese websites, and the satisfaction of Chinese tourists. Marketing strategy and strategy and the quality of Chinese services.

The thesis uses quantitative analysis and qualitative analysis to analyze the survey data and materials replaced. The paper explains the generalization of marketing and Chinese services in the commercial building of Asok 21 terminal, conducts investigation and analysis on the Chinese language services of the terminal, and evaluates the investigation and analysis. Based on the analysis of the marketing management and Chinese language service of the commercial building in Asok 21, the paper explains the business management and Chinese language service, the characteristics and characteristics of the business building. The paper points out the advantages and current existence of the commercial building in terms of business management and Chinese language service. The problem, improvement measures and suggestions for solving the problem were put forward.

Keywords: Terminal 21 Asok Shopping Mall; Chinese service; Marketing characteristics; Customer services

绪论

一、 研究背景和意义

泰国的旅游业是国民经济的一大支柱。大量中国游客来泰旅游，为泰国带来了非常可观的利润和收入。中国游客在泰国的消费重点主要集中在购物、餐饮、住宿和交通等方面。正是在这个大环境和背景下，泰国不少旅游景点、大中小型的商场、餐馆和酒店或多或少地开始提供汉语服务，为中国游客的游览、购物，饮食、住宿和交通提供优质的服务，吸引更多的中国前来消费。中国游客来泰旅游购物是一个重要的旅游项目。商场里有各种各样具有当地风味和特色的食品，还有不少物美价廉的服装以及皮包和工艺品。根据泰国旅局上海办事处提供的资料，中国游客在泰国人均每天消费 1300 元，约 6 千 500 泰铢。泰国素来是著名的购物天堂。泰国旅游业的发展和大量中国游客来泰旅游购物，促进了泰国旅游景点和购物点、超市、餐饮和酒店纷纷提供汉语服务。正是在这个背景下，以泰国曼谷为中心，陆续建造了不少大型购物商店，以满足国内外旅游和消费者的购物餐饮的欲望。

在曼谷有不少大型的购物商场和超市。这些大型商场和超市在柜台布置和内部装修上都有自己的特色，推出各自的营销策略。它们之间的竞争激烈，都在希望能够引更多的顾客，取得更大的利益。阿索 21 航站（Terminal 21）商厦就是近年来兴起的以多国风情为特色，用机场航空站的形式建起的大型购物商店。阿索 21 航站商厦是一座位于泰国曼谷的大型综合购物商场，于 2011 年 10 月开幕，毗邻曼谷地铁的阿速车站。整个商场以航站为概念，每一层则配以不同国家城市的特色。这座大型商场是当地年轻人以及外国游客有口皆碑的个性潮流地。Terminal 21 主要由零售区和酒店住宅区组成，其中零售区共 9 层，总面积达 55000 平方米，拥有超过 660 家零售商，主要商家为科幻电影城和精品超市。而酒店住宅区共分 42 层，202 米高。Terminal 21 是一个主题购物商场，在不同的层楼设有不同的购物概念，其中的设计理念均来自世界各地著名的街道建筑，如罗马、巴黎、东京、伦敦、伊斯坦布尔、旧金山、好莱坞等。而且，该商场拥有泰国最长的自动扶梯，长达 36 米。人们在享受购物乐趣的同时，还能领略其他国家的时尚风情。除了曼谷阿索 21 航站商厦外，该商厦集团还有在呵叻（Korat）和芭提雅（Pattaya）建造了它的分支商厦。其中芭提雅的大型购物中心，由泰国最大的地产商 Land and Houses 投资开发，预计耗资 70 亿泰铢，与 2018 年 10 月开业，它成为芭提雅景区的一个顶级购物中心。在大量中国游客来泰旅游购物的形势下，为了吸引中国游客到 21 航站商厦购物餐饮，21 航站商厦不仅以独特的航站设计和一些世界著名标志性景点装修来吸引顾客，而且还为中国游客提供了一些汉语服务。

本论文研究的意义是通过对阿索 21 航站商厦别出心裁的商厦设计进行的营销方式的分析，以及对该商厦提供中文服务和中文网站方便中国游客消费的营销策略的调查研究，说明阿索 21 号航站商厦购物中心的营销战略和策略和中文服务的质量，指出其经营管理和中文服务方面存在的问题，并提出改进措施和建议。

二、研究的目的、方法、创新型

（一）研究的目的

通过对 21 航站商厦营销策略和战略，以及汉语服务情况的分析，说明该商厦的经营管理和汉语服务情况，经营的特点和特色，指出商厦在经营管理和汉语服务方面的优势，目前存在的问题，提出改进的措施和解决问题的建议。

（二）研究的方法

本次研究一是采用文献分析法：收集与本课题研究相关的资料进行分析研究。二是采用问卷调查法。调查的对象主要有两个：一个是商厦服务人员，包括商厦的中文网站；另一个是来商厦的中国游客。通过问卷调查了解大厦服务人员的汉语语服务情况，中文网站服务的情况，以及中国游客对大厦经营管理和汉语服务的满意度情况。另外，对阿索 21 航站商厦的管理人员进行访谈，掌握大厦的经营管理和汉语培训的情况。

三、阿索 21 航站商厦汉语服务概况

（一）中国游客来商厦消费情况

对中国旅客来说 21 航站商厦在泰国所有的商场里是最有特色的。21 航站商厦以机场航站楼为主题，逛商场犹如是到了机场航站楼。这种体验让包括中国游客在内的各国旅客的购物体验焕然一新。对不少中国游客来说，来到这里先不说开心购物，光是对这里的世界风光的设计就先要拿去手机，尽情拍摄。从网上调查资料中可知，中国游客慕名来到阿索 21 航站商厦主要的活动有三个方面：一是对商厦新颖独特航站设计进行游览拍照，二是边拍照边购物，三是尽情品尝泰国的美食。归纳中国旅客在去过阿索 21 航站商厦后在旅游网站上对商厦的评论，我们可以看到绝大多数的中国旅客对商厦几乎都是好评和赞赏。

中国旅客强大的购买力让很多泰国商家获取了很大的利益。阿索 21 航站商厦也不例外。来到这里的中国游客认为在商厦里不论是吃得或是买的都有一定的水准，价格不高，很值得一逛。在商厦里有很多有质感的衣服，质量和质料都不错，中国游客来到这不少人都会大包小包的买得很愉快。有的中国游客半小时内就已经买到十多件衣服，或有特色的包包。虽然逛累了，但还是没买够，到楼下吃些蛋糕，喝些美味的冷饮，休息一会再血拼！这是中国游客在阿索 21 商厦消费购物的一个写照。中国游客反映由于阿索 21 航站商厦在设计上有不同的主题，聚集了大大小小的特色商店，让中国游客除了拍照和购物外，一个绝对不可或缺的项目就是品尝各种美食。在商厦有 2 个楼层都是食物和餐馆可供你选择，各种小吃物美价廉。不少中国旅客认为 21 航站商厦是来泰国曼谷必去的一个好地方。商厦的购物广告和在商厦内购买食物卡的中文说明，为中国游客了解商厦的商店情况和在商厦内用餐提供了方便。另外，在商厦的一些商店也有中文标识，方便中国游客购物。

（二）商厦汉语服务情况

通过调查了解到，由于不少中国旅客慕名来商厦观光购物，商厦在语言服务上除了泰文、英文服务外，又增加了中文服务，包括中文语言服务和中文标识服务，为中国游客提供带有中文的购物牌和餐饮方面的介绍说明。商厦为中国游客提供的服务主要是购物和购买餐饮方面，向中国游客提供带有中文说明的广告牌。中国游客反映由于阿索 21 航站商厦在设计上有不同的主题，聚集了大大小小的特色商店，让中国游客除了拍照和购物外，一个绝对不可或缺的项目就是品尝各种美食。在商厦有 2 个楼层都是食物和餐馆可供你选择，各种小吃物美价廉。不少中国旅客认为 21 航站商厦是来泰国曼谷必去的一个好地方。

阿索 21 航站商厦提供的中文语言服务主要是商厦的问询台和一些商店的销售人员。在商厦的问询台，服务小姐的中文不太好，她们与中国游客的沟通比较困难，主要问题是商厦问询台的工作人员的中文水平低，中文口语交流能力差。当遇到不会说的中文词汇时，柜台的服务小姐会用平板电脑上的翻译功能，打开电子词典,找到她们要告诉中国游客的中文意思和中文发音。但是这样做既耽误时间，又不能有效地与中国游客沟通，造成一些中国旅客不能在短时间得到他们所要的信息

而离开问询台。这说明商厦问讯处工作人员的中文服务需要提高，否则会影响商厦的服务质量。但在对商厦管理部门的总经理采访时，他表示商厦服务人员的汉语培训不重要，因为阿索 21 航站商厦购物中心不负责整个商业的管理，只负责商厦一般业务和服务。另外，在问询台和一些商家的员工遇到中国游客后，他们开始会用英语与他们沟通，但不是每个中国旅客都会说英文。如果碰到不会说英文的中国游客，商家的员工能说一点中文的话，他们就会用中文与中国旅客沟通。他们中的一些人会去学习中文，提供自己的中文水平。有些商家也会为员工提供汉语培训。他们碰到的一个问题是，不是每个中国游客都能说标准的普通话，往往带有不同的地方口音，让中文不好的商家员工听不懂，造成一些误解。

除了商厦里的人员中文服务外，在曼谷城铁（BTS）阿索（Asok）站，阿索 21 航站（Terminal21）商厦开了一间寄存行李的专柜,可以帮助顾客把行李寄送到机。地点就在商厦 H&M 楼上有一个行李寄存处，具体位置是在商厦一楼，城铁阿索站的进商场后的上一层楼。在寄存行李处的门口上中文标识，不懂英文的中国旅客可以看中文标识。行李寄存前 3 小时免费，存一天 1 个箱子 100B。行李还可以送到素万或廊曼机场。顾客领取很方便。按照行李存放的规定，顾客下午 3 点前送一个箱子 149B，晚上 6 点到 11 点可以在机场服务台拿。顾客也可以上门到酒店取件，把行李放前台交代一下可以了。

商厦的寄存行李处这里还提供了微信中文客服，很方便中国游客了解存放行的具有事宜。寄存行李不超过三小时是不用钱的。营业时间依照 10:00-22:00。提领行李如果超过 22:00 就算是过夜,隔天早上去领就要多加 100 泰铢的费用，总共 200 泰铢。寄送行李到机场不是随寄随到，需要四个小时的时间。如果要赶飞机，两个小时到机场，就要加收 200 泰铢。商厦推出的行李寄放和领取措施方便了来商厦观光购物的各国游客，是一个非常好的服务措施。除了商厦工作人员和商厦一些标识广告的中文服务，阿索 21 航站商厦购物中心还提供了泰文、英文和中文网站的服务。中国游客可以上网浏览商厦的网站，随时了解商厦提供的商品、食物，以及推出的一些优惠和特价商品服务。从以上分析中我们看到，商厦在中文服务服务方面做出了积极的努力。

四、阿索 21 航站商厦汉语服务调查

（一） 商厦销售人员的基本情况

1. 性别

通过问卷调查，被调查的商厦销售人员中女性占多数，即女性占 68%,男性占 32%。因为在商厦从事商品销售的人员大多数员是女性，所以调查结果也反映了这种情况。

2. 年龄

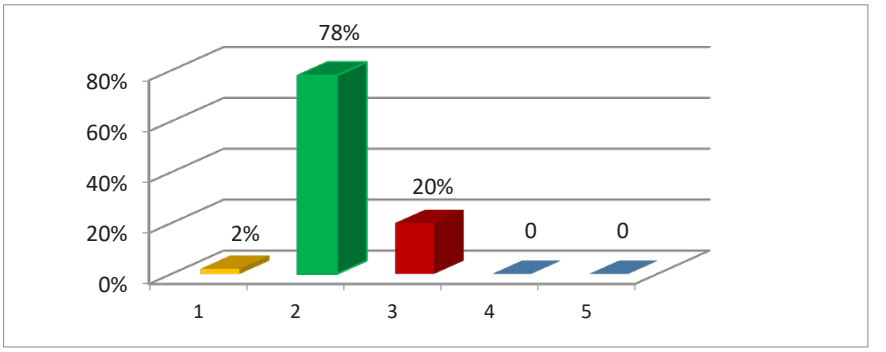

图 1 阿索 21 航站商厦销售人员的年龄

图 1 反映了被调查人员的年龄情况。在商厦的销售人员中 20-30 岁的人数最多，占被调查人员中的 78%。调查中显示销售人员的年龄 31-41 岁的占 20%，小于 20 岁占 2%。

3. 学历

被调查的商厦销售人员中有大学专科学历的占大多数，是 54.55%。其次是有学士学位的，占 27.27%，有中学文凭的占 18.18%。

（二）销售人员的汉语水平

1. 学过汉语人员的比例

通过问卷调查我们可以知道被调查的人员中曾经学过中文的只占 18.18%。81.82%的人员没有学过中文。在阿索 21 航站商厦绝大多数的人员都没有学习过中文。也就是说中国游客在商厦购物时绝大多数的商店都不能用中文与中国游客沟通。学过汉语的只占 30%，没有学过汉语的多达 70%。

教育程度	小学	初中（专业证书）	高中（高级职业证书）	学士学位	硕士学位	博士学位
百分比	0	4	31	17	0	0

经过调查，商场大部分员工都是高中毕业的，共有 31 人，其次为学士学位，总数为 17 人。

2. 学习汉语情况

学过汉语人员的具体情况如下：学过汉语的人员大多数只学习过一年，占 40%，学习 1-2 年的占 10%，学过 3-4 年的占 4%。调查说明商厦销售人员学习汉语的时间很短，他们的汉语学习不够，汉语水平也不高。 表 2.4 显示的是这些销售人员认为本身的汉语水平情况。

3. 汉语综合技能情况

在问卷调查中，问了听、说、读、写和翻译这几个方面。商厦销售人员多数表示他们这些方面的能力很差。

这项调查是从员工和供应商的面试中，从职业培训和中文的各个方面的经验，找出他们的中文技能如何好。

表 1 阿索 21 航站商厦商销售人员的汉语水平情况表

内 容	汉语水平情况				
	很好	好	一般	差	很差
听力	0	6%	46%	22%	26%
会话	0	6%	34%	34%	26%
阅读	0	6%	12%	42%	40%
写作	0	4%	10%	48%	38%
翻译	0	4%	16%	46%	34%

从表中我们可以看到在总体上销售人员大部分认为他们的汉语水平差，甚至很差。在听力方面，接近一半的人员认为一般，占 40%。在会话方面有 34%的人员认为一般。在阅读，写作和翻译方面认为达到一般水平的都不到 13%，大多数认为这些方面他们都差或很差。

在与中国游客交谈期间和内部会议培训期间，他们曾就中文使用情况进行过调查，但写作问题特别复杂，字数多，可能认不出每封信的写作过程，以及句子结构，因为其句子结构与泰语和英语不同。由于这个问题的发生，他们在如何正确、正确地写句子和字母方面遇到了困难。

4. 汉语听说的沟通情况

商厦一些商家销售人员反映他们主要的问题一是不会说，占 36%，二是只能说一点的占 28%，三是听不懂占 34%，表 2.5 反映了销售人员这方面的情况。

表 2 阿索 21 航站商厦商销售人员汉语沟通情况

内容	听不懂	不会说	只会说一点	无回复
百分比	34%	36%	28%	2%

5. 商厦销售人员与中国顾客实际沟通情况

通过对商厦销售人员与中国顾客实际沟通情况的调查，图 2.4 显示被调查的销售人员与中国顾客交流时主要遇到的问题。出现的问题主要反映在三个方面：

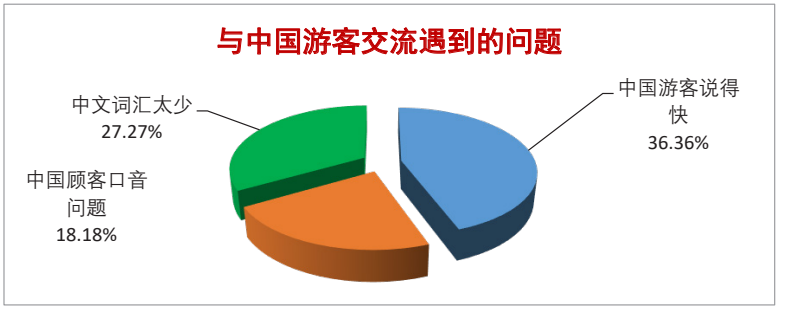

图 2 商厦销售人员与中国顾客交流遇到的问题

一是认为中国游客说得太快，听不懂占 36.36%。二是一些中国顾客说话有不同的口音，听不清中国顾客说什么，占 18.18%。三是销售人员本身中文词汇少，中国顾客说的话，他们听不懂，占 27.27%。

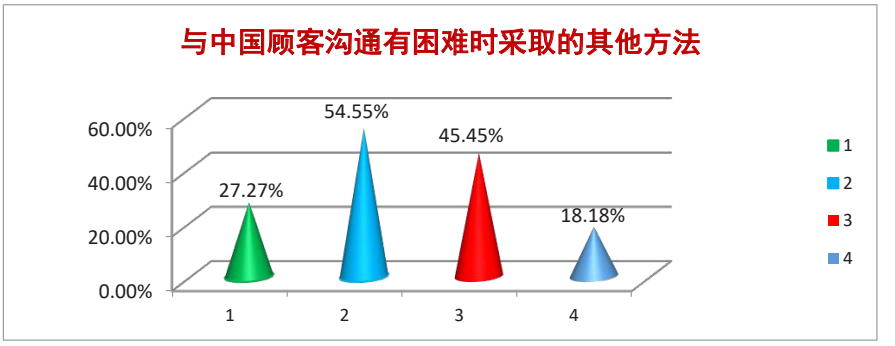

图 3 商厦销售人员沟通困难时采用的其他方法

由于商厦销售人员的中文沟通能力比较差，他们与中国顾客交流时会采取其他的方法。如：有时用手势，有时用英语，有时用计算器，有时会请同事帮忙。图 2.5 的数据显示因为商厦销售人员的中文水平低，大部分没有学过中文（见图表 2.3），商厦销售人员对外的商业用语主要还是英语。除了用汉语和英语外，其他沟通方式都不是用语言的方式。

6. 商厦销售人员对提供中文的反映

问卷调查显示，商厦所有被调查人员都认为商厦需要提高中文服务。因为目前来商厦购物的中国游客很多，为了方便他们购物，商厦应该提供一些中文服务。

7. 对是否需要提高自己的中文水平的反映

被调查的商厦销售人员全都认为他们需要加强中文学习，提高中文水平。被调查的商厦销售人员一致表示，他们在会话、听力方面都需要提高。另外有一些人员表示，他们需要提高中文阅读和书写的水平。也有一小部分人员表示他们需要提高自己的翻译水平。

五、商厦中文网站调查

（一）中文网站服务项目

阿索 21 航站商厦开设了网站，网站为顾客提供商厦的购物、美食、交通、酒店和一些旅游方面的信息。网站不仅有泰文和英文的服务，还提供了中文服务，以方便中国游客了解商厦各楼层的情况、购物和美食等方面的信息。网站除了一般的栏目外，还提供了一些专栏，产品促销信息和优惠活动。 在阿索 21 航站商厦网中文站主页分七个栏目：首页、旅行博客、主题活动、楼层信息、联系我们、交通位置、购物指南。阿索 21 航站商厦中文网站内容丰富，涉及购物、旅游、餐饮、交通等各种信息。另外还有专题介绍文章，如专门介绍来商厦必购的经典商品、一定要品尝的商厦美食、以及商厦周边的商店，交通攻略和街头特色小吃等。从商厦的中文网站的编辑、版面、专题栏目和图片等内容与网页设计来看，网站办得不错，为顾客了解商厦，有哪些特色品等提供了较好的信息，基本上能满足客户所需的信息。网站的中文也简要明了，语句通顺。可以看出这个中文网站邀请了专业的、中文好的中方人员帮助做了这个网站。为促进商厦的营销业务，吸引中国游客来商厦观光购物和餐饮，商厦网站在中文服务服务方面做出了积极的努力。

由于 21 号航站楼阿索克购物中心的网页是由他们的代理商制作的，不是由他们自己制作的，我们不能联系他们的广告代理商，但他们使用中文很好，因为它已经正确地显示了中文列。

（二）中文网站汉语服务情况

在有关已创建网页的员工的基本信息中，它主要由信息技术团队和客户服务团队创建，因为它需要创造力和细节准确性。因为它还依赖于语言的创造性和语法。由于上述原因，需要一个语言能力高的人，特别是汉语，创造出语法使用正确、意义上使用的词汇的内容。虽然有些词的含义与其他词相同，但它们的用法不同，因此在某些情况下无法替代。在创作者方面，大多数创作者需要的这项工作是在 20-30 左右，然而，他们也依靠其他在 30-50 岁询问额外的助理，因为后者有更多的职业经验。

在与 21 号候机楼阿索克购物中心副总经理面谈后，她告知他们不能代理他们的广告网页，因为该网页是保密的。

六、中国游客对商厦设施和服务的反映

一、对中国游客的问卷调查

本次问卷调查了 100 名中国游客，主要调查了中国游客的性别、年龄、教育程度、职业、月收入情况、与商厦服务员人员语言交流的情况，商厦服务人员使用语言的情况，对商厦总体服务的评估，对商厦服务人员汉语质量的评估等。以下是本次调查问卷的具体情况。

1. **性别**：男性 30 名，女性 70 名。

2. **年龄**：图 4 显示，来商厦的中国游客的年龄组主要在 31-40 岁之间，占 50%、21-30 岁的年轻人占 30%，41-50 岁和 51-60 岁各占 10%。本次调查的中国游客年轻人占大多数。

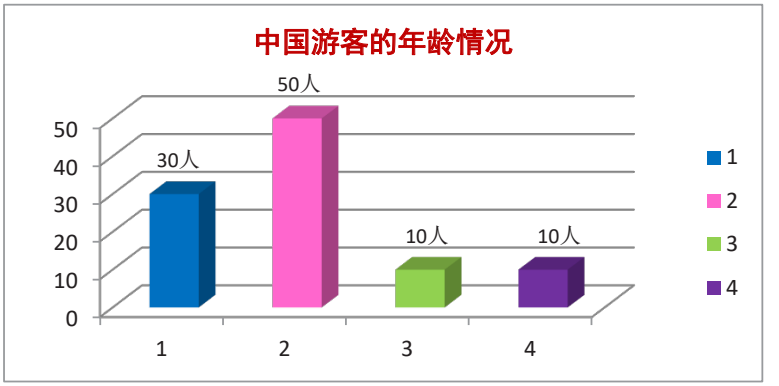

图 4 中国游客的年龄情况

3. 职业：从对中国游客的职业情况的调查中我们可以看到，来商厦的中国游客中以公司职员为主，占 50%，从事自由职业的人数占 40%，商人占 10%。

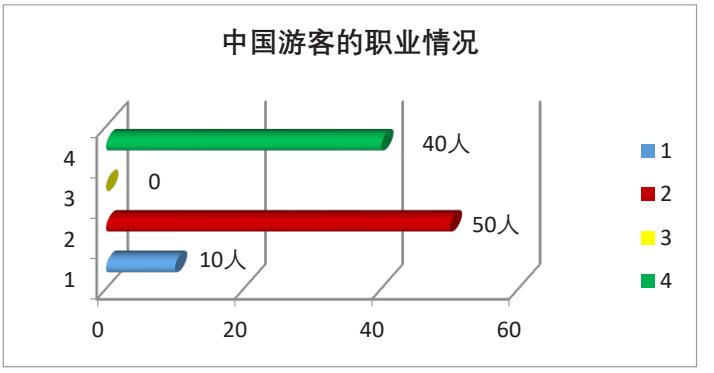

图 5 中国游客的职业情况

（二）对商厦服务质量的反映

1. 对商厦总体服务的反映

表 3 中国游客对商厦服务的总体反映

商厦总体服务情况	很好	好	一般	差	很差
中国游客的反映	70%	30%	0	0	0

表 3 显示，中国游客对商厦的总体服务是满意的，反映是好的。

2. 商厦是否提供了汉语服务

表 4 中国游客对商厦是否提供汉语服务的反映

商厦是否提供汉语服务	有	没有
中国游客的反映	40%	60%

从表 4 中可以看到，本次调查的中国游客有 60%没有与商厦服务人员进行汉语沟通。其中一个原因是去外国旅游的中国游客不少是年轻人，多少会一些英文，在购物时用简单的英文进行沟通是可以的。另一方面，反映商厦的销售人员的汉语沟通能力并不是都很好，他们中不少人会点英文的比会点中文的多。

3. 对商厦服务人员汉语服务质量的反映

表 5 的调查结果反映这与中国游客在商厦购物时，遇到的商家销售人员的汉语服务好坏有关。遇到能说汉语的商家，一些中国游客的反映就好一些，遇到不能说汉语的商家，中国游客的反映的差一些。

表 5 中国游客对商厦服务的总体反映

商厦总体服务情况	很好	好	一般	差	很差
中国游客的反映	20%	30%	20%	30%	0

4. 与商厦服务人员沟通是否遇到困难

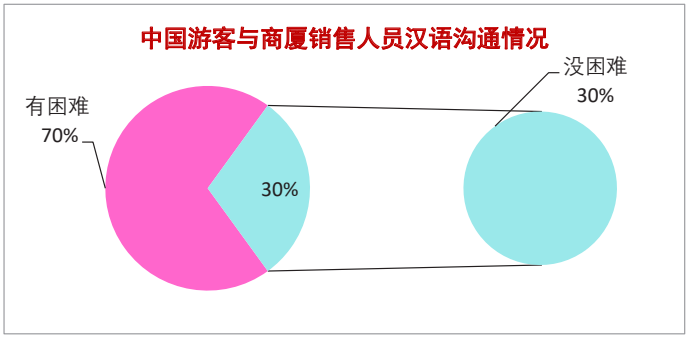

图 6 中国游客与商厦销售人员汉语沟通情况

图 6 显示，中国游客在与商厦销售人员用汉语沟通时有 70%认为有困难，有 30%认为没有困难。这个调查数据说明商厦销售人员的汉语沟通水平不高，还不能达到良好的水平。

5. 在汉语服务上中国游客认为需要改进的方面

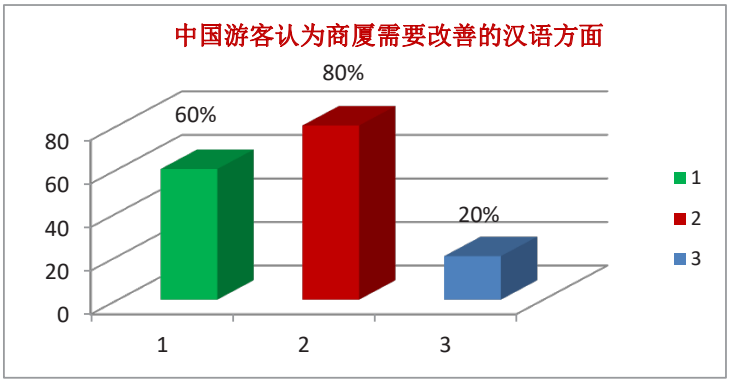

图 7 中国游客与商厦销售人员汉语沟通情况

中国游客与商厦汉语服务人员沟通时遇到的主要问题，从图 7 的数据中可以反映出来。中国游客认为商厦汉语服务人员最需要提高的是他们的口语水平，其次是听力，然后是词汇。

6. 对商厦没有提供汉语服务是否会影响购物的反映

在问卷调查中，针对商厦如果没有提供汉语服务是否会影响中国游客购物，中国游客的反映是完全不会受影响。

（二）中国游客对商厦中文网站的反映

1. 中国游客对商厦中文网站的了解情况

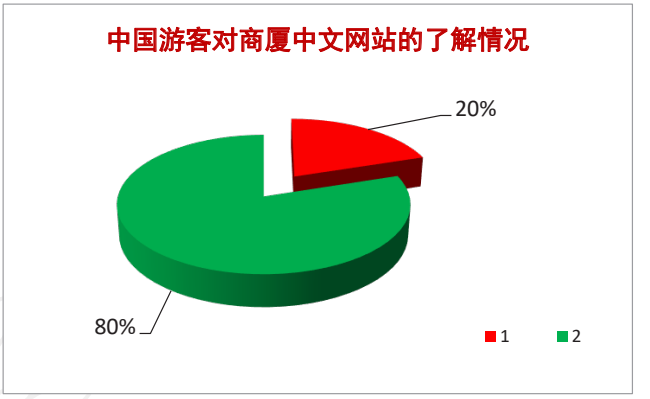

图 8 中国游客对商厦中文网的了解情况

图 8 显示中国游客绝大部分不知道商厦有中文网站，占被访问者的 80%，只有 20%的人知道有中文网站。

2.中国游客浏览中文网站的情况

通过调查在商厦有中文网站的中国游客中只有 10%的人浏览过这个网站，90%的人没有浏览过这个网站。这个调查结果表明商厦的中文网站没有比较好地发挥网站的作用。商厦的中文网站的中文规范，网站的栏目多，商厦的信息丰富，为顾客提供了很多有关商品、促销和美食等多方面的信息。但商厦由于宣传不够，中国游客基本上没有浏览过这个网站。如果中国游客用手机浏览商厦的中文网，可以理解很多商厦的信息，包括每个楼层的商店分布，特色商品和各种美食的信息。商厦的中文网站的信息，可以弥补很多商厦人工汉语服务上的不足。另外，问卷调查反映出商厦的中文网站没有较好地发挥它的作用，因为大多数中国游客不知道有这个网站。商厦的很多中文信息中国游客无从了解。商厦管理部门需要加强对中文网站的宣传，让更多的中国游客知道这个网站。

七、阿索 21 航站商厦经营管理评估

（一）商厦营销管理和汉语服务 SWOT 分析

阿索 21 航站商厦以其独特的航站设计理念与旅游购物理念较好地相结合，推出了新颖的销售策略、汉语服务和中文网站，吸引了大批泰国顾客和外国游客，特别是中国游客来商厦观光购物，为商厦带来可观的利润。通过 SWOT 分析可以使我们更好地分析阿索 21 航站的营销管理与汉语服务的情况。

表 6 阿索 21 航站商厦营销管理与汉语服务 SWOT 分析表

内部因素 / 外部因素	1. 商厦营销优势（Strength）	2.商厦汉语服务劣势（Weakness）
	—商厦航站设计新颖、装修精致、各种设施完备，有良好的购物休闲氛围 —商厦商店具有不同特色，商品丰富 —商厦提供各种美食佳肴，服务热情 —营销战略与策略适应市场机制 —除了泰、英语外，商厦还提供了一些汉语，中文标识和网站服务，方便和吸引不少中国旅客 —建立在曼谷繁华地区，交通方便	—商厦服务台人员中文水平低，只能进行简单的沟通 —商厦不少销售人员中文沟通能力差，缺乏必要和足够的培训 —商厦管理部门对提高商厦汉语服务质量缺乏重视 —由于商厦汉语语言服务较差，不能满足中国旅客 对商厦情况的了解
3.商厦营销机遇（Opportunity）	（SO）优势-机遇组合分析	（WO）劣势-机遇组合分析

—泰国旅游业发展良好，每年能吸引大批外国游客来泰旅游观光 —大量中国游客来泰旅游，购物力强，为商厦带来了很好的商机。 —商厦独特的航站设计和丰富多彩的商品和美食，也吸引了不少本土顾客。	—商厦需要利用本身的优势和把握目前旅游环境良好的机遇，大力促进商厦的销售。 —提供良好的语言服务，特别是提高接待和销售人员的中文听说水平，吸引更多的中国游客来商厦购物光。	—商厦在硬件方面具有一定的优势，但在语言服务方面，特别是中文服务方面比较差，不能完全满足中国游客的获取商厦信息的需要。 —如果商厦管理部门不能有效地改进商厦服务人员和销售人员的中文沟通能力，就有可能失去一些顾客与盈利的机会
4.商厦面对风险（Threats）	**（ST）优势-风险组合分析**	**（WT）劣势-风险组合分析**
—曼谷各大商场的相互竞争 —泰国不稳经济下滑，购买力下降 —泰国政治不稳定，影响商业市场 —世界经济不景气，外国游客减少 —中国游客来泰人数可能下降，影响商厦的销售业绩。	—商厦的优势吸引了大量顾客，但面对同行的竞争，商厦需要不断根据国内市场的发展，调整一些营销策略，才能保持优势，降低风险。 —商厦需要建立面对风险的预警和应对措施，为商厦发展搞好销售服务。	—在曼谷各大商厦的竞争不仅是硬件的竞争，更是软件的竞争，谁的销售服务好，谁就能吸引顾客。 —中国游客买物力强，由于商厦在中文服务方面不太好，不能有效地与中国游客沟通，影响了服务质量。

（二）商厦汉语服务调查结果分析

通过对阿索 21 航站商厦汉语服务的问卷调查所掌握的信息和数据，为我们分析和评估阿索 21 航站汉语服务方面的情况提供了依据。

1.对商厦汉语服务总体情况的评估

通过对商厦销售人员的问卷调查，大部分人员都没有学过中文，占被调查人员的 81,82%,只有 18.18%的人员学过中文。在销售人员中大部分是女性。在会说一些中文的人员中，也只学习过 3-4 年。他们的中文水平都不高。在来到阿索 21 航站商厦的外国游客中，中国游客往往是最多的，购买力也是最强的。因为商厦一些商家销售人员和服务台的工作人员中文不好，听说能力差，不能很好地跟中国游客交流，不能满足和方便中国游客的观光、购物和餐饮，在一定程度上影响了商厦的营销和服务质量。

与商厦商家销售人员的汉语情况不同，商厦负责问询接待人员的汉语水平要好些。在对商厦的调查中，商厦除了有汉语语言方面的服务，还有商厦中文网站、中文标识和中文广告的服务。商厦中文网站内容丰富，语言通顺，信息及时。一些商家的中文标识，如在说明商家提供支付宝和银联服务方面，对一些商品也有中文标识，为中国顾客提供了方便。由于泰国的美食佳肴对中国顾客特别有吸引力，很多中国顾客来商厦都要品尝和购买不少具有泰国特色的食品。商厦在餐饮集中区

域专门提供了如何购买餐饮卡的中文广告。阿索 21 航站商厦的设计和服务是以国际机场的航站为特点，以世界一些著名的景点为特色，吸引了很多外国游客来商厦观光购物。

为了方便外国游客能轻松在商厦购物观光，商厦为游客提供行李寄放处，还为游客提供把行李送到机场的服务，使阿索 21 航站商厦似乎真的成为国际机场的一部分。商厦还特别在其行李寄放处提供了英文和中文的标识，方便不懂英文的中国游客前来存取行李，而且还提供了中文二维码的服务。

综上所述，商厦在中文服务的总体上既有做得好的方面，也有做得不足的方面。由于泰国旅游业蓬勃发展，大量中国游客来泰观光购物，形成了为中国游客提供中文服务的环境和氛围。这些外部环境因素和泰国国内商业市场的竞争因素，都促进商厦在经营管理和汉语服务方面做出进一步的努力，不断提高商厦的服务质量和管理水平。

2. 对商厦汉语水平的评估

（一）商厦商家销售人员的汉语

被调查的商厦中，一些销售人员绝大多数在听说方面的能力差，基本上不能与中国顾客进行有效的沟通，与中国顾客交流困难。商店销售人员在与中国顾客沟通困难时，往往会用比说中文好一些的英文与中国顾客沟通，或用手势等与中国顾客沟通。另外。由于一些销售人员中文只是初级水平，不少中文词汇不会说，不能回答中国顾客的问题，他们会借助手机或电脑中语言翻译功能帮助他们。这些临时措施有时会让中国顾客等待一段时间，一些中国游客就只好放弃问询了。

从阿索 21 航站商厦工作人员和销售人员的问卷调查中可知，大多数商家和其销售人员都没怎么好好地学习过汉语，一些以前学习过汉语的人员也只学习了大约 3-4 年。他们平时也没有经常使用，所以他们原来学习过的中文也忘得差不多了。他们在商厦开店做销售商品，有了使用中文的机会，但由于中文水平低，不能与中国游客进行良好的沟通。在与中国游客交谈时，经常会碰到有不同口音的中国游客。另外，中国游客说话的速度快，这些销售人员对更听不懂了。从以上的调查可知，在大量中国游客来商厦购物观光的形势下，商厦销售人员由于中文水平低，听说能力差，商家需要提高销售人员的汉语听说能力。与此同时，商厦服务台的工作人员也要努力提高自己的商业服务用语，除了泰语和英语外，在面对大量中国游客的情况下，加强汉语学习，特别是提高接待人员的听说能力，为来商厦的说英语和汉语的外国游客提供满意的语言服务。

（二）商厦航站服务人员的汉语

阿索 21 航站商厦购物中心认为，中文问题并没有出现，因为购物中心的工作人员被雇用使用了训练有素的汉语，因为在购物过程中必须使用中文通知中国游客和其他人会话。不过，除了客服和运营部门外，其他部门也推荐使用，因为在一般业务职责中对他们有好处。另外， 这种情况发

生在购物中心内的小商店的商贩身上，因为他们在汉语方面有困难，因为他们没有使用中文，甚至长时间学习汉语。这一直是针对供应商的问题，他们忘记了学到的中文单词。

在与阿索 21 航站商厦购物中心的工作人员和里面每个商店的供应商进行面试后，购物中心的员工在中文服务方面比较专业，尤其是客服和接线员部门，因为这两个部分需要敏锐的汉语技能，才能正确告知中国游客，让他们正确理解。另一方面，购物中心商店的商贩在与中国游客交谈时，可以使用英语，也可以使用电字典来更好地理解。一些商店还提供了中文脚本的会话理解。一些商店还从那里提供汉语培训，有组织或其他语言培训中心，对供应商进行理论和实践方面的培训。他们在接受了全面培训后，可以被分配到工作场所工作。

（三）对商厦中文网的评估

商厦中文网比较好地为顾客提供了商厦各种信息。商厦中文网的中文规范，栏目多，有一定的特色。但是在调查中该网站并没有起到应有的效用。被问卷的绝大多数中国游客都不知道这个网，就是知道的也很少有人上网浏览。商厦应该多宣传这个中文网，让中国旅客知道从这个网站中可以了解更多的商厦信息，有助于观光购物。

八、改进的措施和建议

阿索 21 航站商厦的经营管理和营销策略在总体上是成功的，不仅吸引了很多国内顾客，也吸引不少外国顾客，特别是吸引了很多中国游客前来观光购物。对商厦管理部门来说，在商厦的硬件方面即商厦的设计、装修、各种商厦设施等方面都是做得不错的，得到了普遍的好评，也提高了商厦在商业市场的竞争能力。但是在商厦的软件方面即语言服务方面还存在着一些问题。这些问题在主要反映在汉语服务方面。商厦专业接待服务人员和各商家的销售人员汉语都需要加强和提高。针对对调查问卷和采访中发现的问题，在提高商厦汉语服务水平方面建议采取以下几个措施：

1. 加强商厦人员的汉语培训，建立定期培训制度

针对商厦整体服务人员中文听说能力差的情况，商厦管理部门应该加强对商厦服务的汉语培训，鼓励和支持商厦服务人员提供自己的汉语水平，提供一些学习汉语的机会和定期举办汉语培训班。

2. 招聘汉语人才，提高商厦汉语交流能力

除了加强商厦汉语服务人员的培训外，商厦还可以招聘有汉语听说能力的人员，可以及时解决商厦汉语人才短缺的问题，快速提高商厦服务人员和销售人员的汉语服务水平。

3. 增加一些中文广告标识和商品介绍

中国游客来商厦购物不少是参考了中文网站和手机上的信息，知道了一些特色商品特地来商厦购物的。但由于不清楚所要买的商品在哪个楼层，具体商店的位置，顾客要在商厦中上下来回寻找。如果商厦可以大厅和每个楼层提供该英文和中文的商店和商品信息，就会方便不懂泰文和不了解商厦具体商店地点的旅客，比较容易找到要去购物的商店。比如在大厅门口或问询台摆放有各楼层商店和商品的中英文广告单或小册子，让顾客方便查看。虽然这些信息在商厦的中文网站上有，但不方便游客查看。商厦还以在大厅和各航站楼提供中英文的二维码服务，中国游客只要一扫二维码就可以了解商厦各个商店和销售不同商品的具体情况，一目了然，方便快捷。

结语

阿索 21 航站商厦是以其独特的设计理念，用航站的形式把一些世界著名的景点融入商品营销中，让前来购物观光的顾客犹如漫游在国际航站中，一边浏览商厦的美景和富有特色的异国风光，拍照留念，一边休闲购物，品尝美食。商厦不仅吸引了大批泰国本土顾客，也吸引了大批外国游客，特别是中国游客前来观光购物。在营销策略上，商厦的管理部门不仅为顾客提供了多种特色商品和具有泰国特点的美食佳肴，还提供了除泰语和英语外的中文服务，为大量来商厦购物的中国游客提供方便。本论文研究的课题就是通过调查分析，问卷采访说明阿索 21 航站商厦在中文服务方面的情况，指出商业汉语在商厦营销中的重要作用，商厦汉语服务人员的基本情况，汉语水平，服务质量和存在的问题，并针对这些问题提出改进的和措施。

通过问卷调查和分析研究，本次研究显示商厦汉语服务人员的中文水平和服务质量在专业服务人员和商店各家销售人员之间存在着较大的差异。前者汉语服务水平比较好，后者基本上不能与中国游客进行良好的沟通。经过分析研究，造成这种情况的主要原因是商厦对这些汉语服务人员的管理部门和负责单位是不同的。商厦汉语服务人员是商厦专业人员，是专业挑选和培训的人员，主要工作就是负责接待和解答来商厦顾客的各种问题，一般具有能用英语和中文进行沟通的能力。而各楼层航站的商家，他们的销售人员汉语沟通能力普遍差，个别商家的销售人员的汉语沟通能力比较好。调查中表明这些商家的销售人员绝大部分没有汉语基础，只有不到 20%的销售人员曾学过 3-4 年的中文。但由于没有使用，缺乏练习和运用，商家也没有专门培训，造成这些商家的销售人员在整体上缺乏汉语沟通能力。除了商厦提供的汉语语言服务外，商厦还提供了一些汉语文字方面的服务。这些服务主要是提供一些中文标识、二维码、广告和餐饮购买卡的办理说明等。另外商厦还推出了商厦网站，里面有泰文、英文和中文的文字服务。中国游客可以通过商厦的中文网站及时了解商厦为顾客提供的各种信息。

在对阿索 21 航站商厦汉语服务调查和一些相关信息分析的基础上，论文指出了商厦在汉语服务方面的问题。研究结果表明，商厦在汉语服务管理上需要加强对汉语服务人员的培训，不定期举办汉语听说能力强化学习班，重点学习与商厦购物有关的汉语词汇。另外，商家可以招聘有听说汉语能力的人员，直接提高销售人员的中文服务质量。与此同时，商厦方面还可以增加一些必要的汉

语标识，中文二维码和中文购物小册子，以方便中国游客来商厦观光购物。本论文通过对阿索 21 航站商厦的分析研究达到了研究的目的，分析了商厦的营销策略和汉语服务情况，说明了商厦在商品营销和汉语服务方面做得好的地方，也指出了商厦在汉语服务和管理方面的不足，并针对这些问题提出了改进的建议和措施。

参考文献

王玉洁.曼谷旅游夜市汉语服务研究:[硕士论文]. [D].泰国华侨崇圣大学 2016

王阳（AUNGSUMALIN）.泰国大型商务酒店营销策略研究：[硕士论文].[D].黑龙江：黑龙江大学,2016

尤莎.泰国旅游产品“小老板海苔”市场营销汉语服务研究：[硕士论文]. [D].泰国华侨崇圣大学 2017

白艺安.中国旅游者在曼谷白金时尚商城购物行为研究:[硕士论文]. [D].昆明理工大学 2017

许爱心.影响中国游客出境游消费决策因素的实研究-以泰国市场为例[D].浙江公司大学 2016

张正诗.(KITTI THAN-UDOMCHOK）泰国曼谷乍都乍周末市场营销策略研究--以中国入境旅游者为例:[硕士论文].[D].昆明理工大学 2013

张辛瑞.星巴克（中国）的市场营销策略分析:[硕士论文]. [D].吉林大学 2014

陈丽君.中国游客境外享有中文服务情况调查[D].浙江旅游职业学院.四川旅游学院学报 2017（06）

胡智勇.(TANAPONG OHMPORNNUWAT）.泰国 MALEE 有限公司果汁饮料市场营销策略研究:[硕士论文].[D].中国海洋大学 2013

泰国曼谷购物必逛, TERMINAL 21 航站百货公司(BTS Asok 站)-好逛、好吃、好玩、好好买，越逛越不想离开。http://kenji.life/bkk-terminal-21-bts-asok/

航站 21 购物中心 - 维基百科（泰文）.https://th.wikipedia.org/wiki/เทอร์มินอล_21_อโศก

航站 21 购物中心网站.http://www.terminal21.co.th/asok/home/th

曼谷航站 21 购物中心 Terminal 21 各楼层介绍 https://visionthai.net/article/bangkokterminal-21-floor-guide/

维基百科（中文）.航站 21 购物中心。https://zh.wikipedia.org/wiki/Terminal_21

维基百科（英文）21 航站购物中心 https://en.wikipedia.org/wiki/Terminal_21

智明在.泰国曼谷 Siam Paragon 购物中心针对中国旅游者营销策略研究：[硕士论文]. [D]. 昆明理工大学 2014

蔡美秀.泰国曼谷主要旅游商业区汉语服务调查研究：[硕士论文]. [D].泰国华侨崇圣大士 2015

薛云建，吴惠子.泰国旅游市场的营销策略——以赴泰中国顾客为例:[硕士论文]. [D].江南大学商学院,企业研究期刊，2016-(05）

Terminal 21 (Bangkok) - Suvarnabhumi Airport, http://suvarnabhumiairport.com/en/popular-destinations/1802/terminal-21-bangkok

Terminal 21 Bangkok - Bangkok Shopping Mall.http://www.bangkok.com/shopping-mall/terminal21.htm

Terminal 21 ห้างนี้ชอบให้ถ่าย(รูป)（泰文）

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname （姓名）:
Atsanee Techawongsathian

Highest Education （最高学历）:
Master of Arts (Chinese Business for Communication)

University or Agency （任职院校和单位）:
Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise （专业领域）:
Chinese Business Communication

Address （地址）:
89/59 Khumklao Road 60, Khumklao, Road, Lamplathiw, Ladkrabang, Bangkok, 10520

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）:
ZHAO PING

Highest Education（最高学历）:
- Ph.D. (Modern and Contemporary Chinese literature), Fudan University, P.R.China.

University or Agency（任职院校或单位）:
Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）:
- Modern and Contemporary Chinese literature
- Business Chinese

Address（地址）:
18/18, Bangna-Trad Rd., Bangplee, Samut Prakarn, Thailand, 10540

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

当代泰华文学的现状与成就

THE STUDY OF PRESENT SITUATION, ACHIEVEMENT AND MELANCHOLY OF CONTEMPORARY THAI-CHINESE

การศึกษาผลงานและสภาพปัจจุบันของวรรณกรรมภาษาจีนในประเทศไทย

范军 [1]
FAN JUN
华侨崇圣大学、中国学学院副教授
Associate Professor in College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail: fine_june@163.com

何福祥 [2]
NARIS WASINANON
华侨崇圣大学、中国学学院助理教授
Assistant Professor in College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail: naris_wasinanon@yahoo.co.th
Received: 5 May 2021 / Revised: 17 May 2021 / Accepted: 17 June 2021

摘要

本论文是华侨崇圣大学的校级科研课题的研究成果。课题致力于研究泰华文学的历史与现状。关于泰华文学的历史部分，论文分为三个阶段来详细描述了一百余年的发展变化，分析了二十世纪八十年代以来当代泰华文坛的文学派别、文学社团以及丰硕的创作成就及其国际交流与影响。目前，泰华文学的创作主力正向操华语母语的新移民群体转移，新移民文学是泰华文坛值得重视的新趋势。

关键词：泰华文学　现状　社团　创作成就　新移民文学

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นบทความที่มาจากงานวิจัยทุนของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยมุ่งเน้นศึกษาประวัติและสภาพปัจจุบันของวรรณกรรมจีนในประเทศไทย ในส่วนของประวัติของวรรณกรรมจีนในประเทศไทยนั้นได้อธิบายเป็น 3 ช่วง โดยอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการในร้อยกว่าปีที่แล้วมา วิเคราะห์การแบ่งกลุ่มวรรณกรรมในแวดวงวรรณกรรมจีนปัจจุบันช่วงยุคปี 80 ในประเทศไทย ชมรมวรรณกรรม ผลกระทบ และการ

แลกเปลี่ยนผลงาน ปัจจุบันการสร้างผลงานวรรณกรรมจีนในประเทศไทยเดิมมาจากผู้ที่มีภาษาจีนเป็นภาษาแม่เป็นหลักและได้เปลี่ยนเป็นกลุ่มคนจีนที่อพยพเข้ามาใหม่ ซึ่งวรรณกรรมของกลุ่มใหม่นี้ถือเป็นแนวโน้มใหม่ของวงการวรรณกรรมจีนในประเทศไทยที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก

คำสำคัญ: วรรณกรรมจีนในประเทศไทย สภาพปัจจุบัน ผลงานสร้างสรรค์ วรรณกรรมของผู้อพยพใหม่

ABSTRACT

This thesis is devoted to the study of the history and current situation of Thai-Chinese literature. As for the historical part of Thai-Chinese literature, the thesis is divided into three stages, described the development and changes of Thai-Chinese literature in more than one hundred years. The paper also focuses on the literary schools and literary associations of Thai-Chinese Literature in the last forty years, as well as their fruitful creative achievements and their international exchanges and influences of contemporary Thai-Chinese Literature. In recent years, the new immigrant groups whose mother language are Chinese became the main force of Thai-Chinese literary world.

Key words: Thai-Chinese literature, Present situation, Association, Creative achievement, New immigrant literature

引言

泰华文学是百年来泰国华侨华人传承中华文化，坚守中华文化认同重要标志。泰国华侨华人曾经为中国的辛亥革命、抗日战争、中国大陆的改革开放都曾做出过卓越的贡献。

泰国的华人，由于受到所在国上世纪五六十年代至九十年代对华文教育的禁止或限制政策的影响，能够操华语交流的人都是七十岁以上的长者，而能使用华文写作的人则大多是在上世纪五六十年代在中国大陆或港台受过系统中文教育的人，而这些人现在也已多是古稀耄耋老人。可敬的是这些前辈依然耕耘在华文文学的园地里。除此之外，在东南亚华文报章上从事华文写作的主力军多是近二十年左右的新移民。以驰名泰华文坛的小诗磨坊诗社为例，成员中只有三位不算是第一代新移民，但都是在中国接受的中文教育。

现今的泰国，华裔的母语是泰语。对于所有泰籍公民，汉语教学是被当做第二外语来对待的（泰国人的第一外语是英语，这些现实令到泰国华人的华文写作面临青黄不接和缺少读者的困境。正是在这个意义上，研究时下泰国华文文学创作才具有弥足珍贵的意义。

笔者通过中国期刊网以及华侨崇圣大学图书馆馆藏的查询，查得研究泰华文学的研究论文一百余篇，博士论文两篇，硕士论文七十余篇（主要是华侨崇圣大学中国现当代文学硕士班毕业论文），论著三部张国培《泰国华文文学史》、高伟光《泰华文学面面观》和洪林《泰国华文文学史探》。

这些研究成果大都产生于上世纪，主要研究者包括饶芃子、潘亚暾、陈剑晖、徐学、吕进、沈奇、黄万华、刘小新等闽粤高等院校的学者，研究重点多是作家评论、作品分析，都有各自的特点。

张国培《泰国华文文学史》、高伟光《泰华文学面面观》和洪林《泰国华文文学史探》这三部研究专著，尤其是张国培的专书，是对泰国华文文学上百年的发展历史做了比较全面的梳理，对泰华文学的研究的深入功不可没。

上世纪泰华文学以散文创作为特色，新世纪以来的中国学者对泰华文学研究的重点则聚焦在“小诗磨坊”六行小诗与微型小说这两种在泰华文坛的时下特别受欢迎的文体，也是司马攻、岭南人、曾心等泰华文坛宿将一再大力推广的文体。

由于新世纪以来世界华文文学的研究重心偏向北美新移民文学，东南亚华文文学尤其是泰华文学的研究处在比较冷落的境地，研究成果比较少，泰华文坛的新现象、新成绩也没有及时很好的总结。目前世界华文文学的传统研究热点的东南亚华文文学，尤其是泰华文坛新世纪以来的新变化和新发展，在学术界比较少人关注。作者之一是泰国华文作家协会理事，亲身参与了泰华文学的创作和评论的工作，所以对泰华文学的现状把握得更亲切和细致准确。

本文是华侨崇圣大学科研课题“当代泰华文学的成就与影响”的结项成果之一。由于篇幅限制，下文将展示论文第一章的内容，附录部分列出其他章的目次。

第一节　泰华文学的三个高潮

据厦门大学庄国土先生的研究和估算，截止到 2007 年，生活在泰国的华侨华人大约为 700 万人，占到泰国总人口的 11%，上世纪七十年代以后移民泰国的新移民大约 35-40 万人，占到泰国华侨华人总数的 5% 左右。[①]

泰华作家协会永远名誉会长司马攻先生曾言，泰华文学史的发端应该上溯到大城王朝时期， 因为这一时期“已有很多华侨聚居在泰国。人在天涯，他们和中国的亲人两地相思， 因此必有书信往来，这些书信难道其中没有文学?”[②]除此之外，华人寺庙以及华人宗祠墓地保存的中文匾额、碑刻，其中都可能保存了早期中国移民的历史乃至早期华文文学的资料，但是这些资料尚未全面地搜集整理，而且由于早期移民的文化较低，文言文时代泰华文学基本被忽略不计。一般而言，泰华文学的历史是从二十世纪二十年开始算起的。

泰国华文文学的兴衰与泰国华文教育和华文报刊唇齿相依。在上世纪初叶，泰国华文教育伴随着中国的近代改良、革命和新文化、新文学的思潮而兴起。清末“戊戌变法”失败之后，康、梁保皇派成员到东南亚华社兴办报刊宣传其主张；随后，孙中山先生领导的革命党人也奔赴南洋兴学办报，传播革命思想，争取包括泰国在内的广大侨胞的支持。在这种时代背景下，自 1903 年起，泰国的《汉境日报》、《湄南日报》、《湄南公报》、《启南日报》、《华暹日报》和《中华民族》等华文报纸相继问世。1908 年，中华会馆在曼谷开办了第一所华文民校（以下简称“华校”）——华益学校，其后华侨社团相继创办了约 30 所华校，如中华、培元、进德、明德和育民等，这一时期华校以中文为教学语言，管理人员也全部为华人。上述华文学校是培养泰国华文读者群的根据地，而华文报纸的副刊，则变成泰华文学的主要阵地，先是转载中国现代文学作品，继而发表了泰国华文文学作品，催生了泰华文学最初的新芽。

[①]庄国土.东南亚华侨华人数量的新估算[J].厦门大学学报（哲学社会科学版）.2009（3）：64.
[②][泰]司马攻.泰华文学漫谈[M].曼谷:八音出版社，1994：68.

关于泰华文学 20 世纪发展历程，泰华作家曾心先生曾有过精当的概括：泰华文学的发展经过了“三起两落”。第一起：20 年代末至 30 年代末，处于“萌芽蓬勃期”，以新诗为强项；第一落：30 年代末至 40 年代末，处于“地下苦战期”；第二起：50年代初至60年代中期，处于“潮涨波峰期”，以长篇小说见长；第二落：60 年代末至 80 年代初，处于“沉潜寂静期”；第三起：80 年代中期至 2000 年，处于“金秋丰收期”，散文成就最突出。[①]诚如曾心先生所言，20 世纪的泰华文学史经历了三次高潮和两次低谷的曲折发展历程。

第一次高潮产生于二十世纪 20 年代末至 30 年代。这是泰华新文学的萌芽与蓬勃发展的时期。泰华文学的萌生得益于泰国当局给予华社发展文教事业比较宽松的气氛和中国新文学借助现代华文报刊的广泛传播。四十多个泰华文学社团纷纷成立，新人新作不断涌现，形成了泰华新文学的第一波高潮。

第二次高潮产生于二十世纪 50、60 年代。这一时期泰华文学进入全面的繁荣时期。

在 1938 年至抗战结束前的一段时期里，泰国政府开始禁止华文教育和华文报刊。1940 年，在一个星期内先后下令封闭全泰国 242 家华校和 9 家华文报刊。由于泰国政府奉行亲日排华政策。泰国华文教育和泰华文学遭遇了巨大的困难和挫折，花果凋零，泰华创作进入低潮。

泰华文学的劫后复苏始于战后初期。泰国新政府开始调整华侨政策，华文教育事业起死回生。复办与新办的华校已达 300 多所，华文报刊也增至 20 余家。1950 年代至 60 年代，《星暹日报》、《世界日报》、《中华日报》、《京华日报》等四大华文报纸辟有文艺副刊，《曼谷新闻》、《曼谷周报》、《华侨周报》、《华风周报》等新创办的一些周报也开辟了文艺版，此外还出现了《黄金地》、《七洲洋》等纯文艺刊物；一些在战时逃亡的作家归队，而一些中国作家为避内战而南下泰国。泰华文学创作队伍逐渐扩大。这一时期小说尤其是长篇小说创作成就尤其突出。许多在泰华文学史上有影响的长篇小说大都产生于这一时期。

由于新中国成立之后，中国的移民潮停止，导致这一时期泰国本土青年作家群体的崛起，这也进一步推动了泰华文学本地化进程。“战后初期学习华文风气曾炽盛过相当一段时间，参加学习的这批土生土长的青少年，他们的文艺写作能力在进入 50 年代便先后成熟，而在泰华文坛上形成了主力。这支生力军在思想感情上和写作的题材上都倾向于当地化，这和以前中国南来文化人怀旧怀乡的华侨文艺有着根本性的差别。”[②]

二十世纪 80 年代至今：第三次高潮。

1958 年 10 月，泰国政府再次下令限制华文教育，同时剥夺了华人兴办华文报刊的自由。至 1958 年底，日报只剩三家——《星暹日报》、《世界日报》、《中华日报》。1959 年初，出现一家由民众联络厅主办的日报——《京华日报》。这四家日报一直华文报业的中坚力量，而且顽强生存至今。泰华文学再次遭遇困难与挫折，陷入低潮。1975 年 7 月 1 日，泰国与新中国建交，泰华文学的处境逐渐好转。但泰华文学的第三次浪潮的真正出现是在 80 年代。

[①] [泰]曾心.从著作一览表看泰华文学发展的脉络[A].期望与超越[C].广州:花城出版社,2000：215～218.
[②][泰]方思若.泰国华文文艺回顾与前瞻[A].华文作家协会文集[C].泰国:泰国华文作家协会,1991:56～57.

第二节　泰华文学的派别与社团

据笔者长期的而观察和分析，当今的泰国的华侨华人社群，大约主要分成两派五支。由于 1949 年后海峡两岸的政治对立，泰国华侨华人也曾经分为亲大陆派和亲台湾派两大派别。

亲大陆派在二十世纪 90 年代以后又逐渐分为本土派、留中派和新移民三个分支。本土派主要是指土生土长的华人，就泰华文学而言，特指泰华本土作家，也就是在泰国出生，在泰国受华文教育或者曾经在基础教育阶段回到中国受过教育，但是高等教育是在泰国接受的泰语的教育。这一群体的主要社团是各地同乡会和宗亲会，以潮州会馆为代表，文学社团即是泰华作家协会。留中派一般指在上世纪 50、60 年代由于泰国政府排华、关闭华文学校而被迫回到中国留学继续中文母语教育的“归国华侨”，这一群体基本是在泰国出生而后来在中国完成中等教育和大学教育的。1971 年美国总统尼克松访华之后，中国调整了与西方国家以及东南亚国家的外交政策。1972 年以后，中国政府允许“归国华侨”返回出生地，由此这一群体得以回归泰国，以这一群体为主的文学社团是留学中国大学同学总会下属的文艺写作学会。新移民主要是指在中国大陆改革开放以来陆续来到泰国的中国新移民，包括中国公司的驻外人员、商人以及汉语教师等，以这一群体为主的文学社团是泰中文化人联合会，由于新移民在泰国数量较少，影响有限，所以这一社团的影响还有待扩大。

亲台湾派分为统一派和台独派。统一派是以台湾外省籍的移民为主，有大中华认同，以这一群体为主的社团是中华会馆，这一群体的作家诗人主要集中在属于台湾“联合报系”《世界日报》的周围，文学社团为“泰国华文文艺作家协会”。台独派，主要或以台湾本省籍移民为主，由于泰国华侨华人大部分都是来自广东潮州，台湾本省籍的移民比例不高，所以这一群体在泰国影响不大。

台海局势的缓和的时期，两岸关系的密切，泰国华侨华人的前四支之间的互动合作增加，尤其是泰华作家协会和留中总会文艺写作学会两者之间的合作很多，很多作家和诗人同时加入了多个文学社团。

泰华文学在二十世纪 80 年代复苏以来现状，本文将就以下几个方面来介绍：

一、文学社团的建立与文学社群的形成。1983 年成立以方思若为会长的“泰国华文写作人协会筹委会”，1986 年“泰国华文写作人协会”在曼谷正阳饭店正式成立，方思若任会长，林长茂、岭南人、韩牧任副会长。1990 年，“泰国华文写作人协会”更名为“泰华作家协会”，会长司马攻，副会长梦莉、姚宗伟、胡惠南、陈博文等，会员达两百多人。“泰华作家协会”的会址是曼谷华尔街大厦 19 楼 1904 室。“泰华作家协会”创办了双月刊《泰华文学》和《湄江文艺》，出版过“泰华作协千禧年文丛”等。尤其是《泰华文学》作为泰华文坛唯一的纯文学刊物，自 1999 年 7 月创刊以来，坚持出版至今，已有 82 期，是泰华文坛最重要的园地。《泰华文学》现任主编为司马攻和梦莉，最初它是双月刊，第 30 期后，因应时势，改为季刊。

此外，“留中总会文艺写作学会”、“泰国华文文艺作家协会”“泰国文学艺术会”、“泰商文友联谊会”、“泰华诗社”、“泰中学会”、“泰华文学研究社”等也相继成立。其中成绩最突出也最活跃的是“留中总会文艺写作学会”，每年举办文学讲座会和新书发布会，多次举办文学征文比赛，还组织“文学活动之旅”，到各地采风。每年出版一本文集，至今先后出版了《留中岁月》、《湄南情怀》、《窗内窗外》、《平台试步》、《湄南漫步》、《河边风景》、《椰林放歌》、《蕉雨情浓》、《水过留痕》、《雨后彩虹》、《湄河心语》、《岁月写真》、《春华秋实》等 13 部文集。

泰华文坛还有一个名曰“小诗磨坊”的诗社，2006 年 7 月 1 日成立。成员包括台湾诗人林焕彰和 12 位泰华诗人：岭南人（2021 年初不幸病逝）、曾心、博夫、今石、杨玲、晶莹、苦觉、温晓云、莫凡、澹澹、范军和杨搏（两位是 2016 年 7 月新近加入的诗社成员）、张永青（2020 年加入）。“小诗磨坊”诗社每年出版一本《小诗磨坊》诗集，已出版 14 本。创作成绩可观，这在泰华文学史上是弥足珍贵的。

第三节 泰华文坛的创作成就与国际交流

据曾心先生的统计，80 年代中期到 2000 年，泰华文学界出版了三百种个人作品集、合集和单行本，各种文体都得到较为均衡的发展：李栩的《光华堂》、《不断的根》，司马攻的《明月水中来》、《演员》《冷热集》《梦余暇笔》《独醒》《泰华文学漫谈》，梦莉的《烟湖更添一段愁》《在月光下砌座小塔》，姚宗伟的《瓦罐里开的花》《游欧见闻录》，陈博文的《晚霞满天》《浮生漫笔》，饶公桥的《椰雨蕉风》《晨雾•石莲•荷花》，许静华的《湄南河畔的故事》《泰华写作人剪影》，曾天的《微笑国度之歌》，黄水遥的《琴与花朵》，吴继岳的《吴继岳文集》，岭南人的《结》《岭南人短诗选》《岭南人小诗选》《年方九十》，子帆的《子帆诗集》，李少儒的《未到冰冻的冷流》及合集《五月总是诗》，自然的《自然短篇小说集》，曾心的《大自然的儿子》《蓝眼睛》《曾心小诗点评》等，邓澄南的《巴塞河畔》，倪长游的《只说一句》，洪林的《洪林文集》，郑若瑟的《情解》、《情哀》，琴思钢的《琴思钢诗集：钢琴组诗》，苦觉的诗集《风车》，温晓云的诗集《偷盎时光梦诗》等等。除此之外，“留中总会写作学会”连续出版的年度文集以及“小诗磨坊”系列诗集。这些作品的数量和质量在泰华文学史上都达到了一个高峰，其中散文和微型小说的成就尤为突出，在世界华文文学大舞台上亦占有十分重要的位置。

泰华文学作者的作品不愁没有报刊发表，有《世界日报》、《星暹日报》、《中华日报》、《京华日报》、《新中原报》、《亚洲日报》六家华文报纸，五家都有文艺副刊，此外还有《泰华文学》这一纯文学刊物。泰华文学的创作数量和质量成就在东南亚也相当可观，尤其是六行小诗和微型小说备受学界的关注。

上世纪 80 年代以后尤其是 90 年代以来，泰华文学开始大规模地走出湄南河，融入世界华文文学大家族中。泰国作家代表团参加了在世界各地举办的“亚细亚文艺营”、“亚洲华文作家协会”、“国际华文女作家会议”、“东南亚华文文学研讨会”、“世界华文文学国际讨论会”等。泰华作协在曼谷相继主办 “第十届（1988 年）世界诗人大会”、“第二届（1990 年）、第六届（1998 年）亚细安华文文艺营”、“第四届（1990 年）、第十三届（2013 年）亚洲华文作家会议”、“第二届（1996 年）、第十一届（2016 年）世界华文微型小说研讨会”等学术交流活动。“留中总会文艺写作学会”也在每年七月总会文集和“小诗磨坊”诗集发布的日子召开发布会，请海内外著名学者演讲，演讲者有刘再复、吕进、刘登翰、陈贤茂、舒婷、陈与义、龙彼德、凌鼎年等。2007 年与厦门大学东南亚华文文学研究中心在厦门合办“第七届东南亚华文文学研讨会”；2013 年留中总会与泰华作协于曼谷合办“第七届东南亚华文诗人大会”；2016 年“留中总会文艺写作学会”在曼谷与清莱主办“‘一带一路’与泰国华文文学国际学术研讨会”；2017 年“第十一届世界华文微型小说国际学术研讨会”；2018 年与厦门大学东南亚华文文学研究中心在曼谷合办“第十二届东南亚华文文学研讨会”。

泰华作家由此开阔了文化视野，泰华文学的丰富性和独特的艺术特色也逐渐被世界所认识。这些文学交流活动也触动了当代泰华文学思潮的涌动。1986 年中国作家代表团访泰交流，《新中原报》文艺副刊“大众文艺”刊载了郑万隆的小说《空山》，引起泰华文坛关于小说艺术取向的论争。在诗歌领域，琴思钢的《旗与旗的四重奏》和岭南人的《一首争论的诗》及《朦胧声中说朦胧》引起了“朦胧诗”的论战。这一时期，泰华的文学批评也有了一些可贵的发展，司马攻的《泰华文学漫谈》、年腊梅的《泰华写作人剪影》、李少儒《“五四”爆开的火花》《从唐诗谈到诗歌的现代性》以及曾心的《从著作一览表看泰华文学发展的脉络》《给泰华文学把脉》等论文、论著的出现，显示泰华文坛开始重视文学批评和文学研究，这对推动泰华文学的健康发展无疑具有十分重要的意义。

2009 年 9 月《泰华文学》第五十一期，发表了泰华著名女作家洪林的文章《晨钟暮鼓 禅理自生——读“全球语境下的海外华文文学研究”》，文中对刊于 2009 年香港《文综》和《暨南大学学报》（哲学社会科学版）2008 年第 4 期上的暨南大学饶芃子教授的论文《全球语境下的海外华文文学研究》，提出异议。饶芃子教授的论文提及海外华文文学中的新移民文学艺术水平高，很值得研究，文中所举的例子也多是白先勇和严歌苓这样的新移民作家。[①]洪林不满于饶芃子教授的论文，认为海外文学研究的重点不是新移民作家，真正代表海外华文文学的是生长在海外的本土作家。“本土的华文文学创作者，由于本身长期与生活搏斗，他们使用的语言，他们的文化背景，促使他们能够对社会林林总总之现实生活，有更深刻更全面的认识与了解，创作而出的是一篇篇具有时代感的作品，他们的遣词用字、语言方式等基本一致，却与新移民的文学观以及运用的文学语言有根本的区别。”“海外华文作家群体，上面已提到，是指土生土长的以及抗日时期南来的知识分子（当年称为新唐者）这一群，只有他们才能称之为‘海外’从事文学创作的‘主人’。”[②]这篇文章一经刊出，在泰华文坛引起极大的争论。在 2009 年 12 月刊出的《泰华文学》第五十二期中即发表了林太深先生的《读洪林<晨钟暮鼓禅理自生>有感》，对洪文提出不同看法和观点，该文亦刊在香港《文综》2009 年 12 月冬季号，该期《文综》一并刊出陈涵平《纠偏返正，辩伪显真-洪林<晨钟暮鼓 禅理自生>辨》，也对洪林的论点提出异议。《泰华文学》2010 年 8 月第五十四期有刊出岭南人先生的《也谈泰华文学》，文中提出：“无论是本土作家还是移民作家，只有一些作家，在某个时代，其小说、诗歌或散文，有一定的代表性，代表了那个时代，没有哪一位或几位作家，是文学长河中永远的主力或主流。泰华文学也是如此，各个时代谁是泰华文学的代表作家，谁是主力，将由他们的作品说话，而不是他们的身份，是本土作家还是移民作家。”[③]后来，各方再在《新中原报》“大众文艺”与《星暹日报》“星暹文艺”，发表多篇文章，各是其是。反对洪林女士观点的文章，都认为泰华文学不应该排斥新移民作家，新移民作家也是泰华文学创作队伍中的一员，是泰华文学的生力军。这场讨论在泰华文坛是一场激烈的争论，波及海内外，也引起中国学者的关注。

[①]饶芃子. 全球语境下的海外华文文学研究[J]. 暨南大学学报（哲学社会科学版）. 2008（4）.
[②]洪林. 晨钟暮鼓 禅理自生——读“全球语境下的海外华文文学研究”[J]. 泰华文学. 2009（51）.
[③]岭南人. 也谈泰华文学[J]. 泰华文学. 2010（54）.

第四节　新移民文学与泰华文学的忧思

从上世纪九十年代末，即将走人二十一世纪，便逐步出现一个隐忧：泰华作家老化严重，不仅是青黄不接，而且是有黄无青。司马攻在《多是人间六十翁》一文中说：经常写文章的人，百分之八十是年过半百了这话是二十六前年讲的，时至今日，应该是“年近八旬了”！司马攻在二十多年前写的《多是人间六十翁》就说过这样的话：“他们苦苦地拉着一条历史的绳，绳的一头是时势的现实，‘老黄忠’苦拉着的一头是古老的文化。他们苦心地拉着，恐怕把绳头一放，七十年来的‘泰华文学’就中断了”。[①]由于时代的原因，四十余年对华文教育的禁止或限制，使得泰国华人的母语早已变为泰语，虽然具有华人血统的华裔在700万至一千余万之多，但是青年一代可以操华文写作文学作品的人简直是凤毛麟角。

与世界各地区的华文文学一样，二十世纪80年代以后尤其是在90年代，泰华文学也出现了“新移民文学”现象。尽管泰华的新移民文学的规模和影响力远比不上美华和澳华文学， 但它也为泰华文学输送了一些新鲜血液，带来了一些新的艺术元素。“新移民文学”的主要作品集有：李经艺的《白中白》和《升起来》，钟子美的《飞天》和《天涯草随笔选集》，苦觉的《风车》，晓云的《问情为何物》，菡子的《菡子随笔》，陈雨的《一线情丝两地牵》和《幽娴的紫莲》，蓝焰的《小木船的传说》等，其中李经艺、苦觉和温晓云的现代诗具有一种特殊的语感、节奏和意象，值得人们关注。新移民现今已经成为泰华文学写作的生力军，但是他们年轻，生活的的压力大，而泰国的现实环境也无法允许职业作家的生存，所以这些新移民也只是爱好文学业余票友，这对有才华的作者是非常不利的。

正如曾心先生在其《给泰华文学把脉》中所说：“这些外来的新作者，多数还处于‘游离状态’。教师终究要回去，而‘新移民’除小部分找到了‘停泊点’，大部分还像吉普赛女郎，飘萍不定。他们虽然受过较高的华文教育，对文学有爱好，有创作的才华，但生活尚未安定，事业尚未有成，加上搞这‘捞什子’的文字工作，又不能帮他们脱贫致富。因此，他们时而出现，显得很有朝气，时而如泥牛人海——无影无踪。这批‘新血’，经过‘浪淘沙’之后，能剩下多少还很难说。”[②]

1992年，泰国亚南•班雅拉春政府宣布放宽汉语教育限制，允许民间设立汉语培训学校，华校汉语授课的小学由4年延长至6年，每周课时限5小时。1994年泰国第一所华侨创办的大学——华侨崇圣大学建立，该大学开设了泰国第一个中文系，后来发展为中国语言文化学院。1999年，泰国政府已把汉语列为大学入学考试的选择科目之一。其后泰国几乎所有重要的大学都开设了中文系。目前泰国学习汉语人数已经从2003年的8万人增加到了85万度，开设汉语课程的大中学校近3000家，中国国家汉办在泰国开设的孔子学院有15家，孔子课堂有19家。但是时下的“汉语热”并不是“华文教育”的复兴。华文教育是将华文作为华侨华人的母语来进行的教育，这与时下十分红火对外汉语教学不是一回事。“华文教学就是指以海外华人华侨学生为主要教学对象的中国语言文化教学。它的确有自己的特殊性和独特价值所在，不能把它简单地与对外汉语教学等同起来。事实上，世界上现有的汉语教学有着多种对象和形式，而教学对象不同，其语言教学性质也必然不同。”[③]

[①]司马攻.多是人间六十翁[A].踏影集[C].曼谷：八音出版社.1990.
[②]曾心. 给泰华文学把脉[J]. 世界华文文学论坛.1998（3）：28.
[③]贾益民.海外华文教学的若干问题[J].语言文字应用,2007 年第 3 期.23-26.

时至今日，东南亚国家除了马来西亚华人之外，几乎所有的国家的华人华裔的母语都已不再是华语了。即便是华人占总人口比例80%左右的新加坡，大部分华人的母语却是英语，而华语也只是外语而已。新加坡学者王赓武先生的著作中早就指出，在东南亚，作为一个特别族群的华侨已然消失了。随着华文教育的基本消亡，华人母语的彻底改变，华人（保留华文母语才是真正意义上的华人）这一概念也将退出历史舞台，称呼东南亚华人族群合适的学术术语应是华裔。

华文教育是将华文作为华人的母语来教学，与当今东南亚国家热闹非凡的所谓对外汉语教学是两码事。比如现今的泰国，华裔的母语是泰语。对于所有泰籍公民，汉语教学是被当做第二外语来对待的（泰国人的第一外语是英语），华文作为母语教学在法律上是不被允许的事情。

马来西亚华人母语得以保存在东南亚是一个特例，所谓海外华文文学，除了马来西亚，其他国家都将难以为继。欧美日本等国的中国移民的后代在西方强势语文的影响之下，第二代移民的母语就已经改变。即使能够说简单华语口语的人也是寥若晨星，何况操华文进行精致思想的表述与微妙情感的抒发？这不能不说是泰华文学乃至整个海外华文文学的隐忧吧。

结语

海外土生华裔的华文文学写作即使在国际汉语教学高涨的背景之下也难免萎缩，因为作为外语甚至是第二外语的学习，达到语言应用的目的或许是没问题的，但是无法培养大量真正意义上的作家的。尽管这很令人感伤，但是也是无可奈何的事情。因为没有华文母语，即使可以华文来写作，也难以成为真正意义上的文学写作。随着中国的国力增强，中国国民移居海外的人数还会增加，也很难形成有规模的移民文学，中文母语的保持也只能存在于第一代移民之中，海外华文文学的可持续发展将是一件十分困难的事情。

附录（本课题论文的全文目次）：

第一章 泰华文学的历史、现状与忧思

第二章 茅盾及中国现代左翼文学与泰华文学

第三章 “小诗磨坊”诗艺散论

第四章 泰华小诗禅趣发微

第五章 泰华著名诗家岭南人诗作析论

第六章 泰华文坛旗手司马攻微型小说艺术探微

第七章 论“梦莉体”与古典文学修养之关系

第七章 泰华文坛资深作家散论

参考文献：

陈剑晖. 梦莉：涓涓流淌的爱情之河[J]. 海南大学学报，1992.

[泰]方思若.泰国华文文艺回顾与前瞻[A].华文作家协会文集[C].泰国:泰国华文作家协会,1991.

[泰]洪林.泰国华文文学史探[M].汕头大学出版社,2008.

[泰]洪林.晨钟暮鼓 禅理自生——读“全球语境下的海外华文文学研究”[J].泰华文学.2009（51）.

高光伟.泰华文学面面观[M].曼谷：留中大学出版社，2010.5

贾益民.海外华文教学的若干问题[J].语言文字应用,2007 年第 3 期.23-26.

林焕彰，博夫主编.小诗磨坊（1-15）[C].曼谷：留中大学出版社，2005-2020.

[泰]岭南人. 也谈泰华文学[J].泰华文学.2010（54）.

潘亚暾. 潮籍儒商文学论[J]. 佛山科学技术学院学报：社会科学版，2002.

饶芃子.全球语境下的海外华文文学研究[J].暨南大学学报（哲学社会科学版）.2008（4）.

[泰]司马攻.多是人间六十翁[A].踏影集[C].曼谷：八音出版社.1990.

[泰]司马攻.泰华文学漫谈[M].曼谷:八音出版社, 1994.

张国培. 论泰华作家司马攻的微型小说[J]. 中山大学学报：社会科学报，1996（4）.

张国培.20 世纪泰国华文文学史[M].汕头大学出版社，2007.

庄国土.东南亚华侨华人数量的新估算[J].厦门大学学报（哲学社会科学版）. 2009（3）

[泰]曾心. 给泰华文学把脉[J]. 世界华文文学论坛.1998（3）：28.

庄钟庆. 东南亚华文文学研究[M].曼谷：留中大学出版社，2010.

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）：
FAN JUN

Highest Education（最高学历）：
Ph.D (Chinese Religion and Classic Literature)

University or Agency（任职院校或单位）：
Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）：
Chinese Literature Chinese Religion Oversea- Chinese Study

Address（地址）: Huachiew Chalermprakiet University
18/18 Thepprataratana Road, Bangchalong Village, Bang Phli District, SamutPrakan Province

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）:
Naris Wasinanon

Highest Education（最高学历）:
Ph.D.(Chinese Language and Charaters)

University or Agency（任职院校或单位）:
Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）:
Chinese Characters, Chinese Translation, Chinese Culture

Address（地址）: Huachiew Chalermprakiet University
18/18 Thepprataratana Road, Bangchalong Village, Bang Phli District, SamutPrakan Province

针对中国籍泰语学习者“/a/”的发音教学研究

A STUDY ON THE PRONUNCIATION TEACHING OF /A/ FOR CHINESE THAI LANGUAGE LEARNERS

贾明辉 [1]
JIA MINGHUI
泰国农业大学、人文学院、东方语言学系
Department of Eastern Language, Faculty of Humanities, Kasetsart University
E-mail : jj.minghui@gmail.com

顾雄伟 [2]
CHATUWIT KEAWSUWAN
泰国农业大学、人文学院、东方语言学系
Department of Eastern Language, Faculty of Humanities, Kasetsart University
E-mail : E-mail: fhumcwk@ku.ac.th
Received: 22 April 2021 / Revised: 7 June 2021 / Accepted: 13 June 2021

摘要

“/a/”在泰语单元音中的长、短音是泰语语音教学中的重点难点，即使这组元音看似发音简单，但由于在汉语拼音中韵母的读音没有长、短音之分，中国学生在学习泰语语音时因受母语负迁移的影响导致常出现发音偏误，再加上在中、泰教科书和文献资料里没有提及到长短元音的发音持续时长，短音要发多短，长音要发多长，所以这并没有真正解决学习者受母语负迁移影响而无法把握“/a/”在长、短元音的发音的问题。因此，这方面值得泰语教学者和学习者引起重视。针对这个问题，笔者使用了“假设法”引导学生去感知泰语长、短元音的持续时长，以及用“对比法”帮助学生更好地区分发音前引字及假前引字前引部分相拼的半音 -ะ [a] 和单元音里的短音 -ะ [a] ，进行多次教学实践后发现这两种方法是比较行之有效的教学对策，为泰语教学者和学习者们在一定程度上提供了有效的帮助，对提高发音正确率也起到了一定的影响。

关键词：泰语 /a/ 发音 长元音 短元音

ABSTRACT

The long and short vowel of /a/ in Thai vowels is the key and difficult points in Thai phonetics teaching, even though the vowels seem to be simple. However, because there is no distinction between long and short vowels in the Pinyin of Chinese, Chinese learners often make pronunciation errors when learning Thai pronunciation due to the negative transfer of their mother tongue. In addition, in the Chinese version of Thai textbook and Thai literature do not mention the duration of long and short vowels, how short the short vowels should be, and how long the long vowels should be. Therefore, this does not really solve the problem that Chinese learners are affected by the negative transfer of their mother tongue and cannot grasp the pronunciation of /a/ in the long and short vowels in Thai vowels. Consequently, this aspect deserves Thai language teachers and learners' attention. To solve this problem, the author uses the "hypothesis method" to guide Chinese learners to perceive the duration of long and short vowels in Thai, and uses the "contrast method" to help Chinese learners better distinguish the semitone of /a/ in the Thai leading consonants and the short vowels of /a/ in the Thai simple vowels. After many times of teaching practice, it is found that these two methods are more effective teaching strategies, which provide effective help for Thai language teachers and learners to a certain extent, and also have a certain impact on improving the accuracy of pronunciation.

Keywords: Thai Language, /a/, pronunciation, long vowel, short vowel

引言

世界上每个民族都有自己的语言。但到目前为止，全世界的语言到底有多少种，还没有一个十分准确的答案。根据不完全统计，世界上的语言大约是在三四千种左右。按照谱系可以把世界语言分为十大类，分别是汉藏语系、印欧语系、乌拉尔语系、阿尔泰语系、闪—含语系、伊比利亚—高加索语系、达罗毗图语系、马来—玻里尼西亚语系、南亚语系、非洲和美洲语言。其中，本文研究的对象汉语和泰语都同属汉藏语系，它们的主要相同点是：（1）每个音节都有固定的声调；（2）语序和虚词是表达语法意义的主要手段；（3）有相当多的表示事物类别的量词；（4）没有时态变化。（胡晓研，2006:335-338）

但总结前人对汉泰语的研究发现，两种语言也存在着很多的不同点，**如汉语属于表意文字，而泰语属于表音文字**。在语法方面，汉语的定语要放在修饰的中心词之前，而泰语的定语要放在中心词之后；在词汇方面，现代汉语里的双音节词居多，而泰语里的单音节词占大多数。汉泰语之间的语言差异，大多数体现在词汇方面。例如“หน้า”一词，在表示方位的时候可以翻译成“前面”，当泰国人描述某个方位说到“หน้า+ 某个地点”时，是指在某个地点的跟前（小范围），但是在汉语

语言表达习惯里是指某个地点的前面或前方（大范围）。如果初学泰语的中国人在向泰国人询问处所时，这就很有可能因为语言的差异，导致无法获取准确的信息。

而在语音方面的不同点主要表现在汉语有四个声调，还存在着泰语里没有的翘舌音 zh、ch、sh、r 等辅音，而泰语有五个声调，有着汉语里没有的颤音（ร）、浊辅音（ด、บ）、复合辅音以及长短元音之分。由于在汉语拼音里没有浊音，都是偏向清音的音素，韵母也没有长短音之分，所以在语音方面，浊音 บ—清音 ป 和长、短元音发音都是中国学生典型的发音难点。比如“บ้า”和“ป้า”的发音，“บ้า”是浊音发音，意思是“疯子、神经病”，而“ป้า”是清音，意思是“阿姨、大婶”，泰语学习者如果不能够正确辨别以及发音清浊音，那么就会将“阿姨”误称为“神经病”，或者将“神经病”误称为“阿姨”，从而造成沟通上的误会。

泰语中如果长、短元音的发音不够清楚的话，同样会造成沟通上的误解，如“สัตว์”和“สาด”，二者发音相近，但是意义完全不一样。其中“สัตว์”为短元音发音，意思是“动物”，在泰国文化中，也可以用于骂人，相当于汉语里的“畜生”，而“สาด”为长元音发音，意思是“浇、泼”。

由此可见，如果泰语学习者在日常交流中不能够准确掌握泰语中长、短元音的发音，那么将会造成许多误会和不便。因此，本次研究以泰语元音“/a/”的发音为例，结合相关理论与教学实践来研究中国籍泰语学习者在学习泰语长短元音中存在的问题和解决方法。

研究背景

语言里最小的有意义的单位是音素。泰国学者 Kanchana Naksakul 和泰国教育部联合编写的《标准泰语系列丛书 1》（2002）一书中提出，音素是能够在语言中赋予每一个词不同意义的重要语音。泰语和汉语的基本音素有着相同的特点，都是由辅音和元音组成。但是泰语作为表音文字，音素数量较多，其中有的音素是汉语所没有的。比如元音中的长短之别，如：-ะ -า；ิ ี，如“เขา 他 ขาว 白”和“พัน 千、พาน 高脚盘”这两组词，由于长、短音的差别造成了语义的区别。（廖宇夫，2011:1）

何冬梅在《泰语构词研究》中提到，泰语有 18 个单元音，其中长短对立各 9 个，音素 18 个。-ะ[a] -า[aa] ิ[i] ี[ii] ึ[ɯ] ื[ɯɯ] ุ[u] ู[uu] เ-ะ[e] เ-[ee] แ-ะ[ɛ] แ-[ɛɛ] โ-ะ[o] โ-[oo] เ-าะ[ɔ] -อ[ɔɔ] เ-อะ[ə] เ-อ[əə]

裴晓睿、薄文泽在《泰语语法》中提到，泰语的元音系统里包括九个单元音，a、ɛ、e、i、ɯ、ə、u、o、ɔ，另外还有三个复合元音 ia、ɯa、ua。实际上，九个单元音中，只有其中六个元音不同程度地存在长短的对立，ɛ、ɔ 和 ə 只有习惯性的长短，没有长短的对立。

目前，国内大部分高等院校泰语专业在进行语音教学时使用的教材分别是，潘德鼎编写的《泰语教程（第一册）》和廖宇夫编写的《基础泰语（1）》。前者对长、短音的解释为：“长元音在发音持续的时间相对较长，短元音发音时持续的时间相对较短。”而后者的解释可以总结为：在发短音时，口腔肌肉紧张，发音短促，与汉语拼音的发音相似；在发长音时，口形和发音与相对的短音相同，但口腔肌肉松弛，发音比相对的短音长。

泰国摩诃朱拉隆功大学编写的《语言学概论 修订版》写道：短元音分别有 อะ อิ อึ อุ ฤ ฤๅ อำ ไอ เอา，和带有 อะ 变形（ ั ）的元音，除此以外的都是长元音。

泰国诗纳卡琳威洛大学副教授 Rungrudee Plaengsorn 在《对外泰语教学论》中说到，泰语单元音有 18 个音素，短音单元音有 9 个音素，分别是/i/อิ /ɯ/อึ /u/อุ /e/เอะ /ə/เออะ /o/โอะ /ɛ/แอะ /a/อะ 和/ɔ/เอาะ，长音单元音有 9 个音素，分别是/i:/อี /ɯ:/อือ /u:/อู /e:/เอ /ə:/เออ /o:/โอ /ɛ:/แอ /a:/อา 和/ɔ:/ออ。老师可以使用语言学里的对比原则来解释泰语单元音发音。例如，对比 /a/ 和 /a:/ ，/a/ 是短元音音素，舌头的位置位于中间，展唇，低舌位。而 /a:/ 是长元音音素，舌头的位置位于中间，展唇，低舌位。因此，可以通过使用对比的原则来解释 /a/ 和 /a:/ 音素的由来，/a/ 和 /a:/ 发音的长短有差异，即/a/ 发短音，而 /a:/ 发长音。

综上所述可发现，短元音和长元音是相对的关系，但是**在中、泰教科书和文献资料里没有提及到长短元音的发音持续时长，短音要发多短，长音要发多长**。所以这并没有真正解决学习者受母语负迁移影响而无法把握“/a/”在长、短元音的发音的问题，如果学习者对长短元音的发音没有把控好，会影响日常的交流，例如“ปะ”和“ป่า”，发音短是修补、补缀的意思，发音长意思就变成了森林。除此之外还会影响到后期语音知识的学习，比如对发音前引字和假前引字中前引部分发半音的 /a/ 难以理解。因此，研究“/a/”的学习方法很有必要，笔者将对泰语中“/a/”发音的学习难点及教学对策展开讨论，希望能够为泰语教学者和学习者们提供一些帮助和参考。

研究目的

通过分析中国籍泰语学习者在学习泰语语音时，泰语中“/a/”在长、短元音以及在前引字中的发音时常遇到的问题，从而针对性地提出行之有效的教学对策，以帮助学习者快速把握泰语长、短元音的发音，减轻学习者学习泰语的负担。

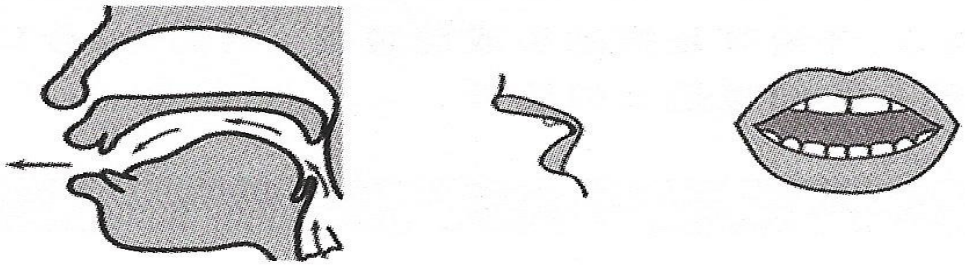
研究与讨论

一、“/a/”在泰语单元音中发音的学习难点及教学对策

（一）“/a/”在汉语单韵母中的发音

汉语拼音 a [A]，舌面、央、低、不圆唇元音（是舌面元音、央元音、低元音、不圆唇元音的简称）

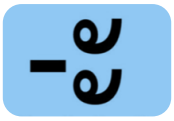
发音要点：开口大，舌尖微离下齿背，舌位降到最低，舌面居中（不前不后）。发音时，软腭和小舌上升，关闭鼻腔通路，声带振动。

（图片引自：北京语言大学出版社《汉语普通话语音图解课本（修订版）》）

（二）“/a/”在泰语单元音中的发音

在泰语中的元音分为三种，分别是单元音、复合元音和特殊元音。其中“/a/”是属于单元音，又分为短元音-ะ [a] 和长元音-า [a:]（长元音音标一共有两种写法，比如以 a 为例，可以写成 [aa] 和 [a:]，但是在本文中将统一使用后者）。

中、低、不圆唇、短元音。发音时舌身平放，略后缩，舌后部稍抬起，舌尖不抵下齿，口张大，口腔肌肉紧张，发音短促。与汉语拼音 a 的发音相似。（廖宇夫，2011:12；吴金明，2011:17）

中、低、不圆唇、长元音。舌位和口形与 -ะ 相同，但口腔肌肉松弛，发音比 -ะ 长。（廖宇夫，2011:12 吴金明，2011:17）

汉泰元音/a/发音对照表

语种	元音	唇形	舌位前后	舌位高低
泰语	อะ [a]	展唇	前	低元音
	อา [a:]	展唇	前	低元音
汉语	a [A]	展唇	央	低元音

从上面的发音对照表中可以看出泰语的 -ะ [a]、-า [a:] 和汉语的 a [A]，发音方法都存在相似点，它们都属于展唇的低元音，但是不同之处在于发音时的舌面部位，相对而言学生在发泰语 /a/ 时会用汉语 a 来标注，因此会产生偏误。

（三）泰语元音中“/a/”的教学

泰语元音有长短之分，它们自带的声调各不相同。以“/a/”为例，单独发音时，短元音 -ะ [a] 发第二调，长元音 -า [a:] 发第一调。当它们和不同类别的辅音（中、高、低辅音）相拼之后声调不相同，同时表示的意义也不相同。由于中国学生受到母语汉语负迁移的影响，所以在区分长短元音的概念上还理解得不够深刻，在拼读时就不会太在意区分，以致拼读不准确以及拼写错误。甚至也会出现一种情况就是，学生在发短元音时可以发得足够短，在发长元音时却不能发得饱满。

为了帮助学生快速地掌握泰语长短元音 -ะ [a] 和 -า [a:] 的发音技巧，笔者将推荐一种在泰语教学中部分教师正在使用，并且也经过笔者多次教学实践后取得很好的效果的教学对策。在发短元音 -ะ [a] 和长元音 -า [a:] 的时候，发音时长比例大约在 1:3，假设短元音 -ะ [a] 的发音比例为 1，嘴巴的开口度很自然地张开；而长元音-า [a:] 的发音比例为 3，在短元音 -ะ [a] 的发音基础上把音拖长大概 3 倍，嘴巴的开口度要比发短元音时更大。简单来说，可以总结出以下的发音对比表：

泰语元音 /a/ 的发音对比表

元音	发音时长比例	发音开口度
短元音-ะ [a]	1	自然地张开
长元音-า [a:]	3	比发短元音时更大

虽然在泰语学术界中没有明确长音到底要发多长或者短音到底要发多短才算正确，但是为了使学生能够容易理解，正确地区分出长、短元音，有的老师在初期教学的时候会先让学生以 1:3 的发音时长比例去练习和区分泰语的短音和长音，等到学生们都掌握得差不多的时候，老师就不再会去强调发音时长的问题，因为学生已经理解了长短元音的概念，再次发音时学生就能够自己把握长、短元音发音时长的程度。

二、“/a/”在泰语前引字中发音的学习难点及教学对策

（一）前引字的定义

前引字，是指一个音节的首辅音为两个辅音，而又没构成复合辅音的，前面的辅音叫前引字，后面的辅音叫被引字。由于单音低辅音（ง ญ ณ น ม ย ว ร ล ฟ ）无法发出完整的 5 个声调，所以要用高辅音或者中辅音作为前引，被前引的低辅音要按照高辅音或者中辅音发音规则发音。也就是说前引字是专门为高辅音里没有对应的低辅音而设的。

（二）前引字的分类

前引字可以分为不发音前引字、发音前引字和假前引字。

2.1 不发音前引字

用中辅音“อ”（仅 อย่า、อยู่、อย่าง、อยาก）或高辅音“ห”作前引字。

前引部分不发音，被前引部分如果是由“อ”引导，就按中辅音发音规则发音；如果是由“ห”引导的，就按高辅音发音规则发音。

2.2 发音前引字

发音前引字分为高辅音前引字和中辅音前引字。

高辅音前引字是由除了“ห”以外的其他高辅音字母作前引的前引字；中辅音前引字是由中辅音字母作前引的前引字（除了特有的 4 个单词：อย่า อยู่ อย่าง อยาก，其余 อ 的前引单词都发音）。在拼读时，前引的部分要先和短元音 -ะ [a] 相拼，发音短而轻，被前引低辅音部分，如果是高辅音发音前引字就按照高辅音的发音规则来发音，如果是中辅音发音前引字就按照中辅音的发音规则来发音。

2.3 假前引字

没有遵循前引字的拼读规则，被前引的辅音仍然按照其本身的拼读规则拼读的不规则前引字。在拼读时，前引的部分也要先和短元音 -ะ [a] 相拼一次，发音短而轻。

（三）泰语前引字中“/a/”的教学

从前引字的分类中可以看出，不管是发音前引字还是假前引字，前引部分都要先和短元音 -ะ [a] 相拼一次，发音短而轻，发半音。但是学生常常会把这里前引部分相拼的半音 -ะ [a] 和单元音里的短音 -ะ [a] 视为同一个概念，觉得都是发单元音里的短音 -ะ [a] 。比如学生在读到“สยาม [$sa^{22}ja{:}m^{24}$]”这个词的时候，很多人会刻意把前引部分用辅音 ส [s] 和短元音 -ะ [a] 进行相拼，并且把音发得很饱满，最后就把“สยาม”发成了“สะหยาม”，如果是长、短元音发音没搞清楚的学生，还很有可能会发成“ส่าหยาม”。

从上述教学中存在的问题可以看出：（1）区分长、短元音的发音极其重要，这不仅影响到了学生对前引字的学习，还会影响到学生在日常生活中与别人正常交流；（2）正确引导学生发好每一个音，能够避免学生混淆概念，还能给学生减少学习负担。

因此，在教到前引部分相拼的半音 -ะ [a] 的时候，笔者是先板书几个发音前引字或假前引字，然后一一地读给学生听，让学生自行去感受和发现这些词里的 [a] 和单元音里的短音 -ะ [a] 有什么不同，然后整理和总结前引部分 [a] 的发音特点是比短音还短并且发音比较轻，最后再让学生结合总结出的发音特点去做发音练习，以此来区分前引部分相拼的半音 -ะ [a] 和单元音里的短音 -ะ [a] 的概念。

结语

综上所述，笔者认为“/a/”在泰语单元音中的长、短音是泰语语音教学中的重点难点，即使这组元音看似发音简单，但是有时往往简单的东西很难去把控好，所以这方面值得泰语教学者和学习者引起重视。单从 “/a/”在泰语单元音中的发音难点就能看出区分长、短元音极其重要，这不仅会影响到语音知识的学习，还会影响日常的交流。

经过多次教学实践后，对于笔者来说，泰语中“/a/”的发音可以使用（1）假设法——引导学生去感知泰语长、短元音的持续时长；（2）对比法——帮助学生更好地区分发音前引字及假前引字前引部分相拼的半音 -ะ [a] 和单元音里的短音 -ะ [a]。这两种方法是比较行之有效的教学对策，为泰语教学者和学习者们在一定程度上提供了有效的帮助，对提高发音正确率也起到了一定的影响。

从研究结果来看，在何冬梅（2015）的《泰语构词研究》以及裴晓睿、薄文泽（2017）所编写《泰语语法》中都是从语音系统的角度来宏观介绍整个泰语的语音结构，但对于泰语中的长短元音都仅仅只做了简单的提及，没有强调其难点和发音要领。但是泰国语言学者则着重强调长短元音则泰语中的重要地位，同时泰国诗纳卡琳威洛大学副教授 Rungrudee Plaengsorn 还认为泰语中的长短音是对外泰语教学中的重点和难点。回顾前人有关泰语教学中的长短元音的研究，仅有潘德鼎编写的《泰语教程（第一册）》和廖宇夫编写的《基础泰语（1）》，对长、短元音的发音技巧做了叙述。因此，笔者从 /a/ 中泰语长短元音发音的教学作为研究得出的结论中相关领域中研究成果还较少，期望本文的研究成果能够在对外泰语教学中为师生提供借鉴意义。

参考文献

何冬梅. 泰语构词研究. [M]. 昆明：云南出版集团 云南人民出版社，2015：30-31.

何山燕. 从对比分析角度浅析对泰汉语语音教学策略. [J]. 梧州学院学报，2010，20（4）：90-94.

何　珊. 探析泰语语音的学习难点及教学对策. [J]. 柳州职业技术学院学报，2018，18（6）：58-62.

胡晓研. 语言学概论. [M]. 长春：东北师范大学出版社，2006：254, 335-338.

黄伯荣，廖序东. 现代汉语（增订五版）上册. [M]. 北京：高等教育出版社，2011：48.

廖宇夫. 基础泰语（1）. [M]. 广州：世界图书出版公司，2011：1, 12

刘广徽，金晓达. 汉语普通话语音图解课本（修订版）. [M]. 北京：北京语言大学出版社，2011：2.

裴晓睿，薄文泽. 泰语语法. [M]. 北京：北京大学出版社，2017：5.

秦雨燕. 中国学生初级阶段泰语语音教学的分析及教学对策研究：[硕士学位论文]. [D]. 广西：广西大学, 2017.

吴金明. 大学泰语语音教程. [M]. 重庆：重庆大学出版社，2011：17.

徐宴丽，吴霄霄. 泰语中不发音前引字“/h/”的教学研究. [C]. 见：广西写作学会教学研究专业委员会，编. 2019 年广西写作学会教学研究专业委员会年会论文汇编. 广西写作学会教学研究专业委员会：广西写作学会教学研究专业委员会，2019：287-290.

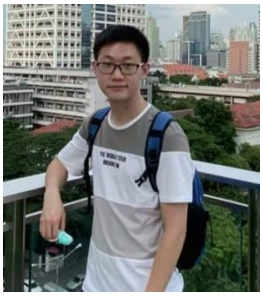
กาญจนา นาคสกุล และคณะ. (2545) **บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 1 : ระบบเสียง อักษรไทย การอ่านคำและการเขียนสะกดคำ.** กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

สุนีย์ ลีลาพรพินิจ. (มกราคม-มีนาคม 2559) “การศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงในภาษาไทยกับภาษาจีนเพื่อประโยชน์ในการสอนภาษาไทยระดับพื้นฐานในฐานะ ภาษาต่างประเทศ” **วารสารสุทธิปริทัศน์.** 30 (93) หน้าที่ 33-46.

คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2561) **ภาษาศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to. Linguistics) ฉบับปรับปรุง.** พระนครศรีอยุธยา : สำนักพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รุ่งฤดี แผลงศร. (2561) **ศาสตร์การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）:
Jia Minghui

Highest Education（最高学历）:
Master of Arts (Eastern Language), Kasetsart University

University or Agency（任职院校或单位）:
Kasetsart University

Field of Expertise（专业领域）:
- Teaching of Chinese as a second language
- Second Language Acquisition

Address（地址）:
91 Sukhumvit26 Rd., Khlong Tan, Khlong Toei Bangkok 10110

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）:
Chatuwit Keawsuwan

Highest Education（最高学历）:
D.Litt.(Chinese Philology), Fudan University, P.R.China

University or Agency（任职院校或单位）:
Kasetsart University

Field of Expertise（专业领域）:
- Chinese Culture
- Teaching of Chinese as a second language
- Chinese Phonology

Address（地址）:
Room 401/1, Floor 4, Faculty of Humanities Building 4 (Chulabhorn Pisalsilp), Kasetsart University

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

汉泰形容词重叠形式对比

THE COMPARATIVE STUDY OF ADJECTIVE REDUPLICATION FORMS IN CHINESE AND THAI

การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการซ้ำคำคุณศัพท์ภาษาจีนกับภาษาไทย

เกศกนก หาทรัพย์ [1]

KETKANOK HASAP

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

E-mail : ketkanokhasap@hotmail.com

วิสุดา แก้วหยด [2]

WISUDA KAEWYOD

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

E-mail : wisuda.k@ubru.ac.th

ชุติพร นครศรี [3]

CHUTIPHON NAKORNSRI

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

E-mail : nakornsri_pou@yahoo.com

Received: 22 April 2021 / Revised: 12 May 2021 / Accepted: 9 June 2021

摘要

本文对汉语和泰语的形容词重叠形式进行对比分析，找出两者的相同点与不同点，通过对汉泰语形容词重叠式的概述以及对比分析，我们发现汉语形容词重叠形式主要有六种：AA 式、ABB 式、AAB 式、AABB 式、ABAB 式和 A 里 AB 式；而泰语形容词重叠形式有八种：AA 式、AAB 式、AABB 式、ABAB 式、A แสน A 式、AB แสน AB 式、变调式以及谐律式。它们既有相似，也有差异，本文得出了以下的结果：第一、汉泰形容词重叠形式的共性具有四种相同的形式，包括 AA 式、AAB 式、AABB 式和 ABAB 式；第二、汉泰形容词重叠形式的个性；汉语特有 ABB 式和 A 里 AB 式，而泰语形容词重叠不存在这两种形式。泰语还出现了独特的形容词重叠式，有 A แสน A 式、AB แสน AB 式、变调式、谐律式四种重叠形式；第三、汉语 ABAB 重叠式一般是由双音节状态形容词 AB 重叠的，而泰语 ABAB 式是由性质形容词重叠构成的，不是由状态形容词重叠构成的，并且汉语状态形容词中一个基式会重叠为两种或者三种形式，而在泰语里没有这种现象；第四、有些单音节形

容词在汉语里不可 重叠，而在泰语里可重叠。另外，也有些单音节形容词重叠充当同样的句子成分（作定语），但是语义不一样。因此，泰国学习者使用汉语单音节形容词时需要区分可重叠和不可重叠的形容词。通过以上的结果，加深了学界对汉泰语言共性与个性的认识为今后的汉外对比研究提供了全新的视角。

关键词：汉语 泰语 形容词重叠形

ABSTRACT

This paper makes a comparative analysis of the reduplication forms of adjectives in Chinese and Thai to find out their similarities and differences. Through the summary and comparative analysis of adjective reduplication in Chinese and Thai, We find that there are six types of adjective reduplication in Chinese: AA type, ABB type, AAB type, AABB type, ABAB type and A 里 AB type; while there are eight types of adjective reduplication in Thai: AA type, AAB type, AABB type, ABAB type, Aแสน A type, AB แสน AB type, modulation type and harmonic type. There are both similarities and differences between them: First, there are four common forms of adjective reduplication in Chinese and Thai, including AA, AAB, AABB and ABAB. Second, the personality of adjective reduplication in Chinese and Thai; abb and a Li AB are unique in Chinese, but there are no two forms of adjective reduplication in Thai. There are also unique adjective reduplication forms in Thai, such as A แสน A type, AB แสน AB type, modulation type and harmonic type. Thirdly, Chinese ABAB reduplication is generally composed of two syllable state adjectives, while Thai ABAB reduplication is composed of property adjectives, It is not composed of state adjectives, and a basic form in Chinese state adjectives will overlap into two or three forms, which is not found in Thai. Fourthly, some monosyllabic adjectives can not be overlapped in Chinese, but in Thai. In addition, some monosyllabic adjective reduplication acts as the same sentence element (as attribute), but the semantics is different.

Therefore, Thai learners need to distinguish between reduplicated and non reduplicated adjectives when using Chinese monosyllabic adjectives. Through the above results, it deepens the academic understanding of the commonness and individuality of Chinese and Thai languages, and provides a new perspective for the future comparative study between Chinese and foreign languages.

Keywords: Chinese language, Thai language, Adjective reduplication forms

绪论

一、研究背景和意义

汉语和泰语同属于汉藏语系，孙益欣（2003）、陈楚华（2005）、罗伯东（2008）都认为这两种语言有一些共同之处，如都是单音节语、缺乏狭义形态变化、有声调、句子的主干语序为主语一谓语一宾语，并且两种语言都有重叠形式。傅增有（2006）对汉语和泰语进行对比分析后得出两种语言都有可重叠的词类，他发现汉语和泰语可重叠词类有：名词、动词、形容词、副词、代词、数词、量词，其中形容词重叠是汉语和泰语中很重要的语法手段。

汉泰两种语言中形容词的重叠形式都比较多样，虽然两种语言同属于汉藏语系，但是两者的形容词在重叠形式还有不同之处。如下：

（1） 汉语：你好好说话好吗？
泰语：เธอ พูด ดีๆ[①] ได้ไหม
直译：你 说话 好好 好吗

（2） 汉语：我喜欢安安静静的地方。
泰语：ฉัน ชอบ สถานที่ ที่ สงบสงบ
直译：我 喜欢 地方 的 安安静静

（3） 汉语：*因为选错错的方向，所以就变成这样。
泰语：เพราะ เลือก ทาง ที่ ผิดๆ ดังนั้นจึง เป็นเช่นนี้
直译： 因为 选 方向 的 错错 所以 变成这样

（4） 汉语：路两旁的油菜花开得金黄金黄。
泰语：*ดอกโหยวไช่ ที่ สองข้างทาง บาน เหลืองทองเหลืองทอง
直译： 油菜花 的 路两旁 开 金黄金黄

（5） 汉语：那个脸蛋红红的女孩来找谁？
泰语：เด็กผู้หญิง แก้ม แดงๆ คนนั้น มา หา ใคร
直译：女孩 脸蛋 红红 那个 来 找 谁

例句（1）中汉语“好好”与泰语“ดีๆ”有同样的形式（AA 式），充当同样的句子成分（作状语），同时也表示说话人在请求对方按自己的要求行事，都有祈使意义。 例句（2）中汉语“安安静静”的重叠形式是“AABB”，而泰语“สงบสงบ”的重叠形式是“ABAB”，两种语言的重叠意义都是“安静”的意思，但重叠形式不一样的。例句（3）中汉语“错错”是不成立的，而泰语中“ผิด（错）”是可以重叠使用的。例句（4）中汉语状态形容词“金黄”可重叠为“金黄金黄”，而泰语状态形容词是不可以重叠的。例句（5）汉语中“红红”与泰语虽然有同样的形式（AA 式），充当同样的句子成分（作定语），但是语义不一样，汉语中的“红红”表示很红，而泰语中

[①] 在泰语中，重叠符号“ๆ”是判断重叠词的关键依据。

的“แดงๆ”则表示有点儿红。

通过以上分析，本文认为对于一个汉语学习者来说了解母语和目的语两种语言的结构与特征很重要。对比分析两种语言的差异有助于教师解决教学中语言的难点和学生可能遇到的问题。因此，本文对汉泰两种语言形容词重叠进行对比分析也是为了了解两种语言的异同点。本文研究成果将有利于提升汉语形容词重叠的教学效果。

二、 研究范围与对象

本文的研究范围是 1）汉泰单音节、双音节语素或词的重叠；2）汉泰两种语言中形容词的完全重叠和不完全重叠形式；3）汉泰两种语言中形容词的构形重叠，不包括构词重叠，也是说形容词重叠要有 基式才可以进入研究范围。

本文以汉泰语形容词重叠为研究对象，语料来源如下：

（一） 泰语的语料来源

（1） คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ TNC 语料库。

（http://www.arts.chula.ac.th/ling/tnc/searchtnc/）

（2） 《พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน》（泰语词典）[②]

（二） 汉语的语料来源

（1） 北京语言大学 BCC 语料库。（http://bcc.blcu.edu.cn/）

（2） 《新 HSK 5000 词分级词典》[③]

三、研究目的

本文对汉语和泰语的形容词重叠进行对比分析，找出两种语言形容词重叠的相同点与不同点，在此基础上，为汉泰语形容词重叠形式的对比领域方面提出意见和建议。

四、研究内容

通过考察前人的研究成果，本文发现汉泰语形容词重叠形式有特别的异同点。因此，本文收集了两种语言形容词重叠方面对汉泰形容词重叠形式进行对比，利用对比分析、找出两种语言相同点与不同点。这一研究本身弥补了汉泰言对比研究特别是形容词重叠对比研究中的不足；其次，丰富了汉泰对比研究的成果，加深了学界对汉泰语言共性与个性的认识为今后的汉外对比研究提供了全新的视角。

[②] ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. [M]. กรุงเทพฯ: นานมีบุคส์พับลิเคชันส์, 2546.

[③] 李禄兴. 新 HSK 5000 词分级词典（一～三级）. [M]. 北京：北京语言大学出版社，2013.
李禄兴. 新 HSK 5000 词分级词典（四～五级）. [M]. 北京：北京语言大学出版社，2014.
李禄兴. 新 HSK 5000 词分级词典（六级）. [M]. 北京：北京语言大学出版社，2014.

五、研究方法

本文采用的研究方法是对比分析法：以《新汉语 HSK 5000 词大纲》中的 108 个单音节形容词和 751 个双音节形容词与《พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน》（泰语词典）中 684 个单音节形容词和 963 个双音节形容词为研究对象，采用对比分析理论和对比分析法，对汉泰形容词重叠形式进行对比，找出两种语言形容词重叠的异同。

六、研究创新性

本文先确定汉语和泰语重叠的研究原则，在此基础上考察两种语言的形容词。对形容词重叠式进行分析，总结形容词重叠式的形式的特征，并分析形容词可重叠的因素，探讨重叠的类化作用。最后对两种语言的各个方面进行对比，找出两者形容词重叠式的共性和个性。在对比汉泰形容词重叠形式的研究方面，有些研究成果有待商榷，因此本文还要 进一步补充、完善，如下：

第一、 前人在研究汉泰形容词重叠式对比时，没有明确区分构词重叠和构形重叠，因此在研究构词重叠式时常常混杂着构形重叠式，在研究构形重叠式时常常混杂着构词重叠式。所以笔者认为应该对形容词重叠的原则加以明确，要按照构形重叠或者构词重叠来归类汉语形容词的重叠形式。有些学者从性质形容词和状态形容词两个角度来归纳汉语形容词的重叠形式。笔者认为性质形容词和状态形容词有各自的重叠形式，特别是状态形容词重叠，有些状态形容词不但可以重叠为多种形式，还可以转换，如冰凉—冰凉冰凉—冰冰凉—凉冰冰、喷香—喷香喷香—喷喷香—香喷喷。这样的位置转换，如果不按照性质形容词和状态形容词来区分就会影响学生正确使用形容词重叠式，因此本文要对这两类形容词重叠进行详细的分析。

第二、在对比形容词重叠形式方面，泰语形容词重叠有 A แสน A 式、AB แสน AB 式以及谐律式三种形式，目前在汉泰形容词重叠式对比中很少把这三种形式进行对比分析，特别是“谐律式”，目前没有人对这种重叠形式进行对比分析。本文要把这两种语言所有的形容词重叠形式进行分析，以便找出两种语言形容词重叠式的异同点，这些因素也会影响学习者使用汉语形容词重叠式。

第三、关于形容词基式可重叠因素，在汉语中有许多学者进行了分析，得出了不少结论，而在泰语中目前很少提到这个方面，并且还没有从汉泰形容词基式可重叠因素的角度进行对比分析，因此，本文要考察泰语形容词基式可重叠因素，并把汉语和泰语形容词可重叠因素进行对比分析。

与本文有关的国内外研究综述

重叠式是一种语言的语法手段，汉泰两种语言都存在重叠式，其中形容词重叠式也是两者的语法重点。接下来本文介绍了汉语和泰语中前人对形容词重叠研究过的形式方面以及汉泰形容词重叠对比研究，此外，还讨论了相关研究存在的问题。最后提出了几个点可以进一步的深入探讨的想法。

一、国内研究综述

（一）泰语形容词重叠的研究现状

重叠是泰语的一种重要的构词手段，有些学者提出关于对泰语重叠式的界定，如 Banjob Phanthumetha（1971）[④]谈到泰语重叠式是把一个词讲两次，表示强调或重叠后的词表示的是一个新的词，而为了标志那种词是重叠式，因此给重叠式后面加上“ๆ”符号；Direkchai Mahattanasin（1973）提出泰语重叠式是将一个形容词重复一遍，以表示强调或减弱的意味[⑤]；Jitnipha Srisai（1981）认为“重叠”是把一个词讲或者写两次，重叠式比基式表示强调的意义更强，有时则会变成新的义项。有时多音节的形容词也可重叠[⑥]；Duangphon Jitjamnong（1986）指出重叠词来源于泰语中的一种构词法，泰语重叠式就是拷贝了基式，完全拷贝和部分拷贝。[⑦]

根据以上介绍，笔者认为泰语的“重叠”指的是把一个词重叠一次，重叠后有强调的意义，或者表示不同于基式的新义项。

此外，有些学者对泰语重叠分类型，如：Uprakit Sinlapasan（1918）把泰语重叠式分为两种，将直接重叠式，这种重叠式的意义有变化，例如，“เด็กควรนอนมาก（孩子该多睡觉）”，如果重叠为“เด็กๆ ควรนอนมากๆ（孩子们该多多睡觉）”可看出意义的程度会变更多或更深，另外的重叠式叫做“谐律式”，是使发音更方便的重叠式，如 กวาด（guad（打扫）—กวาดแกวด（guadguaed（打扫））[⑧]。

Richard B.Noss（1964）对泰语重叠式进行分析，他把泰语重叠式分为：（1）普通重叠式，这种重叠式就重叠后重叠式跟基式仍然同样，如 จริง（真）变成 จริงๆ（真真）；（2）基式有变的重叠式，这种重叠式的韵母或声调有变，但是声母还跟基式同样的，ดี（dee（好）变成 ดี๊ดี（dee[变调]dee（非常好））；（3）不规则重叠式，指的是重叠式只有韵母重叠，但是声母或声调有变，如 จองหอง；（4）把词的意义有区别一起使用的重叠式如 ขาว（白）加 จ๊วก（非常）变成 ขาวจ๊วก（非常白）。[⑨]

Kanjana Naksakun（1971）把泰语重叠式分为四种：第一种是完全重叠，如 กินกิน；第二种是变韵重叠，如 อึดอัด；第三种是部分重叠，如 คับคั่ง；第四种是复合重叠，如 กระโดดโลดเต้น。[⑩]

Nuttathida Chakshuraksha（1994）提出泰语重叠式共有 4 类：（1）普通重叠式普通重叠式是模仿所有基式的重叠式，在泰语中的每个词来都可以出现普通重叠式，并且有些词类重叠后意义会有变化；（2）强调重叠式，这种重叠式跟普通重叠式一样，只是这种形式重叠后第一个词的声调变高。名词、形容词和副词都可以使用强调重叠式，如 เหนื่อย—เหนื๊อยเหนื่อย；（3）否定意义重叠式，这种重叠式的声母跟基式相同，但是韵母有变，并且大部分表达对人或事物的消极情感，如 ดี—ดีเดอ；（4）把词的形式或意义有区别一起使用，如 ขาวจ๊วก、แดงแปร๊ด。[11]

---

④ Banjob Phanthumetha. 泰语性质(Characteristic of Thai Language). [M]. 曼谷：Kuroosapha 出版社， 1971.
⑤ Direkchai Mahattanasin. 泰语结构(Structure of Thai Language). [M]. 清迈：Suriwong Books 出版社， 1973.
⑥ Jitnipha Srisai. 泰语(Thai Language). [M]. 曼谷：Don 出版社，1981.
⑦ Duangphon Jitjamnong. 泰语性质(Characteristic of Thai Language). [M]. 北大年：Tem 出版社，1986.
⑧ Uprakit Sinlapasan. 泰语语法原则. [M]. 曼谷：曼谷集文出版社，1918:57.
⑨ Richard B. Noss. Thai: Reference Grammar. [M]. United States：U.S. Government Printing Office, 1964:66-69.
⑩ Kanjana Naksakun. Parallelism in the Use and Construction of Certain Grammatical and Lexical term in Cambodian and Thai : A Typological Comparative Study. [D]. A Doctoral Thesis submitted to the University of London, 1971.
[11] Nuttathida Chakshuraksha. Prosodic Structure And Redupucation In Thai. [J]. Working Papers of the Linguistics Circle. journals.uvic.ca, 1994:32-34.

Amara Prasitratthasin（2011）把泰语重叠式分为两种，第一种是完全重叠，指的是重叠式跟基式完全相同，发音时读两次，使用“ๆ”符号表示重叠，如 ดี—ดีๆ（好—好好），另一个重叠式是部分重叠式，是在重叠式中有些部分跟基式有区别，大部分是声调或韵母有变化，这种重叠式不可以使用“ๆ”表示重叠，因此基式和重叠式发音不一样。[12]

从以上的泰语重叠类型来看，笔者按照 Amara Prasitratthasin（2011）的分类标准，把泰语重叠式分为两种类型，第一种是完全重叠，指的是重叠式跟基式完全相同，另一种重叠式是部分重叠，指的是重叠式有些部分跟基式有区别，大部分是声调或韵母有变化。

（二）泰语形容词重叠的形式研究

傅增有（2006）把泰语形容词重叠方式分为两种，即单音节形容词，重叠后变成双音节，如 ขาว（白）—ขาวๆ（白白），另一种是双音节形容词，重叠后变成四音节。如 สวยงาม（漂亮）—สวยๆงามๆ（漂漂亮亮）。他还指出泰语形容词重叠式共有四种形式：AA 式、AABB 式、ABAB 式、AAB 式。[13]大多数他都赞同傅增有归纳的四种重叠形式，如黄丽红（1997）、田笑（2013）、罗伯东（2008）、孔美月（2010）等。

黄迎丽（2013）提出泰语形容词重叠形式可分为完全重叠形容词和不完全重叠形容词。完全重叠式有 AA 式、AABB 式、ABAB 式、AแสนA 式。AABB 可分为两种：（1）两个形容词重叠连用的如 ดีๆ（好好）和 ชั่วๆ（坏坏）变成 ดีๆชั่วๆ（好好坏坏）；（2）复合词重叠，如 สวยงาม（漂亮）变成 สวยๆงามๆ（漂漂亮亮）。ABAB 除了有基本形式外，还有另一种形式即复合式形容词重叠的变调，如 ใจดำใจดำ（jaidamjaidam）变成 ใจด๋ำใจดำ（jaidam [变调]jaidam）。另外不完全重叠的形容词只重叠该形容词的一部分，如 ขึงขัง（庄严）、。[14]

覃静（2012）认为泰语形容词重叠形式可分为完全重叠形容词和不完全重叠形容词。完全重叠式形容词 AA 式多为单音节形容词，另外 AABB 式，在泰语中 A 和 B 表示的是两个不同的词。所以他把泰语形容词 AABB 式看做是没有基式的重叠式。关于不完全重叠形容词，根据所搜集的语料能重叠为 AAB 式的只有一个词，如 ทั่วๆไป（一般般）。

张睿（2012）把泰语单音节形容词重叠分为四种形式：1）AA 式，如 มืด(暗）—มืดๆ（黑魆魆）；2）A（变调）A 式，如 สวย（好看）—สว๋ยสวย（很好看）；3）AA（变调）A 式，如 ดี（好）—ดี๋ดี（非常好）；4）AแสนA 式，如 ไกล(远）— ไกลแสนไกล（很远）。 双音节形容词重叠有四种形式：（1）AABB 式，如 เปรี้ยวหวาน（酸甜）— เปรี้ยวๆหวานๆ（酸酸甜甜）；（2）ABAB 式，如 โบราณ（古老)—โบราณๆ(非常古老)；（3）AAB 式，如 ทั่วไป(一般)—ทั่วๆไป(很一般)；(4)AB(变调)AB，如 ดีใจ—ดีใจ๋ดีใจ(非常高兴)。[15]

[12] Amara Prasitratthasin. Thai standard grammar. [D]. Thailand Fund Research Department, 2011:198-199.
[13] 傅增有. 泰语和汉语重叠词对比研究：[硕士学位论文]. [D]. 朱拉隆宫大学，2006:105-115.
[14] 黄迎丽. 汉泰形容词句法位置及功能的对比研究. [J]. 现代语文语言研究版， 2013(07):129-131.
[15] 张睿. 泰语词类重叠现象概说. [J]. 剑南文学(经典教苑)，2012(11):148.

Lin Li（2012）发现泰语形容词重叠形式共有两种，即 AA 式和 AABB 式，形容词重叠 AA 式可分为四种形式：（1）A+A 式，如 เบาๆ(轻轻)；（2）ÁA 式（A[变调 A]），如 ใหญ่ใหญ่（大[变调]大）；（3）A+เออ 式（A+e），如 ใหญ่เหญ่ย（大）；（4）อง+A 式（ong+A），如 สงสวย（漂亮）。形容词重叠 AABB 式，如 สวยงาม（漂亮）—สวยๆงามๆ（漂漂亮亮）。[16]

杨欢（2015）指出按照结构类型可以将泰语形容词的重叠式分为四类：（1）拷贝重叠（完形重叠），拷贝重叠包括 AA 式和 AABB 式。AABB 式可以分为两类，一类是基式形容词为复合形容词，AB 可以单独使用，重叠基式形容词 AB 式构成重叠式 AABB 式，如 ขาวๆดำๆ（白白黑黑）；另一类是基式形容词 AB 式不能单独使用，分别重叠形容词 A 和 B，构成形容词重叠式 AABB，如 ผิดๆถูกๆ（对对错错）；（2）变调重叠（非完形重叠），变调重叠的基式形容词为单音节或多音节的单纯词，变调重叠后的形容词重叠式通常前一个音节长，重音落在第一个音节上且变调成四声，语气重叠，强调意味加强。后一个音节短，语音较轻，音调不变。词汇意义方面，重叠后的 ÁA 式一般表达的是基式形容词多个义项中最具体、最基础的义项。如 ขาว（白）有两个义项式白或洁白与清白，重叠为 ข๊าวขาว（白[变调]白）后通常指的是第一个义项，即白、洁白；（3）谐律重叠，指的是有一小部分基式形容词在重叠时加上一个无意义或有意义但不能单独使用的音节——补足音节，来构成与基式形容词意义一致的形容词重叠式。这种类型的形容词重叠式可以分为两类，一类是变声重叠，如 กระจ้อย—กระจ้อยร่อย，กระจิ๋ว—กระจิ๋วหลิว；一类是变韵重叠，如 มาก—มากมาย，สะอาด—สะอาดสะอ้าน。他还认为谐律重叠是泰语形容词重叠中比较特殊的 一类，在泰语中所占数量十分有限。[17]同时裴晓睿（2017）也提出类似重叠式叫做 “加装饰音节的重叠”，这种形式本身没有意义，但是跟基式之间有语音关联，即装饰的辅音往往是单音节基式中的辅音或多音节基式中某一音节的辅音，尾音和声调则不变，如 สบาย—สบายเสบย[18]；（4）AแสนA 式。这是泰语形容词重叠式中较为特殊的一种形式，一般只出现在书面语中，AแสนA 式的基式形容词为单音节或多音节的单纯词。在词汇意义方面较之其他的形容词重叠式，如 AแสนA 式所表达的词汇意义也更加简单一些，只是在基式 形容词词汇意义的基础上加上了“极其”、“十分”等表示强调意义的形容词，如 ดีแสนดี（好+十分+好）、สวยแสนสวย（漂亮+十分+漂亮）、สะอาดแสนสะอาด（干净+十分+干净）。

由上可见，很多学者把泰语形容词重叠式分为两类，第一类是完全重叠，包括 AA 式、AABB 式和 ABAB 式。第二类是不完全重叠，包括 AAB 式、变调重叠式和谐律重叠式。此外，AแสนA 式，笔者认为还有一些问题需要继续探讨，如下：

第一、关于泰语形容词重叠 AแสนA 式，杨欢（2015）提出这种形式的基式形容词为单音节，如 ดีแสนดี（好+十分+好）或多音节的单纯词，如 สะอาดแสนสะอาด（干净+十分+干净）。笔者认为多音节的单纯词形式可分为“ABแสนAB 式”。这两种形式所表达的词汇意义也更加简单一些，只是

[16] Lin Li. Reduplication in Mandarin and Thai. [D]. Mahasarakham University, 2012:54-56.
[17] 杨欢. 泰语形容词重叠形式与意义：[硕士学位论文]. [D]. 北京：北京大学，2015:5-9.
[18] 裴晓睿. 泰语语法. [M]. 北京：北京大学出版社，2017:29.

在基式形容词词汇意义的基础上加上了“极其”、“十分”等表示强调意义的形容词。

第二、关于泰语形容词重叠的两种形式，即 AแสนA 式和 ABแสนAB 式，有一些学者把这种形式归入到完全重叠类型，有些学者把它归入到不完全重叠类型，此外，还把它单独算作另一种特殊重叠类型，因此，笔者要继续探讨该把 AแสนA 式以及 ABแสนAB 式归入到哪种重叠类型。

二、国外研究综述

（一）汉语形容词重叠的研究现状

关于汉语形容词重叠式研究，在上个世纪五、六十年代，就已经出现关于形容词重叠式的研究，形容词重叠式研究的奠基者是朱德熙先生和吕叔湘先生。朱德熙先生讨论了形容词重叠形式，并且对重叠前和重叠后的形容词进行了对比，提出它们之间有不同之处。吕叔湘先生讨论到形容词的重叠形式。

从上个世纪九十年代以来，学者们仍然关注形容词重叠式，此后很多学者也开始针对形容词的某一个重叠形式或某一种音节数量的形容词重叠式进行研究。此外，汉语形容词重叠式对比研究也是他们目前比较关注的研究。以下介绍的是汉语形容词重叠形式研究。

（二）汉语形容词重叠的形式研究

在汉语形容词重叠的形式研究中，朱德熙先生（1956）指出汉语形容词重叠式有完全重叠式和不完全重叠式。完全重叠式包括：单音节完全重叠 AA 式，如小小儿、好好儿；双音节完全重叠 AABB 式，如老老实实、干干净净，ABAB 式，如冰凉冰凉。不完全重叠式有 A 里 AB 式，如糊里糊涂、古里古怪。 此后，多数学者都赞同朱德熙先生归纳这四种 重叠类型，并在此基础上进行了补充和分析。其中，赵元任（1979）、罗安源（1996）、马真（1998）、凌云（2011）完全赞同朱文的观点，他们都认为重叠式包括以上四种类型。

吕叔湘先生（1965）指出单音节形容词重叠式包括，AA 式、ABB 式和 AXYZ 式（黑不溜秋、圆咕隆冬），双音节形容词重叠式包括，AABB 式、ABAB 式、A 里 AB 式。 并且还发现形容词重叠 AA 式，ABB 式，AABB 式都有两类不同的存在形式。AA 式中，一种是单音节形容词重叠，如小小的、高高的，另一种是重叠后方才成为形容词，如茫茫、漠漠。ABB 式中，一种是“成词的”，如机灵灵、冷淡淡，另一种是不成词的，如笑嘻嘻。AABB 式中，AB“成词的”为一类，如冷冷静静、清清楚楚，AB 不成词的，为另一类，如轰轰烈烈、影影绰绰。

龚继华（1981）提出形容词的重叠形式共有五个形式包括，AA 式(高高儿 de、重重 de)，AABB 式(清清楚楚、干于净净)，A 里 AB 式(糊里糊徐、马里马虎)，ABAB 式(通红通红 de、碧蓝碧蓝 de)，ABB 式(冷清清、年轻轻)。 目前有许多他赞同龚文所提出的五种 类型，如邢福义（1997）、吕冀平（2000）等。有一些学者先把形容词分为性质形容词和状态形容词，然后再细致的分析这两种形容词的重叠形式。如张斌、方绪军（2000）指出性质形容词重叠式包括，单音节基式的完全重叠

式，如好好、早早，双音节基式的完全重叠式分为两类：a 类如“舒舒服服、明明白白”；b 类，如凉快凉快、快活快活。状态形容词重叠式包括，ABAB 式,如白亮白亮、火红火红，AABB 式,分为三类：a 类如“病病歪歪、慢慢吞吞；b 类如颤颤抖抖、溜溜达达；c 类如“风风雨雨、婆婆妈妈”。ABB 式分为五类：a 类如白皑皑、静悄悄；b 类如“活鲜鲜、冷清清”；c 类如毒辣辣、活脱脱”；d 类如赤裸裸、颤抖抖”；e 类如泪汪汪、眼巴巴”。BBA 式,如梆梆硬、冰冰凉”。

邱莉芹（2001）指出性质形容词和状态形容词分别有它们独有的重叠形式。性质形容词重叠包括，（1）单音节性质形容词的重叠式：连续重叠—AA 式；间隔重叠—ABAC 式（笨手笨脚、憨头憨脑）和 ABCA 式（微乎其微、神乎其神）。（2）双音节性质形容词的重叠形式：完全重叠式—AABB 式（高高兴兴、痛痛快快）；部分重叠—ACAB 式（马里马虎、小里小气）。此外，还有一种加叠音词缀的 ABDD 式（可怜巴巴、可怜兮兮）。关于状态形容词的重叠形式可分为：（1）双音节状态形容词的重叠式有完全重叠—BABA 式（雪白雪白、精湿精湿）和不完全重叠—BBA 式（冰冰凉、喷喷香）、BAA 式（金黄黄、滚烫烫）；（2）三音节状态形容词的重叠格式—ABCC 式（美不滋滋、蔫不叽叽）。关于 ABB 形式，他认为它是性质形容词和状态形容词共有的重叠形式。元传军（2002） 关于形容词重叠形式分类跟邱莉芹一样，他们提出的形容词重叠式大部分相同，只有一些重叠式不同，比如元传军认为：（1）部分重叠—ACAB 式（马里马虎）变成了 A 里 AB 式；（2）三音节状态形容词的重叠格式 ABCC 式（美不滋滋）变成了单音节状态形容词的后缀重叠 A（B）CC 式（美（不）滋滋）。

崔娅辉（2009）考察的形容词重叠形式有：AA 式、AABB 式、ABAB 式、ABB 式（AB 成词）、A 里 AB 式。性质形容词中，单音节性质形容词的重叠比较简单，都是 AA 式，如矮矮、慢慢等；双音节性质形容词的重叠形式一般为 AABB 式，如快快乐乐，普普通通。状态形容词的重叠形式一般为 ABAB 式，如碧绿碧绿、紫红紫红，有些状态形容词还可以按 AABB 式重叠，如白嫩—白嫩白嫩—白白嫩嫩。他还指出有些形容词不止有一种重叠形式，如亮堂—亮亮堂堂—亮堂堂、慌张—慌慌张张—慌里慌张等。

从以上研究现状中，我们可看出学者们都分别从性质形容词和状态形容词两个角度来讨论汉语形容词的重叠形式，尽管如此，还是出现了不同的分类结果，如李宇明（1996），张斌、方绪军（2000）都认为汉语形容词重叠式包括性质形容词重叠 AA 式、AABB 式、ABAB 式和 A 里 AB 式四种形式，状态形容词重叠 ABAB 式、AABB 式、ABB 式和 BAA 式四种形式。但是邱莉芹（2001）、元传军（2002）则认为汉语形容词重叠式包括性质形容词重叠式 AA 式、ABB 式、ABAC 式、ABCA 式、AABB 式、ACAB 式,状态形容词重叠式 ABCC 式、BABA 式、BBA 式、BAA 式。崔娅辉（2009）也提出不同的观点，即形容词的重叠形式包括性质形容词重叠式 AA 式、AABB 式、ABB 式（AB 成词）、A 里 AB 式，性质形容词重叠式 ABAB 式、AABB 式。关于为什么出现这些分歧，徐建波（2009）认为前人在研究形容词重叠式时，没有明确区分构词重叠和构形重叠，而只是从重叠式的外在形式进行归类分析，因此在研究构词重叠式时常常混杂着构形重叠式，在研究构形重叠式时常常混杂着构词重叠式。所以徐建波认为应该按照构形重叠和构词重叠来归类汉语形容词的重叠形式。具体来说就是构词重叠一般是指音节或语素重叠后构成一个词，构形重叠一般是指词的重叠，是词的一种形态变化，原词可看

作重叠式的基式，而且重叠式与基式有着明显的不同，不同类型的构形重叠往往表示复杂而又微妙的语义，语法功能也会发生变化。 罗润锋（2012）也是这样认为，前人没有将重叠中的构词和构形区分开。有些重叠式是属于构词范畴的，如忙乎乎、灰蒙蒙等；有些则属于构形范畴，如好好、干干净净等。两者的区别主要是是否存在基式。前者不存在基式，只是一种以重叠形式出现的形容词，称之为“重叠式形容词”，后者具有自己的基式，重叠前都是独立的形容词，称之为“形容词重叠式”。 李春雨（2016）先确定形容词重叠式的构形性质，以此为基础对代表性的观点进行分析，最后确定形容词重叠式的范围包括，AA 式、AABB 式、BABA 式、ABB 式等四种形式。

此外，还有些学者还提出汉语形容词同一基式可以有多种重叠形式，邱莉芹（2001）和元传军（2002）指出汉语形容词同一基式可以有多种重叠形式，包括，（1）一对一,即一个基式只对应于一种重叠式，如安宁—安安宁宁、粉红—粉红粉红、傻不叽— 傻不叽叽。（2）一对二，即一个基式对应于两种重叠式，它又可以分为以下几种情况：AB 式—AABB 式—ABB 式，如孤单—孤孤单单—孤单单、亮堂—亮亮堂堂—亮堂堂；BA 式—BABA 式—ABB 式，如通红—通红通红—红通通、漆黑—漆黑漆黑—黑漆漆；BA 式—BABA 式—BAA 式，如乌黑—乌黑乌黑—乌黑黑、金黄—金黄金黄—金黄黄；AB 式—AABB 式—ACAB 式，如肮脏—肮肮脏脏—肮里肮脏、冒失—冒冒失失—冒里冒失。（3）一对三，即一个基式对应于三种重叠式，可分为几种情况：BA 式—BABA 式—BAA 式—ABB 式，如鲜嫩—鲜嫩鲜嫩—鲜嫩嫩—嫩鲜鲜、油绿—油绿油绿—油绿绿—绿油油；BA 式—BABA 式—BBA 式—ABB 式，如冰凉—冰凉冰凉—冰冰凉—凉冰冰、喷香—喷香喷香—喷喷香—香喷喷。崔娅辉（2009）指出汉语在状态形容词的重叠形式中一般为 ABAB 式，如碧绿碧绿，紫红紫红，有些状态形容词还可以按 AABB 式重叠，如白嫩—白嫩白嫩—白白嫩嫩。他还指出有些形容词不止有一种重叠形式，如亮堂—亮亮堂堂—亮堂堂、慌张—慌慌张张—慌里慌张、白嫩—白嫩白嫩—白白嫩嫩—白嫩嫩等。

综上所述，学术界对形容词重叠式范围的研究虽然较多，但却没有定论，本文中 比较赞同部分学者按照构形重叠和构词重叠来判断形容词重叠式范围的界定这一观点。

依据学者们按照性质形容词和状态形容词来分别界定汉语形容词的重叠形式这一观点，笔者认为性质形容词和状态形容词各自有其独有形式，特别是状态形容词重叠，比如；有些状态形容词的重叠式不但可以重叠为多种形式，而且可以转换，如冰凉—冰凉冰凉—冰冰凉—凉冰冰、喷香—喷香喷香—喷喷香—香喷喷。这样的位置转换，如果不按照性质形容词和状态形容词来区分就会影响留学生使用形容词重叠式，因此本文该按照构形重叠和构词重叠来判断形容词重叠的类型，此后也按照性质形容词和状态形容词来区分汉语形容词重叠式。

三、汉泰形容词重叠对比研究现状

关于汉泰形容词重叠形式的比较研究主要有傅增有（2006），他指出汉语形容词重叠共有七种形式：AA、AABB、ABAB、XAA、AAX、AAB、X 不 AA。泰语共有四种形式：AA、AABB、ABAB、AAB。[19]罗伯东（2008）、田笑（2013）都认为汉语形容词分为性质形容词和状态形容词，能重叠的

[19] 傅增有. 泰语和汉语重叠词对比研究：[硕士学位论文]. [D]. 朱拉隆宫大学，2006:116.

形容词主要是性质形容词中的一部分。两种语言的形容词重叠式都分为单音节和双音节重叠。能重叠的泰语形容词仅限于状态形容词。汉语形容词重叠形式共有六种，包括 AA 式、AABB 式、ABAB 式、XAA 式（ABB）、AAB 式和 A 里 AB 式。泰语形容词重叠式有 AA 式、AABB 式、ABAB 式、AAB 式等四种形式。赖彩妮（2011）、金桥（2015）都赞同罗伯东的观点，但是他们认为泰语形容词重叠式还有 A[变调]A 式。徐菊容（2010）指出汉泰形容词有四种相同的重叠形式：AA 式、AAB 式、ABAB 式和 AABB 式。但汉语还有 A 里 AB 的重叠形式，泰语还有 AแสนA 式和 ABแสนAB 式。[20]Lin Li（2012）认为汉语形容词重叠形式包括：AA 式、AABB 式、ABAB 式和 A 里 AB 式等四种形式。泰语形容词重叠式有：AA 式和 AABB 式，形容词重叠 AA 式可分为四种形式：（1）AA 式，如 ใหญ่ๆ（大大）、สวยๆ（漂漂亮亮）、เบาๆ（轻轻）；（2）A+A 式（A[变调 A]），如 ใหญ๊ใหญ่（大[变调]大）；（3）A+เออ 式（A+e）；（4）อง+A 式（ong+A），如 หญ่งใหญ่ （大）。[21]

孔美月（2010）还指出两种语言的不同点的是汉语形容词重叠形式不可以用在“比”字句，如“他比我大”。但是汉语里没有“他比我大大的”这种说法。泰语形容词重叠后可以用“比”字句如“ผู้หญิงคนนั้นตาจะโตๆ กว่าฉันหน่อย（那个女孩比我的眼睛大一点儿）”。

综上所述，许多学者都从形容词重叠形式的角度对现代汉泰形容词重叠式展开了讨论。在重叠形式方面，他们都是根据单音节和双音节或完全重叠和不完全重叠进行分析的。大部分的学者认为汉语形容词重叠形式可分为六种形式：AA 式、AABB 式、ABAB 式、ABB 式、AAB 式和 A 里 AB 式。泰语形容词重叠式共有五种 AA 式、AABB 式、ABAB 式、AAB 式、A(变调)A 式。两种语言的相同形式有 AA 式、AABB 式、ABAB 式、AAB 式，虽然在这两种语言中形容词有相同的重叠形式，但并不具有完全相同的。因此，本文并不只是关注两种语言形容词重叠的相同形式，还要详细地对各个重叠形式进行分析，找出两种语言形容词重叠式的异同点。

此外，本文发现目前在汉语形容词重叠研究方面特别是汉语形容词可重叠的方面，学者们得出了不少结论，而在泰语里目前很少有人关注到形容词可重叠的方面，并且还没有从汉泰形容词基式可重叠因素的角度进行对比分析。

汉泰形容词重叠的形式对比分析

汉语和泰语的形容词重叠式有很多相似之处，两种语言都有完全和不完全的重叠表现形式，并且两者的形容词重叠形式很丰富，因此会存在不同的重叠形式。本文通过对比的方式进行分析，找出两种语言形容词重叠形式的异同点，具体如下：

一、汉语形容词重叠形式方面

汉语形容词重叠形式方面，朱德熙先生（1965）把形容词原本的格式和重叠后的格式分别称为基式和重叠式，并将基式或语素都进行重叠的格式叫完全重叠式，对基式的部分音节或语素进行重叠的格式叫不完全重叠式。汉语形容词重叠形式包括以下六种形式。

[20] 赖彩妮．泰国学习者学习汉语形容词重叠习得偏误分析．［D］．厦门大学，2011.
[21] Lin Li. Reduplication in Mandarin and Thai. [D]. Mahasarakham University，2012:54-56.

（一）完全重叠式

1. 单音节形容词重叠 AA 式，如高高、直直、红红等。这词类一般是性质形容词。

2. 双音节形容词重叠 AABB 式，如清清楚楚、高高兴兴。

3. 双音节形容词重叠 ABAB 式，如冰凉冰凉、痛快痛快。汉语 ABAB 重叠式一般是由双音节状态形容词 AB 重叠而成的。

（二）不完全重叠式

1. 双音节形容词重叠 ABB 式，如干巴—干巴巴、粘糊—粘糊糊等。它们是由一个双音节形容词重叠第二个音节构成的。

2. 双音节形容词重叠 AAB 式，如笔笔直、喷喷香。

3. 双音节形容词的不完全重叠 A 里 AB 式，如马里马虎、小里小气。

此外，汉语形容词同一基式可以有多种重叠形式，其中状态形容词可重叠多种重叠形式，一个基式会重叠为两种或三种形式，如下：

① AB—ABAB—ABB 通红—通红通红—通红红

② AB—ABAB—ABB 乌黑—乌黑乌黑—乌黑黑

③ AB—ABAB—ABB—BAA 鲜嫩—鲜嫩鲜嫩—鲜嫩嫩—嫩鲜鲜

④ AB—ABAB—ABB—BAA 冰凉—冰凉冰凉—冰冰凉—凉冰冰

二、泰语形容词重叠形式方面

鉴于上述所揭示的研究，本文发现在汉泰形容词重叠形式对比分析中，都指出汉泰具有四种相同的形容词重叠形式，分别是 AA 式、AABB 式、ABAB 式、AAB 式四种重叠式，在泰语形容词重叠形式中，有三种重叠形式，如 AแสนA 式、变调式、谐律式。此外，AแสนA 式，杨欢（2015）提出了这种形式的基式形容词为单音节，如 ดีแสนดี（好+十分+好）或多音节的单纯词，如 สะอาดแสนสะอาด（干净+十分+干净）。笔者认为多音节的单纯词形式可分为“ABแสนAB 式”。因此，在泰语形容词重叠形式中，共有四种重叠形式：变调式、谐律式、AแสนA 式和 ABแสนAB 式。

本文将对所有的泰语重叠形式进行分析，把泰语重叠式分为两种：完全重叠式和部分重叠式，完全重叠式是将基式或语素都进行重叠，部分重叠式是对基式的部分音节或语素进行重叠。将泰语形容词重叠形式分类成八种形式：

（一）完全重叠式

1. AA 式，是泰语形容词最主要的重叠形式，其基式由单纯形容词构成，如 ใหญ่ๆ（大大）、ยาวๆ（长长）等。泰语单音节重叠后意义没有太大的改变。

2. AABB 式，AABB 式的基式形容词为复合形容词，AB 可以单独使用，重叠基式形容词 AB 构成重叠式 AABB 式，如 สวยๆงามๆ（漂漂亮亮）、หรูๆหราๆ（奢奢侈侈）。

3. ABAB 式，ABAB 式的基式形容词为复合形容词，如 น่ารักๆ（可爱可爱）、สบายๆ（舒服舒服）等。

4. A แสน A 式 A（A +十分+A 式）是泰语形容词重叠式中较特殊的一种形式，一般只出现在书面语中，如 ดีแสนดี（好+十分+好）、สวยแสนสวย（漂亮+十分+漂亮）。AแสนA 式的基式形容词为单音节或多音节的单纯词。在词汇意义方面较之其他的形容词重叠式， AแสนA 式所表达的词汇意义也更加简单一些，只是在基式形容词词汇意义的基础上加上了“极其”、“十分”等表强调意义的词。

5. AB แสน AB 式（AB+十分+AB 式）跟 AแสนA 式相同，都是在基式 形容词词汇意义的基础加上了“极其”、“十分”等表强调意义的词，如 สะอาดแสนสะอาด（干净+十分+干净）、สบายแสนสบาย（舒服+十分+舒服）。

（二）不完全重叠

1. AAB 式，只有一个词可重叠为 AAB 式，如 ทั่วๆไป（一般般）。

2. 变调式，变调重叠的基式形容词为单音节或双音节的单纯词，变调 重叠后的形容词重叠式，前一个音节长，重音落在第一个音节上且变调为的四声。泰语形容词重叠式中声调变化的 AA 式和 ABAB 式都可表强调意义。本文把变调式分为两种形式如下：

① A[变调]A 式，泰语基式形容词“ใหญ่（大）”、形容词重叠式“ใหญ่ๆ（大大）”和变调的形容词重叠式“ใหญ๊ใหญ่（大[变调]大）”，三者的区别在于：“ใหญ่（大）”指一般大；“ใหญ่ๆ（大大）”表示事物稍微大；“ใหญ๊ใหญ่（大[变调]大）”表示非常大。

② AB[变调]AB 式，泰语基式形容词“อร่อย（好吃）”、形容词重叠式“อร่อยๆ（好吃好吃）”和变调的形容词重叠式“อร๊อยอร่อย（好吃[变调]好吃）”，三者的区别在于：“อร่อย（好吃）”表示好吃；“อร่อยๆ（好吃好吃）”表示稍微好；“อร๊อยอร่อย（好吃[变调]好吃）”表示非常好吃的意思。

3. 谐律式，杨欢（2015）提出谐律重叠，指的是基式形容词在重叠时加上一个无意义或有意义但不能单独使用的音节——补足音节，来构成词汇意义与基式形容词一致的形容词重叠式。谐律式只出现在口语中，语义方面强调意义较浓。本文把谐律式分为两种重叠式：

① ABAX 式，ABAX 式是基式形容词后面加补足音节，如 สะอาดสะอ้าน。

② AXAB 式，AXAB 式是基式形容词前面加补足音节，如 เอร็ดอร่อย。

通过以上的研究，本文对汉泰形容词重叠形式对比得出了如下表所示；

表 1：汉泰形容词重叠形式对比

重叠类型	重叠形式	汉语	泰语
完全重叠	AA 式	√	√
	AABB 式	√	√
	ABAB 式	√	√
	A แสน A 式		√

重叠类型	重叠形式	汉语	泰语
	AB แสน AB 式		√
不完全重叠	AAB 式	√	√
	ABB 式	√	
	A 里 AB	√	
	变调式		√
	谐律式		√

为了增加汉泰形容词重叠形式对比研究，本文还探讨了汉泰形容词重叠形式的共性与汉泰形容词重叠形式的个性如下；

三、汉泰形容词重叠形式的共同点

汉语形容词重叠形式主要有六种：AA 式、ABB 式、AAB 式、AABB 式、ABAB 式、A 里 AB 式；而泰语形容词重叠形式没有 ABB 式和 A 里 AB 式，因此汉泰形容词重叠式具有四种相同的形式，包括 AA 式、AAB 式、AABB 式和 ABAB 式。

虽然两种语言有同样的重叠形式，但是有一个形式需要特别关注的是“ABAB”式。在汉语中只有状态形容词可重叠为 ABAB 式，朱德熙先生（1980）提出有一类形容词跟一般复合形容词不同，它们的重叠式不是 AABB，而是 ABAB，如雪白雪白、冰凉冰凉、通红通红，并且前一个音节已经丧失了原来的意义，近于前加成分的性质，因此它们往往可以转化为后加成分，如冰凉—凉冰冰、通红—红通通。在泰语中虽然有 ABAB 式，但是泰语形容词没有区分性质形容词和状态形容词，因此无论是性质形容词还是状态形容词，有一些泰语形容词可重叠成 AABB 式，同时也可以重叠成 ABAB 式，如 สวยงาม—สวยๆงามๆ—สวยงามๆ（漂亮—漂漂亮亮—漂亮漂亮）。

四、汉泰形容词重叠形式的不同点

汉语特有 ABB 式和 A 里 AB 式，而泰语形容词重叠不存在这两种形式。泰语还出现了独特的形容词重叠式，有 AแสนA 式、ABแสนAB 式、变调式、谐律式四种重叠形式。

鉴于上述所揭示汉泰形容词重叠形式的结果，我们还发现了汉语和泰语有些同样的形式（AA 式），充当同样的句子成分（作定语），但是语义不一样，如；汉语中“红红”与泰语虽然有同样的形式（AA 式），充当同样的句子成分（作定语），但是语义不一样，汉语中的“红红”表示很红，而泰语中的“แดงๆ”则表示有点儿红。

另外，有些单音节形容词在汉语中是不成立的，而泰语中是可以重叠使用的，如；汉语“贵贵”、“错错”等是不成立的，而泰语中“แพง（贵）”、“ผิด（错）”等是可以重叠使用的。

此外，汉语 ABAB 重叠式一般是由双音节状态形容词 AB 重叠而成的，而泰语 ABAB 式是由性质形容词重叠构成的，没有状态形容词重叠构成的，并且汉语状态形容词中一个基式会重叠为两种或者三种形式，而在泰语里没有这种现象。

结论

一、研究结果

本文对汉语和泰语的形容词重叠形式进行对比分析，找出两种语言形容词重叠的相同点与不同点，通过对汉语和泰语形容词重叠式的概述，以及对汉泰形容词重叠形式方面对比分析，我们发现汉语形容词重叠形式主要有六种：AA 式、ABB 式、AAB 式、AABB 式、ABAB 式、A 里 AB 式；而泰语形容词重叠形式有八种：AA 式、AAB 式、AABB 式、ABAB 式、A แสน A 式、AB แสน AB 式、变调式、谐律。它们既有相似，也有差异，从一定程度上来说，差异更加明显，并得出了以下的结果：

第一、汉泰形容词重叠形式的共同点；汉泰形容词重叠式具有四种相同的形式，包括 AA 式、AAB 式、AABB 式和 ABAB 式。

第二、汉泰形容词重叠形式的不同点；汉语特有 ABB 式和 A 里 AB 式，而泰语形容词重叠不存在这两种形式。泰语还出现了独特的形容词重叠式，有 A แสน A 式、AB แสน AB 式、变调式、谐律式四种重叠形式。

第三、汉语 ABAB 重叠式一般是由双音节状态形容词 AB 重叠的，而泰语 ABAB 式是由性质形容词重叠构成的，不是由状态形容词重叠构成的，并且汉语状态形容词中一个基式会重叠为两种或者三种形式，而在泰语里没有这种现象。

第四、汉语和泰语有些同样的形式（AA 式），充当同样的句子成分（作定语），但是语义不一样。

第五、有些单音节形容词在汉语里不可重叠，而在泰语里可重叠，因此泰国学习者使用汉语单音节形容词时需要区分可重叠和不可重叠的形容词。

通过以上研究，这一研究本身弥补了汉泰语言对比研究特别是形容词重叠对比研究中的不足；其次，丰富了汉泰对比研究的成果，加深了学界对汉泰语言共性与个性的认识为今后的汉外对比研究提供了全新的视角。此外还对学习汉语和泰语的学者起一些作用。

二、建议

本文初步探讨了对汉泰两种语言形容词重叠形式进行对比分析也是为了了解两种语言的差异。由此可见，两者的形容词在重叠形式差异很明显。

鉴于上述所揭示的结论，本文还发现汉语形容词重叠形式对泰国学习者来说是一种较难的语法点。在教学方面，为了增加汉泰形容词重叠的教学效果及以便进一步全面了解泰国学习者的汉语形容词重叠形式使用情况。本文建议从而可深刻地讨论关于学习过程中遇到的问题 如；学习者对汉语形容词重叠形式的习得情况、偏误类型与原因、正确类型与原因。

对此，笔者希望自身或对此类研究有兴趣的读者在未来可以续研究本文在建议中所提到的意见，甚至做出更加深入汉泰形容词重叠形式的教学研究的探讨。

参考文献

元传军. 现代汉语形容词重叠式研究：［硕士学位论文].[D].南京师范大学，2002.

孔美月. 汉泰形容词重叠式对比研究. [J]. 广西师范大学， 2010， (16)：6-9.

田笑. 泰国学习者习得形容词重叠式的常见偏误例释. [J]. 湖南市学院学报，2013，(32)：47-48.

吕叔湘. 形容词使用情况的一个考察. [J]. 中国语文，1965，(6)：13-14.

孙益欣. 从汉泰语言差异看对泰汉语教. [J]. 学河北大学，2003，(1)：21-22.

李禄兴. 新 HSK 5000 词分级词典（一～三级）. [M]. 北京：北京语言大学出版社，2013.

李禄兴. 新 HSK 5000 词分级词典（四～五级）. [M]. 北京：北京语言大学出版社，2014.

李禄兴. 新 HSK 5000 词分级词典（六级）. [M]. 北京：北京语言大学出版社，2014.

杨欢. 泰语形容词重叠形式与意义：［硕士学位论文].[D].北京大学，2015.

李宇明. 双音性质形容词的 ABAB 式重叠. [J]. 汉语学习，1996，(4)：24-27.

李春雨. 现代汉语形容词重叠式研究：［硕士学位论文].[D].吉林大学，2016.

邱莉芹. 现代汉语形容词重叠的形式特征. [J]. 连云港师范高等专科学校学报，2001，(2)：34-37.

张斌、方绪军. 现代汉语实词. [M]. 上海：华东师范大学出版社，2000.

陈楚华. 汉泰副词对比：［硕士学位论文].[D].南京师范大学，2005.

张睿. 泰语词类重叠现象概说. [J]. 剑南文学(经典教苑)，2012，(11)：148.

罗伯东. 汉泰重叠式对比研究：［硕士学位论文].[D].广西师范大学，2008.

罗润锋. 王朔作品中形容词重叠式研究：［硕士学位论文].[D].上海师范大学，2012.

徐建波. 现代汉语形容词重叠研究：［硕士学位论文].[D].上海外国语大学，2009.

黄迎丽. 汉泰形容词句法位置及功能的对比研究. [J]. 现代语文语言研究版，2013，(7):129-131.

崔娅辉. 现代汉语形容词重叠式作状语和补语的对比研究：[硕士学位论文].[D].黑龙江大学，2009.

龚继华. 谈谈动词和形容词的重叠. [J]. 天津师院学报， 1981， (1)：56-60.

傅增有. 泰语和汉语重叠词对比研究：[硕士学位论文].[D].朱拉隆宫大学， 2006.

赖彩妮. 泰国学习者学习汉语形容词重叠习得偏误分析：[硕士学位论文].[D].厦门大学，2011.

裴晓睿. 泰语语法. [M]. 北京：北京大学出版社，2017.

Amara Prasitratthasin. Thai standard grammar. [D]. Thailand Fund Research Department，2011.

Banjob Phanthumetha. Characteristic of Thai Language. [M]. Bangkok: Kuroosapha Press，1971.

Direkchai Mahattanasin. Structure of Thai Language. [M]. Chiangmai: Suriwong Books Press，1973.

Duangphon Jitjamnong. Characteristic of Thai Language. [M]. Padtani：Tem Press，1986.

Jitnipha Srisai. Thai Language. [M]. Bangkok：Don Press，1981.

Kanjana Naksakun. Parallelism in the Use and Construction of Certain Grammatical and Lexical term in Cambodian and Thai : A Typological Comparative Study.[D]. A Doctoral Thesis submitted to the University of London，1971.

Lin Li. Reduplication in Mandarin and Thai. [D]. Mahasarakham University， 2012.

Nuttathida Chakshuraksha. “Prosodic Structure And Redupucation In Thai”.[J]. Working Papers of the Linguistics Circle.journals.uvic.ca, 1994（12）:32-34.

Richard B. Noss.Thai: Reference Grammar. [M]. United States：U.S.Government Printing Office, 1964.

Uprakit Sinlapasan. Thai Grammar. [M]. Bangkok：Thai Wattanaphanich Press, 1918.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. [M].กรุงเทพฯ:นานมีบุคส์พับลิเคชันส์, 2546.

Author (1) Information (第一作者信息)

Name and Surname（姓名）
Ketkanok Hasap

Highest Education（最高学历）
Master degree of Linguistics and Applied Linguistics,
Beijing Language and Culture University, P.R.China

University or Agency（任职院校或单位）
Roi Et Rajabhat University

Field of Expertise（专业领域）
- Linguistics and Applied Linguistics
- Chinese

Address（地址）
113 Village No.12 Kohkaew Subdistrict,Selaphum District, Roi Et Province, 45120

Author (2) Information (第二作者信息)

Name and Surname（姓名）
Wisuda Kaewyod

Highest Education（最高学历）
Master degree of Linguistics and Applied Linguistics,
Shanghai University of Finance and Economics, P.R.China

University or Agency（任职院校或单位）
Ubon Ratchathani Rajabhat University

Field of Expertise（专业领域）
- Linguistics and Applied Linguistics
- Chinese

Address（地址）
2 Ratchathani Road, Muang District, Ubon Ratchathani Province, 34000

Author (3) Information (第三作者信息)

Name and Surname（姓名）
Chutiphon Nakornsri

Highest Education（最高学历）
Master degree of Linguistics and Applied Linguistics,
Xiamen University, P.R.China

University or Agency（任职院校或单位）
Roi Et Rajabhat University

Field of Expertise（专业领域）
- Linguistics and Applied Linguistics
- Chinese

Address（地址）
113 Village No.12 Kohkaew Subdistrict, Selaphum District,
Roi Et Province, 45120

泰国幼儿汉语的学习效果及教师影响因素调查——以泰国 Denla 幼儿园 Petkasem 校区为例

INVESTIGATION ON THE EFFECTIVENESS OF CHINESE LEARNING IN THAILAND AND RESEARCH ON ITS INFLUENCING FACTORS OF TEACHER----TAKE THE PETKASEM CAMPUS OF THAILAND DENLA KINDRGARTEN AS AN EXAMPLE

刘一鸣
LIU YIMING
华侨崇圣大学、中国学学院
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail: liuqooewwr@gmail.com
Received: 10 May 2021 / Revised: 26 May 2021 / Accepted: 17 June 2021

摘要

本文研究目的是为了分析教师因素是如何影响幼儿汉语的学习效果的。通过问卷调查与案例结合分析对比得出结论，对不足之处提出建议。笔者曾在泰国 Denla 幼儿园 Petkasem 校区有一年的任教经验，从中也总结了一些经验和看法。经调查分析后得出结论：教师因素中无论是汉语老师还是泰国班主任老师，都要提高自身专业素养，相互合作交流。由于幼儿自身缺乏主观能动性和判断力，需要教师根据幼儿特点顺应发展。此外教师要与学校、家长三方合作才能将汉语学习效果更大化。
关键词：泰国　幼儿　汉语学习效果　教师影响因素

ABSTRACT

The purpose of this article is to analyze how teacher factors affect children's Chinese learning effects. Through the questionnaire survey and case analysis and comparison, conclusions are drawn, and suggestions are made for deficiencies. The author had a year of teaching experience at the Petkasem campus of Denla Kindergarten in Thailand, and I also summed up some experiences and opinions from it. After investigation and analysis, it is concluded that whether it is a Chinese teacher or a Thai class teacher, teachers must improve their professional qualities and cooperate with each other. Because children lack subjective initiative and judgment, teachers need to adapt to the development of children according to

their characteristics. In addition, teachers must cooperate with the school and parents to make Chinese learning more effective.

Keywords: Thailand, children, Chinese learning effect, influencing factors of teacher

绪论

一、选题背景和意义

随着中国经济日益发展，早期中国游客大量输入泰国，使得部分与汉语有接触的泰国人对中国文化进行了学习和了解。近年来又在一带一路的推动作用下，作为东南亚主要国家的泰国和中国之间文化经济合作更紧密起来，而学习中国文化不再仅仅是旅游业者的需求，各行各业更多人员投身到其中。学习中华文化中最主要的就是汉语学习，而且汉语学习对象也在不断扩大，从小学生、初中生、高中生、大学生延伸到上至工作多年从业人员，下至幼儿的启蒙阶段。由此汉语教师的队伍也在不断壮大。

笔者曾在 Denla 幼儿园 Petkasem 校区有过一年的教学经验，深知每个孩子都是家庭的希望，因此有些家长在选择学校时会倾向于孩子接受多语言教学的熏陶。所以在泰国幼儿园有汉语教学也是比较普遍的一种现象。在这一年的教学中，由于缺乏经验，刚开始的时候总有些力不从心，笔者也查阅过以往一些对外汉语教师的相关经验和建议，但由于幼儿生理和心理上的独特性，一些相关经验并不能为笔者带来很大借鉴效果，再加之环境设施、泰国助教老师等条件不一，幼儿学习汉语的效果也大不相同。后经笔者查阅和分析相关文献发现，关于泰国幼儿汉语教学多是对课堂教学方法、课堂管理、教学技巧等方面的研究，而对泰国幼儿汉语学习效果的影响因素的研究少之又少。因此，笔者想根据自身经验，分析影响泰国幼儿汉语学习效果的因素，并对不足之处提出建议，希望能为这一领域的研究尽一份力，并为日后有需要的人提供相关经验和借鉴。

二、研究范围、对象、目的、主要内容、方法和创新性

（一）研究范围和对象

本文的研究范围是泰国 Denla 幼儿园 Petkasem 校区，为了方便，下文中将幼儿园简称为 Denla 幼儿园。Denla 幼儿园目前共有大概 269 位在职教师，包括 4 位汉语老师在内。因为在幼儿学习汉语的过程中不只是接触汉语老师，更多时候是由泰国班主任老师沟通更多。所以笔者认为研究对象不只是汉语老师，也要有泰国班主任老师。Denla 幼儿园的泰国班主任老师汉语水平普遍不高，能够接触到汉语的机会基本上是与幼儿在课堂上共同学习汉语。Denla 幼儿园分为 DEP(Denla English Program)和 DIP(Denla Integrated Program)两部分，DEP 泰国班主任老师大概 48 人，DIP 的泰国班主任老师大概 42 人。因此此次将先对 4 位汉语老师做问卷调查，再分别对 DEP 和 DIP 各 25 位泰

国班主任老师做问卷调查，共发放 54 份调查问卷，并将结果与学生在汉语学习中的行为表现案例相结合分析，最终归纳总结，得出结论。

（二）研究目的

1.总结并分析影响幼儿汉语学习效果的教师因素，提出改进建议，借此提高泰国幼儿汉语学习效果。

2.希望为这一领域日后的研究添砖加瓦，并为有需要的人提供一些经验和借鉴。

（三）研究主要内容

本文从教师因素研究影响幼儿汉语学习效果的原因，并结合案例分析总结，发现问题，并针对这些问题提出相应的建议和改进方法。

（四）研究方法

1.文献研究法：通过收集、整理有关泰国幼儿教学、影响因素等方面的相关文献资料，分析解读学者们的相关论著和论文，梳理前人研究成果，总结其成果和不足之处，找出对本论文有价值的资料，为本论文提供理论依据。

2.案例分析法：根据笔者在泰国 Denla 幼儿园任教一年的经历，据案例进行分析，针对这些课堂教学案例进行观察记录收集信息，也尽可能全面的收集被研究对象的资料进行分析，并最终应用到本文中去。

3.问卷调查法：分别对汉语老师、泰国班主任老师发放问卷，收集泰国 Denla 幼儿园资料，了解这些人的自身情况和对幼儿学习汉语的看法以及持何种态度，分析其对幼儿学习汉语效果产生的影响，掌握幼儿学习情况和学习心理，了解案例中各因素对幼儿汉语学习的态度，进而分析它怎样影响幼儿汉语学习效果，为本文提供数据材料支持，并最终应用到本文中去。

（五）研究创新性

关于影响幼儿汉语学习效果的影响因素的研究尚未有较全面的，本文的内容不仅从对外汉语教师入手，再加上对泰国班主任老师的分析，更为全面。

三、研究综述

关于对外汉语教学的研究从上世纪就已经开始了，经过专家学者们的努力，无论是从语言要素还是从语言技能上都形成了一个完整的体系。而随着“汉语热”，汉语学习逐渐延伸到幼儿课堂中，但对外幼儿汉语教学发展晚，关于它的研究也是近几年才快速发展起来的。

（一）关于对外幼儿汉语教学的研究

朱智贤（2002）在《儿童心理学》中提到过由于对学前儿童学习潜能的进一步认识，人们也越来越重视早期教育的问题。有的人认为，幼儿时期是学习的黄金时代，过了这个时期，就永远没有这样好的机会了。因此，很多人拟订幼儿学习计划，并进行试验，而且在某些方面，也取得了一定的积极的成果。(朱智贤，2002：4)这也印证了为何近些年来对外幼儿汉语教学迅速发展，越来越多的人对幼儿汉语学习变得很重视。胡星（2014）在《菲律宾幼儿教学课堂管理研究》一文中提出教师要增加课堂教学多样性，如课堂游戏中卡片使用，奖励制教学加肢体语言的灵活运用等，在游戏中教学，增加教学趣味性，这位教师在课堂中的教学方式提供了宝贵经验。樊效均（2012）在《对外幼儿汉语教学研究——以对美幼儿汉语教学为例》中从幼儿认知、幼儿汉语母语、幼儿英语母语，结合对美幼儿汉语教学案例，对对外幼儿汉语教学的性质、目标、原则、教学方法，教师素质，教师管理，教学资源的使用都进行了探究，并提出建议。金素擂（2016）在《韩国幼儿汉语教学情况调查与分析》中就指出幼儿教学因所处非母语国家教授非母语语言，汉语课程设置缺乏针对性，优秀幼儿汉语师资匮乏，教材选择良莠不齐等问题，这在一定程度上使我们对对外幼儿汉语教学有另一层认识，以此对比自身是否也存在此类问题，又应该如何解决。以上学者教师们都在对外幼儿汉语教学方面做出了一定的研究，为笔者提供经验和反思。

笔者查询关于对外幼儿汉语教学的研究，大多是研究课堂教学方面的问题。而对外幼儿汉语学习的过程中，起到影响因素作用的不只限于课堂教学。

（二）关于泰国幼儿汉语教学的研究

关于泰国幼儿汉语教学的研究，也有论文和文献，但大多数也都是研究课堂教学中的教学模式、课堂管理等方面，关于影响泰国幼儿汉语学习效果的因素的分析少之又少，又不能很全面的罗列并分析有哪些因素影响泰国幼儿汉语学习。

陈记运（2006）曾对泰国汉语教学现状作过调查，在他调查的时候泰国汉语教学出现在小、初、高和大学课堂、语言中心、商业学校、中国大学在泰国设立的分校的课堂中，当时幼儿汉语教学还没有发展起来。渐渐的，泰国幼儿汉语教学才发展起来。不同国家的幼儿汉语教学一定具有国别化特点。（陈记运，2006：128-132） 近几年，幼儿汉语教学逐渐扩展到泰国、美国、澳大利亚、菲律宾、印度等多个国家。但不同国家的幼儿在汉语学习中既有共性又有特性，例如美国是“沉浸式”教学法，印尼是“故事法”。所以针对泰国当然也要结合泰国一向秉持的“寓教于乐”的教育理念，教师的教学方式也是影响幼儿汉语学习的重要因素之一。笔者认为教学方法与泰国教育理念适当合理的结合肯定是影响泰国幼儿汉语学习的。笔者查找了关于泰国幼儿汉语教学的文献研究，多数提到的是课堂教学管理、教学方法原则、教师自身专业素质和方法等。

李惠玲（2013）在《从认知角度论幼儿语言习得规律与国际幼儿汉语课堂教学》中提到过，环境对幼儿的影响是很大的，因此要关注物理环境和心理环境两个方面，物理上多用中文物品标语装

饰，心理上要营造融洽的师生关系班级氛围。她的这一观点在一定程度上与笔者不谋而合，幼儿学习汉语受环境影响比较大。池洁明（2015）在《论泰国幼儿汉语学习兴趣的激发——以达府圣弗朗西斯科教会学校幼儿园为例》中，从教师和教具两方面出发探讨如何激发学生学习兴趣。教师方面和谐的师生关系、有效的课堂用语和丰富的姿态语都很有帮助；教具上要利用幼儿对色彩敏感和对直观图像接受度更高的特点，设计色彩浓烈、图文并茂、简单易得的教具，最好要有一定的中国风格特色。毕菲（2019）曾在《泰国曼谷幼儿园汉语教学现状调查与分析》中提出要建立稳定专业化教师队伍，开发幼儿专门性教材，针对幼儿特点运用教学模式，提高家长重视汉语度。刘珣曾说过“汉语教材的雷同和粗制滥造现象严重，在教学法改革探索方面下的功夫不够，导致教材品种单调，炉子单一，大多数教材处于同等水平的重复状态，缺乏创新。”诚然，幼儿汉语教学的研究尚不完善，因此教材的针对性缺乏不完善也会影响学生的学习成果。这些都在一定程度上为笔者提供了多种思路。李美叶（2016）也曾在《影响泰国幼儿汉语课堂教学因素分析——以薇塔雅幼儿园为例》中从教师、学生、学校三方面入手，认为教师应不断提高自身专业素养，应根据幼儿特点合理安排课堂教学，学校也应重视汉语课堂教学。

孙茂玉在她的论文《泰国 SURINTRASUKSA 幼儿园汉语教学情况调查与实践》里提到过教学设施老化和分配不均导致幼儿学习时大大降低了兴趣，影响幼儿汉语学习水平的提高。还有教具缺乏，购买困难等因素都会影响幼儿汉语学习，这一观点也反映出影响幼儿汉语学习的因素多种多样。姚媛（2012）《泰国幼儿园汉语教育现状调查分析——以达府圣弗朗西斯教会学校为例》中更为完善的从泰国汉语教育政策、学生家长态度、学校汉语教学环境、师资力量、汉语教材、教学实施（课时、课堂、课外、教学方法、教学内容）等方面进行调查，发现问题并提出了建议。李月梅（2015）在《泰国幼儿园汉语教学调查研究与分析——以海洋之星学校为例》中也详细的从泰国汉语教育政策、泰国幼儿家长对汉语课的态度、学校汉语教学环境、汉语教师情况、汉语教材情况等方面提出问题，给予建议。但笔者认为以上两篇论文中对老师的分析都只限于中国老师，而泰国学生接触最多的还是泰国老师（班主任），因此应该将泰国老师也作为一个因素进行分析。关于泰国幼儿汉语学习的研究多是对外幼儿汉语学习中课堂因素课堂教学的方法，对于影响幼儿汉语学习因素全面分析则较少，其中泰国幼儿汉语学习的研究虽比其他国家的多一些，但研究的广度和深度仍不够。例如影响泰国幼儿汉语学习的教师因素还有课堂中座位的排列方式，课堂中助教的积极程度，课后泰国班主任老师是否对学生再复习教学等等。对于影响泰国幼儿汉语学习因素的分析还需进行广泛深入的调查和研究，从而提高泰国幼儿汉语学习水平和能力，促进泰国幼儿汉语学习的进步与发展。

四、主要研究内容

（一）对泰国 Denla 幼儿园汉语老师的调查

泰国 Denla 幼儿园分为两部分，DEP(Denla English Program)和 DIP(Denla Integrated Program)，DEP 是英语计划，学生与英语外教一起使用英语，通过学习活动，与老师一起互动，可以锻炼听力、口

语、阅读和写作以及听力练习的发展，汉语作为第三种语言学习。DIP 是综合计划，通过以儿童为中心的教学中的实际经验掌握年龄段应有的学习技能和发展能力。Denla 目前在职教师大概有 269 人，师生比例为 1:7，幼儿园的 DEP 每个年级八个班，每班学生 15 人左右，每周每班两节汉语课。DIP 每个年级八个班，每班学生 20 人左右，每班每周一节汉语课。汉语老师有 4 人，每人负责两个年级的课程。

针对汉语老师，笔者进行了一项问卷调查，本次问卷包含了对汉语老师自身情况，课前课堂以及课后的一些情况调查。调查结果如下表所示：

表一：对汉语老师调查统计结果

题目 / 选项		是	否
1	您所学的专业是否与汉语教学有关	1	3
2	您是否会在课前为教学做准备（写教案、准备教具等）	4	0
3	您是否会在汉语课堂中使用泰语或英语辅助教学	4	0
4	您是否会在课堂中使用泰语	2	2
5	您在汉语教学中是否需要泰国老师帮助	3	1
6	您在课堂教学中是否会根据教学方式改变教室桌椅布局	4	0
7	您觉得现在使用的教材是否合适	2	2
8	您是否会在课堂以外的时间主动与泰国班主任老师进行沟通	2	2
9	您是否与学生家长有汉语学习方面的沟通	1	3

从此图中我们可以看出即使面对同样的学生，每个老师的教学方式还是有差异的。目前 Denla 幼儿园里只有 1 位汉语老师所学专业与汉语教学有关的，还有 1 位老师是泰语专业毕业的，但笔者在任教期间观察到教学质量的好坏在一定程度上还有教学经验积累的关系；所有老师都会在课前准备教案；尽管学校要求汉语老师在课堂中只能使用汉语与学生交流，但即使是英泰语不好的老师也会偶尔用英泰语与学生交流，方便教学；在教学中，有 75%的老师在课堂教学中是需要泰国班主任老师帮忙的，而所有的老师会根据游戏教学的方式改变教室内桌椅布局；有 50%的老师认为现在使

用的教案并不合适；有 50%的老师会主动在课堂以外跟泰国班主任老师进行沟通；此外只有 25%的老师会与学生家长有沟通。笔者在老师日常交流中也发现，几乎全部汉语老师觉得应该做先培养幼儿汉语的听说部分。

在统计的过程中，笔者发现有些选项的背后原因总是有迹可循的。例如对于学校规定上课只能用汉语的硬性要求，没有一个老师可以做到，前面笔者提到过，泰国班主任老师与幼儿的汉语水平不高，特别是对幼儿来说，必须要借助第二语言的帮助，而有些老师的英泰语也不好，只能简单交流，此时就需要泰国班主任老师的帮忙。关于教材是否合适，每个汉语老师的看法不一，任教时间短的老师用的教材和附加内容（部分儿歌、舞蹈、词汇、句子、拼音等）都是任教时间长的老师经过反复磨练修改留下的，而之后的改进工作仍需要经验丰富的老师进行，所以任教时间长的老师对使用教材的看法更多。所有的老师都会在课前准备教案，在课堂中根据游戏教学的需要改变桌椅的布置，为了是保证课堂教学的效果更好，促进幼儿汉语学习的效果。

游戏教学法是为了吸引幼儿注意力，让幼儿在快乐中学习汉语，主动积极的情绪下汉语学习效果肯定比被动的学习要高。所以汉语老师在课前准备工作时不仅是对教学内容的规划梳理，也是对课堂教学的设想和预测，设想什么样的教学游戏新颖有趣能吸引学生，学生的反应是怎样的，要如何将游戏与教学流畅的穿插在一起等等问题。游戏效果好固然重要，但幼儿的情绪是夸张化的，兴奋时会尖叫不受控制，这时他们的情绪就会造成对课堂秩序的干扰，影响教学。在 Denla 幼儿园的汉语老师有 4 人，都为女性，原因一是女性老师温柔细心耐心，二是有时难免会与学生有身体接触，如果是男老师的话就会有诸多不便，为了避免一些问题的发生，Denla 幼儿园要求汉语老师必须是女性。但即便有这些优点，女老师对课堂的控制和管理比男老师较弱也是不争的事实，尤其是面对三年级的男孩子时，男性形象是更便于对他们的管理和引导的。但受条件限制，汉语老师要克服这一问题，此时就要与泰国班主任老师合作管理，但在课堂中主场的汉语老师必须要有自身的气场，树立起老师的威严，压得住过于哄乱的课堂，让教学按计划进行。

（二）对泰国 Denla 幼儿园泰国班主任老师的调查

受母语环境影响，相对于汉语老师，泰国老师与学生接触的更多，在学校中，班主任老师是父母的代理人，班集体的领导者，课堂纪律的管理者。笔者所在的学校是幼儿园，学生的年龄尚小，因此在上课期间，至少有一个泰国老师帮助汉语老师完成授课过程，助教泰国老师多为日常负责学生在学校生活的班主任，也有一些为实习学生。由此可以得知，幼儿汉语学习的效果在一定程度上也取决于泰国班主任老师对汉语的态度和看法。因此，笔者分别对 Denla 幼儿园的 DEP 和 DIP 泰国班主任老师各 25 人发放问卷调查做对比，此问卷不仅有对泰国班主任老师对汉语的态度，还有对他们自身情况的调查，用于和学校因素分析相结合。调查问卷结果如下：

表二：对 DEP 泰国班主任老师调查统计结果

题目 选项		是	否
1	您所学的专业是否与幼儿教学有关	5	20
2	您是否会在汉语课前帮助学生预习	16	9
3	您是否会在课后带领学生复习汉语	20	5
4	您是否在除汉语课堂以外与汉语老师沟通	17	8
5	您认为学校的教学环境布置是否有助汉语学习	18	7

表三：对 DIP 泰国班主任老师调查统计结果

题目 选项		是	否
1	您所学的专业是否与幼儿教学有关	2	23
2	您是否会在汉语课前帮助学生预习	4	21
3	您是否会在课后带领学生复习汉语	7	18
4	您是否在除汉语课堂以外与汉语老师沟通	4	21
5	您认为学校的教学环境布置是否有助汉语学习	11	14

从上面两个表中的选项对比我们可以看出。无论是从自身对幼儿汉语学习的看法、课堂中对汉语教学的辅助还是课后是否帮助学生巩固汉语学习等方面来看，在对幼儿的汉语学习上 DEP 和 DIP 的泰国班主任老师是存在着较明显的差别的，而学生受泰国班主任老师的影响，不同老师带的班级学生学习汉语的效果也大不相同。数据显示 DEP 的泰国班主任老师除了在课堂中与汉语老师有沟通外，有 64%的会在课前预习学生要学的内容，而 DIP 才有 16%；DEP 泰国老师课后帮学生复习的有 80%，DIP 只有 28%，学校要求泰国老师要了解汉语老师教学的进度，课后要及时找汉语老师沟通交流，DEP 的泰国班主任老师在高要求下无论是主动还是被动自身的汉语水平肯定是要提高的，笔者进行对比发现 DEP 的泰国老师与汉语老师交流沟通的次数明显是高于 DIP 的泰国老师的，学生的汉语作业也要积极主动交给老师批改，做到这些的 DEP 老师有 68%之多，而 DIP 只有 16%。在这个情况下，DEP 泰国班主任老师的汉语水平日益提高，重视汉语程度也提高，幼儿受泰国老师的影响，学习汉语的效果有所提高。在课堂中，泰国班主任老师帮助汉语老师布置教室，与学生共同学习汉语，

调动学生学习积极性的同时自身的汉语水平得到提高，帮助学生进行课后学习，也能辨析学生汉语发音是否正确或准确，在课堂中用简单的汉语交流，让学生沉浸式学习汉语的同时提醒学生汉语课堂用汉语交流，练习简单汉语对话。能做到这些的泰国老师在 DEP 所占的比重明显更多。

学校整体为汉语塑造的教学环境对幼儿汉语学习的效果是有益的,但用学校细分下的DEP和DIP两个部门做对比，从泰国老师的分配上就说明了学校对 DEP 的关注度和重视度自然比对 DIP 高，对泰国老师的要求也更高，师资分配方面也优先考虑 DEP。在年龄上，DEP 的泰国班主任老师队伍的年龄普遍比 DIP 的更年轻化。笔者对泰国班主任老师进行了问卷调查，从调查统计结果中可以得知，DEP 泰国老师教育专业毕业的人占 20%，DIP 只有 8%。这就意味着 DEP 的泰国老师能更快更好的接受知识和技能的学习，如果还有老师有在其他学校的相关经验，教学方法能跟上学生的发展和趋势，而且从专业对口的角度这些老师对自身的要求更高，注重以身作则，在处理学习和生活问题上不只是解决当下问题，更注重培养学生的性格发展，自身的习惯会影响学生发展。DIP 的泰国有些老师甚至从 Denla 成立至今一直在职，这些老师教育思维模式已定型，大部分老师的受教育程度和专业度都不如 DEP，在幼儿的教育问题上两种老师的处理方式会带来两种不同的结果。

在课堂中，学校要求 DEP 的老师必须是用英语或汉语与学生交流，禁用泰语，主要目的是给学生提供沉浸式的教学环境，让学生身处语言环境中用相对应的语言交流。而在 DIP 课堂中，泰国老师和学生多是用泰语交流，即使与汉语老师交流时也是用泰语，这说明学校对 DIP 的语言环境是有要求的，要求可能没有那么严格，又或许泰国老师没有按要求执行，但也反映了泰国老师对汉语没有那么重视。可想而知，DEP 学生的汉语学习效果肯定是好于 DIP 的，专业度更高、更年轻化的的 DEP 教师团体带出来的班级学生汉语学习的效果更好。

五、改进建议和措施

（一）对 Denla 幼儿园汉语老师的建议

教师因素中不仅包括汉语老师，还要重视泰国班主任老师发货的重要作用。首先 对于汉语老师来而言，海外汉语教学不单单是教授汉语那么简单，要让学生理解所学汉语的意思，并且在一定情况下还要让学生能够理解所学汉语包含的中华文化。因此首先老师在课前编写教案这个方式能很好地预测安排教学进度和课堂教学游戏，汉语老师要根据不同年龄幼儿的特点合理设计教学游戏，课堂中如遇到突发情况能及时调整教学方式方案，这就要求老师要注意提高自身的专业知识和教学方法，在日常教学过程中，老师有教师和学生双重身份，每堂课教授知识的同时也能从中总结经验，提升自己的专业素养，达到促进幼儿汉语学习的效果。

然后在课堂中老师还要树立自己的威信，课堂中有泰国班主任辅助教学，但主场是汉语课堂时还是需要汉语老师来掌控，课堂节奏掌握好，张弛有度，对学生不能一味包容，要让学生意识到老师赏罚分明的态度，这样才能控制好课堂，保证课堂教学顺利进行，使幼儿汉语学习效果更好。

接着汉语老师要与泰国班主任老师多沟通，泰国老师是汉语老师与家长沟通的中间人，在课堂中泰国老师也是汉语老师与学生沟通的中间人，因此汉语老师在课上要多与泰国老师合作保证课堂教学正常，课下多与泰国老师沟通汉语的学习，这样才能确保了解幼儿的真实情况后实施有效教学方法，帮助幼儿更好的学习汉语。

最后，汉语老师有必要提高自身的泰语，无论是在课上还是课外，幼儿对老师的依赖性很强，有问题或者有需要时会找老师，如果受语言限制，老师听不懂学生的诉求，问题就不能得到及时解决。另外如果老师受语言限制只能用汉语与学生交谈，学生词汇量少听不懂，双方的意愿都无法表达出来。以上两种情况长此以往下去，学生对汉语老师的依赖性越来越少，信赖度也会下降，对老师的话也会置若罔闻，特别是遇到汉语知识的问题得不到解决，一定会影响幼儿汉语学习的效果。因此，汉语老师也要尝试融入泰国文化当中，接受泰国文化，才能促进幼儿汉语学习的效果。

（二）对 Denla 幼儿园泰国班主任老师的建议

泰国班主任老师作为幼儿在学校中的负责老师，与学生接触的时间多与汉语老师，学生的汉语学习效果自然受泰国班主任老师的影响，且其影响力不容小觑。通过上述调查分析不难看出，要想幼儿汉语学习效果更好，在课堂中泰国班主任老师要与汉语老师积极配合，与学生共同学习汉语，一能增强汉语老师的认同感，二能带动学生学习汉语的情绪和督促学生学习汉语，三能让自身汉语水平提高，以便于更好的帮助学生的汉语学习，提高学生汉语学习的效果。

在课堂以外，泰国班主任老师也要尽量做到课前预习汉语课程，这不仅是为了掌握学生学习进度，为课堂工作做准备，还是为了应对在面临不同老师的教学时能区分汉语老师教学是否正确。课后要多与汉语老师交流沟通关于汉语学习方面的问题，在自身能力达到的情况下也可以帮助学生复习汉语课所学的内容，汉语作业要帮助学生及时完成并反馈给汉语老师，只有多方面入手，做足工作，才能更好的促进幼儿汉语学习的效果。

六、结语

幼儿汉语教学起步晚，关于影响幼儿汉语学习效果因素的研究更是少之又少，笔者又在泰国 Denla 幼儿园有过任教一年的经历，因此感受良多。本文主要从教师因素分析它是如何影响幼儿汉语学习效果的，并对不足之处提出改进建议。但由于笔者自身知识水平有限，且研究范围仅为曾任教的一家幼儿园，因此有一定的局限性和主观性，这也是本文的不足之处。但笔者仍希望自己能为日后这方面的研究或有需要的人提供帮助。

参考文献

朱智贤.儿童心理学.[M].北京：北京大学出版社，2002.4

胡星.菲律宾幼儿教学课堂管理研究：[硕士学位论文].[D].西安：西北大学汉语国际教育系，2014

樊效均.对外幼儿汉语教学研究——以对美幼儿教学为例：[硕士学位论文].[D].长春：东北师范大学汉语国际教育系，2012

金素擂.韩国幼儿汉语教学情况调查与分析：[硕士学位论文].[D].哈尔滨：哈尔滨师范大学汉语国际教育系，2016

陈记运.泰国汉语教学现状.[J].世界汉语教学，2006、3：128-132

李惠玲.从认知角度论幼儿语言习得规律与国际幼儿汉语课堂教学：[硕士学位论文].[D].扬州：扬州大学汉语国际教育系，2013

池洁明.论泰国幼儿汉语学习兴趣的激发——以达府圣弗朗西斯科教会学校幼儿园为例：[硕士学位论文].[D].桂林：广西师范大学汉语国际教育系，2015

毕菲.国曼谷幼儿园汉语教学现状调查与分析：[硕士学位论文].[D].哈尔滨：哈尔滨师范大学汉语国际教育系，2019

李美叶.影响泰国幼儿汉语课堂教学因素分析——以薇塔雅幼儿园为例：[硕士学位论文].[D].昆明：云南大学汉语国际教育系，2016

孙茂玉.泰国 SURINTRASUKSA 幼儿园汉语教学情况调查与实践：[硕士学位论文].[D].哈尔滨：哈尔滨师范大学汉语国际教育系，2017

姚媛.泰国幼儿园汉语教育现状调查分析——以达府圣弗朗西斯教会学校为例：[硕士学位论文].[D].桂林：广西师范大学汉语国际教育系，2012

李月梅.泰国幼儿园汉语教学调查研究与分析——以海洋之星学校为例：[硕士学位论文].[D].石家庄：河北师范大学汉语国际教育系，2015

Name and Surname（姓名）：
LIU YI MING

Highest Education（最高学历）：
Master of Arts

University or Agency（任职院校或单位）：
College of Chinese Studies,Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）：
Teaching Chinese

Address（地址）：
Room 1063, Building B, Regent Home 28, 879 Krungthep—Nonthaburi 23/1 Alley, Bangsue, Bangkok 10800

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

泰国学生学习动物分类词偏误分析——以《量词一点通》一书为例

Error analysis of animal Classifier words for Thai students---A Case Study of *The Prompt Understanding of Measure Words*

李玲玉 [1]
LI LINGYU
华侨崇圣大学、中国学学院
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail: 2640913837@qq.com

尹士伟 [2]
TANES IMSAMRAN
华侨崇圣大学、中国学学院助理教授
Assistant Professor in College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail: yinlaoshi1974@gmail.com
Received: 10 May 2021 / Revised: 23 May 2021 / Accepted: 14 June 2021

摘要

在对外汉语教学中，分类词是教学的重点和难点。分类词是泰国学生在学习汉语时出现偏误最多的一类词。本文针对《量词一点通》里出现的常用动物分类词，来考察泰国学生学习动物分类词出现的偏误，分析偏误的原因。为对外汉语教学提出教学对策。希望能对今后的汉语分类词教学起到帮助性的作用。

关键词：对外汉语教学　动物分类词　偏误分析

ABSTRACT

In teaching Chinese as a foreign language, Classifier words is the key and difficult point.Classifier words are the type of words that Thai students make the most errors in learning Chinese.This research focuses on the common animal classifier words in The Prompt Understanding of Measure Words,To investigate the errors of Thai students in learning animal classifier words,and analyze the reasons for the errors.Put forward the teaching countermeasure to the teaching of Chinese as a foreign language.It is expected to play a helpful role in the teaching of Chinese classified words in the future.

Keywords: Teaching Chinese as a Foreign Language, Animal Classifier Words, Error analysis

绪 论

一、研究背景和意义

泰国作为中国的临近国家，两国的友谊源远流长。泰国受中国文化的影响，汉语教育事业在泰国发展迅速，一直延续至今。笔者在对外汉语教学中遇到分类词教学问题，笔者发现泰国学生在学习动物分类词时，很多学生会出现使用动物分类词偏误。所以本论文以泰国学生学习动物分类词偏误分析———以《量词一点通》一书为例为题。针对《量词一点通》里出现的常用动物分类词,分析泰国学生在学习动物分类词时出现的偏误。以泰国曼谷 Panaya Pattanakarn School 五年级和六年级学生学习动物分类词的书面作业为研究对象，对泰国学生学习动物分类词的偏误进行分析，找出学生出现偏误的原因，并提出教学对策。对今后的汉语分类词教学起到促进作用。

二、研究范围、目的、主要内容、方法和创新性

（一）研究范围

本论文的研究范围是针对《量词一点通》里出现的常用动物分类词“只、条、群、窝”，对泰国曼谷 Panaya Pattanakarn School 五年级和六年级学生学习动物分类词的书面作业进行分析。五年级的学生总数为 100 人，六年级的学生总数为 113 人，调查的学生总数为 213 人。学生年龄阶段在 10 岁-12 岁，大部分学生是泰国人，学生汉语基础处于初级阶段。考察泰国学生学习动物分类词的偏误。

（二）研究目的

1.针对《量词一点通》里出现的常用动物分类词，分析泰国曼谷 Panaya Pattanakarn School 五年级和六年级学生学习动物分类词的书面作业。

2.针对分析结果，考察泰国学生在学习动物分类词时出现的偏误类型和偏误原因。

3.为对外汉语教学中动物分类词教学提出教学策略。

（三）研究主要内容

研究主要内容是《量词一点通》里出现的常用动物分类词“只、条、群、窝”，这些动物分类词是分类词教学的重点和难点，也是泰国学生在学习动物分类词中经常出现的分类词。对这些动物分类词进行分析，就能基本掌握学生学习动物分类词的情况。

（四）研究方法

书面作业分析法

搜集泰国曼谷 Panaya Pattanakarn School 五年级和六年级学生学习动物分类词的书面作业。对学生的书面作业进行分析，计算出学生选择每道题答案的比例，并列出表格，对表格进行分析，整理和归纳。总结出学生在书面作业中出现的偏误类型。

（五）研究创新性

1.就目前来看，还未有学者对动物分类词的偏误进行专门的研究。本文通过研究《量词一点通》里出现的常用动物分类词，分析泰国学生在学习动物分类词时出现的偏误。

2.虽已有学者对动物分类词提出一定的见解，但尚未对动物分类词进行专门的偏误分析。本文通过书面作业分析法，考察泰国学生学习动物分类词的偏误情况。

三、与本论文有关的研究综述

蔡美卿《泰国学生汉语量词偏误分析及其教学建议》从量词的来源、量词的分类、量词的定义和特点，来对量词进行研究。通过研究量词，考察泰国清迈皇家大学学生在使用量词时出现的偏误，分偏误的原因，并对量词教学提出有效的教学建议。

黎河秋《越南学生汉语量词偏误分析》通过对比分析理论，从量词的分类、语义特征、语法功能和用法来对量词进行研究。分析汉语和越南语量词之间的异同，由此来考察越南学生使用汉语量词出现的偏误情况，分析偏误原因。

杨宗雄《泰国学生汉语常用名量词习得偏误分析》从汉语和泰语的对比分析入手，来对泰国学生学习汉语名量词的偏误进行研究，分析出现偏误的原因，并提出教学策略。

王小潞《对外汉语量词教学的偏误分析》从量词的语法和语义来对量词进行研究。考察留学生在使用量词时出现的偏误，对量词进行偏误分析。对量词课堂教学提出有效的教学方法。

丘永春《泰国学生学习汉语量词偏误分析》运用对比分析考察汉泰常用量词，从泰国学生学习量词出现的偏误类型来对量词进行偏误分析，分析偏误的原因，提出教学对策。

本文通过对近年来汉语分类词偏误分析的研究现状，可以发现有很多学者对汉语分类词的偏误进行研究。汉语分类词偏误的研究视角呈现出多样化发展。汉语分类词偏误的研究，主要从母语和汉语的对比，来分析母语和汉语两种语言之间的共性和差异性。通过对分类词的研究，考察学生在学习汉语分类词时出现的偏误类型，并分析出现偏误的原因。针对对外汉语教学提出教学策略。

四、泰国学生动物分类词书面作业分析

本文以泰国曼谷 Panaya Pattanakarn School 五年级和六年级的学生为调查对象。以《量词一点通》里出现的常用动物分类词“只、条、群、窝”为调查内容。通过对五年级和六年级学生学习动物分类词的教学，整理出学生的书面作业，对其进行分析，来考察学生学习动物分类词的偏误情况。通过整理 Panaya Pattanakarn School 五年级和六年级学生学习汉语动物分类词的书面作业，分析学生对汉语动物分类词的掌握情况。通过分析，可以发现学生在哪个分类词的学习上比较薄弱，学生在哪些分类词上容易出现错误，哪些分类词的固定搭配学生容易混淆。使得教师能更加清晰明确的了解学生学习动物分类词的情况，对分类词的教学状况进行反思总结，找出适合学生学习的教学方法。对教学结果进行分析，思考教学中的优势与不足，改进和提高教学质量，为以后的汉语教学起到帮助性的作用。

本次调查所采用的调查方法是书面作业分析法。教师收集整理学生的书面作业，分析五年级和六年级学生在学习动物分类词时，容易出现的偏误。最后总结归纳，整理出学生出现偏误的类型。对学生学习动物分类词的掌握情况做全面细致的考察。

本文通过《量词一点通》里出现的常用动物分类词，对 Panaya Pattanakarn School 五年级和六年级学生学习汉语动物分类词的书面作业进行分析，书面作业主要采取“选词填空”的方式来进行，通过分析，整理出学生在学习动物分类词时容易出现的偏误类型。分析结果如下：

1.我家养着一（　　）狗。

表 1 分类词“条”和“只”偏误分析列表

题目描述		选词填空						
选项		只	头	条	匹	对	群	窝
五年级	人数	23	22	29	7	7	4	8
（100）	百分比	23	22	29	7	7	4	8
六年级	人数	36	18	34	3	7	9	6
（113）	百分比	31.9	15.9	30.1	2.7	6.2	8	5.3
总计	人数	59	40	63	10	14	13	14
（213）	百分比	27.7	18.8	29.6	4.7	6.6	6.1	6.6

这题的正确答案有两个“条”和“只”。从表 1 得出结论，选择正确答案“条”和“只”的人数占 57.3%，选择其它答案的人数占 42.7%，由此可以看出，这题中选择正确答案的人数比选择错误答案的人数多，大部分学生掌握了名词和分类词的搭配原则。除了正确答案以外，分类词“头”的选项最多，占 18.8%。从这里可以看出，学生在使用分类词时出现错用分类词的偏误。

2.水里有很多（　　）鱼。

表 2 分类词“条”偏误分析列表

题目描述		选词填空						
选项		只	头	条	匹	对	群	窝
五年级	人数	6	9	45	7	12	13	8
（100）	百分比	6	9	45	7	12	13	8
六年级	人数	5	8	67	7	15	5	6
（113）	百分比	4.4	7.1	59.3	6.2	13.3	4.4	5.3
总计	人数	11	17	112	14	27	18	14
（213）	百分比	5.2	8	52.6	6.6	12.7	8.5	6.6

这题的正确答案是“条”。从表 2 得出结论，选择正确答案“条”的人数占 52.6%，选择其它答案的人数占 47.4%，由此可以看出，这题中大部分学生掌握了名词和分类词的搭配原则。除了正确答案以外，分类词“对”的选项是最多的，占 12.7%。出现这种情况，是由于学生不了解分类词的搭配原则，导致出现泛用分类词“对”的偏误。

3.那是一（　　）羊。

表 3 分类词“群”偏误分析列表

题目描述		选词填空						
选项		只	头	条	匹	对	群	窝
五年级	人数	4	14	12	12	15	34	8
（100）	百分比	4	14	12	12	15	34	8
六年级	人数	3	6	12	11	10	62	9
（113）	百分比	2.7	5.3	10.6	9.7	8.8	54.9	8
总计	人数	7	20	24	23	25	96	17
（213）	百分比	3.3	9.4	11.3	10.8	11.7	45.1	8

这题的正确答案是“群”。从表 3 得出结论，选择正确答案“群”的人数占 45.1%，选择其它答案的人数占 54.5%，由此可以看出，这题中大部分学生没有掌握名词和分类词的搭配原则。除了正确答案以外，分类词“对”的选项是最多的，占 11.7%。出现这种情况，是由于学生不了解分类词的搭配原则，导致出现泛用分类词“对”的偏误。

4.沙发上有一（　　）猫。

表 4 分类词“只”偏误分析列表

题目描述		选词填空						
选项		只	头	条	匹	对	群	窝
五年级	人数	73	5	9	1	6	2	4
（100）	百分比	73	5	9	1	6	2	4

六年级	人数	93	7	5	2	3	2	1
（113）	百分比	82.3	6.2	4.4	1.8	2.7	1.8	0.9
总计	人数	166	12	14	3	9	4	5
（213）	百分比	77.9	5.6	6.6	1.4	4.2	1.9	2.3

这题的正确答案是“只”。从表 4 得出结论，选择正确答案“只”的人数占 77.9%，选择其它答案的人数占 22.1%，由此可以看出，这题中大部分学生掌握了名词和分类词的搭配原则。分类词“只”是学生最先学习的分类词，由于学生之前就学过名词“猫”和分类词“只”搭配，所以在这题中，学生出现的错误率就比较低。除了正确答案以外，分类词“条”的选项是最多的，占 6.6%。出现这种情况，是由于学生不了解分类词的搭配原则，导致出现误用分类词偏误。

5.这里有一（　　）蚂蚁。

表 5 分类词“窝”偏误分析列表

题目描述		选词填空						
选项		只	头	条	匹	对	群	窝
五年级	人数	7	2	4	12	15	16	44
（100）	百分比	7	2	4	12	15	16	44
六年级	人数	6	9	3	10	11	13	61
（113）	百分比	5.3	8	2.7	8.8	9.7	11.5	54
总计	人数	13	11	7	22	26	29	105
（213）	百分比	6.1	5.2	3.3	10.3	12.2	13.6	49.3

这题的正确答案是“窝”。从表 5 得出结论，选择正确答案“窝”的人数占 49.3%，选择其它答案的人数占 50.7%，由此可以看出，这题中大部分学生没有掌握名词和分类词的搭配原则。除了正确答案以外，分类词“群”的选项是最多的，占 13.6%。出现这种情况，是由于学生不了解分类词的搭配原则，导致出现误用分类词偏误。

五、偏误类型

通过对学生书面作业的分析，可以发现学生出现“误用”、“泛用”、“错用”分类词的偏误。所谓“误用”就是本该在使用这个分类词的情况下，却错误的使用了另一个分类词。分类词的误用，在分类词教学中是出现最多的一类。例如：

①沙发有一条猫。

（改：沙发上有一只猫）

②这里有一群蚂蚁。

（改：这里有一窝蚂蚁。）

分类词出现误用的原因有很多，很多学生在学习分类词时，并不能完全理解分类词的搭配原则。在学习分类词时，会使用母语翻译来进行学习，当母语和目的语之间存在差异时，学生就会容易出现偏误。由于汉语分类词复杂多样，如果汉语教师不具备全面的分类词知识，教师在教学中讲解分类词不全面，也会导致学生出现偏误。

“泛用”是指过度的使用某些分类词，由于这些分类词可以和许多不同的名词搭配，学习者会认为这些分类词适用于所有的名词，所以在遇到自己所熟悉的名词时，则会使用这些分类词来进行搭配使用。在分类词教学中，出现泛用现象最多的分类词是“对”。例如：

①水里有很多对鱼。

（改：水里有很多条鱼。）

②那是一对羊。

（改：那是一群羊。）

学生出现泛用分类词“对”的现象，是由于在泰语中，所有成双成对的动物或昆虫都可以用分类词“对”来搭配，所以学生在学习分类词时，使用母语思维方式来学习，导致出现泛用分类词“对”的偏误。

学生在不理解分类词搭配原则时，会胡乱使用分类词，导致出现使用分类词错误。对于泰国学生来说，汉语分类词复杂多样，每一个分类词都有其对应的名词。泰语动物分类词没有汉语动物分类词复杂，一个泰语动物分类词可以对应多个汉语动物分类词，例如：泰语动物分类词“ตัว”所对应的汉语动物分类词有三个“只”、“头”、“条”。由于受母语负迁移的影响，学生在学习动物分类词时，不理解分类词的搭配原则，容易出现使用分类词错误。例如：

我家养着一头狗。

（改：我家养着一条狗。/我家养着一只狗。）

六、偏误原因

本文根据泰国 Panaya Pattanakarn School 五年级和六年级学生学习动物分类词的书面作业，整理出学生在学习动物分类词时容易出现的错误，并根据分析结果，从母语负迁移、目的语泛化、学习策略和交际策略、教学误导方面来考察泰国学生学习动物分类词的偏误原因。

（一）母语负迁移

学习者在第二语言学习时，对学习者第二语言产生影响的是母语。当母语和第二语言之间存在相似或相同的语用规则时，母语则会对学习者的第二语言产生助力，有利于提高学生的学习效率，这种现象属于母语正迁移。当学习者的母语对学习者的第二语言产生干扰时，则会降低学习者的学习效率，这种现象属于母语负迁移。母语负迁移会对学生所学习的目的语产生很大的影响。例如：一个泰语动物分类词对应多个汉语动物分类词，泰语动物分类词“ตัว”所对应的汉语动物分类词为“只”、“头”、“条”。泰国人认为大部分的动物都可以用“ตัว”来计量，而汉语中动物分类词比

较复杂，划分比较详细，每一个动物分类词都有其对应的名词。当学生在学习汉语动物分类词“只”、“头”、“条”时，学生会出现误用分类词现象。首先进入学生大脑中的语言系统是学生的母语，学生会习惯性的使用母语的思维方式来学习目的语，当母语和目的语之间存在差异时，学生就会容易出现偏误。

（二）目的语泛化

学生在第二语言学习时，会使用到已学的目的语知识。由于学生在学习目的语时，所学知识并不是很丰富，所以在学习目的语的过程中，学生遇到不懂的问题，会使用已学的目的语知识来解决问题。这会导致出现目的语泛化现象，从而产生偏误。使用频率很高的汉语动物分类词是“只”，有腿的动物会使用分类词“只”计量，例如：“一只猫”、“一只鸟”、“一只鸡”等。学生在学习动物分类词时，首先学习的动物分类词是“只”。动物分类词“只”是最先进入学生大脑中的分类词，会在学生的大脑中形成一定的语言系统。当学生在学习中遇到其它有腿的动物时，则会使用动物分类词“只”来计量。从而产生“一只马、一只牛、一只羊”的偏误。出现这种偏误的原因是由于目的语的泛化所产生的。

（三）学习策略和交际策略

学习者在学习过程中，学习策略和交际策略会对学生的学习产生一定的影响。学习策略产生的偏误有两种，一是迁移，二是过度泛化。迁移主要是指学生在学习第二语言时，第二语言即是学生所学的目的语，会运用母语的思维方式来学习目的语，由于母语和目的语之间存在差异，导致学生出现偏误。过度泛化是指学生在学习目的语时，会运用所学的目的语知识来解决未知的目的语知识，导致出现过度泛用目的语现象，从而产生偏误。交际策略产生的偏误主要有回避和语言转换。回避主要是指学生在交际过程中遇到自己不熟悉的词语时，会回避使用该词语，或者会使用另一种方式来代替该词语表达。学生在交际中，遇到自己不熟悉的分类词时，则会避免不说，或者是利用自己所学的知识来代替，由于学生所学的目的语知识有限，所以在运用目的语知识代替目的语过程中，会产生偏误。语言转换是指学生在目的语学习中，遇到自己运用所学目的语不能解决的问题时，则会使用母语知识来解决。学生在学习动物分类词时，如果教师能听懂学生的母语，学生在遇到目的语不能表达的词语时则会使用母语来表达，从而产生语言转换的偏误。

（四）教学误导

教师在对外汉语教学中充当着重要的角色。教师具备优秀的教学素质和丰富的教学知识是教学中必不可少的条件。由于学习者所学的第二语言和母语存在差异性，所以学习者在学习过程中会存在很大的困难。需要汉语教师采用正确的教学方法，同时要求汉语教师熟悉学生的母语，会使用学生的母语进行交流。如果汉语教师不能使用学生的母语进行交流，会导致学生无法完全理解教师所

教授的内容。教师在教学中讲解动物分类词的用法和搭配时，使用汉语来进行教学，会导致学生不能理解教师所要表达的意思，对学生的学习效果会产生很大的影响。从而导致学生出现偏误。出现这种情况是由于教师对学生母语知识能力的不足，没有足够的能力去进行详细深入的讲解。

不同的汉语教师所具备的知识能力不同，教学中所使用的教学方法也不同。在分类词教学中，不同的汉语教师采用不同的教学方法。有的汉语教师着重于讲解分类词的固定搭配，要求学生记住每一个分类词的固定搭配，从而学会使用分类词。有的汉语教师由于自身知识储备能力不足，在分类词教学中，不会深入的去讲解分类词的搭配和用法，教师着重于教授书本里的知识，过于依赖课本教材，分类词的教学过于系统化。由于时间因素，有的汉语教师，会加快教学进度，忽视学生的接受能力，对分类词的训练程度不够，从而导致学生在学习中出现使用偏误。

七、动物分类词教学策略

在对外汉语教学中，分类词的使用比较广泛。分类词教学是一个重点和难点。在中泰文化差异的背景下，需要汉语教师具备充足的语言能力和知识水平，帮助学生更好的学习分类词。

在对外汉语教学中，需要汉语教师具备一定的语言知识能力。教师在教学中可以利用翻译法来进行教学。所谓“翻译法”就是在教学中，使用本国学生的母语来进行解释，以便学生能直接理解句子的意思。通过对词语和句子的翻译，学生能快速的理解课文内容。翻译法在对外汉语教学中是非常重要的一个教学方法，利用翻译法可以准确清晰的表达所要教授的内容，并能让学生快速的掌握词语和句子的意思。在学习汉语分类词时，在学生理解泰语意思的基础上，教师应深入的解释分类词的用法和搭配，让学生理解每个分类词的固定搭配，并让学生进行分类词造句练习，巩固所学知识。教师在教学中可以利用对比的方式，分析汉语和泰语动物分类词本身的意义，汉语和泰语动物分类词的搭配结构。根据分析结果，得出汉语和泰语动物分类词的相同性和差异性，从而确定分类词教学的难易程度。教师利用对比法，能更好的让学生理解汉语和泰语动物分类词之间的差异性，掌握汉语和泰语动物分类词的学习方法，避免在学习动物分类词时出现偏误。利用对比法，有利于让教师发现教学中的优势与不足，从而改进教学方法，提高教师的教学水平，增强学生的学习效果。教师还必须具备中泰的文化知识，教师只有深入的去了解一个国家的文化，才能深入的了解学生，对学生的学习起到帮助性的作用。教师在教学中要考虑文化差异的因素，不能采用中国教学的思维方式，来教授泰国的学生，要在充分了解泰国文化的基础上，去了解学生，制定适合泰国学生的教学方法。教师在教授分类词时，要让学生在生活中多使用分类词，学生出现错误时，要帮助纠正，并讲解。让学生对分类词的使用不产生畏惧心理。才能更好的学习分类词。

结语

汉语和泰语同属于汉藏语系。本文通过分析泰国 Panaya Pattanakarn School 五年级和六年级学生学习动物分类词的书面作业，考察学生在使用动物分类词时出现的偏误，通过偏误分析，了解泰国学生在不同语言背景下动物分类词的掌握情况。分析出现偏误的原因，了解泰国学生在学习动

物分类词时出现的偏误，是由哪些因素引起的。并对泰国对外汉语教师教授动物分类词提出有效的教学建议。针对分类词偏误的研究到目前为止已经有了丰富的研究成果，分类词也逐渐成为教学中不可欠缺的一类词汇。使得人们对分类词的了解更加深入。也让更多的学者针对分类词出现的偏误进行深入的研究，使得分类词偏误研究成为研究学者的热点。

参考文献

王小潞.对外汉语量词教学的偏误分析[硕士学位论文].[D].苏州：苏州大学，2016.

丘永春.泰国学生学习汉语量词偏误分析[硕士学位论文].[D].北京：中央民族大学，2011.

刘珣.对外汉语教育学引论[M].北京：北京语言大学出版社，2000.

李媛.泰国高中生习得汉语量词偏误分析----以彭世洛府 Rojanawit Malabiang 学校为例[硕士学位论文].[D].广西：广西师范大学,2019.

杨宗雄.泰国学生汉语常用名量词习得偏误分析[硕士学位论文].[D].云南：云南师范大学，2006.

何杰.量词一点通[M].北京：北京语言大学出版社，2005.

赵颖.汉泰量词对比下泰国中学生汉语量词偏误分析及教学建议[硕士学位论文].[D].西安外国语大学，2016.

唐淑宏.对外汉语量词教学的偏误分析[J].沈阳师范大学学报，2008（02），105-108.

注释：本篇论文内容来源于汉泰语动物分类词对比分析研究—— 以《量词一点通》一书为例中的一部分。作者：李玲玉（LI LINGYU）泰国华侨崇圣大学

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）：
LI LINGYU

Highest Education（最高学历）：
Master of Arts

University or Agency（任职院校或单位）：
Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）：
Teaching Chinese

Address（地址）：
Huachiew Chalermprakiet University
18/18 Bangna-Trad,Bangchalong,Bangpee, SamutPrakan 10540

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）：
Tanes Imsamran

Highest Education（最高学历）：
Ph.D.

University or Agency（任职院校或单位）：
Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）：
- Teaching Chinese For Foreigners
- Linguistics and Applied Linguisties
- Chinese studies

Address（地址）：
Huachiew Chalermprakiet University
18/18 Bangna-Trad,Bangchalong,Bangpee, SamutPrakan 10540

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

泰国中文专业大学生汉语学习态度调查
——以乐德纳可信皇家理工大学为例

A SURVEY ON THE CHINESE LEARNING ATTITUDES OF CHINESE MAJORS IN THAILAND -- A CASE STUDY OF RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY RATTANAKOSIN

罗秋明 [1]
LUO QIUMING
泰国乐德纳可信皇家理工大学、文学院
暨南大学、华文学院
Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Rattanakosin
College of Chinese Language and Culture, Jinan University, China
E-mail：qiuming.luo@rmutr.ac.th

林文贤 [2]
PIMPORN WATTANAKAMOLKUL
泰国乐德纳可信皇家理工大学、文学院
Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Rattanakosin
E-mail：pimporn.wat@rmutr.ac.th
Received: 22 April 2021 / Revised: 10 May 2021 / Accepted: 16 June 2021

摘要

本文采用问卷调查法，以泰国中文专业 118 名大学生为被试，从汉语学习态度相关的五个要素进行调查，使用 SPSS26.0 对获得的一手资料进行数据统计。研究结果表明，泰国中文专业大学生对汉语的学习情景态度最积极，其次是目标语群体态度、学习态度和主观及功能态度，而对文化态度表现较弱。采用单因素方差分析学生背景因素对汉语学习态度的影响，结果显示，无论华裔或非华裔身份、不同年级或学习汉语时间长短都没有在汉语学习态度上产生显著性差异。基于调查结果和影响汉语态度各因素中反映的学习态度方面存在的问题，提出优化建议：从学习者个体因素出发，建立个人语言的习得系统；从社会及课堂环境因素考虑，创设适合语言学习的外部条件；从教师教学方法与技巧入手，营造“密而不紧，乐而不嬉”的学习情景。

关键词：泰国大学生　中文专业　学习态度　汉语学习

ABSTRACT

In this paper, 118 college students majoring in Chinese in Thailand were selected as subjects by questionnaire survey, and the five factors related to Chinese learning attitude were investigated by SPSS26.0 was used to conduct data statistics on the primary data obtained. The results show that Thai students in Chinese major have the most positive attitude towards Chinese learning situation, followed by target language group attitude, learning attitude, subjective and functional attitude, and weak attitude towards cultural attitude. One-way ANOVA was used to analyze the influence of students' background factors on Chinese learning attitude, and the results showed that there was no significant difference in Chinese learning attitude regardless of the status of Chinese or non-Chinese, different grades or length of learning Chinese. Based on the results of the survey and the problems in learning attitudes reflected in various factors affecting Chinese attitude, some suggestions for optimization are put forward. Firstly, a personal language acquisition system is established based on learners' personal factors. From the perspective of social and classroom environment factors, the external conditions suitable for language learning are created. From the teacher's teaching methods and skills, to create a "close but not tight, joy but not play" learning scene.

Keywords: Thai university student, Chinese major, learning attitude, Chinese learning

绪论

关于语言态度，郭熙（2004）认为“语言态度是社会态度的一种体现，文化背景、社会发展、性别、年龄、社会群体的紧密程度等等都跟语言态度关系紧密”。连榕（2010）在《华文教育心理学》中提到“语言态度，也称语言观念或语言观，是指个人或群体（包括方言区、民族等）对某种语言的认知和感受，以及在此基础上产生的行为反应”。语言态度参照不同标准可有不同分类，根据已有研究成果来看，大多数专家学者都比较认同由罗森伯格（MJ Rosenberg）和霍夫兰德（CT Hoveland）（1960）提出的态度是由“认知、情感和行为意向”三部分组成的观点。陶德清（2001）在专著《学习态度的理论与研究》中也认为学习态度包括“认知水平、情感体验和行为倾向”三种成分。在二语教学领域，Gardner（1985）则把语言态度分为“学习目标语言的态度”和“对目标语言群体的态度”两种。刘询（2000）在《对外汉语教育学引论》中提到，影响学习态度的三个方面包括对目的语社团和文化的态度、对目的语的态度和对课程和教师、教材的态度。

国内外对二语教学汉语语言态度的研究取得了一定成绩，较早地以在华留学生为研究角度的如倪传斌等（2004）、原一川等（2008）、刘明男（2009）、刘聪聪（2011）、林绿萍（2016）等。从国别汉语学习者角度入手的有柳千训（2012）、郑军（2013）、于佳微（2014）、顾珺（2015）、李冰玲等（2015）、闫倩楠（2017）等，分别对韩国、印尼、缅甸、马来西亚、尼泊尔等所在国的汉语学习态度进行考察。针对泰国境内汉语学习者学习态度进行国别化的专门研究，通过对中国知网论文数据库的检索与排查，目前共搜集到相关文献 13 篇，其中硕士学位论文 9 篇，期刊论文 4 篇，研究成果数量不多。按照不同的学习者类型，其考察对象有以下几种：一是泰国中学生，主要以华裔、华校、公立中学或私立中小学等为调查对象，如聂志（2012）、翟丽（2012）、杨可桢（2013）、张悦（2016）、李建涛（2016）、陈丽颖（2016）、龙昱廷（2018）、蔡慧萍（2018）、张念等（2018）。二是泰国大学生，以泰国某皇家大学为考察目标的有吴珂（2018）。三是泰国职校学生，以泰国某技术学院为调查对象的孙婧（2020）。此外，从对比分析角度的郑丹丹（2013）、余政科（2016）等。李建涛（2016）则采用情感过滤假说的视角做调查。

以上泰国境内汉语语言学习态度的文章主要考察对象比较集中在泰国中学生，是关于汉语语言态度、中华文化认同及与学习动机、学习成绩之间影响关系的研究。涉及研究对象领域不够广泛，对泰国中文专业大学生的相关研究偏少。出于提高泰国中文专业大学生对汉语语言文化学习的目的需要，找出语言态度对学习汉语的影响因素，有针对性地改良中文专业人才培养。因此，本文试图在非目的语学习环境下，围绕语言态度的五个要素展开调查，利用 Excel 和 SPSS 软件对问卷数据进行统计，分析不同的中文专业学习者在汉语语言态度上存在的差别。借助于研究结果，尝试对泰国中文专业汉语的教与学等方面提出一些优化建议。

一、研究目的和意义

随着泰国“汉语热”的持续升温，加之泰国皇室尤其是诗琳通公主的大力推动，泰国中文教育得到了前所未有的极速发展，越来越多的泰国人开始关注和学习汉语，而学习语言的态度是影响语言学习的重要因素之一。目前泰国高等教育科研创新部高等教育委员会下辖 156 所高校，根据最新的统计数据，截至 2020 年 10 月，泰国开设中文专业的大学有 73 所。（罗秋明，待发表）本论文通过对泰国中文专业大学生汉语学习态度进行调查与分析研究，目的是为了考察泰国中文专业大学生对汉语的学习态度类型，探索在中文专业汉语学习过程中遇到的一些语言学习态度方面的问题，并尝试找出影响中文专业大学生学习汉语的一些原因。另外，泰国境内汉语学习态度的已有研究对中文专业大学生关注偏少。选取泰国皇家理工大学类型的中文专业大学生进行研究，其意义还在于：一是加深对泰国皇家理工大学类中文专业大学生汉语学习的认知，为泰国其他性质和类型高校中文专业大学生的汉语学习和研究提供依据。二是基于泰国中文专业大学生汉语学习态度的调查分析结果，为泰国高校中文专业汉语的教与学提供一些参考价值。

二、研究范围和对象

本论文研究的范围和对象是泰国乐德纳可信皇家理工大学中文专业四个不同年级和班级的 118 名大学生。汉语作为中文专业的专业必修和选修课，在不同的华裔身份、性别、汉语水平、汉语学习年限等因素影响下，泰国中文专业大学生表现在汉语语言学习态度诸方面的问题，通过问卷设计及调查结果的统计，得以分析和综合归纳。

三、研究方法

本研究主要采用访谈法、问卷调查法和文献综合法。问卷在参考已有研究成果问卷题目的基础上，结合部分泰国中文专业大学生的访谈内容，附上具有泰国国别化特征的一些题型，以中、泰两种文字自行设计而成。问卷包括两部分内容，第一部分是对被测试者的背景信息做资料收集，包括华裔身份、性别、年龄、年级、汉语水平、学习汉语的时间等 10 项内容。第二部分共设置了 5 个汉语学习态度因子，内含 36 个问题选项。具体为因子 1 学习态度，包含 8 个因素，例题有：我认为学习汉语很重要、学习汉语很简单、学习汉语很有趣、只要努力我认为我能学好汉语等；因子 2 学习情景态度，包含 6 个因素，例题有：喜欢中文老师、喜欢中文课本、喜欢上中文课、上中文课很轻松等；因子 3 文化态度，包含 6 个因素，例题有：我认为汉语很好听，语言优美、喜欢看中国电影和电视、喜欢阅读汉语读物、喜欢中国的历史文化等；因子 4 目标语群体态度，包含 6 个因素，例题有：中国人很热情亲切、中国人很文明有礼貌、我愿意和中国人做朋友、我越了解中国人就越喜欢他们等；因子 5 主观及功能态度，包含 10 个因素，例题有：汉语是有用的交流工具、汉语有助于找工作、学汉语是为了毕业获取文凭、生活在我的国家，汉语很有用等。每个具体选项得分从“非常不符合”“比较不符合”“不能确定”“比较符合”到“非常符合”，按 1 分到 5 分的五级量表计算。

问卷使用无记名方式作答。采用 Excel 表格对问卷的各项原始数据进行录入，使用 SPSS26.0 进行统计与分析。为检验描述问卷调查是否合格，对前期试用调查问卷(30 份)做了信度（可靠性）测试。结果见表 1-1，信度值为 0.855，表明问卷调查设计合格。

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.855	36

表 1-1 问卷调查信度分析

四、研究结果

（一）调查对象的背景因素

2020 年 3 月 2 日至 6 日，利用学期末最后一周授课时间，向乐德纳可信皇家理工大学中文专业大一至大四学生分 4 次共发放 124 份调查问卷，回收 120 份，回收率 96.77%。经过认真筛选辨认，有效问卷 118 份，有效率 95.16%，两份无效问卷的原因是漏答。具体信息见表 1-2。

类型	华裔		性别		年龄				年级				专业	汉语水平（级）					学习汉语时间（年）				教师国籍		课外辅导	
	是	否	男	女	17-18	19-20	21-22	23 上	大一	大二	大三	大四	汉	1	2	3	4	5	1	2-3	4-5	5 上	泰	中	是	否
人数	57	61	13	105	4	49	60	5	29	24	24	41	118	4	14	30	64	6	1	20	40	57	118	118	44	74
占比%	48.3	51.7	11	89.0	3.4	41.5	50.8	4.2	24.6	20.3	20.3	34.7	100	3.4	11.9	25.4	54.2	5.1	0.8	16.9	33.9	48.3	100	100	37.3	62.7

表 1-2 调查对象的背景因素

（二）学习态度类型的描述统计

对调查问卷第二部分的 36 个问题项进行 5 个态度因子划分，即第 1-8 项是从学习态度的角度考察泰国中文专业大学生对汉语语言的具体态度。9-14，15-20，21-26，27-36 项分别从学习情景态度、文化态度、目标语群体态度、主观及功能态度进行测试。对这 5 个态度因子进行描述统计（Descriptive Statistics）分析，均值得分从高到低依次是学习情景态度（4.18）、目标语群体态度（4.12）、学习态度（4.08）、主观及功能态度（4.05）、文化态度（3.94），总均值是 4.07，详见表 1-3。

	内容	N	最小值	最大值	均值 (mean)	标准偏差 (S.D.)
1	学习态度	118	2.63	5.00	4.08	.472
2	学习情景态度	118	3.00	5.00	4.18	.422
3	文化态度	118	2.67	5.00	3.94	.526
4	目标语群体态度	118	2.50	5.00	4.12	.517
5	主观及功能态度	118	3.00	5.00	4.05	.437
Total		**118**	**3.31**	**5.00**	**4.07**	**.338**

表 1-3 学习态度类型的描述统计

观察以上五种态度因子类型的分析结果，可以看出：

1. 被试者学习态度的五个因子中有 4 个大于 4，一个接近 4，即学习者的学习态度总体处于中高等水平。从最高得分因子 2 学习情景态度来看，该因子包含 6 个题项，重点是考察学习者对中文教师、汉语教材和汉语课堂三方面的态度。因主题围绕的是“三教”问题在汉语课堂的具体体现，是为学习情景态度。此因子得分较高，均值为 4.18，说明受试者对汉语教师、教材、教学内容、教学环境等方面的评价高，表现为教师聪明、亲切有吸引力，教材可喜，中文课堂相对轻松愉悦。得分排名第二的因子 4 目标语群体态度，均值为 4.12，包含 6 个题项，旨在检测学习者对

中国人的固有印象与结识中国人的意愿。具体包括对中国人文明、友好程度的认识，是否愿意了解中国人和与中国人做朋友的意愿。此因子得分较高，体现了受试者对中国人的印象较好，也愿意了解目标语言群体。

2.被试者对汉语的学习态度和主观及功能态度较为积极。学习者在因子 1 学习态度上均值是4.08，排第三，学习态度的 8 个题项，内容主要涉及学习者对学习汉语和学好汉语的愿望这两件事的态度，如喜欢学习汉语、希望能讲一口流利的汉语、希望能看懂外文报纸或杂志等。此因子得分较高，则说明受试者对学习汉语的态度非常积极，并认为学习汉语很重要，且相信只要努力自己就能学好汉语。因子 5 主观及功能态度，均值为 4.05，排第四，包含 10 个题项，重在考察学习者对汉语难易的判断、学习与使用汉语的目的、汉语与考试、毕业及工作的关系等方面的主观态度。此因子得分高，说明受试者认为汉语的学习和使用都不难，而且汉语对毕业、找工作甚至申请到中国读研究生都十分有利。

3.被试者对文化态度主动性不足。因子 3 文化态度是调查结果中均值最低的因子，均值不足4，为 3.94，但与其他四个因子得分相差不远。文化态度的 6 个题项，主要测试学习者对汉语语言、中国影视民乐、中国文史艺术等方面的认知态度。此因子得分高低，说明受试者对中国诸文化喜爱程度的多少，表现为是否喜欢视听中文歌曲和影视，是否爱好阅读汉语读物及文史内容等。得分结果说明，学习者对涉及中高水平的汉语知识及文化内容学习主动性不足，有畏难和回避情绪。

4.从五个因子和总态度标准差来看，离散性最大的是文化态度（S.D.=0.526），因文化态度又是被试者学习态度表现最低的一项，这说明不同的学习者对汉语文化态度的认识有偏差，且有一定差距。其次是目标语群体态度（S.D.=0.517）和学习态度（S.D.=0.472），这两个在均值排名第一、第二的因子，其离散性也表现较强，这体现了不同的学习者对学习和目标语群体的态度认识有较大差距。离散性最弱的是学习情景态度（S.D.=0.422），因其均值总体排第一，这足以证明不同的学习者在学习情景的态度上表现较为稳定，受试者对授课的教师、使用的教材及教学环境等方面较为认可。

5.五个因子态度表现与内含的具体态度内容存在不一致性。基于五个因子得分，结合 36 个具体问题项的平均值和标准差，二者的不一致性表现为：如最高得分项因子 2 学习情景态度，被试学生不认为上中文课很轻松（M=3.46±S.D.=0.813），对中文课本的喜欢度也不算很高（M=3.92±S.D.=0.718）。因子得分排名第二的目标语群体态度，其中中国人很文明、有礼貌一项就得不到被试者认可（M=3.67±S.D.=0.827）。因子 1 学习态度中，学生普遍认为学习汉语不简单（M=3.06±S.D.=0.820），该分值最低，侧面印证了学生认为汉语是较为难学的一门语言，学习汉语也不算有趣（M=3.77±S.D.=0.721）。因子 5 主观及功能态度差异也很明显，其中汉语考试很轻松（M=3.19±S.D.=0.870），学习和使用汉语不难（M=3.27±S.D.=0.770）两项的分值很低，表明学生对学习、使用汉语和汉语考试存在畏难心理。且随着泰国“汉语热”的持续升温，学汉语是完成父母的愿望（M=3.65±S.D.=1.194）这一观念已显得过时，毕业后想申请到中国继续深造读研究生

（M=3.92±S.D.=1.018）的被试也不算多。态度表现最弱的因子 3 文化态度中，喜欢阅读汉语读物（M=3.46±S.D.=0.893）、听中国歌曲与民乐（M=3.64±S.D.=1.001）、喜欢中国历史文化（M=3.99±S.D.=0.910）的分值相对较低，这类都是比较突出的汉语学习态度问题。

（三）不同背景因素对汉语学习态度的影响

1. 不同身份对汉语学习态度的影响

本研究中，身份分为华裔和非华裔，华裔人数 57 人，所占比例为 48.3%。非华裔人数 61 人，所占比例为 51.7%。采用单因素方差分析（ANOVA），结果见表 4。

身份

	平方和	自由度	均方	F	显著性
组间	12.918	43	.300	1.344	.131
组内	16.548	74	.224		
总计	29.466	117			

表 1-4 身份对汉语学习态度方差分析（ANOVA）

从表 1-4 数据上看，身份对总的五个因子学习态度表现为：F=1.344，p=0.131。结果表明中文专业被试者华裔与非华裔身份的总态度得分不存在显著差异。

2. 不同年级对汉语学习态度的影响

在被试者中，有大一至大四 4 个年级的学生。其中大一 29 人，占 24.6%；大二和大三各 24 人，分别占 20.3%；大四 41 人，占 34.7%。采用单因素方差分析（ANOVA），结果见表 1-5。

年级

	平方和	自由度	均方	F	显著性
组间	56.026	43	1.303	.871	.685
组内	110.729	74	1.496		
总计	166.754	117			

表 1-5 年级对汉语学习态度方差分析（ANOVA）

表 1-5 数据显示，年级对五个因子学习态度总体表现为：F=0.871，p=0.685。结果表明中文专业大一至大四四个不同年级的学生，其在总态度上得分无显著差异。

3. 不同学习汉语时间对汉语学习态度的影响

从被试者学习年限上看，中文专业学生中，学习汉语时间在 4-5 年及 5 年以上的人数是 97 人，占 82.2%。1 年及 2-3 年的学习者 21 人，仅占 17.8%。采用单因素方差分析，结果见表 1-6。

学习汉语时间

	平方和	自由度	均方	F	显著性
组间	23.457	43	.546	.856	.706
组内	47.162	74	.637		
总计	70.619	117			

表 1-6 学习汉语时间对汉语学习态度方差分析（ANOVA）

表 1-6 数据得知，学习汉语时间对五个因子学习态度总体表现为：F=0.856，p=0.706。结果表明无论中文专业被试者学习汉语时间的长短，其在总态度上的得分差异不显著。学习态度的积极性并没有伴随着学习年限的增长呈现逐渐上升的趋势。

五、存在的问题及优化建议

（一）存在问题

根据表 1-3 中 5 个态度因子呈现的分值高低排名，结合 36 个具体问题项的均值得分差异，参考部分学生的访谈材料，泰国中文专业大学生汉语学习态度方面还存在一些问题，这些问题集中体现在以下几个方面：

1.受非目的语环境所限，学生汉语学习态度不够理想

泰国中文专业大学生是在非目的语环境下进行专业汉语学习，在泰国社会的大环境里，眼里所看、耳里所听的都是泰语。学校里，除了中文专业增加几名中国籍外教外，其他授课教师均为泰国本土老师，在学校课堂里，泰国籍教师和班级同学其课堂语言使用的多是泰语。这样的生活大环境和学习小环境本身，就对汉语学习非常不利。调查结果虽然显示学习者认可汉语和学习汉语的重要性，也非常渴望能讲一口标准而流利的汉语。但在非目的语学习环境下，中文专业大学生的汉语学习缺少接触语言学习所需的语言环境和人文环境，也缺乏汉语使用与交际的场所，加上在熟悉的社会环境里学习一种陌生的语言，没有对语言产生迫切的需要，学生的交际压力小。受环境所限，无形中学生的学习兴趣和学习效率会降低，学习态度亦不够理想。

2.汉语课堂氛围和教材乐趣不足，学习情景态度亦带消极

课堂教学是汉语教学的中心环节，因为“课堂是学生学习语言的主要场所，课堂教学是学生掌握语言知识、提高语言能力的重要途径。”（杨惠元,2007）在本次调查中，中文专业大学生的学习情景态度是所有因子中满意度最高的，这说明中文老师的授课风格获得学生认可，教师的学识、背景和授课经验较丰富。但根据访谈资料，不少中文专业学习者认为汉语课堂的学习氛围和教材的教学内容乐趣不足，中文课堂相对不轻松，使用的汉语教材版式单调，内容老旧，且课后

作业、汉字书写和语言测试难度大，尤其是汉语考核的背诵与记忆成分过多，容易使他们产生畏难情绪和枯燥感。这些因素使得学习者的学习情景态度带有一些消极。

3. 汉语相关课外读物少有接触，文化态度缺乏主动性

谈及文化态度的作用，大多数中文专业学习者认为中文课堂确实能学到很多东西，增长了很多汉语语言和文化知识。但对汉语相关的纸质、网媒等课外读物，学习者表示除必要搜索与课业有关的汉语材料，他们较少通过阅读、影视、传媒或广告等接触汉语。还有不少学生坦诚他们学习汉语是为了考试，为了获取文凭。因而对于应付学习任务之外的汉语阅读，均采取回避策略，较少接触。另外，虽然来泰中国游客早已突破年 1000 万人次，在泰旅居的中国人也日渐增多，但学习者对与中国人的人际交往、对中国的风俗习惯和文化历史传统等人文精神，也不愿近距离了解。中文专业学习者的这类回避和消极应对态度，是文化态度主动性不足的表现。

4. 学生认知水平较高，但汉语学习的动机和目的性不强

中文专业学子强烈意识到汉语是有用的交流工具，在泰国学习和使用汉语对自身职业发展也非常有利。很多华裔和非华裔学生不再认为学习汉语是为了完成父母的愿望，他们都希望能通过努力学好汉语，为自己的职业生涯添砖加瓦。但据部分访谈资料显示，不少在读学生对中文专业学习本身及后续与汉语相关的工作并无长远规划。加上泰国中文专业办学历史不长，每年中文专业毕业生的就业对口率都很低，成功申请赴中国攻读硕士的学生也不多。因此，即使中文专业学习者在主观认知上意识到汉语的重要性，但除了重视成绩和完成学业，学习者在学习途中的学习动机则表现较弱，缺乏强烈的学习动机，未来就业的目的性不明，难以实现较好的学习效果。

（二）优化建议

针对泰国中文专业大学生汉语学习态度在学习态度、学习情景态度、文化态度和主观及功能态度等方面存在的问题，从影响语言学习态度的学习者个人因素、社会及课堂环境因素、教师教学方法与技巧因素三个方面，提出以下优化建议：

1. 从学习者个体因素出发，建立个人语言的习得系统

中文专业大学生是成年人，其个人智力、语言学能、学习策略、交际能力及认知方式都优于低龄者。作为学习者个体因素中的情感因素，其动机和态度如果处理得当，则能成为激励个人学习的内在动力。因此，要想把目的语汉语学好，中文专业大学生首先“必须有学好目的语的要求和愿望。只有具有强烈的学习愿望，才能有持久的学习动力，才能有不怕困难的学习态度。”（杨惠元，2007）其次，必须明确，在非目的语环境下，课堂教学是获得汉语学习的主要途径，但“语言课堂最根本的缺陷在于难以提供真实的交际情境，也难以进行真正的交际活动。”（刘

珣，2000）因此，学习者个体必须克服课堂教学难以培养语言交际能力的问题，转变学习者个体的学习策略和学习方法。再者，必须意识到建构个人语言习得系统的重要性。除了课堂学习，在个人语言习得的其他渠道上“能充分利用书报杂志、电脑网络、广告新闻、广播影视及文学戏剧等各种输入渠道。”（刘珣，2000）不断扩大个人的汉语语言习得系统。

2.从社会及课堂环境因素考虑，创设适合语言学习的外部条件

刘珣教授特别关注语言学习环境因素中的社会环境和课堂语言环境，尤其是二语学习须“充分利用社会语言大环境和改善课堂语言小环境，把两者结合起来，建立既有利于语言学习又有利于语言习得的新的教学体系。”在泰国，中文专业本科人才培养基本是在本国、本土高校完成，仅少数高校采用“3+1”或“2+2”中泰联合办学模式，已有的合作项目也多为短期的冬、夏令营或一至两个月的校际交流。考虑到环境是影响语言学习的外部条件，也是语言技能转化为语言交际技能必须的场所。提出尝试创设语言学习的外部条件，如在改善语言学习的社会环境方面，采用中泰高校联合办学的国际交流与合作方式，升级中文专业大学生的培养模式，尤其是在师生互换、教育资源合作等方面，为学生提供更广阔的汉语学习和交流环境，扩大学生的国际化视野。另外，拓宽除课堂以外的语言环境和教学体系。“新的教学体系有课堂教学、课外活动和社会语言环境里的交际活动组成。”在课上，加强交际性的教学活动；课外活动如游戏表演、参观游览或座谈访问，都要给学生提供真实的语言交际情境，提供语言习得的机会。引导学生学会利用社会语言环境里的交际活动，如利用中国游客群体，利用 App 等社交软件，创造与中国人的日常交际活动。

3.从教师教学方法与技巧入手，营造“密而不紧，乐而不嬉”的学习情景

在二语教学，教师的作用尤为重要，因为教师的教学活动能直接影响学习者的学习态度。“课程是否有意义，教材是否有趣，教学方法是否生动活泼，特别是老师的知识、经验和个人的魅力，会在很大程度上影响到学习者对第二语言学习的态度”（刘珣，2000）。杨惠元（2007）在《课堂教学理论与实践》中指出“在教学中，教师一定要认真备课，讲究教学方法，以生动活泼、灵活有趣的教学方法吸引学生，强化他们的学习动力和积极性。”因此，教师要不断改进教学，合理把控课程节奏，选择适合学生的教学内容，丰富课堂的知识性。在教学模式上，除了传统讲授式教学，教师应多开发注重交互的教学模式。在教学技巧上，教师要利用图片、音乐、影视等多媒体的现代化技术教育手段，尝试丰富教学课件，尤其是学习增设各种课堂小游戏，调动学生课堂主动性，引起学生的学习兴趣。同时，“教师要营造一种宽松、民主的学习环境，尽量减少他们的心理压力，减少他们的焦虑感”（杨惠元，2007），营造“密而不紧，乐而不嬉”的学习情景，使课堂的专业性与趣味性兼备。

结论

通过对影响泰国中文专业大学生汉语学习态度的因子类型进行调查，就影响中文专业大学生学习态度的背景因素进行统计分析。相关结果表明，华裔身份、年级和汉语学习年限与学习态度各因子的相关系数不高，均呈显著性较弱。基于本研究结果，中文专业教师可以在今后的汉语教学中有针对性的加以改进或避免误区，除了从社会及课堂环境和教师因素思考，最重要的还是从学习者个体因素出发，增加学习者个人对语言及学习本身的兴趣，增加对语言课堂的学习乐趣，增加对语言背后人文精神的吸引力。对泰国皇家理工大学中文专业进行学习态度调查，不但丰富了泰国学习者学习态度的考察对象，对泰国其他类型院校如皇家师范大学、自治大学、政府大学、私立大学等中文专业的汉语学习者学习态度认知也有一定的参考和借鉴意义。

参考文献

陈丽颖.泰国勿洞市汉语学习者学习态度研究：[硕士学位论文].[D].重庆：重庆大学,2016

郭熙.中国社会语言学(增订本).[M].杭州：浙江大学出版社,2004

连榕.华文教育心理学.[M].北京：教育科学出版社，2010

刘明男.外国留学生汉语学习态度调查.[J].云南师范大学学报（对外汉语教学与研究版），2009(5)

刘询.对外汉语教育学引论.[M].北京：北京语言文化大学出版社,2000

柳千训，郭明军,林润宣.韩国非中文专业大学生汉语学习态度调查研究——基于 Q 方法.[J].沈阳师范大学学报（社会科学版）,2012(2)

罗秋明.（待发表）泰国高校中文专业设置的历史、现状及优化建议.[J].世界华文教学.

倪传斌,王志刚,王际平,姜孟.外国留学生的汉语语言态度调查.[J].语言教学与研究,2004(4)

聂志.泰国北部华裔学生汉语学习态度调查研究.[J].临沧师范高等专科学校学报,2012(1)

孙婧.泰国职校学生汉语态度调查研究：[硕士学位论文].[D].沈阳：沈阳师范大学,2020

泰国教育部教育委员会秘书处办公室.泰国高等教育汉语教学发展研究报告.[R].曼谷：普里旺图形有限公司,2016

陶德清.学习态度的理论与研究.[M].广州：广东人民出版社,2001

吴珂.泰国萱素南他皇家大学汉语学习者学习态度调查研究：[硕士学位论文].[D].云南：云南师范大学,2018

杨惠元.课堂教学理论与实践.[M].北京：北京语言大学出版社,2007

原一川,尚云,袁焱,袁开春.东南亚留学生汉语学习态度和动机实证研究.[J].云南师范大学学报（对外汉语教学与研究版）,2008(3)

郑军.印尼棉兰华裔学生汉语语言态度调查分析.[J].云南师范大学学报（对外汉语教学与研究版）,2013(5)

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）：
LUO QIUMING

Highest Education（最高学历）：
Doctoral Candidate

University or Agency（任职院校或单位）：
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Field of Expertise（专业领域）：
Overseas Chinese Language and Chinese Language Teaching

Address（地址）：
Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Bophit Phimuk Chakkrawat Campus, 264 Chakkrawat Road Chakkrawat, Samphanthawong Bangkok 10100, THAILAND

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）：
PIMPORN WATTANAKAMOLKUL

Highest Education（最高学历）：
Doctor of Arts in International Chinese Language Education

University or Agency（任职院校或单位）：
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Field of Expertise（专业领域）：
- Chinese Language
- Chinese Teaching
- Chinese Vocabulary Teaching in Thailand

Address（地址）：
Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Bophit Phimuk Chakkrawat Campus, 264 Chakkrawat Road, Chakkrawat, Samphanthawong Bangkok 10100, THAILAND

汉泰多音节并列式词语的结构形式对比研究

A CONTRASTIVE STUDY OF THE FORM AND STRUCTURE OF CHINESE AND THAI MULTI – SYLLABLE COORDINATE COMPOUNDS

陈卿卿
MARISA SACHENG
清迈大学、人文学院
Faculty of Humanities, Chiangmai University, 50200, Thailand
E-mail: marisa.sa@cmu.ac.th
Received: 22 April 2021 / Revised: 7 June 2021 / Accepted: 13 June 2021

摘要

并列式构词法在汉语和泰语中都是重要的构词手段。而汉语和泰语并列式词语的概念范畴却有所不同。从构成成分之间的关联类型来看，汉语和泰语并列式词语均是由两个或两个以上意义相同、相近、相关或相反的语素并列组合成词，都有同义并列、类义并列和反义并列三种关系类型。除此之外，泰语并列式词语的概念范畴中还包括“语音关联并列式词语”，即由两个或两个以上在语音上具有声韵和谐关系的音节并列组合成词。其并列式词语的两个成分在语义上没有关联，而主要在语音上具有声韵和谐的关系。

本文对《汉语考试词典》和《泰语国家语料库词频表》中多音节并列式词语进行统计并考察发现，汉语和泰语均是四音节为主，而泰语中还发现了三音节和五音节（单数音节）的并列式词语。汉语四音节并列式词语主要包括“复叠并列型（CACB/ACBC）”“交叉并列型（$A_1A_2B_1B_2$）”和“双词并列型（$[A_1B_1][A_2B_2]$）”三种结构类型，其中“交叉并列式”比重最高；泰语四音节并列式词语主要包括“复叠并列型（CACB）”“语音关联复叠并列型（*CACB*）”“双词并列型（[A][B]）”“语音语义关联双词并列型（$[A_1\underline{B_1}][\underline{A_2}B_2]$）”“双词复叠并列型（[CA][CB]）”和“纯语音关联并列型（*A<u>BC</u>D*）”共六种结构类型，其中“语音关联复叠并列型”比重最高。由此可见，泰语并列式词语较侧重声韵和谐，而汉民族“均衡对称”的审美意趣在构造四音节并列式词语时起到一定的作用。

关键词：汉语和泰语　并列式词语　结构类型　对比分析

ABSTRACT

Coordinate word formation is an important word formation method in both Chinese and Thai. However, the conceptual categories of coordinate compounds in Chinese and Thai are different. From the perspective of the types of associations between the constituent components, Chinese and Thai coordinate words are composed of two or more morphemes with the same, similar, related or opposite meanings. And there are three types of coordinate compounds, including consonance, divergence and classification. In addition, the conceptual category of Thai coordinated words also includes "phonetic related coordinated compounds", that is, a word composed of two or more syllables that have a harmonious relationship between phonetics and rhyme. The two components of the coordinate words are not semantically related, and the two components mainly have a harmonious relationship in phonetics.

In this paper, we count and investigate the multi-syllable coordinate compounds in the "Chinese Test Dictionary" and "Thai National Corpus Word Frequency Table". It is found that both Chinese and Thai have mainly four syllables, and in Thai were also found singular three-syllable and five-syllable coordinate words. Chinese four-syllable coordinate compounds mainly include three structural types: "Cascade Coordinates (CACB/ACBC)", "Cross Coordinates ($A_1A_2B_1B_2$)" and "Two-word Coordinates ($[A_1B_1][A_2B_2]$)", of which "Cross Coordinates" has the highest proportion. Thai four-syllable coordinate compounds mainly include six structural types: "Cascade Coordinates (CACB)", "Phonetic Related Cascade Coordinates (*CACB*)", "Two-word Coordinates ([A][B])", and "Phonetic Semantically Related Two-word Coordinates ($[A_1B_1][A_2B_2]$), "Two-word Cascade Coordinates ([CA][CB])" and "Purely Phonetic Related Coordinates (ABCD)", among which the “Phonetic Related Cascade Coordinates” has the highest proportion. It can be seen from the number of syllables and structure types that Thai coordinate compounds are more focused on phonological harmony, while the aesthetic interest of "balanced symmetry" of the Chinese plays a certain role in the construction of four-syllable coordinate compounds.

Keywords: Chinese and Thai, multi-syllable, parallel words, structure types, comparative analysis

绪论

一、研究背景和意义

张博（1999）指出“春秋时期并列式造词法是两种最能产的语法造词法之一，但地位略低于偏正式；到战国时代，并列式双音词的增长速度比偏正式明显加快；至东汉，并列式在语法造词法中占有绝对优势，没有任何一种造词法堪与匹敌。”周荐（1995）通过统计得出，汉语中并列式在全部复合词中占有 25.7%的份额。仅次于偏正式，且所占的份额高于其他结构类型的总和。在泰语词汇系统中，从词的结构类型来看，包括单纯词（คำมูล）、复合式词语（คำประสม）并列式词语（คำซ้อน）、重叠式词语（คำซ้ำ）、附加式词语以及萨玛式（คำสมาส）、顺替式词语（คำสนธิ）等。值得注意的是，相对汉语来说，并列式词语在泰语词汇系统中单独成类，具有与单纯词、附加式词语、重叠式词语及其他复合词相同的词法地位，说明并列式在泰语里也是一种较为重要的构词法。

汉语对并列式构词的研究多以并列式双音词为主要的研究对象，而像“不卑不亢、开天辟地、大包大揽、笔墨纸砚”等并列式固定词组则较少涉及。刘叔新（1990：17）提出固定组合体是“词的等价物：在作为语言建筑材料来构造句子的作用上相当于词。”因此，本文的研究对象是多音节的并列式词语，以突破以往的研究局限。

吕叔湘（1977）指出“一种事物的特点，要跟别的事物比较才显出来。”有了对比才能鉴别，语言也是如此。鉴于此，本文将基于前人的研究，通过统计《汉语水平考试词典》和《泰国国家语料库[1]词频表》中并列式词语的数量，进一步细致且系统地对比分析汉语和泰语中的多音节并列式词语的结构类型，以期为词汇对比研究、词汇类型学研究、汉泰词汇教学等提供参考。

二、研究目的、范围、材料、方法

（一）研究目的

语言有了对比，才能鉴别其异同，才能发现其特征。多音节并列式词语（并列式固定词组）是汉语学界较少关注的，本文将揭示汉泰多音节并列式词语结构形式的共性特征和主要差异，以填补以往并列式词语研究中存在的空缺。

（二）研究范围（对象）

本文的研究对象为多音节并列式词语，我们首先要界定汉语和泰语中的并列式复合词，再选定本文的研究范围。

[1] Thai National Corpus

汉语学界对并列式复合词的定义大致相同。汉语并列式复合词是指由两个意义相同（相近）、相关（相类）或相反（相对）的单音语素并列组成的复合词。（丁喜霞，2006：5；黄伯荣、廖序东：2011 等）“它们在结构关系上是平等的，不分主次的。但从语义上看，前后两个构词语素的语义值并不是等价的。”（张国宪：1992）“两个语素有相同的语义范畴，处于同一认知域当中。……它们才具有了结为一体构成并列式复合词的可能性”（刘迎迎，2014）。

早期泰国学者对并列式词语的界定主要是：由发音不同但意义相同或相近的语素所构成的。（Phraya Anumarnratchathon，1956 : 217；Navamark转引自Settawat：1973）

后来的学者Dhanvarjor (1991)、Buachu (1992) 、Chanawong（1995）等提出，并列式词语指除了由两个或两个以上意义相同、相近的语素构成之外，还包括语义相关或相反的单纯词或自由语素所构成的并列式词语，其词义虽跟构成成分的意义相差不大，但在语用上还是有区别。

Panthumaytha（1971:62）把并列式词语定义为：“是由语义或语音上有关联的两个单音词并连构成词的词语，并且构成新义。”该文把并列式词语分为语义关联的并列式词语和语音关联的并列式词语两种。语义关联并列式词语主要以语素的意义为构词的主要根据；而语音关联并列式词语是以语素之间的“双声”或“叠韵”关系为基础构成。这位学者对泰语并列式词语的分类得到泰语学界的普遍认同，如Mahatthanasin (1973)、Aunchaleenukul（2003 : 33）、Changkwanyuen (2010) 等。本文主要参考Panthumaytha (1971:62) 对泰语并列式词语的界定，将泰语并列式词语定义为：并列式词语是由两个或两个以上意义相同、相近、相关或相反的语素组合而成，或是由两个或两个以上谐音的音节组合构成的词语。所以，泰语并列式词语可分为语义关联并列式词语和语音关联并列式词语两种。

周荐（2016：84）提出并列式多由双语素构成，但也有三音节所构成的并列式词语，如“白富美、高大上、马大哈、文史哲”，以及四音节的，如“笔墨纸砚、唱念做打”等。刘叔新（1990：17-19）认为这些固定词组同样可以作为句子中独立的最小单位，充当词的作用，也是学者们较少关注的。从研究学界来看，双音节并列式词语研究成果颇为丰富。因此，本文将以汉语和泰语中并列关系的多音节凝固性词组作为本文的研究对象。

需要说明的是，泰语中的语音关联并列式词语，其构成成分是因声韵上和谐而被泰国学者归入“并列式词语”范畴的，其与汉语中“并列式词语”的概念有出入。然而，我们不能将语音关联并列式词语排除，因为它是泰语“并列式词语”概念范畴的一部分。（例如：จำเจ [tɕam^{33}.tɕe:^{33}] 单调、ปนเป [pon^{33}.pe:^{33}] 混杂、ยากเย็น [ja:k^{41}.jen^{33}] 艰难等。）

（三）研究材料

本文的研究对象为汉语和泰语中的多音节并列式词语，汉语和泰语的语料分别提取自《汉语水平考试词典》和《泰国国家语料库词频表》。

1. 汉语并列式词语研究材料

汉语并列式词语的研究材料是从《汉语水平考试词典》（以下简称为《考试词典》）提取的。本文从这部词典选取研究材料的原因有两个：1）这部词典明确标注词语的结构类型，某词是“偏正式”还是“联合式（并列式）”等一目了然，易于统计“并列式词语”的数量；2）本文通过对比汉语和泰语的并列式词语，以期为汉语作为第二语言教学提供参考。《考试词典》是严格“以‘国家对外汉语教学领导小组办公室汉语水平考试部’编写的《汉语水平词汇与汉字等级大纲》所列举的甲、乙、丙、丁四级8821个常用词为唯一依据”（邵敬敏，2000），而《汉语水平词汇与汉字等级大纲》又是根据词语频率，收取了频率高的常用词，这些常用词是汉语第二语言词汇教学的重点。

笔者从《考试词典》中统计出标注“［联合］”的词语，我们首先剔除其中外来词，如：“政治日、折腾满”等，再剔除叹词，即：“哎呀”和“哎哟”，因为叹词是由拟声来的，并不是由语素组合而来。我们还剔除了“利害”，因为该词是“厉害”的同音假借词。最后，通过分析语素义关系来剔除非并列式词语，如：“厂商”，《现代汉语词典（第7版）》（以下简称为《现汉》）对它的释义是“经营工厂的人；厂家”，其中“厂”修饰“商”，是偏正式复合词，这类被误判为并列式的双音词本文一律予以排除。最后我们统计出符合汉语并列式词语定义的多音节词语，并进一步对其结构类型进行研究。[2]

2. 泰语并列式词语研究材料

泰语并列式词语的研究材料是从《泰国国家语料库词频表》筛选出的。我们据此选择研究材料的原因主要是：1）“泰国国家语料库（Thai National Corpus）”是泰国目前最大且较规范的语料库，其收词量约3300万[3]，框架以“British National Corpus（BYU-BNC）”为模板，是由泰国朱拉隆功大学语言学系、泰语系、文学系、工程系以及泰国各大出版社共同合作而成的。搜集的文体体裁多样，渠道多元；2）《泰语词频表》是根据“泰国国家语料库”中词语使用频率由高到低的排序，我们选取常用词作为我们的研究材料。为与《考试词典》匹配，我们将截取排序在前的8821个词作为泰语部分并列式词语的选词范围。截取8821个词之前，我们首先将以下这些情况的“词/音节”剔除，即：

1）泰语数字、字母或符号，如：“๑(1)”“๒๕๕๐(2550)”“ก（泰语字母中排序第一个的，音为‘g’）”“ๆ(泰语书写中用来表示重叠的符号)”；

2）不成词或无意义的音节，如：“มาร์”“เซอร์”“ทิ”“ยุทธ”等。即使该音节或语素有意义，它也只是某词的构成成分，如：“ยุทธ”，其虽具有“战争、战役的”意思，但不能独立成词。

3）专有名词，包括人名和地名，如“อังกฤษ（英国）”“สุโขทัย（素可泰，泰国的一个府）”“พงษ์（Pong，人名）”

4）错别字，如“‘เป้น’是‘เป็น（是）’的错别字，而‘เป็น’一词的使用频率更高”；

[2] 我们同时统计了双音节和多音节的并列式词语，以便分析四音节在并列式词语中的占比。
[3] http://www.arts.chula.ac.th/ling/tnc/searchtnc/

5）有些音译词，如“มิสเตอร์‘Mr.’（先生）”“เลิฟ‘Love’（爱）”“เมสเสจ‘Messege’（信息）”等，其只是人们临时使用的音译词，没有固化为泰语词汇系统中的一部分，所以我们也将它们剔除。

剔除了以上的词或音节后，我们截取《泰国国家语料库词频表》中前8821个词，并从中选出本文的泰语多音节并列式词语的研究材料。若无特殊说明，下文所提及的“《泰语词频表》”意指本文所截出的8821个词。

（四）研究方法

1. 定量与定性相结合的分析方法

本文首先从《考试词典》与《泰语词频表》中穷尽性统计出多音节并列式词语，通过统计多音节并列式词语占总词数的比例，作出定量的分析，在定量分析的基础上对其进行定性分析，归纳汉语和泰语多音节并列式词语在形式上的主要异同，进而揭示其成因。

2. 共时对比分析法

语言通过对比才能凸显出其特征（吕叔湘，1977）。本文是不同语言之间的共时对比研究，将从共时层面对比现代汉语和泰语中的多音节并列式词语。此外，由于在分析多音节并列式词语过程中，会涉及到古代汉语和泰语，如我们在判断其语素的语义关系时，因此，本文在共时的对比下，也会追溯构词语素的本源语义和词性。

三、研究综述

汉语学界对并列式双音词关注较多，研究成果颇为丰富。既有对并列式双音词的本体研究，如对其构词语素顺序（陈爱文、于平，1979；张博，1996；赵小刚，2012 等）、构词语素的语义关系（丁喜霞，2006；陈宏，2008；张谦，2006 等）、词义与语素义的关系（符淮青，1981；刘国泰，1985；肖晓晖，2003 等）等方面进行研究，也有汉语作为第二语言的并列式双音词的词汇教学（檀晶晶，2008；段洁琼，2011）、词义识解（赵凤娇，2017）等方面的研究，还有少量研究对比了汉语和其他语言的并列式词语（戴庆厦，2015；葛怡爽，2017），但并没有与泰语并列式词语进行全面且深入的对比研究，刘瑞英（2016）对汉泰构词法进行了对比研究，其中包含了并列式双音词构词的对比，但该文是以概述方式进行对比的，并未全面挖掘其深层异同，也没有对封闭语料进行穷尽性统计分析。而在多音节的并列式词语研究上较为薄弱，尤其是多音节并列式词语的结构类型。在泰语词汇研究的文献中，对并列式词语的研究相对较少，一般以辞书或专书为研究范围，对其中的并列式词语进行分析、归类，大多以词类、词义以及构词语素来源为研究内容（Settawat, 1973；Buachu, 1992；Dhanvarjor, 1991 等），并未涉及与汉语并列式词语的对比研究。

四、总结内容

（一） 汉泰多音节并列式词语的结构类型及其数量分布

汉语研究材料中只发现四音节并列式词语，而泰语中则有三音节、四音节和五音节的并列式词语。我们首先对汉语和泰语中的四音节并列式词语的结构形式进行分析，再分析泰语中的三音节、五音节并列式词语。

1. 汉语四音节并列式词语的结构类型及其数量分布

（1） 汉语四音节并列式词语的结构类型

《考试词典》中共有 2308 个并列式词语，其中四音节的仅有 60 个词，占比为 2.6%。汉语四音节并列式词语至少有两个成分构成并列关系，本文将它们分为以下几种结构类型：

1） 第一类是“复叠并列型”。可分为“CACB”和“ACBC”两类。“CACB”型是指第一个与第三个构词语素重复，并为同素（C），第二个语素（A）与第四个语素（B）在语义上构成并列关系，如：不知不觉、无情无义、自言自语等。 “ACBC”型是指第二个与第四个构词语素重复，并为同素（C），第一个语素（A）与第三个语素（B）为并列关系，如：似笑非笑、讨价还价。

2） 第二类是“交叉并列型（$A_1A_2B_1B_2$）”。此类并列式词语的第一个语素（A_1）与第三个语素（B_1）构成并列关系，第二个语素（A_2）与第四个语素（B_2）构成并列关系，如思前想后、大同小异、精打细算等。

3） 第三类是“双词并列型（$[A_1B_1][A_2B_2]$）”。即由两个双音词并列构成四音节并列式固定词组。一般情况下，首词首素（A_1）与尾词首素（A_2）会构成并列关系，或首词尾素（B_1）与尾词尾素（B_2）构成并列关系；或是整体首词（$[A_1B_1]$）与尾词（$[A_2B_2]$）构成并列关系，如：“大公无私、独立自主、发扬光大”等。

此外，汉语中还有周荐（2016：84）所说的一种并列式词语的结构类型，即：

4） “单词并列型（ABCD）”。如“笔墨纸砚、柴米油盐”等并列式固定词组，参构的四个语素都有着同一个上位概念，“笔、墨、纸、砚”是书写书法的工具；“柴、米、油、盐”都是家里日常生活中需要的东西。因此，它们是并列式词语。

（2） 汉语不同结构类型的四音节并列式词语的数量分布

本文从《考试词典》中共统计出 60 个并列式固定词组，表 1 表示不同结构类型并列式词语的词例与数量分布。汉语四音节并列式词语中，“交叉并列型（$A_1A_2B_1B_2$）”（如：思前想后）的比重最高，占比高达 55%；其次是“复叠并列型（CACB/ACBC）”（如：不知不觉/似笑非笑），

占四音节并列式词语的 35%。“双词并列型（$[A_1B_1][A_2B_2]$）”（如：发扬光大）的并列式词语占比较少，仅占 10%。《考试词典》中未发现“单词并列型（ABCD）”这类固定词组，笔者认为主要原因是因为它们的“语义透明度”较高，词义一般是语素义的加合。（见表 1）

表 1　汉语四音节不同结构类型并列式词语的词例与数量分布

构成成分 关联类型	并列 结构形式	词例	词数	比重
1）复叠并列型	CACB	不知不觉　诚心诚意　大包大揽　全心全意 探头探脑　无情无义　自言自语　半真半假 可歌可泣　合情合理　十全十美　有声有色	19	31.67%
	ACBC	似笑非笑　讨价还价	2	3.33%
2）交叉并列型	$A_1A_2B_1B_2$	思前想后　大同小异　东奔西走　天长地久 有口无心　能歌善舞　七嘴八舌　千方百计 粗心大意　四面八方　自始至终　指手画脚	33	55%
3）双词并列型	$[A_1B_1][A_2B_2]$	发扬光大　归根到底　大公无私 争先恐后　投机倒把　独立自主	6	10%
合计			60	100%

（二） 泰语多音节并列式词语的结构类型及其数量分布

通过统计《泰语词频表》显示，其中多音节并列式词语共有 67 个，其中包括三音节、四音节和五音节并列式词语。占泰语并列式词语总数的 8.95%。其中四音节占比最高，为 6.81%，三音节占比为 1.87%，五音节仅占 0.27%。因此，我们首先对四音节并列式词语的形式与分布进行分析，再分析三音节和五音节并列式词语。

1. 泰语四音节并列式词语的结构类型

我们根据泰语四音节并列式词语构成成分的语音关联和语义关联，以及音节与语素的对应性，将它们分为以下几种结构类型：

（1） 语音关联型

四音节并列式词语在语音上的关联，主要表现在第二个音节与第三个音节叠韵，指它们的元音和/或韵尾相同。四音节语音关联并列式词语包括两种结构类型：

1）“纯语音关联并列型（*A<u>BC</u>D*）”[4]。此结构类型并列式词语可分为两种形式，包括：

[4] 斜体字母指该并列式词语的构成成分的音节之间在语音上有关联，而在语义上没有关联；字母下面划线指两个音节具有声韵上的和谐。

① 并列式词语的构成成分没有实际意义，结合在一起后形成完整词义，并且四音节的第二和第三音节在声韵上和谐，即它们的元音或元音和韵尾相同。例如：

"/kra^{21} .tɯ:^{33} .rɯ:^{33} .ron^{45}/ กระตือรือร้น" （热情）

"/sap^{21} p^{h}e:^{33} he:^{14} ra^{45}/ สัพเพเหระ" （琐碎、不重要的事）

② 并列式词语的构成成分是语素，且具有语素意义，但语素之间没有并列关系，主要以音韵和谐为构词条件，音韵上的和谐具体表现在第二和第三音节的元音或元音和韵尾相同。例如：

"/t^{h}am^{33}.ma:^{33}.ha:^{14}.kin^{33}/ ทำมาหากิน" （谋生）

"/p^{h}it^{21}.p^{h}ɔŋ^{41}.mɔ:ŋ^{14}.tɕaj^{33}/ ผิดพ้องหมองใจ" （失和、闹变扭）

2）"语音关联复叠并列型（*CACB*）"，即第一和第三音节重复。可将语音关联复叠并列型分为两种形式，包括：

① 并列式词语的构成成分没有实际意义，不成语素，四音节中第一和第三音节重复。例如：

"/la^{45}.lam^{41}.la^{45}.lak^{45} / ละล่ำละลัก" （含糊不清）

"/su^{21} ruj^{41} su^{21} ra:j^{41}/ สุรุ่ยสุร่าย" （挥霍）

② 并列式词语的构成成分有一部分具有意义，并且大多表词义，另一部分只起声韵和谐或强调词义的作用，该部分没有意义。词语的两部分在语义上也没有关联（相同、相近、相关或相反），且四音节中的第一和第三音节重复（同素）。例如：

"/sa^{21}.nuk^{21}.sa^{21}.na:n^{14} / สนุกสนาน（欢乐；有趣）"意指"*/sa^{21}.nuk^{21}*/สนุก（有趣）"

"/kam^{33}.tɕ^{h}ap^{45}.kam^{33}.tɕ^{h}a:^{33}/กำชับกำชา（叮嘱）"意指"/kam^{33}.tɕ^{h}ap^{45}/กำชับ（叮嘱）"

（2） 语音语义关联型

四音节语音语义关联并列式词语的构成成分，既有语音上的和谐，也有语义上的关联。语音的和谐主要表现在，词语构成成分的第二和第三音节的元音和韵尾相同（有些音节没有韵尾，所以只有元音和谐）。语音语义关联并列式词语包括 3 种结构类型：

3）"语音语义关联交叉并列型（$A_1A_2B_1B_2$）"。即第一和第三音节（语素）构成并列关系，第二和第四音节（语素）也构成并列式关系，且第二和第三音节具有声韵上的和谐。例如：

"/pi:k^{21}.kla:^{41}.k^{h}a:^{14}.k^{h}ɛŋ^{14}/ปีกกล้าขาแข็ง"（翅膀硬，比喻生活能自立了）

翅 硬 腿 硬

"/lɯ:m^{33}.ta:^{33}.ʔa:^{41}.pa:k^{21}/ลืมตาอ้าปาก" （扬眉吐气）

睁 眼 张 嘴

4）"语音语义关联插入式并列型（ACBD/ACDB）"。指一个双音词中插入两个语素构成四音节语音语义关联的并列式词语。此结构类型至少有一对并列关系的语素，且第二和第三音节在声韵上和谐。可分为：

① 非并列式结构的双音词中插入两个具有并列关系的语素，例如：

"/lop^{21} .li:^{45}.ni:^{14}.na:^{41}/ หลบลี้หนีหน้า"（逃之夭夭）

躲　逃　逃　面

“/kʰun^{21} kʰɔŋ^{41} mɔ:ŋ^{14} tɕaj^{33}/ ขุ่นข้องหมองใจ”（愤懑、气愤）

混浊　卡住　暗沉　心

动宾结构的“/lop^{2} .na:^{41}/หลบหน้า（躲避+脸面=避而不见）”和“/kʰɔŋ^{41} tɕaj^{33}/ข้องใจ（卡住+心=怀疑、不满）”中插入两个语素构成四音节并列式词语，且第二和第三音节在声韵上和谐。

② 并列式结构的双音词中插入两个语素，构成四音节语音语义关联的并列式词语，例如：

“/tɕep^{21} kʰaj^{41} da:j^{41} puaj^{21}/เจ็บไข้ได้ป่วย”（生病）

疼痛　发烧　得　疾病

“/tɕa:w^{41} kʰun^{14} mu:n^{33} na:j^{33}/เจ้าขุนมูลนาย”（主人、上司、领导）

王　首领　根源　主人

它们的第一和第四音节（语素）是并列式词语，第二和/或第三音节（语素）是插入的成分，有时跟词义无关，仅起到词语声韵和谐的作用。

5）“语音语义关联双词并列型（[A_1B_1][A_2B_2]）”前边两个音节（或语素）与后边两个音节（或语素）形成并列关系，并且第二个和第三个音节具有声韵上的和谐。例如：

“/tɕoŋ^{33}.rak^{45} .pʰak^{45}.di:^{33}/จงรักภักดี”（忠心、忠心耿耿）

忠心　效忠

“/plɔj^{21}.pla^{21} .la^{45}.lɤ:j^{33}/ปล่อยปละละเลย”（放任自流）

放任　忽视

（3） 语义关联型

语义关联并列型包括 4 种结构类型：

6）“语义关联复叠并列型（或称复叠并列型）”可分为“CACB”和“ACBC”两类。“CACB”式是指并列式词语的第一个和第三个语素重复，为同素（同词），第二个和第四个语素的语义关系或相同、相近，或相关、相类，或是相反、相对。例如：

“/ʔaw^{33}.ʔok^{21}.ʔaw^{33}.tɕaj^{33}/เอาอกเอาใจ”（讨好、取悦）

取　胸　取　心

“/lu:k^{41} .pʰi:^{41} .lu:k^{41} .nɔ:ŋ^{45}/ลูกพี่ลูกน้อง”（堂或表兄弟，堂或表姐妹）

孩子　兄/姐　孩子　弟/妹

其中“/ʔok^{21}/อก（胸，意指心）”和“/tɕaj^{33}/ใจ（心）”“ /pʰi:^{41}/พี่（哥哥/姐姐）”和“/nɔ:ŋ^{45}/น้อง（弟弟/妹妹）”构成并列关系。“ACBC”式是指并列式词语的第二个和第四个语素重复，为同素（同词），第一个和第三个语素构成并列关系，例如：

“/hua^{14} pi:^{33} tʰa:j^{45} pi:^{33}/ หัวปีท้ายปี”（年头年尾）

头　年　尾　年

“/ʔot^{21} mɯ:^{45} kin^{33} mɯ:^{45}/ อดมื้อกินมื้อ”（吃上顿没下顿；吃顿饿顿）

饿 餐 吃 餐

7） “语义关联双词并列型（[A][B]）[5]”，或称双词并列型，即两个双音节语素并列构成四音节并列式词语。而参构语素多以外来词为主。例如：

“/ka:^{33}.la^{45} .tʰe:^{33}.sa^{21}/ กาลเทศะ ” （时间和地点，时宜，场合）

时间 地点

“ /sa^{21}.ti^{21} .pan^{33}.ja:^{33}/ สติปัญญา” （智慧）

理智 智力

8） “语义关联双词复叠并列型（[CA][CB]）”，或称双词复叠并列型。两个双音节语素所构成的四音节并列式词语，其第一个和第三个音节的发音重复。例如：

“/tɕʰi:^{33}.wit^{45} .tɕʰi:^{33}.wa:^{33}/ ชีวิตชีวา” （活力）

生命 生命

“/tɕʰa^{21}.liaw^{14} .tɕʰa^{21}.la:t^{21}/ เฉลียวฉลาด” （聪明的）

机智 聪明

9） “语义关联交叉并列型（$A_1A_2B_1B_2$）”，或称交叉并列型，即第一个与第三个语素构成并列关系，以及第二个和第四个语素构成并列关系。例如：

“/na:^{41} tɕʰɯ:n^{41} ʔok^{21} trom^{33}/ หน้าชื่นอกตรม” （故意装作开心快乐）

面 乐 胸 哀

“/nak^{21} nit^{45} baw^{33} nɔj^{21}/ มืดฟ้ามัวดิน” （天昏地暗）

暗 天 模糊 地

10） “单词并列型（ABCD）”。并列式固定词组构成成分的四个语素共有同一个上位概念，例如：“/pu:^{21} ja:^{41} ta:^{33} ja:j^{33}/ ปู่ย่าตายาย”

爷爷 奶奶 外公 外婆

“/kuŋ^{41} hɔj^{14} pu:^{33} pla:^{33}/ กุ้งหอยปูปลา”

虾 贝 蟹 鱼

2. 泰语不同结构类型的四音节并列式词语的数量分布

泰语四音节并列式词语的结构类型可分为 10 种结构类型。然而，本文泰语研究材料中未发现“语音语义关联交叉并列型（$A_1\underline{A_2}\underline{B_1}B_2$）”“语音语义关联插入式并列型（A<u>CB</u>D/A<u>CD</u>B）”“语义关联复叠并列型（ACBC）”和“单词并列型（ABCD）”。泰语研究材料中四音节并列式词语的主要结构类型是“复叠并列型”和“双词并列型”。包括：“语音关联复叠并列型（*CACB*）” “（语义关联）复叠并列型（CACB）”“语音语义关联双词并列型

[5] 我们把泰语四音节并列式词语的“双词并列型”标为“[A][B]”，主要原因是：泰语中双词并列型主要是由两个双音节的单语素词构成的并列式词语，与汉语中双词并列型略有区别，汉语中一般是由两个双音节且双语素复合词构成的并列式词语。

（[A_1B_1][A_2B_2]）”“双词并列型（[A][B]）”“双词复叠并列型（[CA][CB]）”。还有少量“纯语音关联并列型（*ABCD*）”。

表 2　泰语四音节并列式词语形式与分数量分布表

构成成分 关联类型	并列结构形式	词例	词数	比重
语音关联 并列型	1）*ABCD*	*สัพเพเหระ* /*sap*^{21} *phe:*^{33} *he:*^{14} *ra*^{45}/ （琐碎、不重要的事）	2	3.92%
	2）*CACB*	*สุรุ่ยสุร่าย* /*su*^{21} *ruj*^{41} *su*^{21} *ra:j*^{41}/（挥霍）	27	52.94%
语音语义关联 并列型	3）[A_1B_1][A_2B_2]	อดอยากปากแห้ง /ʔot^{21} ja:k^{21} pa:k^{21} hɛ:ŋ^{41}/ （挨饿+口干=吃不到想吃的东西）	2	3.92%
语义关联 并列型	4）CACB	ถูกอกถูกใจ /thu:k^{21} ʔok^{21} thu:k^{21} tɕaj^{33}/ （对+胸+对心=满意）	6	11.76%
	5）[A][B]	สักขีพยาน /[sa:k^{21} khi:^{14}][pha^{45} ja:n^{33}]/ （证人+证人=证人）	7	13.73%
	6）[CA][CB]	ชีวิตชีวา /tɕhi:^{33}.wit^{45}.tɕhi:^{33}.wa:^{33}/ （生命+生命=活力）	7	13.73%
合计			51	

通过统计，泰语四音节并列式词语中“语音关联复叠并列型（*CACB*）”比重最高，占泰语四音节并列式词语的 52.94%。其次是“双词并列型（[A][B]）”和“双词复叠并列型（[CA][CB]）”，各占比为 13.73%，“复叠并列型（CACB）”比重略低于此两类，占泰语四音节并列式词语的 11.76%。“纯语音关联并列型（*ABCD*）”和“语音语义关联双词并列型（[A_1B_1][A_2B_2]）”的比重最低，分别仅占泰语四音节并列式词语的 3.92%。（见表 2）

除了四音节并列式词语之外，泰语里还有三音节、五音节并列式词语。通过观察泰语并列式词语可以发现，虽是单数音节的并列式词语，但它们的语素都是成双的，而且数量较少，下面我们分别对三音节、五音节并列式词语进行分析，归纳其形式与数量分布。

3. 泰语三音节并列式词语的结构类型

《泰语词频表》中三音节并列式词语共有 14 个词，占并列式词语的 1.87%。它们都是双语素构成的三音节并列式词语，包括首素为单音节语素与尾素为双音节语素所构成的并列式词语，共计 8 个词，以及首素为双音节语素与尾素为单音节语素所构成的并列式词语，共计 6 个词。

1） 单音节语素+双音节语素（1+2），例如：

/ka:n^{33} + .we:^{33}.la:^{33}/ กาลเวลา （时间）

时间 时间

/wa:t^{21} + .ra^{45}.wɛ:ŋ^{33}/ หวาดระแวง （恐慌）

恐惧 惊慌

2） 双音节语素+单音节语素（2+1），例如：

/kit^{21}. tɕa^{21} + .ka:n^{33}/ กิจการ （事务、业务）

事务 事务

/sa^{21}.kat^{21} + .kan^{41}/ สกัดกั้น （阻拦）

阻拦 拦

对泰语三音节并列式词语进行分析，发现三音节并列式词语皆是语义关联并列式词语，并且其构词语素的语义关系皆是同义关系，语素来源多是外来词，即梵语、巴利语等语言的借词，因为外来词大多是多音节语素，而泰语本源词一般是单音节的语素。

4. 泰语五音节并列式词语的结构类型

《泰语词频表》中五音节并列式词语共有 2 个词，占并列式词语总数的 0.27%。两个词都是双语素五音节并列式词语，并且都是首素为双音节语素与尾素为三音节语素所构成的并列式词语。如下：

/tɕa:^{33}.ri:t^{41} + .pra^{21}.p^{h}e:^{33}.ni:^{33}/ จารีตประเพณี （风俗习惯）

礼仪 风俗

/pra^{21}.p^{h}rɯt^{45} + .pa^{21}.ti^{21}.bat^{21}/ ประพฤติปฏิบัติ （行为）

行为 实行

（三） 汉泰多音节并列式词语的对比分析

1. 从结构类型上看汉语和泰语四音节并列式词语的异同

汉语中有的“复叠并列型（CACB/ACBC）”“交叉并列型（$A_1A_2B_1B_2$）”“双词并列型（$[A_1B_1][A_2B_2]$）”以及“单词并列型（ABCD）”四种结构类型，在泰语里全都有。然而，泰

语中除了“复叠并列型（CACB/ACBC）”，还有“语音关联复叠并列型（*CACB*）”；除了“（语义）交叉并列型（$A_1A_2B_1B_2$）”以外，还有“语音语义关联交叉并列型（$A_1\underline{A_2}\underline{B_1}B_2$）”，即构成成分内部有叠韵关系的并列式词语。

汉语的“双词并列型（$[A_1B_1][A_2B_2]$）”是由复合词构成的，如“独立自主”，“独立”是偏正复合词，“自主”是主谓复合词，而泰语的“双词并列型（[A][B]）”则是由两个单纯词构成的四音节并列式词语，如“/[sa:k^{21} $k^hi:^{14}$][p^ha^{45} ja:n^{33}]/สักขีพยาน（证人+证人=证人）”，“/sa:k^{21} $k^hi:^{14}$/สักขี”和“/p^ha^{45} ja:n^{33}/พยาน”都是单纯词。且泰语的双词并列型还包括“语音语义关联双词并列型（$[A_1\underline{B_1}][\underline{A_2}B_2]$）”，在两个双音构词语素并列的同时，其构成成分的第二和第三音节具有叠韵。如： /plɔj^{21}.pla^{21}.la^{45}.lɤ:j^{33}/ปล่อยปละละเลย（丢弃+忽视）。此外，泰语里还有“双词复叠并列型（[CA][CB]）”，在两个双音构词语素并列的同时，其构成成分的第一和第三音节重复。相比于汉语，“纯语音关联并列型（ABCD）”和“语音语义关联插入式并列型（A<u>CB</u>D/A<u>CD</u>B）”是泰语中特有的。如表 3 所示：

表 3　汉泰四音节并列式词语的结构类型

汉语四音节并列式词语关联类型	泰语四音节并列式词语关联类型
复叠并列型（CACB/ACBC）	复叠并列型（CACB/ACBC）
	语音关联复叠并列型（*CACB*）
交叉并列型（$A_1A_2B_1B_2$）	交叉并列型（$A_1A_2B_1B_2$）
	语音语义关联交叉并列（$A_1\underline{A_2}\underline{B_1}B_2$）
双词并列型（$[A_1B_1][A_2B_2]$）	双词并列型（[A][B]）
	语音语义关联双词并列（$[A_1\underline{B_1}][\underline{A_2}B_2]$）
	双词复叠并列型（[CA][CB]）
—	纯语音关联并列型（*A<u>BC</u>D*）
—	语音语义关联插入式并列型（A<u>CB</u>D/A<u>CD</u>B）
单词并列型（ABCD）	单词并列型（ABCD）

2. 从数量分布上看汉语和泰语四音节并列式词语的异同

从整个词汇系统来看，汉语中四音节并列式词语所有的结构类型，在泰语里全都有。然而，在我们所观察的泰语研究材料中，却未发现“交叉并列型”的四音节并列式词语。

据统计，《考试词典》中四音节并列式词语包括“复叠并列型（CACB/ACBC）”“交叉并列型（$A_1A_2B_1B_2$）”和“双词并列型（$[A_1B_1][A_2B_2]$）”三种结构类型，而《泰语词频表》中四音节并列式词语主要是“复叠并列型”和“双词并列型”两大类，其包括：“复叠并列型（CACB）”“语音关联复叠并列型（*CACB*）”“双词并列型（[A][B]）”“语音语义关联双

词并列型（[$A_1\underline{B_1}$][$\underline{A_2}B_2$]）”和“双词复叠并列型（[CA][CB]）”。此外，《泰语词频表》中还有“纯语音关联并列型（*A<u>B</u>CD*）”，共六种结构类型。

汉语研究材料中“交叉并列型（$A_1A_2B_1B_2$）”的并列式词语比重最高，占汉语四音节并列式词语的 55%，而“语音关联复叠并列型（*CACB*）”在泰语研究材料中比重最高，为 52.94%。此外还有“（语义关联）复叠并列型（CACB）”“双词复叠并列型（[CA][CB]）”，其比重依次为 11.76%、13.73%。复叠并列型是泰语四音节并列式词语中的主体，三种复叠类型相加比重高达 78.43%。而其中语音关联复叠并列型为主。（见表 4）由此可见，泰语四音节并列式词语主要以声韵和谐为构词的意义，而汉语较注重语义交叉对举表达。沈家煊（2019）认为“互文见义”的汉语四音节词语的能产性很强，是四音节词语的重要特性。

虽汉语研究材料中“复叠并列型（CACB）”的占比也不低，为 31.67%，但还是以语义关联并列为主，如：诚心诚意、十全十美。而泰语则主要是“语音关联的复叠并列型（*CACB*）”，如：“ทุรนทุราย/$t^hu^{45}.ron^{33}.t^hu^{45}.ra{:}j^{33}$/（坐卧不安）”“ ระมัดระวัง/$ra^{45}.mat^{45}.ra^{45}.waŋ^{33}$/（小心）”。

“双词并列型（[A_1B_1][A_2B_2]）”在《考试词典》四音节并列式词语中占比最少，为 21.67%。而《泰语词频表》中的双词并列类型共占 31.38%，其包括“（语义关联）双词并列型（[A][B]）”“语音语义关联双词并列型（[$A_1\underline{B_1}$][$\underline{A_2}B_2$]）”和“双词复叠并列型（[CA][CB]）”，占比依次为 13.73%、3.92%、13.73%。泰语研究材料中“纯语音关联并列型（*A<u>B</u>CD*）”占比最少，仅 3.92%。这类型也是泰语中特有的。如表 4 所示：

表 4　汉泰四音节并列式词语结构类型的数量分布

并列类型	《考试词典》四音节并列式词语			《泰语词频表》四音节并列式词语			
	结构类型	词数	比重	结构类型	词数	比重	
复叠	复叠并列型（CACB/ACBC）	21	35%	语音关联复叠并列（CACB）	27	52.94%	64.7%
				语义关联复叠并列（*CACB*）	6	11.76%	
交叉	交叉并列型（$A_1A_2B_1B_2$）	33	55%	—	—		
双词	双词并列型（[A_1B_1][A_2B_2]）	6	10%	语音语义关联双词并列型（[$A_1\underline{B_1}$][$\underline{A_2}B_2$]）	2	3.92%	17.65%
				语义关联双词并列（[A][B]）	7	13.73%	
其他	—			双词复叠并列型（[CA][CB]）	7	13.73%	
	—			纯语音关联并列型（*A<u>B</u>CD*）	2	3.92%	

综上，复叠并列型在汉语和泰语四音节并列式词语中都占有重要的地位，并且有一些词语是可以用词法模式进行类推构词的。相比之下，交叉并列型在汉语中更胜一筹，一般以语义的相同、相近、相反、相对或相关、相类构成，而泰语中复叠并列型远远超于其它结构类型并列式词语，而且，语音上有关联的占比远高于语义关联的复叠并列型。

此外，泰语并列式词语除了复叠并列的类型在语音上复叠之外，“纯语音关联并列型（*ABCD*）”和“语音语义关联双词并列型（$A_1B_2A_1B_2$）”构成成分的第二与第三音节具有叠韵，即元音或元音和韵尾相同，本文将它称为“有叠韵并列式词语”。这是泰语中特有的形式。因此，更能说明泰语四音节并列式词语相对汉语来说较注重声韵的和谐，而汉语则较注重语义的对称。

3. 从音节韵律看汉语和泰语多音节并列式词语的异同

从音节来看，汉语并列式词语都是双数音节。汉语研究材料中，我们只发现了双音节和四音节的并列式词语。泰语中除了双数的音节——双音节、四音节之外，还有三音节和五音节的单数音节并列式词语。

汉语中最基本的音步就是双音节。（冯胜利，1996）汉语里有如“高富帅、白富美、高大上”等三音节并列式词语，它们是汉语词汇中的“超音步”词，数量极少，且我们研究材料中未发现汉语三音节并列式词语。四音节是由两个双音节构成的，是“二二式”，其在汉语表达中是常见的格式，（沈家煊，2019）主要因为“等重的[1+1]容易形成一个方便好用的节奏紧凑的单位，因此均匀的[2+2]是均匀的[1+1]的放大版”。（沈家煊，2017）可见，汉语四音节并列式词语严格遵循汉语韵律所要求的音节数量。沈家煊（2019）说“汉语义对称为本，音节对称是汉语自身的一种语法形态”。

然而，我们发现泰语并列式词语中有三音节和五音节词，而它们都是双语素的并列式词语。主要原因是由于泰语受到外来词的影响，使泰语的音节与语素的关系有不对应的情况。（Phraya Ooppakitsilapasarn, 1922）由此可以看出，泰语词在音节数量上是较自由的，但它们在词语内部的声韵上具有高度的和谐。

综上，汉语并列式词语构词较受音节韵律的约束，而泰语并列式词语的构词在音节上则较为自由，却较注重词内的声韵和谐，即泰语并列式词语的构成成分一般在语音上具有声韵和谐关系。

结论

从四音节并列式词语的结构类型来看，汉语四音节并列式词语主要包括以下三种结构类型，1）复叠并列型（CACB/ACBC），如：“不知不觉、诚心诚意”；2）交叉并列型（$A_1A_2B_1B_2$），如：“大同小异、天长地久”；3）双词并列型（$[A_1B_1][A_2B_2]$），如：“发扬光大、独立自主”。其中“交叉并列式”比重最高；泰语四音节并列式词语主要包括以下六种结构类型：1）复叠并列型（CACB），如：“ถูกอกถูกใจ/tʰuːk^{21} ʔok^{21} tʰuːk^{21} ʨaj^{33}/（满意）”；2）语音关联复叠并列型（*CACB*），如：“กระตือรือร้น /kra^{21} .tɯː^{33} .rɯː^{33} .ron^{45}/（热情）”；3）双词并列型（[A][B]），如：“สักขีพยาน/[saːk^{21} kʰiː^{14}][pʰa^{45} jaːn^{33}]/（证人）”；4）语音语义关联双词并列型（$[A_1B_1][A_2B_2]$），如：“อดอยากปากแห้ง/ʔot^{21} jaːk^{21} paːk^{21} hɛːŋ^{41}/（穷困）”；5）双词复叠并列型（[CA][CB]），如：“ชีวิตชีวา/ʨʰiː^{33}.wit^{45}.ʨʰiː^{33}.waː^{33}/（活力）”；6）纯语音

关联并列型（*ABCD*），如：“สัพเพเหระ/sap^{21} pʰe:^{33} he:^{14} ra^{45}/（琐碎、不重要的事）”。其中“语音关联复叠并列型”比重最高。汉语中主要为“交叉并列型”，而泰语中主要为“复叠并列型”，尤其是“语音关联复叠并列型”。笔者认为，形成此现象的因素不外乎泰语并列式词语注重声韵和谐，而“均衡对称”的汉民族审美意趣在汉语四音节并列式词语构造中起到一定作用。

从音节数上看，更能证实以上的论点。我们研究材料中，汉语只发现双音步放大版的四音节并列式词语，而泰语则有三音节、四音节和五音节的并列式词语。从音节数来看，我们发现，汉语并列式词语较受汉语“标准音步”双音节的限制，而泰语并列式词语则主要侧重于构成成分内部的声韵和谐。此外，一般汉语词语的语素与音节是对应的，而泰语中不然。因此，我们在泰语中发现有三音节、四音节和五音节对应两个语素的现象，其主要是受外来词的影响。

参考文献

丁喜霞. 《中古常用并列双音词的成词和演变研究》[M]. 北京：语文出版社，2006.

中国社会科学院语言研究所词典编辑室.《现代汉语词典（第七版）》[M]. 北京：商务印书馆,2016.

冯胜利. 论汉语的“韵律词”. [J]. 中国社会科学，1996，(1).

吕叔湘. 汉英语法比较举例. [J]. 外语教学与研究，1977，(2).

刘迎迎. 浅析并列式复合词的词义与语素义关系. [J]. 文学教育，2014，(1).

刘国泰. 古汉语联合式双音词试析. [J]. 江西师范大学学报（哲学社会科学版），1985，(2).

刘叔新.《汉语描写词汇学》[M]. 北京：商务印书馆，1990.

刘瑞英. 汉泰构词法对比研究. [D]. 广西民族大学硕士学位论文，2016.

陈　宏. 现代汉语同义并列复合词词类、词序分析. [J]. 南开语言学刊，2008，(1).

陈爱文、于平. 并列式双音词的字序. [J]. 中国语文，2979，(2).

张国宪. 并列式合成词的语义构词原则与中国传统文化. [J]. 汉语学习，1992，(5).

张　博. 先秦并列式连用词序的制约机制. [J]. 语言研究，1996，(2).

张　博. 组合同化：词义衍生的一种途径. [J]. 中国语文，1999，(2).

张　谦. 现代汉语反义语素合成词研究. [D]. 河北大学硕士学位论文，2006.

邵敬敏主编.《汉语水平考试词典》[M]. 上海：华东师范大学出版社，2000.

肖晓晖. 对一类并列复合词的意义分析. [J]. 井冈山师范学院学报（哲学社会科学），2003,(3).

沈家煊. 汉语“大语法”包含韵律. [J]. 世界汉语教学，2017. (1).

沈家煊. 新说四字格. [J]. 世界汉语教学，2019，(3).

周　荐. 复合词构成的语素选择. [J]. 中国语言学报，1995，(7).

周　荐. 《词汇论》[M]. 北京：商务印书馆，2016.

赵小刚. 先秦汉语并列式结构音节排序的规律、声调搭配的趋势及音节声母的倾向. [J]. 语言研究,2012,(4).

赵凤娇. 汉语二语学习者并列式复合词词义识解研究. [D]. 北京语言大学硕士学位论文，2017.

段洁琼. 含比喻义双音并列复合词之教学探究. [D]. 西北大学硕士学位论文，2011.

黄伯荣、廖序东.《现代汉语（上册）》[M]. 北京：高等教育出版社，2011.

符淮青. 词义和构成词的语素义的关系. [J]. 辞书研究，1981，(1).

葛怡爽. 汉语并列复合词与英语成对词对比研究. [J]. 现代汉语（语言应用研究）, 2017. (1).
樟晶晶. 面向对外汉语教学的现代汉词同义复合词研究. [D]. 黑龙江大学硕士学位论文, 2008.
戴庆厦（2015）汉藏语并列复合词韵律词序的类型学特征——兼论汉藏语语法类型学研究的一些认识问题. [J]. 吉林大学社会科学学报, 2015, (3).
Aunchaleenukul, S. *The words system of Thai Language*. [M]. Bangkok: Chulalongkorn University, 2003.
Buachu, K. *Reconstructed Words: The Study from the Dictionary of Royal Institute of Thailand (1982 Edition)*. [D]. Pitsanulok: M.A.Dissertation, Naresuan University, 1992.
Chanawong, P. *The Principles of Thai Language*. Nakhon. [M]. Ratchasrima: Textbook and Document Project of Rajabhat University of Nakhon Ratchasrima, 1995.
Changkwanyuen, W. *The Norm of Thai language Vol.2: Word, Word Reconstruction and Word Borrowing*. [M]. Bangkok: The Institute of Thai Language, The Committee of Elementary Education of The Ministry of Education, 2010.
Dhanvarjor, R. *A Study of Lexical Reduplication in Thai*. [D]. Ph.D.Dissertation, Chulalongkorn University, 1991.
Mahatthanasin, D. *Structure of the Thai Language*. [M]. Chiangmai: Suriwong Book Center, 1973.
Panthumaytha, B. *The Characteristic of Thai Language*. [M]. Bangkok: Ramkamhaeng University, 1971.
Phraya Anumarnratchathon. *Etymology part 2(1 st edition)*. [M]. Phranakhon: Rungruengtham Press, 1956.
Phraya Ooppakitsilapasarn. *The Principles of Thai Language*. [M]. Bangkok : Thai Wattanapanit Publications, 1922.
Settawat, R. *Synonymous Compounds in the Thai language*. [D]. M.A.Dissertation, Chulalongkorn University, 1973.

Name and Surname（姓名）:
Marisa Saecheng

Highest Education（最高学历）:
Doctor of literature

University or Agency（任职院校或单位）:
Chinese Major, Department of Eastern Languages,
Faculty of Humanities, Chiangmai University

Field of Expertise（专业领域）:
Chinese Philology

Address（地址）:
Chiang Mai University Faculty of humanities Chinese Major,
239 Huay Kaew Road, Suthep, Muang, Chiang Mai, Thailand 50200

线上汉语教育在泰国的发展研究

Research on the Development of Online Chinese Education in Thailand

孟雪
MENG XUE
拉卡邦先皇理工大学、人文学院
Faculty of Liberal Arts, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang
E-mail: meng.xu@kmitl.ac.th
Received: 18 April 2021 / Revised: 12 May 2021 / Accepted: 14 June 2021

摘要

本文为提升泰国线上教育水平，通过查阅文献等方式收集有关泰国线上汉语教育的相关信息，并结合本专业知识进行研究，对线上汉语教育在泰国发展的现状、优势和劣势进行了一定的分析，提出在当前的时代背景下如何提升泰国线上汉语教育的水平。本文提出，线上汉语当前在泰国发展主要存在着防疫、师资力量、政策支持和深化对中国了解方面的四种优势，但同时也受到缺乏互动性、学习氛围较差、体系并不完善和初期运作成本较高等不足之处。对此，本文结合本专业相关知识提出了加强与当地政府的合作力度、因地制宜强化课程设计水平和与当地机构合作，实现共同发展三大解决对策。总体来说，本文针对疫情期间泰国线上汉语教育的社会背景进行了一定的分析，并提出了如何更好地利用优势、克服劣势的相关对策建议，对于加强泰国线上汉语教育的水平有着一定的作用，并提出了借助中泰合作的方式推动汉语教育事业的发展的新路径。然而整体研究集中在宏观层面，依然有着在微观层面继续扩展研究的空间。

关键词：线上汉语教育　泰国汉语教育　优劣势分析　解决对策

ABSTRACT

In order to improve the management level of online education in Thailand, this paper collects relevant information about online Chinese education in Thailand by consulting relevant literature, News, etc. this paper analyzes the current situation, advantages and disadvantages of online Chinese education in Thailand, and puts forward some suggestions on how to improve the management level of online Chinese education in Thailand. Generally speaking, this paper analyzes the social background of online Chinese language education in Thailand during the epidemic period, and puts forward relevant countermeasures and suggestions on how to make better use of advantages and overcome disadvantages, it plays a certain role in strengthening the management level of online Chinese education in Thailand, and puts forward a new way to promote the development of Chinese education by means of sino-thai cooperation.

Keywords: Online Chinese education, Thai Chinese education, advantages and disadvantages analysis, solutions

一、引言

由于泰国地理位置与中国相对较近、佛教文化盛行、旅游和经济交流频繁等多种不同的原因，使得泰国拥有当前东南亚地区最为庞大的汉语教育市场。对于泰国人来说，长期的友好和平的外交关系、密切的经贸往来、中国“一带一路”的外交政策和泰国东部经济走廊的快速发展，都使得泰国人有着相当高的汉语学习热情。根据联合国最新统计的数据泰国的总人口数量大约为 6984 万人，就有超过百万人正在学习汉语。在这一背景下，本文针对后疫情时代泰国线上汉语教学的发展现状及优劣势进行一定的分析，并提出如何加强线上汉语教学推动的相关可行性建议。

二、线上汉语教学在泰国的发展现状

泰国有着相当庞大数量的线下汉语教学机构。这部分教学机构一般有着一定的经营时长，并在发展过程中建立起了包括汉语在内的多语种教学培训体系，并且积累了相当丰富的线下汉语教学经验。而相对来说，线上汉语教学体系的发展依然并不完善，无论是在课程制作、互动交流还是教学经验方面，都相对线下培训机构有着一定的劣势。然而，随着泰国汉语教育热潮的不断发展，当线下的培训机构受限于日益增大的学生人数，而无法保障老师数量的供应时，线上汉语教学就开始展现出其独特的优越性了。尤其是当 2020 年新冠疫情爆发，导致了泰国大量学校选择停课时，能够保障在家学习的线上教育也获得了越来越多人的青睐。其中，中国某国际教育集团就和泰国政府展开了深入的合作，,在 5 月 1 日至 7 月 31 日期间,为泰国九百多所院校的十万名教师及学生提供现代

化汉语线上教学课程及平台支持,后续还将就师资培养、中泰合作办学、产教融合等方面,与泰国展开更加广泛和深入的合作。可以说，疫情期间对于线上汉语教育来说，无疑是一个发展的机遇，而泰国的线上汉语教育体系也正是在疫情期间实现了快速的发展，并且凭借着互联网平台的便利性得到广泛地认可与好评。

三、泰国线上汉语教学发展的优劣势分析

（一）线上汉语教学的优势所在

当前，线上汉语教学相对于线下培训的最大优势主要集中在两个方面：其一是在防疫方面的独特优势，而其二则是对于师资力量的节约：

1. 防疫优势

虽然泰国政府积极与中国展开合作，以便在疫情控制和防疫物资的引入中获得帮助，但是由于多种原因，泰国在 2020 年 12 月中旬到 2021 年 2 月上旬期间，出现了一次疫情传播的高峰。其中，1 月 26 日新增感染人数为 959 人，为泰国在 2021 年 4 月以来出现了第三次疫情，并呈现爆发的态势。虽然在泰国政府的努力和中国的帮助之下，泰国成功控制住了疫情的大规模蔓延，但是在疫情风波刚刚过去的现在，无疑政府、民众都会更加注意防疫和人身安全。对此，相对于需要亲身前往，并且和许多天南海北的陌生人一同学习的线下教育机构，线上汉语教育无疑能够更好地满足防疫和自我保护的需求。即使随着泰国引入中国疫苗、时间的推移和疫情威胁的逐渐褪去会使得这一优势渐渐削弱并最终消失，但是对于泰国的线上汉语教学来说，无疑如今是一个极好的弯道超车机会。

而由于线上汉语教育的防疫优势同样也有助于社会总体的疫情控制和政府工作压力的减轻，因此在当前时间段内，泰国政府也会给予线上汉语教育以许多支持，因此线上汉语教育的防疫优势也同样可以带来政策扶持的优势。

2. 师资力量优势

而在对于师资力量的节约方面，线上汉语教育相对于线下培训来说同样有着极大的优势，而这一优势则会长期存在。泰国的汉语学习人数并不是一个大致稳定的数值，而是在最近十几年之间突飞猛进的。在 2003 年，泰国学习汉语的人数仅仅只有数万人，而到了 2017 年底，这个数字已经超过了一百万。而汉语学习者也从学生为绝大多数，变成了包括在校学生、在职职员等多种来源。可以说，当前泰国社会上存在着一股学习汉语的浪潮，在这股浪潮的影响之下，越来越多的泰国人希望能够学习汉语。然而，相对于学习者数量的极大提升来说，培训机构的师资力量却增长缓慢。这就导致了许多培训机构的老师无法满足学生数量增长的要求。对于这些机构来说，很多机构选择不

断扩大教学班级的人数，而这无疑会带来教学质量的下降以及学生们的不满。

在这一情况下，线上汉语教学的出现就极大的缓解了师资力量不足的问题。一位老师即使能力再强，也只能每天工作几个小时，并且只能为一个班级的几十名学生授课。然而，当线上汉语教学平台推出各类电子课程时，能够为数千乃至上万名学生提供教学，并且时间灵活自由的线上电子课程无疑为许多学生提供了极大的帮助。而相对于线下教育只能由居住在泰国本地的老师进行教学来说，电子课程可以依靠全世界优秀老师进行制作，无疑会保证线上课程的制作水平。而借助现代直播技术的发展，语言教育之中极为重要的交流学习也可以通过线上直播的方式予以满足，从而使得线上汉语教育能够在师资力量方面获得极大的发展优势。

3. 政策支持优势

对于线上汉语机构来说，泰国当前已经存在的大量有着较高发展水平的线下培训机构，无疑是一个极为强大的竞争对手。虽然在过去的疫情之中，这部分培训机构的业务已经受到了一定的打击，但是总体来说，这部分机构依然有着较为大量、稳定的客户群体以及在泰国进行经营的主场优势。然而，疫情前后“一带一路”的发展以及泰国政府对于相关线上教育系统的引入，就使得线上汉语教育机构可以获得较为全面的政策支持。“一带一路”的推动使得中国相关企业在对外贸易中可以获得更多的国内政策支持，而泰国为了在疫情期间维持国内教育事业发展，所以大力引入的中国相关线上教育平台，则有助于获得泰国方面的政策扶持。

4. 深化对中国的了解

对于泰国选择汉语学习的人来说，其学习目的主要集中在对中国的相关业务之中。虽然也有着一小部分人的学习目的是为了对接新加坡等汉语国家、地区的游客或商人，但是绝大多数的人还是为了能够更好地与中国赴泰游客或是中国的电商、企业进行沟通。因此，相对于泰国本地的老师来说，线上汉语教育平台无疑有着对于中国的更深了解，并且可以有效地帮助提升学生对于中国文化、当前网络流行内容、中国国内局势、相关中国游客喜好和购物倾向等等多种信息的掌握程度，而这无疑相对于线下汉语教育来说，有着更高的吸引力。

（二）线上汉语教学的劣势所在

即使线上汉语教学存在着许多优势，但是作为一个最近才开始高速发展的产业，线上汉语教学依然并不完善，因此相对于已经有着数十年发展经验积累的线下汉语教育机构来说，同样有着一定的劣势所在：

1. 互动性缺乏

在进行语言学习的过程中，互动性无疑是极为重要的内容。在线下的培训机构之中，机构会在教学汉语的同时，为学生提供学习并接触围棋、象棋、书法、水墨画等多种与汉语、汉文化相关内容进行体验的机会，并使得学生在互动的过程之中增进学习的兴趣以及对于相关内容的理解。而在线上教学过程中，虽然可以对这类内容进行介绍，但是无疑会在互动之中存在一定的问题。此外，在进行线上汉语学习的过程中，虽然可能会在学习书写、文字方面存在一定的优势，但是当需要练习发音和交流时，由于缺少老师在身边的指正，也会使得学习需要付出更大的努力。即使有着直播课程来保证老师与学生的交流与互动，但是网络直播相对于面对面交流来说，依然具有一定的不足之处。

2. 学习氛围较差

在线下机构进行学习的过程，是学生和许多具有同样需求的同学一同进行学习。在进行朗读练习、口语交流练习的过程中，同学之间的互相帮助以及鼓励会产生一种较好的学习氛围，并使得学习者相对来说注意力更加集中，甚至一部分原本容易分心走神的学生也可以长期专注与学习之中。并且，同学也有助于学习者在学习过程中遇到的问题也能够及时得到回答。而线上汉语教育则无法形成一个较好的学习氛围，而依靠电子设备作为媒介的线上汉语教育平台和可以随时暂停的电子课程、事后还会有录播的直播课程都会使得学习者更加容易分心，而他们则必须依靠自己的意志力克服这些问题，而无法通过身边良好的学习氛围得到帮助。

3. 体系并不完善

对于线上汉语教学的发展来说，体系的不完善无疑会导致其无法满足一部分学生的独特需求。当前线上汉语教学的教材依然以正常的教学课程为主，而缺乏针对某一类课程如词汇、语法或是文化常识等内容的专项练习课程、针对即将到来的考试进行专门设计的突击训练课程等，导致无法满足一部分要求较为特殊学生的需求。此外，泰国当前的线下培训机构往往没有一个统一的教材标准，而线上教育机构也无法在短时间内对接不同的线下培训机构，参考他们的教材来为在这部分线下机构学习的学生提供专门的无缝对接课程。这就使得原先在线下机构进行学习的学生依然有着较大可能性留在原先的机构继续学习。而这部分机构也会利用自己已有的师资力量和学生资源推动自有线上教育平台的发展，导致其他专门的线上教育平台面临较为激烈的竞争。

4. 初期运作成本较高

虽然泰国有着相当一部分的人学习过，或正在学习汉语，但是汉语在泰国依然属于“外语”的一种，只是占据着比较重要的地位。对此，中国老师所参与制作的相关线上课程，也需要按照泰语

进行翻译、后期制作才能进行使用。此外，由于中泰教育体系之间的差异，所制作的相关线上课程视频也需要经过中国、泰国两个方面的审核。而无论是课程的翻译与后期制作，还是额外的审核流程，都需要企业付出更高的人力资源成本以及行政成本。虽然这些成本在相关平台逐渐步入正轨后会逐渐降低，并维持一个相对于线下教育来说明显更低的成本，但是在发展初期，运作成本却更高许多。

四、 推动线上教育平台发展的对策分析

（一）加强与当地政府的合作力度

线上教育平台可以依靠当前的政策支持以及防疫方面的优势，加强与当地政府的合作。事实上，随着泰国教育事业发展的进步，对于线上教育的需求也会不断增加：并不只是汉语教育，泰国同样需要其他类型的线上教育课程。对此，汉语线上教育平台或是相关企业也可以加强与泰国政府的合作，根据泰国的需求发展并扩大自身的经营范围，以提升市场竞争力、保障自己的生命力与发展水平。

（二）因地制宜强化课程设计水平

相对于中国来说，泰国的考试体系等等无疑会有着一定的不同之处，同时泰国人学习汉语也有着自己的目的：一般是为了留学、中泰国际贸易或是加强和赴泰游客的交流水平。对此，线上汉语教育相关企业与平台也应当因地制宜，根据泰国学生独特的发展需求进行导向型课程设计，从而推动课程设计水平获得相应的发展与进步，以便吸引更多的泰国学生前来选择线上汉语教育，并长期进行选择。在这一过程之中，也应当积极做好对当地相关学生的前期调研工作，从而获得有关泰国学生的学习习惯、主要学习目的等，以便尽可能的提升服务质量，加强对于相关学生的吸引力水平。此外，考虑到泰国地区相对较差的网络覆盖水平，在制作课程的过程中也需要对视频大小、精度等进行一定的调整，以便保证学习过程中视频播放的流畅性，提升学生的学习质量。

（三）与当地机构合作，实现共同发展

事实上，线上汉语教育和线下培训机构并不是完全的竞争关系。两者的关系可以是竞争对手，但是同样可以成为合作盟友。事实上，线上教育机构可以选择与当地机构进行合作，以收取一部分平台管理费用为代价，帮助这部分线下机构上线自己所设计的网络课程等。这样的合作模式不仅仅能够使得双方利用到对方的优势，同时也可以为双方降低成本负担：线上汉语教育企业可以减少招揽学生、设计教材的巨大负担，同时也可以获得一笔稳定的收益。而线下机构则避免了必须从头开始设计线上教学平台需要的巨大支出。可以说，双方若是加强相互之间的合作交流，无疑会带来极大的优势与帮助。

五、结语

长期以来，泰国民间汉语教育机构借助自身的优势，一方面充当中泰两国院校间的桥梁和纽带，为国内汉语教育专业的学生提供赴泰实习和工作的机会与条件；另一方面，从泰国院校和相关企业的需求出发，将中国国内的师资和教材在泰国推广。而疫情期间，中国的线上汉语教育机构无疑有助于加强对泰国市场的渗透水平，并且利用自身在资金和语言方面的优势，走中泰合作办学的发展模式，为汉语教育事业的发展探索新路径。

参考文献

吴琛,刁小卫.疫情下对外汉语线上教学的思考与探究.[J].文化产业. 2021,(02)
张鹏.疫情期间英国汉语教育的线上发展.[J].世界教育信息. 2020,33(07)
肖启迪.“一带一路”建设背景下汉语国际教育的发展趋势研究[J].科教文汇(中旬刊). 2020,(10)
韦威聪.新冠疫情期间汉语国际教育专业发展态度调查研究.[J].中国市场学会 2020 年全国代表大会会议论文集（卷二）

Name and Surname（姓名）：
Meng Xue

Highest Education（最高学历）：
Master of Arts

University or Agency（任职院校或单位）：
- Faculty of Liberal Arts, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang
- Chinese Teachers（Thailand）Association

Field of Expertise（专业领域）：
International Chinese Language Education

Address（地址）：
1 Chalong Krung 1 Alley, Lat Krabang, Bangkok 10520

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

泰国芭提雅步行街汉语应用研究

STUDY OF USING THE CHINESE LANGUAGE IN THE ENVIRONMENT OF PATTAYA WALKING STREET, THAILAND

徐丽娜 [1]
NANCHANOK KHAOSABAI
华侨崇圣大学、 中国学学院
College of Chinese studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail: yai_far@hotmail.com

刘丽芳 [2]
PORNPAN JUNTARONANONT
格乐大学、 文学院副教授
Associate Professor in Faculty of Arts, Krirk University
E-mail: pornpan_wan@hotmail.com
Received: 28 September 2020 / Revised: 21 October 2020 / Accepted: 10 December 2020

摘要

泰国的旅游业的因素促进了重要经济的发展和增长。包括贸易在内的外国游客，特别是亚洲游客，每年到泰国旅游的人有数百万人。因为泰国有许多突出的特点，如有各种自然景点，无论是海、山、瀑布或洞穴都很美丽，生活费用不是很高。有免费又卫生的服务和商店、古老的水上市场、步行街道和餐馆。泰国有许多重要的步行街，"步行街"的每个旅游区，有不同的地区与食品、纪念品，使每个步行街如此迷人。目前根据旅游景点人數來看，外芭堤雅步行街是芭堤雅的主要旅游景点之一。来芭堤雅步行街的游客大多是中国人。

本研究旨在研究中文服务及游客的满意度。影响芭堤雅步行街地区员工中文服务重要性的因素，通过观察芭提雅步行街的环境，分析此地方的语言服务情况，从问卷调查中的信息分析，评价和寻找解决各店的中文服务的办法。

通过发放给不同商店游客和工作人员的问卷分析，而得到的研究结果如下：在芭提雅步行街上，汉语主要用于与中国旅客交流；在广告上使用的中文招牌或菜单。我们又发现，在芭堤雅步行街上，一些商店的员工在使用中文与客户沟通上存在一些问题。例如，一些店员不会说中文，或者说一个简短的称呼，有时不太正确。因此，芭堤雅步行街应改善中文的服务，并应增加实践中文培訓或增加出勤率。基本接受中文培训，使员工在汉语的使用方面更加了解。与游客沟通，更好地了解。

关键词：芭提雅；步行街；旅游；中文服务

ABSTRACT

The tourism business in Thailand contributes to the development and growth of important economic factors. Including trade promotion is resulting in foreign tourists Especially in Asia, popular to travel to Thailand. There are millions of people each year. Thailand has many important Walking Street, "Walking Street" of each tourist area. Tend to be different areas, Including in Pattaya which is one of the main tourist attractions and is also well-known to foreign tourists. The tourists are mostly Chinese. For this reason, the Chinese language for tourism and services are necessary for Pattaya Walking Street

The objective of this research is to study Chinese language services and tourists' satisfaction levels. Which has the importance of Chinese language services of employees, evaluate and find solutions to problems occurring in providing Chinese language services.

The study results showed distributing questionnaires referenced from tourists and staff at stores. they used Chinese language to communicate with tourists. And also use in advertising signs. therefore, found that Employees are still having problems using the Chinese language to communicate with customers. They can't speak Chinese at all. Sometimes the grammar is not correct. Therefore, Pattaya Walking Street should improve the Chinese language for tourism and services and Basic training in Chinese for employees to become more knowledgeable. For communication with tourists to understand better.

Keywords: Pattaya, Walking street, Tourism, Chinese service

绪论

一、研究北京的背景和意义

论文选题的主要原因;由于中国是泰国最大旅游客源国，因此汉语在泰国旅游的健康发展和更好地服务外来游客,分析游客的出游动机、旅游行为以及旅游行为具作用更显重要的现实意义。芭提雅是泰国旅游胜地,也是中国旅客来往人数最多的一个地方。当地的营业发展得很快。各个商业都需要懂中文人士来帮忙,促使他们的经营更加发达。会发现旅游业的与旅行相关的活动但是问题的旅行并不总是旅游。因此，了解旅游的意义极其重要。这是一个为国家带来巨大收入的。 行业被认为是世界上最大的产业。

目前，为了确定消除中国免费旅行团的目标，旅游价格已经上涨，这可能会影响游客。对此，泰国犹他州旅游局强调： “泰国对中国市场充满信心。预计旅游业今年将增长 15％至 18％，去年来自中国的入境游客人数将达到 790 万人。在严格禁止零团体旅游费之后这次有可能改变当地旅游业的形象，并提高泰国旅游业的质量（2016 年 10 月 22 日来源），这是其中之一。经济是近年来蓬勃发展或经济不景气，尤其是对出口行业显著的经济支柱，在国民经济的支柱泰国面临着严重的问题。发展起着重要作用。不可否认，旅游业仍然是泰国的主要产业。但是泰国的其他产业也在迅速发展。

汉语的对应应用促进了泰国旅游业的增长。泰国的气候是宜人的。 丰富的文化底蕴，优美的风景和迷人的自然风光是旅游业的特色，因此，世界各地的人们都前往曼谷，芭堤雅、清迈和普吉岛来旅游，在2016年泰国的旅游业在世界上排名第13位。商业汉语应用对芭提雅的商业界有什么影响是本论

文必须研究的课题。本论文的研究范围是芭提雅有名的旅游景点;就是芭提雅步行街（Walking Street）。本人将在此地做实地调查,注重在以上10个门店旅游点应用汉语的环境调查，了解当地商业汉语应用的情况及现状，同时也考虑到各个旅游点的环境与文化的差异情况得到所收集的资料后,经过学术方式的评估与分析后得知上述 10个门店地方汉语应用所在的问题以及其对芭提雅旅游业的几个方面影响，并提出改进及建议，为芭提雅旅游汉语的应用提供改进措施和解决办法。这里的小贩总是用一种让人难以想象的方式给水果保鲜——冰块。水果和冰块被共同放在一个巨大容器里，沿街叫卖，让人看上去就觉得凉爽。与之相同沿街叫卖的，是一种不知名的小吃，透明的玻璃柜里盛满了干鱼、蟹柳、虾丸等，小贩在现场干净利落地处理好递过来，咬一口满口流香。不过不吃辣的人一定要小心，因为很可能会辣到你嘴巴冒烟。

二、国内外研究综述

有关泰国旅游研究与分析的论文和论著,有关中国旅客在泰国汉语应用的已有不少。各不同研究者必定有不同的研究内容角度各。从不同的视角又展开了更多方面、更多研究课题。

谢彦君的《美国Drexel大学饭店管理系》(《旅游学刊》，2003年第六期）的论文中。比较全面地分析了中国本土学者、外国学者以及旅居国外的中国学者对中国旅游问题的研究成果和基本观点,并对旅游研究过程中所呈现的基本趋势进行了讨论.通过这个分析,使国内同行得以一窥中国旅游问题在世界旅游论坛上被关注的程度,以及了解中国旅游研究与国外旅游研究的差别。本文提供的大量英文文献,也是相关研究领域的重要学术线索。

中国广西大学中国—东盟研究院的宋建林、 程成、 周泽奇《东南亚纵横》杂志上发表了《东南亚金融危机后中泰旅游与贸易互动关系研究》（2018年第四期）的论文。文选取1997—2016年中国—泰国双边旅游与进出口贸易数据,通过Johansen协整检验、VECM模型和脉冲响应实证分析它们之间的关系,研究发现：中泰进出口贸易一直存在贸易逆差,双边旅游市场发展也不平衡,在旅游和贸易上泰国对中国的依赖程度一直处于高位。泰国入境中国客流量和两国进口、出口贸易均存在正向的长期协整关系,中国出境泰国客流量和两国贸易逆差存在负向关系。泰国入境中国客流量对中国进口泰国贸易的正向冲击有很强的持续性,但对中国出口泰国贸易的正向冲击作用只能持续两年左右。中国出口泰国贸易增长会在短期内引发泰国入境中国客流量增长,但不具有持续性。中泰贸易逆差仍有继续扩大的张力,其进一步扩大会抑制中国出境泰国客流量的增长,不利于中国出境泰国旅游市场的发展。中国出口泰国贸易引发的主要是“观光休闲”游客,中国进口泰国贸易引发的主要是“会议商务”游客。

杨永德、庞莲荣、杨艳芬《中泰旅游服务贸易失衡问题及应对策略》广西民族大学学报：哲学社会科学版（2014年第六期）的论文，论述了中泰旅游服务贸易失衡现象存在由来已久,中国在中泰旅游服务贸易中一直处于逆差地位,且近年来这一逆差呈现出急剧扩大的趋势。造成这一现象的根本原因是两国社会经济发展的不均等,直接原因是两国旅游竞争力的差别。从根本上看,中泰两国的旅游服务贸易逆差短期内很难逆转,但是中国可以通过提高旅游产业竞争力等方式来减少这一逆差。此外,还可以巧妙地利用这一逆差来增强中国的软实力,以实现中泰旅游服务贸易在动态中平衡的目标。

学者谈泰国旅游业发展启示:旅游不是“孤立系统”（张玉 2018年）旅游业是一个关联度极高的综合性产业，任何环节的短缺都会制约旅游服务链的良性运行。王兴斌据报道：尽管暑假游开始进入高峰，但因为当地天气影响、近期发生事故等原因，泰国游遭遇冷遇。近年来，由于性价比高、距离不远、文化相近，东南亚旅游愈发火热。其中，泰国依托绮丽的热带风光、丰富的名胜古迹以及“千佛之国”的宗教文化，成为东南亚以至亚洲旅游的佼佼者，也是中国人最喜欢的出境游国家。

浙江国际海运职业技术学院旅游学院《泰国芭堤雅旅游业的发展及其对泰国海滨旅游的启示》（高等函授学报：自然科学版 2008 年 第二期 ）的论文，简要介绍了泰国芭堤雅旅游发展的历史及现状，对其存在的问题进行了一些分析，从而得到有益于海滨旅游的几点启示。

张雁《玩味凡心泰国芭堤雅瑜伽之旅》（旅行者，2006年第十期）的论文，芭堤雅，位于泰国首都曼谷东南154公里，市区面积二十多平方公里，以阳光、沙滩和海水闻名。芭堤雅是户外瑜伽者最推崇的修行地，它海水纯净，空气清新，在天色将明的海边，伴着反复吟唱的音乐、呼吸、吐纳、伸拉、拧转，将自己完全融合在大自然中，这种与自然的融合感，让你仿佛置身天堂。而夜晚来临时，来到市区，一下从天堂回到人间。芭堤雅，是人类欲望的集中地，随处可见的酒吧女，度假的白人，性感的演出，所有人类最纯粹的欲望，都可以在这里得到满足。

福建师范大学庄清娥《基于产业融合视角的会展旅游分析》（铜陵学院学报 2008 年第二期）的论文。文中提到会展旅游是当今世界各国经济的一个新的经济增长点。然而对于会展旅游的分析，学术界大多是从旅游业的角度进行分析，该文运用产业融合这一经济学视角对其进行了分析。

上海大学 （钟碧云）硕士撰写了。《泰国旅游的趋势分析—中国游客的案例》（经济研究导刊 2014年第三十四期）的论文，认为：旅游业是泰国的经济支柱,而中国旅游市场在泰国旅游业中占有重要地位。未来在赴泰安全问题进一步被重视的基础上,＂零自费＂行程将会变成中国赴泰旅游的主流,免签后泰国或成新的境外热门购物地。

三、研究的目的、方法和主要内容

1.研究目的

1) 了解芭提雅旅游在汉语服务方面的情况。

2) 研究汉语服务对中国游客影响的作用。

3) 分析芭提步行街服务人员的汉语水平情况。

2.研究方法

1) 文献研究方法：

通过文献研究掌握芭提雅步行街发展管理方面的资料，包括游客数量，语言服务情况。文献可通过旅游局，芭提雅步行街，以及相关的研究资料和文章中获得，还可以通过图书馆和上网查询。

2）调查问卷方法：

通过采访芭提雅步行街管理部门，对门店的管理服务人员10位进行深入访淡对来访的中国游客100位的问卷调查，获得门店在语言服务，特别是汉语服务方面的资料，中国游客的反映方面的资料，以供论文的分析研究。通过以上两种主要研究方法对掌握的资料进行定性和定量分析。

3）研究的主要内容：

研究的主要内容是泰国芭提雅步行街10个门店旅游点应用汉语的环境：概述芭提雅步行街门店的总体发展状况，具体分析说明芭提雅步行街门店主要应用汉语的环境与各地不同的特点，汉语应用对中国游客购物的影响。分析销售人员的汉语水平，提供汉语应用对芭提雅旅游景点有哪些促进作用，针对以上的调查分析，泰国芭提雅旅游景点汉语发现问题，提出改进措施和建议，以利于提高质量，吸引更多的中国游客，促进芭提雅旅游环境的发展。

四、所要解决的主要问题和研究途径 ：

1）要掌握芭提雅步行街发展务管理方面的资料，以及外国游客参观门店的情况。

2）泰国芭提雅步行街门店应用汉语发展起到了哪些作用，以及遇到的主要问题。

3）做好门店环境问卷调查，对汉语服务情况，销售人员的汉语水平情况统计分析。

4）提出解决问题的方法和改进措施。

五、研究结果

研究结果要根据研究目的来阐述的 ， 这里只看到第一小题目，却没有第二、三 ，而且内容全部混乱。

（一）芭提雅旅游景点的发展概况

大部分亚洲国家的人都知道泰国。泰国人通过自己的文化特征与其生活方式介绍自己的。泰国历史悠久，文化丰富，差不多仅 1000 年的建国历史竖成了自己特殊的语言文化艺术以及社会生活起居等，当然得旅游景点也很别致。每个省市都有他们自己格式的文化艺术。这在旅游方面就是包罗万象，旅游资源很丰富，在每个旅游景点都拥有他们个别的吸引力。在旅游胜地除了古迹游览之外，还有生活起居、文化及各种类的饮食，全是旅游方面最好的资料。说到饮食方面，泰式的饮食并不比世界上任何国家差，而且在原材料选择过程中一丝不苟。泰式的风格及味道也是另一面显示着泰国人的生活方式，和传统具有独特的身份。泰国被视为许多外国人的旅游胜地，也被国际上认为是世界上最重要的佛教中心之一。

泰国旅游局新闻资料，2019 年 8 月份,共有外国游客人数在泰国 3,466,456 入境。造成旅游人数增长了百分之 7.35,同时国家收入共 169,771.51 万泰铢，同比增长 6.16%的，收藏的，而数。2019 年的 1 月至 8 月共有 26,563,001 入境，并给旅游人数增长了 2.83% 同时收入有 1,289,626.08 万铢，

增幅为 2.91(Thailand Tourist New : online)。按照 2019 年 10 月份移民局综合的资料,到泰国游玩的旅客共 304 万人次。

与去年同期相比增长了 12.51%，供给国家创造了 0.14 万亿泰铢的收入 ，或 9.27%的增长。从这些数目字也同样的证明尽管全球经济仍然缓慢。但是旅游业在泰国的游客不断地增加，而春武里的芭提雅是泰国重要景点旅游之一，可以说游客继续增长。说到访泰最多并在泰花钱最多的旅客的前五名是中国、马来西亚、印度、老挝和韩国。按上述移民局的 2019 年 1 月至 10 月份期间累积的游客人数以及游客人数 到泰国旅游的外国游客累计达 3,250 万人次，同比增长 4.29%。另外为旅游业收入有 1.57 万亿泰铢，比去年同期增长 3.97%（ข้อมูลเบื้องต้นจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง: online 4/12/2019）。

芭堤雅是泰国和外国的旅游胜地，也是春武里省第一大的旅游景点，在 2016 年春武里省收入约 19.8 十亿泰铢，接待游客 1360 万人次，其中芭堤雅就占 35%。到芭堤雅来游玩的旅客，外籍人士占 65%，其中中国人居首位。按 2016 年的统计，估计旅客共 250 万人次，而 2017 年上半年，芭堤雅游客增加了，大约 800 万人次，预计 2017 年春武里省的收入将比 2016 年增长约 8-10%（Ministry of tourist and sport: online）。

芭堤雅旅游区分为四个部分：就是北芭堤雅，芭堤雅中部，南芭堤雅和中天海滩。

中国旅客人越来越在寻找互联网旅行信息。来自到泰国旅行的人并搜索各种旅行指南及独立旅游方式。芭堤雅另一个最有特色的是“步行街”（Walking street） 。它是游客的天堂，是夜间的步行街。在街头还有表演作为欢迎旅客的节目。这条街位于Jomtien 海滩边长巴厘海。芭堤雅步行街在白天和晚上之间有很大的不同 。晚上整条街是很明亮的，有户外酒吧，有各种视频的餐厅，还有令人难忘的夜总会。在这条街旅客们不仅品尝有便宜又好吃的泰国菜、西式和欧式的美味与泰式按摩。此外，还有其他很多助兴的活动，如音乐会表演、酒吧斗殴等。旅客们还能体验到芭堤雅的夜生活。街边的参观人您挑选最和胃口及最新鲜的海鲜。不论是逛街购买物品或寻找泰式美味，这里都齐全。因此外籍旅客们都很喜欢芭堤雅的步行街。

对中国游客在芭堤雅游玩地点的各种服务是否能满足游客的需求，尤其是中文方面的服务。笔者对这方面选了10 家步行街的营业家做研究对象，在这10家的中国顾客发送100份问卷以及对老板做了深入访谈。这10家营业家名称如下：

1.Tankay海鲜餐厅 ，美食是中餐和泰国菜 。

2.New York Dier餐厅，它的装修很有特色。

3.力海鱼翅餐厅，它是芭堤雅最有名的传统美食餐厅。

4.Rusputin餐厅，它是芭堤雅装饰着最漂亮的餐厅。

5. Britro café餐厅 这家餐厅有很多美味的菜以及好喝的鸡尾酒。

6. Sea zone 海鲜餐厅 在这个餐厅就餐可以看到芭堤雅湾的美景。餐厅内有着一流的美食。

7. Miniso 日本商店，是一家主打日系时尚产品的品牌商店，其中还包括家用电器 便宜的电子产品。

8. 芭提雅步行街纪念品商店 (Souvenir shop)店内和周围有一系列便宜的当地餐饮场所。

9. 芭提雅步行街泰国菜餐厅(Thai food conner） 这家餐厅外表看起来很普通，但美味并不亚于高级餐厅。

10.芭提雅步行街土耳其冰淇淋 (Turkish ice cream) 甜品店。

游客对步行街的关注度如下：

一、关注度很高的是： 第 1 项：对芭堤雅步行街对中国游客很有趣 第 3 项：在芭提雅步行是否设立汉语指示路标 第 8 项：芭提雅步行街设有停车场，交通不方便。

二、关注度高的是： 第 6 项：服务人员可以用汉语介绍菜单,第10 项,有旅游援助台服务人员。

三、关注度一般的是： 第 2 项：餐馆的菜单由中文名称.第 4 项：汉语服务人员的欢迎客户 第 7 项：食品价格的适式. 第 5 项：汉语服务人员的口语交流. 第 9 项：芭提雅步行商店的数量足以供游客使用。

芭堤雅步行街的中文使用问题是影响中国旅客增长的一个重要因素。以往能使用中文沟通的人数少，中国旅客不多，后来中国旅客日越增加，汉语也应该随着相应的强大起来。商店的员工能力若与外语服务相比，英语仍然是主要语言。但现在汉语也应该是最重要的沟通语言了。

从满意度调查所得：中国游客希望能够在各方面为中国旅客服务，以方便他们在芭堤雅步行街的餐厅选择。另外会用汉语的服务员是不足够的，而且服务员的汉语程度不高，店主应该给他们时间增加汉语知识，也可能联合举办汉语汉语培训班。

对于中国旅客在芭堤雅步行街游玩所得的满意度最高是每家门店的服务人员的中文交谈能力，擦宾馆的服务人员能用中文介绍菜单，物价合适，而且步行街没有车辆穿插，使得行走方便，而在这地方还设有旅游援助台为旅客服务。满意度高就是每家餐厅的菜单设有中文名称。满意中度是步行街各个角落的汉语指示路标不足够，必须增加。另外步行街的商店繁多，足够旅客们采购。

（二）调查表明芭提雅中国游客居多

1.芭堤雅步行街汉语使用问题过去的一年中，中国游客到泰国的人数稳定增长，使用中文沟通交流，因此，这是可能会影响泰国旅游市场的一个因素。至于少数可以提供中文服务的员工，他们属于少数人，与外语服务相比，英语仍然是交流的主要语言，少数中国游客用英语和工作人员交流，大多通过中文向导游交流，使用手势语言， 泰国芭堤雅步行街，是中国游客的热门旅游目的地之一，韩语，日本，美国， 俄罗斯，和许多其他国家。步行街是芭堤雅的旅游胜地，提供多种旅游服务， 包括提供店内服务，今天的游客大多数是中国人，外国人和泰国人，但是泰国 人不多，因此，这两种语言都是非常必要的，或作为一项商业服务，对于中国 游客和在线商店广告必不可少。

2. 汉语支付应用程序的功能与问题 在所有 10 家商店的调查中，芭堤雅步行街上所有 10 家商店的中国业务中的 以下问题， 10 家商店中有 5 家，在芭堤雅步行街，通过该应用程序提供支付服 务，

举个例子 alipay / wechat pay 5 个地点不通过该应用程序提供支付服务，调 查发现，通过便捷应用提供支付服务的五家商店的销量有所增加，因此，它是 中国游客决策的一种选择，这些商店在不同层次上提供了现代化的应用程序。 能够吸引中国游客进来使用更多服务，这是一个重要原因，尽管此调查与步行 街中语言交流的使用无关，但它表明游客的服务是高度满意的，而且，它更舒 适的消费和更安全，哪些游客不必随身携带大量现金，这可以帮助吸引更多的 中国游客，促进现代经济的发展。

3. 芭提雅步行街员工的服务问题 在这项调查中，芭堤雅的步行街，是中国游客比较多，可以提供商业服务、 商店和餐馆的企业，工作人员大多会说中文，他们只能听和说基本的中文，简 短对话或邀请问候，例如： 如您好/欢迎/价格，但是他们不会读和写汉字， 或在某些不能说中文的商店中，必须使用图片进行不清楚的沟通，而且员工的 发音不是很规范，如果服务人员不流利或发音不标准，可能很难，让中国游客 了解在芭堤雅步行街上提供服务的工作人员的意义，服务中文的员工大多是泰国人，但是有些商店为中国人提供服务，有些人是缅甸人、老挝人和柬埔寨人， 38 他们会说中文但是不能写汉字，但是其中一些人不会说泰语，也不会写泰文， 因为服务人员调查使用中文和他们会说中文但是不会书写中文，另外还有一些 人不会说也不会书写泰文。让他们做问卷，这项调查。

4. 服务问题 在餐厅服务区，许多餐厅菜单对中国游客没有中文，许多中国游客喜欢泰 国菜。但是他们在点菜时面临许多问题。一些餐厅提供中英文菜单，服务人员 也可以说中文。“您可以吃辣吗？”，“您想吃什么？”，“请参阅菜单” 等。但是有些菜单没有中餐，中国游客不知道该点什么。服务人员的中文不好， 难以解释泰国食品的特殊特征和状况，这给中国游客带来了很多问题。

笔者对所得的问题作了解决的方法和改进措施如下：

1. 员工使用汉语服务的建议和改进 在步行街工作人员说中文时仍然存在明显的问题 为游客服务的员工可说 一口流利的中文他们的发音不符合标准，这仍然是与中国游客交流的问题。因 此，步行街应加强培训。培养服务人员在汉语水平上，例如，应该为服务人员 提供汉语培训或汉语研讨会可能是一个话题在调查问卷之后，“在服务或初级 行业中使用中文”研究人员建议对服务人员进行中文培训。在培训计划中，组 织者应考虑服务人员的需求。是时候学习中文和理想的老师了然后根据他们的 需要计划中文培训。此外，研究人员建议利用活动和媒体来提高服务人员的中 文技能。专注于乐趣并获得知识不要过多地关注学者。交流中重要的口语和听 力原则。将是这项活动的帮助者，包括中文发音练习，语言游戏和角色扮演， 戏剧此外，教材是媒体和设备，易于理解的知识，学习时，媒体可以将知识从 教师传授给学生。教师可以在互联网上使用音乐，电影，电视节目和在线课程 作为汉语教学媒。

2. 使用汉语应用程序的建议和改进在芭堤雅步行街地区，中国游客仍然难以通过中国的步行街应用来花钱， 那里的人很多。因此，大多数中国游客觉得 必须携带大量现金对于游客自己来说可能并不安全。因此，该应用程序必须应 用于各种商店。满足中国游客的需求应该增加服务以造福企业主并面向中国游 客和汉语的使用在每个地区应该受过教育关于诸如转帐，充值或购买的中国应 39 用程

序之类的技术对于旅游中文申请管理部门语言应用和中文申请活动这可以 帮助中国游客交流，吸引更多中国游客，并促进当地旅游业的发展。

3.建议改进芭提雅步行街的菜单书写内容 有些餐厅使用三种语言的菜单：泰语、英语和中文。但是，大多数地方只 使用了几个简单的中文单词，并且没有清晰或正确地书写，这使得游客无法理 解游客的意思和不便。建议的管理部门应添加清晰的图像。在某些部分中，应 清晰、准确地写出一些清单。接到食物订单的员工在回答问题时应该有练习。 因此，企业所有者应在此处添加并注意一些小细节。使用普通话，写得更清晰， 更准确此外，公共关系应促进促销活动，例如降低食品或产品价格，以引起关 注。旅游者有小册子或优惠券送给路人。带有所有三种语言的文字为了帮助中 国游客更轻松地选择进入该商店的决定。

结语

本论文分析在芭堤雅步行街环境中使用中文研究泰国的旅游业是以经济发展为重要支柱。调查分为两个部分：第一部分是前往芭堤雅步行街的中国游客。 另一部分是访谈 10 家商店的员工，在调查过程中 100 名 中国游客和员工以及 10 名商店老板大多数人都知道芭堤雅。因为它是旅游业的商业城市。此外，在调查中还发现，大多数中国游客前往芭堤雅游客需要了解芭堤雅步行街。因为这是来自旅行过的人的宣传。此外，还有各种在线媒体推荐芭堤雅步行街，使海外的中国游客都认识。这对这个地方起了积极方面也有消极方面。 另一方面，中国游客参观这条步行街因能用中文沟通。 但是，中国游客并未考虑到这里的中文服务人员的语言是否正确。 根据原理，芭堤雅步行街商店调查问卷的另一部分。为了研究店员的中文能力和使用习惯，调查发现少数店员的沟通能力极佳。 除了那些在那家商店工作了很长时间的员工将具有互动的技能。具有良好的能力，有更多人学习中文，并且他们的工作都趋向于使用普通话为多。但他们并不会说中文。这里的一 些餐厅招牌和广告文字都是繁体字，这根本不是什么大问题，但是，使用繁体字可能会给一些不懂繁体字的顾客造成混乱。店主们都注重员工的中文能力。谁能在商店里用中文交流，会增加工资，增加多或少全都根据各人的中文能力水平。因此，哪家门店能为客户提供良好的中文服务，也能给门店带来了商机，商店出售货物的机会更多。总体而言，他们仍 然认为英语还是一种重要的语言。 本文发现这个问题后才在这个环境中研究中文的使用存在问题。芭堤雅步行街商店工作人员的中文水平低，需要提高员工的中文能力应该合作举办中文培训班，让他们多学习中文，有更多机会学听说及阅读中文，为开发芭堤雅步行街旅游中的汉语应用技能的指南。与中国游客见面交流时，他们的工作会更加顺畅，此外，中国游客还将感受到完美的服务。

参考文献

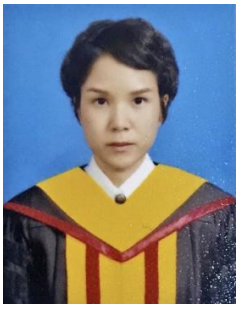
Executive Summary：ข้อมูลเบื้องต้น ครั้งที่ 1 (ข้อมูลเบื้องต้นจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง)

(https://www.mots.go.th/download/article/article_20191122092437.pdf（4/12/2019）

Ministry of Tourist and Sports (https://www.mots.go.th/ewtold/ewt/mots_en57/main.php)

Thailand Tourist New (https://www.mots.go.th/ewtold/ewt/mots_en57/main.php?filename=index)

Author (1) Information (第一作者信息)

Name and Surname （姓名）：
NANCHANOK KHAOSABAI

Highest Education（最高学历）：
M.A.(Chinese Business Communication)

University or Agency（任职院校或单位）：
Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise （专业领域）：
Chinese Business Communication

Address（地址）：
41 M. 12 Bangna-trad Road , T.Bangplee, A.Bangplee , Samutprakarn , 10540

Author (2) Information (第二作者信息)

Name and Surname （姓名）：
PORNPAN JUNTARONANONT

Highest Education（最高学历）：
Ph.D.

University or Agency（任职院校或单位）：
Krirk University

Field of Expertise （专业领域）：
Chinese Studies (Oversea Chinese in Thailand)

Address（地址）：
145 Budhamonthon Soi 2 Soi 7 Bangkaenue Khed Bangkae Bangkok 10160

การศึกษาการแปลคำศัพท์โลจิสติกส์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและภาษาจีน [1]

A STUDY OF THE TRANSLATION OF LOGISTICS TERMS FROM ENGLISH TO THAI AND CHINESE

ณัฐศรัณย์ บำรุงศรี [2]
NATSARAN BAMRUNGSRI
ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Department of Eastern Languages, Faculty of Humanities, Kasetsart University
E-mail: Earth.libowen@gmail.com

จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ์ [3]
CHATUWIT KEAWSUWAN
ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Department of Eastern Languages, Faculty of Humanities, Kasetsart University
E-mail: fhumcwk@ku.ac.th
Received: 22 April 2021 / Revised: 2 June 2021 / Accepted: 2 June 2021

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการแปลคำศัพท์โลจิสติกส์แบบคำต่อคำระหว่างภาษาอังกฤษเป็นไทยและภาษาจีน เฉพาะกรณีที่มีการแปลไม่ตรงตามความหมายทั่วไปของภาษาอังกฤษ ในพจนานุกรมคำอธิบายศัพท์อังกฤษ-ไทยพื้นฐานด้านการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานที่ควรรู้ของ พรวศิน ศิริสวัสดิ์ และแสงจันทร์ กันตะบุตร โดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบความหมายคำต่อคำ ตามทฤษฎีการแปลของสุพรรณี ปิ่นมณี และรัชนีโรจน์ กุลธำรง ผลการวิจัยพบว่าภาษาไทยและภาษาจีนไม่ได้แปลตามความหมายทั่วไปของภาษาอังกฤษ แต่แปลภายใต้กรอบความคิดทางโลจิสติกส์ ซึ่งหากเป็นผู้ที่ไม่ได้มีความรู้เฉพาะด้านจะไม่สามารถแปลศัพท์เหล่านี้ได้ จึงใช้วิธีการแปลโดย 1) การใช้ความหมายรองและความหมายเชิงเปรียบแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย 2) การเทียบเคียงความหมายต่อความหมายแปลจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย 3) ความหมายที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นคำศัพท์แปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และ 4) คำศัพท์บอกหมวดและคำบรรยายลักษณะแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาจีน ทำให้เห็นถึงการแปลคำศัพท์บางประเภทในแต่ละภาษานั้น ไม่สามารถแปลความหมายตรงตัวได้ จะต้องอาศัยการทำความเข้าใจความหมายโดยนัยของคำศัพท์นั้นก่อน โดยการแปลแบบนี้สามารถใช้วิธีการแปลเหล่านี้แปลคำศัพท์ใหม่อื่นๆ ได้ โดยเฉพาะศัพท์ในศาสตร์ใหม่ที่ไม่เคยมีอยู่ในบริบทของสังคมภาษาปลายทาง

คำสำคัญ : การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและภาษาจีน คำศัพท์โลจิสติกส์

[1] บทความฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาการแปลคำศัพท์โลจิสติกส์จากภาษาอังกฤษสู่ภาษาไทยและภาษาจีน : การเปรียบเทียบทฤษฎีการแปล หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

[2] นิสิตหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ABSTRACT

This article objectives to study the translation of word-for-word logistics terms between English to Thai and Chinese, only case when translation does not conform to the general meaning of English in English-Thai Explanatory Dictionary Fundamentals of Logistics and Supply Chain Management by Pornwasin Sirisawat and Sangchan Kantabutra. Using strategies to compare word-to-word meanings by Translation theories of Supannee Pinmanee and Ratchanirot Kulthamrong. The research showed that Thai and Chinese not translated according to the general meaning of English, but translation under the concept of logistics. If general public Do not have specific knowledge will not be able to translate these. Therefore use translation method : 1) Secondary and figurative sense translate English into Thai 2) Nonliteral lexical equivalents translate Chinese into Thai 3) Meanings that make up a vocabulary translate English into Thai and 4) Generic term and Descriptive features translate English into Chinese. Show the translation of words in each language can't literal translation require understanding of the meaning implications of that word. These translation methods can be used to translate new words for study meaning in a technical term, especially the word that never used in target language.

Keywords : Translation from English to Thai and Chinese, Logistics Terms

บทนำ

ในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ เป็นสังคมยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดนมีการเชื่อมโยงโครงข่ายถึงกันในทุกมิติ ในด้านเศรษฐกิจ แนวคิดเสรีนิยมใหม่ทางเศรษฐกิจเป็นแนวคิดกระแสหลักที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโลก ซึ่งวรารัก เฉลิมพันธุศักดิ์ ได้กล่าวเกี่ยวประเด็นนี้ในหนังสือการวิเคราะห์การเมือง ไว้ว่า โลกาภิวัตน์กับผลกระทบในมิติต่างๆ ในลักษณะที่ว่าโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เริ่มด้วยมิติทางด้านการเมือง ไปสู่ทิศทางที่มีความหมายกว้างยิ่งขึ้น มิติส่วนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม และมิติทางสังคมและวัฒนธรรม โดยที่มาของโลกาภิวัตน์คือ ความหนาแน่นในการเชื่อมประสานในสี่มิติ *มิติที่หนึ่ง* เศรษฐกิจ คือ การไหลเวียนของสินค้า บริการ และเงินทุน ตลอดจนข้อมูลข่าวสาร และ โลกทัศน์ที่พ่วงมากับการแลกเปลี่ยนทางการตลาดที่ไปได้ไกลยิ่งขึ้น *มิติที่สอง* ด้านการทหาร คือ ผู้ที่สามารถใช้กำลังเพื่อรักษาสัญญา และสร้างภัยคุกคาม โดยเฉพาะการใช้อาวุธที่มีประสิทธิภาพและมีอำนาจในการทำลายล้างสูง *มิติที่สาม* ด้านสิ่งแวดล้อมนั้น คือ การขนถ่ายวัสดุ อุปกรณ์ ทั้งในชั้นบรรยากาศหรือภาคพื้นสมุทร รวมไปถึงวัสดุทางชีวภาพ เช่น วัสดุด้านพันธุกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของมนุษย์ และ*มิติสุดท้าย* ด้านสังคมและวัฒนธรรม คือเคลื่อนไหวในเรื่องแนวคิด ข้อมูลข่าวสาร ภาพลักษณ์ และผู้คน ซึ่งก็คือ พาหนะในการนำข้อมูล ข่าวสารและความคิดนั่นเอง (วรารัก เฉลิมพันธุศักดิ์. 2561 : 7)

จากที่มาข้างต้น ในยุคโลกาภิวัตน์ นอกจากรัฐชาติแล้ว ยังมีองค์กรอื่นๆ ที่มีสถานะและบทบาทสำคัญต่อการกำหนดแนวทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ เช่น บรรษัทข้ามชาติ การก่อการร้าย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการเสนอแนวคิดในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ อันเกิดจากโลกาภิวัตน์ คือแนวคิดเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่แนวคิดข้างต้นก็ยังไม่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอะไรนัก เพราะแนวคิดเสรีนิยมใหม่ยังคงเป็นกระแสหลักครอบงำมิติทางเศรษฐกิจของโลกในยุคปัจจุบันอยู่ สำหรับแนวคิดเสรีนิยมใหม่เป็นการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจอย่างกว้างขวาง และส่งเสริมการสร้างตลาดใหม่ขึ้นมารับรองการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ด้านการขนส่ง และสารนิเทศทำให้การเคลื่อนย้าย คน ทุน และความคิดในระดับโลกมีความสะดวกมากขึ้น (อดินันท์ พรหมพันธ์ใจ. 2557 : 149)

ในประเด็นดังกล่าว ธนิต โสรัตน์ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “การจัดการห่วงโซ่อุปทานในยุคของ “โลกาภิวัตน์” โดยสรุปใจความสำคัญได้ว่า โลจิสติกส์และโซ่อุปทานกับการตลาดในยุคโลกาภิวัตน์จะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของการตลาดในฐานะการสนับสนุนให้มีการส่งเสริมทางการตลาดและการคาดคะเนยอดขาย ซึ่งการจัดซื้อและการตลาดในกระบวนการของโซ่อุปทานจะมีการเชื่อมโยงกันแบบบูรณาการ ซึ่งในบางกิจการก็จะอยู่ในความรับผิดชอบของแผนกเดียวกัน จึงต้องทำความเข้าใจถึงหน้าที่ของการตลาด ซึ่งมีการนำกิจกรรมทั้งของโลจิสติกส์และโซ่อุปทานมาใช้ในการสนับสนุนกระบวนการทางการตลาดทำให้เพิ่มประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่กิจกรรมของการตลาดจะต้องสอดคล้องกับกระแสของโลกาภิวัตน์ (ธนิต โสรัตน์. 2547 : 72)

ประเด็นเพิ่มเติมที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ภายใต้สถานการณ์โรคระบาด covid-19 ที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางไปซื้อสินค้าเองของพ่อค้าอย่างที่เคยทำมาในอดีต ระบบการค้าผ่านวงจรโลจิสติกส์จะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นการลดการเดินทางและการสัมผัสที่อาจส่งผลต่อการแพร่กระจายของโรคระบาด

เห็นได้ว่า การทำการค้าข้ามประเทศ ข้ามวัฒนธรรม และภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน อย่างเช่นภาวะโรคระบาดให้ประสบความสำเร็จตามแนวทางโลกาภิวัตน์นั้น ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญคือ **ภาษา** เพราะการที่จะให้คนต่างชาติต่างภาษาเข้าใจตรงกันนั้น การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศถือว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารการศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับคนแต่ละประเทศในโลก และสร้างตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาเรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อการศึกษาการแปลคำศัพท์โลจิสติกส์แบบคำต่อคำระหว่างภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และอังกฤษเป็นภาษาจีน เฉพาะกรณีที่มีการแปลไม่ตรงตามความหมายทั่วไปของภาษาอังกฤษ

ขอบเขตการศึกษา

ผู้วิจัยเลือกศึกษาการแปลพจนานุกรมศัพท์คำอธิบายศัพท์ อังกฤษ-ไทย พื้นฐานด้านการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานที่ควรรู้ ทั้งหมด 924 คำ เรียบเรียงโดย พรวศิน ศิริสวัสดิ์ และ แสงจันทร์ กันตะบุตร โดยเน้นศึกษาสภาพและแนวทางการแปลโลจิสติกส์และโซ่อุปทานจากภาษาอังกฤษสู่ภาษาไทยและภาษาจีนในระดับคำ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาคำศัพท์ที่สามารถหาคำเทียบ 3 ภาษาได้ทั้งหมด 700 คำ โดยแยกได้เป็น 16 ประเภท แต่ผู้วิจัยคัดมา 1 ประเภท จำนวน 10 คำ เฉพาะที่เป็นการแปลไม่ตรงกับความหมายทั่วไปในภาษาอังกฤษเท่านั้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่าคำกลุ่มนี้ไม่สามารถเข้าใจความหมายจากรูปศัพท์ในภาษาอังกฤษได้

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบวิธีการแปลและสามารถเป็นแนวทางการแปลคำศัพท์หรือกลุ่มคำ “โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน” ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและภาษาจีน เฉพาะกลุ่มศัพท์ที่ไม่มีใช้ในภาษาปลายทางโดยตรง

2. ทำให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างของการแปลคำศัพท์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและภาษาจีน ในกลุ่มศัพท์ที่ไม่มีใช้ในภาษาปลายทางโดยตรง

ระเบียบวิธีวิจัย

1. สำรวจงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพจนานุกรมศัพท์ เช่น คำอธิบายศัพท์ อังกฤษ-ไทย พื้นฐานด้านการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานที่ควรรู้ พจนานุกรมอื่นๆ ทั้ง 3 ภาษา

2. ศึกษากลวิธีการแปลคำศัพท์และการแปล ประกอบกับการพิจารณาปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. รวบรวมข้อมูลคำศัพท์และกลุ่มคำจากพจนุกรมทั้งสามภาษา โดยใช้พจนานุกรมคำอธิบายศัพท์อังกฤษ-ไทย พื้นฐานด้านการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานที่ควรรู้ เป็นต้นทางในการรวบรวมคำศัพท์

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการแปลและจัดกลุ่มตามกลวิธีแปล

5. สรุปและอภิปรายผลวิจัย

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการคัดเลือกคำศัพท์เพื่อใช้ประกอบการศึกษา ผู้วิจัยได้เลือกพจนานุกรมศัพท์ภาษาจีนเฉพาะด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน จำนวน 4 เล่ม แต่อย่างไรก็ดี ยังมีคำศัพท์บางส่วนที่พจนานุกรมภาษาทุกเล่มไม่ได้รวบรวมไว้ ผู้วิจัยจึงหาคำศัพท์เพิ่มเติมจากบทความวิชาการและบทความวิจัยในเว็บไซต์อื่น ในขั้นตอนของวิเคราะห์คำศัพท์ สำหรับคำศัพท์ภาษาจีนต้องมีการระบุที่มาของคำศัพท์ทุกคำ ได้แก่ 《牛津实用英汉双解词典》, 《英汉物流管理辞典》, 《国际货运与物流常用词汇手册》,《现代物流系统工程词典》และ www.zdic.net. เพื่อนำมาวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีการแปลมาเปรียบเทียบในการแปลคำศัพท์โลจิสติกส์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและภาษาจีน

แนวคิด ทฤษฎี

ในหนังสือ“ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแปลจากทฤษฎีการปฏิบัติ” ของรัชนีโรจน์ กุลธำรง ผู้วิจัยได้เลือก**ทฤษฎีองค์ประกอบของการแปล** ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกวิธีการแปลมาวิเคราะห์ คือ **ความหมายที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นคำศัพท์** (รัชนีโรจน์ กุลธำรง. 2552 : 61)

ความหมายที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นคำศัพท์ ในการแปลจากภาษาหนึ่งมาสู่อีกภาษาหนึ่งนั้น การหาคำศัพท์ที่มีความหมายเทียบเคียงกันได้ (lexical equivalence) เป็นเรื่องที่ “มักจะเป็นไปไม่ได้” ไม่ได้หมายความว่า “เป็นไปไม่ได้เลย” บางครั้งผู้แปลอาจโชคดีที่สามารถหาคำศัพท์ (lexical term) ที่มีความหมายทาบทับกันได้พอดีกับคำศัพท์ในภาษาต้นฉบับ เช่น คำว่า chair เทียบเคียงได้กับคำว่า “เก้าอี้” ในภาษาไทย ปัญหาก็จะไม่เกิด แต่พอมาถึงคำว่า sofa ในภาษาไทยไม่มีคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกับคำศัพท์ในภาษาอังกฤษ ในภาษาพูดเรามักจะใช้คำว่า “โซฟา” ซึ่งก็เป็นคำยืมแบบทับศัพท์ (loanword proper) ไม่ใช่การแปล ถ้าลองเปิดหา “คำแปล” ในพจนานุกรมจะพบว่า sofa คือ “เก้าอี้นวมยาว” หากวิเคราะห์ดูจะเห็นวิธีการแก้ปัญหาการแปลโดยการนำคำศัพท์บอกหมวด (generic term) ว่า “เก้าอี้” และคำบรรยายลักษณะ (descriptive feature) “นวม” “ยาว” มาเติมท้ายได้คำศัพท์ว่า “เก้าอี้นวมยาว” และหากตรวจสอบกับคำจำกัดความหรือคำบรรยายขอบเขตของความหมายในพจนานุกรมอังกฤษ - อังกฤษ จะเห็นว่ามีคำบรรยายดังนี้ Sofa = a comfortable seat with raised arms and a back, that is wide enough for two or three people to sit on. จะเห็นได้ว่าในคำบรรยายความหมายหรือจำกัดความในพจนานุกรมดังกล่าวก็มีลักษณะเหมือน “คำแปล” ในภาษาไทย คือ มีองค์ประกอบสองส่วนใหญ่ๆ คือ 1. **คำศัพท์บอกหมวด (generic term)** นั่นคือ a seat (ที่นั่ง) 2. **คำบรรยายลักษณะ (descriptive features)** นั่นคือ comfortable และ with raised arms and black, that is wide enough for two or three people to sit on

ต่อมาในหนังสือการแปลขั้นสูงของสุพรรณ ปิ่นมณี ผู้วิจัยได้เลือกทฤษฎี**การแปลสิ่งที่ปรากฏหรือเป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมของภาษาแปล** ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกวิธีการแปลมาวิเคราะห์เพียง 2 รูปแบบ คือ **การเทียบเคียงความหมายต่อความหมาย** และ**การใช้ความหมายรองและความหมายเชิงเปรียบ** (สุพรรณี ปิ่นมณี. 2546 : 283 - 294)

การแปลสิ่งที่ปรากฏหรือเป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมของภาษาแปล

การหาคำที่มีความหมายตรงกัน (lexical equivalents) ระหว่างภาษาต้นฉบับและภาษาแปล เป็นกระบวนการที่ยุ่งยากซับซ้อน เมื่อผู้เขียนกับผู้แปลอยู่คนละวัฒนธรรมกัน จึงเป็นธรรมดาที่การหาคำความหมายตรงกันระหว่างภาษาสองภาษาในการแปลย่อมจะเป็นไปได้ยาก คำในแต่ละภาษาไม่มีความหมายตรงกันทุกนัยเสมอไป ผู้แปลจึงต้องปรับกระบวนการแปลมากมาย แต่ละภาษาย่อมมีวิธีจัดกลุ่มคำของตัวเองอยู่มากมายหลายวิธี ทำให้การแปลแบบคำต่อคำแทบจะเป็นไปไม่ได้เลย ผู้แปลจะต้องมองหาวิธีการแสดงความหมายอย่างแม่นยำที่สุดและเป็นธรรมชาติที่สุด ดังนั้นเมื่อแปลแล้ว รูปแบบอาจแตกต่างจากเดิมโดยสิ้นเชิง แม้สังกัป (concepts) ตรงกันระหว่างภาษาทั้งสองก็ตาม

การเทียบเคียงความหมายต่อความหมาย (nonliteral lexical equivalents)

แม้ว่าสิ่งของซึ่งเป็นสิ่งเดียวกันจะปรากฏในวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับและภาษาแปลก็ตามแต่ทั้งสองภาษาย่อมมีวิธีแสดงความหมายที่แตกต่างกันได้ แม้ว่าพื้นฐานของความหมายจะเหมือนกันเพียงไรก็ตาม ผู้

แปลก็ไม่ควรเหมาสรุปเอาว่า คำของทั้งสองภาษาจะสามารถจับคู่ความหมายตรงกันอย่างสมบูรณ์แบบได้เสมอไป แม้ในวัฒนธรรมของภาษาทั้งสองจะมีสิ่งเดียวกันปรากฏอยู่ ผู้แปลก็ไม่ควรคาดหมายว่า วิธีการแสดงความหมายต้องเหมือนกัน ผู้คนในแต่ละวัฒนธรรม อาจมองอะไรในแง่มุมที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นวิธีการแสดงความคิดก็ย่อมเป็นไปจากคนละมุมมอง

การใช้ความหมายรองและความหมายเชิงเปรียบ (secondary and figurative sense)

ความหมายรองและความหมายเชิงเปรียบมักไม่สามารถแปลโดยหาคำมาเทียบเคียงลงไปอย่างตัวต่อตัวแล้วได้ความหมายเท่าเทียมกันได้ คำในภาษาหนึ่งมักมีความหมายรองไม่ตรงกับคำๆ เดียวกันของอีกภาษาหนึ่ง แม้ในความหมายแรกที่บางครั้งดูเหมือนกัน แต่ในความเป็นจริงมักจะมีนัยความหมายอื่นๆ ที่แอบแฝงทำให้แตกต่างกันได้เสมอ ดังนั้นเพื่อหาความหมายเทียบเคียงกันให้ได้ ผู้แปลต้องสร้างบริบทให้เพียงพอที่จะช่วยชี้ความหมายที่ต้องการได้ ยกตัวอย่างเช่น คำว่า hypocrite คนปากอย่างใจอย่าง แปลเป็นภาษาไทยใช้ในความหมายเชิงเปรียบ เช่น คนหน้าไหว้หลังหลอก คนมือถือสากปากถือศีล คนปากว่าตาขยิบ คนปากหวานก้นเปรี้ยว คนปากปราศรัยน้ำใจเชือดคอ เป็นต้น หรือจะแปลด้วยคำอธิบาย เช่น คนที่ปากไม่ตรงกับใจแล้วแต่ความเหมาะสม ผู้แปลต้องพิจารณาดูเป็นกรณีๆ ไปตามเนื้อหาของสิ่งที่จะแปล

ผลการศึกษา

คำที่ 1 : **Detention** ในแวดวงโลจิสติกส์ คำๆนี้แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ค่าคืนตู้สินค้าที่ช้าเกินกว่าที่กำหนด” และแปลเป็นภาษาจีนได้ว่า “货物、单据等延滞费、滞箱期”(梅赞宾. 2011 : 54) จากการศึกษาพบว่าความหมายทั่วไปของคำภาษาอังกฤษคือนี้แปลว่า “การรั้งรอไว้, การกักคุม, การยึดหน่วง (ทรัพย์สินไว้เพื่อเป็นประกันหนี้)” (ธีระ ต. สุวรรณ. 2533 : 197) จะเห็นได้ว่าความหมายไม่ตรงกัน เมื่อค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องจึงพบว่า “ตู้คอนเทนเนอร์ เมื่อนำออกมาจากเทอร์มินอลแล้ว จะต้องโหลดสินค้าออกจากตู้และนำตู้เปล่าไปคืนที่ลานคืนตู้ตามเวลาที่กำหนด เนื่องจากบางครั้งผู้นำเข้าผู้ส่งออกจะต้องนำตู้สินค้าไปใช้ต่อ ดังนั้นสายเรือจึงจำเป็นต้องกำหนด Detention เพื่อให้ได้รับตู้คืนเร็วที่สุด ดังนั้นหากตู้ถูกลากออกมาและนำไปตู้ไปคืนเกินระยะเวลาที่กำหนด คุณจะถูกเรียกเก็บค่า Detention charge โดยระยะเวลาของ Detention นั้นจะขึ้นอยู่กับแต่ละสายเรือ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะอยู่ที่ 7–14 วัน สำหรับตู้คอนเทนเนอร์ทั่วไป” (HPS Trade. 16 November 2020 : Online)

จากคำอธิบายข้างต้นพบว่าแหล่งข้อมูลที่ศึกษามีการเพิ่มคำว่า charge เพิ่มเติมเข้าไป เพื่อเน้นย้ำว่าเป็นการเรียกเก็บเงินหรือค่าบริการ ซึ่งสอดคล้องกับคำภาษาจีน 单据等延滞费 ที่มีการเติมคำว่า 费 เข้าไปเพื่อเน้นย้ำเรื่องการเก็บค่าบริการ แต่อย่างไรก็ตามในภาษาจีนก็มีการให้ความหมายที่เป็นเพียงการแจ้งว่า “เป็นเพียงการคืนตู้ช้ากว่ากำหนด” คือ “滞箱期” โดยที่ไม่มีการกล่าวถึงการเรียกเก็บค่าบริการด้วยเหมือนกัน แต่ในทางปฏิบัติก็น่าจะมีนัยที่เกี่ยวข้องการการเก็บเงินอยู่แล้ว เพราะเป็นการไม่ทำตามระยะเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ตามกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับอีกแหล่งข้อมูลคือที่ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “ค่าคืนตู้สินค้าที่ช้าเกินกว่าที่กำหนด (Demurrage or Detention) เพื่อคำนวณค่าใช้จ่ายต่างๆ ตามเงื่อนไข รวมถึงควบคุมกระบวนการยกเว้นค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น” (อาร์ ซี แอล. 16 พฤศจิกายน 2563 : ออนไลน์)

คำที่ 2 : **Devanning** ในแวดวงโลจิสติกส์ คำๆ นี้แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “การขนส่งสินค้าออกจากตู้สินค้า” และแปลเป็นภาษาจีนได้ว่า “货物卸车” (谢龙水. 2008 : 132) แต่การบรรจุคำนี้ไว้ในพจนานุกรมเล่มอื่นใดเลย เป็นไปได้ว่า Devanning เป็นคำศัพท์เฉพาะทางโลจิสติกส์เท่านั้น

จากคำอธิบายข้างต้นพบว่า “货物” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “cargo” (杨书旗 等. 2007 : 181) ภาษาไทยแปลว่า “สินค้า (ที่นำออกขายตามท้องตลาด)” (เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2561 : 597) และคำว่า “卸车” แปลเป็นภาษาอังกฤษได้ว่า “Unload” (zdic. 30 January 2021 : Online) แปลได้ว่า “ขนถ่ายสินค้าลงมาจากรถบรรทุก” (ฝ่ายวิชาการสำนักพิมพ์สื่อรวิชญ. 2556 : 404) ซึ่งมีนัยที่เกี่ยวข้องกับความหมายการขนสินค้า โดยสอดคล้องกับอีกแหล่งข้อมูลที่ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “การบรรทุกสินค้า (Vanning and Devanning) จำพวก Break Bulk, Import Declaration, Direct-to-Store และ Warehouse by pass จะมีการลงทุนบางส่วนในระบบขนส่ง และมีการใช้ระบบ Outsourcing รถบรรทุกสินค้า จากกลุ่มรถบรรทุกภายนอก 8 – 10 กลุ่ม สลับกันไป ซึ่งผู้ประกอบการจะเป็นผู้ติดต่อและจ่ายงานโดยตรงให้กับกลุ่มรถบรรทุก” (ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์. 2557 : 26)

คำที่ 3 : **Dock leveler** ในแวดวงโลจิสติกส์ คำๆ นี้แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “อุปกรณ์สำหรับการปรับความสูงในการยกสินค้าหน้าท่า” และแปลเป็นภาษาจีนได้ว่า “装货跳板” (梅赞宾. 2011 : 58) จากการศึกษาพบว่าความหมายทั่วไปในภาษาอังกฤษคำว่า “Dock” แปลว่า “อู่เรือ, ท่าเรือ, โรงจอดและซ่อมเครื่องบิน, ชานชาลาสำหรับขนถ่ายสินค้า” และคำว่า “leveler หรือ leveller” แปลว่า “ผู้วัดระดับ, ผู้หาระดับ, เครื่องวัดหาระดับ, สิ่งหรืออุปกรณ์ที่วัดหรือหาระดับ...” (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม. 2552 : 261) พจนานุกรมอังกฤษ - ไทยทุกเล่มปรากฏว่าคำศัพท์ Dock และ leveler แยกออกจากกัน ซึ่งยากต่อการทำความเข้าใจ เมื่อศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์ พบว่า “Dock leveler คือ สะพานปรับระดับสำหรับขนถ่ายสินค้า มีลักษณะแบบพื้นหรือทางลาดปรับระดับเหมาะสำหรับการใช้งานขนถ่ายสินค้า โดยเชื่อมต่อระหว่างรถขนส่งสินค้าและแพลตฟอร์มของคลังสินค้าจึงทำให้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยต่อการขนถ่ายสินค้าในแต่ละครั้ง” (เค.พี.เอ็นจิเนียริ่ง แอนด์ เทคโนโลยี่. 16 พฤศจิกายน 2563 : ออนไลน์)

จากคำอธิบายข้างต้นพบว่าในคำว่า “装货” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “load” (zdic. 30 January 2021 : Online) ภาษาไทยแปลว่า “การบรรทุกสินค้า” (ฝ่ายวิชาการสำนักพิมพ์สื่อรวิชญ. 2554 : 10) และคำว่า “跳板” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “gangplank” (杨书旗 等. 2007 : 497) ภาษาไทยแปลว่า “กระดานขึ้นลงเรือ (หรือรถ)” , “สปริงบอร์ด” และ “กระดานกระดก” (เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2561 : 1371) โดยการให้ความหมายยังไม่สามารถมองเห็นภาพของการใช้งานจริงได้ แต่จากข้อมูลอีกข้อมูลคือที่ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “Dock leveler คือ สะพานปรับระดับสินค้าสำหรับขนถ่ายสินค้า เหมาะสำหรับการใช้งานขนถ่ายสินค้าของคลังสินค้ากับท้ายรถที่เข้าทำการขนถ่ายสินค้า ซึ่งสามารถปรับระดับเท่ากับความสูงของท้ายรถได้ สามารถขนถ่ายสินค้าได้รวดเร็วและปลอดภัยระหว่างทำงาน โครงสร้างสะพานปรับระดับสินค้าสำหรับขนถ่ายสินค้าผลิตจากเหล็ก I-Beam คุณภาพสูง เพื่อรับน้ำหนักของรถ Forklift และสินค้า และความสูงของสะพานสามารถปรับขึ้นลงได้ตามความเหมาะสม มีระบบให้เลือกตามการใช้งาน” (ไทย มิยาโมโต้. 10 พฤศจิกายน 2563 : ออนไลน์)

คำที่ 4 : **Hauler** ในแวดวงโลจิสติกส์ คำๆ นี้แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ผู้นำสินค้าเข้าเก็บ” และแปลเป็นภาษาจีนได้ว่า “汽车货运业” (苏士哲. 2001 : 180) จากการศึกษาพบว่าความหมายทั่วไปของคำภาษาอังกฤษคือนี้แปลว่า “ผู้ประกอบการขนส่งสินค้าโดยรถบรรทุก” ซึ่งคำว่า Hauler ในประเทศอังกฤษเขียนได้อีกแบบว่า Haulier (สฤษดิคุณ กิติยากร. 2550 : 281) จะเห็นได้ว่าความหมายแตกต่างกัน จากพจนานุกรม “英汉物流管理辞典” ได้ให้คำอธิบายว่า “บุคคลหรือบริษัทที่ให้บริการขนส่งสินค้าทางถนน” (苏士哲. 2001 : 180)

จากคำอธิบายข้างต้นพบว่าในคำว่า “汽车” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “automobile” (杨书旗 等. 2007 : 71) ในภาษาไทยแปลว่า “รถยนต์” (เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2561 : 1081) , คำว่า “货运” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “freight” (杨书旗 等. 2007 : 480) ในภาษาไทยแปลว่า “กิจการขนส่งสินค้า” และ “การขนส่งสินค้า” (เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2561 : 597) และคำว่า “业” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “business” (zdic. 30 January 2021 : Online) ในภาษาไทยแปลว่า “อาชีพทางด้านธุรกิจ” และ “กิจการ (การค้า)” (เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2561 : 1638) แต่ในทางปฏิบัติก็น่าจะมีนัยที่เกี่ยวข้องกับความหมายที่สื่อได้ว่าเป็นเรื่องของการขนส่งสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับอีกแหล่งข้อมูลคือที่ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “ประเภทของการขนส่งด้วยรถบรรทุก (Truck Transportation) อาจแบ่งได้เป็น การขนส่งที่ใช้ประเภทรถหัวลากที่เรียกว่า Hauler ซึ่งมีคุณสมบัติในการลาก ประเภทรถพ่วงที่เรียกว่า Trailer ซึ่งส่วนใหญ่แล้วมักจะใช้ในการขนส่งสินค้าที่เป็นคอนเทนเนอร์ (Containers)” (ธนิต โสรัตน์. 16 พฤศจิกายน 2563 : ออนไลน์)

คำที่ 5 : **Job shop** ในแวดวงโลจิสติกส์ คำๆ นี้แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “การผลิตแบบไม่ต่อเนื่องเป็นการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะหลากหลายตามความต้องการของลูกค้าโดยมีปริมาณการผลิตต่อครั้งเป็นล็อต (Lot) มีการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ที่ผลิตค่อนข้างบ่อย” และแปลเป็นภาษาจีนได้ว่า “加工车间” (谢龙水. 2008 : 271) จากการศึกษาพบว่าความหมายทั่วไปของคำภาษาอังกฤษคำว่า “Job” แปลว่า “งาน หรือ งานชิ้นหนึ่ง” (สฤษดิคุณ กิติยากร. 2550 : 338) และคำว่า “Shop” แปลว่า “ร้าน หรือ ร้านค้า” (สฤษดิคุณ กิติยากร. 2550 : 625) โดยไม่มีพจนานุกรมเล่มอื่นไม่ได้เก็บคำว่า Job shop ไว้เลย

จากคำข้างต้นพบว่าในคำว่า “加工” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “Process” (zdic. 30 January 2021 : Online) ภาษาไทยแปลว่า “การแปรรูปสินค้า” (เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2561 : 623) และคำว่า “车间” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “workshop” (杨书旗 等. 2007 : 1447) ภาษาไทยแปลว่า “โรงงาน (อันเป็นส่วนหนึ่งของโรงงานใหญ่)” (เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2561 : 159) จะเห็นได้ว่าจากภาษาจีนกับภาษาไทยก็มีความหมายแตกต่างกัน แต่ในทางปฏิบัติก็น่าจะมีนัยที่เกี่ยวข้องกับความหมายที่สื่อได้ว่าเป็นเรื่องของกระบวนการในการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับอีกแหล่งข้อมูลที่ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “การผลิตแบบไม่ต่อเนื่อง (Job Shop หรือ Intermit ten Production) เป็นการผลิต ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะหลากหลายตามความต้องการของลูกค้าโดยมีปริมาณการผลิตต่อครั้งเป็นล็อตมีการเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตค่อนข้างบ่อย และผลผลิตไม่มีมาตรฐานมากนัก การผลิตแยกเป็นหมวดหมู่อยู่ตามส่วนต่างๆ ของผังโรงงานในจุดที่จะสามารถทำให้กระบวนการผลิตทุกผลิตภัณฑ์ สามารถดำเนินไปตามขั้นตอนการผลิตที่กำหนดไว้อย่างคล่องตัวการเดินเครื่องจักรผลิตจะผลิตสินค้าชนิดหนึ่งจนได้ปริมาณตามที่ต้องการแล้วจึงเปลี่ยนไปผลิตสินค้าชนิดอื่นโดยใช้เครื่องจักชุดเดิม” (ทิติยา วาปีเน. 2561 : 7)

คำที่ 6 : **Kaizen** ในแวดวงโลจิสติกส์ คำๆ นี้แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “แนวคิดด้านการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง” และแปลเป็นภาษาจีนได้ว่า “连续改进”(苏士哲. 2001 : 214) โดยไม่พบ Kaizen อยู่ในพจนานุกรมเล่มอื่น ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาที่มาของคำว่า Kaizen จึงพบว่า “ไคเซ็น เป็นกิจกรรมการบริหารงานเชิงคุณภาพอันมีรากฐานกำเนิดมาจากประเทศญี่ปุ่นและแพร่หลายหรือได้รับความนิยมไปในต่างประเทศอย่างกว้างขวาง ต่อมา MIT ได้ทำวิจัยประเด็นนี้จนทำให้ไคเซ็นกลายเป็นที่รู้จักและเป็นคำที่สามารถสื่อสารกันได้ทั่วโลก” (อรรถกร อนุพันธุเมธา. 2557 : 11)

จากคำอธิบายข้างต้นจะเห็นคำว่า kaizen ไม่มีความเกี่ยวโยงกับภาษาไทยและภาษาจีน ซึ่งคำว่า kaizen เป็นคำศัพท์มาจากประเทศญี่ปุ่น จากพจนานุกรม “英汉物流管理辞典 An English - Chinese of Logistics Management” ได้ให้คำอธิบายว่า “เป็นคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นบ่งบอกถึงการปรับปรุงและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างผลิตภัณฑ์และการบริการรวมถึงการส่งมอบทันเวลา (JIT) แนวคิดของการควบคุมคุณภาพที่ครอบคลุมและคัมบัง (Kanban) สามารถแบ่งออกเป็นสามอย่าง ได้แก่ การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการ, การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเฉพาะกลุ่ม และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องที่มุ่งเน้นเฉพาะบุคคล” (苏士哲. 2001 : 214)

จากความหมายข้างต้นพบว่าในคำว่า “连续” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “continuity” (杨书旗 等. 2007 : 257) ภาษาไทยแปลว่า “ติดต่อกัน” และ “ต่อเนื่องกัน” (เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2561 : 828) และคำว่า “改进” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “improve” (杨书旗 等. 2007 : 257) ภาษาไทยแปลว่า “ปรับปรุงใหม่” และ “ปฏิรูปใหม่” (เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2561 : 412) ในทางปฏิบัติยังมีนัยที่เกี่ยวข้องกับความหมายการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

คำที่ 7 : **Kitting** ในแวดวงโลจิสติกส์ คำๆ นี้แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “การประกอบชิ้นส่วนสินค้าเพื่อให้เป็นสินค้าเพื่อผู้บริโภคเพียงชิ้นเดียว” และแปลเป็นภาษาจีนได้ว่า “组合”(苏士哲. 2001 : 215) จากการศึกษาพบว่าความหมายทั่วไปของคำภาษาอังกฤษคือนี้แปลว่า “จัดหามาให้, จัดหาเครื่องประกอบ” (วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม. 2552 : 495) จะเห็นได้ว่ามีความหมายที่แตกต่างกัน ยากต่อการเข้าใจ ผู้วิจัยได้ศึกษาหาความหมายและที่มาของ Kitting ที่ให้รายละเอียดมากขึ้นพบว่า “Johnson (1991) Kitting คือ การจ่ายชิ้นส่วนเป็นชุดไปที่จุดประกอบ โดยชิ้นส่วนจะถูกจัดไปตามความต้องการจากฝ่ายประกอบ ซึ่งต่างจากการจ่ายชิ้นส่วนแบบชุด โดย Kitting จะอธิบายตามข้อขความด้านล่าง ดังนี้ ในระบบโรงงานอุตสาหกรรม กิจกรรมการจัดชิ้นส่วน ไปยังสายการประกอบโดยมีการกำหนดจำนวนชิ้นส่วนแต่ละชนิดไว้ล่วงหน้า หลังจากนั้นนำชิ้นส่วนที่ถูกจัดและวางไว้ที่อุปกรณ์ Kitting และจัดส่งไปยังสายการประกอบต่อไป Johnson (1990) กระบวนการ Kitting เหมาะสมกับระบบการประกอบที่กิจกรรมการผลิตควบคู่กับการจ่ายชิ้นส่วน โดยมีความหลากหลายของชิ้นส่วนมาก มีความต้องการคุณภาพของชิ้นส่วน และราคาชิ้นส่วนสูงๆ Ding และ Balakridhan (1990) อ้างว่า กิจกรรม Kitting เป็นการกิจกรรมที่เหมาะสมอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะจัดการกับชิ้นส่วนขนาดเล็ก และการประกอบที่ต้องการคุณภาพของชิ้นส่วนมากๆ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวยังสร้างให้อุตสาหกรรมการประกอบรถเทรคเตอร์สำเร็จลุล่วงในประเทศสหรัฐอเมริกาอีกด้วย” (Johnson. 1991 อ้างอิงจาก อรรถกร อนุพันธุเมธา. 2557 : 10)

จากคำข้างต้นพบว่าในคำว่า “组合” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “combination” (杨书旗 等. 2007 : 236) ภาษาไทยแปลว่า “ประกอบ (ด้วย...)”, “รวมตัว” และ “รวบรวมกลุ่ม” (เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2561 : 1907) จะเห็นได้ว่าจากภาษาจีนสู่ภาษาไทยความหมายไม่ได้มีความใกล้เคียงกันเท่าไหร่ แต่ในทางปฏิบัติก็น่าจะมีนัยที่เกี่ยวข้องกับความหมายที่สื่อได้ว่าเป็นเรื่องของการประกอบชิ้นส่วนสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับอีกแหล่งข้อมูลคือที่ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “การแพ็คหรือการประกอบชิ้นส่วนให้เป็นสินค้า” (苏士哲. 2001 : 215)

คำที่ 8 : **Lockout** ในแวดวงโลจิสติกส์ คำๆ นี้แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “การปิดเครื่องและห้ามไม่ให้คนงานเข้าทำงาน” และแปลเป็นภาษาจีนได้ว่า “闭锁” (Lockout Relay 说明书. 5 February 2021 : Online) จากการศึกษาพบว่าความหมายทั่วไปของคำภาษาอังกฤษคือนี้แปลว่า “การปฏิเสธของนายจ้างไม่ยอมให้ผู้รับจ้างทำงานจนกว่าผู้รับจ้างจะยอมทำตามคำนายจ้าง” (ธีระ ต. สุวรรณ. 2533 : 410)

จากคำข้างต้นพบว่าในคำว่า “闭锁” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “Lock” (zdic. 30 January 2021 : Online) ภาษาไทยแปลว่า “ระบบบางระบบได้ตัดขาดจากโลกภายนอก, ไม่เชื่อมโยงกัน...”(เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2561 : 73) แต่ในทางปฏิบัติก็น่าจะมีนัยที่เกี่ยวข้องกับความหมายที่สื่อได้ว่าเป็นเรื่องของการปิด ซึ่งสอดคล้องกับอีกแหล่งข้อมูลคือที่ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “ใช้กับอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ปลดวงจรแล้ว เพื่อป้องกันการใช้งานโดยบุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ หรือจากอุบัติเหตุ การล็อกอาจใช้เป็นกุญแจหรืออุปกรณ์อื่นที่ถอดออกยากก็ได้” (ลือชัย ทองนิล. 20 พฤศจิกายน 2563 : ออนไลน์)

คำที่ 9 : **Milk run** ในแวดวงโลจิสติกส์ คำๆ นี้แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “การจัดส่งแบบทยอยรับทยอยส่ง” และแปลเป็นภาษาจีนได้ว่า “循环取货” (谢龙水. 2008 : 317) จากการศึกษาพบว่าความหมายทั่วไปของคำภาษาอังกฤษคำว่า “Milk” แปลว่า “น้ำนม” (สฤษดิคุณ กิติยากร. 2550 : 402) และคำว่า “run” แปลว่า “การวิ่ง, การไหล, การหนี” (สฤษดิคุณ กิติยากร. 2550 : 587) ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าคำศัพท์ในพจนานุกรมอังกฤษ - ไทยทุกเล่มปรากฏว่าคำศัพท์ Milk และ run แยกออกจากกัน จึงเห็นได้ว่าไม่มีหนังสืออ้างอิงเล่มใดที่สามารถสื่อได้ว่า หากนำคำสองคำที่อยู่แยกกันนั้นมารวมเข้าด้วยกันแล้วจะมีความหมายตรงกับความหมายที่ใช้อยู่ในวงการโลจิสติกส์

จากคำอธิบายข้างต้นพบว่าในคำว่า “循环” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “circulate” (杨书旗 等. 2007 : 236) ภาษาไทยแปลว่า “หมุนเวียน” , “หมุนรอบ” และ “หมุนเป็นวัฏจักร” (เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2561 : 1596) และคำว่า “取” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “take”, “receive” (zdic. 30 January 2021 : Online) ในภาษาไทยแปลว่า “หยิบเอา” (ฝ่ายวิชาการสำนักพิมพ์สื่อรวิชญ, 2556 : 302) และคำว่า“货” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “commodities”, “products" (zdic. 30 January 2021 : Online) ในภาษาไทยแปลว่า “เงิน” และ “สินค้า” (ฝ่ายวิชาการสำนักพิมพ์สื่อรวิชญ. 2556 : 178) ในทางปฏิบัติยังมีนัยที่เกี่ยวข้องกับความหมายการขนส่ง ซึ่งสอดคล้องกับอีกแหล่งข้อมูลคือที่ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “ระบบการขนส่งแบบ Milk Run เลียนแบบมาจากระบบการขนส่งนมในประเทศ สหรัฐอเมริกา โดยที่ในทุกๆ เช้าของวัน ฟาร์มนมจะจัดรถรับ - ส่งนมไปจอดรออยู่ที่หน้าบ้าน ในแต่ละหลัง ที่มีการนำขวดนมเปล่ามาวางไว้หน้าบ้านตามจำนวนที่ต้องการเพื่อเป็นสัญลักษณ์ ว่าบ้านหลังนี้ต้องการรับนมจำนวนกี่ขวด หลังจากนั้นรถรับ - ส่งนมจะนำขวดนมใหม่มาเปลี่ยนให้กับลูกค้า แล้วทำการเก็บขวดนมเปล่ากลับขึ้นรถไปยังฟาร์มนม ซึ่งจะเป็นอย่างนี้ในตอนเช้าของทุกๆ วัน (สนั่น เถาชารี. 2553 อ้างอิงจาก ธภัทร ธาราศักดิ์. 2559 : 8)

คำที่ 10 : **Obsolescence** ในแวดวงโลจิสติกส์ คำๆ นี้แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “เสื่อมสภาพ” และแปลเป็นภาษาจีนได้ว่า “报废、作废”(谢龙水. 2008 : 344) จากการศึกษาพบว่าความหมายทั่วไปของคำภาษาอังกฤษคือนี้แปลว่า “การกำลังจะพ้นสมัย” (ธีระ ต. สุวรรณ. 2533 : 487) ดังนั้นหากไม่เป็นผู้ที่มีความรู้เฉพาะด้านคำศัพท์ด้านโลจิสติกส์ จะไม่สามารถเข้าใจความหมายของคำคำนี้ได้ในครั้งแรกที่พบ

จากคำอธิบายข้างต้นพบว่าในคำว่า “报废” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “discard as useless” (zdic. 30 January 2021 : Online) ภาษาไทยแปลว่า “แจ้งเป็นของชำรุด (ต่อหน่วยเหนือ)” และ “แทงบัญชีเป็นของชำรุด” (เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2561 : 48) และคำว่า “作废” ในภาษาอังกฤษแปลว่า “nullified” (zdic. 30 January 2021 : Online) ภาษาไทยแปลว่า “เป็นโมฆะ” และ “ไม่มีผลบังคับตามกฎหมาย” (เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. 2561 : 1915) ในทางปฏิบัติยังมีนัยที่เกี่ยวข้องกับความหมายที่ใกล้เคียงกับการเสื่อมสภาพสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับอีกแหล่งข้อมูลคือที่ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “ต้นทุนสินค้าเสื่อม (Obsolescence) ต้นทุนที่เกิดขึ้นเนื่องจากสินค้าไม่สามารถขายได้ใน ราคาปกติอีกต่อไป ซึ่งจริงๆ แล้วคือต้นทุนที่เกิดจากการถือสินค้าคงคลังนั้นไว้เกินช่วงอายุที่สามารถใช้ประโยชน์จาก ผลิตภัณฑ์ (Useful Life) ต้นทุนสินค้าเสื่อมคำนวณได้จากผลต่างระหว่างราคาสินค้าปกติลบด้วยมูลค่าซากของ สินค้านั้น (Salvage Value) หรือราคาเต็มของสินค้าลบด้วยราคาที่ลดลงไปเพื่อกำจัดสินค้านั้นออกไป ทั้งนี้ต้นทุน สินค้าเสื่อมจะรวมไว้ในต้นทุนสินค้าที่ผลิตหรือต้นทุนสินค้าขายแทนที่จะแยกออกมาต่างหากในงบกำไรขาดทุน” (ธนสิทธิ นิตยะประภา. 2559 : 473)

สรุปผลการวิจัย

เนื่องจากสาขาโลจิสติกส์เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านการขนส่ง และมีคำศัพท์ใหม่มากมายเกิดขึ้น ซึ่งการแปลภาษาไทยและภาษาจีนยังไม่ตรงตามขอบเขตความหมายหรือนัยความหมายด้านการขนส่ง จึงเป็นต้องแปลความหมายจากภาษาไทยและภาษาจีนเพื่อการติดต่อสื่อสารงานด้านโลจิสติกส์

การที่ผู้วิจัยได้เลือกแนวคิดทฤษฎี**การแปลสิ่งที่ปรากฏหรือเป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมของภาษาแปลและองค์ประกอบของการแปล** มาวิเคราะห์เพราะแปลไม่ตรงเหมือนความหมายทั่วไปของภาษาอังกฤษ คำในแต่ละภาษาไม่มีความหมายตรงกันทุกคำเสมอไป ทำให้การแปลคำต่อคำแทบจะเป็นไปไม่ได้ ทำให้รูปแบบในการแปลความหมายแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ผลการวิจัยพบว่าภาษาไทยและภาษาจีนไม่ได้แปลตามความหมายทั่วไปของภาษาอังกฤษ แต่แปลภายใต้กรอบความคิดทางโลจิสติกส์ ซึ่งหากเป็นผู้ที่ไม่ได้มีความรู้เฉพาะด้านจะไม่สามารถแปลศัพท์เหล่านี้ได้ จึงใช้วิธีการแปลโดย **1) การใช้ความหมายรองและความหมายเชิงเปรียบแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย** เช่น คำที่ 1 : **Detention** คำที่ 8 : **Lockout** และคำที่ 10 : **Obsolescence** พอเห็นคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นความหมายแรกก็จะนึกถึงคำภาษาไทยทั่วไป แต่ความเป็นจริงในคำศัพท์ทางด้านโลจิสติกส์จะแปลไม่เหมือนกับความหมายในภาษาไทยทั่วไป หากต้องการรู้ความหมายของคำศัพท์จะต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม **2) การเทียบเคียงความหมายต่อความหมายแปลจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย** เช่น คำที่ 2 : **Devanning** เมื่อได้นำคำศัพท์จากภาษาจีนและภาษาไทยมาเทียบเคียงความหมายต่อความหมายแล้ว ปรากฏว่าคำศัพท์ภาษาจีนและภาษาไทยมีความหมายค่อนข้างเกี่ยวข้องกันในเรื่องของการขนส่งสินค้า ซึ่งหากอยากรู้ความหมายที่ชัดเจนขึ้นจะต้องศึกษาเพิ่มเติม **3) ความหมายที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นคำศัพท์แปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย** เช่น คำที่ 3 : **Dock Leveler** เมื่อได้มีการนำมาเทียบเคียง

ความหมายต่อความหมาย และได้นำมาประกอบกันขึ้นเป็นคำศัพท์คำเดียวกันแล้ว ยังคงมีความหมายเกี่ยวข้องกันอยู่ เพียงแต่ยังต้องมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อให้เข้าใจความของคำคำศัพท์นี้ชัดเจนมากขึ้น และ **4) คำศัพท์บอกหมวดและคำบรรยายลักษณะแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาจีน** เช่น คำที่ 4 : **Hauler**, คำที่ 6 : **Kaizen** และคำที่ 7 : **Kitting** ได้มีการอธิบายคำศัพท์ในพจนานุกรม 英汉物流管理辞典 An English - Chinese of Logistics Management" โดย 苏士哲 เป็นผู้เขียน ซึ่งเป็นการอธิบายแบบคำจำกัดความหรือคำบรรยายขอบเขตของความหมายของคำศัพท์ โดยการบอกหมวดของคำศัพท์และคำบรรยายลักษณะของคำศัพท์เหล่านี้ เพื่อให้สามารถเข้าใจคำศัพท์เฉพาะนี้ได้ ซึ่งการแปลคำศัพท์ทั้ง 3 ภาษานี้ ทำให้เห็นถึงการแปลคำศัพท์บางประเภทในแต่ละภาษานั้น ไม่สามารถแปลความหมายตรงตัวได้ จะต้องอาศัยการทำความเข้าใจความหมายโดยนัยของคำศัพท์นั้นก่อน โดยการแปลแบบนี้สามารถใช้วิธีการแปลเหล่านี้แปลคำศัพท์ใหม่อื่นๆ ได้ โดยเฉพาะศัพท์ในศาสตร์ใหม่ที่ไม่เคยมีอยู่ในบริบทของสังคมภาษาปลายทาง

ผู้วิจัยพบว่าการแปลจากคำประสมในภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย จะต้องอาศัยการทำความเข้าใจความหมายโดยนัยก่อนและทำการแปลโดยใช้การอธิบายความที่มีความชัดเจนเพื่อให้ผู้ที่เข้าใจภาษาแปลไม่ต้องศึกษาหรือตีความเพิ่มเติม เช่น คำที่ 3 : **Dock Leveler** คำว่า Dock เทียบเคียงได้กับคำว่า "อู่เรือ, ท่าเรือ, โรงจอดและซ่อมเครื่องบิน, ชานชาลาสำหรับขนถ่ายสินค้า" และคำว่า Leveler เทียบเคียงได้กับคำว่า "ผู้วัดระดับ, ผู้หาระดับ, เครื่องวัดหาระดับ, สิ่งหรืออุปกรณ์ที่วัดหรือหาระดับ ..." แต่เมื่อนำคำทั้งสองมารวมกันเป็นคำประสม Dock Leveler แปลว่า "อุปกรณ์สำหรับการปรับความสูงในการยกสินค้าหน้าท่า" จะเห็นได้ว่าความหมายหลังจากการประสมคำ ทำให้ความหมายมีความเกี่ยวข้องกันอยู่บางส่วน แต่ยังต้องมีการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ความหมายที่ชัดเจนมากขึ้น

แต่คำศัพท์บางคำที่ประสมกันแล้วไม่พบในพจนานุกรมอังกฤษ – ไทยทั่วไป ได้แก่ คำที่ 3 : **Dock leveler** คำที่ 5 : **Job shop** และ คำที่ 9 : **Milk run** จึงเห็นได้ว่าไม่มีหนังสืออ้างอิงเล่มใดที่สามารถสื่อได้ว่าหากนำคำสองคำที่อยู่แยกกันนั้นมารวมเข้าด้วยกันแล้วจะมีความหมายตรงกับความหมายที่ใช้อยู่ในวงการโลจิสติกส์เท่านั้น

ผู้วิจัยพบว่ามีคำศัพท์อยู่ 2 คำที่ไม่สามารถหาได้จากพจนานุกรมทั่วไปได้แก่ คำที่ 2 : **Devanning** และคำที่ 6 : **Kaizen** จึงเป็นคำศัพท์เฉพาะทางโลจิสติกส์เท่านั้น หากไม่เป็นผู้ที่มีความรู้ในคำศัพท์เฉพาะด้านจะไม่สามารถเข้าใจความหมายของคำคำนี้ได้ในครั้งแรกที่พบ ส่วนคำว่า **Kaizen** ไม่มีความเกี่ยวโยงกับภาษาไทยและภาษาจีนเป็นคำศัพท์มาจากประเทศญี่ปุ่น

ในทางปฏิบัติพบว่าการแปลจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยนั้น **มีความหมายที่เกี่ยวโยงกับความหมายเดิม** โดยมีการระบุรายละเอียดเพิ่มเติมจากคำเฉพาะด้านเข้าไปอีกชั้นหนึ่ง โดยอธิบายความหมายของคำๆ นั้นจำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำศัพท์คำนั้น และนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งการแปลของจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย ในทั้งสองภาษานี้ไม่มีความหมายตรงกันอย่างสมบูรณ์ แต่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายได้ด้วยตัวเอง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการแปลคำศัพท์โลจิสติกส์จากภาษาอังกฤษสู่ภาษาไทยและภาษาจีน ผลการวิจัยพบว่าการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและภาษาจีนสอดคล้องกับทฤษฎี**องค์ประกอบของการแปล**ของรัชนี โรจน์ กุลธำรง และทฤษฎี**การแปลสิ่งที่ปรากฏหรือเป็นที่รู้จักในวัฒนธรรรมของภาษาแปล**ของสุพรรณ ปิ่นมณี โดยผู้วิจัยได้นำทฤษฎีดังกล่าวมาใช้วิเคราะห์คำศัพท์เพราะคำศัพท์โลจิสติกส์เป็นคำศัพท์เฉพาะทาง หากเป็นผู้ที่ไม่ได้มีความรู้หรือไม่ได้ทำงานเฉพาะด้านนี้จะไม่สามารถเข้าใจคำศัพท์เหล่านี้ได้ โดยใช้วิธีการแปลจาก**การเทียบเคียงความหมายต่อความหมาย** ซึ่งภาษาต้นฉบับและภาษาแปลสามารถเทียบเคียงความหมายต่อความหมายได้หรืออาจมีความหมายที่เกี่ยวข้องกันได้ และ**การใช้ความหมายรองและความหมายเชิงเปรียบ**ไม่สามารถหาคำเทียบเคียงลงไปอย่างตัวต่อตัวได้ เพราะคำในภาษาหนึ่งมักมีความหมายรองไม่ตรงกับคำๆ เดียวกันของอีกภาษาหนึ่ง

การเทียบเคียงความหมายต่อความหมายและ**การใช้ความหมายรองและความหมายเชิงเปรียบ**ทั้ง 2 วิธีนี้มีความแตกต่างกันตรงที่การแปลเทียบเคียงความหมายต่อความหมายสามารถแปลภาษาต้นฉบับได้อย่างลงตัวหรือมีความหมายที่แตกต่างกันได้ แต่**การใช้ความหมายรองและความหมายเชิงเปรียบ**ไม่สามารถแปลภาษาต้นฉบับได้อย่างลงตัวเพราะมีนัยความหมายอื่นๆ และในส่วนของ**ทฤษฎีองค์ประกอบของการแปล** โดยการใช้**ความหมายที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นคำศัพท์**สามารถใช้วิธีการแปลเทียบเคียงความหมายต่อความหมายที่มีความหมายทาบกันได้พอดีในภาษาต้นฉบับ หรือไม่สามารถหาคำศัพท์ต้นฉบับมาเทียบเคียงกันได้ ซึ่งทำให้เห็นถึงว่าการแปลคำศัพท์ของแต่ละภาษานั้นไม่สามารถแปลความหมายตรงกับภาษาต้นฉบับได้เสมอไป เพราะคำศัพท์ในแต่ละภาษาไม่มีความหมายตรงกันทุกนัยเสมอไปอาจมีนัยความหมายอื่นๆ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ประโยชน์ของบทความวิจัยนี้ผู้วิจัยเชื่อว่าสามารถรวบรวมคำศัพท์ทั้ง 3 ภาษาขึ้นเป็นพจนานุกรมด้านโลจิสติกส์ได้เพื่อนำไปต่อยอดในการศึกษาและการทำงานด้านโลจิสติกส์ ซึ่งบทความวิจัยนี้ได้ศึกษาเพียงระดับคำ และยังมีคำศัพท์โลจิสติกส์อีกมากมายที่ยังไม่ได้มีการแปล ซึ่งจะต้องนำมาวิเคราะห์ศึกษาต่อ เพื่อต่อยอดคำศัพท์เฉพาะด้านโลจิสติกส์

บรรณานุกรม

เค.พี.เอ็นจิเนียริ่ง แอนด์ เทคโนโลยี. (2553). Dock Leveller (สะพานปรับระดับ). [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : shorturl.at/iosBX (16 พฤศจิกายน 2563).

ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์. (2557). การศึกษาเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้การจัดการโลจิสติกส์กับผลิตภัณฑ์ขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศพัฒนาแล้วกับผลิตภัณฑ์โอทอปของประเทศไทย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

ทิติยา วาปีเน. (2561). การเปรียบเทียบประสิทธิภาพกฎการจัดลำดับงานสำหรับงานสั่งผลิต แบบมีเงื่อนไขเวลาขนส่ง. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกลและระบบกระบวนการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุนารี.

ไทย มิยาโมโต้. (2563). Loading Equipments อุปกรณ์สำหรับงานขนถ่ายสินค้า. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : shorturl.at/kyO38 (10 พฤศจิกายน 2563).

ธนสิทธิ นิตยะประภา. (2559). การบริหารต้นทุนโลจิสติกส์. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 3, สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

ธนิต โสรัตน์. (2547). การจัดการห่วงโซ่อุปทานในยุคโลกาภิวัฒน์. บริษัท V-SERVE GROUP.

ธนิต โสรัตน์. (2550). บทความเรื่องโหมดการขนส่งทางถนน . [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : shorturl.at/gBJM8 (16 พฤศจิกายน 2563).

ธภัทร ธาราศักดิ์. (2559). การประยุกต์ใช้เทคนิคมิลค์รันในการขนส่งวัตถุดิบของบริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์ คณะโลจิสติสก์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธีระ ต. สุวรรณ. (2533). พจนานุกรมอังกฤษ-ไทยฉบับแก้ไขปรับปรุงใหม่. บริษัท สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2561). พจนานุกรมจีน-ไทยฉบับใหม่. อมรการพิมพ์.

พรวศิน ศิริสวัสดิ์ และ แสงจันทร์ กันตะบุตร. (2558). พจนานุกรมศัพท์ คำอธิบายศัพท์ อังกฤษ-ไทย พื้นฐานด้านการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานที่ควรรู้. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัชนีโรจน์ กุลธำรง. (2552). ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษาเพื่อการแปล : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลือชัย ทองนิล. ความปลอดภัยในการทำงานกับไฟฟ้า. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก shorturl.at/nqBIR (20 พฤศจิกายน 2563).

วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม. (2552). พจนานุกรมอังกฤษ-ไทยฉบับทันสมัยและสมบูรณ์ที่สุด. บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด.

วรารัก เฉลิมพันธุศักดิ์. (2561). ประมวลสาระชุดวิชาการวิเคราะห์การเมือง.มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุพรรณี ปิ่นมณี. (2546). การแปลขั้นสูง. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สฤษดิคุณ กิติยากร. (2550). พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อดินันท์ พรหมพันธ์ใจ. (2557). ประเทศโลกที่สี่กับปรากฏการณ์การประท้วงในเอเชีย. วารสารสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรรถกร อนุพันธุเมธา. (2557). การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดส่งชิ้นส่วนสำหรับสายการประกอบรถแทรคเตอร์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์ คณะโลจิสติสก์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

อาร์ ซี แอล. (2560). รายงานประจำปี 2560. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก shorturl.at/cgtD1 (16 พฤศจิกายน 2563).

HPS Trade. The difference between Free Time and Detention. Losgistics - Colume, [online]. Available : shorturl.at/agDMW (16 November 2020).

Lockout Relay 说明书. [online]. Available : shorturl.at/apACZ (5 February 2021).

www.zdic.net. [online]. (30 January 2021).

苏士哲. (2001).《英汉物流管理辞典》An English - Chinese of Logistics Management. 清华大学出版社.

杨书旗 等. (2007).《牛津实用英汉双解词典》Paperback Oxford English – Chinese Dictionary. 牛津大 学出版社.

谢龙水. (2008).《现代物流系统工程词典》An English - Chinese Dictionary of Modern Logistics System Engineering. 湖南科学技术出版社.

梅赞宾. (2011).《国际货运与物流常用词汇手册》Common Terms and Phrases on International Forwarding and Logistics. 海洋书版社.

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）:
Natsaran Bamrungsri

Highest Education（最高学历）:
M.A. Candidate (Eastern Languages), Department of Eastern Languages, Faculty of Humanities, Kasetsart University

University or Agency（任职院校或单位）:
Department of Eastern Languages, Faculty of Humanities, Kasetsart University

Field of Expertise（专业领域）:
Chinese lexicon

Address（地址）:
Kasetsart University, 50 Ngamwongwan Rd, Chatuchak Bangkok 10900 Thailand

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）:
Chatuwit Keawsuwan

Highest Education（最高学历）:
Litt.D. (Chinese Philology), Fudan University, P.R. China

University or Agency（任职院校或单位）:
Asst.Prof. of Department of Eastern Languages, Faculty of Humanities, Kasetsart University

Field of Expertise（专业领域）:
- Chinese
- Chinese Phonology

Address（地址）:
Kasetsart University, 50 Ngamwongwan Rd, Chatuchak Bangkok 10900 Thailand

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

BOPPPS 教学模型在泰国汉语文化教学中的运用研究

A study on the application of the BOPPPS teaching model in cultural teaching of Chinese language teaching in Thailand

潘蕾
PAN LEI
泰国农业大学、人文学院
Faculty of Humanities, Kasetsart University
E-mail : pan.l@ku.th
Received: 22 April 2021 / Revised: 13 June 2021 / Accepted: 16 June 2021

摘要

在中泰两国学者的共同努力下，泰国汉语教学在语言技能教学方面的研究逐渐走向成熟，无论是对语言技能教学的课堂设计、实践以及评估方面等获得了许多优秀成果。但是学生的汉语交际能力水平的提升仍然达不到令人满意的水平，究其原因是泰国汉语教学过程中的文化教学仍然不足。为了提升泰国汉语教学中文化教学的质量，本文首先研究了泰国汉语教学中文化教学的理论和原则，其次从教学导入、目标、前测、参与式学习、后测及总结六个方面对在泰国汉语文化教学中使用 BOPPPS 教学模型的具体实践方法进行详细探讨，以期该教学模型能为泰国汉语教学中的文化教学提供可借鉴的思路和教学方法。

关键词：泰国汉语教学　文化教学　BOPPPS 教学模型

ABSTRACT

Under the efforts of Chinese and Thai scholars, The research on teaching Chinese language skills in Thailand been gradually improved, Many excellent achievements have been made in classroom design, practice, and evaluation of language skills teaching. However, the improvement of Thai students' Chinese communicative competence is still not satisfactory. The reason is that cultural teaching in the Chinese language teaching of Thailand is still insufficient, the cultural teaching needs to be studied. This paper studies the principles of cultural teaching in Chinese language teaching in Thailand，and discusses the operation of applying the BOPPPS teaching model to Chinese cultural teaching in Thailand from six aspects of Objective, Pre-Assessment, Participatory Learning, Post-Assessment, and

Summary. In the hope that the teaching model will provide new ideas and teaching methods for cultural teaching.

Keywords: Chinese language teaching in Thailand, Cultural teaching, the BOPPPS teaching model

一、引言

BOPPPS 教学模型是由加拿大教师技能培训工作坊（InstructionalSkills Workshop）提出的一种教育教学模式，以有效教学著称，它以建构主义和知识认知理论为依托，让学员在教学过程中积极参与和互动，并通过测试形成闭环反馈，能够有效地实现教师 “教”和学员“学”之间桥梁沟通和验证作用。该模型目前已被 30 多个国家和 100 多所院校机构应用于实践。BOPPPS 教学模型强调学生的参与式学习，以学习者为中心，围绕教学目标开展教学过程，通过师生间的互动，培养学习者独立思考问题和解决问题的能力。因此，上述环节中应注重教师为主导、学升为主体的教育教学理念。（Russell W., Douglas W, Pat P.:2006）

但是随着相关理论研究逐年增多，该教学方法也被学者们应用在听、说、读、写等各种语言技能教学领域。虽然基于 BOPPPS 教学模型的语言技能教学研究丰富，但是在泰国汉语教学中的文化教学研究方面仍有待完善。

泰国是一个拥有着悠久的汉语教育历史的国家，尤其是近年来在全球经济一体化以及人类命运共同体形成下，中泰两国在经济、文化、政治、教育以及军事等方面的交流与合作也愈来愈密切。两国之间的深入交流离不开语言作为载体，作为中国的重要邻国，泰国从政府到民众都认识到了与中国发展经济贸易往来的重要性。作为东盟成员国，政府、企业与高校通过跨境合作，联合培养“一带一路”建设所需要的国际化语言人才，加之泰国是一个以旅游业为重要经济发展产业支柱的国家，也是中国连续多年主要旅游目的国家之一。因此，无论是经济贸易往来、发展旅游业乃至其他更高层次的深入合作，都需要语言相通，这意味着需要大批精通汉语的人才。

中泰两国政府、教育机构以及民间组织、更有以诗琳通公主为代表的泰国皇室，都为泰国汉语教育的顺利传播与推广起到了助推作用。1998 年，泰国教育部将汉语纳入高等学校入学考试科，标志着泰国的汉语教学从社会民众的自发行为转变为了政府统筹行为，这也使得泰国成为了第一个将汉语纳入全面教育的国家。据统计，截止至 2019 年上半年，全球所建孔子学院 532 所，孔子课堂 1129 个。其中泰国建有孔子学院 16 所，孔子课堂 11 个，位居全亚洲第二，仅次于韩国。（范彩霞，2020：109）由此可见，泰国的汉语教学发展速度十分迅速，并且已经形成了初步的教学规模。

对外汉语教学包括汉语言以及其承载的文化展开教学，美国语言学家萨丕尔在《语言论》中指出：“语言的背后是有东西的。而且语言不能离开文化而存在，所谓文化就是社会遗传下来的习惯和信仰的总和，由它可以决定我们的生活组织。”可见语言与文化相辅相成，语言是文化的载体，文化借助语言的表达形式得以呈现，同时语言作为文化的产物，是文化中的重要组成部分，也是一种特殊的文化。王昀（2013）曾提出语言与文化互为组成部分，所以对外汉语教学需要以文化教学为支撑，也可以理解为

语言学习是课堂教学的前提和条件，文化教学是课堂教学的背景和基础。语言教学必然伴随着文化教学，只有将语言教学和相关的文化因素融为一体，才能深化语言教学的本质。

但是在泰国实际的汉语课堂实践中，往往却只强调学习者语言技能的培养，而文化教学则很少被纳入到教学目标之中。因此，如何组织泰国汉语教学中的文化教学是一个值得研究的课题。本文将探讨使用 BOPPPS 教学模型展开泰国教学中的文化教育的可行性和相关问题。

二、研究综述

语言是文化的一部分，语言与文化水乳交融，文化的差异性形成了语言的差异性，语言的学习不仅仅是把语言知识掌握好就足够了，还需要从语言的文化中整体上把握。在实际的教学中，如果只是把学生封闭在语言符号的知识层面和技能层面，反复操练，外国学生缺乏相关合理性文化因素的解读，常常会在交际中产生困惑，语言能力的提升便无从谈起。毕继万（1998：10-23）曾说如果中国文化背景知识教育做到有的放矢，采取有效的方法帮助外国留学生正确了解中国传统文化和现代中国社会之间的关系，正确了解现代中国人的交际行为准则、思维方式和价值观念的历史渊源和深厚的文化基础，就不仅有利于留学生正确了解中国，也有利于调动他们学习汉语的积极性。语言作为文化的载体，学习语言就是要学习其背后蕴藏的深厚文化，因此加强泰国汉语教学课堂上的文化教育具有极其重要的意义。

从教学目的而言，对外汉语教学的直接目的就是为了培养学生使用汉语进行交际的能力，准确适合的交际离不开语言被后所蕴藏的深厚文化。除此之外，文化教学课题提升学生学习兴趣，提高学习效率；更重要的是，可以引导学生深层次理解汉语的构造和使用，掌握中国人如此表达的原因和意义，“知其然”更要“知其所以然”，因此，采用合理、高效的教学模式对提高泰国学生克服中泰文化差异以及提高能够提高跨文化交际能力。

（一）对外汉语文化教学相关研究

王琼（2019）在论文中总结道，从教学内容上来看，当前的对外汉语课堂侧重于语言知识的传授，而文化在教学过程中的设置随意性较强；从整体的教学课程设置来看，将语言教学和文化教学割裂，不重视文化教学的实践和研究。文化教学的方式传统呆板，文化教学的内容创新不足，文化教学的评估还没有形成专业的体系，很多一线的教师文化知识储备不足，在实践授课的过程中对文化的理解单一主观，对于各个教学阶段采用融会贯通的方式融入文化的意识不足。同时也指出了当前文化教学的三个困境分别是（1）外国学习者的文化背景、民族心理和母语特征会与中国文化产生冲突；（2）侧重于语言技能的教材大多以提升学生听说读写技能为主，忽视了学生的文化学习；（3）汉语国际教师自身缺乏文化底蕴，对于文化的解读主观性和随意性较强，中籍教师常常站在本国的文化角度结构文化，容易与学生产生文化冲突。在结论中提出解决文化教学中存在问题的具体办法就是在教学中采用对比法、角色扮演、体验式教学法、案例教学法、任务型教学法以及举办文化主题活动等教学方法。

除了通过教学方法展开对外汉语课堂中的文化教学以外，梅倩（2020）在论文中也提出可以通过在对外汉语教学中融入文化因素的教学方法，主要体现在词汇、语法以及语用三方面的文化渗透法，同时还要遵从系统性、层次性以及实践性三个原则。具体策略包括（1）提升教师自身文化修养；（2）根据教学对象制定不同的文化教学方案；（3）充分使用多媒体展开趣味性教学。

王燕（2020）研究了新疆艺术学院在对外汉语教学中，针对中华传统文化究竟进行了哪些有益的教学尝试，并对其进行了相应的调查和探究，最后在论文中总结出将文化教学融入到对外汉语教学中应注意的事项，首先是文化主体之间存在价值观差异，人们对同一问题在不同的文化背景下，会持有不同的价值理解和态度等。而面对这种文化差异，最好的解决办法就是承认和接受多元文化，充分理解和尊重文化的多样性和差异性。面对这一教学现实，最好的办法就是提前预防，提前帮助学生做好心理建设，帮助学生理解生活中的种种不适应，帮助学生建立尊重包容的文化心态；其次是合理设置文化教学目标，文化的定义非常广泛，在开展对外汉语文化教学时，应当根据教学对象的实际情况和背景来制定文化教学的内容和目标；然后就是采用浸入式的教学方法，在潜移默化中将中国文化传播到学习者的认知中；最后就是全面营造文化交流氛围，为搭建文化交流平台，主动带领学生去参观艺术文化创作、参加学校的艺术文化活动；还组织留学生自己策划、组织、主持文化展演活动等。

冯双艺（2020）对使用任务型教学法进行对外汉语文化教学展开了研究，首先探讨了任务型教学在文化教学中的可行性，结合前人的研究结论后认为将任务型教学法的教学理念与对外汉语文化教学较好地结合，能够改变原来陈旧的教学方式，是一条值得研究和探索的教学道路。所安排给学者的任务设计应有真实性、趣味性、延续性和等级性；任务类型可以多种多样，但是要根据学生的水平与兴趣来选择。同时还提出中国文化博大精深，知识点繁多，在实际教学过程中，学生的学习时间有限，所以教师要精心筛选文化知识点。前人对学生文化兴趣点的研究进行总结可知，泰国学生的文化点兴趣集中在饮食文化、节日文化、风俗与礼仪文化、服饰文化、影视及歌曲上；韩国学生则更喜欢地理及名胜、节日文化、饮食文化、中医文化和茶文化；来华留学生更喜欢饮食文化、节日文化、属相文化、功夫、茶与酒文化等。虽然上述结果中的文化点各不相同，但饮食文化和节日文化基本上是所有学生都感兴趣的，因此，将其作为文化教学中的必要知识点。

从上述研究中可以总结得出，针对泰国学生汉语教学中的文化教学也可以总结为三个主要方面：（1）教师文化修养，包括中籍或泰籍教师自身中国文化底蕴的积累，已经具有文化传播意识，同时具备跨文化交际能力；（2）教学内容与目标，根据上述研究可以看出，泰国学生文化兴趣点主要集中泰国学生的文化点兴趣集中在饮食文化、节日文化、风俗与礼仪文化、服饰文化、影视及歌曲上；（3）教学策略与原则，应当主要侧重于体验式、情景以及互动型教学法进行文化教学，同时还要提前为学生做好在接受新文化时的心理建设、制定合理教学内容目标等原则，除此以外，作者认为还应该注重对学生文化学习的成果进行评估，分析其是否达到预期的文化教学目标。

（二）BOPPPS 教学模型相关理论

BOPPPS 教学模型是一种非常有效且基于体验式学习理论而设计的教学设计模式，最初由ISW(Instructional Skills Workshop)所创建该教学模型以学生为中心，强调以学生为主体的模块化教学模式，目的在于提高课堂教学的有效性。

BOPPPS 教学模型的核心是学生全方位参与互动，追求“立即获得检验成果”的教学效果，强调学的主体性地位，注重教学过程中的参与互动。（李亚林，2020：90）要求教师在组织相应学科的教学过程中，应当设计包含导入（Bridge）、目标（Objective）、前测（Pre-Assessment）、参与式学习（Participation）、后测（Post-Assessment）以及总结（Summary）六个环节在内的教学方案，因此将该教学模型简称为“BOPPPS”。通过这样的教学，既可以使得学生全面、高效地理解知识，同时还能够增加师生之间的互动，进而提高教学质量。

BOPPPS 教学模型的具体设计理念如下：（1）导入（Bridge）作为一节课的开头，指的是在教学初始阶段的导入步骤，其目的是为了帮助学生集中注意力，引导学生将思维连接到本堂课将要学习的内容上，同时激发学生在学习上的积极性；（2）目标（Objective）则是为学生介绍通过本堂课的学习需要掌握的内容以及达到的预期目标，教师必须根据教学内容和学生情况为学生明确学习目标，才能够使学生更加容易掌握学习方向；（3）前测（Pre-Assessment）是在正式开展教学之前，通过测试、作业或者是开放式问题的形式来掌握学生的知识储备情况，便于教学者及时调整教学方案；（4）参与式学习(Participatory Learning) 环节是整个教学过程中最为重要的环节，主要是通过教师与学生、学生与学生之间的互动来展开教学活动，需要教师具备非常灵活的教学能力，通过现有的材料来引导学生参与到课堂之中，从实践中获得知识；（5）后测(Post-Assessment) 实在课堂结束的时候及时对学生进行检验，可以通过问卷、练习题等方式来掌握学生对所学知识的学习程度，以此评估学生的学习有效性以及本次课堂是否达到预期目标；（6）总结（Summary）即对本次课堂进行总结，通过简练地总结课堂教学的知识点或技能要点，并将学习效果、学员优缺点等情况进行小结概括，并适时引出下次课知识，课堂总结花费的时间不宜太长。

关于将 BOPPPS教学模式运用到泰国汉语教学中的研究还不多，郑淑珍（2019）曾在论文中讨论如何基于 BOPPPS 模式设计泰国汉语的教学课程，充分强调了教师“教”的主导地位以及学生“学”的主体地位，在考虑泰国学生和课堂特点的基础上，将该模式与教学实践相结合，根据 BOPPPS 教学模式的内容对泰国汉语课程的教学设计提出了一些建议和方法。

根据对前人研究的研究和归纳，将 BOPPPS教学模式运用到泰国汉语课堂中的文化教学部分的相关研究还不多，因此本文将从这个方向进行分析和研究。

三、研究目的与方法

本文的研究目的是为了能够更好地促进泰国汉语教学课堂中的文化教学部分，帮助泰国汉语学习者深入地了解中国文化，从而真正做到克服中泰文化差异，成为能够使用汉语进行无障碍交流的语言人才。

作者在本文通过文献法收集泰国汉语教学中文化教学以及 BOPPPS教学模式的相关资料，使用归纳法整理文化教学应该注意的事项及原则，最后在 BOPPPS教学模式的基础上通过讨论法设计出适合泰国汉语教学课堂的 BOPPPS 汉语文化教学模式，以期为泰国汉语教学中的文化教学提供可以参考和借鉴的实践理论。

四、分析与讨论

BOPPPS教学模式在各级各类学科的课程中都有着广泛的应用，而在针对泰国汉语学习者的文化教学方面还较少。本文作者将根据研究综述部分总结得出的文化教学中应当注意的事项及原则，结合 BOPPPS教学模式进行具体的课堂设计探讨。

（一）文化教学的导入环节设计（Bridge）

导入环节虽然所占课时比例不长，但是作为课堂的第一个环节，在教学过程中起到激发学生学习动机、引出教学主题的作用，教师应当给予高度重视。首先，汉语教师应当在课堂开始前就调整好自己的精神面貌，以最佳的状态开始本次教学。因为在课堂开始时学生的注意力是分散的，因此教师应当保持清晰的思路和最佳的精神状态，才能够先声夺人，将学生的注意力集中到教师身上。

其次在开始进行“导入”时，教师应当抓住不同于普通文化教学的对“泰”特点，就是说教师在准备导入元素时不仅仅是教师自身熟悉的生活经验、新闻时政、多媒体工具等进行导入展示，更重要的是要站在泰国学生的角度思考，以与本次教学内容相似的泰国文化为出发点，结合教学点来设计导入环节，这样才能使泰国学生能够更容易接受新的文化。否则，文化教学中内容如果与先入为主的泰国的文化有着巨大冲突，必将使得学生在课堂刚开始就对学习内容失去了兴趣甚至产生反感。

最后，好的导入不应该仅仅由教师独自完成，而是应该通过该环节引起学生的好奇心和求知欲，在导入环节的最后，可以通过提问的方式为教学内容留下伏笔，促使学生投入到文化学习的积极性。

（二）明确把握文化教学的目标（Objective）

教学目标作为一堂课的灵魂，是学生通过学习后应该到达结果。因此教师在制定文化教学课程中泰国学生应该掌握的目标内容，应该以泰国学生为主体，除了要求教师要能够深入掌握教材的知识点，更要做到深入了解学生。目前常用的汉语教材难易程度层次不齐，甚至在没有教材的情况下，教师自己设计教学内容时，更加应当从学生的背景和需求来考虑文化教学的目标。学生应当学习哪些文化点？每个文化点应当掌握到何种程度？都是教师应当根据教学内容和学生实际的知识储备情况来决定的。

明确把握文化教学的目标要求教师在确定教学点的基础上更重要的是要深入了解学生的知识储备情况，即学生所具备的知识有哪些，这些知识对本堂文化教学内容会带来负面或是正面的影响作用，只有深入了解泰国学生的情况，才能制定出适合的学习目标。在明确出文化学习目标以后，还要对目标进行具体的划分，这些文化知识到底需要泰国学生掌握到何种程度，了解、理解、掌握、运用到哪个程度等具体细节都是教师在制定文化教学目标时要认真考虑的。

（三）通过前测掌握学生的真实水平（Pre-Assessment）

前测的主要目的是为了让教师能够了解学生已有的知识储备，正如在制定目标时，教师需要深入了解的学生情况，就可以通过设计前测环节来掌握学生的真实水平。

对于文化教学的前测设计上应该更注重学生的理解和认知程度，在测试题型的设计上应当注重层次性，比如在进行中秋节的文化教学时，泰国学生普遍都知道中秋节是中国的传统节日，对全球华人来说都觉有非常重要的意义。但仅仅知道中秋节只能认为是对中秋节文化有着出基本的理解，还可以继续深入划分为了解中秋节的习俗、中秋节的来源等，这样教师才可以真正地、全面地掌握学生在中秋节方面真实的认知水平。

文化教学中的前测设计不同于语言技能知识，有着明确的语法点和大纲作为标准，因此教师在涉及前测环节时，应当注重层次性原则。

（四）营造参与式学习的氛围（Participatory Learning）

参与式学习是一堂课的核心部分，所占的时长也是最久的，但是如何展开参与式学习，是值得讨论的问题。教师作为课堂上的主导，但课堂上真正的主体则是学生，教师只有把课堂交给学生，在教师的引导下让学生参与到学习知识的过程中，才能达到最佳的教学效果。

文化作为一种蕴藏在民族语言、建筑、饮食、服饰等背后的产物，在泰国汉语教学中要难于语言技能知识的教学，因此教师在组织教学时，应该着重采用以体验式为主的教学方法让学生参与到课堂之中，除此之外还可以通过分组讨论、角色扮演等方式来组织学生亲自实践感受文化教学的内容，例如在讲解中国少数民族的内容时，就可以布置学生先通过自学去收集有关的内容，然后在课堂上以角色扮演的方式进行表演，这样不仅能增加课堂的趣味性，还能使学生的记忆印象更加深刻。

教师在进行文化教学时应当尽可能地
丰富学生参与课堂的方式，不仅只有讨论，还应包括实际操作、小组报告、个案研究、情景模拟等方法。最后由学生自己整理出通过参与式教学后获得的文化感受，再由教师根据学生的得出的结论进行点评和知识总结，加强学生对文化点的正确理解和记忆。

（五）完善课堂评价体系（ Post-Assessment）

在泰国对外汉语的教学课堂中，主要采用的还是传统的分制评价体系，作业或考试的分量占比过重，大部分学生为了获得好的成绩，往往只是注重应付考试。但是这样的评价学生记忆、答题的能力，并不能够全面的体现出学生对文化教学的掌握的广度和深度。

文化教学的评价体系应该注重学生的理解和实际运用能力，因此应该避免传统的笔试方法，可以通过情景测试、文化对比等开放性试题作业来让学生进行思考，这样的方式不仅能够开发学生的头脑风暴，还有利于教师更直观的判断学生是否掌握了文化教学的主要内容，达到了既定目标。

（六）简明扼要的课后总结（Summary）

课堂结束前的总结部分应有教师独立完成，在完成文化学习后，应该由教师对本堂课的教学内容进行概括性的统筹归纳整理，切记不能花费过长的时间，繁琐冗杂的讲解会让已经上完整堂课程的学生更加疲惫。因此在总结环节必须要求教师能够使用简明扼要的话语，结合板书或者 PPT 等多媒体工具展示知识要点，梳理文化教学的内容并将其凝练升华，便于学员理解记忆。最后若需要还可以对课堂有限时间内无法拓展的知识及下次课内容进行简单介绍。

BOPPPS 教学模式从本质上只是一种有效的教学设计模式，它必须以好的教学内容为载体。因此，教师必须精心设计适合泰国学生的文化教学课程内容，在教学内容的基础上对课堂教学进行二次开发。该教学模型将课堂教学合理分化为六个模块，其中值得注意的是要以教学目标为灵魂，参与学习为核心，并且强调以学生为中心的同时极大地提高了课堂教学的系统性和有效性。

五、结语

从上述研究可以看出，BOPPPS 教学模型在泰国汉语教学的文化教学中的运用具有非常大的可行性，该教学模型的使用对于提升文化教学的课堂教学具有十分重要的作用。因此泰国汉语教师在进行文化教学课堂的设计时，应该注意从设计导入环节、明确把握教学目标、通过前测掌握学生的真实水平、营造参与式学习的氛围、完善课堂评价体系以及简明扼要的课后总结这六个主要版块去进行课堂设计。

俗语有云：教学有法，而无定法，贵在得法。不同的教学模型以及教学方法都具有不同的特点 。BOPPPS 教学模型包含的六大模块，教师在针对泰国学生进行文化教学设计时，并不能一味地形式化照搬，也不是所有的文化教学内容都要严格地按照这六个模块进行教学设计。在具体的文化教学课堂设计实践中，教师应当要根据教学目标，结合文化教学内容的特点和学生的实际情况制定科学合理的教学策略，才能更高地提升教学成效。

参考文献

范彩霞.“一带一路”沿线国家汉语教学状况研究--以泰国为例.[J].兴义民族师范学院学报.2020，4：109.

毕继万.跨文化交际研究与第二语言教学.[J].语言教学与研究.1998，1:10-23.

冯双艺.基于任务型教学法的对外汉语文化教学研究综述.[J].开封文化艺术职业学院学报.2020，40（7）：86-88.

李亚林.BOPPPS 教学设计原理及其应用研究--以“消费者行为学”课程为例.[J].兰州教育学院学报.2020,36（9）：90-92.

美倩.对外汉语教学中融入语言文化因素的教学策略.[J].探索争鸣.2020，08（064）：149-151.

萨丕尔.语言论.[M].北京：商务印书馆，1985.196-197.

王琼.对外汉语文化教学研究.[J].中外企业家.2020，19：190-191.

王燕.对外汉语教学中中华传统文化教学之探索.[J].新疆艺术学院学报.2020,18（3）：22-27.

王昀.任务型教学法在对外汉语中国文化教学中的应用.［D］.兰州：兰州大学，2013.

郑淑珍.基于 BOPPPS 模式的泰国汉语课程教学设计.[J].教育学文摘.
2019.https://qikanchina.com/thesis/view/3367733

周伟，钟闻.基于 BOPPPS 教学模型的内涵与分析.[J].大学教育.2018，1：112-115.

Russell W., Douglas W, Pat P..Instruction Skills Workshop（ISW）Handbook for Participants.［M］.Vancouver: TheInstruction Skills Workshop International Advisory Committee,2006.

Name and Surname（姓名）：
Pan Lei

Highest Education（最高学历）：
Ph.D.(Eastern Languages) Kasetsart University

University or Agency（任职院校或单位）：
Eastern language Department, Faculty of Humanities,
Kasetsart University

Field of Expertise（专业领域）：
- Second Language Learning and Teaching
- Chinese-Thai Translation

Address（地址）：
50 Ngamwongwan Chatuchak, Bangkok, Thailand. 10900

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

วิเคราะห์การใช้ภาษาจีนของเจ้าหน้าที่งานแสดงสินค้าไบเทคบางนา

ANALYSIS OF THE CHINESE LANGUAGE USAGE OF THE STAFF AT BITEC BANGNA EXHIBITION

ปภาพรรณ รุ่งมรกต [1]
PAPHAPHAN ROONGMORAKOT
华侨崇圣大学、中国学学院
College of Chinese studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail : paphaphan24@gmail.com

范军 [2]
FAN JUN
华侨崇圣大学、中国学学院副教授
Associate Professor in College of Chinese studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail : fine_june@163.com
Received: 17 September 2020 / Revised: 18 October 2020 / Accepted: 22 October 2020

บทคัดย่อ

ปัจจุบันประเทศจีนถือเป็นประเทศมหาอำนาจ ที่มีอิทธิพลในการซื้อขายเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังมีกำลังการผลิตที่สูงเป็นอันดับหนึ่งของโลก หากพูดถึงการค้าขายทำธุรกิจระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน ทั้งสองประเทศต่างเป็นประเทศคู่ค้าที่มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกันมาอย่างยาวนาน ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ประกอบการของจีนและไทยจำนวนมากหันมาสนใจร่วมออกงานแสดงสินค้าเพิ่มมากขึ้น

สำหรับประเทศไทยมีสถานที่จัดงานแสดงสินค้า คือ ไบเทคบางนา โดยเป็นสถานที่ที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลก อีกทั้งยังใช้เป็นสถานที่จัดงานแสดงสินค้าระดับนานาชาติ โดยในหนึ่งปีจะมีการจัดงาน ณ สถานที่แห่งนี้ มากมาย เช่น งานแสดงสินค้าอาหาร รถยนต์ พลาสติก การท่องเที่ยว เฟอร์นิเจอร์ภายในบ้าน อุตสาหกรรมการผลิตในประเทศไทย หรือแม้กระทั่ง การประชุมสำคัญระดับโลก เช่น การประชุมของงานแสดงสินค้า PROPAK ASIA ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การให้บริการด้านภาษาจีนของงานแสดงสินค้า โดยมีเนื้อหาสำคัญ ประกอบด้วย วิเคราะห์ความสามารถทางภาษาจีนของพนักงานบริการ ภาษาจีนบนเว็บไซต์ของงานแสดงสินค้า ประชากรของผู้เข้าร่วมงานจำนวน 50 คน ที่ได้รับการบริการภาษาจีน แบบประเมินความพึงพอใจของผู้แสดงสินค้าและผู้เข้าร่วมงานชาวจีน สรุปผลการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารเชิงธุรกิจของเจ้าหน้าที่ไบเทคบางนา โดยการประยุกต์ทฤษฎี SWOT เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน ของงานแสดงสินค้าไบเทคบางนาในประเทศไทย และผลการวิจัย คือ ผู้จัดงานแสดงสินค้าและผู้เข้าร่วมงานชาวจีนมีความพึงพอใจในการให้บริการภาษาจีนของพนักงานในระดับมาก

คำสำคัญ : การใช้ภาษาจีนของพนักงานบริการ, ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทคบางนา

ABSTRACT

Nowadays, China is considered a great power. It also has a production capacity boasted to be number one in the world and in business between Thailand and China. Both countries are trading partners who have traded products for many years. Moreover, many Chinese and Thai entrepreneurs have turned their attention to more exhibitions. The reason that the trade show is popular because of marketing activities.

In Thailand, there is an exhibition place is BITEC BANGNA which is a globally recognized and also used as an international exhibition venue. In one year, there will be many events at this location, such as food, automotive, plastics, travel, furniture trade fairs in Thailand, or even a world-class conference in PROPAK ASIA fair, which is an important place.

With this article about an analyze the Chinese language usage of BITEC BANGNA staff. There are many parts, which are an analyzed the Chinese proficiency of service staff and Chinese on the website of the trade show. Including explaining the data (questionnaire) from customers who receive Chinese service satisfaction form of Chinese Organizers and Customers, summarize the use of Chinese for business communication by BITEC BANGNA staff and the author will apply SWOT theory to find strengths, weaknesses of the trade show (BITEC BANGNA exhibition in Thailand) and the result of the research is that Chinese exhibitors and visitors have a high level of satisfaction in Chinese language service among their employees.

Key words: Using Chinese language by service staff, BITEC BANGNA

บทนำ

ปัจจุบันการจัดงานแสดงสินค้า ณ สถานที่ไบเทคบางนา เป็นกิจกรรมซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างผู้แสดงสินค้า (Exhibitors) และ ผู้เข้าร่วมงาน (Visitors) อีกทั้งยังเปิดโอกาสส่งเสริมการขาย ทดลองตลาดสินค้าใหม่ ๆ หรือ เพื่อสร้างชื่อให้เป็นที่รู้จักแก่ลูกค้า จึงถือเป็นช่องทางการจำหน่ายที่มีประสิทธิภาพมากอีกทางหนึ่ง

นอกเหนือจากนี้ ในระยะหลัง ผู้แสดงสินค้า และ ผู้เข้าร่วมงานชาวจีนได้เข้ามาเจาะตลาดการค้าในประเทศไทยเพิ่มขึ้นทุกปี เพื่อสร้างโอกาสและขยายฐานช่องทางการทำธุรกิจในการนำสินค้าเกรดคุณภาพมาจัดแสดงให้ผู้ประกอบการนำมาต่อยอดทางธุรกิจ เนื่องจากไทยเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในการส่งออกสินค้าไปสู่เอเชียใต้ อเมริกาใต้ ยุโรป ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น เกาหลี อีกทั้งแผนพัฒนาของไทยในปี 2012-2022 ครอบคลุมถึงโครงข่ายรถไฟความเร็วสูงที่เชื่อมโยงประเทศไทยกับตอนใต้ของจีน รวมถึงแผนพัฒนาฉนวนฝั่งตะวันออก ส่งผลให้มีความเข้มแข็งทางการค้ามากขึ้น โดย TCEB เปิดรายได้ของการจัดงานแสดงสินค้า

นานาชาติในประเทศไทย รายได้สูงสุดในอาเซียน 232.71 ล้านเหรียญและมีกลุ่มชาวจีนมากที่สุด คิดเป็นรายได้ 20% ของตลาดไมซ์ และสิ่งสำคัญต่อการเจรจาซื้อขาย คือ ภาษาจีน ดังนั้นบทความฉบับนี้จะวิเคราะห์ในด้านการบริการภาษาจีน ซึ่งมีการเก็บแบบสอบถามความพึงพอใจ ความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมงาน รวมไปถึงการบริการ เพื่อวิเคราะห์และนำไปปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

โดยบทความฉบับนี้เป็นการศึกษา การใช้ภาษาจีนของเจ้าหน้าที่งานแสดงสินค้าไบเทคบางนา ประกอบด้วย ความสามารถทางภาษาจีนของพนักงานบริการ เว็บไซต์บริการข้อมูลภาษาจีน ข้อมูลพื้นฐาน เช่น เพศ อายุ ความพึงพอใจต่อการให้บริการ การประยุกต์ทฤษฎี SWOT ปัญหาในการใช้ภาษาจีน และข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหา

วิธีการวิจัย

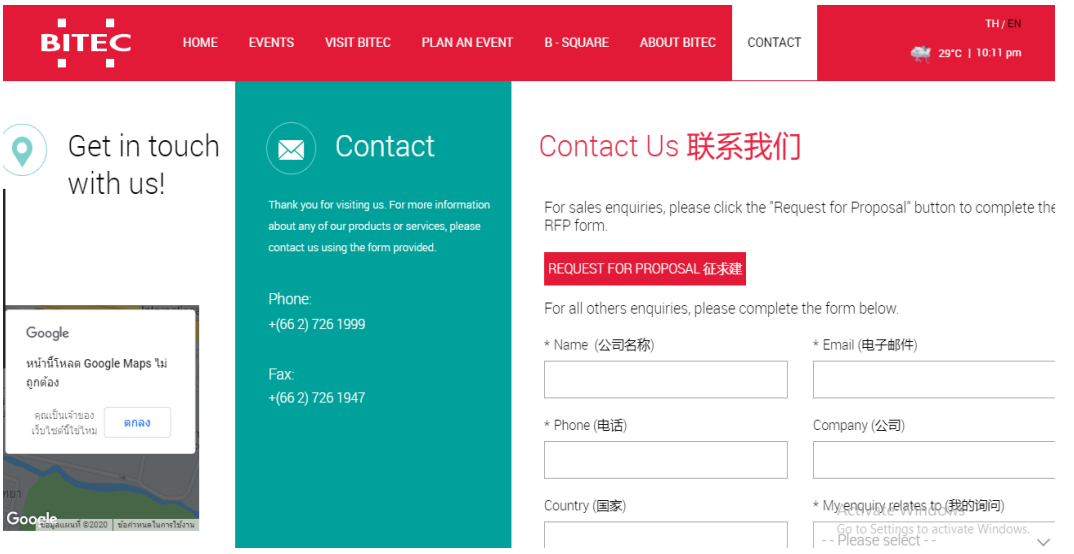
ผู้เขียนได้สำรวจวิเคราะห์ปัญหาในเบื้องต้นและศึกษาวิจัย โดยสอบถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ และสิ่งที่ควรปรับปรุง ซึ่งมีผู้แสดงสินค้า และ ผู้เข้าร่วมงานจำนวนรวมทั้งสิ้น 50 คน

การศึกษาความสามารถทางภาษาจีนของพนักงานบริการ ดังนี้

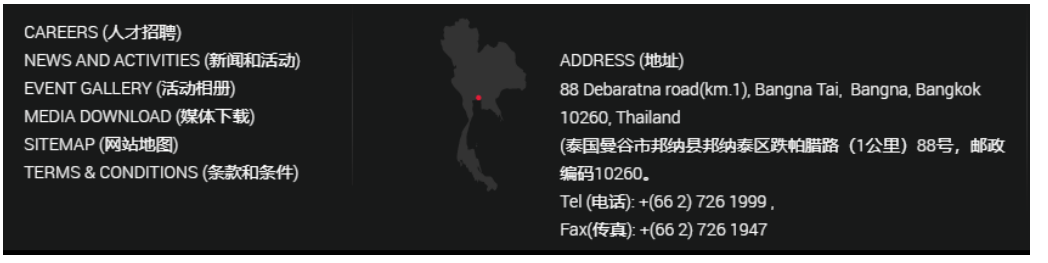
ข้อมูลพื้นฐานของพนักงานบริการภาษาจีน จากการสำรวจพบว่า พนักงานบริการภาษาจีนจบปริญญาตรีสาขาวิชาเอกภาษาจีนเป็นหลัก และมีผลทดสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน Hanyu Shuiping Kaoshi เป็นการสอบมาตรฐานสำหรับชาวต่างชาติ หรือ เรียกชื่อย่อ HSK ระดับ 5 และ 6 ซึ่งนับว่าระดับสูง อีกทั้งพนักงานส่วนใหญ่ยังมีประสบการณ์การบริการลูกค้าชาวจีนอย่างน้อย 1-3 ปี สามารถสื่อสารจัดการกับลูกค้าได้เป็นอย่างดี และ ตอบคำถามได้อย่างตรงประเด็น ถึงแม้ว่าในบางครั้ง การฟังไม่ชัดเจน หรือ ไม่สามารถเข้าใจลูกค้า เนื่องด้วยสำเนียง หรือ วิธีการพูดที่แตกต่างกันไป รวมไปถึงกรณีที่มีปัญหาเร่งด่วน พนักงานบริการด้านภาษาจีน สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี และไม่ส่งผลกระทบใด ๆ ต่อ ภาพลักษณ์ของบริษัท ซึ่งทั้งหมดนี้พนักงานจะถูกอบรมให้มีใจรักการบริการลูกค้า จึงทำให้ไม่ว่าเกิดเหตุการณ์ใด ๆ ทางพนักงานจะยังสามารถรับมือได้ทุกรูปแบบ

การศึกษาด้านการบริการของสื่อและป้ายภาษาจีนในงานแสดงสินค้าไบเทคบางนา

สำหรับเว็บไซต์บริการข้อมูลด้านภาษาจีนของไบเทคบางนา ยังนับว่าน้อยมาก มีเพียงการกรอกชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทร และรอเจ้าหน้าที่ไบเทคบางนาติดต่อกลับเท่านั้น โดยในส่วนของชื่องานแสดงสินค้า รายละเอียดข้อมูลอื่น ๆ เป็นภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ ถึงแม้ว่าผู้แสดงสินค้า หรือ ผู้เข้าร่วมงานชาวจีนบางท่านสามารถเข้าใจในภาษาอังกฤษ และ สามารถใช้แอพพลิเคชั่นแปลภาษา แต่ทางผู้เขียนวิเคราะห์และเล็งเห็นถึงความสำคัญ อนึ่ง ควรเพิ่มภาษาจีน เพื่อให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย และ เพื่อเป็นการดึงดูดกลุ่มชาวจีนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากตามแบบสำรวจ โดยส่วนมากชาวจีนไม่ได้เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ เพราะไม่สะดวกต่อการค้นหาข้อมูล และแน่นอนว่า ในงานแสดงสินค้าแต่ละครั้ง มีลูกค้าชาวจีนเป็นส่วนใหญ่ หากมีข้อมูลหรือการประชาสัมพันธ์ภาษาจีนที่มากกว่าเดิม จะทำให้เข้าถึงลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น

รูป 1 – เว็บไซต์ไบเทคบางนา (กรอกข้อมูลติดต่อ)
ที่มา : http://www.bitec.co.th/contact-en.html

รูป 2 – เว็บไซต์ไบเทคบางนา
ที่มา : http://www.bitec.co.th/contact-en.html

และข้อผิดพลาดในการบริการภาษาจีน ป้ายต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ ถึงแม้ว่าลูกค้าชาวจีนที่มา ณ สถานที่แห่งนี้ สามารถเข้าใจภาษาอังกฤษ หรือ อาจใช้แอพพลิเคชั่นเพื่อช่วยแปลภาษา แต่เนื่องจากงานแสดงสินค้ามีผู้คนมากมายจากทั่วโลกมา ดังนั้นไบเทคบางนาควรเพิ่มความน่าเชื่อถือ โดยใช้คำให้ถูกต้อง เช่น การใช้ภาษาจีนในร้านอาหารและเมนูต่าง ๆ ดังนี้

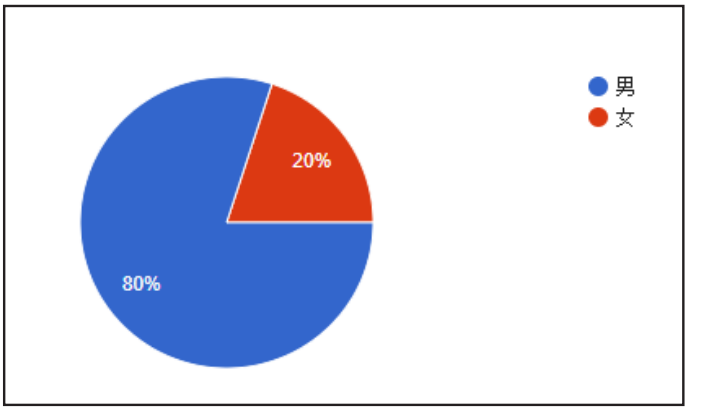
รูป 3 – ป้ายร้านอาหาร มีระบุภาษาจีน
ที่มา : ผู้เขียนเป็นผู้ดำเนินถ่ายด้วยตนเอง

รูป 4 – ป้ายบริการบัตรเงินสด มีระบุภาษาจีน
ที่มา : ผู้เขียนเป็นผู้ดำเนินถ่ายด้วยตนเอง

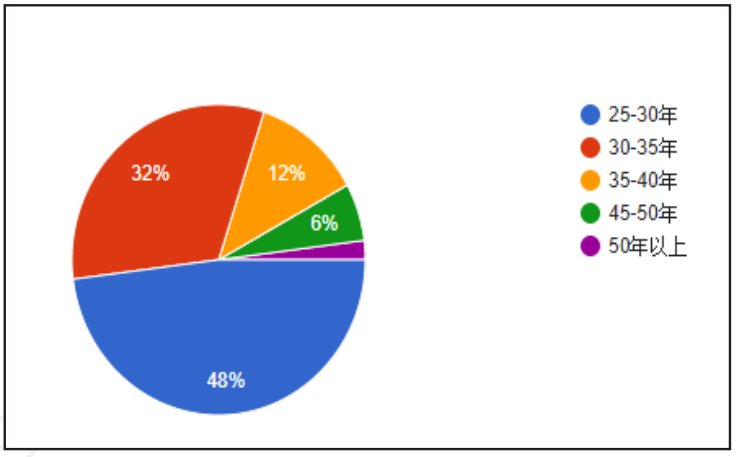
ประชากรที่มีการศึกษา มีดังนี้

เพศ ผู้แสดงสินค้าและผู้เข้าร่วมงาน โดยแบ่งเฉลี่ยจาก 50 คน ซึ่งเป็นผู้หญิง 10 คน (20%) และผู้ชาย 40 คน (80%)

รูป 5 – ผู้แสดงสินค้าและผู้เข้าร่วมงาน (เพศ)
ที่มา : จากแบบสอบถาม

อายุ ผู้แสดงสินค้าและผู้เข้าร่วมงานจากทั้งหมด 50 คน แบ่งช่วงอายุได้ ดังนี้ อายุ 25-30 ปี 24 คน (48%), 30-35 ปี 16 คน (32%), 35-40 ปี 6 คน (12%), 45-50 ปี 3 คน (6%) และ 50 ปีขึ้นไป 1 คน (2%)

รูป 6 – ผู้แสดงสินค้าและผู้เข้าร่วมงาน (อายุ)
ที่มา : จากแบบสอบถาม

ประเทศ สำหรับแบบสอบถามผู้เข้าร่วมงานบางส่วนเป็นชาวสิงคโปร์ แต่มีเพียงส่วนน้อยในการสำรวจครั้งนี้ ดังนั้นผู้เขียนจึงเล็งเห็นว่าบุคคลที่สามารถพูดภาษาจีนได้จะถูกนับรวม ดังต่อไปนี้ ผู้แสดงสินค้าและผู้เข้าร่วมงานจำนวน 50 คน แบ่งออก 46 คน จากจีนแผ่นดินใหญ่ (92%), 2 คน จากไต้หวัน (4%) และ 2 คน จากสิงคโปร์ (4%)

ชื่อประเทศ	จำนวน (เปอร์เซ็น)
1.ประเทศจีนแผ่นดินใหญ่	92 %
2.ไต้หวัน	4 %
3.สิงค์โปร์	4 %

รูป 7 – ผู้แสดงสินค้าและผู้เข้าร่วมงาน (ประเทศ)
ที่มา : จากแบบสอบถาม

อาชีพ สำหรับอาชีพอ้างอิงจากแบบสอบถาม จำนวน 50 คน สามารถแบ่งออกได้ ดังนี้ ฝ่ายขาย 12 คน (25.60%), พนักงานบริษัท 11 คน (23.10%), ผู้จัดการ 8 คน (12.5%), ผู้จัดการฝ่ายขาย 4 คน (5.1%), นักธุรกิจ 4 คน (5.1%), รองผู้จัดการ แพทย์ มัคคุเทศก์ ผู้จัดการฝ่ายผลิต ช่างไฟฟ้า องค์กรเอกชน เลขานุการธุรกิจส่วนตัว ผู้จัดการ QA นักบัญชี และ วิศวกร จำนวน อย่างละ 1 คน (2.6%)

อาชีพ	จำนวน (เปอร์เซ็น)
1. ฝ่ายขาย	25.60 %
2. พนักงานบริษัท	23.10 %
3. ผู้จัดการ	12.5 %
4. ผู้จัดการฝ่ายขาย	5.1 %
5. นักธุรกิจ	5.1 %
6. รองผู้จัดการ	2.6 %
7. แพทย์	2.6 %
8. มัคคุเทศก์	2.6 %
9. ผู้จัดการฝ่ายผลิต	2.6 %
10.ช่างไฟฟ้า	2.6 %

11.องค์กรเอกชน	2.6 %
12.เลขานุการ	2.6 %
13.ธุรกิจส่วนตัว	2.6 %
14.ผู้จัดการQA	2.6 %
15.นักบัญชี	2.6 %
16.วิศวกร	2.6 %

รูป 8 – ผู้แสดงสินค้าและผู้เข้าร่วมงาน (อาชีพ)
ที่มา : จากแบบสอบถาม

ผลการวิจัย

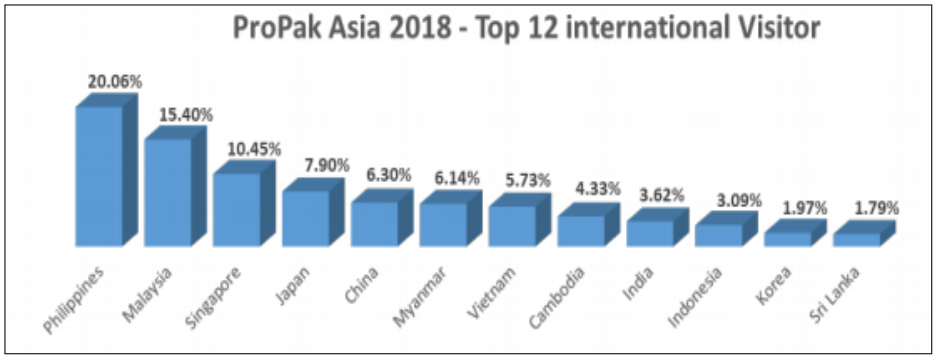
จากการสำรวจ ผู้แสดงสินค้าและผู้เข้าร่วมงานชาวจีนมีความพึงพอใจในการให้บริการภาษาจีนของพนักงานในระดับมาก เนื่องจากตอบคำถามอย่างชัดเจนครบถ้วนและถูกต้อง ในส่วนของด้านข้อความป้ายบอกทาง ยังมีข้อผิดพลาด โดยผู้แสดงสินค้าและผู้เข้าร่วมงานชาวจีนมีการเดาจากภาพ นอกเหนือจากนี้ยังต้องปรับปรุง คือ การให้ข้อมูลภาษาจีนบนเว็บไซต์เพิ่มมากขึ้น และคุณภาพโดยรวมสิ่งที่พึงพอใจสูงที่สุด คือ การให้บริการของพนักงาน และสิ่งที่พึงพอใจน้อยที่สุด คือ ในด้านสื่อข้อความ หรือ ป้ายบอกทาง

ประยุกต์ทฤษฎี SWOT

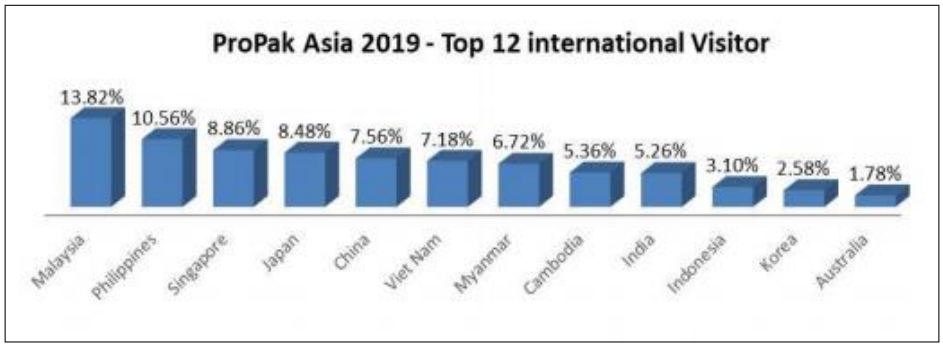
ด้วยการวิเคราะห์ SWOT สามารถเข้าใจปัจจัยที่มีอิทธิพลของไบเทคบางนาได้อย่างชัดเจน การวิเคราะห์ คือ จุดแข็ง และ จุดอ่อน ในการบริการภาษาจีน ซึ่งจะช่วยให้สามารถปรับปรุงคุณภาพของบริการด้านภาษาจีน อีกทั้งยังส่งเสริมผู้แสดงสินค้า ผู้เข้าร่วมงานชาวจีนและต่างประเทศได้ดียิ่งขึ้น โดยเนื้อหาการวิเคราะห์ประกอบด้วย ดังต่อไปนี้

จุดแข็ง

ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันผู้เข้าร่วมงานแสดงสินค้าในประเทศไทยมี บริษัทจีนเข้าร่วมเพื่อแสดงสินค้าต่าง ๆ มากขึ้นเนื่องจากสินค้าของพวกเขามีราคาถูกจึงสามารถดึงดูดลูกค้าให้มาเยี่ยมชมที่บูธนั้น ๆ ในบางรายการเข้าร่วมจัดงานแสดงสินค้า เพื่อหาผู้แสดงสินค้าต่างประเทศ หรือ เพื่อวิเคราะห์คู่แข่งในอุตสาหกรรมเดียวกัน นอกจากนี้ อัตราของพนักงานบริการภาษาจีนที่ให้บริการลูกค้ายังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีลูกค้าชาวจีนเพิ่มขึ้น โดยผู้เขียนได้นำข้อมูลเปรียบเทียบจากของงานแสดงสินค้า ProPak Asia 2018 และ 2019 ซึ่งผู้อ่านสามารถดูเปอร์เซ็นต์ของชาวจีนที่เข้าร่วมงานแสดงสินค้านี้ที่ไบเทคบางนา ได้ตามตารางดังนี้ โดยเฉพาะอัตราการเพิ่มขึ้นของลูกค้าชาวจีนจาก 6.30% เป็น 7.56%

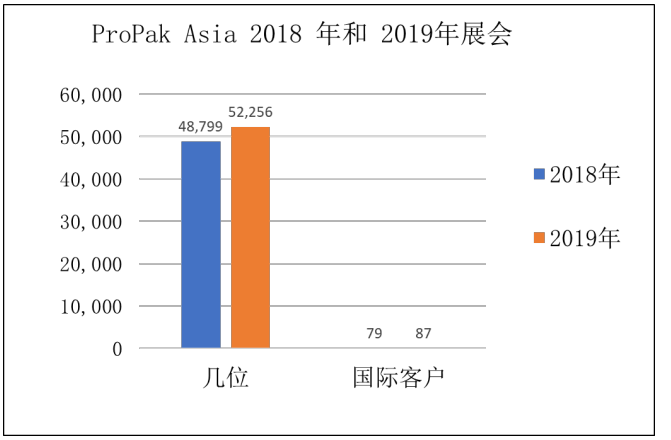

รูป 9 – ProPak Asia 2018 – 12 อันดับแรกที่เข้าร่วมงานแสดงสินค้าระดับนานาชาติ
ที่มา : https://www.propakasia.com/ppka/2019/en/download/post_factsheet.pdf

รูป 10 – ProPak Asia 2019 – 12 อันดับแรกที่เข้าร่วมงานแสดงสินค้าระดับนานาชาติ
ที่มา : https://www.propakasia.com/ppka/2020/en/download/post_factsheet.pdf

ยิ่งไปกว่านั้นนักธุรกิจและนักลงทุนทั้งไทยและต่างประเทศต้องการจองพื้นที่แสดงสินค้าล่วงหน้าเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม ทั้งนี้เนื่องจากมีความมั่นใจว่าเศรษฐกิจไทยจะฟื้นตัวจากหลายปัจจัย ความมั่นคงของรัฐบาลการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของรัฐบาลและการเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDP) ทั้งหมดคาดว่าจะเติบโตประมาณ 3.5-4% รวมถึงมูลค่าการค้าของกลุ่มเออีซีที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง การจัดงานแสดงสินค้าโดยเฉพาะในงานแสดงสินค้าอุตสาหกรรมระดับนานาชาติเป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งในการจัดแสดงผลิตภัณฑ์และบริการสำหรับการค้าการลงทุนและการเจรจาธุรกิจพร้อมกัน ตัวอย่างเช่น การพัฒนางานแสดงสินค้าของ ProPak Asia ในปี 2018 และในปี 2019 ได้เพิ่มผู้แสดงสินค้าและผู้เข้าร่วมงานจากต่างประเทศและในไทยดังนี้

รูป 11 – จำนวนผู้จัดงานแสดงสินค้าและผู้เข้าร่วมงาน ProPak Asia 2018 และ 2019
ที่มา : https://www.propakasia.com/ppka/2019/en/download/post_factsheet.pdf

ผู้จัดงานแสดงสินค้าและผู้เข้าร่วมงานจำนวน 48,799 คน จาก 79 ประเทศในปี 2018 และ 52,256 คน จากทั้งหมด 87 ประเทศ

ในส่วนจุดแข็งของไบเทคบางนาอีกอย่าง คือ กลุ่มภิรัชที่เล็งลงทุนก่อสร้างโครงการไบเทค เฟส 2 ซึ่งจะทำให้มีพื้นที่จัดนิทรรศการและแสดงงานเพิ่มขึ้นอีก 32,000 ตารางเมตร เมื่อรวมกับพื้นที่เดิมจะกลายเป็น 70,000 ตารางเมตร จุดเด่นของเฟส 2 จะอยู่ที่ห้องโถงจัดแสดงงานขนาดใหญ่ที่เพิ่มขึ้น 4 โถงนิทรรศการเชื่อมต่อกันได้อิสระ ซึ่งถือว่ามีการพัฒนาและสามารถรองรับการจัดแสดงสินค้าได้เพิ่มมากขึ้น

จุดอ่อน

ในบางครั้ง พนักงานบริการด้านภาษาจีนไม่ได้ยิ้มต้อนรับ จึงทำให้ดูเหมือนไม่เต็มใจให้บริการซึ่งทำให้ลูกค้าในบางรายไม่พึงพอใจในการบริการ นอกจากนี้ยังรวมถึงอาจใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสม หรือ พูดเสียงแข็ง ซึ่งทำให้ลูกค้ารู้สึกหงุดหงิด ไม่เป็นมิตร ถึงแม้จะเป็นส่วนน้อย แต่อย่างไรก็ตามยังคงเป็นจุดอ่อน ซึ่งยังคงต้องพัฒนาและปรับปรุง เพราะความสำเร็จของทุกงานมักมีงานบริการเป็นเครื่องมือสนับสนุน

บรรณานุกรม

PROPAK ASIA 2019. “Post Show Fact Sheet”. [ออนไลน์] สืบค้นจาก: https://www.propakasia.com /ppka/2020/en/download/post_factsheet.pdf (7 ตุลาคม 2020)

PROPAK ASIA 2018. “Post Show Fact Sheet” [ออนไลน์] สืบค้นจาก: https://www.propakasia.com /ppka/2019/en/download/post_factsheet.pdf (7 ตุลาคม 2020)

Xiamen City Yingto Commerce Co., Ltd. “Bangkok International Processing and Packaging Technology Exhibition, Thailand.” [ออนไลน์] สืบค้นจาก : https://www.showguide.cn/zhanhui/propak-asia.html (7 ตุลาคม 2020)

Jarukit Marketeer. “MICE: Exhibition ไทย รายได้สูงสุดในอาเซียนสะพัด 232 ล้านเหรียญ” [ออนไลน์] สืบค้นจาก : https://marketeeronline.co/archives/130288 (7 ตุลาคม 2020)

บริษัท บางกอก โพสต์ จำกัด (มหาชน). “กลุ่มภิรัชบุรีเปิดตัวไบเทคเฟส 2” [ออนไลน์] สืบค้นจาก : https://www.posttoday.com/economy/news/304628 (7 ตุลาคม 2020)

บริษัท อิมแพ็ค ไบเทค จำกัด. “แนะนำอิมแพ็คเมืองทองธานี” [ออนไลน์] สืบค้นจาก: http://www.impact.co.th/index.php/who/company_profile/cn (7 ตุลาคม 2020)

บริษัท สำนักข่าว ไอ.เอ็น.เอ็น. จำกัด. “ยิ่งใหญ่ 10 ปี งานแสดงสินค้าจีน-อาเซียน (ประเทศไทย)” [ออนไลน์] สืบค้นจาก : https://www.innnews.co.th/market-and-public-relations/news_482294/ (7 ตุลาคม 2020)

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）:
PAPHAPHAN ROONGMORAKOT

Highest Education（最高学历）:
M.A.(Chinese for Business Communication)

University or Agency（任职院校或单位）:
Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）:
Chinese for Business Communication

Address（地址）:
78/726 Theparak Road, Theparak Sub-district,
Muang Samutprakarn District, Samutprakarn 10270

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）:
FAN JUN

Highest Education（最高学历）:
Ph.D.(Chinese Literature), Nankai University, P.R.China.

University or Agency（任职院校或单位）:
Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）:
- Chinese Literature
- Chinese Studies

Address（地址）:
18/18, Bangna-Trad Rd., Bangplee, Samut Prakarn, Thailand,
10540

汉泰名量词分类对比浅析

ANALYSIS ON THE COMPARISON OF NOUN QUANTIFIERS IN CHINESE AND THAI

รัฐพร ปานมณี
RATTAPORN PANMANEE
ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
Department of Learning Management, Faculty of Education, Burapha University
E-mail: rattaporn@go.buu.ac.th
Received: 13 May 2021 / Revised: 11 June 2021 / Accepted: 16 June 2021

摘要

本文以泰语和汉语中的名量词为研究对象，探讨两种语言的量词在类型、结构等方面的异同。通过汉泰文献调查研究笔者发现，在量词类型方面，两种语言的共性远远大于个性，最大的差异在于泰语有反响量词，汉语有复合量词。量词语义的差异是多方面的，其中主要受到文化和认知的制约；有的名量词还有计数功能，这一特点在泰语中尤其突出。在结构方面，文章从句法结构和量词的重叠两方面进行了对比。
关键词：名量词；类型；结构；对比

ABSTRACT

Aimed at the studies on the noun quantifiers in Chinese and Thai, this thesis is to discuss the similarity and difference between the two languages' quantifiers in terms of their category and structure. As for their category, similarity is much larger than difference, with the biggest difference only resting on the fact that Thai has reverberant quantifiers while Chinese has compound quantifiers. The semantics of a quantifier, however, cuts out a diverse gap between the two languages, which is mainly caused by the different cognitions in its own culture. Some noun quantifiers even have a counting function, especially in Thai. As for their structure, this thesis is to make the comparison based on the syntax and the overlapping of quantifiers.
Key words: noun quantifier; category; structure; comparison

绪论

随着中国国际地位的不断提高和国际影响力的不断提升，中国和世界各国的交流与合作越来越多，中国政府不断加强汉语及中华文化推广的力度，向世界伸出友好合作之手。泰国作为中国的友好邻邦，一直积极响应“一带一路”战略并加入“亚投行”，两国关系持续升温，人员往来日益频繁。近年来，每年约有 1000 万人次的中国游客赴泰国旅游，在所有赴泰旅游的外籍游客中占比最高，学习汉语的泰国学习者也越来越多。

笔者本人就是一名母语为泰语的汉语学习者，目前在泰国东方大学教育学院担任汉语教师。这让我有机会能够深入的接触汉语和泰语两种语言，并对泰国学生学习汉语的过程中出现问题进行研究。

汉泰语中的量词十分丰富是现代汉泰两种语言中的特点之一，量词的作用主要是表示计算单位，可分为物量词和动量词两大类。前者表示任何事物的计算单位，如“两张纸”、“一个人”等；后者表示动作次数和发生的时间总量，如“看三次”、“去两次”等。

与汉语一样，泰语中量词的使用也非常普遍。现在泰语中大约有 500 多个量词，也多用于表达人和事物的单位，如：กระดาษสองแผ่น（两张纸）、คนสี่คน（四个人）等区分事物的类别。因为汉语和泰语都是有丰富着量词的语言，所以会发现汉语和泰语中有很多相对应的量词。

汉语法非常复杂也是泰国学习者在进行教学的过程中遇到了不少困难，本文主要对汉泰名量词进行了对比浅析，希望本研究能给汉语学习者提供一份有用并容易看明白的资料。

汉泰语中的量词十分丰富是现代汉泰两种语言中的特点之一，量词的作用主要是表示计算单位，可分为物量词和动量词两大类。前者表示任何事物的计算单位，如“两张纸”、“一个人”等；后者表示动作次数和发生的时间总量，如“看三次”、“去两次”等。

与汉语一样，泰语中量词的使用也非常普遍。现在泰语中大约有 500 多个量词，也多用于表达人和事物的单位，如：กระดาษสองแผ่น（两张纸）、คนสี่คน（四个人）等区分事物的类别。因为汉语和泰语都是有丰富着量词的语言，所以会发现汉语和泰语中有很多相对应的量词。

1 汉泰语量词分类

1.1 汉语量词的分类

在量词分类的历史过程中，由于标准不一，角度不同，各个专家有不同的看法和观点，量词的分类至今也仍有不同划界。

朱德熙先生的划分法把量词分为 7 类：1 个体量词；2 集合量词；3 度量词；4 不定量词；5 临时量词；6 准量词；7 动量词。其中动量词又分为三小类：专用量词、借用名词、重复动词。

吕叔湘先生的划分法把量词分为 9 类：1 个体量词；2 集合量词；3 部分量词；4 容器量词；5 临时量词；6 度量衡量词；7 自主量词；8 动量词；9 复合量词。

刘月华先生的划分法把量词分为“名量词和动量词”两大类。名量词又分为专用量词和借用量词。专用量词又分为：1 个体量词；2 集合量词；3 度量词（长度、容量、重量、面积体、积）；4 不定量词；5 准量词；6 复合量词。动量词分为：1 专用动量词；2 借用动量词。

以上是中国三位语法学方向研究专家对汉语量词的分类，我们可以看到：朱德熙先生把量词分为 7 类另外还把动量词分为小三类；刘月华把量词分成名量词和动量词两大类，虽然分类方法不同但总结下来他的量词类型与朱德熙先生的分类比较相近，也是目前中国国内语法研究者引用最多的分类方法。而吕叔湘先生的划分是没有统一的标准认为还是比较缺乏严密性。

1.2 泰语量词的分类

裴晓睿先生把泰语的量词分为名量词和动量词两类。名量词分为 5 类：1 个体量词；2 度量词；3 集合量词；4 临时量词；5 自主量词。动量词分为：1 描写动作行为的量词；2 表示某个人或某些东西的状态。

Praya Uppagidsinlapasarn 把量词分为以下 6 种：1 表种类的量词；2 表集体的量词；3 表形状的量词；4 表数量与度量的量词；5 表动作的量词（借用动词的量词）；6 借用名词的量词。

关于泰国量词分类的研究目前以上两位专家是比较有代表性，Praya Uppagidsinlapasarn 的划分是早期的研究可能会缺乏了一些现代化，而裴晓睿先生的划分经过了语言的发展得到了更新更详细的分析。

2 汉泰语名量词类型比较

2.1 汉语名量词分类

量词是一种比较复杂的词类，由于划分的角度不同，标准不同，至今没有完全统一的分类。以下几种是汉语界比较有代表性的分类。

朱德熙先生把名量词分为 6 类：1 个体量词；2 集合量词；3 度量词；4 不定量词；5 临时量词；6 准量词。

刘月华先生的划分法把名量词分为 6 类：1 个体量词；2 集合量词；3 度量词（长度、容量、重量、面积体、积）；4 不定量词；5 准量词；6 复合量词。

汉泰名量词的共同点与差异性

语言	共同点	差异点
汉语	-个体及集体之分 -有表人、表动物、表植物、表实物之分 -既表量也表数 -临时量词	-有复合量词
泰语		-有反响型名量词

2.2 泰语名量词分类

泰语语言学家 Praya Uppagidsinlapasarn 把泰语名量词分为 6 类：1 物种量词；2 集体量词；3 形状量词；4 数量量词；5 动作量词；6 借用量词。

泰语专家裴晓睿先生把名量词分为 5 类：1 个体量词；2 度量词；3 集体量词；4 临时量词；5 自主量词。

2.3 汉泰语名量词的类型比较

1. 汉泰语名量词的类型共同性

1）表类别的名量词中，两种语言都有个体与集体之分。如：

汉语：个、只、棵、把、帮、伙、群、组

泰语：คน（个）、ท่าน（位）、กลุ่ม（组）、ฝ่าย（方）、กอง（队）

2）两种语言的名量词都有表人、表动物、表植物、表实物之分。如：

汉语：表人：名、口、位、个

表动物：匹、头、只、尾、条、

表植物：棵、簇、丛

表实物：台、部、张

泰语：表人：เจ้า（个）、 นาย（个）、 ท่าน（位）、 รูป（个）、พระองค์（位）

表动物：ตัว（条、头、只）

表植物：ต้น（棵）

表实物：ก้อน（块）、เส้น（条）

3）都存在既表量也表数的名量词。

汉语：对、双、打、副

泰语：คู่ โหล รีม กุลี

4）都存在由动作而引发的表事物性状的量词，且通常就用该动词作量词。如：

汉语：捆（计量捆在一起的东西）

卷（计量成卷的东西）

叠（计量可以分层堆码或折叠的物件）

泰语：ผูก （捆）

ม้วน（卷）

พับ（叠）

5）临时量词常使用容器单位。如：

汉语：一碗饭

一盒糖果

一车苹果

泰语：ข้าวหนึ่งชาม（一碗饭）

ลูกอมหนึ่งห่อ （一盒糖果）

แอปเปิลหนึ่งคันรถ（一车苹果）

2. 汉泰语名量词的类型差异性

1） 泰语有反响型名量词，汉语没有。也就是说泰语有一部分名量词是使用名词本身做自身的量词，这类名量词主要是表地域和身体部位。如：

① มือ ๒ มือ

手 两 手 （两只手）

② ขา ๒ ขา

腿 两 腿 （两条腿）

③ ประเทศ ๓๒ ประเทศ

国家 三十二 国家 （32 个国家）

④ อำเภอ ๓ อำเภอ

县 三 县 （三个县）

⑤ เมือง ๘ เมือง

城市 八 城市 （八座城市）

⑥ จังหวัด ๙ จังหวัด

省 九 省 （九个省）

2）汉语有复合量词，泰语没有。

语言是在不断变化和发展的，量词中有的渐渐丧失了原有的功能，被时间淘汰，新的量词不断出现。如今汉语里出现了一类新的量词——复合量词，即由不同的量词组合而成。如：架次、班次、车次、人次、秒立方米、千瓦小时、件套、吨公里等。这些量词目前在泰语里还没有。

3）汉语中与人有关的量词没有尊卑之分，中性词占绝大多数，只有个别表示复散式含一定贬义的量词，如“位”常用于体现说话人尊敬的人，而“伙”则时常体现贬义。但泰语中与人有关的量词语义区分精细，有尊卑之分、弱势强势之分、行业之分。其中个别词虽然本意为指人名词，却已经成为表人的专有量词。如：

“เจ้า”本意为表示……的“名词”，做“量词”时多用于表示做生意的人，例如：แม่ค้า ๒ เจ้า （两个商人/小贩）

“นาย”本意为表示….的“名词”，做量词时多用于表示官员、军人、警察，例如：ตำรวจ ๒ นาย（两个警察）

“รูป” 本意为表示….的“名词”，做量词时多用于表示僧人、和尚，例如：พระ ๒ รูป（两个和尚）

“พระองค์” 本意为表示….的“名词”，做量词时多用于表示国王及国族，例如：พระเจ้าลูกเธอ ๒ พระองค์（两个公主）

4）汉语中用于动物的量词语义偏向于人们对动物本身的认识和分类，“头”常指牲畜，“只”多指飞禽走兽，“条”用于某些长条形的动物，“匹”仅限于马、骡子等等。而泰语中用于动物的量词有十分浓厚的文化色彩，如大象是泰国十分具有代表性的动物，用于“象”的量词就有别于其它动物，皇家的象又有别于其它的象，这就是量词的基本语义区分。

3 汉泰语名量词句法结构比较

3.1 汉语名量词主要句法结构

例句	结构
三本书	数+量+名
这本书	代+量+名
这三本书	代+数+量+名
第三本书	序数词+量+名
一厚本书	数+形+量+名
三十多个学生	数+十位以上的整数+“多”+量+名
两块多钱	数（十以内）+量+“多”+名

3.2 泰语名量词主要句法结构：

第一种：名词+数词+名量词，例如：

ช้อน ๑ คัน（一把勺）

勺 一 把

第二种：名词+名量词+前缀“ที่（第）”+数词，例如：

นักเรียน คน ที่ ๓（第三个学生）

学生 个 第 三

第三种：名词+名量词+数词（限于“เดียว”或“หนึ่ง”，例如：

ส้ม ลูก เดียว（一个橘子）

橘子 个 一

第四种：名词+名量词+指示代词，例如：

เตียง เตียง/หลัง นั้น（那张床）

床 张 那

第五种：名词+数词+名量词+指示代词，例如：

เตียง ๓ เตียง/หลัง นั้น（那三张床）

床 三 张 那

第六种：名词+名量词+形容词，例如：

รถ คัน ใหญ่（大车）

车 辆 大

第七种：名词+名量词+形容词+名量词+“เดียว”或“หนึ่ง”，例如：

รถ คัน ใหญ่ คัน หนึ่ง（一辆大型汽车）

车 辆 大 辆 一

第八种：名词+名量词+形容词+名量词+指示代词，例如：

รถ คัน ใหญ่ คัน นี้（一辆大型汽车）

车 辆 大 辆 这

第九种：名词+名量词+形容词+数词+名量词，例如：

รถ คัน ใหญ่ ๕ คัน（五辆大型汽车）

车 辆 大 五 辆

第十种：名词+名量词+形容词+数词+名量词+指示代词，例如：

รถ คัน ใหญ่ ๕ คัน นี้（这五辆大型汽车）

车 辆 大 五 辆 这

第十一种：名词+名量词+序数词，例如：

ต้นไม้ ต้น แรก（第一棵树）

树 棵 第一

第十二种：名词+数词+十位数以上的整数+“กว่า”+名量词，例如：

วัว ร้อย กว่า ตัว（一百多头牛）

牛 100 多 头

通过上述比较，将两种语言名量词主要句法结构的不同之处归纳如下：

1）基本语序不同，汉语为：数+量+名，泰语为：名+数+量。

2）泰语的句法结构比汉语复杂，汉语一个名词短语中量词只使用一次，而泰语中可使用两次，其结构为：名+量+形+量+指代，或：名+量+形+数+量+（指代）。

3）汉语中最基本的结构“数+量+名”，前可加指示代词“这”与“那”，当数词为“一”时数词可省略，其它结构的数词不可省略，但泰语几种结构中都可以省略量词：名+量+指示代词；名+名量+形；名+量+形+量；名+量+形+量+指。

结论

从以上的研究来看我们发现汉泰语两种语言中的名量词都有集体量词与度量词，虽然汉泰名量词是有不少共同点，但也存在差异性，如：汉语中没有借用量词，泰语中有部分名量词是可以直接使用名词本身做自身的量词以及“复合量词”泰语中并不存在，而这一点使得不少汉语学习者产生了学习的障碍。

在语言的角度上看，语言是一个不断发展变化的符号系统。汉语和泰语的量词都有不同程度的语法化现象，这是由语言的共性决定的。因为量词大都是用来修饰名词或动词的，处于非中心的附属地位，因而容易语法化。量词语法化是语言系统自足性的表现，是语言发展中的正常现象，同时也是一个十分值得关注的语言演变问题。

参考文献

龙伟华. 汉泰语量词比较研究. [J]. 云南师范大学，2004

朱德熙. 语法讲义. [M]. 北京:商务印书馆，1982

裴晓睿. 泰语语法新编. [M].北京:北京大学出版社，2001

刘月华等著. 实用现代汉语语法（增订本）. [M]. 北京:商务印书馆，2001

吕叔湘.中国文法要略. [M]. 商务印书馆，2014

ราชบัณฑิตยสถาน. ลักษณนาม（量词. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์，1999

พระยาอุปกิจศิลปสาร（Praya Uppagidsinlapasarn）. หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ ไทยวัฒนาพานิช，2001

Name and Surname（姓名）：
RATTAPORN PANMANEE

Highest Education（最高学历）：
Master of TCSOL

University or Agency（任职院校或单位）：
Burapha University

Field of Expertise（专业领域）：
- Chinese Language
- Teaching Chinese to speakers of other languages

Address（地址）：
88/90 M.1 Muang,Muang,Chonburi 20130

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

越梭通学校汉语教学网络授课调查研究

A STUDY ON ONLINE CHINESE LANGUAGE TEACHING IN WAT SOTHON WARARAM WORAWIHAN SCHOOL

芝美 [1]
SUCHADA HENGJAROEN
华侨崇圣大学、中国学学院
College of Chinese studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail : Suchada1sep1991@gmail.com

李超 [2]
LI CHAO
广西大学、文学院
School of Liberal Arts, Guangxi University, P.R.China
Received: 13 May 2021 / Revised: 9 June 2021 / Accepted: 16 June 2021

摘要

由于 2019 年末新型冠状病毒疫情爆发，并在世界各个国家迅速传播，造成了大量民众感染甚至死亡。泰国公共卫生部将 COVID-19 定为危险传染病级别，并颁布了预防和减少疾病传染的措施。越梭通学校也是受到疫情影响的众多学校之一，考虑到全校师生的健康安全，并响应政府号召，遵守当地防疫政策，越梭通学校规定 2020 年 5 月 16 日至 2020 年 7 月 1 日期间，所有学习者必须在家通过各种工具或视频会议程序进行线上学习，例如 Zoom、Skype、Google 等。由于越梭通学校是首次展开网上在线授课，所以在进行汉语教学网络授课时难免出现一些问题。因此，本文将针对越梭通学校汉语网络教学的情况进行调查研究，通过全面了解和真实反映该学校教学各要素的情况，对学生线上学习的优缺点、课堂情况、学生对教师们的线上教学提出的意见、学生对上课软件的反馈等逐一进行分析，最后在此基础上提出整改建议，优化教学过程。 本文的研究目的是为了了解汉语教师使用的教学方法；为了了解学生网络学习的情况；为了比较分析越梭通学校线上汉语课与线下汉语课现状以及学生对上课软件的反馈等目的。研究结果发现越梭通学校由于是第一次开始网络授课，不管是学生还是教师甚至学校都有很大的挑战。只有一部分学生之前接触过网课，而且网络信号因素是影响教师和学生汉语课的主要因素，学习效果和教学效果差强人意。而且学生的语音和语法两国要素学习效果较差。而教师方面，因为很大教师都是第一次开始网课，学校也没有给他们开展网课培训等内容，所以很多都是自己摸索，其中遇到很多问题，主要在课堂管理上，越梭通学校的学生从幼儿园开始就接受汉语教育，学生的年龄都偏低，上课比较调皮和好动，所以在课堂管理方面需要费心，但是泰国的学生在老师的批评和管理后还是比较乖的。

关键词： 泰国越梭通学校　汉语教学　网络授课　教学情况

ABSTRACT

Due to the outbreak of the new coronavirus in 2019 and its widespread spread in various countries around the world, a large number of people were infected and even died. The Thai Ministry of Public Health regards COVID-19 as a dangerous infectious disease and has promulgated measures to prevent and reduce the spread of the disease. Wat Sothon Wararam Worawihan School is also one of the schools affected by the epidemic. Taking into account the health and safety of all teachers and students, and responding to the government's call to comply with local epidemic prevention policies, Wat Sothon Wararam Worawihan School will be held from May 16, 2020 to July 1, 2020. During the date, all learners must learn online through various tools or video conference programs at home, such as Zoom, Skype, Google, Hangouts and other tools for online learning. Because it is the first time that Wat Sothon Wararam Worawihan School has launched online teaching, some problems will inevitably arise when conducting Chinese teaching online. Therefore, this article will research and investigate the situation of Chinese online teaching in Wat Sothon Wararam Worawihan school, through a comprehensive understanding and true reflection of the teaching elements of the school, and analyze the students' situation, the advantages and disadvantages of online learning, the classroom situation and the students' attitudes one by one. Teachers' opinions on online teaching, students' feedback on class software, etc., finally put forward rectification suggestions to optimize teaching.

Keywords: Wat Sothon Wararam Worawihan School, Chinese teaching, online teaching, teaching situation

一、研究背景

由于 2019 年新型冠状病毒疫情的暴发，泰国所有在校学生和教育机构都因此次危机而受到影响。为了防控疫情，保障学生的身体健康，学校以及线下教育机构没能在第一学期正常开学，正式开学前学生只能在家进行自学。为了响应政府号召，越梭通学校宣布第一学期延迟两个月开学，于 2020 年 5 月 16 日至 2020 年 7 月 1 日期间，所有学生必须在家通过各种工具或视频会议程序在线学习，例如 zoom，Skype，Google Hangouts 等，它们可以通过共享屏幕或共享音频供参与者查看并学习。这些工具可免费使用，且随时随地都可以应用他妈进行学习。但是网络学习在为学生提供便利的同时，也面临着一些问题。由于疫情属于突发状况，在这之前泰国学生没有接触过网课，所以在使用网络进行学习时难免会遇到各种各样的问题。例如网络的顺畅度、教材的适用度、各种 app 的便利度、学习环境舒适度以及学生的自主性、网络教学师生互动性等，而这些

问题也将影响整个教学活动的流畅性。基于这些问题，本文将从多方面对学生使用网络进行学习的利与弊进行分析和探讨。

二、研究范围、目的、主要内容、方法和创新性

(一) 研究范围

泰国越梭通学校的汉语教学、汉语教学方法、学生的学习情况、网络授课等范围。

(二) 研究目的

本人在借助前人相关研究的基础上，传统的班级汉语教学和网络教学有着明显的区别，而泰国越梭通学校因为疫情原因首次展开汉语网络教学，在这种情况下，本文的研究目的是为了了解汉语教师使用的教学方法；为了了解学生网络学习的情况；为了比较分析越梭通学校线上汉语课与线下汉语课现状以及学生对上课软件的反馈等目的。

(三) 研究主要内容

本课题是针对泰国越梭通学校汉语网络教学的情况进行研究调查，通过全面了解和真实反映该学校教学各要素的情况，学生线上学习的情况的优缺点、课堂情况以及学生对教师们的线上教学提出的意见、学生对上课软件的反馈等，最后提出整改建议，优化教学。同时，在调查中，可能发现新未被关注过的问题，能够丰富我们对该网络教学的认识。

(四) 研究方法

1. 问卷调查法

调查对象：越梭通学校初中一年级到高中三年级的学生，共计 70 名，以及 5 位汉语教师
设计问卷：针对越梭通学校的汉语教师、学生为对象，分别设计问卷调查和访问形式的问卷。
调查内容：教师的教学方法、使用教材情况、学生学习情况等

2. 访谈法

随机对学生和汉语教师进行访谈、录音等，以期丰富本文的调查。

3. 对比分析法

针对越梭通学校线上汉语课与线下汉语课现状进行对比分析。

（五）研究创新性

笔者在中国知网（CNKI）查寻相关内容，但是这方面的研究成果相对较少，目前尚没有学者对泰国国内汉语网络教学进行分析，同时也没有针对某所学校汉语网络教学的研究。本次研究希望通过详细分析，找出网络授课的优缺点，并提出对泰国汉语网课教学的建议，旨在对泰国学习者、教师、网课相关人员提供教学参考意见，帮助其更好地理解和使用网络授课。

三、与本论文有关的国内外研究综述

（一）国内研究综述

笔者通过文献语料搜集发现，中国方面关于对泰汉语网络教学的研究成果不是很多，因此关于对泰汉语网络教学的研究成果，主要如下：

王肖玥（2017）在《一带一路背景下,泰国网络汉语教学新思路》一文中，以作者在泰国的实际工作及调查，针对泰国的网络汉语教学情况进行分析，主要选择了 15 所泰国的大学进行调查研究，分析了这些大学网络汉语教学的概况、问题及特点等。

祁蒙蒙（2014）在硕士论文《网络资源的任务型汉语教学设计——以泰国汉语学习者为例》一文中，以泰国的汉语学习者为研究对象，试着把汉语教学与网络联系起来，努力设计一门基于网络资源的汉语课程。同时融入任务型汉语教学设计，使得泰国学习者在学习汉语的同时了解中文网络，使用中文网络。

张丽维（2019）在硕士论文《汉语在线互动教学平台研究及其对泰国汉语教学的启示》一文中以泰国汉语教学研究对象，比较了传统汉语教学网站与汉语在线互动教学平台，进而对泰国网络汉语教学的覆盖率以及汉语在线互动教学平台的教学模块、技术设计模块及运营推广模块之结构性进行客观性考察[1]，最后笔者针对泰国汉语教学网站建设提出了一些建议。

Sornsawan Pakdeesri（2020）认为：在线学习在教育领域接受度、应用度越来越高，在教育领域的应用越来越广泛，学习内容广泛，其学习过程、学习的效果及其他因素等都会对在线学习效果产生持续影响。在线学习作为一种学习方式的选项，借助互联网科技和网络，能够解决学习者受地域或时间的限制，使学习更有弹性。

Tanutcha Bindulem(2020)的研究发现在线学习具有以下优点：如果学习者有不懂的地方可以随时随地的学习，并做进一步的复习。在线学习可以练习到各种各样的内容，在线学习有专门的导师授课，课程里加入图片，课程安排让学习变的更有趣。

Sunet Suekkam (2019)的研究结果表明：大多数的学习者对在线教育都很满意，因为这是一个好的系统，可以让他们随时与教师进行交流，鼓励学习者学习，提高学习者的责任心和对学习热情，使其不断追求学习新的知识，但如果系统能够得到好的维护及升级，在线教育就会有更好的发展。

[1] 张丽维. 汉语在线互动教学平台研究及其对泰国汉语教学的启示[D]. 硕士学位论文，广西大学，2019.

Krisana Sikkhman（2011）认为在线教学是一种教学和学习形式，具有系统的教学设计，并明确规定了教学管理目的或目标，根据教育理论、教学原则进行教学安排，使用信息和通信技术作为工具提供教学活动、知识传输、内容介绍等的教学策略。 因此，学习者可以不受时间和地点的限制访问和学习。 网络课程的内容将采用电子混合媒体形式，它以课程软件的形式进行设计，该课程软件由文字，静态图片，动画，声音等混合媒体组成，最重要的是，学习者可以在课程中和教师进行互动。

综上所述，本文主要从对外汉语网络教学和对泰汉语网络教学进行了文献综述，笔者发现，中国方面关于网络汉语教学的研究起步很早，而且取得了很大的成就，这次的新冠疫情恰好可以充分利用网络汉语教学，但是这些学者的研究主要是站在中国这个角度对国外进行汉语网络教学的研究，很少有关于国别化的本土汉语网络教学的研究。此外，关于对泰汉语网络教学的研究文献虽然不是很多，但是上述这些学者的研究为本文针对泰国越梭通学校汉语网络授课的调查研究提供了很大理论依据和参考，本文的研究也会继续丰富泰国方面关于汉语网络教学的研究文献，希望以后的学者们可以参考。

（二）国外研究综述

关于网络汉语教学的研究近几年发展十分迅猛，很多中国的学者进行了研究，主要研究文献也很多主要如下：

郑艳群（2004）介绍了日本早稻田大学 Tutorial 汉语远程教学的基本情况，该模式实际上是一对多（一班四人）的实时互动汉语教学，在教学中，教师和学生分隔两地，通过互联网及视频设备进行交流。作者介绍并分析了这种教学模式的三大特点，包括丰富远程汉语教学模式、培养学生的汉语交际能力、加强国际化合作。[2]·

赵静（2009）在《远程对外汉语教学学习支持服务系统研究》一文中主要从 fuwuxit 出发，探讨对外汉语网络教学中的一些问题。[3]。

程朝晖（2011)汉语网络教学的研究可以给出以下几个方面的总结：1.如果网络课程设置得当，能充分包括各方面的练习需要，则听说读写各方面的教学结果(outcome)与课堂教学相当，然而在效率上有所不如。2.对于汉语语言课程的学习，初、中阶段的学习者可能更喜欢选用课堂学习方式，而非网络课程。将来的汉语网络课程要更多地考虑语言人性化、自然化的设计和互动、交流问题以及如何及时反馈的问题。3.汉语网络课程可以提高学习者的汉字识字水平。4.即使是网络教学课程，教师的作用仍然非常重要，不可替代。网络语言课程的效果离不开学习者严格的自律和教师的严格监督与要求。

刘琼（2012）将对外汉语网络教学模式分为自主学习类和辅助学习类。从系统规划、内容设计、情境建构三个环节论述网络技术在对外汉语教学设计中的应用，再分析网络技术在对外汉语

[2] 郑艳群. 日本早稻田大学 Tutorial 汉语远程教学模式评析[J]. 世界汉语教学, 2004(2):88-97.
[3] 赵静. 远程对外汉语教学学习支持服务系统研究[D]. 湖南大学, 2009.

听力课、口语课、阅读课和写作课中的具体应用情况。分析后得出网络技术能够推动对外汉语教学模式发展并能为教师提供新的教学思路[4]。· ·

荆建鹏（2012）主要总结了中国的对外汉语网络教学现状，作者认为对外汉语网络教学最重要的是平台和网速，如果这两个部分没有问题的话，在配备汉语资源和师资，那么汉语网络教学将会蒸蒸日上，会吸引越来越多的学生选择网络汉语学习。[5]

杨潇堃（2013）对交互式对外汉语网络教学模式进行研究。他认为交互式对外 · 汉语网络教学模式分为两种：学习型互动教学和网络型互动教学。学习型互动教学 · 指学习者在互联网上下载和发布相关教学资源；网络型互动教学指学习者通过网络互动平台与他人进行交流，共同学习。他认为该教学模式能够采用多种教学法、增强学生之间的互动，还具备较好的考评系统并能不断更新网络教学资源[6]。· ·

程朝晖（2011)汉语网络教学的研究可以给出以下几个方面的总结：1.如果网络课程设置得当，能充分包括各方面的练习需要，则听说读写各方面的教学结果(outcome)与课堂教学相当，然而在效率上有所不如。2.对于汉语语言课程的学习，初、中阶段的学习者可能更喜欢选用课堂学习方式，而非网络课程。将来的汉语网络课程要更多地考虑语言人性化、自然化的设计和互动、交流问题以及如何及时反馈的问题。3.汉语网络课程可以提高学习者的汉字识字水平。4.即使是网络教学课程，教师的作用仍然非常重要，不可替代。网络语言课程的效果离不开学习者严格的自律和教师的严格监督与要求。

余园园（2012）提到对外汉语网络教学的发展情况，现在的网络资源越来越丰富，有些国外的汉语学习网站也日益成熟，学习者可注册 BBS 进行论坛讨论，一对一学习交流、下载音频视频等学习资料，除提供配套教材外，还提供中国音乐库、习语谚语库、中国文化介绍及进行话题交流和讨论。在网络教学使用的教材方面，她认为，在对外汉语网络教学的一对一教学中，现有的教材不能完全匹配学生的需求。[7]各大学校网站普遍采用的《少儿汉语》存在难度设计和生词解释等方面的缺点；现有的商务汉语教材在内容上也比较单一笼统；教学设计、Flash 课件、课外拓展等其他教学资源，尤其是文化教学和汉字教学方面远落后于实体教学；另外，网速的快慢对学生进行网络视频学习的热情与兴趣有较大的影响。·

荆建鹏（2012）对我国对外汉语网络教学的现状做出了这样的总结，他认为对外汉语网络教学的载体是各类汉语学习的网站，汉语学习网站形式多样，但质量参差不齐。其中较好的有我国政府教育部门开办的汉语学习网站，这类汉语学习网站以有趣的教学方式，高质量的教学资源赢得了海外学生的赞誉。[8]

杨潇堃（2013）对交互式对外汉语网络教学模式进行研究。他认为交互式对外汉语网络教学模式分为两种：学习型互动教学和网络型互动教学。学习型互动教学 · 指学习者在互联网上下载

[4] 刘琼. 网络技术在对外汉语教学中的应用[D]. 黑龙江大学硕士学位论文，2012.
[5] 荆建鹏. 对外汉语教学网络课程研究[D]. 吉林大学硕士学位论文，2012.
[6] 杨潇堃. 对外汉语网络交互式教学模式研究[D]. 湖南师范大学硕士学位论文，2013.
[7] 余园园. 对外汉语网络教学现状初探[J]. 现代交际，2012(11):217-218.
[8] 荆建鹏. 对外汉语教学网络课程研究[D]. 吉林大学硕士学位论文，2012.

和发布相关教学资源；网络型互动教学指学习者通过网络互动平台与他人进行交流，共同学习。他认为该教学模式能够采用多种教学法、增强学生之间的互动，还具备较好的考评系统并能不断更新网络教学资源[9]。

崔萍（2018）以美国霍普金斯大学天才少年中心远程交互式中文课程为案例研究美国远程交互式中文教学模式。在该模式中，教师和学生通过实时交互工具相接，创设虚拟课堂。作者对该中心的学生进行观察与访谈。调查后发现，学生们普 · 遍认为个性化学习是其最大优点。

崔希亮（2020）总结五点远程汉语教学困难：课堂互动性减弱、汉字教学的困难、成绩考核的困难、学生学习动机和策略导致学习分化、网络环境的不稳定影响进程。他提出六条建议：扩展网络教学空间、建设网上教学平台、全球范围内的国际合作、开展国别和区域研究、探索网络环境下的语言教学规律、加强网络环境语言教学的理论与实践研究。

王瑞烽（2020）研究北京语言大学汉语技能课线上教学模式时发现，录播 +直播模式可能最适合学习者，并提出建设“线上汉语教学标准平台”两点建议：开发综合性汉语技能课在线教学工具、加强汉语线上教学资源的建设[10]。沈庶英，刘芳铭（2020）在疫情期间开展商务汉语教学得出四点启示：一是教书育人是在线教育的基本内核；二是沟通互动是在线教学的重要途径；三是自主学习任务单是实现教学的重要抓手；四是信息化素养是未来教师的基本素质[11]。

四、研究结果

（一）越梭通学校汉语网络教学现况调查

本章节主要针对泰国越梭通学校汉语网络教学的情况进行调查研究，通过全面了解和真实反映该学校汉语教学各要素的情况，研究学校的学生情况、线上教学的优缺点、学生上课情况以及学生对教师们的线上教学提出的意见、学生对上课软件的反馈等，最后提出整改建议，优化教学。

调查对象：泰国越梭通学校的汉语学习者、汉语教师。

题型设计：问卷中的题型主要分为三种：第一题为基本信息题，主要调查被测试者的基本情况；第二部分是选择题，主要是根据本文的研究要求所出的相应题目；第三部分是问答题，本题型是对前面两类题目的补充，便于进一步对本次汉语网络教学的情况进行研究。

问卷发放与回收：由于新冠疫情的影响，笔者选择将做好的问卷通过网络的形式发放出去。学生方面，笔者委托越梭通的汉语老师协助发放问卷进行调查，发放对象是初中一年级到高中三年级的学生。本次调查一共回收问卷 70 份，回收问卷中女生占 63.41%，男生占 36.59%。教师方面，由于越梭通学校只有 5 位汉语教师，且都是泰国籍本土全职汉语教师，问卷发放和收集比较便利，回收率达 100%。

[9] 杨潇堃. 对外汉语网络交互式教学模式研究[D]. 湖南师范大学硕士学位论文，2013.
[10]王瑞烽.疫情防控期间汉语技能课线上教学模式分析 An Analysis of Online Teaching Models for Chinese Language Skill Courses during a Period of Epidemic Prevention and Control《世界汉语教学》[J].2020 年 3 期
[11] 沈庶英,基于聚合统整的汉语在线学习资源认知模型建设 .《中国远程教育（综合版）》[J].2020 年 4 期

1.越梭通学校教师汉语的网络教学情况

本小节针对教师方面的调查进行分析。在基本信息方面，根据回收回来的 5 份问卷发现，越梭通学校汉语教师共有 5 人，都是泰国籍本土教师，其中年龄都在 30 岁以上，最大的是 45 岁，以女性教师为主；在学历方面，五位教师是大学本科以上学历；且这五位老师都是全职汉语教师。

对于授课方式的选择，笔者通过访谈发现，5 位汉语教师都表示更喜欢线下传统课堂教学。他们认为，线下授课相对网络授课更有优势。首先，线下传统课堂教学方式决定了老师可以和学生面对面授课，更容易根据课堂反映及时发现学生的问题和错误。而线上教学难以观察到学生的课堂反应，因此不能做到随时根据学生反应调整授课的内容和难易程度。其次，线下教学相对更容易进行课堂管理，而线上进行课堂管理显得十分困难，由于线上虚拟课堂使得老师在屏幕共享或讲解时，无法及时监控到学生的一些闲散行为，例如睡觉、吃东西、上卫生间、学习姿态不端正等。这些行为都会导致学生注意力无法专注到屏幕上的课程学习，因此对于教师来说，课堂管理是网络上课很难克服的挑战。课堂纪律差，不但会影响教学效果，对于教师的心情和一些想学习的学生们的学习效果也会产生非常不利的影响。

网上授课也限制了教师在教学方法方面的选择，很多汉语教师表示还是倾向于使用传统的汉语教学方法，喜欢通过让学生来黑板上听写汉字和背诵课文、组织课堂活动和课堂小游戏等形式进行汉语教学，但这些在线上都难以实现。

除此之外，一些教师反映，因为之前没有接触过网课教学或者在线培训，所以在实际实施时，有的教师还不够了解这个概念或者很难接受教学过程的变化。另外，在线教学是使用计算机程序进行，对于一些年纪大的教师来说在教学中使用计算机技术很难适应，这样势必会影响到在线教学的实施和效果。

2.越梭通学校学生对线上汉语教学的意见

汉语线上教学的优点：对学生的问卷调查结果显示，关于网上学习的优点，其中两点得到了大部分学生的认可，占了 91.43%（64 人）。其一，可以不用去学校，节省路上的时间，上课时间很自由；其二，在家学习很放松，精神不紧张。由于很多学生是第一次接触网课，感觉特别好奇和新鲜，更重要的是很多孩子可以一边学习一边玩手机或者平板电脑。只要学习者有网络，不论在什么地方都可以开始上课。虽然有的家长会让孩子帮忙做家务或者其他工作，但学习者在兼顾这些的同时，只要有手机或平板就可以随时随地进行汉语学习。另外，家长如果有时间，也可以全程参与，发挥督促孩子学习的作用。

汉语网络教学存在的问题

（1）网络流畅度方面

根据问卷调查结果，学生反映的网络汉语教学主要缺点是受到网络流畅度的限制。调查表明学生们普遍认为网络不好是导致线上学习效果不佳的主要原因。这反映出学习者需要一个像学校一样的学习环境：可以坐在教室里和老师互动，参与问答，做小测验检查学习成果，向同学询问问题或一起做作业，午饭后能看到同学们认真地看书预备考试或得到最高分时获得教师的小赞扬和奖励等等。这些在引起学生们地同辈压力地同时，能增加学习者学习动力，使学习者能够更加积极主动地学习，促进和发展自己的学习潜力。

(2) 教学方法方面

问卷调查结果显示，有三分之一的学生认为，在线上教师无法身临其境地演示很多语法条目和词汇，导致他们有时候会跟不上教师的讲解节奏。以学习简单趋向补语“V+来 / 去”为例，课堂教学时老师会带着全班学生集体行走一遍，从“起来”（从座椅上站起来）——“出去”（教师在教室内说：“我们现在出去。”）——“出来”（教师在门外说：“我们出来了。”）——“下去”（教师在楼梯口对全体学生说：“我们现在下楼梯。”）——“下来”（教师在楼梯上带着已经下来的学生看未下来的学生说：“看，后边的同学下来了。”）——“上去”（教师带着学生从楼下返回说：“我们先上去。”）——“上来”（上来以后说：“我们上来了。”）——“进去”（在教室外说：“我们要进教室去”）——“进来”（在教室里对教室外的学生说：“同学进来吧。”）——“回来”（在教室里对大家说：“刚才我们走了一大圈，现在回来了。”）。简简单单的一套动作，就能形象生动地让学生掌握简单趋向补语的用法，既有趣又容易学得更扎实，这一套动作会深深印在他们的脑海中，并运用到他们今后的学习中。

(3)教师方面

在线上教学中，教师的个人魅力也大打折扣，很多学生反馈道：“我们见不到老师，心情不好。”教师是班级的灵魂，优秀的教师绝不局限于书本上知识的展现和讲解，教师的风趣、优雅、大方、得体，知识量的渊博，教师在课堂上的随机应变、信手拈来，教师对学生的春风化雨般的关爱等等，在线上教学中这些方面的体现都受到了极大的局限。在第二语言所在国学习之余，实地感受中国古老与现代的文化、风土人情之美、饮食之酣畅是不可取代的体验。这些是线上教学无论如何不能满足的，因此这也是学生更喜欢课堂学习的原因之一。

(二)针对越梭通学校汉语网络教学的建议和对策

1.学校方面

首先，越梭通学校负责汉语教学方面的管理者要懂汉语，要了解对外汉语教学。管理者可以去中国或者其他汉语教学和中国文化推广做得比较好的学校去学习，充分认识并理解线上教学和线下教学的差异。网络教学应充分利用网络资源，实现网络统一化管理，达到教学管理自动化。由于网络教学平台具有自动管理和远程互动处理功能，在家上网课的学生在选修语言课、上课、作业与考试管理等操作均可通过网络平台实行。因此笔者建议学校可利用网络的自动化管理，为学习者制定与普通课堂教学相同的课程表，只是形式调整为在线学习。其次，为了使学习者熟悉网络学习并建立起线上学习的纪律和习惯，学校应制定具体可行的教学管理计划。同时，要对汉语教师要进行线上网课教学、网课教学课件制作以及网课的教学管理等方面的培训或者讲座。

最后，笔者建议学校可以提供实时在线教学，但无需强迫每个学习者都参加。一个星期举办一到两次实时教学，可以提供给教师和学习者实时互相交流的机会，但考虑到有些学习者没有学习设备，时间不方便或者家里没有高速的互联网，没必要让所有的学习者参加。

2.课程和教材方面

课程方面，目前越梭通学校的日语和英语课程做的特别好，而对于汉语课程的推广有待提高和加强。针对这个问题，笔者建议学校应该充分利用媒体或者网络去宣传汉语和中国文化，比如Google Ads （谷歌广告）等，以吸引一些汉语学习者加入汉语课程的学习中来。同时，在校内定期举办中国文化活动,比如剪纸、书法、国画等青少年喜欢的中国文化活动，以加强对中国文化在校内的宣传。

教材方面，因为受突发疫情影响而开始进行汉语网络教学，笔者建议不必按照学校教学大纲进行汉语教学，可以采取灵活变通的方式，根据学生的喜好多多介绍实用汉语和中国文化知识，例如，以不同的中国文化为主题自编教材。另一方面，由于疫情原因，很多教师和学生的心理、生活都受到一定影响，因此笔者建议网课内容可以相对轻松一点，而非直接照搬学校已有的教材进行授课。

3.教师方面

教师首先要学习线上教学的一些基本知识，熟悉上课软件。在布置作业方面，给学习者布置比较简单的作业，不应该太过复杂。作业单必须清晰，易于理解，并且要比原来的作业量少。这样有利于学习者在游刃有余地应对作业的同时，增加更多的学习动力。因此，建议教师将作业在

整体教学中分配为较少的部分，并在每一天循序渐进地给学习者布置作业，这样将有助于促进学习者按时按量完成作业。

此外，建议教师制作简短视频作为教学内容的补充。虽然教师自己创作的视频在视频质量方面达不到很好的水平，但可以通过这种形式提高线上教学效率。

4. 家长方面

身为青少年的学生自制力和控制力普遍比较差，因此建议家长们尽量督促孩子不要整天坐在屏幕前，鼓励他们上完网课以后多做一些其他活动，如锻炼身体、看书、写作或绘画等。同时笔者建议家长参与到孩子的汉语学习活动中，使学习活动成为家庭活动的一部分，会给孩子提供更良好的学习氛围。教师可以更新每周的学习活动和学习成果发送给家长看，允许父母提出针对教学安排提出建议，这样一定程度上会减少家长的忧虑，有助于让家长主动参与到孩子的学习过程中，了解到如何帮助孩子更好地学习，并监督孩子及时跟进老师的教学进展。

五、研究结语

由于新冠疫情的影响，线上教学突如其来，令教师与学生都措手不及，猝不及防。本文主要针对越梭通学校汉语网络教学的情况进行了调查研究，通过全面了解和真实反映该学校教学各要素的情况，并逐一进行分析学生情况、线上学习的优缺点、课堂情况以及学生对教师们的线上教学提出的意见、学生对上课软件的反馈等，最后提出了整改建议，优化教学。笔者发现：

学生方面：

一、本次调查的越梭通学校的学生只有一部分的学生以前接触过网课，其他的学生主要通过教师在课堂上授课和听播放录音等方式来学习汉语

二、学生在家上网课时候，家庭网络信号千差万别，有的网速很好，有的网速很差，学习效果差强人意，但是当家庭网络信号不好时，一半左右的学生选择了在信号好时补看录播的视频，看来以直播授课汉语教学，学生能过做到自觉自主补课。还有的学生会去父母上班的地方学习汉语等。

三、学生在线上学习汉语时，语音和语法两个要素学习的较差，主要原因是因为在线上学习时很多听不懂的或者出现问题时候，很难及时问老师和班里的同学，而且网络时好时坏，学习效果不佳。

四、学生整体对线上学习还是满意的，但是未来学生更愿意选择线下学习汉语，喜欢线上教学的只占一小部分（9.76%）。因为，学生们更喜爱老师和课堂教学的氛围以及学生们喜欢集体生活等。

教师方面：

因为学校只有 5 位汉语教师，所以这 5 位老师都接受的调查，他们都是全职汉语教师。教师们普遍反映这是他们第一次上网课，而且学校也没有给他们开展网课培训等内容，所以很多都是自己摸索，其中遇到很多问题，主要在课堂管理上，越梭通学校的学生从幼儿园开始就接受汉

语教育，学生的年龄都偏低，上课比较调皮和好动，所以在课堂管理方面需要费心，但是泰国的学生在老师的批评和管理后还是比较乖的。

最后，笔者分析了越梭通学校网课的优缺点以及对优化越梭通学校汉语网络教学从学校方面、课程和教材方面、教师方面以及家长方面提出了一些参考性建议。

总之，线上教学更是对传统课堂教学的补充，是相辅相成的，并且线上教学可以在~~为~~无法进行课堂教学之下同样可以开展教学活动，教学经验丰富的老师的教师人群提供机会，在线上教授中国语言，传播中国文化，实现人类文化的共享。

参考文献

崔永华,杨寄洲.对外汉语课堂教学技巧[M].北京:北京语言大学出版社,2006:24-30.

吕必松,汉语和汉语作为第二语言教学[M],北京:北京大学出版社,2007.

刘珣.对外汉语教育学引论[M].北京语言文化大学出版社,2000.

邢志群.国别化：对英汉语教学法[M].北京:大学出版社，2011.

张亚军.对外汉语教法学[M].北京:现代出版社,1990:59-63

周小兵,朱其智,对外汉语教学习得研究[M].北京:北京大学出版社,2006.

韩烨丹，关紫薇，王紫嫣，赵宗胤，李洪山.大学习者网络课程学习有效性及整改问题的研究[J].教育现代化，2017（3）：18-19.

李良红.浅谈大学英语网络平台自主学习存在的问题与对策[J].开封教育学院学报,2016（10）：76-79.

刘润民,陈颜红.高校大学习者居家网课学习现状及有效度研究——基于疫情防控期间网络调研数据[J]. 金华职业技术学院学报,2020（1）：109-111.

刘伟. 论网络课程的传播策略[J].中国电化教育，2005，8(1):60-61.

缪子梅. 网络课程对我国大学习者学习方式的影响——基于对某高校在校学习者的调查 [J].中国高教研究， 2014，

王肖玥. 一带一路背景下,泰国网络汉语教学新思路[J]. 教育科学(全文版):2017（00085-00086），（11）：94-98.

徐娟，袁志芳,谷虹.基于因特网的远程汉语教学现状综述[J].语言文字应用，1999(1):55-60.

韩继宁.学习管理系统与对外汉语教学:汉语网课设计的个案研究[D].美国南佛罗里达大学硕士论文 ,2020.

黄建华.网络课程评价及其评价方法的研究[D].河北大学硕士论文,2005.

林钦. 基于混合学习的研究型网络课程实施效果研究——以《教育技术学研究方法》研究型网络课程为例[D]. 华中师范大学硕士论文,2011.

李巍；网络调查研究方法应用效果的实证研究[D]. 山西师范大学上海外国语大学硕士论文,2009.

祁蒙蒙. 基于网络资源的任务型汉语教学设计——以泰国汉语学习者为例[D].硕士学位论文，山东大学，2014.

隋晓冰. 网络环境下大学英语课堂教学优化研究——基于佳木斯大学的实证调查[D]. 上海外国语大学硕士论文,2013.

王耐寒，网络教育学习满意度影响因素的研究[D].山东师范大学硕士论文，2011.

赵海霞 李佩倩 迟潇婷 穆晓琛.关于大学习者使用网课教学的影响因素研究[D].东北师范大学硕士论文,2015.

郑奕珺. 网络对外汉字教学中的联想教学法对学习者学习汉字的影响[D].浙江大学硕士论文,2011.

กรธนวัฒน์ วฒิญาณ. (2558) ความพึงพอใจการเรียนภาษาอังกฤษแบบออนไลน์ผ่านทางโปรแกรมSkype ของนักเรียนในสถาบันสอนภาษา ECCStudents' Satisfaction with Learning English Online via Skype program at ECC Language Institute : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จิรภา อรรถพร และประกอบ กรณีกิจ (2557) "การพัฒนารูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ ของนิสิตปริญญาบัณฑิต" วารสาร OJED.Vol.9 No.4 2014 หน้า 122-136.

ถนอมพร เลาหจรัสแสง. (2545) Designing e-Learning : หลักการออกแบบและการสร้างเว็บเพื่อ การเรียนการสอน. ครั้งที่1 เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 5-29.

ธนัชชา บินดุเหล็ม. (2562) ผลของการสอนแบบออนไลน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 Effect of online teaching on learning achievement of the vocational certificate level 1 : บัณฑิตวิทยาลัย. วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่อำนวยวิทย์.

ปานวาส ประสาทศิลป์. (2558) การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ “ภาษาอังกฤษเพื่อความพร้อมในการทำงาน” ด้วยเอ็ด โมดู สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์ สุพรรณบุรี The Development of e-Learning Using Edmodo on Preparing English for Work for Undergraduate Students, RMUTSB : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์ สุพรรณบุรี.

ไพโรจน์ตีรณธนากุลและคณะ. (2542) “ เทคนิคการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์การสอน”. หน้า 5-125. กรุงเทพฯ:ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพฯ.

วิชุดา รัตนเพียร. (มีนาคม 2545) “การเรียนการสอนผ่านเว็บ:ทางเลือกใหม่ของเทคโนโลยีการศึกษาไทย” วารสารครุศาสตร์ 27 (3) หน้า 29-35.

เสถียร พูลผลและปฏิพล อรรณพบริบูรณ์. (2019) การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ที่มีต่อการเรียนการสอนออนไลน์ในช่วงโควิท 19 เพื่อออกแบบแนวทางการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ของคณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยสยาม Survey of Pharmacy Students 'Opinion Towards Online Learning During the Covid 19 to Design a New Learning Management Approach of the Faculty of Pharmacy Siam University : มหาวิทยาลัยสยาม.

อภิญญา เชื้อสัตตบงกช. (2555) การประยุกต์ใช้ Skype ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานขององค์การและพัฒนาความสามารถของบุคลากรวิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）：
Suchada Hengjaroen

Highest Education（最高学历）：
M.A.(Teaching Chinese),Huachiew Chalermprakiet University

University or Agency（任职院校或单位）：
Watsothon Wararam Worawihan School

Field of Expertise（专业领域）：
Teaching Chinese

Address（地址）：
73/1 Moo 6 Tambon Hua samrong, Amphoe plaeng Yao of chachoengsao 24190.

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）：
LI CHAO

Highest Education（最高学历）：
Ph.D.

University or Agency（任职院校或单位）：
Guangxi University, P.R.China

Field of Expertise（专业领域）：
Chinese Philology

Address（地址）：
College of Literature, Guangxi University, 100 University road, Nanning, Guangxi

泰国手机市场的汉语应用－－以 THAI OPPO 智能手机公司为例

THE STUDY OF BUSINESS CHINESE OF SMARTPHONE MARKET IN THAILAND: CASE STUDY OF THAI OPPO CO.,LTD.

李洁兰 [1]
SUCHANJIRA PLOYMOOK
华侨崇圣大学、中国学学院
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail : suchan.plm@hotmail.com

解琨 [2]
XIE KUN
云南财经大学、物流学院副教授，中国
Associate Professor in School of Logistics, Yunnan University of Finance and Economics, P.R.China
E-mail : 1327773778@qq.com
Received: 22 April 2021 / Revised: 2 June 2021 / Accepted: 7 June 2021

摘要

OPPO 智能手机是来自中国的智能手机品牌，OPPO 自 2004 年进入泰国市场至今已 14 年的历史了，几年时间就登上泰国最受欢迎手机品牌第二名之一。

自从 OPPO 在泰国成立了公司后，公司对员工的需求不断增加，对泰国工作人员有语言上的要求，要求员工能有汉语的基础。除了有招聘泰国工作人员的需求外，OPPO 泰国公司也有招聘中国职员的需求，工作中会出现文化习俗和交流产生的差异。

此论文是泰国手机市场的汉语应用－－以 THAI OPPO 智能手机公司为例，研究 OPPO 泰国公司工作人员的中文水平，和工作上汉语应用中出现的问题，研究职员在工作中的表现。

关键词：OPPO 智能手机　汉语技能水平　汉语应用

ABSTRACT

OPPO is the smartphone's brand from China. This brand has joined the smartphones market in Thailand since 2004. OPPO keeps working hard for developing its own brand until few years later, company succeeded to be the second most popular smartphone in Thailand. OPPO's target employee in the labor market, especially Thai employees who learn the Chinese language.

Today, Chinese language is very important and popular in Thai labor market. Furthermore, OPPO Company would like to hire Chinese employees to work together. On the other hand, there is a problem of cultural differences in communication on working.

The topic of thesis is about " The Study of Business Chinese of Smartphone Market in Thailand: Case Study of THAI OPPO Co., Ltd." The objective is to study of working, knowledge and abilities in Chinese language of THAI OPPO Company's employees. Problems have been encountered in working include studying of organization's culture which related to employees, Management, Human Resources Development in organization and the growth of OPPO brand in Thailand's smartphones market. The effect is related to employee's Chinese skills and working problem with foreigner in our company, including to summarize methods and measures how to solve the problem to employees.

Keywords: OPPO Smart phone, Chinese Skill level, Chinese Applications

บทคัดย่อ

สมาร์ทโฟนยี่ห้อออปโป้ สมาร์ทโฟนที่มาจากประเทศจีนได้เข้ามาตีตลาดในประเทศไทยตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปัจจุบัน ตลอดระยะเวลา 14 ปี ในประเทศไทย ออปโป้ ไม่เคยหยุดพัฒนาสมาร์ทโฟนของตนจนขึ้นแท่นสมาร์ทโฟนยอดนิยมของประเทศไทยเป็นอันดับ 2 ได้ภายในระยะเวลาไม่กี่ปี

การที่บริษัทออปโป้ได้เข้ามาเปิดบริษัทที่ประเทศไทยนั้นทำให้ความต้องการด้านตลาดแรงงานของบริษัทไทย ออปโป้ พุ่งเป้าไปที่บุคลากรชาวไทยที่มีความสามารถด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาจีนที่กำลังเป็นที่นิยมสำหรับตลาดแรงงานในปัจจุบันของไทยเป็นอย่างมาก นอกจากความต้องการบุคลากรชาวไทยแล้วนั้น บริษัทไทย ออปโป้ จำกัด ยังมีความต้องการที่จะรับพนักงานชาวจีนเข้ามาทำงานร่วมกัน ซึ่งอาจทำให้เกิดความแตกต่างทางวัฒนธรรมประเพณี และปัญหาการสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน

งานวิจัยฉบับนี้คือ “การศึกษาการใช้ภาษาจีนของตลาดโทรศัพท์มือถือในประเทศไทย:กรณีศึกษาบริษัท ไทย ออปโป้ จำกัด” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการทำงาน ระดับความรู้ความสามารถด้านภาษาจีนของพนักงานภายในบริษัทไทย ออปโป้ จำกัด และปัญหาที่พบในการทำงานของพนักงาน ตลอดจนศึกษาถึงวัฒนธรรมองค์กรที่มีความสอดคล้องในการทำงานของพนักงาน การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลภายในองค์กร และการเติบโตทางการตลาดโทรศัพท์มือถือยี่ห้อออปโป้ในประทศไทย ที่ส่งผลต่อการใช้ภาษาจีนของพนักงาน และการทำงานร่วมกันกับชาวต่างชาติที่ทำให้เกิดปัญหาในการทำงาน รวมถึงสรุปวิธีการและมาตรการแนวทางการแก้ไขปัญหาที่พนักงานพบในการทำงาน

คำสำคัญ: โทรศัพท์สมาร์ทโฟนยี่ห้อออปโป้ ระดับทักษะการใช้ภาษาจีน การใช้ภาษาจีน

绪论

自从 OPPO 在泰国开了公司后使公司对劳动力市场需求增加，在对泰国工作人员中的语言上有所要求，特别是对中文的要求显得特别突出。除了有招聘泰国工作人员的需求外，OPPO 泰国公司也有招聘中国职员的需求，工作中会出现文化习俗和交流产生的差异。OPPO 公司是中国企业，两国有不同的语言、和传统习惯，思维方式等不同。公司内部面临跨文化差异，最明显的是语言差异、态度差异、价值观差异、经营理念差异、而民族差异、为了消除误解、避免冲突、达成谅解、相互理解、而避免影响到公司的发展。在公司每个部门有泰国与中国职员一起工作，在每个部门必须有泰籍职员懂中文，为了帮忙经理与职员沟通。采用文献资料分析， 通过问卷调查来分析泰籍职员使用汉语工作，调查的分为，汉语沟通问题，汉语听力水平问题，汉语阅读水平问题，汉语书写水平问题。在调查过程中也分问卷如下； 1.在办公室里会讲汉语的泰籍职员 ，2.在商场会讲汉语的泰籍职员。从调查结果 60 份的泰籍职员在 THAI OPPO 公司工作发现，在办公室里工作的泰籍职员和在商场工作的泰籍职员都有比较好的汉语能力，因为他们每天有使用汉语工作。此外，从调查结果也发现，除了汉语言的问题还有文化与传统差异的问题，中泰职员都有这个方面的问题，由于他们还不够了解对方的文化与传统的两个国家。THAI OPPO 公司职员汉语使用比较广泛，由于董事长、首席执行官、经理、销售员、职员等等，全部都是来自中国母公司没有懂泰语，由于有些中国职员会讲英语，但是在工作当中还发现中泰职员之间还存在沟通的问题。而且大部分的泰国职员也不懂汉语，这样的情况下必须要招聘会讲汉语的泰籍职员。为了来帮助翻译、解决沟通的问题，而缩小泰国和中国职员之间文化的差距。因为 OPPO 公司是中国企业在工作任务一定有关汉语，因此在公司内汉语作为重要的语言中必不可少，被用广泛的作用，掌握汉语知识非常重要。对于泰籍职员在沟通的渠道方面，用英语、用翻译者、用泰语和汉语沟通。并且中国对泰国投资增长势头迅猛。使得商业汉语在泰国 OPPO 公司有增长的作用和重要性。通过对泰国 OPPO 公司在泰国的发展概况研究，可以看到泰籍职员的汉语能力水平技能必须得到发展、他们还需求加强汉语技能 例如，听力，阅读，口语，书写方面。必须要经常与中国职员沟通。另外就是 THAI OPPO 公司的销售人员与需要汉语销售经理助理没有足够，为了改进两种的问题，就给高固定薪水与丰富的奖金为了吸引职员来工作，为了健康发展而不断的增长。

一、选题的目的和意义

OPPO全称广东欧珀移动通信有限公司，成立于2004年，是一家全球性的智能终端制造商和移动互联网服务提供商，致力于为客户提供先进和精致的智能手机、高端影音设备和移动互联网产品与服务，业务覆盖中国、美国、俄罗斯、欧洲、东南亚等广大市场。作为一个年轻的探索者，OPPO从一开始就不甘心做一个平凡的品牌。怀着探索未知的强烈好奇心，OPPO先后进入MP3、MP4、蓝光高清影音、手机和移动互联网等领域。如今OPPO产品和服务已覆盖中国、美国、俄罗斯、欧洲、东南亚等广大市场，现正致力于打造专业化的智能手机与移动互联网公司。

从2004年以来，OPPO一直致力于这一核心理念 “给世界各地的客户提供最好的服务”。2008年OPPO成功进入手机市场后就开始进入海外市场，2009年5 日3月OPPO在泰国开拓到至今。如今OPPO已经开拓泰国、越南、印尼、印度、马来西亚、新加坡、墨西哥、菲律宾、中国台湾、缅甸等27个市场。在泰国，智能手机渗透率约 50%，泰国Android 系统占智能收集系统约75%，IOS占大约25%。泰国手游 用户数增长空间巨大。其中三星智能手机的市场份额为45%。在 2014年泰国智能手机市场总量约1530万台，其中三星销售了550万台，LAVA手机销售200多万台，苹果200万台左右，iMobile 100 多万台， OPPO 80 万台。曼谷地区的智能机比例高 达6～7成。有报告称泰国整体消费的70%以上来自曼谷，简单来说泰国可支配收入较高的人群多集中在曼谷， 而掌握了曼谷就等于掌握了泰国。

由于区域的销售经理是从中国派遣过来的，他们都没有泰语基础，需要泰语翻译助理，所以OPPO公司需要增加会说汉语的泰籍员工。其原因是因为OPPO公司无法增加太多会泰语的中国籍员工。OPPO公司的销量越来越好，从中国派遣过来的区域销售经理持续增加，所以需要会汉语的泰籍员工也持续增加。

研究的意义是 THAI OPPO 公司人力资源部门的汉语应用情况。THAI OPPO 公司宣传人员通过各种渠道为每个渠道宣传与招聘，例如：Facebook 、 Line、到全国各大名牌大学宣传招聘、参加泰国各个地方举行的招聘会、以及泰国各大招聘排名网站。泰国各大招聘排名网站有 Jobthai.com 以及 Jobbkk.com 等等；

现在在泰国手机市场的发展越来越大，而现在在手机市场也有中国手机品牌进入到泰国手机市场。例如；OPPO ,华为，Vivo ,小米 等手机。所以他们也要寻找泰国籍职员给他们了解更多的泰国手机市场，所以他们对会讲汉语的泰国人很关注。而现在会讲汉语的泰国人也有很多，所以中国公司很关注有会用汉语沟通交流的职员。特别是中国的手机工司。本论文选择研究 OPPO 公司，因为 OPPO 是一个在泰国很大的中国公司。

二、研究的范围与对象

研究的范围

1) 目前 THAI OPPO 公司缺乏泰籍职员汉语使用方面调查研究。通过目前所收集的资料，专门调查在泰国 OPPO 公司泰籍职员汉语使用状况和汉语能力水平。

2）泰国人越来越多学汉语

3）研究泰籍人员应用汉语帮助中国籍人员解决问题

4）研究在手机市场应用汉语

5）在THAI OPPO 公司的每个部门必须要有会讲中文的职员

6）研究 OPPO 手机品牌

7）公司员工在使用汉语当中所出现的问题 。

研究对象是调查在曼谷总部内泰国 OPPO 公司 职员，调查泰籍职员，与汉语相关的60 名人。

三、研究主要内容

本论文调查 THAI OPPO 公司的泰籍职员应用汉语工作情况发现问题，以研究汉语语言能力水平。研究数据主要通过问卷调查获得，运用统计软件对调查结果进行统计分析，同时结合访谈观察的方法。

四、研究方法

通过资料收集，问卷调查，分析泰国 OPPO 公司泰籍职员汉语使用情况，以及泰籍职员汉语能力水平研究，找出文化与语言差异对企业的影响，通过分析发现问题，进而探求解决问题和改进措施。研究数据主要通过问卷调查获得，运用统计软件对调查结果进行统计分析，同时结合访谈观察的方法。

五、研究的创新性

通过对与本选题有关的论文和研究资料的查询得知，虽然有很多人研究过泰国手机市场行业方面的研究，但专门研究 OPPO 手机这个品牌的人还不是很多。本论文是对以下内容进行研究：OPPO 手机品牌在泰国市场的发展情况、OPPO 手机在泰国的ＳＷＯＴ分析与 THAI OPPO 公司的泰国职员应用汉语的情况。

THAI OPPO 公司及其在泰国市场现况分析

一、总情况

近两年，中国手机品牌纷纷出海，在东南亚市场攫取了越来越多的市场份额。IDC2017 年东南亚智能手机市场报告显示，前 5 名当中中国品牌占据三席，分别是 OPPO、vivo、华为。OPPO 和华为和去年一样，依然保持第二和第四名，2016 年排在第三名的华硕却掉出前五，被 vivo 取而代之。IDC 报告中的东南亚地区包括印尼、马来西亚、缅甸、菲律宾、泰国和越南等新兴市场国家。该地区 2017 年智能手机总出货量达到了 1 亿台，同比下降了 0.6%。2017 年，东南亚智能机市场 TOP 5 公司的超过一半，达到 63.8%，相比之下，2016 年只有 49%。东南亚市场也在步中国的后尘，日渐凸显出马太效应，市场份额向头部公司集中。

从下图可以看出，TOP 3 企业当中，出货量都获得了增长。

中国手机品牌	2017 出货量	2017 市场份额	2016 出货量	2016 市场份额	Year-over-year change
OPPO	17.2	17.0%	13.2	13.2%	29.3%
Vivo	7.2	7.2%	3.2	3.2%	118.2%
Huawei	5.4	5.4%	5.2	5.2%	3.8%

资料来源：IDC 全球手机季度跟踪报告,2018 年 3 月 2 日

上榜的三家中国企业的数据都很亮眼，在 2017 年出货量全部迎来增长，其中 vivo 的增幅高达 118.2%，OPPO 也取得 29.3%的增长。华为增长较少，但也有 3.8%。在上述国家当中，有两个出货量下降的国家，原因是当地一些供应商的出货量大幅下降。几家当地较小的公司在竞争中逐渐失势，而三星、OPPO、vivo、华为在中端机（200 美元-400 美元）和低端机（100 美元-200 美元）市场地位更加稳固。

（一）公司对各部门职的员汉语要求

部门	工作内容
人力资源	-面试会讲汉语的泰国人 -帮中国籍职员解决人事部的问题 -参加招聘会 -办理工作签证
财务部	-银行汇款对账单 -会计记录
销售部	-当助理 -汇报每天的报销 -收集文件
Quality Test 部门	-检查手机系统 -与中国工厂联系
Service 部门	-当翻译 -记录从中国进口手机的系统
营销部门	-当翻译 -准备文件 -与中国工厂联系
培训部门	-当翻译 -准备资料、文件
Management 部门	-翻译资料，安排约会时间
Brand Shop 部门	-资料翻译、口语翻译

每个部门所需人员，须通过第一次招聘与人力资源部综合筛选才能参加工作。THAI OPPO 公司是来自中国的跨国公司，使得许多应届毕生对加入该公司工作很感兴趣。

二、THAI OPP 公司的泰籍人员在手机销售中的汉语应用情况

在 THAI OPPO 公司对销售部门有关的职员分为两部分 ：

1.办公室职员

办公室职员给销售部门工作支持。例如：区域行政人员的工作包括整理资料 、记录区域所用的费用与总结区域所要购买手机的订单等等。在这些工作中要与区域经理的沟通交流，所以需要的职员汉语水平能力很高。在区域的行政职员不需要用汉语来进行沟通交流，但是为了提高公司的销量与支持销售部门的职员，所以才会招聘会汉语的办公室职员。

2.销售职员

对于区域销售职员，要用泰语来与客户进行沟通交流，很多职员都不会讲汉语，所以每个区域都要有一个会讲汉语的助理来进行在工作中泰国职员与区域经理沟通交流时的翻译。在公司的销售职员有分 4 个位置，有以下:

“PC” 这个职位的工作内容是在店里服务和卖手机给客户。

“Sale Area”管理 PC 的工作内容和解决 PC 的问题

“Area Sale Manager 或区域销售经理管理 PC 和 Area Sale 的工作责任而责任销量的区域

“Region Manager”或大区经理是前 3 个位置的上司，责任销量的区域而解决区域里的问题。

三、销售总监经理助理

1．销售总监经理助理

在销售部门工作的有一个职位是“销售总监经理助理”，这个职位的要求必须要会使用中文的职员，可以跟随销售经理一起出去拜访客户进行口译、翻译文件以及收集销量资料等等。在工作当中销售总监经理助理必须要使用汉语，所以他们会发现关于使用汉语的问题。例如：不了解对方所讲的事情或不知道如何翻译， 无论是口译还是笔译都是如此。因此，他们会遇到不懂的商务词汇就会使得他们在沟通方面出现问题。除了沟通的问题以外还有另外一个问题就是 OPPO 公司是跨国公司，肯定会遇到文化差异的问题。

2.具体工作

销售总监经理助理的工作内容是，协助销售总监完成各项工作，陪同销售总监走访市场，拜访客户与区域市场保持沟通联络，文档收集，总结与汇报。工作期间，销售总监经理助理也会在办公室里工作，列如；开会，与文员计算车费，油费以及电话费用等等。在商场工作时，除了拜访客户他们还要检查销售人员的工作方面，查看店里的产品与查看店里的 Display 的形象是否整齐。在两个地方他们都可以使用汉语交流工作。销售总监经理助理每天都遇到关于商务汉语的词汇、手机系统词汇、营销词汇等等。销售总监经理助理在曼谷区域有 60 位接受了访问说：“刚开始进入作为销售总监经理助理工作的时候，每天都要练习汉语词汇，做了几个月就对这些词汇都比较熟悉了，但是还需要训练听力、阅读、汉语口语以及书写。他们经常听汉语歌、看中国电

视剧，并且每天都用汉语与中国职员交流。”他们认为在大学的时候有机会去中国留学可以加强他们的汉语水平能力。所以在访问时有共分为两组。

3. 公司职员的汉语技能水平及汉语问题

3.1 没有去过中国留学的销售总监经理助理

汉语使用	杰出	良好	合格	差
听	50%	40%	10%	0
说	60%	40%	0	0
读	55%	35%	10%	0
写	45%	35%	20%	0
翻译	40%	45%	15%	0

没有去过中国留学的销售总监经理助理 25 位被访问，从表格比较；

a. 在听方面合格占 50% ，认为他们的听力水平能力合格。可以听得懂，但是有时候还听不清楚。

b. 在说方面良好占 60% ，认为他们说的能力水平良好，因此在工作当中都是用汉语交流，所以他们说得流利。而对方也可以理解他们的意思。

c. 在读方面合格占 40%，认为他们的读能力合格，发现他们可以读汉语报告，只是有些词汇还不会读出来。

d. 在写方面良好占 50% ，认为他们的书写比其他方面比较好。

e. 在翻译方面良好与合格都占 40%， 认为他们的汉语翻译方面，有时候还翻译不对或者翻译后对方还不理解他们的意思。

从表能看出，对于没有去过中国留学的销售总监经理助理最好的汉语水平能力方面为：口语技能。较差的汉语水平能力方面为：阅读技能和翻译技能。

3.2 去过中国留学的销售总监经理助理

汉语使用	杰出	良好	合格	差
听	50%	40%	10%	0
说	60%	40%	0	0
读	55%	35%	10%	0
写	45%	35%	20%	0
翻译	40%	45%	15%	0

去过中国留学的销售总监经理助理 35 位被访问，从表格比较；

a. 在听方面占 50%， 认为他们在中国留学后听力水平能力提高了很多。也能听懂中国人的口音和发音。

b. 在说方面占 60%， 认为他们说的汉语能力说得很流利。对口语部发现没有很大的问题。

c. 在读方面占 55%，认为在读的方面他们的阅读也不错。但是对专业的词汇还不太了解那些词汇。

d. 在写方面占 45% ，认为书写水平能力比较合格，他们用电脑打字比较多。

e. 在翻译方面占 40% ，认为翻译的方面还不能完全翻译得对，可大部分翻译给同事都可以听懂。

从表能看出，对于去过中国留学的销售总监经理助理最好的汉语水平能力方面为：口语技能。较差的汉语技能水平方面为：翻译技能。

以调差问卷能看出，对去过中国留学和没有去过中国留学的销售总监经理助理来比汉语水平能力，去中国留学的职员已发现他们的汉语水平能力比没有去中国留学的职员好，可是他们俩组还有对汉语有关各个的问题，而他们也知道个人的问题、他们也有自己解决个人的汉语问题为了提高自己的汉语水平，为了自己有工作发展进步。因为他们也希望自己 在 THAI OPPO 能够提高工作职位。除了汉语语言问题方面，他们还遇到跨文化差异的问题；

四、跨文化差异问题

“跨文化差异”是指不同国家、民族间文化的差别。不同的民族文化都有独特性、延续性、非物质性的特点,各个民族间的语言、传统、性格和生活方式不尽相同,造成各个国家、民族在文化方面的千姿百态。从跨文化的角度来看,国家(或民族)的文化背景差异,不仅是跨文化差异的来源之一,而且,每个公司的“企业文化”和“组织文化”的风格差异以及职员个体文化素质的差异,也是跨文化差异的重要来源。例如,从国家民族文化的差异来看,西方强调个性和创新,而东方更强调集体和稳健；从企业文化和组织文化的差异来看,高科技企业更强调创新,工厂性企业更强调稳健。

（一）跨文化差异对跨国公司的影响

1. 市场需求层面

文化对人们的消费需求欲望和消费行为有着强烈的和广泛的影响，因为大部分人尊重他们的文化，接受他们文化中共同的价值观和态度，遵循他们文化的道德规范和风俗习惯。这些特定的历史文化背景和社会价值观主导着消费者的行为方式和行为特征，而行为方式和行为特征又引发并最终决定消费者对任何产品的需求。因此，人们的消费选择不仅以商品的价值和效用函数为基础的，更重要的受制于他们的文化和价值观。

2. 经营管理层面

跨文化差异带来的经营管理困难主要有一下几点：（1）使跨国公司的管理变得更为复杂。跨文化差异决定了来自不同文化背景的职工有不同的期望和需求，以及与此相一致的为满足需要和期望的不同的行为规范和行为表现。（2）使跨国公司中的决策活动变得更为困难。由于跨文化差异，跨国公司中经常出现沟通和交流的失误和误解，使来自不同文化背景的经营管理人员难以达到一致协议，使跨国公司难以达成大家所共同接受的协议和决策,从而增加了跨国公司中决策活动的难度。(3) 使跨国公司中的决策实施和统一行动步履维艰。跨文化差异使不同文化的职员对于跨国公司的决策方案和管理制度理解不同或执行不同，因而在工作中有着不同的行为表现；即使对决策和管理制度的理解是相似的，也可能导致不同的工作行为；“民族中心主义”有可能使职员为了显示其存在而故意表现出与众不同的行为。以上三点的共同作用,使跨国公司的决策实施和统一行动的难度加大了，从而使企业的决策实施和统一行动变的更加困难。

3. 外部环境层面

由于语言文字、风俗习惯、价值观念等跨文化差异，跨国企业的经营环境变得异常复杂。

4. 对汉语的要求

虽然泰籍职员会讲中文,但是他们与中国职员沟通还存在问题，分析以下；

（一）使用专业词汇

在工作的时候会发现中国职员使用专业词汇，所以泰籍职员有可能不了解专业的词汇也会翻译错或不了解对方讲的意思。每天在工作当中他们会遇到这些词汇，所以他们要记住这些词汇，为了在工作时可以直接跟销售职员，上司或同事交通。列如；

英文	中文
Account Manager(AM)	大客户经理
Area Sale Manager (ASM)	区域销售经理
End of life (EOL)	产品生命周期终止
Master of Ceremony (MC)	（路演）主持人
Product Box (PB)	产品机盒
PC Manager (PCM)	培训师
Purchase Order (PO)	采购单
Point of Sales Materials (POSM)	终端物料
Purchase Requisition (PR)	采购申请单
Region Manager (RM)	大区经理
Security (Secur)	防盗器
Thailand Mobile Expo (TME)	泰国手机展
Trade Marketing Specialist (TMS)	终端形象专员
Week of Investment(WOI)	库存周数
Forecast	预估
J-flag	刀旗
Leaflet/Brochure	彩页，转单
Live Demo	演机
Memo	备忘，通告
Model	型号
Operator	运营商
Part time	监促
Poster	海报

英文	中文
Presenter Standee	人形立牌
Pretty	(路演)模特
Price card	价格签
Product Mock Up	机模
Spec Card	参数卡

在工作当中如果不知道这些词汇，他们还可以用英语交流。但是有些中国职员不懂英语，在公司的翻译者，经理助理岗位也要对这些词汇熟悉。

（二）一般销售人员

THAI OPPO 公司的销售人员在进入公司时必须要参加销售与工作技能的培训。一般销售人员只用泰语与客户沟通，但是有一些销售人员会讲英语。在与中国销售经理工作或开会时，会有助理进行翻译与进行沟通，还有对工作中遇到的问题进行跟踪与反馈。

汉语要求

关于在人力资源部门会使用汉语的职位，要使用汉语来对使用汉语的泰国职员进行面试，帮中国职员解决人事的问题，与准备办理 Work permit（工作证）的资料等等。从人力资源部需要招聘的每个职位来看，需要招聘的人员要求比较高。例如：汉语专业毕业、汉语水平考试成绩五级以上等等。

调查情况

从调查人力资源部门使用汉语情况可以看出，人力资源部会汉语的职员的汉语听说读写能力都很好，能够给中国职员建议，并且可以协助中国职员解决人力资源的问题与给他们准备政府资料。

五、THAI OPPO 公司泰籍职员汉语使用方面的改进措施

从 THAI OPPO 泰籍职员汉语使用情况的问题看，汉语是中国籍职员的母语沟通时他们说得很快，让泰籍职员听不清楚，解决办法是让他们重新说一遍，对不懂的词汇就问别的同事或者问懂泰语的中国籍职员。需要加强汉语口语，听力能力。训练汉语口语的目的为了能够跟别人交流，可以描述给别的同事了解对方的沟通。也要加强各种商务汉语词汇，，因为在工作当中会经常遇到商务的词汇。而且听力的能力要经常跟别人交流，经常听中文广播，中国电视节目或听汉语歌就可以发展个人的听力能力。另外还要更多学习汉语语法为了加强翻译方面。经常看中国日报，中文书才能让泰籍职员的汉语翻译有发展进步。最后，学会剖析和阅读长句、不断丰富汉语词汇。

结语

OPPO 公司是中国企业，两国有不同的语言、和传统习惯，思维方式等不同。在公司内部面临跨文化差异，表明的最明确是 语言差异、态度差异、价值观差异、经营理念差异、而民族差异、为了消除误解、避免冲突、达成谅解、相互理解、而避免影响到公司的发展。在泰国 OPPO 公司用跨文化差异的方面来管理跨文化差异,具有接受夸文化差异、至少有两个语言能力与加强跨文化培训。在公司每个部门有泰国与中国职员一起工作，在每个部门必须有泰籍职员懂中文，为了帮忙经理与职员沟通。从调查结果 60 份的泰籍职员在 THAI OPPO 公司工作发现，在办公室里工作的泰籍职员和在商场工作的泰籍职员都有比教汉语能力，因为他们每天有使用汉语工作。此外，从调查结果也发现，除了汉语言的问题还有文化与传统差异的问题，中泰职员都有这个方面的问题，由于他们还不够了解对方的文化与传统的两个国家。

参考文献

中国智能手机品牌 OPPO 在曼谷举行新品发布会，[online]，
http://www.xinhuanet.com/thailand/2017-02/28/c_129498061.htm，2017
龙伟华（HATHAIKARN MANGKORNPAIBOON）泰国“汉语能力标准”研究 [D].中央民族大学，2012
看 OPPO 品牌发展史，这几项技术领先整个手机行业,[online],
http://t.cj.sina.com.cn/articles/view/1403687873/53aa93c1001008iqv，2018
耿直.认知语言学研究应用到对外汉语教学中所面临的问题 [D].复旦大学国际文化交流学院，2017
跨国公司跨文化差异的影响及应对措施，[online],
https://wenku.baidu.com/view/19826c0f6c85ec3a87c2c5b3，2011
跨文化传播的基本理论命题，[online]，
http://www.cssn.cn/xwcbx/xwcbx_cbx/201403/t20140311_1025022.shtml，2014

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）:
SUCHANJIRA PLOYMOOK

Highest Education（最高学历）:
Master of Arts (Chinese Business for Communication)

University or Agency（任职院校或单位）:
HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY

Field of Expertise（专业领域）:
Business Chinese

Address（地址）:
209/112 M.3 KONGKARN 4,SOI.SUKUMVIT ROAD, BANGPOOMAI, SAMUTPRAKARN 10280

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）：
XIE KUN

Highest Education（最高学历）：
Ph. D. (Transportation Management)

University or Agency（任职院校或单位）：
School of Logistics, Yunnan University of Finance and Economics, P. R. China

Field of Expertise（专业领域）：
Logistics, Transportation Management

Address（地址）：
237 longquan Rd., Kunming, P. R. China. 650221

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

碧瑶大学中级汉语水平学生汉字使用偏误分析

The Error Analysis of Chinese Characters in the Middle Stage of Chinese Major Students in University of Phayao

王志国 [1]
WANG ZHIGUO
碧瑶大学、人文学院
School of Liberal Arts, University of Phayao
E-Mail: xuyong0810@gmail.com

吴珊珊 [2]
WU SHANSHAN
天津师范大学、教师教育处
Teachers' Education Department, Tianjin Normal University, P.R.China
E-Mail: tsqhws2@163.com

金晓慧 [3]
WANSA MOODMAI
碧瑶大学、人文学院
School of Liberal Arts, University of Phayao
E-Mail: bewz_prc@hotmail.com

潘思敏 [4]
JINTANA KIEOPHAN
碧瑶大学、人文学院
School of Liberal Arts, University of Phayao
E-Mail: pansimin_jinna @hotmail.com
Received: 27 April 2021 / Revised: 10 May 2021 / Accepted: 14 June 2021

摘要

汉字是外国学生汉语学习一直以来的一大难题，对外汉语汉字教学越来越受到重视，有关汉字教学的各方面研究也逐渐增多。本文以碧瑶大学汉语专业三年级具有中级汉语水平的 47 名学生的作文作为语料进行整理，并对学生出现的汉字使用偏误进行归类分析。基于分析，本文也提出了对外汉语汉字教学的一些设想与建议。

关键词：中级汉语水平　偏误分析　对外汉字教学　教学方法

Abstract

At present, learning Chinese characters is a big problem for foreign students. More and more attention has been paid to teaching Chinese characters to foreigners, and the research on various aspects of teaching Chinese characters is gradually increasing. This thesis focuses on compositions written by 47 junior year students of Chinese major in University of Phayao. Moreover, the author also classifies and analyzes the students' errors in the use of Chinese characters. Based on the analysis, this thesis puts forward some suggestions about teaching Chinese characters.

Keywords: middle stage Chinese major students, error analysis, teaching Chinese characters to foreign students, teaching methods

一、引言

汉字是汉语书写符号的系统，是中华文化传承与发展的载体。汉字是表意文字或表意标音的文字，跟很多外语不同。泰语是表音文字，对于泰国人来说，必须重视汉字的原理，必须教他们怎么认字，记住或写字的方法。泰国学生学习汉语时，汉字书写及使用偏误在学生汉语学习中具有普遍性、长期性等特点，它可以从一个侧面反映出学习者学习汉字时所遇到的认知和记忆方面的困难，折射出学习方法、教学方法以及教材等方面的问题和不足。因此，笔者做了一次小规模的调查分析研究。此次调查的语料来自于碧瑶大学汉语专业三年级的 47 名学生所书写的汉语作文。笔者对学生书写出现的汉字使用偏误进行了统计、归类、分析，总结出相关结论，并对对外汉语汉字的教学提出一些建议。

二、文献综述及研究方法

（一）文献综述

国内外对外汉语教学界对汉字偏误分析的探索开始于二十世纪九十年代，主要围绕汉字本体、对外汉字教学情况以及汉字使用偏误情况做了系统研究。

在汉字本体研究方面，肖奚强（2002）认为外国学生的汉字偏误有“不成系统的失误和成系统的偏误”，把外国学生的“成系统的汉字偏误”作为研究对象，将偏误分为部件的改换、部件的增减、部件的变形与变位三种类型，并且每一类下面又分为几个小类。但是该分类标准有交叉现象。比如，在部件的改换中，“环（坏）境”一词的偏误，作者认为“环”写为“坏”，是由于受到“境”的影响，将其归为类化改换。但是部件“王”与“土”形体相似，也可以是形近改换。因此，在划分偏误的类型时，应该尽可能不出现交叉现象，或者对有交叉的部分做出说明。

陈传锋、董小玉（2003）从汉字的识别方面入手，借助心理学的研究成果，指出汉字的字形结构具有几何学上的对称意义，并进一步提出关于汉字识别的“多层次格式塔双向加工模型”的理论构想。李运富（2014）则将汉字与英语进行比较之后，针对汉字在构形、部件与语用方面的难点而提出，应根据汉字的特点采取相应的对外汉字教学措施。

在对外汉字教学情况研究方面，吕必松（1996）指出，汉字教学是汉语教学的一个组成部分，在汉语教学中要学会处理好语言与文字的关系，才能进一步推动汉语教学的发展与进步。对汉字本体的研究经久不衰，随着汉语发展的国际化趋势越来越明显，对汉字在外语教学中的研究也日益丰富起来，开始从汉字本体角度逐渐转向汉字的识别加工、眼动识别研究，甚至从认知心理学、脑神经科学角度对汉字的识别加工进行科学严谨的分析与研究，这也表明了无论是对汉字本体的研究还是对汉字在对外汉语教学中的研究均迈上了一个新的台阶。

张娟娟（2016）采用纸笔测验的形式，比较东南亚国家华裔、非华裔留学生汉字正字法意识发展的异同。由于随着时间的推移，东南亚国家的华裔与国内的联系越来越少，表现在语言文字上就是晚辈由于一出生面对的是与汉族文化完全不同的生活环境，本来的异国语言与文字也成为他们的母语，对汉语与汉字的重视程度也远远不如他们的祖辈，所以才造成很多华裔后代在汉语与汉字学习方面并没有显示出由于非华裔学生的特点，华裔、非华裔学生汉字正字法意识的形成和发展基本同步，华裔学生在汉字习得过程中并没有表现出比非华裔学生更明显的优越性。

在汉字习得偏误方面，陈琴、刘婧、朱丽（2009）从别字和错字两个层面对初级阶段泰国学生的汉字书写偏误进行分析后，发现泰国学生错字偏误的发生率远高于别字偏误。其中错字偏误主要表现在笔画的增损与部件的改换方面，而别字偏误主要出现在部件的缺失与改换和整字的书写偏误方面，由于对汉语语音语调的识别与把握不够准确，学生会尽可能地选择自己已经识记成功的形近字或音同音近汉字，从而造成整字的书写偏误情况。

张瑞朋（2015）基于中山大学汉语中介语语料库的考察统计，对和上下文相关的汉字偏误现象进行分类分析并探讨原因，从一个新的角度去认识、定义学习者汉字书写偏误产生的原因，重点探讨与上下文语境有关的汉字偏误现象在二语学习中的共性，建议教师加强对学习者的一字多词练习，注重词语内部低频词的书写，强调形符意义和汉字的意义可能有一定关联性，但是和词义并不一定有关。

对外汉字教学研究在学术界引起了广泛的关注，研究学者多、研究方向多、研究成果多，但同时我们也不得不承认，这些研究成果相对零散、系统性较低，更多的是现象的提出与总结，具体方法论的研究也由于种种原因导致其应用到教学实践中的也非常有限。

（二）研究方法

1. 文献研究法

本文对现有的文献进行搜集和整理，研究有关偏误分析理论、汉字书写偏误的划分标准以及汉字教学的原则的成果，并在此基础上，分析碧瑶大学中级汉语水平学生的汉字使用偏误。

2. 数据统计法、语料分析法

以碧瑶大学汉语专业三年级 47 名学生书写的作文为语料来源，对其中出现的汉字使用偏误进行数据统计，分析学生容易产生偏误的类型。

三、汉字偏误分析

（一）调查对象及材料来源

本次调查的对象是来自于碧瑶大学汉语专业 47 名具有中级汉语水平的本科生。材料的来源是这些本科生书写的作文。材料的完成在一个时期内比较稳定和规律，能反映这个阶段学生的汉字水平。

（二）偏误类型分析

本文主要分析的是汉语使用的偏误分析，重点是分析汉字部件角度的偏误现象和语块、语篇角度的偏误分析，这些都属于广义汉字使用偏误的范畴。

部件现在属于现代汉字学范畴内的术语，使用于现代汉字学科的时间并不长。近年来汉字学界对部件研究的重视程度逐渐加深，并且每种定义都各有其侧重之处，例如傅永和（1991）主要从汉字的形、音、义三方面进行讨论，对部件的定义较早，但是他否认了笔画部件的存在，早期学科初创阶段的研究难免存在各种不足之处，后期随着研究的不断深入与成熟，随之弥补了这方面的缺失与不足；苏培成（1995）和费锦昌（1996）的对部件的定义基本一致，都从字形方面着手，认为部件切分的最小单位可以为单笔画，最大单位则为整字（必须是独体字）；邵敬敏（2001）指出部件是构成汉字字形的基本单位，但是对部件的定义似乎有点宽泛；黄伯荣、廖序东（2002）将部件与偏旁的定义等同起来，认为部件又可以称为偏旁，这与其他研究者对部件的定义、看法存在较大出入。相信随着学科研究的不断深化，学界对部件的定义会越来越准确化和合理化，也会进一步推动文字学的不断进步与发展。结合现有的研究，本文将从字音相同或相似造成的偏误、字形相似造成的偏误和字音字形造成的偏误等方面进行分析。

语块概念最早是 Michael Lewis 在 1993 年针对英语语言提出的，他认为语言并非由传统的语法和词汇组成，而是由多词的预制语块组成，人们在使用语言时，句子的生成并不是靠语法把单词组织起，而是使用一些预先编制好的语块，可以说语块是使语言输出变得方便、快捷和流利的关键。Lewis 所倡导的语块教学法将语块作为语言教学的基本单位。语块大都是按照一定的语法规则生成

的语言单位，使用时不需要有意识地注意语法结构，缩短了从理解到产出语言信息的时间，因而可极大提高语言使用的正确性和流利性。语篇即上下文语境的概念，指的是一个生词或短语在毗邻字词、短语、句子或段落中所处的语言环境，这些语言环境经常可以用来限定目标词或短语的意思，帮助读者理解目标词或短语。肖奚强（2001）提出，上下文语境不仅对语音、词汇、语法等层面的研究具有重要作用，而且对汉字偏误的研究也有重要作用。目前关于语境对汉字学习或书写影响的研究，大都集中在认知心理学领域，主要探讨上下文语境对汉字识别与加工的影响。因此，本文将重点分析由语篇语块所带来的的语素错误、新造词和重叠错误等三方面进行分析。

笔者通过对语料的分析整理，排除由个人书写造成的失误及重复出现的错误，共得到 69 例偏误字词。通过对这 69 例偏误的分析与统计，主要解决两个问题：首先是了解学生字词偏误的主要类型及所占比例，其次通过对各个类型的分析，了解学生在使用这些字词的偏误规律，进而总结出相关建议。

由于笔者在做调查研究时，碧瑶大学中级汉语水平的学生人数较少，只有 47 人，笔者掌握的资源有限，所搜集的资料不能囊括所有的汉字偏误类型，搜集语料的总体数量也远远低于语料库中所提供的语料。但是，我们想通过这次在某所大学内部小规模的探讨，分析学生汉字使用偏误的原因，以及有助于教师更好地教授汉语的策略，推动泰国学生的汉语学习。因为所搜集语料为我们在教学过程中所得的第一手资料，所以还是存在一定可研究性的。

笔者根据学生出现的偏误进行归类统计，将从下面 6 个方面对出现的偏误进行说明。

1. 字音相同或相似造成的偏误

汉语中有很多的同音字词，它们有的读音完全一样，有的读音非常相近，只是在声母、韵母或声调有一点细微差别。如果不注意的话，在书写的过程中极易出现错误，这类偏误在调查的语料中总共有 18 例，所占的比例为 26.09%，由此可见该类词的书写偏误在教学和平时的学习中都应该加以重视。例：（下文括号中给出的是正确字词，括号外是偏误字词；例句中的语法偏误本文暂不讨论。本文下同）

① 按照教炼（教练）的指点，我们炼（练）羽毛球的标准技巧。

② 但是这些商品我一半（一般）也买不了，因为又贵又不合适。

③ 东京的地铁和列车一共五十多各（个）路线。

④ 我特别喜欢交朋友，所以我特别想和许多人见们(见面)。

⑤ 时间几经（已经）12 点，我们决定放弃他们，我们先进去玩一玩。

从以上抽出的典型例句中，我们可以看到，具有中级水平的留学生由于语音造成的偏误既有单音节的（例③），也有双音节的（除例③外）。从总体上看双音节的比较多。这些偏误中既

有完全同音的，也有不完全同音的，其中不完全同音的多是声调的差别，如例②；既有声母相似造成的偏误，如例④，也有韵母相似造成的偏误，如例⑤。

2. 字形相似造成的偏误

汉字中有很多字形相似的字，它们有的差别极其细微，掌握这些差别一般需要靠平时不断地去记忆，还有书写时需要细心谨慎。而具有中级汉语水平的学生一般学习汉语的时间还不是太久，对这些细微差别认识还不够，所以书写时容易出现错误。69 例偏误字词中这类占了 9 例，所占比例为 13.04%。例：

① 要善于打羽毛球的话，需要赏握（掌握）技巧和快速度动作。

② 开一张小要（小票）以后，我们拿着这张小票去收款台。

③ 第四天，半夜起身，他问（向）桥头出发了

④ 我不知道怎么做才好？我那么杯（坏）吗？

⑤ 然后，老师给学生们讲英语的大慨（大概）的意思。

上面抽出的典型偏误的例子中，我们可以清楚地看到这类偏误字词和正确的字词形体之间十分相近。一般是相差一笔，像“问”与“向”，“慨”与“概”等，也有差别大一点的一般是一个部件的差别，像“掌”与“赏”“要”与“票”等。

3. 字音字形造成的偏误

这类偏误中，一般是两个字词不仅音同而且形似造成的，是第一类和第二类偏误的结合，出现频率在调查分析中不是太高，但该类词语不易掌握。既要求注意字词的读音还必须掌握它们的形体。这类偏误在我们考查的语料中总共出现了 6 例，所占比例为 8.69%。例：

⑥ 七层卖的是家具和厨方（厨房）用品等等。

⑦ 有的时候他们没尊守（遵守）交通规则。

⑧ 打电话的时候，家人常常座着（坐着）这个长椅上打电话。

容易发生这类偏误的一般都是形声字，两个字读音相同或相近，但组成形体的部件有所不同，一般是义符不同。如以上几例偏误都是义符不同造成的。学习这类字词时，可以结合汉字形声字的特点进行记忆，义符一般和这个字的意义是有一定联系的。

4. 语素错误

语素错误指的是汉字习得过程中出现的使用偏误，一般是指词语在使用时，和目标词相比，出现偏误词语中或包含一个错误的语素，或缺少一个语素，或多余一个语素。这类偏误在语料中总共出现了 15 例，所占比例为 21.74%。例：

⑨ 上车的时候，我们不言不语地坐。

⑩ 逛逛以后，为了放松一下儿，我喜欢去酒吧喝点热巧克力。

⑪ 所以周末的时候，很多人来这。

⑫ 大家高兴地喝酒的那时，在乡村的门口儿出现了一个高大的身影，就是周处。

其中词语中包含一个错误语素的是例③，缺少一个语素的是例①，多余一个或几个语素的是例②和例④。这类偏误学生使用的字词一般没有错误，但往往错误的是弄错了这个词的使用语境。所以针对这类偏误，教学的过程中除了让学生明白字词的意义，还要制造一些使用这些字词特殊的语境，以更加有效地帮助他们真正掌握这类字词的正确用法。

5. 新造词

“新造词”不难看出，主要是指学生使用的字词在汉语中没有对应的词或者虽然有对应词但其中至少有一个语素跟目标词无关。这类词语出现还是比较多的，有 17 例，所占比例高达 24.64%。例：

⑬ 比如说：日用品，食品，杂志，漫画，化妆品，电影票，盒装菜饭，光盘等等，应有尽都有。

⑭ 第二层是卖男服装，第三四层是卖女服装。

⑮ 我们再坐很小的船，达到了比大东岛。

⑯ 韩国人重视对老人的态度，在地铁或者公共汽车很多年轻人跟老人见面，让步座，外国人来韩国坐车看这样的情况，一边吃惊一边羡慕，所以有的外国年轻人也对老人让步座，看这样被我们挺快乐。

⑰ 中国出租汽车里司机的座位要用一个窗和一个铁丝网与乘客隔开。

这类偏误词语一般是学生根据汉语字词的构词规律和已经学习过的语素新造的，在汉语中有的有对应的目标词，并且和目标词之间有一个或多个语素相同，但是至少有一个语素完全不同并且语义无关，如“应有尽都有”应该对应目标词“应有尽有”，“男服装”应该对应目标词“男装”，“出租汽车”应该对应目标词“出租车”。出现这类偏误的原因是学生对词语记忆不够准确，到用的时候想当然，遇到记忆不清的词语就用相关的汉字语素替代。

6. 重叠错误

重叠错误同样属于学习者在汉字习得过程中出现的使用偏误范畴，是指使用了错误的重叠形式，该类偏误出现的比较少，但由于在语料中也出现了，因此笔者在这里提出。在所调查的语料中，一共出现了 4 例，比例为 5.80%。例：

⑱ 所以找一找其他东西的话不方便。

⑲ 第二天我拿着月饼去朋友的家玩玩。

“找一找”和“玩玩”在句中都不应该出现重叠的形式。

综上所述，综上所述，我们可以得出，碧瑶大学中级汉语水平学生汉字偏误统计如下表：

表 1 碧瑶大学中级汉语水平学生汉字偏误统计表

序号	偏误类型	数量	百分比
1	字音相同或相似造成的偏误	18	26.09%
2	字形相似造成的偏误	9	13.04%
3	字音字形造成的偏误	6	8.69%
4	语素错误	15	21.74%
5	新造词	17	24.64%
6	重叠错误	4	5.80%
		69	100%

从统计中，我们可以看出，学生出现偏误较多的主要是：字音相同或相近造成偏误；新造词以及语素错误。这对我们今后的教学的重点有一定的提示作用。

四、教学建议

近几年，关于泰国汉语教学中汉字教学的调查研究也随着中外语言交流合作中心项目的不断推进而逐年增多，这些研究一般有：针对调查问卷分析而提出的教学建议，也有针对特定学段与汉语水平的学习者提出的具体教学方法，如毛艳芳（2018）结合多年教学实践经验提出针对初级阶段学习者的四种教学法：字理识字法、韵语识字法、情景教学识字法、书法教学法，有一定的可操作性。还有通过搜集语料、分析语料或借助于 HSK 动态作文语料库、中山大学语料库等对学习者的汉字书写偏误进行分析，并针对偏误产生的原因提出相应的教学对策，如代朝霞（2017）；也有人针对泰国缺乏适应其教学现状的标准课程与文字大纲，自主设计制作了《泰国学生初级汉字表》等等。

结合相关理论，并针对本文调查中所出现的汉字使用偏误分析以及结合现在的对外汉语汉字教学现状，笔者提出以下几点建议。

（一）培养良好的汉字学习动机。笔者在教学的过程中发现，并不是出于自己喜欢，而是由于在泰国学习汉语已经成为了一种趋势，成为了日后生活所应该必备的工具。教师可以采用启发式的教学引导方式，为学生创设汉语与汉字学习的问题情境，例如“汉字猜一猜”游戏，给出同类型在偏旁部首方面有相关性的一组汉字，让学生找规律，再给出另外一组，请他们根据规律猜测所给汉

字的读音、书写等等，泰国学生们对任务的完成都有非常强烈的求胜心理，教师也应该适时地对学生给予一定的鼓励，通过这种刺激方式激发学生的学习兴趣，增强学生的学习动机。

（二）加强汉字偏误的量化研究。在汉字教学过程中，及时收集有关汉字偏误的原始语料并加以整理，对其加大量化研究的力度，这样才能分清各种偏误类型的主次，从而更有针对性地加强对汉字偏误的前瞻性预防和后续性补救。

（三）汉字教学应贯穿汉语教学始终。这一目标的实现对于学生来说，具有非常深远的意义。学生不仅能在掌握好说的同时，并且能够更好的做到写。在教学中，我们还应该注意要有相应的重点和针对性。汉字教学不仅要让学生学会使用一定数量的汉字，而且更应该让学生理解汉字的结构特点、表音、表意的规律和汉字的系统性知识，了解汉字与汉语的关系，汉字的学习能力。

（四）加强初级阶段汉字部件教学，给中高级以上学生开汉字选修课。此阶段的学生已经有了很高的汉语水平，对于汉字的结构规律已经具备了一定程度的理性认识，仍会出现少笔画、多笔画、笔画异位变形的偏误，这很可能与初级阶段汉字教学及汉字习得基础薄弱有关。所以教师不仅要在这一阶段内建立学生的部件意识，更要明确正字法的重要性。正字法的意识，对于汉字的结构的认识程度将在这一阶段决定。到了高级阶段学生如果仍普遍出现汉字偏误，教师就有必要开设汉字选修课，不要让学生的汉字偏误化石化，及时给与纠正和指导。

（五）汉字学习软件辅助教学。随着现在科学技术的不断发展，智能手机 APP 已经成为了汉语教学的得力助手。各种相关程序的开发，有效地推动了汉语教学的发展。学生遇到不会写的情况则可以借助一些汉字学习 APP，帮助学生有效地自学汉字，例如 “Chinese skill、Pleco、写汉字游戏、中文笔顺、Art of Chinese Characters、Writer” 等软件，都是侧重于汉字学习的软件。例如 “写汉字游戏” 这款软件专门设置有汉字笔顺书写的游戏；“pleco”这款软件是词典性质的，学生可以通过中英文切换来查询，同时可以查到这个字的笔顺、偏旁部首情况、组词情况以及例句，每个汉字以及句子都有发音，学生操作起来非常简单。

五、结语

本文以泰国碧瑶大学汉语专业 47 名具有中级汉语水平的本科生为研究对象，搜集他们的作文书写材料进行汉字使用偏误现象分析，结合统计分析的定量研究方法，分别对学生语料中出现的部件角度的偏误现象；语块、语篇角度的偏误现象进行逐类分析。通过研究，可以发现碧瑶大学中级汉语水平学生出现偏误较多的主要是：字音相同或相近造成偏误；新造词以及语素错误。究其原因，他们在书写汉语词汇与句子时，往往由于受到头脑中存储的大量汉语词汇的相互干扰，从而产生同音替代、形近字替代或是受到上下文语境的影响，从而出现一系列语块、语篇角度的书写偏误，如

果将学生书写中的偏误字词单独拿出来进行听写、默写，一般都不会出现书写错误的现象。

本文探索碧瑶大学中级汉语水平学生出现汉字使用偏误的分析，结合目前对外汉字研究的理论与在教学中的实践探索，探讨适用于泰国学生的汉字教学方法，得出对外汉语汉字教学就是要调动一切认知手段来帮助和引导学生识记汉字，激发学习者的汉字学习动机，因材施教，分类指导；循序渐进，先易后难；音义结合，形成系统；增加趣味性，讲究形象性。教师要在教学的同时要能够消除学习者对汉字的陌生感，降低学习难度，提高学习者的学习兴趣，同时还应结合现代教育技术手段，这些都是汉字教学成功的关键。

参考文献

Apinya Siriwan. Chinese Characters : Communication and Meaning - Merging Process through Nature - Mimicking Characters .[J]. Journal of Humanities and Social Sciences Suratthani Rajabhat University,2016,8(2):293-324

Chanicha Kidprasert. An error analysis in Chinese writing by students (Chinese program) of the Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University[R].Bangkok.2018

Kevin K. H. Chung. Effects of Pinyin and First Language Words in Learning of Chinese Characters as a Second Language[J].Journal of Behavioral Education,2003,12(3):207-223

Pumarin Phiromlertamorn. A Study of Common Errors in the Chinese Writing of Students from the Chinese Major, Faculty of Humanities and Social Sciences at Burapha University[R].Burapha University.2012

Yan Xu,Xiangnian Huang,Huan Chen,Huizhu Jiang. A New Method for Chinese Character Strokes Recognition.[J].Open Journal of Applied Sciences,2012(2):184-187

万业馨.谈对外汉字教学研究中的几个问题.[J].国际汉语教学研究，2019(（4）

冯玉华.留学生汉字书写偏误分析[J]，现代交际，2019(07)

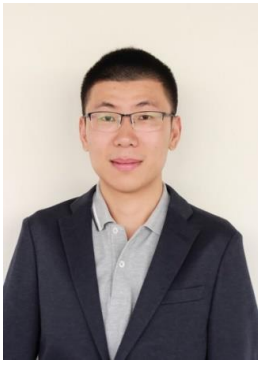
刘建刚.留学生汉语学习的困境及对策探究.[J].考试周刊，2018（10）

吕必松. 我们怎样教汉语——兼谈汉字教学在汉语教学中的地位和作用.[J].汉字文化，2012（1）：16-26

张明明，陆湘怀.汉字的特点与对外汉语汉字教学.[J].厦门广播电视大学学报，2010（04）

傅晓莉.对外汉语教学中的汉字教学研究综述.[J].云南师范大学学报（对外汉语教学与研究版），2015（02）

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）:
WANG ZHIGUO

Highest Education（最高学历）:
Master’ s Degree

University or Agency（任职院校或单位）:
Chinese Language Department, School of Liberal Arts, University of Phayao

Field of Expertise（专业领域）:
Teaching Chinese to Speakers of Other Languages

Address（地址）:
University of Phayao ,19 M.2,T.Maeka, A.Mueang,Phayao Thailand 56000

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）:
WU SHANSHAN

Highest Education（最高学历）:
Master’ s Degree

University or Agency（任职院校或单位）:
Teachers’ Education Department, Tianjin Normal University, P.R.China

Field of Expertise（专业领域）:
-Teaching Chinese to Speakers of Other Languages
-Teacher Education

Address（地址）:
Tianjin Normal University, No.393, BinShui West Road, Xi Qing District, Tianjin, P.R.China.300387

Author (3) Information（第三作者信息）

Name and Surname（姓名）:
WANSA MOODMAI

Highest Education（最高学历）:
Master’ s Degree

University or Agency（任职院校或单位）:
Chinese Language Department, School of Liberal Arts, University of Phayao

Field of Expertise（专业领域）:
Teaching Chinese to Speakers of Other Languages

Address（地址）:
University of Phayao ,19 M.2,T.Maeka, A.Mueang,Phayao Thailand 56000

Author (4) Information（第四作者信息）

Name and Surname（姓名）：
JINTANA KIEOPHAN

Highest Education（最高学历）：
Doctor of Literature

University or Agency（任职院校或单位）：
Chinese Language Department, School of Liberal Arts, University of Phayao

Field of Expertise（专业领域）：
- Teaching Chinese to Speakers of Other Languages
- Linguistics and applied linguistics

Address（地址）：
University of Phayao ,19 M.2,T.Maeka, A.Mueang,Phayao Thailand 56000

汉语复合趋向补语引申用法习得研究 ----以泰国华侨崇圣大学中国语言文化学院汉语专业大二年级学生为例

On the Acquisition of Extended Usage of Chinese Compound Directional Complements: A Case Study of Sophomore Students Majoring in Chinese at the College of Chinese Language and Culture, Huachiew Chalermprakiet University

解霞星 [1]
XIE XIAXING
华侨崇圣大学、中国学学院
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail: 2965550263@qq.com

李寅生 [2]
LI YINSHENG
广西大学、文学院教授
Professor in School of Literal Arts, Guangxi University
E-mail: lys31199@126.com
Received: 10 May 2021 / Revised: 20 May 2021 / Accepted: 14 June 2021

摘要

汉语复合趋向补语引申用法是第二语言教学中的重难点。通过研究泰国华侨崇圣大学中国语言文化学院汉语专业大二年级（2019 级）学生复合趋向补语引申用法的习得情况，本文分析得出汉泰复合趋向补语无论是引申义还是结构方面都具有不对称性。在语义方面，该年级学生最主要的偏误类型就是混淆两个复合趋向补语的引申义。在结构方面，最主要的偏误类型是“动+趋 1+宾+趋 2”和“处所宾语与复合趋向补语的位置关系”两种。母语负迁移和教材编排不当是造成该偏误的主要原因。另外，汉语教师在教学时要注重区分两个复合趋向补语的引申义，还可以将动补结构中的动词进行分类化教学。最后，在习得顺序上，汉语教师也要稍作调整，遵循先易后难的教学顺序。

关键词：复合趋向补语引申用法　语法教学　习得研究

ABSTRACT

The extended usage of Chinese compound directional complement is the most important and difficult point in second language teaching. By studying the acquisition of the extended usage of compound trend complements in the sophomore (grade 2019) of the College of Chinese Studies

of Huachiew Chalermprakiet University , this paper analyzes that the Chinese and Thai compound trend complements have different meanings and structures symmetry. In terms of semantics, the most important type of error for students in this grade is to confuse the extended meaning of two compound directional complements. In terms of structure, the most important types of errors are "movement + tendency 1 + object + tendency 2" and "positional relationship between local object and compound tendency complement". Negative transfer of mother tongue and improper layout of teaching materials are the main reasons for this error. In addition, Chinese teachers should pay attention to distinguishing the extended meanings of two compound directional complements when teaching, and they can also classify the verbs in the verb-complement structure. Finally, in the order of acquisition, Chinese teachers should also make slight adjustments to follow the teaching sequence of easy first and difficult second.

Keywords: Extended Usage of Compound Directional Complement, Grammar teaching, Acquisition research

绪论

汉语作为第二语言习得研究是近几十年来刚刚兴起的一门学科。一般说来，汉语第二语言习得研究的开端起于 19 世纪 80 年代。施家炜 2006 年在《国内汉语第二语言习得研究二十年》中对 20 世纪八十年代到本世纪初将近二十年的汉语二语习得研究成果进行了梳理。他指出在语音和词汇方面的研究较少，在语法研究方面较多。但是，在汉语语法发展过程研究内部，同样存在着研究的不均衡现象。徐婷婷、郝瑜鑫等人 2018 年在《汉语作为第二语言习得研究现状与展望》中对 2007 年后十年的二语研究成果进行了总结。总体上来看，汉语二语习得研究无论在研究内容、研究热点还是在研究观念以及研究方法上都出现了转变。关于复合趋向补语引申用法的习得研究还需要后人不断开拓。

近年来，泰国的汉语学习者日渐增多，泰国的汉语学习已经进入了一个新的阶段。复合趋向补语引申用法无论在意义方面还是结构方面，都是汉语学习者学习此语言点的难点。因为汉语学习者对简单趋向补语的习得情况较好，所以简单趋向补语不再作为本文的研究重点。本文的研究的重点是复合趋向补语的引申用法。引申用法包括两个方面，一个方面是复合趋向补语的引申义，另外一个方面是复合趋向补语和宾语的位置关系。本文以泰国汉语学习者为研究的对象，主要研究泰国华侨崇圣大学中国语言文化学院汉语专业大二年级（2019 级）复合趋向补语引申用法的习得情况。

一．研究背景和意义

语法教学是汉语教学的重点，趋向补语又是语法教学中的一大难点。趋向补语的使用比例非常高，所以不管在汉语书面语还是在口语教学中，这一语法点的教学都相当重要。近年来，趋向补语的研究文献渐渐多了起来，但实际的教学效果并不乐观。在意义方面，复合趋向补语引申用法不仅要求汉语学习者掌握好趋向补语的基本意义，还需要汉语学习者掌握其引申意义。在结构方面，汉语复合趋向

补语和宾语存在多种位置关系。复合趋向补语的基本结构为“动词\形容词+上\下\进\出\回\过\起+来\去”。在这种结构中，宾语的位置可以放在整个述补结构之后（放在“来/去”的后面），也可以插在述补结构的中间（放在“上\下\进\出\回\过\起”和“来\去”的中间）。如果宾语是表示处所的，在普通话里则只能放在“来\去”之前，“上\下\进\出\回\过\起”之后，而不能放在述补结构的后面。例如只能说“进门来、回图书馆来”，不能说“*进来门、*回来图书馆”。复合趋向补语的引申意义，不仅跟前面的动词或者形容词有关系，还跟“上\下\进\出\回\过\起”和后面的“来/去”有关系。可以说，引申意义的出现是构成述补结构的三部分共同作用的结果。在第二语言教学中，复合趋向补语引申用法是一个非常重要的语言点，目前针对复合趋向补语引申用法习得的研究还不完善。泰国的汉语学习者日益增多，而且在学习复合趋向补语引申用法的过程中遭遇了重重困难。因此，研究泰国学生复合趋向补语引申用法习得的情况并提出相应的教学策略，显得十分迫切和重要。

二．研究范围和研究对象

笔者以泰国华侨崇圣大学中国语言文化学院汉语专业大二年级学生（2019 级）为研究对象，旨在研究该年级学生复合趋向补语引申用法的习得情况，并对其偏误类型进行分析和总结，最后通过提出多种教学策略提高学生学习复合趋向补语引申用法的积极性，进一步提高泰国学生学习复合趋向补语引申用法的效率，减少学习此语言点的偏误，并希望可以为在泰汉语教师提供一些教学参考。

三．研究的主要内容

汉语复合趋向补语引申用法数量很多，引申义也很多。本文根据《高等学校外国留学生汉语言专业教学大纲》，把该大纲选取的五个复合趋向补语的所有引申用法作为研究对象。以下为五个复合趋向补语引申义的举例说明：

“起来”

起来 1：表示评价，即说话人对某人或者某物的一种看法。如“你今天看起来不错”。

起来 2：表示开始并延续，即进入了新的状态并且一直继续下去。如“外面下起雨来了”。

起来 3：表示恢复对之前已忘记的事情的记忆。如“我想起来了昨天的事情”。

起来 4：表示经过动作，人或物从分散到集中 。如“大家一定团结起来”。

“下来”

下来 1：表示固定，即表示通过动作使受事以某种方式固定。如“请你把我的号码记下来”。

下来 2：表示继续（从过去到现在），即表示状态或者动作从之前某一时刻点持续到现在。如“文化流传下来了”。

下来 3：表示变化，即由动态到静态、或者状态由强变弱。如“他的情绪慢慢地平复了下来”。

“下去”

“下去”：表示继续（从现在到将来），即表示某个动作或者某种状态继续进行或保持。如“好习惯应该继续坚持下去”。

“出来”

出来 1：表示辨认或者识别。如“我认出来你了”。

出来 2：表示事物或者结果的出现或者产生。如“我想出来了一个好主意”。

出来 3：表示超过。如“这里的高楼比以前高出来很多”。

“过来”

过来 1：表示恢复或者转变到正常的状态。如“他慢慢地醒过来了”。

过来 2：表示正常地尽数地完成。如“这么多的活，我一个人怎么忙得过来啊”。

四．研究的主要方法

文献分析法：本文主要查看的文献资料包括有关汉语复合趋向补语的相关书籍以及从知网获得的前辈的论文研究成果。

对比分析法：本文主要是通过分析和比较泰国学习者的母语与汉语的差异，来预测学习者在语言学习过程中所遇到的困难。

偏误分析法：本文将在偏误理论的基础之上，利用偏误分析的方法，将收集到的语料进行偏误类型的归类，最后具体揭示华侨崇圣大学汉语专业大二年级学生（2019 级）习得这一语言点的偏误原因。这些语料的获得主要来自调查问卷。

问卷调查法：本次问卷调查具体的实施步骤是首先以班为单位进行，要求学生在课堂上完成问卷，不允许查阅相关语法资料和电子设备。测试时间一般以学生完成全部题目为止。

五．研究综述

（一）汉语趋向补语的本体研究

动趋式宾语的位置问题一直是语法学界讨论的热点，这方面的论著也比较多，代表人物有张伯江和陆俭明。张伯江(1991)阐述了复合趋向补语和宾语的位置在句法上的一些强制性条件。陆俭明(2002)对趋向补语和宾语的三种格式做了比较详细而又全面的分析和考察，陆俭明认为趋向补语和宾语的位置关系不是只受动词性质的影响，而是多种因素影响下的结果。关于趋向补语的意义，各位学者有不同的看法。刘月华(1998；2001)在自己的语法著作中阐述了二十八个趋向动词的意义。她发现这二十八个趋向动词都有趋向意义。结果意义和状态意义也就是我们通常认为的引申义，并不是所有趋向动词都会有。邢程（2004）阐述了主客观因素下的引申。他指出趋向动词在句子中充当谓语成分和补语成分，语义的重心是不一样的，趋向动词充当谓语，那么趋向动词就是语义的重心，趋向动词充当补语，那它就不是语义的重心了。所以由谓语变成补语成分，语义的重心发生了位移。那么趋向动词本身的意义自然都会发生相应的变化以致发生引申。这是其客观因素。主观因素是指人的心理感受或者态度等，跟人本身有关系，当表示人的感受时，在加入趋向动词时，就会有一定的选择性。

（二）第二语言教学中的研究

在趋向补语的偏误分析方面，学界人士大都将各个母语非汉语的汉语学习者的语言和汉语的趋向补语用法做了比较，又因趋向补语数目比较多，所以在考察时主要是进行几个趋向补语习得情况的考察，最后总结汉语学习者母语和汉语的不同点，在此基础上，分析其汉语学习者学习趋向补语的偏误原因，有的还拟定了具体的教学顺序。

明鑫（2019）通过对汉语动趋式“V 起来”及其相应泰语表达的语义特征、组合搭配以及句型结构等方面的对比分析，发现“V 起来”及其泰语对应表达通常呈现的是一对多的表现形式。泰嘉峰（2011）他将汉语的五个复合趋向补语的趋向义和引申义与泰语中的表达进行了对比，最后得出泰国在华留学生存在的偏误，有的是引申义偏误，有的是处所宾语的位置偏误。林文玉（2019）对比分析汉语和泰语“过来”和“过去”表达形式，且在问卷调查的基础之上，总结了泰国留学生习得“过来”和“过去”的偏误类型及其偏误原因。王丽（2020）对中高级阶段的泰国留学生习得趋向补语的情况进行了分析，并且分别总结出中高级阶段泰国留学生对趋向补语趋向义和引申义习得的偏误类型和偏误原因。杨德峰（2003）在语料库研究的基础之上，作者把来自英语母语国家的初级水平留学生和中高级水平留学生使用的带趋向补语的句子进行了穷尽式的提取，最后根据学习者各项目错误率的高低构拟出了英语母语学习者习得这些项目的大致顺序。李恒敏和谭慧（2013）他们分析了复合趋向补语引申的认知图式，主张复合趋向补语的引申和隐喻的理论有关。他们最后在此基础上拟定了引申用法的习得顺序。

综上所述，本论文将趋向补语研究的这些文献分为趋向补语的本体研究和第二语言教学中的研究。在本体研究方面，本文分别从趋向补语与宾语的位置关系、趋向补语的意义方面概述了趋向补语及其引申用法的研究现状。本文还回顾了第二语言教学领域中目前对趋向补语的研究成果。在趋向补语的对比研究方面，前人主要是把汉语中趋向补语的表达法与其他语言的相应表达方式进行对比，同时也涉及到了翻译时的文化心理因素。偏误分析方面主要集中在汉语学习者习得这一语法点的偏误类型及原因分析上。习得顺序方面的研究目前还比较少。

六．总结内容

（一）汉泰复合趋向补语引申义对比

表 1：“起来”引申义汉泰句子对比

汉语	泰语
起来 1： 你今天看起来真好看。	วันนี้ คุณ ดู สวย มาก 今天 你 看 好看 真
起来 2： 外面下起雨来了。	ข้างนอก ฝน เริ่ม ตก แล้ว 外面 雨 起来 下 了

汉语	泰语
起来 3： 我想起来了昨天的事情。	ฉัน จำ เรื่อง เมื่อวาน ได้แล้ว 我 想 事情 昨天 可以了
起来 4： 大家一定要团结起来。	ทุกคน ต้อง สามัคคี กัน 大家 一定要 团结 一起

在泰语中，复合趋向动词“起来 ขึ้นมา”是汉语复合趋向动词“起来”的对应表达。这个趋向动词可以表示趋向义，比如“เขา ลุก ขึ้นมา 他 站 起来 ”，对应汉语的翻译是“他站了起来。”泰语中的“起来 ขึ้นมา”并不能表示汉语中“起来”的几个引申义。如上图中的汉泰句子举例，“起来 1”在泰语句子中并没有相应的词语表达。“起来 2”在泰语句子中可以用“开始 เริ่ม”和“出来 ออกมา”来表示，但是“开始 เริ่ม”这个词并不是趋向动词。“起来 3”在泰语句子中也没有相应的词语表达。“起来 4”在泰语句子中可以用“一起 กัน ”来表示，但是这个词并不是趋向动词。

综上所述，泰语词“起来 ขึ้นมา”、“开始 เริ่ม”、“出来 ออกมา”和“一起 กัน”可以表示汉语中“起来”的引申义。“起来 ขึ้นมา”可以表示“起来”的趋向义，但并不能表示引申。“开始 เริ่ม”和“出来 ออกมา”可以表示“起来 2”的意义。“一起 กัน”可以表示“起来 4”的意义。

表 2：“下来”引申义汉泰句子对比

汉语	泰语
下来 1： 请你把号码记下来。	คุณ ช่วย จด เบอร์โทร ลงไว้ด้วย 你 请 记 号码 下来
下来 2： 文化流传下来了。	วัฒนธรรม ได้ สืบทอด ลงมา 文化 了 流传 下来
下来 3： 他的情绪慢慢地平复了下来。	อารมณ์ ของ เขา ค่อย ๆ สงบ ลงมา แล้ว 情绪 的 他 慢慢地 平复 下来 了

在泰语中，复合趋向动词“下来 ลงมา”是汉语复合趋向动词“下来”的对应表达。这个词可以表示趋向义，比如“เขา เดิน ลงมา จาก ตึก 他 走 下来 从 楼”对应汉语中“他从楼上走下来。”泰语中的“下来 ลงมา”可以表示汉语中的“下来 2”的引申义。泰语中的“下来 ลงมา”也可以表示汉语中“下来 3”的引申义。

综上所述，泰语“下来 ลงมา”可以表示汉语中“下来 2”和“下来 3”的引申义。但是“下来 1”这个引申义不能用“下来 ลงมา”表示，而是用“ลงไว้ด้วย”来表示。

“下去”的汉泰引申义对比。在汉语中“下去”这个复合趋向补语只有一个引申义。

下去：表示继续（从现在到将来），即表示某个动作或者某种状态继续进行或保持。如“好习惯应该继续坚持下去。”泰语表达为“ความเคยชิน ที่ดี ควร ทำ ต่อ ไป 习惯好 应该 坚持 继续 去”。比如“你既然

这么喜欢汉语，就一直学下去吧。”泰语表达为“ในเมื่อ คุณ ชอบ ภาษาจีน ขนาดนี้ ก็ เรียน ต่อ ไป เถอะ 既然 你 喜欢 汉语 这么 就 学 继续 去 吧”。

在泰语中，复合趋向动词“下去 ลงไป ”是汉语复合趋向动词“下去”的对应表达。这个词可以表示趋向意义。比如“เขา เดิน ลง จาก ตึก ไป 他 走 下 从 楼 去”对应汉语中“他走下楼去。”的意义。但是这个词并没有汉语中“表示继续”的语义。汉语中这一语义用另外一个单音节趋向动词“去 ไป”来表示。

表 3：“出来”引申义汉泰句子对比

汉语	泰语
出来 1： 我认出来你了。	ฉัน จำ คุณ ได้ แล้ว 我 认 你 可以 了
出来 2： 我想出来了一个主意。	ฉัน คิด ออก แล้ว วิธี หนึ่ง 我 想 出 了 主意一个
出来 3： 这里的高楼比以前高出来很多。	ตึก สูง ที่นี่ สูง กว่า เมื่อก่อน ขึ้นมา เยอะมาก 楼 高 这里 高 比 以前 上来 很多

在泰语中，复合趋向动词“出来 ออกมา”是汉语复合趋向动词“出来”的对应表达。这个词可以表示趋向意义，比如“เขา เดิน ออกมา จาก ห้อง 他 走 出来 从 房间”对应汉语中“他从房间走出来。”的意义。但是这个词并不能表示汉语“出来”的引申义。汉语复合趋向补语“出来”的引申义可以用很多泰语词来表达。复合趋向动词“出来 ออกมา”并不能表达汉语复合趋向补语“出来”的几个引申义。

在表示“出来”的引申义时，泰语中经常会用其他的词来代替。汉语中“出来 1”的引申义可以用泰语词“可以 ได้”和“出 ออก”来表示。汉语中“出来 2”的引申义可以用泰语词“出 ออก”和“起来 ขึ้นมา”来表示，其中“出 ออก ”这个泰语词是单音节趋向动词。汉语中“出来 3”的引申义可以用泰语词“上来 ขึ้นมา”来表示，这个词是一个复合趋向动词。

表 4：“过来”引申义汉泰句子对比

汉语	泰语
过来 1： 他慢慢地醒过来了。	เขา ค่อยๆ ตื่น ขึ้นมา แล้ว 他 慢慢地 醒 起来 了
过来 2： 这么多内容，我根本复习不过来。	เนื้อหา เยอะ ขนาดนี้ ฉัน ทบทวน ทั้งหมด ไม่ ไหว 内容 多 这么 我 复习 全部 不 完

在泰语中，复合趋向动词“过来 ข้ามมา”是汉语中复合趋向动词“过来”的对应表达。这个词可以表示趋向意义。比如“เขา เดิน ข้าม สะพาน มา 他 走 过 桥 来。”对应汉语中“他走过桥来。”的意义。但是这个词并不能表示汉语中“过来”的引申义。

在表示汉语中“过来”的引申义时，泰语经常会用一些其他的词来代替。泰语词“起来 ขึ้นมา”可以表示汉语中“过来 1”的引申义，这个词是泰语中的复合趋向动词。比如“เขา ค่อยๆ ตื่น ขึ้นมา แล้ว 他 慢慢

地 醒 起来 了”可以表示汉语中“他慢慢地醒过来了。”的意义。泰语词“完 ไหว”可以表示汉语中“过来 2”的引申义，这个词并不是趋向动词。

（二）汉泰复合趋向补语与宾语的位置关系对比

汉语中复合趋向补语和宾语的位置关系有五种。本文主要研究的几种位置关系如下：

第一种：动+趋+宾（后宾式）

第二种：动+宾+趋（前宾式）

第三种：动+趋 1+宾+趋 2（中宾式）

第四种：动+趋 1+处所宾语+趋 2

第五种：复合趋向补语和宾语在“把”字句当中的位置

泰语和汉语一样，复合趋向补语的基本结构形式也是“动词\形容词+上\下\进\出\回\过\起+来\去”。泰语中复合趋向补语和宾语的几种位置关系如下：

第一种：动+宾+趋（前宾式）

第二种：动+趋 1+处所宾语+趋 2

第三种：动+趋+处所宾语

综上所述，笔者从汉泰复合趋向补语引申义和结构出发，发现在复合趋向补语引申义方面，汉泰有着较大差异，尤其是汉泰复合趋向补语引申义具有不对称性，汉语中复合趋向补语的引申义和泰语并不能一一对应，而且差异也比较大。在结构方面，汉语中复合趋向补语和宾语的位置关系有五种位置关系，泰语中只有三种位置关系，泰语中并没有“动+趋 1+宾+趋 2”（中宾式）和把字句中宾语的位置和后宾式这三种位置关系。总之，汉泰复合趋向补语引申用法在语义和结构方面都具有不对称性。

七．研究结果

在汉泰复合趋向补语引申用法对比的基础之上，此节设计了符合泰国华侨崇圣大学汉语专业大二年级学生（2019 级）的调查问卷，该问卷是对复合趋向补语引申用法的具体考察。该测试卷分为选择题和排序题两个部分。选择题主要考察被测学生趋向补语引申义的掌握，包括第一题至第十三题。排序题考察被测学生五种位置关系的掌握，排序题包括第 14 题至第 18 题。本调查问卷在 2021 年 2 月完成，2021 年 2 月 17 日下午三点和 2 月 22 日中午 12 点分别在华侨崇圣大学教学楼 108 和 112 教室完成了调查问卷，本次调查收取有效问卷共 50 份。

表 5：调查问卷的具体数据

班级总人数	问卷发放量	有效问卷	男生	女生
78 人	78 份	50 份	4 人 （华裔 1 人）	46 人 （华裔 4 人）
HSK5 级	HSK4 级	HSK3 级	HSK2 级	HSK1 级

班级总人数	问卷发放量	有效问卷	男生	女生
4 人	16 人	9 人	1 人	10 人 （还有 10 人未考 HSK）

（一）选择题调查结果分析

表 6：“起来”引申义的偏误率

	起来 1	起来 2	起来 3	起来 4
题号	1	2	4	5
偏误人数	4	20	39	33
偏误率（%）	8.00	40.00	78.00	66.00

“起来”的四个引申义中习得情况最好的是引申义 1，其次是引申义 2 和 4，最难习得的是引申义 3。通过问卷结果，本文得出泰国华侨崇圣大学大二年级汉语专业学生在习得“起来”这个复合趋向补语的引申义时，最容易犯的错误是混淆“起来”和“出来”两个复合趋向补语的引申义。其次，大二年级汉语专业学生还未掌握汉语中的固定表达，比如“团结起来”是汉语口语和书面语中的常用表达。

表 7：“下来”引申义的偏误率

	下来 1	下来 2	下来 3
题号	6	7	8
偏误人数	29	35	37
偏误率	58.00	70.00	74.00

“下来”的三个引申义中习得情况相对较好的是引申义 1，其次是引申义 2 和 3。通过问卷结果，本文得出泰国华侨崇圣大学大二年级汉语专业的学生在习得“下来”这个复合趋向补语引申义时，最容易犯的错误是混淆“下来”和“上来”这两个复合趋向补语的引申义，而这两个复合趋向补语的引申义会涉及到立足点的问题。

表 8：“下去”引申义的偏误率

	下去
题号	3
偏误人数	18
偏误率（%）	36.00

“下去”这个复合趋向补语只有 1 个引申义。这个引申义的错误率偏低，说明这一引申义相对较易习得。通过问卷结果，本文得出泰国华侨崇圣大学大二年级汉语专业的学生在习得“下去”这个复合趋向补语时，最容易犯的错误是混淆“下去”和“过来”两个复合趋向补语的引申义。

表 9：“出来”引申义的偏误率

	出来 1	出来 2	出来 3
题号	9	10	11
偏误人数	36	18	45
偏误率（%）	72.00	36.00	90.00

“出来”这三个引申义中较易习得的是引申义 2，其次是引申义 1，最难习得的是引申义 3。通过问卷结果，本文得出泰国华侨崇圣大学大二年级汉语专业学生在习得“出来”这个复合趋向补语的引申义时，最容易犯的错误是混淆“出来”和“起来”以及“上来”这三个复合趋向补语的引申义。

表 10：“过来”引申义的偏误率

	过来 1	过来 2
题号	12	13
偏误人数	42	35
偏误率（%）	84.00	70.00

“过来”这两个引申义中较易习得的是引申义 2，相对较难习得的是引申义 1。通过问卷结果，本文得出华侨崇圣大学大二年级汉语专业学生在习得“过来”这一复合趋向补语的引申义时，最容易犯的错误是混淆“出来”和“起来”这两个复合趋向补语的引申义。

表 11：五个复合趋向补语引申义偏误率的比较

	起来	下来	下去	出来	过来
平均偏误率	48%	67.33%	36%	66%	77%

从整体上看，“起来”和“下去”这两个复合趋向补语引申义较为容易习得。“下来”、“出来”和“过来”这三个复合趋向补语引申义较难习得。

（二）排序题调查结果分析

表 12：五种位置关系偏误率的比较

	动+宾+趋	动+趋 1+宾+趋 2	动+趋+宾	处所宾语和复合趋向补语的位置	把字句中复合趋向补语和宾语的位置
偏误率（%）	40.00	80.00	60.00	80.00	58.00

排序题考察被测学生五种位置关系的掌握，排序题包括第 14 题至第 18 题。整体上看，“动+宾+趋”、“把字句中复合趋向补语和宾语的位置”和“动+趋+宾”相对较易习得。“处所宾语和复合趋向补语的位置关系”和“动+趋 1+宾+趋 2”较难习得。

综上所述，本节内容首先是叙述了本论文问卷调查的设计和实施。接下来主要是计算问卷调查中五个复合趋向补语引申义和五种宾语和复合趋向补语的位置关系偏误率。从选择题来看，“起来”和“下去”两个复合趋向补语的习得偏误率相对较低，“下来”、“出来”和“过来”这三个复合趋向补语的偏误率相对较高。从排序题看，在习得复合趋向补语和宾语的位置关系上，大二年级学生习得“动+宾+趋”结构偏误率最低，其次是“把字句中复合趋向补语和宾语的位置”和“动+趋+宾”，偏误率最高的是“处所宾语和复合趋向补语的位置关系”和“动+趋 1+宾+趋 2”。

（三）复合趋向补语引申用法习得偏误原因

1. 母语负迁移

在泰语中，复合趋向补语的用法也存在，泰语中的复合趋向补语和汉语中的复合趋向补语在语义引申和结构方面都存在较大差异。首先，在语义引申方面，泰语词“起来 ขึ้นมา”这个复合趋向补语可以表示汉语中“过来 1”的引申义。泰语词“上来 ขึ้นมา”可以表示“出来 3”的引申义。其次，在复合趋向补语和宾语的位置关系方面，泰语中并没有“动+趋 1+宾+趋 2”这种中宾式的表达结构。泰国学生在未完全掌握汉语的复合趋向补语的引申义和不熟悉汉语语法规则时，只能依赖自己的母语知识，因而把自己母语知识套用在汉语中。从而产生母语的负迁移。以下将举例说明。

题 12：他慢慢地醒过来了。

泰语表达为：เขา ค่อยๆ ตื่น ขึ้นมา แล้ว 他 慢慢地 醒 起来 了

此题有 35 人都用了“起来 ขึ้นมา”这个词来表达“过来 1”的引申义。

题 11：这里的楼比以前高出来很多。

泰语表达为：ตึก สูง ที่นี่ สูง กว่า เมื่อก่อน ขึ้นมา เยอะมาก 楼 高 这里 高 比 以前 上来 很多

此题有 34 人都用了“上来 ขึ้นมา”这个词来表达“出来 3”的引申义。

题 15：外面下起雨来了。

泰语表达为：ข้างนอก ฝน เริ่ม ตก แล้ว 外面 雨 起来 下 了

根据问卷结果，此题大部分泰国学生排序错误的原因是不知道要把“雨”放在“起来”这个复合趋向补语的中间。

汉语和泰语有共性也有差异。因为共性的存在，我们才有沟通的可能性和学习第二语言的可能性。在第二语言习得的过程中，不管是两种语言的共性还是差异性，都是影响学习者学习一门语言的基础通道。作为一名汉语教师，要尽量去减少学习者母语的干扰。

2. 教材编排不当

教材在第二语言教学中发挥着衔接和纽带的作用。根据笔者观察，目前泰国的语法书已经越来越多了。但是有的语法书却没有复合趋向补语引申义的详细介绍。还有一些教材对于复合趋向补语引申义的介绍并不全面，只介绍其中几个引申义。比如在杨寄洲主编的《汉语教程》第二册上中关于复合趋向补语引申用法的介绍就比较少。在复合趋向补语和宾语的位置关系方面，有的教材在讲解“动+趋+宾”这种后宾式的语法结构时，只是简单的举一些例子，并没有总结这种结构在什么情况下不适合用。比如“你快叫老王出来啊！”在这个句子中宾语“老王”只能放在复合趋向补语“出来”的前面，并不适用于后宾式这种位置关系。还有，在讲解处所宾语和复合趋向补语的位置关系时，教材中也只是简单地说处所宾语应该放在趋 1 和趋 2 的中间。但是也会有一些例外情况。比如“一只小鸟飞过教室来。”这个句子中的处所宾语“教室”就不能放在“过来”的中间。这是因为“教室”这个处所名词在这个句子中表示动作的方向。杨德峰（2003）提到汉语的处所宾语放在复合趋向补语的中间需要满足一定的条件，比如表示动作的起点、终点或者路径的才可以。比如“走进教室来”这个句子是可以的，因为“教室”表示某个人从一个地方，然后到达“教室”这个终点。

综上所述，笔者从语言迁移和教材两个方面入手，阐述了泰国华侨崇圣大学中国语言文化学院汉语专业大二年级（2019 级）的学生习得汉语复合趋向补语的偏误原因。

八．教学建议

（一）加强两个复合趋向补语引申义的对比教学

比较法教学是第二语言教学中常用的一种教学方法。从以上汉语学习者的偏误分析中，有很多学生都是混淆了某两个趋向动词的引申义。这就可以看出汉语学习者对趋向补语引申义的掌握不够好，不够准确。这就需要汉语教师不仅要讲清楚这些趋向动词各自的引申义，更要适当地加以比较辨析。对有相近引申义的趋向动词，进行辨析才能进一步帮助汉语学习者准确地理解并使用这些趋向动词。

泰国华侨崇圣大学大二年级汉语专业的学生容易产生混淆的复合趋向补语主要有“起来”和“过来”、“起来”和“出来”和“下来”和“上来”。比如“下来”和“上来”，在句子“文化就是这样一代代传承下来的。”中用的“下来”，很多学生都选择了“上来”。这是因为学生在两个复合趋向补语立足点的理解上出现了偏差。比如“起来”和“出来”，可以用“她哭出来了。”也可以用“她哭起来了。”这就需要学生在充分掌握两个复合趋向补语的引申义后，根据语境来选择其中一个复合趋向补语。比如“起来”和“过来”，泰国学生也经常会混淆这两个复合趋向补语的引申义，是因为泰语词“起来 ขึ้นมา”这个复合趋向补语可以表示汉语中“过来 1”的引申义。

（二）将动补结构中的动词进行分类化教学

通过调查研究，笔者发现，“起来 1”表示评价的引申用法习得情况较好。因为在表评价的这一类用法中，动补结构中的动词通常都是感官动词，比如”看\听\摸\闻”等等，从而组成“看起来\听起来\摸起来\闻起来”等短语。老师在讲授“起来 1”的引申义的时候，可以融合进来这些短语，把这些短语当做固定搭配教给学生。那么汉语学习者在学习这一语法点时，完全可以把这样的动补结构当做固定结构来学。一方面有助于汉语学习者记住这些搭配，另一方面也有助于汉语学习者理解并掌握这一动补结构的引申用法。笔者发现“起来 4”表示经过动作，人或物从分散到集中这个引申义不太好掌握。泰国华侨崇圣大学大二年级汉语专业的学生大都做错了此题，偏误率很高。这个引申义的例句如“我要把你捆起来。”“大家一定要团结起来。”可以发现，这个动补结构中的“捆”和“团结”就表示从分散到集中的意思。所以汉语老师就可以表示从分散到集中并且可以和“起来”搭配的一些动词先总结下来，在讲授这个引申义时就可以向学生展示，哪类动词可以和“起来 3”搭配。将动补结构中的动词进行分类化教学，这一教学建议就要求汉语教师在教学中要善于对这些趋补结构中的动词进行分类和总结，并能够在教授过程中充分展示出来。

（三）复合趋向补语引申义的教学要分先后，由易到难

第二语言教学中的一大难点就是复合趋向补语引申用法的教学。但是只要方法得当，汉语教师也可以帮助汉语学习者学好这一语法点。笔者认为复合趋向补语引申用法的教学应该遵循由易到难、由浅入深、循序渐进的教学原则。首先，笔者认为汉语学习者应该先习得汉语复合趋向补语的基本义也就是趋向义。趋向义比较容易理解和掌握。在汉语学习者掌握了复合趋向补语的基本义之后，然后就可以进行其引申义的学习了。在讲授基本义的时候，笔者常常会让学生动起来。比如在讲解“过来”和“过去”的时候，笔者会让一个学生站在讲台前，一个学生站在教室的后面，笔者发出指令，学生做出移动。又比如在讲解“上来”和“下来”的时候，笔者会找来一把椅子，然后发出指令，学生根据老师的指示站在椅子上面又或者站在椅子的下面，通过学生的移动，大家都会很直观的看到趋向的改变。当然，其他的趋向补语可以尝试用这种教学方法。在讲解完基本义之后，还可以进行一次大复习。大复习的形式可以采用全班同学移动的方式来进行。笔者会带学生去户外或者去可使用趋向补语的一些地点，让学生实地来体验这种空间的移动。这些都是基本义的教学，引申义的教学可能就不能全部按照这种方式。一般笔者在讲解引申义的时候，会先讲一讲这个引申义发生时，人的心理或者态度或者状态发生了一些什么样的变化，然后告诉学生这种心理变化的原因。最后笔者会准备大量的情景，让学生进行角色的扮演，在语境中感受引申义。

习得顺序目前的研究文章并不是特别多。笔者结合以往学者和自己的研究发现，汉语教师在教授“起来”、“下来”、“下去”、“出来”和“过来”五个复合趋向补语的引申义时，“起来”和“下去”这两个复合趋向补语不论是初学者还是处于高级水平的汉语学习者，习得情况都较好。所以笔者建议“起来”和“下去”应放在第一阶段学习。“起来”这个复合趋向补语在汉语中最为常见，

“下去”这个复合趋向补语只有一个引申义。对于初级水平的汉语学习者来说，这两个复合趋向补语的引申义比较容易掌握。“下来”“出来”“过来”等引申意义比较多，并且不好理解和区分，所以建议放在第二阶段来学习。

综上所述，本章主要从引申义教学、习得顺序两个方面，为泰国华侨崇圣大学中国语言文化学院汉语专业大二（2019 级）的学生提供了一些教学建议。在引申义教学方面，因汉泰复合趋向补语的引申用法具有相对大的差异性，所以汉语教师在教授这一语言点的时候要注重两个复合趋向补语引申义的对比教学。另外，动补结构中的动词和复合趋向补语的搭配具有一定的规律性，汉语教师可以在这个方面多进行归纳和总结。在习得顺序方面，汉语教师要遵循先易后难、先同后异的教学原则。

参考文献

王丽.中高级阶段泰国留学生趋向补语偏误分析[D].云南师范大学硕士论文，2020

刘月华.趋向补语通释[M]，北京：北京语言文化大学出版社，1998年

刘月华.实用现代汉语语法[M]，北京：商务印书馆，2001年

刘珣.对外汉语教育学引论[M]，北京：北京语言大学出版社，2000年

邢程.作补语的趋向动词语义的引申[J].玉林师范学院学报，2004(02)

张伯江.动趋式里宾语位置的制约因素[J].汉语学习，1991(06)

李恒敏，谭慧.复合趋向补语引申用法教学顺序探究[J].长江大学学报，2013(02)

杨寄洲.汉语教程[M]，北京：北京语言大学出版社，2016年

杨德峰.英语母语学习者趋向补语的习得顺序——基于汉语中介语语料库的研究[J].世界汉语教学，2003(02)

陆俭明.动词后趋向补语和宾语的位置问题[J].世界汉语教学，2002(01)

陆俭明.现代汉语语法研究教程[M]，北京：北京大学出版社，2015

明鑫.汉语“V 起来”及其泰语表达对比分析[D].云南民族大学硕士论文，2019

林文玉.泰国学习者习得汉语复合趋向补语“过来”、“过去”偏误分析[D].中央民族大学硕士论文，2019

施家炜.国内汉语第二语言习得研究二十年［J］.语言教学与研究，2006(1)

泰嘉峰.泰国学生汉语“上来”“下来”“上去”“下去”“起来”习得偏误分析[D].中央民族大学硕士论文，2011

徐婷婷，郝瑜鑫，邢红兵.汉语作为第二语言习得研究现状与展望［J］.云南师范大学学报，2018(1)

黄伯荣，廖序东.现代汉语[M]，北京：高等级教育出版社，2011

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）：
XIE XIAXING

Highest Education（最高学历）：
Master of Arts (Chinese Teaching)

University or Agency（任职院校或单位）：
Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）：
Chinese Teaching

Address（地址）：
18/18, Bangna-Trad Rd., Bangplee, Sumut Prakarn.Thailand,10540

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）：
LI YINSHENG

Highest Education（最高学历）：
Ph.D. (Literature) Sichuan University, P.R.China

University or Agency（任职院校或单位）：
School of Literal Arts, Guangxi University

Field of Expertise（专业领域）：
- Chinese and Japanese Culture
- Appreciation and Translation of Poems
- Research on Ancient Literature

Address（地址）：
School of Literal Arts,Guangxi University Daxue E.Rd.,Number 100,Nanning,Guangxi,China

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
Faculty of Chinese Language and Culture

泰国高校汉语专业学生学习策略和动机之调查研究
——以泰国东方大学为例

AN INVESTIGATION OF LEARNING MOTIVATION AND STRATEGIES OF CHINESE MAJOR STUDENTS IN THAI UNIVERSTIIES—TAKING BURAPHA UNIVERSITY AS EXAMPLE

杨顺彩 [1]
YANG SHUNCAI
华侨崇圣大学、中国学学院
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail: yangshuncailuky@hotmail.com

徐伟杰 [2]
XU WEIJIE
华侨崇圣大学、中国学学院
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University
E-mail: weijie0820@gmail.com
Received: 10 May 2021 / Revised: 22 May 2021 / Accepted: 14 June 2021

摘要

学习动机是语言学习者的内在驱动力，学习策略则是语言学习者用来获取更多知识的学习方法。本研究把学习动机分为融入型动机、整合型动机、成就需要、结果归因和学习情景，学习策略分为补偿、认知、记忆、社交、情感、元认知策略。采用问卷调查、深入访谈和课堂观察等方法，对泰国东方大学人文学院中文专业 163 名学生进行研究。研究表明：学生融合型动机和工具型的动机最强，结果归因动机最弱，性别、汉语水平、家庭背景、学习时间与学习动机均无显著相关，但是年级与学习动机则显著相关。学生广泛应用元认知策略，记忆策略应用的频率最低。学习时间、家庭背景、性别和学习策略没有明显的联系，其主要受到汉语水平和年级因素的影响。同时发现汉语专业学生学习动机与学习策略之间并无显著相关。最后，针对此结果提出汉语教学建议。

关键词：泰国高校　学习动机　学习策略　相关性　汉语作为第二教学

ABSTRACT

Motivation is one of the most important determinants of second language learner, while strategies are the methods that language learners choose to use for gaining more knowledge. This study divides Learning Motivation into Integrative Motivation, Instrumental Motivation, Achievement Needs, Result Attribution and Learning Environment, and Learning Strategies are divided into Memory, Cognition, Compensation, Metacognitive, Affective and Social strategies. This study uses questionnaire surveys, in-depth interviews and classroom observations to survey 163 Chinese major students at the Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University, Thailand. Research shows that students have the strongest motivation in Integrative and Instrumental Motivation, and the weakest is Result Attributable Motivation. Gender, Chinese proficiency, family background and learning time are not significantly related to Learning Motivation, but grade is significantly related to Learning Motivation. Meanwhile, Metacognitive Strategy is the most popular strategy, well Memory strategy is the least frequently to use. There is no obvious connection between study time, family background, gender, and study strategy, which are mainly affected by Chinese proficiency and grade factors. At the same time, it is found that there is no significant correlation between Learning Motivation and Learning Strategies in Chinese Major students. Finally, base on this result, suggestions for Chinese teaching are proposed.

Keywords: Universities of Thailand , Learning Motivation, Learning Strategies, Correlation, Chinese major as a Second Language

引言

（一）研究背景和意义

如今汉语越来越受到国际汉语爱好者的关注，汉语学习者的学习动机以及如何学习汉语也成为汉语研究者关心的话题。泰国作为世界上汉语普及度很高的国家之一，了解学习者为什么学习汉语和怎么学习汉语显得尤为重要。目前，针对泰国小学、初中、高中、职高、技术学校和大学学习者的研究日益增多。作为在泰从事汉语教学的工作者来说，更希望了解不同学习者个体之间的汉语学习动机和策略，并希望把所得结果运用到汉语教学工作中，同时也可运用更加成熟的学习策略服务于学习者。

学习动机是影响二语习得的一个重要因素，是在学习者学习过程中最重要的心理动力机制，也是学习者完成学习目标的内在动力。学习策略作为二语习得研究和考察的重点对象，语言学习

策略也越来越受到汉语研究界的重视。学习策略是学习者想要获得、存储、提取及利用信息而使用的方法和手段。学习动机和学习策略彼此互相会对对方产生影响作用。通过分析汉语学习者的学习动机和学习策略，在理论上验证前人研究；在应用上使授课教师在研究结果基础上，因材施教，刺激学习者的学习动机，培养学习策略，让其运用有效的学习方法成功实现学习目的和目标。

（二）研究内容和创新

本研究首先阐述研究背景和意义，论述相关研究和理论，接着对泰国东方大学人文学院中文专业学生的学习动机和学习策略进行调查，运用SPSS和AMOS分析软件对收集数据进行分析研究，以期得出学习动机和学习策略特点以及他们与性别、年级、汉语水平、家庭背景和中文学习时间的关系，学习动机和策略的相关性关系。最后针对研究结果提出具有针对性的教学建议。

本研究以东方大学人文学院汉语专业全体学生为研究对象，且研究对象的汉语水平基本为HSK4级以上中高级水平（4级以上占总人数77.3%），采用调查问卷和深入访谈相结合的定性定量分析方法，结合专业的SPSS和AMOS数据分析软件，从多维角度深入分析泰国高校汉语专业学生汉语学习动机和策略的特点，分析汉语学习者学习动机和策略与性别、年级、汉语水平以及身份背景之间的关系。

一、理论和研究综述

（一）学习动机理论及研究综述

学习动机，是动机在学习活动中的表现，是促进语言学习者学习的动力。Dornyei（1998）认为，学习动机指的是可以产生相应的学习动力，并驱动人的学习行为，这种行为能够坚持到实现计划或完成行动之后(Dornyei, Z, 1998, 31（3）: 118)。

二语学习动机理论从上个世纪50年代开始进入大家视野。1950年12月，Gardner&Lambert（1972）研究了加拿大高中生学习第二语言的情况。分析多变量因素之后指出，第二语言和语言能力倾向、动机、态度等有紧密联系。其后于1985年提出二语习得动机：工具动机和融合动机。1995年，Trambley和Gardner在社会教育模型理论的基础上将主流动机心理学的期望值理论和目标理论相结合，形成了扩展动机理论。明确了学习成绩、学习动机、语言态度之间的线性关系。

1994年，匈牙利专家Dörnyei与Clément等提出建立外语学习动机的三维模式，其也被叫做学习外语动机三层次说。该模式从语言（包括融合型动机和工具型动机）、学习者（包括成就需要和自信心）和学习情境（由与课程、教师、学习群体相关的部件组成）三个层面来定义和衡量外语学习动机。本研究的汉语学习动机方面也将以此为理论基础展开研究。

国内学习动机的研究可追溯到上个世纪八十年代，但大多针对大学生英语学习动机的研究，部分以日语或法语专业大学生作为研究对象，例如：

秦晓晴、文秋芳（2002）通过调查 300 名英语专业大学生，提出了英语学习成绩会受到 13 个英语学习动机变量的影响，并在此基础上构建了外语学习动机的假设因果模型（秦晓晴、文秋芳，2002.34（1）：51-58）。秦晓晴（2003）则对二语习得动机进行了概括、总结并找出各动机理论存在的问题和原因，并提出解决的建议。

郑立华（1987） 调查了法语专业学生的学习动机，从学生、教师以及学习环境三方面说明了影响学习动机的因素。王婉莹（2006）则利用方差分析法，指出二外日语学生学习成绩的主要学习动机包括八种类型，分别是：美食型、可行型、竞争型、文化型、工作学习型、自我提高型、信息考试型、娱乐型（王婉莹，2006(3)：38-46）。

针对汉语作为第二语言的研究直到 21 世纪才开始逐渐出现，其中以留学生为主。

沈亚丽（2008）调查了上海交通大学初级、中级、高级三个级别的汉语留学生，发现学习者的学习水平不一样，其学习动机和策略也会存在差异。夏文君（2020）运用调查问卷的方式对来华留学生的学习动机类型进行多维度探究。

（二）学习策略理论及研究综述

学习策略指学习者为了有效学习所采取的措施,可能是一种外部活动,也可能是一种内部活动（文秋芳，2001（2）：105-106）。Oxford（1989）认为语言学习策略是学习者想要获得更多的成功并能快乐的自主学习而选择的行为。

20 世纪 60 年代末和 70 年代是学习策略研究的起步阶段，如今学习策略的研究已经接近 60 年的时间了。

Oxford （1990）首先划分了学习策略的两种类型：间接策略和直接策略。语言学习会受到直接策略的影响，并需要从心理上控制语言，直接策略包括补偿、认知、记忆策略。间接策略包括社会、情感、认知策略。它们通过和他人合作、减少交流、自我评估、计划、专注等方式，对语言学习产生间接的影响。Oxford 也在此基础上编制了语言学习策略测量表（SILL）。 Ellis 还指出，Oxford 的分类比较简单，容易被接受。本研究将以此为理论基础对汉语学习策略进行研究。

中国国内学者文秋芳（2001）认为学习策略指学习者为有效学习所应用的各项对策，其包含内部和外部的活动。策略包含学习语言策略和管理策略，前者和学习语言的材料有关，后者和学习语言的过程有关。管理策略方面包括目标制定、策略选择、时间安排、策略有效性评估、调整和情感控制与调整。语言学习策略包含：母语依赖策略、练习功能策略、操练形式策略（文秋芳，2001（2）：105-110）。

中国国内学者从上个世纪 80 年代开始，掀起了一股研究学习策略浪潮。宏观角度上：文秋芳、王立非（2004）研究了学习策略在外语学习中起着重要的作用；王立非（2004）对我国 20 多年学习英语策略的实证研究进行了回顾总结，并对相关的 38 篇论文进行了具体分析；倪清泉（2010）调研分析了大学生学习英语时自我学习能力、学习策略、学习动机彼此的关系。

微观角度上：蒋祖康（1994）研究了听力理解和学习策略之间的关系；刘丹丹（2002）运用定量和定性研究方法，分析和总结了中国英语学习者在阅读策略使用中的情况，分析了成功和不成功阅读者之间阅读风格的差异。

汉语学习策略的研究除了像汉语学习动机一样，针对来华的留学生，还有针对特定内容的研究，例如：汉字学习策略或阅读学习策略等。当然也有针对国别的研究。如吴勇毅（2007）研究了在目的语环境下，不同背景的留学生在学习汉语策略上的特点，文中重点调查了来自意大利国家的留学生；吴琼（2017）采用调查研究定量方法对非洲留学生的汉语学习策略使用情况及其与口语考试成绩的相关关系进行了研究。

（三）泰国汉语学习动机和学习策略的研究综述

以泰国为国别的研究同时也在发展，吕军伟、钟杏梅（2017）对 1997-2017 年间的针对泰国学生汉语学习动机的研究进行了评述，徐淼（2011）调研了泰北高校华裔学生学习汉语的情况，调查角度包含学习策略和学习动机；郑亚萍（2014）针对泰国罗勇中学孔子课堂高中生的汉语学习策略进行了研究分析；魏亚萍（2019）以泰国东北部汉语学习者为调查对象，研究了学习动机和学习策略的个体差异；于小雨（2020）对到中国学习的泰国政府官员的学习策略进行了调查。

在以泰国为主的汉语学习动机和学习策略的研究中，涉及了各类汉语学习者，小学、初中、大学、职业学校学生等，但是针对中高级汉语专业学生的研究还少之又少，笔者将以此为切入点。

二、研究设计

（一）调查对象和研究工具

1. 调查对象

本研究的调查对象为东方大学人文学院东语系汉语专业，共有学生 163 名，其中男生 14 人，占总人数的 8.6%；大一 33 名，大二 32 名，大三 56 名，大四 42 名。汉语水平集中在 HSK 四级和 HSK 五级之间，属于汉语中高级水平，共 124 人，占总人数的 76%。非华裔人数为 109 人，华裔人数为 54 人。学生学习汉语的时间较长。

2. 研究工具

本文调查问卷包括两份，分别是：调查学习策略问卷、调查学习动机问卷。学习动机调查问卷根据 Dörnyei 教授 1994 年提出的动机三层次说三维构建模式编写而成，其中具体问卷格式和问卷题项以及部分泰语翻译参考自刘霜（2012）编制的汉语学习动机问卷，并在预测试后，对学习问卷进行了调整。Dörnyei(1994)动机三层次说包括三个部分，语言层面、学习者层面以及学习情

景层面，其中，语言层面包含工具型动机和融合型动机；学习者层面包含结果归因和成就需要；学习情景层面包含学习群体、教师、课程。

学习策略问卷调查是在 Oxford（1990）语言学习策略量表 SILL7.0 版本基础上翻译而成的。中文翻译参考百度文库和问卷网两个网站，泰语翻译参考自 Ms.Orawee Pannak(2014)的调查问卷泰语翻译版本。Oxford(1990)指出，学习策略包含间接和直接策略，直接策略包含补偿、认知、记忆策略；间接策略包含社交、情感、元认知策略。

学习动机问卷和学习策略问卷均采用五个等级李克特量表，1 表示完全不同意（或完全或者几乎不适合我的情况），2 表示不同意（或一般和我的情况不符），3 表示一般（或和我的情况有时相符，有时不符），4 表示基本同意（或一般和我的情况相符），5 表示完全同意（或和我的情况几乎或完全适合）。

（二）数据收集与分析

第一次问卷预测试对象为泰国华侨崇圣大学中医学院学生和双语系中英翻译班学生。学习动机调查问卷共收集到 49 份，学习策略调查问卷共收集到 52 份。对问卷进行预测试以及整理后，笔者采用网上问卷的方式，将正式的问卷通过网络链接的形式发送给东方大学人文学院中文专业大一、大二、大三和大四的学生，学习动机问卷共发出 163 份，收回 163 份，有效问卷 163 份，回收率 100%，有效率 100%。学习策略问卷共发出 163 份，收回 154 份，其中有效问卷 154 份，回收率 94%，回收到的问卷有效率 100%。

本研究采用 SPSS 和 AMOS 软件对学习动机和学习策略与性别、年级、汉语水平、家庭背景以及学习时间的关系进行分析，进而研究学习动机和学习策略的相关性。

（三）问卷信度效度分析

学习动机调查问卷信度和效度分析如表一所示，具有较高的信度和效度。

表一 学习动机调查问卷信度和效度分析表

学习动机变量		信度（α 值）	组合信度（CR）	平均方差萃取量（AVE）	Pearson 系数
学习层面	工具型动机	0.75	0.76	0.51	0.71
	融合型动机	0.64	0.68	0.52	0.72
学习者层面	成就需要	0.85	0.85	0.49	0.7
	结果归因	0.77	0.78	0.54	0.73
学习情景		0.8	0.8	0.51	0.71

记忆策略的信度 α 值为 0.78，认知策略的信度 α 值为 0.85，补偿策略的信度 α 值为 0.67，元认知策略信度 α 值为 0.87，情感策略信度 α 值为 0.67，社交策略信度 α 值为 0.76，总的学习策略信度为 0.94。皮尔逊系数值均在 0.5-0.7 范围内，具有良好的效度。

三、研究结果及讨论

（一）汉语学习动机研究结果与讨论

泰国东方大学人文学院中文专业学生工具型学习动机最强（均值 3.72），其次是融合型动机（均值 3.58）、成就需要（均值 3.53）以及学习情景层面（均值 0.56），结果归因动机最弱（均值 3.12），很多学生保持了中立态度。总体学生学习动机偏强，但是结果归因与其他四项存在较大差异。学生对于学好汉语有很高的要求，因为可以找到好工作或者得到好的工作机会，同时也希望能了解更多中国文化。学生普遍认为自己的汉语不够好，同时也认为很难在学习汉语中得到满足感。

女生的学习动机要强于男生，但总体上性别之间并没有显著差异，但不同年级与学习动机之间却存在显著差异，四年级学生汉语学习动机总体最弱，一年级、二年级和三年级在学习层面都很强，学习者层面三年级和一年级动机均很强，学习情景层面则是三年级和二年级的动机最强。三年级的学习动机是最强的，其次是一年级和二年级，最后是四年级。

HSK 汉语水平、是否为华裔以及学习时间长短与学习动机之间并无显著差异。但 HSK 为四级和五级的学生语言层面的学习动机最强，其他学习动机很不稳定；华裔学生和非华裔学生在学习情景的认知态度上存在差异，非华裔学生在学习中更多取决于学校的教材、汉语老师、汉语课质量和自己所在的汉语班级，而华裔学生则同时也受家庭背景的影响。

（二）汉语学习策略研究结果与讨论

Oxford 教授划分了学习策略的类型，包含间接和直接两种类型，直接策略包含补偿、认知、记忆策略，间接策略包含社交、情感、元认知策略。通过统计结果发现东方大学人文学院中文专业学生的汉语学习策略采用最多的是元认知策略（均值 3.75），其次是社交策略和补偿策略（均值 3.57），两者的平均值均为 3.57，认知策略（3.34）排第三，情感策略（均值 3.33）排第四，记忆策略（均值 3.22）被应用最少，总的来说学生多采用间接的学习策略。

在分析中笔者发现，男生更常使用直接策略，女生则多使用间接策略，但性别之间并无显著差异。年级和补偿策略、元认知策略、情感策略和社交策略之间存在显著差异，但记忆和认知策略之间则没有显著差异，而且每个年级的平均值都很低。汉语水平对元认知策略、补偿策略、社交策略和认知策略的影响差异较为明显，对情感策略的差异不是很明显。是否为华裔和学习时间与学习策略的关系并不明显。

（三）学习动机和学习策略的相关关系

笔者将学习动机的融入型动机、工具型动机、成就需要、结果归因、学习情景与学习策略的记忆策略、认知策略、补偿策略、元认知策略、情感策略、社交策略用皮尔逊相关性分析进行两两对比分析，发现学习动机和学习策略在本次针对东方大学人文学院中文专业学生的调查中并无显著相关关系，学习动机的强弱对学生学习策略的选择并无显著影响。

四、结语及教学启示

笔者以泰国东方大学汉语专业学生为例，把学习动机分为融合型动机、工具型动机、成就需要、结果归因以及学习情景五个分类，学习、学习者和学习情景三个层面，分析了汉语专业学生在性别、年级、汉语水平、家庭背景和学习时间上与学习动机之间的关系。同时也根据 Oxford 的学习策略量表把学习策略分为记忆策略、认知策略、补偿策略、元认知策略、情感策略和社交策略，分析了汉语专业学生在性别、年级、汉语水平、家庭背景和学习时间上与学习策略之间的关系。望以此对学生学习汉语提出建议。

学习动机为学习语言的人提供了较强的驱动力，教师在教学过程中，必须强化教学的针对性和指导性，才能够对学生产生良性刺激和影响。语言层面可采用中国文化活动、知识竞赛活动或者学校与公司的实习互助等方式。学习者层面要提高学习者的汉语学习自信心，教师有目的地引导学生树立短期目标，克服学习困难。学习情景层面教师应注重教学过程、教学活动和总体的教学质量，选择适合学生的教材，努力提高学生班级凝聚力。

好的学习策略可以帮助学生建立自信、学好语言、开拓视野，培养学生的学习兴趣和学习策略非常重要。教师应该培养学生的五个能力：1、充分利用周边环境学习的能力；2、充分利用网络学习的能力；3、充分利用大脑联想学习的能力；4、发现、分析错误的能力；5、战胜“心魔”的能力。

参考文献

Dornyei, Z. Motivation in second and foreign language learning[J]. Language Learning, 1998, 31（3）: 118.

Dornyei, Z．Motivation and motivating in the foreign language classroom．Modern Language Journal. 78/3：273-284．1994．

Gardner，R．C．Social psychology and second language learning-the role of attitudes and motivation[M]．London：Edward Amold，1985．

Gardner, R．& Lambert, W．Attitudes and Motivation in Second Language Learning．Rowley, Mass：Newbury House, 1972

Orawee Pannak. Language Learning Strategies Used by First Students at Thaksin University, Songkhla Campus,Thailand{D}. Songkhla: Thaksin University, 2014.

Oxford. Use of Language Learning Strategies: A Synthesis of Studies with Implications for Strategy Training. System. 1990. 17 (2): 234-247.

Trambley, P. E. and R. C. Gardner, Expanding the motivation construct in language learning. Modern Language Journal, 79.1995

于小雨.来华泰国政府官员汉语学习策略调查与分析[J].华侨大学学报（哲学社会科学版）,2020（04）：53-62.

王婉莹.大学非专业学生日语学习动机类型与动机强度的定量研究[J].日语学习与研究 2006(3)：38-46.

文秋芳.英语学习者动机、观念、策略的变化规律与特点[J].外语教学与研究（外国语言双月刊）,2001（2）：105-110.

文秋芳、王立非. 中国英语学习策略实证研究 20 年[J]. 外语语言文学,2004(1):39-45.

文秋芳、王立非. 影响外语学习策略系统运行的各种因素评论[J]. 外语与外语教学,2004(9):28-32.

吕军伟、钟杏梅. 近二十年来泰国学生汉语学习动机研究现状及问题分析[J]. 东南亚纵横,2017(5): 73-78.

刘丹丹. 中国英语学习者的阅读策略研究[J]. 外语界, 2002（6）:13-18.

刘霜.泰国学生汉语学习动机调查研究—以泰国勿洞为例[D].重庆：重庆大学,2012.

许淼. 泰北高校华裔学生汉语学习现状研究—从学习动机和学习策略角度考察[D].武汉：华中科技大学, 2011.

吴琼.基于非洲来华留学生汉语学习策略的口语教学研究[J].语言应用研究,2017：117-120.

吴勇毅.不同环境下的外国人学习汉语策略研究[D],上海：上海师范大学, 2007.

沈亚丽. 来华留学生汉语学习动机与学习策略及其相关性研究[D].上海：上海交通大学，2009.

郑立华.法语专业学生学习动机调查分析[J].现代外语,1987(1):56-65.

郑亚萍. 非目的语环境下泰国高中生汉语学习策略调查研究——以泰国罗勇中学孔子课堂为例[D].广州：暨南大学, 2014.

夏文君.来华学生学习动机多维度探究[J].大学语文建设,2020(15):68-70.

秦晓晴、文秋芳. 非英语专业大学生学习动机的内在结构[J]. 外语教学与研究,2002.34（1）：51-58.

秦晓晴.第二语言学习动机研究及其存在的问题[J]. 外语教学, 2003(3): 16-19.

倪清泉.大学英语学习动机、学习策略与自主学习能力的相关性实证研究[J].外语界,2010（2）：30-35，79.

蒋祖康. 学习策略与听力的关系——中国英语本科学生素质调查分报告之一[J].语教学与研

究. 1994(1)：51-58.
魏亚萍.泰国东北部汉语学习者学习动机与学习策略个体差异研究[D].兰州：兰州交通大学，2019.
百度文库: https://wenku.baidu.com/view/ee66c62158fb770bf78a5528.html,2012-02-04.
问卷网: https://www.wenjuan.com/lib_detail_full/5566e41bf7405b3f9499f065

Name and Surname（姓名）：
Yang Shuncai

Highest Education（最高学历）
M.A.(Teaching Chinese)

University or Agency（任职院校或单位）：
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）：
Teaching Chinese

Address（地址）：
18/18, Bangna-Trad Rd., Bangplee, Samut Prakarn, Thailand, 10540

Name and Surname（姓名）：
Xu Weijie

Highest Education（最高学历）：
Doctor

University or Agency（任职院校或单位）：
College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University

Field of Expertise（专业领域）：
Chinese and Thai Culture

Address（地址）：
18/18, Bangna-Trad Rd., Bangplee, Samut Prakarn, Thailand, 10540

从跨文化传播视角探析泰国影视剧在中国流行的文化成因

An Analysis of the Cultural Causes of the Popularity of the Thai Movies and Teleplays in China from the Perspective of Cultural Communication

张俊霞 [1]
ZHANG JUNXIA
泰国农业大学、人文学院
Faculty of Humanities, Kasetsart University
E-mail: junxia0429@163.com

吴琼 [2]
KANOKPORN NUMTONG
泰国农业大学、人文学院副教授
Associate Professor in Faculty of Humanities, Kasetsart University
E-mail: kanokporn.n@ku.th
Received: 18 April 2021 / Revised: 12 May 2021 / Accepted: 14 June 2021

摘要

21 世纪以来，泰国影视剧开始在国际市场上崭露头角，在中国影视剧市场上也打开了一小片天地，相继被引入到中国。泰国电视剧、电影甚至广告都开始在中国电视台和网络上热播。普通大众化的的叙事视角，以简单的爱为核心进行创意、民族化的传播内容、国际化的拍摄手法，都让中国观众耳目一新，在中国迅速赢得了一波观众的喜欢。泰国影视剧以跨文化传播的视角向国际观众传达了其独特的民族文化、饮食文化、阶级文化、宗教文化和人性文化等。
关键词： 泰国影视剧　跨文化　传播　文化成因

ABSTRACT

Since the beginning of the 21st century, Thai Movies and Teleplays have begun to emerge in the international market and have been up-and-coming in China, and they have been introduced to Chinese audiences one after another. Thai teleplays, movies and even commercials have begun to be broadcast on Chinese TV stations and the Internet. Perspectives

from ordinary populist narrative, creativity centered on ordinary and simple love, content on nationalized communication, and international shooting techniques have caught the attention of Chinese audiences and quickly won lots of audiences in China. Thai Movies and Teleplays convey their unique national culture, food culture, class culture, religious culture and humanity culture to international audiences from the perspective of cross-cultural communication.

Keywords：Thai Movies and Teleplays, Cross culture, communication, Culture backgrounds

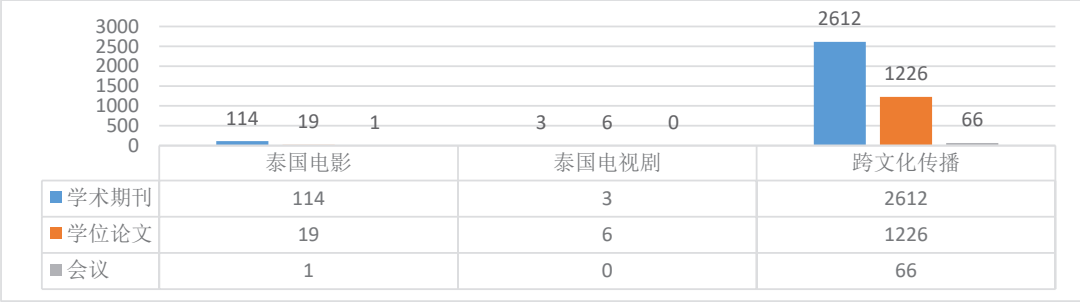
一、泰国影视剧在中国的传播现状

近些年，泰国影视剧相继在中国主流电视台及网络播出，跨文化传播得到快速发展，在中国掀起了一股“泰国影视热”。安徽卫视近些年引进了数十部泰国电视剧，比如承载着很多 95 后中国年轻观众回忆的泰国电视剧《天使之争》、《爱在旅途》、《一诺倾情》和《丘比特的圈套》。2006 年泰剧《凤凰血》在 CCTV1 套和 8 套播放 3 次，中国观众反应热烈。2008 年湖南卫视播出的《出逃的公主》当时在中国有着不小的收视率。2018 年 Google 全球地区电视剧类热搜排行榜中，泰剧《天生一对》排名第三，中国网友也纷纷打卡，豆瓣评分高达 8.3。最近，在中国网络播出的泰剧《以你的心诠释我的爱》，好评如潮，豆瓣评分更高达 9.4，剧中还出现了不少中国元素。在中国，豆瓣评分一直在影视剧市场具有很高的权威性和影响力，评分高低在一定侧面上反映出了影视剧的制作水平及受欢迎程度，当在豆瓣上搜索泰国影视剧时，出现了 644 部泰国电视剧和 729 部泰国电影，很多评分都在 8 分以上，由此可见，泰国影视剧在中国市场上不仅占有一席之地，还受到了热捧。另外，从 2014 年开始，泰版《浪漫满屋》、《我要成为超级巨星》都曾出现在新浪微博热搜榜上。2018 年，很多部泰剧也都上过热搜，比如《天生一对》、《假冒小姐》、《炽爱游戏》等。此外，《不期而爱》、《一年生》、《逐月之月》等同性题材剧在中国网民中也火爆起来。据微博 2020 年用户发展报告显示，微博用户加速年轻化，90 后和 00 后占比接近 80%，泰国影视剧、泰国明星不时出现在微博热搜上，在一定程度上也反映出泰国影视剧在中国 90 后和 00 后这一年轻群体中影响力日趋增大。

2017 年《天才枪手》电影版上映，此影片赢得了极好的观众口碑和巨大的票房成功，是泰国年度票房冠军，在中国香港和台湾上映创下了泰片纪录，在中国内地仅仅上映 10 天票房突破了 2 亿元，完全打破了泰国电影在中国的票房纪录。另外，受中国网友推崇的还有泰国校园青春片，如《初恋这件小事》、《Yes or No》、《暹罗之恋》和《下一站说爱你》等等，平采娜（Baifern） 和马里奥（Mario）主演的《初恋那件小事》，被其真实温暖纯粹的初恋之情所打动，成为青春的一种永恒记忆。电影《小情人》更是受到中国观众喜爱，豆瓣评分更是高达 8.6。2003 年上映的《拳霸 1》成为当年最火的动作片之一，豆瓣评分是 7.8。泰国恐怖鬼片近些年在国际市场发展迅猛，泰国恐怖片融合了自身的宗教信仰和民俗风情的背景，开始在世界各大影坛异军突起，比如口碑爆棚的恐怖片《鬼夫》、《连体阴》、《鬼影》、《恶魔的艺术 2：邪降》等。

二、泰国影视剧在中国的影响力

泰国影视剧在中国电视台及网络上的热播，受到越来越多的中国观众特别是年轻受众的热捧，引起各方注意，影响力不可小觑。首先我们就从中国知网“关键词”搜索的相关数据情况进行分析，其中和关键词“跨文化传播”相关的学术期刊高达 2612 篇，学位论文 1226 篇，会议 66 场次；其次搜索关键词“泰国电影”，相关学术期刊 114 篇，学位论文 19 篇，会议 1 次；最后是泰国电视剧，相关学术期刊 3 篇，学位论文 6 篇。学术研究与社会热点不无联系，有时还成为学术研究的风向标，从图 1 的数据情况可以看出，越来越多的学者注意到了泰国影视剧在中国的传播影响力，因此学术研究者开始从学术研究角度出发研究泰国影视剧在中国掀起“泰风”的原因所在，日益增多的文章数量也是一种影响力见证。

	泰国电影	泰国电视剧	跨文化传播
学术期刊	114	3	2612
学位论文	19	6	1226
会议	1	0	66

图 1：中国知网关键词搜索数据情况

图 2 是“泰国电影”、“泰国电视剧”及“泰国旅游”的百度搜索指数趋势图，除了全世界因疫情按下暂停键以来，从趋势图可以看出，泰国电视剧和电影在 2011-2013 达到峰值，之后泰国电视剧又出现数个峰值，泰国电影一直保持平稳的搜索量。泰国旅游自从 2015 年以来一直保持着很高的搜索增长量，2020 年 1 月 1 日，泰国国家旅游局成都办事处来渝举办“神奇泰国？因为有你”活动，活动中泰国国家旅游局成都办事处处长陈冠智先生分享了一组数据，2019 年中国赴泰国游客人数约为 1098 万人次，同比增长 4.2%，占整个东亚旅游人数的 40.3%。

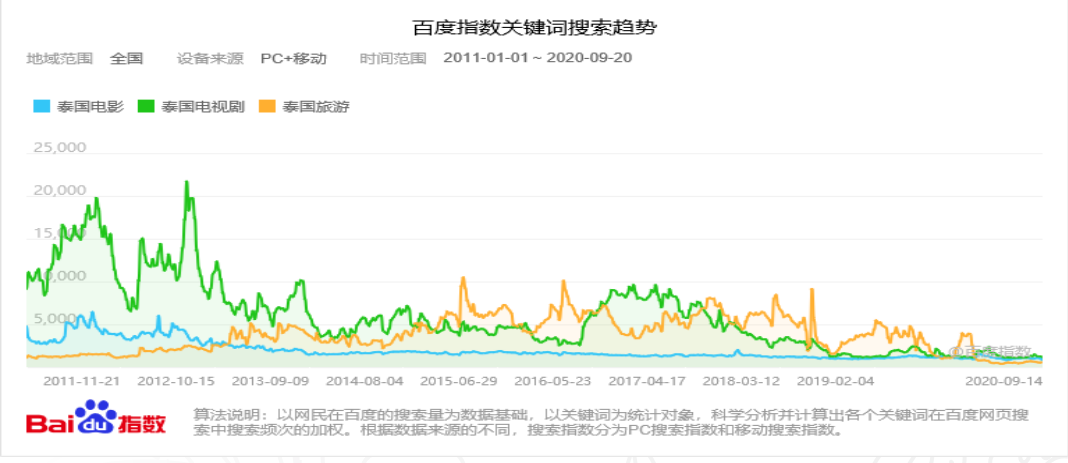

图 2：数据来源于百度指数趋势研究 https://index.baidu.com/v2/main/index.html

对于大多数中国游客，对泰国的初步印象除了一部分来自于泰国旅游宣传片之外，另一部分则来自于在中国传播平台上播放的泰国影视剧及在泰国拍摄的中国影视剧。影视剧作品通过叙述故事情节、表现人物的同时都会包含外景地大量的历史、宗教、习俗、饮食、自然人文风光等信息，这些信息随着故事情节的发展而传递给观众，使他们对泰国的印象和感知都有了新的认识，丰富了对泰国文化的理解，也刺激了去泰国旅游的想法。这些打上泰国本土深刻印记的影视剧在实施跨文化传播时，既能够打造泰国的文化品牌，又能加深中国民众对泰国文化的认知。据调查，90.3%的人有看过或者经常看泰国电视剧的经历，其中有 60.4%的观众认为自己看完泰国影视剧后，会有想到泰国旅游的想法。2012 年在泰国拍摄的中国电影《人再囧途之泰囧》，在中国拿下了 12 亿的票房神话。从趋势图可以看出，从 2013 年开始泰国旅游的搜索指数开始上升，之后笔者再去清迈旅游时，各大旅行社已经把《泰囧》在清迈的拍摄地开发成了中国游客的打卡景点之一，由此可见影视剧带来的巨大的影响力。

三、跨文化传播的意义及载体

2018 年 8 月习近平总书记在全国宣传思想工作会议上发表重要讲话：“要推进国际传播能力建设，讲好中国故事、传播好中国声音，向世界展现真实、立体、全面的中国，提高国家文化软实力和中华文化影响力”。由此可见，跨文化传播国家形象对于一个国家的意义和重要性。所谓跨文化传播，是指处于不同文化背景的社会成员之间的人际交往与信息传播活动，与涉及到各种文化要素在全球社会中迁移、扩散、变动的过程，及其对不同群体、文化、国家乃至人类共同体的影响。跨文化传播既是一种古老的人类历史文化现象，也是现代人的一种生活方式和重要技能，也是各国文化和世界文化发展繁荣的主要推动因素之一。良性的跨文化传播有利于在尊重世界民族文化多样性的基础上构建文化共同体，对世界的交融有着现实意义。同时，跨文化传播也是国家软实力的具体体现，对国家的形象建构有着极大的作用。但跨文化传播需要面对不同的民族，复杂的宗教信仰，各国之间也有不同的经济文化差异，更需要面对复杂的自然环境和文化背景，不同的文化背景也形成不一样的精神需求和审美差异，跨文化传播的难度也可想而知。因此跨文化传播不仅要从文化认知理念出发，设置一些话题度和传播力强的议题，更需要专业人士寻找和突破传播力、影响力强的平台和载体来实现有效的跨文化传播。

跨文化传播的主要方式之一就是艺术，艺术是人类共同的财富，是无国界的。影视剧是全世界广泛普及的艺术形式，仍然是一种被广泛认可的跨文化传播的形式和桥梁。比如影响亚洲及全世界的“韩流”就是通过韩国影视剧传播开的。影视剧包含丰富的文化信息，每一部影视剧都能折射出一定的地域文化特性。这些文化特性包括所在地区人们的价值观、思维方式、宗教信仰和风俗习惯等。随着互联网技术的日益普及及提高，“地球村”的概念早已深入人心，人们想了解不同国家不同文化的需求也日益增加，影视剧就是开启和了解不同文化的窗口之一。在影视剧的创作过程中，充分挖掘和利用本国独有的民族文化，可以满足国外观众对异国文化的需求，比如泰国影视剧传播给世界的文化包括校园青春文化、佛教文化、泰拳文化、人妖文化和同性恋文化等等，以现代的形

式展示了泰国传统文化的精髓。影视剧是展现世界各民族文化、讲好各国故事，实现跨文化传播的重要载体。

四、泰国影视剧跨文化传播内容

（一）宗教文化

泰国有 95%的佛教徒，佛教是泰国代代相承的传统宗教，被尊称为国教，是泰国人日常生活的重心，上至泰国皇室，下至普通民众，结婚仪式、成年仪式、教育仪式及生活种种，都以佛教作为规范，引导泰国人民拥有善良、平和和隐忍的性格，成为普通民众一种重要的精神寄托。佛教是泰国影视剧的核心要素，同时也是泰国影视剧跨文化传播的文化基础。泰国影视剧的创作遵循着传统的是非观、价值观和伦理道德，传播了佛教所宣扬的善恶有报、大爱和宽容理念，用信仰的力量打动人心成为泰国影视剧实现文化传播的重要方式。佛教文化在中国也有着源远流长的历史，在中国也有相当一部分佛教徒，虽然中、泰两国佛教流派不同，对事情的看法也不一样，但深受孔儒思想影响的中国民众，也保持着“仁”和“宽恕”的信念，这也和泰国佛教所宣扬的善恶有报、大爱和宽容理念有相通一致之处，产生一种宗教文化认同心理。

佛教的“业报轮回”观念也植根于泰国恐怖片之中，人在今世所受的苦是由于前世所造的孽，而人在今世中的行为会对来世产生影响。在泰国鬼片中，活着的人如果被鬼索命纠缠，一定是做了某些“恶”。例如《鬼影》中的男主人公“东”亲母目睹女朋友被强奸，懦弱的他却选择了逃避，女朋友含恨死去变成了鬼魂，杀死了冒犯她的几名强奸犯，最后却整日骑到男友“东”的脖子上，让他永世不得安宁，最后折磨到住进了疯人院度过余生。同时，从朗斯·尼美毕达（Nonzee Nimibutr）导演的《三更之轮回》、《鬼债》到《恶魔的艺术》等，都是围绕“生死轮回”来展开，故事情节的核心都来源于对“轮回”的诠释。这也和中国传统文化对“善有善报，恶有恶报”的理念不谋而合。

（二）传统与现代相融合

泰国影视剧中传统与现代的融合主要体现在两个方面，第一主要是泰国影视剧本土化的叙事内容和国际化的表达方式相结合。纵观泰国电影发展史，二十世纪七、八十年代，泰国影视剧特别是泰国电影经历了惨淡的低谷时期，很多电影从业者转向美国特别是去好莱坞学习西方电影的拍摄手法和表达方式，学成归国之后，泰国电影经历了“改头换面”的新发展时期，比如，《黑虎的眼泪》被称为泰国的西部片，第一次代表泰国参展戛纳电影节 ，还被美国买走了国际发行权 。《哥鲁达》是《哥斯拉》的泰国版 ，《不归单程路》是泰国版的《邦尼与克莱德》，《大狗民》被誉为泰国版的《天使爱美丽》。这些影片在坚持泰国本土特色的同时，探索和建立民族与世界、传统与现代的联系，用国际化的视听语言将传统的泰国传统故事包装到现代化的影像叙述中。另外，泰国电影着力于通过先进的电影手段来重现流传于泰国民间的宗教神话、传奇、史诗 ，或将奇幻的传统文化、

习俗等融入当代泰国社会的现实语境，或以泰国独有的文化景观为题材来制作影片，凸显影片的泰国文化内蕴。所以说这是一种民族性与现代艺术形式的融合。

第二个融合是西方的消费主义和泰国传统生活方式的冲击，笔者曾经在经济发展相对滞后的泰国东北部一所农村职业技术学校工作，学生基本都是附近农民的孩子，以种植农作物为主，自给自足。虽然学校条件比较简陋，学生穿着也比较朴素，但却生活无忧无虑，开心快乐。后来因为工作，来到了首都曼谷，灯红酒绿的夜生活，琳琅满目的奢侈品和诱人的美食，极大的冲击着我们每一个人消费欲的膨胀。20 世纪 70 年代中期至 1997 年亚洲经济危机，由于受西方的文化影响以及泰国采取的开放型经济政策，泰国社会受到外来的消费主义冲击较为剧烈，并与传统生活方式及观念产生了激烈的冲突。消费主义的蔓延像是一张大网，都市是其中网结的连接点，受到外来文化冲击最为直接；而乡村则像是这一张大网的网眼，成为传统文化最后的栖息地。城市与乡村的冲突从一定角度来看，其实也是消费主义与传统生活方式的冲突。《旅馆天使》、《公民 2》是查崔查勒姆•尧克尔职业生涯的早期作品，分别创作于 1973 年和 1984 年，都以敏锐的视角关注了泰国在现代化进程中消费主义观念与传统文化及生活方式的冲突对抗。1978 年改革开放之后，中国经济得到了蓬勃发展，经济环境和消费方式都发生了很大的变化，之前父母一代倡导的节俭、储蓄的传统消费理念和现代倡导的提前消费理念大相径庭，难免也产生现代和传统的冲击，由此可以看出，泰国影视剧传达出的冲突也部分反映了中国社会现实发展情况，使中国观众产生共鸣心理。

（三）人性文化

泰国人民在佛教文化的侵染下，在宽容自由的社会大环境下，再加上炎热潮湿的天气，人性中关于“热情”、“微笑”和“爱”的表达呼之欲出，让人如沐春风一般。观众在看泰国校园电影时，看完都觉得很真实，很有代入感，仿佛自己回到了青葱年少的岁月。校园时期的爱情也好，友情也好，都给人一种温暖美好向往的感觉，虽然在故事中有青春的迷茫、挣扎、幼稚和不知所措，甚至是做出错误的选择，但最终都会走向觉悟、理解和和谐，这就是人性中最需要的“爱”吧。泰国影视剧中对“爱”的诠释是那种朴素自然，却能打动我们内心深处对爱的向往和期许，最直接的感受就是“轻松自然”，让灵魂深处的喧嚣得到片刻的安宁。中国民众身处日新月异的现代社会，带来物质享受的同时，却也面临很多的生活、工作和家庭压力，这种压力需要得到暂时的停歇和释放，泰国影视剧的真实平淡自然就带给了中国观众一种放松温暖的感觉。另外，也有很多中国人特别喜欢观看泰国的广告，脑洞大开，不看到最后真不觉得这是赤裸裸的商业广告，却是一份温暖打动人心的故事，直视人灵魂深处最柔软所在。这种轻松自然也导致了越来越多中国人把“泰国游”作为海外游的首站，甚至出现多次“泰国游”的现象。

另外，在泰国影视剧中，对同性恋文化和人妖文化保持着宽容的态度，泰国影视剧一直在诠释着这样一种理念，我们每个人无法选择自己的性别和出身，但可以选择我们喜欢的生活方式。这两种文化却没有被主流社会被接纳，甚至持排斥态度，不被社会和亲人所接受，苦闷压抑地生活，这也是泰国同性恋和人妖题材的电影深受中国年轻网民受欢迎的重要原因之一，因为这种宽容和大爱

引起了一部分中国观众内心深处的共鸣。电影《暹罗之恋》、《Yes or No》，都是描述同性之间的爱情，这种爱是宽容自由的，影片没有站在道德的制高点去评判这种爱是对或者错，却都是正面积极的。世界上的爱千千种，爱本身是没有错的。《初恋这件小事》通过描述了小水的初恋经历，传递了初恋的青涩美好，最后小水完成了青春的蜕变，走向青春阶段的一种美好状态，爱无关美丑、胖瘦和贫富，每个人都能获得生活和生命的一种自我实现，生命因此也得到尊重。这种回归传统，找回人情味的期待，足够的爱和关怀的社会让人很有安全感，这也和有些中国父母禁止孩子早恋产生了冲突，泰国电影让冲突中找到了一种温暖和美好，也引起了反思。

（四）阶级文化

现代泰国社会仍然是一个传统而饱受宗法的父权社会，男尊女卑的男权主导社会。随着社会的发展，男女平等思想越来越深入人心，阻力重重。泰国女人既漂亮又聪明能干，各行各业都能看到女人边照顾孩子边努力工作的身影，即使这样，男人仍然主导着这个社会。这个情况却也和中国差不多。中国一直在倡导人人平等，但中国地大物博，不同地区经济水平和文明水平差异很大，很多地方仍然存在“重男轻女”的社会现象，虽然女人的家庭地位和社会地位已经得到了很大的提高，但一些负面新闻不时出现，这和泰国社会父权社会，男尊女卑也有相似之处。同时，泰国社会也是一个阶级社会，泰语存在各种敬辞，出行接待特别注重礼节，各种细节处处体现了身份和社会地位的差异。从泰国影视剧里可以看出阶级贫富的差异，拿《天才枪手》为例，电影中呈现出的贫富差距代表了的社会阶层不同的社会价值观。电影中的 4 个主角：小琳、班克、格蕾丝和小巴，就分别代表了泰国不同阶层。不同的阶层代表不同的生活方式，不同的生活方式就决定了各自的命运。有些命运可以通过后天的努力可以改变，有些确实先天注定的。

（五）喜剧文化

泰国电视上各种喜剧表演、影视剧的情节设计不仅很人性化，更让人开怀一笑。在《鬼夫》中有这样一段对话，男主人公马戈对娜娜有这样一段告白：“你知道我很怕鬼，但我更怕生活中没有了你，只有一件事，你永远不要再倒挂在天花板上，我不喜欢，差点把我吓坏了。”这些充满人情味的情节设计让人暂时忘却了这是一部恐怖片。这部电影上加入了很多喜剧要素，成为最大的特色和亮点。马戈的四个朋友，在影片上主要是插科打诨，他们疑神疑鬼的夸张表演让本来凄美的人鬼故事变得轻松而温暖，由此而带来一种温情基调，在营造恐怖气氛、追求恐惧观感的同时，也着力于制造喜剧效果。泰国影视剧在处理这些细节上更自然，更能消除我们内心的恐惧，引起国外观众设身处地的共鸣，让人觉得更轻松。游走泰国大街小巷经常看到生活在社会底层的劳苦大众三三两两几杯啤酒，一些简单小吃能开心得聊几个小时，这就是泰国影视剧喜剧幽默效果的来源吧，艺术来源于生活，高于生活。近些年，喜剧电影也逐渐被中国大众所追逐，2021 年贾玲导演的喜剧电影《你好，李焕英》票房破 54 亿人民币，说明在生活压力日趋增大的今天，喜剧电影也日益更受欢迎。

（六） 饮食文化

一个国家特有的文化，不仅表现在语言、习俗和生活习惯上，更表现在独有的饮食文化上。饮食是一个国家的形象名片，也是跨文化交流的载体之一。比如湖南卫视综艺节目《中餐厅》就是立足于国际，把中国美食文化走向世界，节目有很多跨文化元素的应用，比如装饰、语言等。古语说：“民以食为天”，食物不仅仅是表现食材不同的做法，更是体现出了一个国家民族的气质和性格。食物本身也是一种客观存在的物质，作为人类共同的生理需求，在某种意义上是一种共同的“语言”。泰国菜，泛指泰国民族的饮食文化。泰国菜以酸、辣、咸、甜、苦的平衡为特点。泰国菜有四大菜系，分别为泰北菜、泰东北菜、泰中菜和泰南菜，反映泰国四方不同的地理和文化。很多去泰国旅游吃过正宗泰国菜的都赞不绝口，比如冬阴功、烤鸡、菠萝饭、猪颈肉、椰汁嫩鸡汤、柠檬鱼和咖喱鱼饼等等。没有去过泰国旅游的国人尝试甚至喜欢上泰国菜，很大一部分都来自于泰国电视剧和电影上展现出的泰国饮食文化，比如在电视剧《天生一对》中给人留下深刻印象的就是女主做泰国美食的几个片段，色香味俱全，迅速征服了男主及众人。还比如泰国经典美食电影《暹罗厨房》，更是刺激着人的食欲和味蕾。泰国菜菜色鲜艳，红绿相间、不仅是新鲜蔬菜瓜果的艳丽清新，还是鱿鱼等众海鲜的肉感，都让观众耳目一线，大饱眼福，忍不住要去泰国餐馆饕餮美食一顿。泰国电视剧在传达故事情节的同时，出现了很多泰国美食，美食具有人类“共有知识”特征的文化，难免不禁让人欲尝试向往之。

五、总结

以上便是泰国影视剧在中国市场实现跨文化传播的核心元素， 通过分析对比，可以看出，由于中泰地缘上相邻，文化渊源相近，泰国影视剧所传达的思想感情部分符合中国传统文化观念，能够使中国观众心理上找到一种文化认同和共鸣之感，这也是泰国影视剧在中国受欢迎的根本原因。随着日新月异的网络科技变化，视觉享受越来越冲击着人类的生活，一个国家和民族的影视艺术，只有在民族文化中找到精髓，才能有更强的生命力，在艺术表现手法上不断推陈出新，更新颖地体现一个国家民族独特的性格、气质和价值观，才能越来越受到国外观众的认可和欢迎，使泰国文化在海外得到更持续有效的跨文化传播。

附录：近些年备受中国观众喜欢的部分泰国影视剧名字及豆瓣评分（节选）

	泰文名字	中文名字	上映时期	豆瓣评分
泰国电视剧	แปลรักฉันด้วยใจเธอ	以你的心诠释我的爱	2020	9.3
	พฤติการณ์ที่ตาย	亡者之谜	2020	8.7
	ต้นหนชลธี	同心启航	2020	8.2
	ฉลาดเกมส์โกง The Series	天才枪手（剧版）	2020	8.4
	คนละทีเดียวกัน	无可替代	2020	8.2
	ทฤษฎีจีบเธอ	爱情理论	2019	8.7
	เขามาเชงเม้งข้างๆ หลุมผมครับ	清明时节爱上你	2019	8.7
	นักเรียนพลังกิฟต์	超凡少年	2018	8.7
	เลือดข้นคนจาง	血浓于水	2018	8.3
	บุพเพสันนิวาส	天生一对	2018	8.2
	เกมเสน่หา	炽爱游戏	2018	8.2
	เด็กใหม่	禁忌女孩	2018	8.4
	โปรเจกต์ เอส เดอะซีรีส์: พี่น้องลูกขนไก่	极限S：羽毛球篇	2017	9.1
	หลงไฟ	火之迷恋	2017	7.9
	เดือนเกี้ยวเดือน	逐月之月	2017	7.9
	I Hate You I Love You	我恨你我爱你	2016	8.0
	พิษสวาท	毒爱	2016	8.2
	น้ำตากามเทพ	丘比特的眼泪	2015	8.0
	วุ่นนัก รักเต็มบ้าน	浪漫满屋	2014	7.9
	วนิดา	一偌倾情	2010	8.1
	ดอกรักริมทาง	爱在路上	2010	7.8
	สูตรเสน่หา	爱的烹饪法	2009	8.9
	เลือดขัตติยา	出逃的公主	2003	8.0
	Classic Again จดหมาย สายฝน ร่มวิเศษ	假如爱有天意	2020	7.4
	ฉลาดเกมส์โกง	天才枪手	2017	8.2
	พี่มากพระโขนง	鬼夫	2013	7.2
	สิ่งเล็กเล็กที่เรียกว่า...รัก	初恋这件小事	2010	8.4

泰国电影	ชั่วฟ้าดินสลาย	永恒	2010	7.4
	อยากรัก ก็รักเลย	相爱就爱	2010	7.5
	รถไฟฟ้า...มาหานะเธอ	下一站，说爱你	2009	7.8
	หนีตามกาลิเลโอ	亲爱的伽利略	2009	7.9
	ปิดเทอมใหญ่ หัวใจว้าวุ่น	荷尔蒙	2008	7.5
	Ong bak 2	拳霸 2	2008	6.3
	เด็กหอ	鬼宿舍	2006	7.5
	เฉิ่ม	午夜之爱	2005	7.9
	Alone	冬荫功	2005	7.3
	ลองของ	恶魔的艺术 2：邪降	2005	7.5
	ชัตเตอร์ กดติดวิญญาณ	鬼影	2004	7.7
	ทวิภพ	暹罗复兴	2004	8.2
	หมานคร	大狗民	2004	7.9
	แฟนฉัน	小情人	2003	8.6
	องค์บาก	拳霸	2003	7.8
	กุมภาพันธ์	早春二月	2003	8.3
	ข้างหลังภาพ	画中情思	2001	8.1
	นางนาก	鬼妻	2000	6.6
	Kawao tee Bangpleng	月亮的孩子	1994	7.8

参考文献

罗瑶.泰国电影在中国市场营销策略问题分析及对策建议.[J].科技经济导刊,2020，28（07）

杨银凤.电视剧跨文化传播的分析.[J].文化产业，2021,（10）

崔颖，倪崑皓． 从“黄金时代”到“世纪危机”：20 世纪下半叶泰国电影的发展历程.[J].未来传播,2020，27（01）

肖志平． 探讨泰国电影＜热带疾病＞的编剧策略.[J].文教资料,2019，（36）:199-200+154

尤祥宇，郑菲.媒介融合背景下跨文化传播应对策略.[J].传媒论坛，2021,4（08）

秦仕宇.探讨泰国电影的文化特征-以《天才枪手》 为例.[J]． 科技资训，2019，17（32）：225-226

赵春灿.乌托邦之症：泰式“小清新”电影的成长策略.[J].视听，2019,（11）：80-81

史可扬、康思齐． 21 世纪以来泰国电影的类型融合叙事策略.[J].当代电影，2019，（11）： 76-79

陈红宇 .泰国电影文化在中国的传播分析.[J].成都大学学报，2019,（05）：86-91

赵彤.论泰国青春片中的泰国精神.[D].辽宁： 辽宁师范大学戏剧电影与电视艺术

田霖.泰国电影中消费主义观念与传统生活方式的对抗.[J].亚非研,2018,(01) :249-262

李敏.泰国电影跨文化传播分析.[J].国际传播,2018,(04):79-85

［泰］SUPITCHA TAVEETANAVIRIYA.泰国“后现代”电影<鬼妻的丈夫>.[J].世界文化,2018,(07):25-27

崔颖、 朱丹华.新世纪泰国恐怖电影的女性关照和喜剧倾向研究.[J].浙江传媒学院学报,2018,(03):59-63+142

［泰］Kaninsij Kingputtapong.泰国灵异电影的艺术特点及发展趋势研究.[D].浙江：浙江大学戏剧与人文科学

张晓艳，治金鑫.由泰国电影＜天才枪手＞透视网络语境中校园题材电影的元融合.[J].电影评介,2018,(20):52-55

段召阳.泰国影视热趋势对中国赴泰出境旅游的影响.[J].中国传媒科技,2011,(12) :108-110

孙英春.跨文化传播学.[M].北京：北京大学出版社，2015,239-249

杨静.跨文化传播视角下中国美食英译传播研究—评《用英语介绍中国美食》.[J].食品科技，2021,46（03）

陈棻.泰国电视剧在中国的传播研究.[D].重庆市：重庆大学传播学，2011

邓晚晴，刘英杰.跨文化视角下宫崎骏动画电影符号的传播与再创.[J].视听.2021,(03)

李奕，刘君平.基于文化场域的跨文化传播能力提升路径研究.[J].学习与实践,2021,(03)

郭东霓.中国荧屏渐涌泰剧热潮.[N].http://news.hexun.com/2011-07-07/1312238404.html . 2011

骆艺娴，郭小平.日本料理的跨文化传播及其对中餐文化国际化的启示.[J].传媒观察，2021，（03）

Chanchanok Boonanant.Watching Thai-The Consumption of Thai Film-television by Chinese University.[D].Shanghai:Shanghai International Studies University

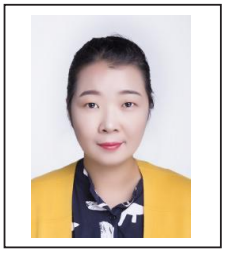
lanluo.Cultural Stereotypes in Cross-cultural Communication.[J]. Innovation and Social Science Research.Volume 8, Issue 3. 2021

Silva.Encyclopedia of Consumer Culture. [J]. SAGE Publications . 2011

Thairath.“Following trends of Thai series in China,who is the most popular Thai star on Weibo?”.[online]. https://thairath.co.th/content/1116609 . 2017

“微博2020用户发展报告”.[online]. https://data.weibo.com/report.2021/03/12

Author (1) Information（第一作者信息）

Name and Surname（姓名）：
JUNXIA ZHANG

Highest Education（最高学历）：
Graduate degree

University or Agency（任职院校或单位）：
Kasetsart University

Field of Expertise（专业领域）：
Eastern Languages

Address（地址）：
Faculty of Humanities,Kasetsart University,50 Ngawongwan Rd.Chatuchak,ladyao,Bangkomk 10900,Thailand

Author (2) Information（第二作者信息）

Name and Surname（姓名）：
Kanokporn Numtong

Highest Education（最高学历）：
Doctor degree

University or Agency（任职院校或单位）：
Kasetsart University

Field of Expertise（专业领域）：
Eastern Languages

Address（地址）：
Building 4,Faculty of Humanities,Kasetsart University,50 Ngawongwan Rd.Chatuchak,ladyao,Bangkomk 10900,Thailand

คำแนะนำในการส่งต้นฉบับวารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ขอเชิญท่านผู้สนใจส่งบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน โดยบทความของท่านต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่หรืออยู่ระหว่างการรอพิจารณาจากวารสารอื่น และกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการตรวจทานแก้ไขต้นฉบับตามเกณฑ์

ประเภทของเนื้อหา

วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน แบ่งเนื้อหาของวารสารออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. รายงานการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ (วิทยานิพนธ์ต้องไม่เกิน 1 ปี) เรื่องละประมาณ 10 – 15 หน้ากระดาษขนาด A4
2. บทความทางวิชาการ พร้อมบทคัดย่อภาษาจีนและภาษาไทย และหรือภาษาอังกฤษ รวมทั้งคำสำคัญ เรื่องละประมาณ 10 - 15 หน้ากระดาษขนาด A4
3. สรุปการอภิปราย สัมมนา บทความพิเศษ ในหัวข้อที่น่าสนใจ ประมาณ 5 หน้ากระดาษขนาด A4

การเตรียมต้นฉบับ 发表文章要求

- ชื่อเรื่องพิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลางหน้ากระดาษ ชื่อผู้เขียนอยู่ใต้ชื่อเรื่องเยื้องลงมาทางขวามือ ส่วนตำแหน่งทางวิชาการและสถานที่ทำงานของผู้เขียนให้พิมพ์ไว้เป็นเชิงอรรถในหน้าแรก
- บทความที่เป็นรายงานการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ ควรเขียนเรียงลำดับ ดังนี้
  - ชื่อเรื่อง (Title)
  - ชื่อผู้ทำงานวิจัย (Author)
  - บทคัดย่อ (Abstract) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
  - คำสำคัญ (Key Word) ระบุคำสำคัญหรือวลีสั้น ๆ เพียง 2 – 5 คำ
  - บทนำ (Introduction)
  - วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objective)
  - วิธีดำเนินงานวิจัย (Method)
  - ผลของการวิจัย (Result)
  - การอภิปรายผล (Discussion) และข้อเสนอแนะ
  - การอ้างอิงและเอกสารอ้างอิง
  - การอ้างอิง (Citation) ใช้ระบบนามปี (Year-Date)
  - เอกสารอ้างอิง (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่อง (ในกรณีที่ไม่มีผู้แต่ง)

การอ้างอิง

ให้ใช้การอ้างอิงแทรกในเนื้อหาแบบนาม-ปี (Year-Date) ยกเว้นการเสริมความ การขยายความ หรือการโยงความ ให้ใช้เชิงอรรถ สำหรับการอ้างอิงแบบนาม - ปี มีรูปแบบดังนี้

(ผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์ : เลขหน้าที่ใช้ในการอ้างอิง)

ชาวไทย ให้ใส่ชื่อและนามสกุลตามปกติ เช่น (กาญจนา นาคสกุล. 2538 : 19) เป็นต้น

ชาวต่างประเทศใส่ชื่อสกุลเท่านั้น เช่น Larry Long ให้ระบุ (Long. 2002 : 48) เป็นต้น

กรณีผู้แต่งเป็นหน่วยงานให้ระบุหน่วยงานสูงสุดก่อนแล้วตามด้วยหน่วยงานย่อย เช่น (กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย. 2548 : 20)

เอกสารไม่ปรากฏผู้แต่ง ให้ระบุชื่อเรื่องแทนชื่อผู้แต่งและพิมพ์ด้วยตัวหนา/เข้ม
(**วรรณคดีอีสานเรื่อง ผาแดงนางไอ่**. 2524 : 159)

การอ้างอิงเอกสารทุติยภูมิ

ในกรณีที่ไม่สามารถหาเอกสารนั้นๆ ได้ ให้ระบุเอกสารทุติยภูมิก่อน เว้น 2 ระยะ ตามด้วยข้อความ "อ้างอิงจาก" ในภาษาไทย หรือ “citing” ในภาษาต่างประเทศ และตามด้วยเอกสารปฐมภูมิ

(วิมลศิริ ร่วมสุข. 2522 : 1 อ้างอิงจาก พระพรหมมุนี. 2505 : 354)

(Long and Horrison. 1985 : 200 Citing Knight. 1943 : 295)

เว็บไซต์ ที่ได้จากการสืบค้น Internet ผลลัพธ์ที่ได้อาจปรากฏในรูปของหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ การอ้างอิงเว็บไซต์มีรูปแบบดังนี้

หนังสือ	(Harnack and Kleppinger. 2000 : Online)
วารสาร	(Joyce. March 1999 : Online)
หนังสือพิมพ์	(Wren. 5 May 1999 : Online)

เอกสารอ้างอิง (เรียงลำดับจาก ก - ฮ, A - Z)

1. หนังสือ มีรูปแบบดังนี้

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์)//**ชื่อเรื่อง.**//ครั้งที่พิมพ์.//สถานที่พิมพ์/:/ผู้รับผิดชอบในการพิมพ์.

เชิดชาย เหล่าหล้า. (2529) **กลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก : การเมือง การเศรษฐกิจ การสังคม และการทหาร.** กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา.

Long, Ben. (2001) **Complete Digital Photography.** Hingham, Mass. : Charles River Media.

2. บทความในหนังสือ โดยอ้างเพียงบางบท บางเรื่อง หรือบางตอนของหนังสือเท่านั้น มีรูปแบบดังนี้

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์)//"ชื่อบทความ ชื่อเรื่อง ชื่อตอน"//ใน//**ชื่อเรื่อง.**//ชื่อบรรณาธิการหรือผู้รวบรวม.//หน้า/หน้าที่ตีพิมพ์บทความ ชื่อบท ชื่อตอน.//ครั้งที่พิมพ์.//สถานที่พิมพ์/:/ผู้รับผิดชอบในการพิมพ์.

พะยอม แก้วกำเนิด. (2525) "ความหมายของวัฒนธรรม" ใน **ห้องสมุดวัฒนธรรม.** ฉัตรชัย ศุกรกาญจน์, บรรณาธิการ. หน้า 1-6. นครศรีธรรมราช : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช.

"เวลา" (2525) ใน **สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 2**. หน้า 33 – 36. กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน.

3. วิทยานิพนธ์ มีรูปแบบดังนี้

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์.//(ปีที่พิมพ์)//**ชื่อวิทยานิพนธ์.**//วิทยานิพนธ์//อักษรย่อของปริญญา//(ชื่อสาขาวิชาหรือภาควิชา)//สถานที่ตั้งสถาบันการศึกษา/:/บัณฑิตวิทยาลัย//ชื่อสถาบันการศึกษา.

นริศรา เกตวัลห์. (2538) **การศึกษาเชิงวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของผู้หญิงในนวนิยายของสุวัฒน์ วรดิลก ในช่วง พ.ศ. 2492-พ.ศ. 2528.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปรารถนา ปุษปาคม. (2536) **การแสวงหาสารนิเทศของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร.** วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

4. บทความในวารสาร มีรูปแบบดังนี้

ผู้แต่ง.//(เดือนปีที่พิมพ์)//"ชื่อบทความ"//**ชื่อวารสาร**.//ปีที่หรือเล่มที่/(ฉบับที่)/หน้า/เลขหน้าที่ปรากฏบทความ.

นครชัย เผื่อนปฐม. (มกราคม-มีนาคม 2540) "การค้นหาทางการแพทย์ใน World Wind Web" **สงขลานครินทร์เวชสาร.** 15 (1) หน้า 27-34.

Doran, Kirk. (January 1996) "Unified Disparity : Theory and Practice of Union Listing" **Computer in Libraries.** 16 (1) page 39-45.

5. เว็บไซต์ ที่ได้จากการสืบค้น Internet ผลลัพธ์ที่ได้อาจปรากฏในรูปของหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ เอกสารอ้างอิงเว็บไซต์มีรูปแบบดังนี้

5.1 หนังสือ

Harnack, Andrew and Kleppinger, Eugene. (2000) **Online! A Reference Guide to Using Internet Sources.** Boston : Bedford/St. Martin's. [Online] Available : http://www.bedfordstmartins.com/online (10 August 2005)

5.2 วารสาร

Joyce, Michael. (5 March 1999) "On the Birthday of the Stranger (in Memory of John Hawkes)" **Evergreen Review.** [Online] Available : http://www.evergreenreview.com/102/evexcite/joyce/nojoyce.html (10 August 2005)

5.3 หนังสือพิมพ์

Wren, Christopher. (5 May 1999) "A Body on Mt. Everest, a Mystery Half-Solved" **New York Times on the Web.** [Online] Available : http://search.nytimes.com/search/daily/bin/fastweb?getdoc+site+ site+87604+0+wAAA+%22a%7Ebody%7Eon%7Emt.%7Eeverest%22 (10 August 2005)

เอกสารอ้างอิงแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

ให้ระบุแหล่งข้อมูลทุติยภูมิก่อน คั่นด้วยข้อความ “อ้างอิงจาก” ในภาษาไทย หรือ “citing” ในภาษาต่างประเทศ ตามด้วยแหล่งสารสนเทศปฐมภูมิ ดังตัวอย่าง

แม้นมาส ชวลิต. (2509) **ประวัติหอสมุดแห่งชาติ.** พระนคร : กรมศิลปากร อ้างอิงจาก สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ. (2459) **ตำนานหอพระสมุด หอพระมณเฑียรธรรม หอวชิรญาณ หอพุทธศาสนสังคหะ และหอสมุดสำหรับพระนคร**. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร.

华侨崇圣大学《中国语言文化学刊》
发表文章要求

文章页面格式:

- 文章长度为 8-15 页，单面 A4 纸打印，页边距（上、下、左、右） 均为 1 寸（2.54 厘米）

- 文章内容如是“汉语”定为中文宋体（SimSun）

- 文章内容如是“英语”定为 Times New Roman

- 文章内容如是“泰语”定为 TH Sarabun New

内容	中文字体	英文字体	段前间距 spacing：before	段后间距 spacing：after	标注
题目（中文题目）	三号 (CT)	16 磅 (CT)	24 磅	18 磅	加粗
题目（英文题目）	三号 (CT)	16 磅 (CT)	24 磅	18 磅	加粗
作者姓名	五号 (RJ)	10.5 磅 (RJ)	固定值（Exactly） 20 磅		正常
摘要（题目）	三号 (CT)	16 磅 (CT)	24 磅	18 磅	加粗
ABSTRACT（题目）	三号 (CT)	16 磅 (CT)	24 磅	18 磅	加粗

内容	中文字体	英文字体	段前间距 spacing：before	段后间距 spacing：after	标注
บทคัดย่อ（题目）	二号 (CT)	22 磅 (CT)	24 磅	18 磅	加粗
摘要（内容）	五号 (LRJ)	10.5 磅 (LRJ)	固定值（Exactly）20 磅		正常
ABSTRACT（内容）	小四号 (LRJ)	12 磅 (LRJ)	固定值（Exactly）20 磅		正常
บทคัดย่อ（内容）	三号 (LRJ)	16 磅 (LRJ)	固定值（Exactly）20 磅		正常
关键词（题目）	五号（LJ）	10.5 磅 (LJ)	固定值（Exactly）20 磅		加粗
KEYWORD（题目）	小四号 (LRJ)	12 磅 (LRJ)	固定值（Exactly）20 磅		加粗
คำสำคัญ（题目）	三号 (LRJ)	16 磅 (LRJ)	固定值（Exactly）20 磅		加粗
关键词（内容）	五号 (LRJ)	10.5 磅 (LRJ)	固定值（Exactly）20 磅		正常
KEYWORD（内容）	小四号 (LRJ)	12 磅 (LRJ)	固定值（Exactly）20 磅		正常
คำสำคัญ（内容）	三号 (LRJ)	16 磅 (LRJ)	固定值（Exactly）20 磅		正常
正文（一级标题）= 一、	四号 (LJ)	14 磅 (LJ)	16 磅	12 磅	加粗
正文（二级标题）=（一）	小四号 (LJ)	12 磅 (LJ)	16 磅	12 磅	加粗
正文（三级标题）= 1.	五号 (LRJ)	10.5 磅 (LRJ)	16 磅	12 磅	加粗
正文（四级标题）=（1）	五号 (LRJ)	10.5 磅 (LRJ)	16 磅	12 磅	加粗
正文（中文内容）	五号 (LRJ)	10.5 磅 (LRJ)	固定值（Exactly）20 磅		正常
正文（英文内容）	小四号 (LRJ)	12 磅 (LRJ)	固定值（Exactly）20 磅		正常
正文（泰文内容）	三号 (LRJ)	16 磅 (LRJ)	固定值（Exactly）20 磅		正常
引用部分（采用楷体(STKaiti)字体）	五号 (LRJ)	10.5 磅 (LRJ)	固定值（Exactly）20 磅		加粗
参考文献（题目）	四号 (CT)	14 磅 (CT)	24 磅	18 磅	加粗
参考文献（中英泰文）	五号 (LRJ)	10.5 磅 (LRJ)	固定值（Exactly）20 磅		正常

CT = Centre Text（居中）；LJ = Left Justified（左对齐）；
RJ = Right Justified（右对齐）；LRJ = Left & Right Justified（左右对齐）

1、参考文献按先后顺序用阿拉伯数字连续编号，序号置于方括号内。
一种文献在同一文中被反复引用者，用同一序号表示。

2、参考文献的著录项目要齐全，注明作者，题目，刊名，
出版年份，卷号（期号），起止页码。格式如下：

作者，第二作者.《书名》[参考文献类型].出版地点：出版社名，出版年，卷号（期号），起止页码

茱亚杰，李锦堂.《太阳能与可再生能源》[J].台北：成文出版社，1995，第 2 卷（第 3 期），2 - 6

2.1 若作者姓名使用***泰文***填写，要按照 ก - ฮ 顺序进行填写
2.2 若作者姓名使用***英文***填写，要按照 ***A - Z*** 顺序进行填写
2.3 若作者姓名使用***中文***填写，要按照 ***笔顺*** 进行填写

3、参考文献的类型以单字母方式标识：

C	——	论文集	D	——	学位论文
J	——	期刊文章	M	——	专（译）著
N	——	报纸文章	P	——	专利
R	——	研究报告	S	——	标准

其他未说明的文献类型，采用字母“Z”标识。

4、若参考文献的资料从网络、社会化媒体等在线资料取来，必要按照以下格式进行填写。

作者.“题目” [online]，(url)，取出资料来的年/月/日

Pichai Chuensuksawadi.“ Thaksin hailed as next Asean leader ” [online] , (http://www.bangkokpost.com/apec2003/20Oct2003_apec03.html) , 2015/3/15

主要参考文献著录表的格式为：

1．期刊文章：作者.文题.[参考文献类型].刊名，年，卷号（期号）：起止页码

张昆，冯立群，余昌钰等. 机器人柔性手腕的球面齿轮设计研究.[J].清华大学学报，1994、34（2）：1-7

2．专（译）著：作者.书名（，译者）.[参考文献类型].出版地：出版者，出版年.起止页码

竺可桢.物理学.[M].北京：科学出版社，1973.56 - 60

3．论文集：作者.文题.[参考文献类型].见（In）：编者，编（eds）.文集名.出版地：出版者，出版年. 起止页码

Dupont B. Bone marrow transplantation in severe combined immunodeficiency with an unrelated MLC compatible donor .[C].In: White H J, Smith R, eds. Proceedings of the Third Annual Meeting of the International Society for Experimental Hematology. Houston: International Society for Experimental Hematology, 1974. 44 - 46

4．学位论文：姓名.文题：[XX 学位论文].[参考文献类型].授予单位所在地：授予单位，授予年

郑开青.通讯系统模拟及软件：[硕士学位论文].[D].北京：清华大学无线电系，

5．专利：申请者.专利名.[参考文献类型].国名，专利文献种类，专利号，出版日期

姜锡洲. 一种温热外敷药制备方法.[P].中国专利，881056073，1980-07-26

6．研究报告：报告作者.题名[参考文献类型].保存地点.年份

例：中国机械工程学会．密相气力输送技术[R]．北京：1996

7．报纸文章：作者．题名.[参考文献类型]．报纸名，年-月-日(版)

丁文祥．数字革命与竞争国际化[N].中国青年报，2000-11-20(15)

傅刚．大风沙过后的思考[N/OL].北京青年报，2000-04-12(14)[2002-03-06]．http: // www.bjyouth.com.cn/Bqb/20000412/GB/4216%5ED0412B1401.htm．

8．标准：起草责任者．标准代号.标准顺序号—发布年.标准名称[参考文献类型].出版地：出版者，出版年

中华人民共和国国家质量监督检验检疫总局.中国国家标准化管理委员会. GB/T7714—2005.文后参考文献著录规则[S/OL]．北京：中国标准出版社，2005

5、出版日期：一年两期（6 月份和 12 月份）

6、投稿须知

有意投稿者请通过网站在线投稿，网址：https://www.tci-thaijo.org/index.php/clcjn

7、投稿费用

需在本刊发表，必付 3,000 泰铢的费用。此费用是“审稿专家评审学术文章费用”付款方式可以通过一家银行进行转账。转账后，请投稿者把 PAY-IN SLIP 扫描件发送至您所投稿的邮箱，作为证据。

开户名：Huachiew Chalermprakiet University

开户行：KASIKORN BANK Public Company Limited（开泰银行）

帐号：450-2-05411-8

*** 若写稿者所需要发表的是“学位论文”或“与论文有关的文章”请按照《本院学刊学位论文规定的顺序格式》进行修稿 ***

绪 论

一、研究背景和意义

二、研究范围、目的、主要内容、方法和创新性

（一）研究范围

（二）研究目的

（三）研究主要内容

（四）研究方法

（五）研究创新性

三、与本论文有关的国内外研究综述

（一）国内研究综述

（二）国外研究综述

四、总结内容

结论

五、研究结果

六、建议（若有）

参考文献

การส่งต้นฉบับ

ผู้เขียนลงทะเบียนส่งไฟล์ต้นฉบับผ่านระบบออนไลน์ที่เว็บไซต์ https://www.tci-thaijo.org/index.php/clcjn สำหรับบทความที่ผ่านการพิจารณาและเกณฑ์การประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิจะได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

ค่าธรรมเนียม

ค่าพิจารณาบทความในอัตรา 3,000 บาทต่อ 1 บทความ

การชำระค่าธรรมเนียมในการตีพิมพ์บทความ สามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. ชำระเป็นเงินสดที่กองคลัง อาคารอำนวยการ ชั้น 1 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (บางพลี)
2. โอนเงินเข้าธนาคารได้ 1 ธนาคาร ดังนี้

2.1 ธนาคารกสิกรไทย ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ สาขาถนนบางนา-ตราด กม.18 บัญชีออมทรัพย์ เลขที่บัญชี 450-2-05411-8

หมายเหตุ : 1. โปรดเขียนชื่อ-นามสกุล รหัสนักศึกษา หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ ในใบนำฝากธนาคารให้ชัดเจน และ FAX ใบนำฝากมายังคณะภาษาและวัฒนธรรมจีน หมายเลขโทรสาร 02-312-6417 และโทรแจ้งการโอนเงินที่หมายเลข 02-312-6300 ต่อ 1477

2. กรณีต้องการใบเสร็จรับเงิน : นำใบนำฝากธนาคารมาติดต่อขอรับใบเสร็จรับเงินได้ที่คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน

ใบสมัครสมาชิก วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน

เรียน กองบรรณาธิการวารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ข้าพเจ้า (นาย,นาง,นางสาว) .....นามสกุล.....
สังกัด – ที่อยู่.....
มีความประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิกวารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน โดยประสงค์ให้ส่งวารสารมายังที่อยู่.....
.....
.....
หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ)..... (ที่ทำงาน).....

อัตราสมาชิก

สมาชิกรายปี จำนวน 2 ฉบับ รวมเป็นเงิน 180 บาท (รวมค่าจัดส่งภายในประเทศ) ราคาจำหน่ายปลีกฉบับละ 100 บาท

❑ สมัครเป็นสมาชิกวารสารภาษาและวัฒนธรรมจีน เริ่มตั้งแต่ปีที่ .....ฉบับที่.....
❑ สั่งซื้อเป็นรายฉบับ ปีที่ ..... ฉบับที่ .....

วิธีการชำระเงิน สามารถชำระเงินได้ 2 วิธี ดังนี้

1. ชำระเงินสดที่สำนักเลขานุการคณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
2. โอนเงินเข้าธนาคารได้ 2 ธนาคาร ดังนี้

1. ธนาคารธนชาต ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ สาขามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ บัญชีออมทรัพย์ เลขที่บัญชี 168-2-00999-7

2. ธนาคารกสิกรไทย ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ สาขาถนนบางนา-ตราด กม.ที่ 18 บัญชีออมทรัพย์ เลขที่บัญชี 450-2-05411-8

กรุณาส่งแฟกซ์ใบสมัครสมาชิกนี้พร้อมใบโอนเงินมาที่ โทรสาร 0-2312-6417 หรือส่งมายังกองบรรณาธิการ วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่อยู่ 18/18 ถนนเทพรัตน (บางนา-ตราด) กิโลเมตรที่ 18 ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540 โทรศัพท์ 02-312-6300 ต่อ 1477, 1478, 1479
ทั้งนี้ท่านประสงค์ให้ออกใบเสร็จรับเงินในนาม

❑ บุคคล ชื่อ.....
❑ สถาบัน.....

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หลักสูตรที่เปิดสอน :

ระดับปริญญาตรี （本科）

- หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน （中国语言专业）
- หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน（中国语言与文化专业）

ระดับปริญญาโท（硕士）

- หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาจีน（汉语教学专业）
- หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสารเชิงธุรกิจ（商业汉语专业）

ระดับปริญญาเอก（博士）

- หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาจีน（汉语教学专业）

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ（华侨崇圣大学）

18/18 ถ.เทพรัตน (บางนา-ตราด) กม.ที่ 18 ต.บางโฉลง อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540

โทร. 0-2312-6300 – 73 โทรสาร 0-2312-6237 http://www.hcu.ac.th

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน โทร. 0-2312-6300 ต่อ 1477, 1479 โทรสาร 0-2312-6417